

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
393 G 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
393 G 27

~~at 29~~ +

5.51

Coro. 70
709
Lomano

1709
Lomano

1709
Lomano

ad Lucanum
Serrus. Tiber. in otus impr. I. 11. Per. Amas.
p 767 & Lucano alui Testoma terra
Semano an respiciat I. 396 rescio.

Virg. Lucani & Lucana ad Nat. 11. 705 & Lucan. Theb.
qui non exstat in his libris.

Lucan. de iadem ex spiritum Otheis. Sen. ad 11
p. 512.

De Lucano proximo Virgilio. Gronovii Ed.

pag iir

et pag 131 emendat ex duobus quoddam
locis.

Sape Gronovium edidit hoc vel illo modo
Heins. notat. aliter atque in hac editione
v. lib VIII. 199. vii. 759

Gronov. ad sen. Dindorf. 1007 plura et
notis Gronovii ad VII. 7 do citat, quem hic legimus.

Neroche Lucani Bash. xxxvii. adv. d.

Errat Tilber. Stio Imperat. Decur. III. 7. 9. p. 961
exista Rhodano et maridantia, quam deucados
arv. Lucanis nominat.

Lucanis scripsit Glacion, quo His conflagrationem
ecunt in invidan Neronis. Bash. ad Plat. VI. Theb.
22.

Lucanis sape oblique perstringit Neronem
1. Tregan. Tom 1. p. 204. et 214.

Lucanion ms. laudar Casaub. ad cos. 26.
vide ibi et Torrentii notas. de ms. Lucani

de Lucano vid scil ad mand. V. 5307.

plurima Lucani loca corrigi Rutgers.
1 var. 12

Lucani plurimum, quam Hortensio, Excerpta postulat. Bar.
ad Plat. VI Theb. 106. vid. ad 1. Helv. 10. p. 91.

Lucani non videtur esse poeta, quia
videtur componere historicam non poema
serv. ad Virg. 1 Aeneid. 302.
Lucano plus Historico quam Poeta testante Jordan. de
reb. Geticis c. V. vide Barth. X. 111. 20. ad Plat. 111. 92

Lucani et illud Marcho Camena. Barth. ad Plat. 1
Thebaid. 140.

Quoniam ma. nendum in Lucam exhibet
Barth. adv. 6. 2.

Præter hæc oia quæ a Petro Burmanno fuerunt adjecta
hæc editio comparata seu collata est cum editione
quam Albius Venetius 1502 ad exemplar MS
antiquum et correctum edidit: quod 167, 8 & 9 ad
secta sunt et notata per Signum * indicant fragmentum
quod a Viso Cl. J. Benio Hemsterh. accipi

KW 393 G28
M. ANNÆI

LV CANI
PHARSALIA:

SIVE
DE BELLO CIVILI
CÆSARIS ET POMPEII
LIBRI X.

Ex emendatione V. C. HUGONIS GROTII,
cum eiusdem ad loca insigniora NOTIS.

Acceperunt

VARIARVM LECTIIONVM Libellus; & rerum ac ver-
borum INDEX locupletissimus, operâ THEODORI
PYLMANNI & aliorum concinnati.

*non est Grotii
v. Phars. ad Phars.
r. Theb. 109.*

EX OFFICINA PLANTINIANA
RAPHELENGII,
M. D. C. XIV.

393 G 27
 M. ANN. 1
 L. V. C. A. N. I.
 PHARSALIA:
 SIVE
 DE BELLO CIVILI
 CAESARIS ET POMPEII
 LIBRI X.
 Excerpta ab A. C. H. V. G. R. O. T. I. O.
 cum notis et locis insignis Notae.

Handwritten notes in the left margin:
 1786. 29. 11
 1786. 29. 11
 1786. 29. 11

AMSTELÆDAMI PLANTINIANA
 1786. 29. 11
 M. D. C. XIV.

Partial view of the adjacent page:
 TE
 Har
 Sive
 Sive
 Nomi
 Spu
 ad
 Nomi
 In
 Nomi
 Qua
 Vm
 Tm

TESTIMONIA
& IUDICIA
DE
LVCANO.

LVCANVS ipse de Opere suo
in VII.

*Hac & apud seras gentes, populosq; nepotum,
Sive sua tantum venient in secula fama;
Sive aliquid magnis nostri quoque cura laboris
Nominibus prodesse potest, cum bella legentur,
Spesq; metusq; simul, perituraq; vota mouebunt:
Attonitiq; omnes veluti vementia futa,
Non transmissa, legent, & adhuc tibi, Magne, fa-
uebunt.*

& in X.

*Inuidia sacra, Caesar, ne tangere fama:
Nam, si quid Latius fas est promittere Musis,
Quantum Smyrnaei durabunt vatis honores,
Venturi te meq; legent: PHARSALIA nostra
Viuat, & à nullo tenebris damnabitur auro.*

* 2

TACF-

Mella quibus Gallio & Seneca parentibus natus, petitione honorum abstinuerat, per ambitionem præposteram, ut Eques Romanus Consularibus potentia æquaretur. Simul acquirenda pecunie breuius iter credebat per procuraciones administrandis Principis negotiis. Idem Annæum Lucanum genuerat grande adiumentum claritudinis.

Idem xv.

— *Et Lucanus Annaus, Plautiusq; Lateranus Consul designatus, virida odia intulere [coniurationi in Neronem.] Lucanum propria causa accendebant, quod famam carminum eius premebat Nero, prohibueratq; ostentare, vanus emulatione. Mox: Lucanus, Quintilianusq; & Senecio diu abnuere. Post promissa impunitate corrupti, quò tarditatem excusarent, Lucanus Atillam matrem suam, Quintilianus Glicium Gallum, Senecio Annium Pollionem, amicorum præcipuos, nominauere. Deinde: Non enim omittebant Lucanus quoque & Senecio passim conscios edere. Postea: Exin M. Annaei Lucani cadem imperat [Nero.] Is profluente sanguine, ubi frigescere pedes manusq;, & paulatim ab extremis cedere spiritum, feruido adhuc & compote mentis pectore intelligit, recordatus carmen à se compositum, quo vulneratum militem per eiusmodi mortis imaginem obisse tradiderat, versus ipsos rettulit; eaq; illi suprema vox fuit. Postea: Atilla sine absolutione, sine supplicio dissimulata. Iterum ANN. xvi. Interfecto [Lucano,] dum rem familiarem eius acriter requirit [Mella pater,] accusato-*

ensatorem concituit Fabium Romanum, ex intimis
Lucani amicis. Mixta inter patrem filiumq;
coniurationis scientia fingitur, assimilatis Lucani
litteris.

Versus quos morientem Lucanum pronunciasse
ait Tacitus, sunt qui hos esse existiment:

*Scinditur auulsus, nec sicut vulnere sanguis
Emicuit lentus, ruptis cadit undique venis;
Discursusq; anima diuersa in membra meantis
Interceptus aquis. —*

Alii hos:

*Sanguis erant lacrymae: quaecunque foramina nouit
Humor, ab iis largus manat cruor: ora redundant,
Et patula nares: sudor rubet: omnia plenis
Membra fluunt venis, totum est pro vulnere corpus.*

STATIVS PAPINIVS Praefatione
ad Librum secundum Silvarum.

*Excludit volumen Genethliacon Lucani, quod
Polla Argentaria carissima uxorum, cum hunc
diem forte consecrarem, imputari sibi voluit. Ego
non potui maiorem tanti auctoris habere reueren-
tiam, quam quod laudes eius dicturus Hexametros
meos timui.*

Eiusdem Genethliacon Lucani:

LUCANI proprium diem frequentet,
Quisquis collibus Isthmiae Diones
Docto pectora concitatus aëstro,

* 3

Penden-

Pendentis bibit ungula liquorem.
Ipsi, quos penes est honor canendi,
Vocalis cithara repertor Arcas,
Et tu Bassaridum rotator Euan,
Et Paan, & Hyantia sorores,
Latæ purpureas nouate vittas.
Crinem comite, candidamq; vestem
Perfundant edera recentiores.
Docti largius euagentur amnes,
Et plus Aonia virete sylua,
Et si qua patet, aut diem recepit,
Sertis mollibus expleatur umbra.
Centum Thespiacis odora lucis
Stent altaria, victimaq; centum,
Quas Dirce lauat, aut alit Citharon.
Lucanum canimus. fauete linguis.
Vestra est ista dies, fauete Musæ,
Dum qui vos geminas tulit per artes
Et iuncta pede vocis, & soluta,
Romani colitur chori Sacerdos.
Felix heu nimis & beata tellus,
Qua pronos Hyperionis meatus
Summis Oceani vides in undis,
Stridoremq; rota cadentis audis,
Qua Tritonide fertiles Athenas
Vinctis Batia prouocas trapetis.
Lucanum potes imputare terris.
Hoc plus quam Senecam dedisse mundo,
Aut dulcem generasse Gallionem.
Attollat resfluos in astra fontes
Graio nobilior Melete Batis.
Batin Mantua prouocare noli.
Natum protinus, atque humum per ipsam

Primo

Primo murmure dulce vagientem
 Blando Calliope sinu recepit.
 Tum primum posito remissa luctu
 Longos Orpheos exiit dolores:
 Et dixit, puer ô dicite Musis,
 Longaeus citò transiture vates,
 Non tu flumina, nec greges ferarum,
 Nec plectro Geticas mouebis Ornos:
 Sed septem inga, Martiumq; Tybrim,
 Et doctos equites, & eloquente
 Cantu, purpureum trahes Senatum.
 Nocturnas alii Phrygum ruinas,
 Et tardi-reducis vias Vlyssi,
 Et puppem temerariam Minervæ
 (Trita vatibus orbita) sequantur.
 Tu carus Latio, memorq; gentis
 Carmen fortior exeris togatum.
 Ac primum, teneris adhuc in annis
 Ludes Hæctora, Thessalosq; currus.
 Et supplex Priami potentis aurum.
 Et sedes reserabis Inferorum.
 Ingratus Nero dulcibus theatris,
 Et noster tibi preferetur Orpheus.
 Dices culminibus Remi vagantis,
 Infandos domini nocentis ignes.
 Tu castæ titulum, decusq; Pollæ
 Incunda dabis allocutione.
 Mox cæpta generosior iuuenta
 Albos ossibus Italis Philippos,
 Et Pharsalica bella detonabis.
 Et fulmen ducis inter arma diui,
 Libertate grauem pia Catonem,
 Et gratum popularitate Magnum.

* 4

Tu

Tu Pelusiaci scelus Canopi
Deflebis pius, & Pharocruenta
Pompeio dabis altius sepulchrum.
Hæc primo iuuenis canes sub ævo
Ante annos Culicis Maroniani:
Cedet Musa rudis ferocis Enni,
Et docti furor arduus Lucreti,
Et qui per freta duxit Argonautas,
Et qui corpora prima transfigurat,
Quin maius loquor, ipsa te Latinis
Æneis venerabitur canentem.
Nec solum dabo carminis nitorem,
Sed tædis genialibus dicabo
Doctam, atque ingenio tuo decoram:
Qualem blanda Venus, daretq; Iuno,
Forma, simplicitate, comitate,
Censu, sanguine, gratia, decore.
Et vestros Hymenæon ante postes
Festis cantibus ipsa personabo.
O senæ nimium, grauesq; Parca,
O nunquam data festa longa! summis
Cur plus ardua casibus petatis?
Cur senæ vice magna non senescunt?
Sic natum Nasamonii Tonantis
Post ortus, obitusq; fulminatos,
Angusto Babylon premit sepulchro,
Sic fixum Paridis manu trementis
Peliden Thetis horruit cadentem.
Sic ripis ego murmurantis Hebri
Non mutum caput Orpheos sequebar.
Sic & tu rabidi (nefas) Tyranni
Iussus præcipitem subire Lethen,
Dum pugnas canis, arduaq; voce

Das

Das solatia grandibus sepulchris.
 O dirum scelus! ô scelus! tacebis.
 Sic fata est, leniterq³ decedentes
 Abrasit lachrymas nitente plectro.
 At tu, seu rapidum poli per axem
 Fame curribus arduis leuatus,
 Qua surgunt animæ potentiores,
 Terras despicis, & sepulchra rides:
 Seu pacis meritum nemus reclusæ
 Felix Elysiis tenes in oris,
 Quo Pharsalica turba congregatur,
 Et te nobile carmen insonantem
 Pompei comitantur, & Catones:
 Tu magna sacer & superbus umbra
 Nescis Tartaron, & procul nocentum
 Audis verbera, pallidumq³ visa
 Matris lampade respicis Neronem,
 Adsis lucidus, & vocante Polla
 Vnum quæso diem, Deos silentum,
 Exores. solet hoc patere limen
 Ad nuptas redeuntibus maritis.
 Hæc te non thiasis procax dolosis
 Falsi numinis induit figura;
 Ipsum sed colit, & frequentat ipsum
 Imis altius insitum medullis.
 Ac solatia vana subministrat,
 Vultus, qui simili notatus auro
 Stratis prænitet, incubatq³ somno.
 Secure procul hinc abite mortes:
 Hæc vitæ genialis est origo.
 Cedat luctus atrox, genisq³ manent
 Iam dulces lachryma, dolorq³ fessus
 Quicquid fœuerat ante, nunc adoret.

* 5

M. FABIVS

M. FABIVS QVINTILIANVS.

Lucanus ardens & concitatus, & sententiis clarissimus, & , ut dicam quod sentio, magis Oratoribus quàm Poëtis annumerandus.

MARTIALIS de Natali Lucani.

*Hac est illa dies, quæ magni conscia partus
Lucanum populis & tibi Polla dedit.
Heu Nero crudelis, nullaq; inuisior umbra;
Debuit hoc saltem non licuisse tibi.*

Idem de Lucano.

*Sunt quidam qui me dicunt non esse Poëtam,
Sed qui me vendit Bibliopola putat.*

Idem alibi.

*— unicuiq; Lucanum
Facunda loquitur Corduba.*

AVCTOR Dialogi De Causis
corruptæ eloquentiæ.

*Exigitur enim iam ab Oratore poeticus decor;
non Attii aut Pacuvii veterino inquinatus; sed ex
Horatii & Virgilii & Lucani sacrario prolatus.*

SIDONIVS APOLLINARIS
Lib. i i. Ep. x.

*Reminiscere quòd sape versum Corinna cum suo
Nasone complexit, Argentaria cum Lucano, &c.*

Idem

Idem Carm. i x.

*Non quod Corduba prepotens alumnis
Facundum ciet, hic putes legendum.*

Quorum unus &c.

*Pugnam tertius ille Gallicani
Dixit Caesaris, ut gener socerq;
Cognata impulerint in arma Romam:
Tantum dans lacrymas suis Philippis,
Ut credat Cremera leuem ruinam,
Infra & censeat Alliam dolendam,
Ac Brenni in trutina Iouem redemptum,
Postponat Trebiam, &c.*

D. HIERONYMVS in Chronico Eusebiano
num. M M LXXX. in anno x
Neronis.

*M. Annaeus Lucanus Cordubensis Poëta in
Pisonianâ coniuratione deprehensus, brachium ad
secandas venas medico præbuit.*

Inscriptio vetus.

M. ANNÆO. LVCANO
CORDVBENSI. POETÆ
BENEFICIO. NERONIS
FAMA. SERVATA

M. AN-

M. ANNÆI LVCANI
VITÆ FRAGMENTVM;

ex C. Suetonii Tranquilli (vt videtur) libro
de Claris Poëtis.

[M. Annæus Lucanus Cordubensis] prima ingenii
experimenta in Neronis laudibus dedit quinquennali
certamine. Dein Ciuile bellum, quod cum Pompeio à
Cæsare gestum est, recitauit. [Qui tantæ leuitatis &
immoderatæ linguæ fuit,] vt in præfatione quadam
ætatem & initia sua cum Virgilio comparans, ausus sit
dicere, *Et quantum mihi restat ad Culicem?* Hic initio ad-
olescenciæ, cum ob infestum matrimonium patrem
suum ruri agere longè cognouisset, reuocatus Athenis
à Nerone, cohortique amicorum additus, atque etiam
quaesturâ honoratus. Non tamen permansit in gratiâ.
Siquidem ægrè ferens recitante se, subitò, ac nullâ nisi
refrigerandi sui causâ, indicto Senatu, Neronem re-
cessisse; neque verbis aduersus Principem, neque factis
extantibus posthæc temperauit. Adeò vt quondam in
latrinis publicis, clariore cum strepitu ventris emissio,
hemistichium Neronis, magnâ confessorum fugâ, pro-
nuntiârît: *Sub tērris tōmissa putes.* Sed & famoso carmi-
ne cum ipsum, tum potentissimos amicorum, grauissi-
mè proscidit. Ad extremum penè signifer Pisoniæ
coniurationis extitit, multus in gloria tyrannicida-
rum palàm prædicanda; ac plenus minarum; vsque eò
intemperans, vt Cæsaris caput proximo cuiq. iactaret.
Verùm detectâ coniuratione, nequaquam animi con-
stantiam præstitit. Facile enim confessus, & ad humili-
mas deuolutus preces; matrem quoque innoxiam in-
ter socios nominauit, sperans impietatem sibi apud
[parricidam] Principem profuturam. Impetrato au-
tem mortis libero arbitrio, codicillos ad patrem cor-
rigendos quibusdam versibus [suis] exarauit. epulatus-
que largiter, brachia ad secandas venas medico præ-
buit. [Poëmata eius prælegi memini: confici verò ac
vænalia proponi, nō tantum operosè ac diligenter, sed
ineptè quoque.]

Eiusdem

*hanc suetonii in his fuisse multa indicant, ad postea
eius foede effarum ex conlaminatum negari non potest
Barth. ad Nat. II. l. 1. p. 1. p. 1.*

Eiusdem

V I T A,

ex Commentario antiquissimo.

M. Annæus Lucanus patrem habuit M. Annæum
Melam ex provinciâ Baticâ Hispaniæ interioris
Cordubensem Equitem Rom. illustrem inter suos; no-
tum Romæ, & propter Senecam fratrem, clarum per
omnes virtutes virum, & propter studium vitæ quie-
tioris; quod sequens, magis à turba recedebat, minùs
latebat. Matrem habuit & regionis eiusdem & vr-
bis, Aciliam nomine, Acilii Lucani filiam, oratoris ope-
ræ apud proconsules frequentis, & apud clarissimos
viros non nullius ingenii; aded non improbandus, vt
in scriptis aliquibus hodie quoque daret eius memo-
ria: cuius cognomen huic inditum apparet. Natus est
III. Non. Nouemb. C. Cæsare Augusto Germani-
co II. L. Cæsiano I. cons. Sed in patria sua non valuit
educari: fatorum, credo, decretis, vt id ingenium quod
Orbem fama sui impleturum cresceret, in dominâ
mundi aleretur vrbe. Octauum enim mensem agens
Romam translatus est. ac ne dispar euentus in eo nar-
raretur eius qui in Hesiodo refertur, cum opinio tunc
non dissimilis maneret, cunas infantis, quibus ferre-
batur, apes circumuolârunt, osque insidere compla-
res, aut dulcem iam tum spiritum eius inhaurientes,
aut fecundum, & qualem nunc existimamus, futu-
rum significantes. Præceptoribus tunc eminentissi-
mis est eruditus, eosque intra breue temporis spa-
tium ingenio adæquauit: vnâ verò studentes superauit
profectibus. Declamauit & Græcè & Latinè cum ma-
gna admiratione audientiæ. Ob quod puerili muta-
to in Senatorium cultum, & in notitiam Cæsaris Ne-
ronis facilè peruenit, & honore vix dum ætate debito
dignus iudicatus est. Gessit autem Quæsturam: in
qua cum collegis, more tunc vsitato, munus gladiato-
rium edidit, secundo populi fauore, Sacerdotium et-
iam accepit auguratus. Equidem hætenus tem-
pora

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad 3. p. 1. p. 1.

ad 3. p. 1. p. 1.

orator is

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

ad Barth. p. 1. p. 1.

caesar enim in-
ter amicos pre-
queris offende-
bat. q. d. comp-
mis f. p. i. p.
11. 1. 1. 7. 5. 1.
ad plurimam
aliter ad x. p. 11. 3.

in rebus
cum deus p.

vano

Barth. d. l.

Orpheus d.

pora habuit secunda. Quae autem sequuntur, mutata
inuidia & odio Neronis, ipsi exitium, domesticis lu-
ctum miserabilem attulerunt. Inter amicos enim
Caesaris, quod tam conspicuus fieret profectus in poe-
tica frequenter offendebatur. Quippe & certamine
pentaterico acto, in Pompeii theatro laureis, recitante
Nerone, fuerat coronatus, & ex tempore Orpheia scri-
ptum in experimentum ingenii ediderat; & tres li-
bros quales videmus. Quare inimicum sibi fecit Im-
peratorem. quo ambitiosè imitante, non hominum
tantum, sed & artium sibi principatum vendicante, in-
terdictum est ei poetica, interdictum est etiam causa-
rum actionibus. Hoc factum Caesaris iuuenili aesti-
mans animi calore, speransque ultionem, à coniuratis
in eadem Neronis socius assumptus est: sed parum fau-
stè. Deceptus est enim à Pisone & consularibus,
aliisque prætura perfunctis illustribus viris. Dum
vindictam experit, in mortem irruit. Nam sua spon-
te coactus vita excedere, venas sibi præcidit; periitque
 prid. Kal. Maias Artico Vestino & Nerua Syllano coss.
x x v i i ætatis annum agens: non sine iactura utilita-
tis; cum patriæ, quæ tantam immaturè amisit indo-
lem, tum studiorum quoque. reliqui enim v i i.
Belli Ciuilis libri locum calumniantibus, tanquam
mendosi non darent, qui tamen sub vero crimine
non egent patrocinio, de iisdem dici, quod in Ouidii
libris præscribitur, potest: Emendaturus, si licuisset,
erat. Exstant eius & alii complures; vt, † Iliacon,
Saturnalia. Catafcomon. Silvarum x. Tragœdia Me-
dea imperfecta. Salticæ Fabulæ x i v. & Hippamata
prosa oratione in Octauium Sagittam: & pro eo, de
incendio Vrbis. Epistolarum ex Campania. Non fa-
stidiendi quidem omnes: tales tamen, vt Belli Ciuilis
videatur accessio.

ANNO-

ANNO TATIVNCVLA

ad præcedentem Vitam.

† In hoc Indiculo Operum Lucani pleraq. sunt aut corrupta, aut obscura. Fortè lucis aliquid attulerit Crinitus, cuius hæc verba: Enumerantur à Grammaticis nostris, præter opus de bello Cæsaris & Pompeii, complura alia ab eodem Lucano composita. Scripsit enim Saturnalia, Silvarum lib. x. Tragædiam Medeam, quam non absoluit: de Incendio Urbis: de Incendio Troiæ, cum Priami calamitate: Orpheum: Fabulas complures, & Epistolas. Libri qui Iliacæ inscribitur, (ita enim hic emendat v. c. P. S. cum antè malè scriptum esset, ut illa: Constaturnalia) meminit Luctatius vel Lactantius vetus Interpres Statii Papinii, qui hæc ex eo citat ad versum DCXLI. libri III. Thebaid.

*Barth. ad Stat.
VI Theb. 322*

Atque Helenæ timuisse Deos: —

Item ad versum CCCXXII. lib. VI. hæc:

Haud aliter raptum transverso limite cali,
Flammari Phaëthonta poli videre, Dei que
Tum vice mutata toris in montibus ardens
Terra dedit celo * natura que versa.

Idem Interpres ad versum CCCXXIV. libri IX. ex Lucani Catagorio citat hæc:

Thebais Alcmene, qua dum frueretur Olympi
Rector, Luciferum ter iusserat Hesperon esse.

Ex

EX L. FLORI
Historiarum libro IV.

Bellum Caesaris & Pompeii.

IAM pænè toto orbe pacato, maius erat imperium Romanum, quàm ut ullis externis viribus extinguì posset. Itaque inuidens Fortuna principi gentium populo, ipsum illum in exitium suum armauit. Ac Mariana quidem Cinnanaque rabies intra urbem se præcluserat, quasi experiretur; Sullana tempestas latius, intra Italiam tamen detonuerat; Caesaris furor atque Pompeii, Urbem, Italiam, gentes, nationes, totum denique quàm patebat imperium, quodam quasi diluuiò, & inflammatione corripuit; aded, ut non rectè tantum civile dicatur, ac nè sociale quidem, sed nec externum; sed potius commune quoddam ex omnibus, & plus quàm bellum. Quippe si duces eius inspicias, totus senatus in partibus; si exercitus, hinc XI. legiones, inde XVIII. flos omnis & robur Italici sanguinis; si auxilia sociorum, hinc Gallici Germanique delectus; inde Deiotarus, Ariobarzanes, Tarcondimotus, Cothus, omne Thraciæ, Cappadociæque, Ciliciæ, Macedoniæ, Græciæ, Italiæ, totiusque robur Orientis; si moram belli, quattuor annis, & pro clade rerum breue tempus; si locum & spatium ubi commissum est, intra Italiam; inde se in Galliam Hispaniamque deflexit; reuersumque ab occasu, totis viribus in Epiro Thessaliaque confedit; hinc in Ægyptum subito transfiliit; inde respexit Asiam, Africae

R I
V.
Africæ incubuit, postremò in Hispaniam remigra-
uit, & ibi aliquando defecit. Sed non & odia par-
tium finita cum bello. Non enim prius quievere,
quàm in vrbe ipsa, medio senatu, eorum, qui victi
erant, odia, victoris sese cæde satiarent. Causa
tantæ calamitatis eadem, quæ omnium, nimia fe-
licitas. Siquidem Quinto Metello & Lucio
Afranio consulibus, cum Romana maiestas toto
orbe polleret, recentesque victorias, Ponticos &
Armenios triumphos in Pompeianis theatris Ro-
ma cantaret, nimia Pompeii potètia apud otiosos
(vt solet) ciues mouit inuidiam. Metellus ob im-
minutum Cretæ triumphum, Cato aduersus po-
tentes semper obliquus, detrectare Pompeium,
actisque eius obstrepere. Hic dolor transuer-
sum egit, & ad præsidia dignitati paranda impulit.
Fortè tunc Crassus genere, diuitiis, dignitate flo-
rebat, vellet tamen auctiores opes. Caius Cæsar
eloquentia, & spiritu, & iam consulari alleuaba-
tur. Pompeius tamen super vtrumque emine-
bat. Sic igitur Cæsare dignitatem comparare,
Crasso augere, Pompeio retinere cupientibus,
omnibusque pariter potentiæ cupidis, de inua-
denda Rep. facilè conuenit. Ergo cum mutuis
viribus in suum quisque decus niteretur, Galliam
Cæsar inuadit, Crassus Asiam, Pompeius Hispa-
niam, tres maximos exercitus: & iam sic orbis
imperium, societate trium principum occupatur.
Decem annos traxit ista dominatio. Exinde
quoniam mutuo metu tenebantur, Crassi morte
apud Parthos, & morte Iuliæ Cæsaris filia, quæ
nupta Pompeio, generi socerique concordiam
matrimonii fœdere tenebat, statim æmulatio eru-
pit.

pit. Iam Pompeio suspectæ Cæsaris opes, & Cæsari Pompeiana dignitas grauis. Nec hic ferebat parem, nec ille superiorem. Nefas! sic de principatu laborabant, tanquam duos tanta imperii fortuna non caperet. Ergo Lentulo Marcelloque consulibus rupta prima coniurationis fide, de successionē Cæsaris senatus, idemque Pompeius agitabat: nec ille abnuebat, si ratio sui proximis comitiis haberetur consulatus; absenti, quem decem tribuni, fauente Pompeio nuper decreuerant, tum dissimulante eodem negabatur. Veniret, & peteret maiorum more. Ille contrā flagitare decreta, ac nisi in fide permanerent, non se dimissurum exercitum. Ergo vt in hostem decernitur. His Cæsar agitatus, statuit præmia armorum armis defendere. Prima ciuilis belli arena, Italia fuit; cuius arces leuibus præsidiiis Pompeius infederat; sed omnia subito Cæsaris impetu oppressa sunt. Prima Arimino signa cecinerunt. Tum pulsus Etruria Libo, Umbria Thermus, Domitius Corfinio. Et peractum erat bellum sine sanguine, si Pompeium Brundusii opprimere, vt cœperat, potuisset. Sed ille per obsessi claustra portus nocturna fuga euasit. Turpe dictu. modò princeps patrum, pacis belli que moderator, per triumphatum à se mare lacerata & pænè inermi naue fugiebat. Nec Pompeius ab Italia, quàm senatus ab vrbe fugatur prior: quam pænè vacuum metu, Cæsar ingressus, consulem se ipse facit. Aerarium quoque sanctum, quia tardius aperiebant Tribuni, iussit effringi; censumque & patrimonium populi Romani antè rapuit quàm imperium. Pulso fugatoque Pompeio,

peio, maluit prius ordinare prouincias, quam
ipsum sequi. Siciliam & Sardiniam annonæ pi-
gnora, per legatos habuit. Nihil hostile erat in
Gallia. pacem ipse fecerat. Sed ad Hispanien-
ses Pompeii exercitus transeunti per eam duci,
portas claudere ausa Massilia est. Misera, dum
cupit pacem, belli metu in bellum incidit: sed
quia tutis muris erat, vinci eam sibi iussit absenti.
Græcula ciuitas, non pro mollitia nominis, & val-
lum cædere, & incendere machinas ausa, & con-
gredi nauibus: sed Brutus, cui mandatum erat
bellum, victos terra marique perdomuit: mox de-
dentibus sese ablata omnia præter (quam potio-
rem omnibus habebant) libertatem. Anceps
variumque, & cruentum in Hispania bellum cum
legatis Cn. Pompeii Petreio & Afranio; quos
Ilerdæ castra habentes, apud Sicorim amnem ob-
sidere, & oppido intercludere aggreditur. Inte-
rim obundatione verni fluminis, com meatibus
prohibet. Sic fame castra tentata sunt, obsessor-
que ipse quasi obsidebatur: sed ubi pax fluminis
rediit; populationibus & pugna campos aperuit;
iterum ferox instat, & cedentes ad Celtiberiam
consecutus, aggere & vallo, & per hæc siti ad de-
ditionem compulit. Sic citerior Hispania rece-
pta est, nec vltior moram fecit. Quid enim
vna post quinque legiones? Itaque vltro cedente
Varrone, Gades, Fretum, Oceanus, omnia felicitate
Cæsaris sequebantur. Aliquid tamen ad-
uersus absentem ducem ausa fortuna est circa Il-
lyricum & Africam, quasi de industria prospera
eius aduersis radiarentur. Quippe cum fauces
Adriatici maris iussi occupare Dolabella & Anto-

** 2

ninus,

nus, ille Illyrico, hic Corcyrao littore castra posuissent, iam maria late tenente Pompeio, repente castra legatus eius Octavius, & Libo ingentibus copiis classicorum utrimque circumuenit. deditionem fames extorsit Antonio. Missae quoque à Basillo in auxilium eius rates, quales inopia nauium fecerat, noua Pompeianorum arte Cilicum actis sub mari funibus, captae quasi per indaginem. duas tamen aestus explicuit: una, quae Opi-terginos ferebat, in vadis haesit, memorandumque posteris exitum dedit. Quippe vix mille iuuenum manus, circumfusi undique exercitus per totum diem tela sustinuit; & cum exitum virtus non haberet, tamen ne in deditionem veniret, hortante tribuno Vulteio mutuis ictibus in se concurrat. In Africa quoque par & virtus & calamitas Curionis fuit, qui ad recipiendam provinciam missus, pulso fugatoque Varo iam superbus, subitum Iuba regis aduentum, equitatumque Maurorum sustinere non potuit. Patebat victo fuga, sed pudor suasit, ut amissum sua temeritate exercitum, morte sequeretur. Sed iam debitum par fortuna flagitante, sedem bello Pompeius Epiron elegerat, nec Caesar moratus, quippe, ordinatis à tergo omnibus, quamuis hiems media prohiberet tempestate, ad bellum nauigauit: positisque ad Oricum castris, cum pars exercitus ob inopiam nauium cum Antonio dimissa, Brundusii moram faceret; adeo impatiens erat, ut ad arcessendos eos, ardente ventis mari, nocte concubia, speculatorio nauigio, solus ire tentauerit. Exstat ad trepidum tanto discrimine gubernatorem vox ipsius: Quid times? Caesarem vehis.

his. Contractis in vnum vndique omnibus copiis, positisque comminus castris, diuersa erant ducum consilia. Cæsar pro natura ferox, & conficiendæ rei cupidus, ostentare aciem, prouocare, laceßere, nunc obsidione castrorum, quæ erant sedecim millium vallo obducta (sed quid his obesset obsidio, qui patente mari omnibus copiis abundarent?) nunc expugnatione Dyrrhachii irrita, (quippe quam vel situs inexpugnabilem faceret) ad hoc, assiduus in eruptionem hostium præliis (quo tempore egregia virtus Scæuæ centurionis emicuit, cuius in scuto centum atque viginti tela sedere) iam verò direptione vrbiū sociarum, cū Oricum & Gomphos, & alia castella Thessaliæ vastaret: Pompeius aduersus hæc necitare moras, tergiuersari simul, vt hostem interclusum vndique inopia commeatuum terreret, vtque ardentissimi ducis consenesceret impetus. Nec diutius profuit duci salutare consilium. Milites otium, loci moram, principes ambitum ducis increpabant. Sic præcipitantibus fatis, prælio sumpta est Thessalia: & Philippicis campis, vrbis, imperii, generis humani fata commissa sunt. Nunquam vllō loco tantum virium populus Romanus, tantum dignitatis fortuna vidit. Trecenta amplius millia hinc & illinc, præter auxilia regum & senatus. Nunquam imminentis ruinæ manifestiora prodigia, fuga victimarum, examina, insignes interdiu tenebræ. Dux ipse & nocturna imagine theatri sui audiens plausum in modum planctus circumsonare, & manè cum pullo amiculo (nefas) apud principia conspectus est. Nunquam acrior neque alacrior exercitus

* * 3

Cæsar

Cæsaris fuit. Inde classica prius, inde tela. An-
notatum quoque committentis aciem Craſtini
pilum; qui mox adaſto in os gladio, ſic inter ca-
dauera repertus, libidinem ac rabiem qua pugna-
uerat, ipſa nouitate vulneris præferebat. Sed
nec minus admirabilior illius exitus belli. Quip-
pe cùm Pompeius adeo equitum copia abunda-
ret, vt facile circumuenturus ſibi Cæſarem vide-
retur, circumuentus ipſe eſt. Nam cùm diu æquo
marte contenderent, iuſſuque Pompeii fuſus à
cornu erupiſſet equitatus, repente hinc ſigno da-
to, Germanorum cohortes tantum in effuſos
equites fecere impetum, vt illi eſſe pedites, hi ve-
nire in equis viderentur. Hanc ſtragem fugien-
tis equitatus, leuis armaturæ ruina comitata eſt.
Tunc terrore latius dato, turbantibus inuicem co-
piis, reliqua ſtrages quali vna manu facta eſt. Nec
vlla res magis exitio fuit, quàm ipſa exercitus ma-
gnitudo. Multus in eo prælio Cæſar fuit, me-
diuſque inter imperatorem & militem. Voces
quoque obequitantis exceptæ, altera cruenta, ſed
docta, & ad victoriam efficax, Miles, faciem feri:
altera ad iactationem compoſita, Parce ciuibus:
cùm ipſe ſequeretur. Felicem vtcunque in ma-
lis Pompeium, ſi eadem ipſum, quæ exercitum
eius, fortuna traxiſſet. Superſtes dignitati ſuæ
vixit, vt cum maiore dedecore per Theſſalica
Tempe equo fugeret, pulſus Lariffa; in deſerto
Ciliciæ ſcopulo; fugam in Parthos, Africam, vel
Ægyptum agitare: vt denique in Peluſiaco lit-
tore, imperio viliffimi regis, conſiliis ſpadonum,
& ne quid malis deſit, Septimii deſertoris ſui gla-
dio trucidatus, ſub oculis vxoris ſuæ liberorum-
que

que moreretur. Quis non peractum esse cum Pompeio crederet bellum? Atqui acrius multò atque vehementius Theſſalici incendii cineres recaluere. Et in Ægypto quidem aduerſus Cæſarem ſine partibus bellum. Quippe cùm Ptolemæus rex Alexandriæ, ſummum ciuiliſ belli ſcelus peregiſſet, ſcœdusque amicitia cum Cæſare medio Pompeii capite ſanxiſſet, vltionem tanti viri mânibus quærente fortunâ, cauſſa non defuit. Cleopatra regis ſoror affuſa Cæſaris genibus, partem regni repoſcebat. Aderat puellæ forma, & quæ duplicaretur ex illo, quòd talis paſſa videbatur iniuriam: odium ipſius regis, qui Pompeii cædem partium fato, non Cæſari dederat, haud dubiè idem in ipſum auſurus ſi expediſſet. Quam vbi Cæſar reſtitui iuſſit in regnum, ſtatim ab eiſdem percuſſoribus Pompeii obſeſſus in regia, quamuis exigua manu, ingentis exercitus molem mira virtute ſuſtinuit. Ac primum ædificiorum proximorum atque naualium incendio, infeſtorum hoſtium tela ſubmouit: mox in peninſulam Pharon ſubitus euasi: inde depulſus in maria, mira felicitate ad proximam claſſem enatauit, relicto quidem in fluctibus paludamento, ſeu fato, ſeu conſilio, vt illud ingruentibus hoſtium telis ſaxisque peteretur. Tandem receptus à claſſicis ſuis, vndique ſimul hoſtes adortus, de imbelli ac perfida gente, iuſta, generi mânibus dedit. Quippe & Theodorus magiſter, auctoꝝ totius belli, & ne virilia quidem portenta, Porthinus atque Ganymedes, diuerſi per mare & transfugio & morte conſumti, Regis ipſius corpus obrutum limo re-
pertum eſt in aureæ loricae honore. In Aſia quoque

que nouus rerum motus à Ponto , planè quasi de industria captante fortuna hunc Mithradatico regno exitum , vt à Pompeio pater , à Cæsare filius vinceretur. Rex Pharnaces magis discordiæ nostræ fiducia, quàm virtutis suæ, infesto in Capadociam agmine ruebat. Sed hunc Cæsar aggressus , vno, & (vt sic dixerim) non toto prælio obtriuir, more fulminis, quod vno eodemque momento venit, percussit, abscessit. Nec vana de se prædicatio est Cæsaris, antè victum hostem esse, quàm visum. Sic cum exteris. At in Africa cum ciuibus multo atrocius quàm in Pharsalia. Huc reliquias partium naufragarum quidam furoris æstus expulerat : nec reliquias dices, sed integrum bellum. Sparsæ magis, quàm oppressæ vires erant. Auxerat sacramentum ipsa clades Imperatoris : nec degenerabat ducum successio. Quippe satis amplè sonabat in Pompeiani nominis locum, Cato & Scipio. Accessit copiis Mauritanus rex Iuba, videlicet vt latius vinceret Cæsar. Nihil ergo inter Pharsaliam & Thapsion, nisi quòd amplior, coque acrior Cæsarianorum impetus fuit, indignantium post Pompeium creuisse bellum. &c.

M. AN-

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ

LIBER PRIMVS.

ELLaper Emathios plus quàm ci-
uilia campos,
Insq; datum sceleri canimus, po-
pulumq; potentem
In sua victrici conuersum viscera
dextra:

Cognatasq; acies: & rupto fœdere regni

3 Certatum totis concussi viribus orbis,

In commune nefas: infestisq; obuia signis

Signa, pares aquilas, & pila minantia pilis.

Quis furor ô ciues? quæ tanta licentia ferri,

Gentibus inuisis Latium præbere cruorem?

10 Cumq; superba foret Babylon spolianda trophæis

Ausoniis, umbræq; erraret Crassus inulta,

Bellageri placuit nullos habitura triumphos?

Heu, quantum potuit terræ, pelagiq; parari

Hoc, quem ciuiles hauserunt, sanguine, dextra!

15 Vnde venit Titan, & nox ubi sidera condit,

Quæq; dies medius flagrantibus aestuat horis,

Et quæ bruma rigens, ac nescia vere remitti,

Astringit Scythicum glaciali frigore pontum:

Sub iuga iam Seres, iam barbarus isset Araxes,

A

Et

lases tubul. jaces. H.

LVCANI. VII. 172.

Et gens si quaiacet nascenti conscia Nilo.

20

a. Tunc

Tunc, si tantus amor belli tibi Roma nefandi,

Totum sub Latias leges cum miseris orbem,

In te verte manus: nondum tibi defuit hostis.

At nunc semirutis pendent quod moenia tectis

f. Turribus H.

Urbibus Italia, lapsisq; ingentia muris

25

Saxa iacent; nullosq; domus custode tenentur,

Rarus & antiquis habitator in urbibus errat:

Horrida quod dumis, multosq; inarata per annos

Hesperia est, desuntq; manus poscentibus aruis,

Non tu Pyrrhe ferox, nec tantis cladibus auctor

30

lens. H.

Poenus erit: nulli penitus discindere ferro

Contigit: alta sedent civilis vulnera dextra.

Quod si non aliam venturo fata Neroni

Inuenere viam, magnosq; eterna parantur

Regna deis, coelumq; suo servire Tonanti

Non nisi senorum potuit post bella gigantum

Iam nihil o Superi querimur: scelera ipsa, nefasq;

Hac mercede placent: diros Pharsalia campos

Impleat: & Poeni saturentur sanguine manes:

Vltima funesta concurrant praelia Munda.

His, Caesar, Perusina fames, Mutinaq; labores

Accedant fatis: & quas premit aspera, classes,

Leucas: & ardenti feruilia bella sub Aetna.

Multum Roma tamen debet civilibus armis,

Quod tibi res acta est. Te, cum statione peracta

Astra petes ferus, praelati regia caeli

Excipiet gaudente polo: seu sceptra tenere,

Seu te flammigeros Phoebe conscendere currus,

Telluremq; nihil mutato sole timentem

Ignem vago lustrare iuuet: tibi numine ab omni

Cedetur: iurisque tui natura relinquet

Quis deus esse velis, ubi regnum ponere mundi.

Sed

Aluius hand unquam

Ad oia mea.

ad N. Ter. 116.

met. 111. v. 70.

met. 111. v. 70.

met. 111. v. 70.

ergitur. Claud. cons. mai. 119. et 11 in Ruf. 360 qua vergitur
in ignem. lib. 11. 340. Sol. 6. vi. vergitur in occipum sibi H.

LIBER I.

3

Sed neq; in Arctoo sedem tibi legeris orbe:

Nec polus aduersi calidus quā mergitur Austri,

5 Vnde tuam videas obliquo fidere Romam. *a Vergitur*
Barth ad XV. 13

Aetheris immensi partem si presseris unam,

Sentiet axis onus. librati pondera cæli *Claud. 1. Ruf. 360.*

Orbe tene medio: pars aetheris illa sereni

10 Tota vacet, nulla que obstat à Cesare nubes. *Plat. 1. id. 11. 24. VII. 7.*

10 Tunc genus humanum positis sibi consulat armis, *445.*

Inq; vicem gens omnis amet: pax missa per orbem

Ferrea belligeri compescat limina Iani.

Sed mihi iam numen: nec, si te pectore vates

Accipiam, Cirrhaa velim secreta mouentem *pro. Plat. prof. v. 1. 445.*

35 Sollicitare Deum, Bacchūque auertere Nysa.

Tu satis ad dandas Romana in carmina vires.

Fert animus causas tantarum expromere rerum: *3. 360*

Immensūque aperitur opus, quid in arma furentē

Impulerit populum, quid pacem excusserit orbi.

70 Inuida fatorum series, summis que negatum

Stare diu; nimioque graues sub pondere lapsus,

Nec se Roma ferens. sic, cum compage soluta

Secula tot mundi suprema coegerit hora,

Antiquum repetens iterum chaos, omnia mistis *Ant. Ruf. 1. var.*

75 Sidera sideribus concurrent: ignea pontum *12*

Astra petent: tellus extendere littora nolet,

Excursūque fretum: fratri contraria Phœbē

Ibit, & obliquum bigas agitare per orbem

Indignata, diem poscet sibi: totaque discors

80 Machina diuulsi turbabit fœdera mundi.

In se magna ruunt. letis hunc numina rebus *leg. lat. 11. 115*

Crescendi posuere modum. nec gentibus ullis *Int. VII. 410. Pl. XIII. 860*

Commodat in populum, terræ, pelagique potentem;

Inuidiam Fortuna suam. tu causa malorum

85 Facta tribus dominis communis Roma, nec unquam.

A 1

In

lato res Virg. sal. in An. 11. Gene. in. 1. Troas. Pl. 73794

In turbam missi feralia fœdera regni,
 O malè concordēs, nimiaque cupidine caci,
 Quid miscere iuuat vires, orbemque tenere
 In medio? dum terra fretum, terramq; leuabit
 Aer, & longi voluent Titana labores,
 Noxq; diem cælo toridem per signa sequetur;
 Nulla fides regni socijs, omnisq; potestas
 Impatiens consortis erit. nec gentibus ullis
 Credite; nec longè fatorum exempla petantur:
 Fraterno primū maduerunt sanguine muri.
 Nec pretium tanti tellus, pontusq; furoris
 Tunc erat: exiguum dominos commisit asylum.

f. regni H. 1. 130.
 l. 1. 130.
 l. 1. 130.

augustinus ad l. 1. 130.
 ad l. 1. 130.
 433.

2. 1. 130.

Temporis angustī mansit concordia discors,
 Paxq; fuit non sponte ducum. nam sola futuri
 Crassus erat belli mediū mora. Qualiter undas
 Qui secat, & geminum gracilis mare separat Isth-
 Nec patitur cōferre fretum: si terra recedat, (mos,
 Ionium Aegæo frangat mare: sic, ubi scæna
 Arma ducum dirimens, miserando funere Crassus
 Assyrias Latio maculauit sanguine Carras,
 Parthica Romanos soluerunt damna furores.

Plus illa vobis acie, quā creditis, actum est 3. 44
 Arsacida: bellum victis civile dedistis.

Diuiditur ferro regnum: populiq; potentis,
 Quæ mare, quæ terras, quæ totum possidet orbem,
 Non cepit fortuna duos. nam pignora iuncti
 Sanguinis, & diro fœrales omne tēdas
 Abstulit ad manes, Parcarum, Iulia, scæna
 Intercepta manu. quod si tibi fata dedissent
 Maiores in luce moras, tu sola furentem
 Inde virum poteras, atque hinc retinere parentem,
 Armatasq; manus excusso iungere ferro,
 Vt generas soceris media innoxere Sabina.

leg. 1. 130.

Morte

Morte tua discussa fides, bellumq; mouere *f. ri H*

20 Permissū est ducibus: stimulos dedit amula virtus. *a est non inde notus*

Tu noua ne veteres obscurent acta triumphos,

Et victis cedat piratica laurea Gallis,

Magne times: te iam series, ususq; laborum

Erigit, impatiensq; loci fortuna secundi.

25 Nec quenquam iam ferre potest, Caesar'ue priorem,

Pompeius'ue parem. quis iustius induit arma, *sciat. in h. m. m. v.*

Scire nefas: magno se indice quisque tuetur: *v. v. v. de con. p. 571.*

Victrix causa Deis placuit, sed victa Catoni. *C. G. H.*

Nec coire pares: alter vergentibus annis

30 In senium, longoq; toge tranquillior usu

Dedidicit iam pace ducem: fama; petitor

Multa dare in vulgus: totus popularibus auris

Impelli, plausuq; sui gaudere theatri:

Nec reparare nouas vires, multumq; priori

35 Credere fortuna. stat magni nominis umbra. *Card. ad Virg. XI. 223*

Qualis frugifero quercus sublimis in agro

Exuias veteres populi, sacratq; gestans *sciat. H.*

Dona ducum: nec iam validis radicibus harena,

Pondere fixa suo est: nudosq; per aëra ramos

40 Effundens, trunco, non frondibus, efficit umbram: *in u. d. m. H.*

Se At quamuis primo nutet casura sub Euro,

Tot circum silua firmo se robore tollant,

Sola tamen colitur. Sed non in Casare tantum

Nomen erat, nec fama ducis: sed nescia virtus

45 Stare loco: solusq; pudor non vincere bello.

Acer, & indomitus, quò spes, quaq; ira vocasset,

Ferre manū, & nunquam temerando parcere ferro.

Successus urgere suos: instare favori

Numinis: impellens quicquid sibi summa petenti

50 Obstaret: gaudensq; viam fecisset ruina. *Id. Gell. IV. 5.*

Qualiter expressum ventis per nubila fulmen

A 3

Etheris

lucan. ne. ma. H.
a. port. ni. g. u.
 Etheris impulsu sonitu, mundi q³ fragore
 Emicuit, rupit q³ diem, populos q³ pauentes
 Terruit, obliqua præstinguens lumina fl. m. na:
 In sua templa furit: nulla q³ exire vetante
 Materia, magnam q³ cadens, magnam q³ reuertens
 Dat stragem late, sparsos que recolligit ignes.
 He ducibus causa suberant: sed publica belli
 Semina, quæ populos semper mersere potentes.
 Namq³ ut opes nimias mundo fortuna subacta
 Intulit, & rebus mores cessere secundis,
 Prædæque & hostiles luxum suasere rapina:
 Non auro, tectis ve modus: mensasque priores
 Aspernata fames: cultus gestare decoros
 Vix nuribus, rapuere mares: fœcunda virorum
 Paupertas fugitur, totoque accersitur orbe,
 Quo gens quæque perit. tunc longos iungere fines
 Agrorum, & quondam duro sulcata Camilli
 Vomere, & antiquos Curiorum passa ligones
 Longa sub ignotis extendere rura colonis.
 Non erat is populus, quem pax tranquilla iuaret,
 Quem sua libertas immotis pasceret armis.
 Inde ira faciles, & quod suassisset egestas,
 Vile nefas: magnûmque decus, ferroque petendum,
 Plus patria potuisse sua: mensuræque iuris
 Vis erat: hinc leges, & plebiscita coacta;
 Et cum Consulibus turbantes iura Tribuni:
 Hinc rapti pretio fuscæ, sectorque fauoris
 Ipse sui populus, letalisque ambitus urbi,
 Annua venali referens certamina Campo:
 Hinc usura vorax, avidumque in tempore fœnus,
 Et concussa fides, & multis utile bellum.
 Iam gelidas Caesar cursu superauerat Alpes;
 Ingentesque animo motus, bellumque futurum
Oru. 1. m. l. 106. trumphe vel Ceperat.
uoluptate H.

- 85 Ceperat. ut ventum est parui Rubiconis ad undas,
 Ingens visa duci patriae trepidantis imago, *f. lugens.*
 Clara per obscuram vultu maestissima noctem,
 Turrigero canos effundens vertice crines,
 Casarie lacera, nudisque adstare lacertis,
- 90 Et gemitu permista loqui: Quò tenditis ultrà?
 Quò fertis mea signa viri? si iure venitis,
 Si ciues: hucusque licet. Tunc perculit horror
 Membra ducis, riguere comae, gressumque coercens
 Languor in extrema tenuit vestigia ripa.
- 95 Mox ait: O magnae qui moenia prospicis urbis *Or. III. Brut. 111*
 Tarpeia de rupe tonans, Phrygiue penates *52*
 Gentis Iulæ, & rapti secreta Quirini, *in colum H.*
 Et residens celsa Latialis Iuppiter Alba,
 Vestalesque foci, summique ò numinis instar
- 100 Roma, faue cœptis: non te furialibus armis
 Persequor: en adsum victor terræque, marique
 Caesar, ubique tuus, (liceat modò) nunc quoque miles.
 Ille erit ille nocens, qui me tibi fecerit hostem.
 Inde moras soluit belli, tumidumque per amnem *a. Iuliet*
- 105 Signa mouet prope. sic cum squalentibus aruis *inf. 26. 2. 95. IX. 210*
 Aestiferæ Libyes viso. Leo comminus hoste
 Subedit dubius, totam dum colligit iram, *1. subedit et colligit m. 4*
 Mox ubi se sana stimulanit verberare cauda, *v. 11. 93.*
- 110 Erexitque iubam, & vasto graue murmur hiatu
 Infremuit: tum torta leuis si lancea Mauri
 Hereat, aut latum subeant venabula pectus,
 Per ferrum tanti securus vulneris exit.
 Fonte cadit modico, paruisque impellitur undis
 Puniceus Rubicon, cum feruida canduit aestas:
- 115 Perque imas serpit valles, & Gallica certus
 Limes ab Ansoniis determinat arua colonis.
 Tum vires præbebat hyems, atque auxerat undas
sed. I. ep. 5. unde progressus ad Rubiconem ventum qui
originem nomini de flauarum colore puniceo m. 4. 11.

Tertia iam grauido pluuias Cynthia cornu,
Et madidis Euri resolutæ flatibus Alpes.

Primus in obliquum sonipes opponitur amnem
Excepturus aquas. molli tum cetera rumpit

Turba vado fracti faciles iam fluminis undas.

Cæsar ut aduersam superato gurgite ripam

Attigit, Hesperia vetitis & constitit aruis,

Hic, ait, hic, pacem, temerataq; iura relinquo; 22

Te Fortuna sequor: procul hinc iam fœdera sento.

Crederimus en H. Credidimus fatis, utendum est indice bello. *Cornu*

Sic fatus, noctis tenebris rapit agmina ductor

Impiger, & torto Balearis verberare fundæ

Ocyor, & missa Parthi post terga sagitta: 23

Vicinumq; minax inuadit Ariminum, ut ignes a e

Solis lucifero fugiebant astra relicto.

Iamq; dies primos belli visura tumultus

Exoritur: seu sponte deum, seu turbidus Auster

Impulerat, mœstam tenuerunt nubila lucem. 24

Constitit ut capto iussus deponere miles

Signa foro, stridor lituūm, clangorq; tubarum

Non pia concinuit cum rauco classica cornu. J. H.

a populis Rupta quies populi, stratisq; excita inuentus

Diripiunt sacris affixa penatibus arma, 25

Qua pax longa dabat: nuda iam crate fluentes II. 166.

Inuadunt clypeos, curuataq; cuspide pila, 26

Et scabros nigra morsu rubiginis enses.

Ut notæ fulsere aquile, Romanaq; signa,

Et celsus medio conspectus in agmine Cæsar, 27

Diriguere metu, gelidos paupor alligat artus, a occupat

Et tacito mutos volunt sub pectore questus. a in

O male vicinis hæc mœnia condita Gallis!

O tristi damnata loco! pax alta per omnes,

Et tranquilla quies populos: nos prada furentum, 28

Primæque

Primaq; castra sumus. melius fortuna dedisset
Orbe sub Eoo sedem, gelidaq; sub Arcto,
Errantesq; domos, Latii quam claustra tueri.

Nos primi Senonum motus, Cimbrumq; ruentem
55 Vidimus, & Martem Libyes, cursumq; furoris

Tentonici. quoties Romam fortuna laceffit,
Hac iter est bellis. gemitu sic quisque latenti,
Non ausus timuisse palam: vox nulla dolori
Credita: sed quantum, volucres cum bruma coëret;

60 Rura silent, mediusq; iacet sine murmure pontus; male facit. vad

Tanta quies. Noctis gelidas lux soluerat umbras: filium. H. xul

Ecce faces belli, dubiaq; in praelia menti

Urgentes addunt stimulos, cunctasq; pudoris

Rumpunt fata moras: iustos Fortuna laborat

65 Esse ducis motus, & causas inuenit armis.

Expulit ancipiti discordes urbe Tribunos

Victo iure minax iactatis curia Gracchis. f. mach. H.

Hos iam mota ducis, vicinaq; signa petentes

Audax venali comitatur Curio lingua: f. aug. H.

70 Vox quondam populi, libertatemq; tueri

Ausus, & armatos plebi miscere potentes. f. mach. H.

Utg; ducem varias voluentem pectore curas,

Conspexit: Dum voce tua potuere iuuari

Cesar, ait, partes, quamuis nolente Senatu,

75 Traximus imperium, tunc, cum mihi Rostra tenere

Ius erat, & dubios in te transferre Quirites.

Sed postquam leges bello siluere coacta,

Pellimur è patriis laribus, patimurq; volentes

Exilium: tua nos faciat victoria ciues.

80 Dum trepidant nullo firmata robore partes,

Tolle moras: semper nocuit differre paratis.

Par labor atq; metus pretio maiore petuntur.

Bellantem geminis tenuit te Gallia lustris,

Pars quota terrarum. facili si praelia pauca
 Gesseris euentu, tibi Roma subegerit orbem. 2
 Nunc neque te longi remeantem pompa triumphi
 Excipit, aut sacras poscunt Capitolia laurus:
 Linor edax tibi cuncta negat: gentesq; subactas
 Vix impune feres: socerum depellere regno
 Decretum est genero. partiri non potes orbem: 2
 Solus habere potes. Sic postquam fatus, & ipsi
 In bellum prono tantum tamen addidit ira,
 Accenditque ducem, quantum clamore inuatur
 Eleus sonipes, quamuis iam carcere clauso
 Immineat foribus, pronusque repagula laxet: 2
 Conuocat armatos extemplo ad signa maniplos:
 Utque satis trepidum turba coeunte tumultum
 Composuit vultu, dextraque silentia iussit:
 Bellorum o socii, qui mille pericula Martis
 Mecum (ait) experti, decimo iam vincitis anno. 3
 Hoc cruor Arctoïis meruit diffusus in aruis,
 Vulneraque, & mortes, hyemesq; sub Alpibus actæ?
 Non secus ingenti bellorum Roma tumultu
 Concutitur, quam si Pœnus transcenderet Alpes
 Annibal. implentur valido tirone cohortes: 3
 In classem cadit omne nemus: terraque marique
 Iussus Cæsar agi. quid? si mihi signa iacerent
 Marte sub aduerso, ruerentque in terga feroces
 Gallorum populi? nunc, cum Fortuna secundis
 Mecum rebus agat, Superique ad summa vocantes, 3
 Tentamur, veniat longa dux pace solutus.
 Milite cum subito, partésque in bella togatæ,
 Marcellusque loquax, & nomina vana Catones.
 Scilicet extremi Pompeium, emtique clientes
 Continuo per tot satiabant tempora regno? 3
 Ille reget currus nondum patientibus annis?
Ille reget et in lege simulat ovell. mei. Ille
currus reget ille Calvernot. H

p. Aexlenni H

Ille semel raptas nunquam dimittet honores?

Quid iam rura querar totum suppressa per orbem, *f. quo H*

Ac iussam seruire famem? quis castra timenti

320 Nescit mista foro? gladii cum triste minantes

Iudicium insolita trepidum cinxere corona,

Atque auso medias perrumpere milite leges *my. irr. inf. 460 H.*

Pompeiana reum clausurunt signa Milonem?

Nunc quoque ne lassum teneat priuata senectus,

325 Bella nefanda parat suetus civilibus armis,

Et docilis Syllam scelerum vicisse magistrum.

Utque fera tigres numquam posuere furorem,

Quas nemore Hyrcano, matrum dū lustra sequuntur,

Altus casorum pauidit cruor armentorum;

330 Sic & Syllanum solita tibi lambere ferrum

Durat, Magne, sitis: nullus semel ore receptus *clau. 11. Inf. A.*

Pollutas patitur sanguis mansuescere fauces.

Quem tamen inueniet tam longa potentia finem?

Quis scelerum modus est? ex hoc iam te, improbe, *(quisve mater su)*

335 Ille tuus saltem doceat discedere Sylla. *(regno erum ex. H.)*

Post Cilicas ne vagos, & lassos Pontica regis *flor. 11. 5. 5.*

Prelia, barbarico vix consummata veneno,

Vltima Pompeio dabitur provincia, Caesar;

Quod non, victrices aquilas deponere iussus,

340 Paruerim? mihi si merces erepta laborum est,

His saltem longi, non me duce, premia belli

Reddantur: miles sub quolibet iste triumphet.

Conferet exanguis quò se post bella senectus?

Qua sedes erit emeritis? qua rura dabuntur,

345 Qua noster veteranus aret? qua mœnia fessis?

An melius fient piratae, Magne, coloni?

Tollite iam pridem victricia, tollite signa:

Viribus utendum est, quas fecimus. arma tenenti

Omnia dat, qui iusta negat: nec numina desunt.

Nam

Nam neq; praeda meis, neq; regnū quaritur armis: 35

Detrahimus dominos urbi seruire parata.

Dixerat: at dubium non claro murmure vulgus

Secum incerta fremit: pietas, patriūque penates

Quanquā cadeferas mentes, animosque tumentes

Frangunt; sed diro ferri reuocantur amore, 35

Ductorisque metu. Summi tum munera pili

Laelius, emeritiūque gerens insignia doni,

Seruati ciuis referentem premia quercum,

Silicet, exclamat, Romani maxime rector

Ma leg. H.

orw. 4. m. e. 19.

1 Fast. 25.

Nominis, & fas est veras expromere voces; 36

Quod tam lenta tuas tenuit patientia vires

Conquerimur. deeratne tibi fiducia nostri?

Dum mouet hic calidus spirantia corpora sanguis,

[Et dum pila valent fortes torquere lacerti,] 36

Degenerem patiēre togam, regnumq; Senatus?

Usque adeo miserum est ciuili vincere bello?

Duc age per Scythiæ populos, per inhospita Syrtis

Littora, per calidas Libyæ sitientis arenas.

Hac manus, ut victū post terga relinqueret orbem,

Oceani tumidas remo compefcuit undas: 37

Fregit & Arctoo spumantem vortice Rhenum.

Iussa sequi tam posse mihi, quā velle necesse est.

Nec ciuis meus est, in quem tua classica Caesar

Audiero. per signa decem felicia castris,

Perq; tuos iuro quocumque ex hoste triumphos; 37

Pectore si fratris gladium, inguloq; parentis

Condere me iubeas, plenaq; in viscera partu

Coniugis, inuita peragam tamen omnia dextra.

Si spoliare Deos, ignemq; immittere templis,

Numina miscebit castrensis flamma Moneta: 38

Castra super Tusci si ponere Tybridis undas,

Hesperios audax veniam metator in agros.

Tu

Tu quoscumq; voles in planum effundere muros,
His aries actus disperget saxa lacertis:

- 5 Illa licet, penitus tolli quam iusseris urbem,
Roma sit. His cuncta simul assensere cohortes,
Elatasq; alte, quacumq; ad bella vocaret,
Promisere manus. it tantus ad aethera clamor,

Quantus, pimperi Boreas cum Thracius Osse *dis. met. p. 165. v.*

- 10 Rupibus incubuit, curvato robore presse *Voss. anal. L. c. 10. H.*
Fit sonus, aut rursus redeuntis in aethera sylva.

Cesar ut acceptum tam prono milite bellum, non *sed. H.*

Fataq; ferre videt, ne quo languore moretur
Fortunam, sparsas per Gallica rura cohortes

- 15 Evocat, & Romam motis petit undique signis.

Deservere cauo tentoria fixa Lemano,

Castraq; quae Vogesi curvam super ardua rupem

Pugnaces pictis cohibebant Lingonas armis.

Hi vada liquerunt Isara, qui gurgite ductus

- 20 Per tam multa suo, fama maioris in amnem *melioris m. eadem v. 7*
Lapsus, ad equoreas nomen non pertulit undas. *et ap. Claud. VI. in p. 10. n.*

Solvuntur fluvii longa statione Rutheni:

Mitis Atax Latias gaudet non ferre carinas,

Finis & Hesperia promoto limite Varus: *v. Valey. not. Gall. in*

- 25 Quaq; sub Herculeo sacratus nomine portus *Var. p. 166.*

Urget rupe caua pelagus: non Corus in illum

Fus habet, aut Zephyrus: solus sua littora turbat

Circius, & tuta prohibet statione Monæci.

Quaq; iacet littus dubium, quod terra, fretumq;

- 30 Vendicat alternis vicibus, cum funditur ingens

Oceanus, vel cum refugis se fluctibus aufert.

Ventus ab extremo pelagus sic axe volutet,

v. Scal. ad Man. l. 11

Destituatq; ferens: an fidere mota secundo

92.

Terhyos vnda pagæ lunaribus aestuet horis:

- 35 Flammiger an Titan, ut alentos hauriat undas,

Erigat.

427. Arvernus. Pro. Apoll. lib VII. Ep. 7. Arvernorum, prohelor
vnu, etc. H.

14

LVCANI

Erigat Oceanum, fluctusq; ad sidera tollat,

Quarite, quos agit at mundi labor: at mihi semper

Tu, quacumque moues tam crebros causa meatus,

Ut superi voluere, late. Tunc rura Nemossi

Qui tenet, & ripas Aturi, qua littore curuo

Molliter admissum claudit Tarbellicus æquor;

Signa mouet, gaudetq; amoto Santonus hoste

Et Biturix, longisq; leues Suefones in armis:

Optimus excusso Lencus Rhemusque lacerto,

Optima gens flexis in gyrum Sequana franis:

Et docilis rector rostrati Belga couini:

Aruernique anxi Latio se fingere fratres, ipsi alii

Sanguine ab Iliaco populi, nimiumque rebellis

Nernius, & casi pollutus sanguine Cotta:

Et qui te laxis imitantur Sarmata braccis

Vangiones: Batanique truces, quos ære recuruo

Stridentes acuere tuba: qua Cinga pererrat

Gurgite: qua Rhodanus raptum velocibus undis

In mare fert Ararim: qua montibus ardua summis

Gens habitat cana pendentes rupe Gebennas:

Pictones immunes subigunt sua rura; nec ultra

Instabiles Turonas circumfita castra coercent:

In nebulis Meduana tuis marcere perosus

Andus, iam placida Ligeris recreatur ab unda

Inclita Casareis Genabos dissoluitur alis.

Tu quoque letatus conuerti prælia Trenir:

Et nunc tonse Ligur, quondam per colla decora

Crimibus effusis toti praelate Comate:

Et quibus immitis placatur sanguine dirò

Tentates, horrensque feris altaribus Hesus;

Et Taranis Scythica non mitior ara Diana.

Vos quoque qui fortes animas, belloque peremptas

Laudibus in longum vates dimittitis ænum,

Plurimas

lat. A. Gron. ad
Tuo. 7. III. O

Idem. nec H.

fremig. H.

const. h. Schiff. de

re. v. h. 1. C. 7. m.

et. 2. c. 27. Heur.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

re. v. h. 1. C. 7. m.

393 G 27

Finibus Arctoïis, patriâque à sede reuulso
 Ponè sequi, inssâmque feris à gentibus Urbem,
 Romano spectante, rapi. sic quisque pauendo
 Dat vires fama: nulloque auctore malorum
 Quæ finxere, timent. nec solum vulgus inani
 Percussum terrore pauet: sed curia, & ipsi
 Sedibus exiliere Patres, inuisâque belli
 Consulibus fugiens mandat decreta Senatus.
 Tum quæ tuta petant, & quæ metuenda relinquât,
 Incerti, quò quemque fuga tulit impetus, urgent
 Precipitem populum, seriêque harentia longa
 Agmina prorumpunt. credas aut tecta nefandas
 Corripuisse faces, aut iam quatiente ruina
 Nutantes pendere domos. sic turba per urbem
 Precipiti lymphata gradu, velut, unica rebus
 Spes foret afflictis patrios excedere muros,
 Inconsulta ruit. qualis cùm turbidus Auster
 Reppulit à Libycis immensum Syrtibus aquor,
 Fractâque veliferi sonnerunt pondera mali,
 Desilit in fluctus desertâ puppe magister,
 Nautâque, & nondum sparsa compage carina,
 Naufragium sibi quisq; facit: sic urbe relicta
 In bellum fugitur. nullum iam languidus ævo
 Enaluit renocare parens, coniuxve maritum
 Fletibus, aut patrii, dubiæ dum vota salutis
 Conciperent, tenuere Larès: nec limine quisquam
 Hæsit, & extremo tunc forsitan urbis amatæ
 Plenus abit visu: ruit irreuocabile vulgus.
 O faciles dare summa Deos, eadêmque tueri
 Difficiles! urbem populis, victisq; frequentem
 Gentibus, & generis, coëat si turba, capacem
 Humani, facilem venturo Casare prædam
 Ignaua liquere manus. cùm pressus ab hoste

Clanditur

- 5 Clauditur externis miles Romanus in oris,
 Effugit exiguo nocturna pericula vâllo:
 Et subitus rapti munimine cespitis agger
 Præbet securos intra tentoria somnos.
 Tu tantum audito bellorum murmure Romæ
 10 Desereris; nox una tuis non credita muris.
 Danda tamen venia est tantorū danda paucorum:
 Pompeio fugiente timent. tum ne qua futuri
 Spes saltem trepidas mentes leuet, addita fati
 Peioris manifesta fides, Superiq; minaces,
 25 Prodigijs terras implerunt, æthera, pontum.
 Ignota obscura viderunt sidera noctes,
 Ardentemque polum flammis, cæloque volantes
 Obliquas per inane faces, crinemque timendi
 Sideris, & terris mutantem regna cometen.
 30 Fulgura fallaci micuerunt crebra sereno:
 Et varias ignis densò dedit ære formas.
 Nunc iaculum longo, nunc sparso lumine lampas
 Emicuit cælo: tacitum sine nubibus ullis
 Fulmen, & Arctois rapiens de partibus ignem;
 35 Percussit Latiale caput: stellæq; minores
 Per vacuum solitæ noctis decurrere tempus,
 In medium venere diem: cornūque coactò
 Iam Phœbe toto fratrem cum redderet orbe,
 Terrarum subita percussa expalluit umbra.
 40 Ipse caput medio Titā cum ferret Olympo,
 Condidit ardentes atra caligine currus,
 Inuoluitque orbem tenebris, gentèsque coëgit
 Desperare diem: qualem fugiente per ortus
 Sole Thyestæe noctem duxere Mycenæ.
 45 Ora ferox Siculo laxavit Mulciber Aetna;
 Nec tulit in cælum flammās, sed vertice prono
 Ignis in Hesperium cecidit latus. atra Charybdis
 B Sanguineum

Sanguineum fundo torfit mare. flebile seni
Latrauere canes. Vestali raptus ab ara

N. 402 H
Ovid.

*Ignis, & ostendens confectas flamma Latinas
Scinditur in partes, geminòque cacumine surgit,
Thebanos imitata rogos. tum cardine tellus
Subsedit, veteremque ingis nutantibus Alpes
Discussère nivem. Tethys maioribus undis*

pe Pm ad.
Val. H-111-730

*Hesperiam Calpen, summumq³ implevit Atlanta.
Indigetes fleuisse deos, Urbis que laborem
Testatos sudore Lares, delapsaque templis
Dona suis, dirasque diem fixdasse volucres
Accipimus, filiusque feras sub nocte relictis
Audaces media posuisse cubilia Roma.*

*Tum pecudum faciles humana ad murmura lingue,
Monstrosique hominum partus numeroque modoque
Membrorum; matremque suos conterruit infans:*

...

*Diraque per populum Cumana carmina vatis
Vulgantur. tum, quos scētis Bellona lacertis
Sena monet, cecinere deos: crinēque rotantes
Sanguinei populis ululārunt tristia Galli.*

Linn. f. lat. X.

Compositis plena gemuerunt ossibus urna.
Tum fragor armorum, magna q³ per ania voces
Audit & nemorum: & venientes cominus umbra.

submeriani
unguent H
l. vorlie H

Quique colunt iunctos extremis mœnibus agros,
Diffugiunt: ingens Urbem cingebat Erinny's,
Excutiens pronam flagranti vertice pinum,
Stridentésque comas: Thebanam qualis Agauen
Impulit, aut sani contorsit tela Lycurgi
Eumenis: aut qualem iussu Iunonis inique
Horruit Alcides, viso iam Dite, Megeram.

Christ H.

*Insonuere tuba, & quanto clamore cohortes
Miscuntur, tantum nox atra silentibus auris
Edidit: & medio vis consurgere Campo*

Tristia

Tristia Syllani cecinere oracula manes:
Tollentemque caput gelidas Anienis ad undas
Agricola fracto Marium fugere sepulcro.
Hac propter placuit Tuscos de more vetusto

85 Acciri vates. quorum qui maximus aeo

Aruns incoluit desertæ moenia Lune,

Fulminis edoctus motus, venasque calentes

Fibrarum, & monitus volitantis in aëre penna,

Monstra iubet primum, quæ nullo semine discors

90 Protulerat natura, rapi, sterilique nefandos

Ex utero fetus infauis urere flammis.

Mox iubet & totam pauidis à cinibus Urbem

Ambiri: & festo purgantes moenia lustris,

Longa per extremos pomœria cingere fines

95 Pontifices, sacri quibus est permissa potestas,

Turba minor ritu sequitur succincta Gabino,

Vestalémque chorum ducit vittata sacerdos,

Troianam soli cui fas vidisse Mineruam.

Tum qui fata deum, secretæque carmina servant,

600 Et lotam paruo renocant Almone Cybellen:

Et doctus volucres Augur servare sinistras:

Septemuirque epulis festis, Tuique sodales:

Et Salius leto portans ancilia collo:

Et tollens apicem generoso vertice Flamen.

605 Dúmque illi effusam longis anfractibus urbem

Circumeant, Aruns dispersos fulminis ignes

Colligit, & terra mœsto cum murmure condit,

Datque locis nomen sacris tunc admonet aris

Electa cervice marem. iam fundere Bacchum

610 Ceperat, obliquoque molas inducere cultro:

Impatiensque diu non grati victima sacri,

Cornua succincti premerent cum torua ministri,

Deposito victum præbebat poplite collum.

B 2

Nec

porito H.

Nec cruor emicuit solitus: sed vulnere largo
 Diffusum rutilo nigrum pro sanguine virus.
 Palluit attonitus sacris feralibus Aruns:
 Atque iram Superum raptis quæ sinit in extis.
 Terruit ipse color vatem: nam pallida tetris
 Viscera tincta notis, gelidoque infecta cruore
 Plurimus asperso variabat sanguine lior.
 Cernit tæbe iecur madidum: venasque minaces
 Hostili de parte videt. pulmonis anhel
 Fibra later, paruumque secant vitalia limes.
 Cor iacet: & saniem per hiantes viscera rimas
 Emittunt: produntque suas omenta latebras.
 Quodque (nefas) nullis impune apparuit extis.
 Ecce videt capiti fibrarum increfcere molem
 Alterius capitis. pars ægra & marcida pendet:
 Pars micat, & celeri venas mouet improba pulsu.
 His ubi concepit magnorum fata malorum,
 Exclamat: Vix fas Superi quæcunque monetis
 Prodere me populis: neque enim tibi summe litavi
 Iuppiter hoc sacrum: casique in viscera tanri
 Inferni venere Dei. non fanda timemus:
 Sed venient maiora metu. Dii visa secudent,
 Et fibris sit nulla fides: sed conditor artis
 Finxerit ista Tages. flexu sic omina Tuscor
 Inuoluens, multaue tegens ambage canebat.
 At Figulus, cui cura Deos, secretaque cœli
 Nosse fuit, quem non stellarum Aegyptia Memphis
 Aequaret visu, numerisque mouentibus astris,
 Aut hic errat (ait) nulla cum lege per æuum
 Mundus, & incerto discurrunt sidera motu:
 Aut, si fata mouent, orbi, generique paratur
 Humano matura lues. terræ ne dehiscant,
 Subsidentque urbes? an tollet feruidus ær

Temperiem

videri H. adu. v. Pan. g. g.

Temperiem? segetes tellus infida negabit?

Omnis an infusis miscebitur unda venenis?

Quod cladis genus, ô Superi? qua peste paratis

50 *Sauitiam?* extremi multorum tempus in unum *lexitum H.*

Conuenêre dies. summo si frigida cœlo

Stella nocens nigros Saturni accenderet ignes,

Dencalioneos fudisset Aquarius imbres,

Totâque diffuso latuisset in æquore tellus.

55 Si *sæuam* radiis Nemeæum Phœbe Leonem

Nunc premeres, toto *fluere*nt incendia mundo, *Quod II. rapl. 316.*

Succensûsque *su*is flagrasset curribus æther. *ut. XVII. 102.*

Hi cessant ignes. tu qui flagrante minacem *auri*

Scorpion incendis cauda, chelâsque peruris,

60 Quid tantum Gradiue paras? nam mitis in alto *f. dem. H.*

Iuppiter Occasu premitur, Venerisque salubre

Sidus hebet, motûque celer Cyllenius hæret,

Et cœlum Mars solus habet. cur signa meatus

Deseruere suos, mundoque obscura feruntur;

65 Ensi feri nimium fulget latus Orionis? *Quod II. rapl. 56.*

Imminet armorum rabies: ferrique potestas

Confundet ins omne manu: scelerique nefando

Nomen erit virtus: multosque exibat in annos *V. 410.*

Hic furor. & Superos quid prodest poscere finem? *f. al. H.*

70 Cum domino pax ista venit. duc Roma malorum

Continuam seriem: clademque in tempora multa

Extrahere, civili tantum iam libera bello.

Terruerant satis hæc pauidam præsentia plebem:

Sed maiora premunt. nam qualis vertice Pindi

675 Edonis Ogygiô decurrit plena Lyæo: *malè ap. Pl. sic. H.*

Talis & attonitam rapitur matrona per urbem,

Vocibus his prodens urgentem pectora Phæbum.

Quò feror ô Pæan? qua me super æthera raptam

Constituis terra? video Pangæa ninosis

f. ues H.

B 3.

Cana

Platonia 20 Gen
H. 175. H.

221.
Cana iugis, latósque Aemi sub rupe Philippos. 68
Quis furor hic, ô Phœbe, doce: quæ tela, manusq;
Romana miscent acies, bellúmque sine hoste est?
Quò diuersa feror? primos me ducis in ortus,
Quà mare Lagæi mutatur gurgite Nili.
Hunc ego, fluminea deformis truncus arena 69
Qui iacet, agnosco: dubiam super æquora Syrtim,
Arentemq; feror Libyen, quò tristis Erinnyes
Transtulit Emathias acies. nunc desuper Alpīs
Nubifera colles, atque aëriam Pyrenen
Abripimur. patria sedes remeamus in urbis: 69
Impiaque in medio peraguntur bella senatu.
Consurgunt partes iterum, totúmque per orbem
Rursus eo. noua da mihi cernere littora ponti,
Tellurémque nouam: vidi iam Phœbe Philippos.
Hæc ait: & lasso iacuit defecta farore. 69

Sidonius annis Silio Trebia. menis Citheron. ædipo
Sæpe Phen: 13. H. f. ad v. 604. M. AN.

M. ANNÆI
LVCANI
CIVILIS BELLII
SIVE PHARSALIÆ

LIBER SECVNDVS.

AM'QVE ira patuere deūm, ma-
nifestāque belli
Signa dedit mundus: legēs que, &
fœdera rerum,
Præscia monstri ferro vertit natu-
ra tumultu,

Indixitque nefas. cur hanc tibi rector Olympi
§ Sollicitis visum mortalibus addere curam,
Noscant venturas ut dira per omina clades?
Sine parens rerum cum primum informia regna,
Materiamque rudem flamma cedente recepit,
Fixit in æternum causas, qua cuncta coercet,
30 Se quoque lege tenens, & secula iussa ferentem
Fatorum immoto diuisit limite mundum:
Sine nihil positum est, sed fors incerta vagatur,
Fertq̃, refertq̃ vices, & habent mortalia casum:
Sit subitum quodcunque paras: sit ceca futuri
15 Mens hominum fari: liceat sperare timenti.
Ergo ubi concipiunt quantis sit cladibus Urbis
Constatura fides Superum, feroce per urbem

*l. casus Pallus.
Iug. 1.*

B 4

Instituitur

Iustitium: latuit plebeio tectus amictu
 Omnis honos: nullos comitata est purpura fasces.
 Tum questus tenuere suos, magnusque per omnes 20
 Errauit sine voce dolor. sic funere primo
 Attonita tacuere domus, cum corpora nondum
 Conclamata iacent, nec mater crine soluto
 Exigit ad senos famularum brachia planctus:
 Sed cum membra premit fugiente rigentia vita, 25
 Vultusque exanimis, oculosque in morte iacentes,
 Nec dum est ille dolor, sed iam metus: incubat amens,
 Miraturque malum. Cultus matrona priores
 Deposuit: mcestaq; tenent delubra caterua.
 Ha lacrymis sparsere Deos, ha pectora duro 30
 Afflixere solo: laceransque in limine sacro.
 Attonita fudere comas: votisque vocari.
 Assuetas crebris feriunt ululatibus aures.
 Nec cuncta summi templo iacuere Tonantis:
 Diuisere deos: & nullis defuit aris 35
 Inuidiam factura parens. quarum una madentes
 Scissa genas, planctu lucentes atra lacertos,
 Nunc, ait, o misera contundite pectora matres,
 Nunc laniate comas, neve hunc differte dolorem,
 Et summis fouate malis: nunc flere potestas 40
 Dum pendet fortuna ducum: cum vicerit alter,
 Gaudendum est. his se stimulis dolor ipse laceffit.
 Nec non bella, viri, diuersaque castra petentes
 Effundunt iustas in numina sena querelas.
 O misera sortis, quod non in Punica nati 45
 Tempora Cannarum fuimus, Trebiaque, inuentus.
 Non pacem petimus Superi: date gentibus iras:
 Nunc urbes excite feras: coniuret in arma
 Mundus: Achamenis decurrant Medica Susis
 Agmina: Massagetis Scythicus non alliget Ister: 50
 Fundat

e
 Hor. 2. ov. 12

Fundat ab extremo flauos Aquilone Suenos
 Albis, & indomitum Rheni caput: omnibus hostes
 Reddite nos populis: ciuile auertite bellum:
 Hinc Dacus premat, inde Getes: occurrat Iberis
 ; Alter: ad Eoas hic uertat signa pharetras.
 Nulla vacet tibi Roma manus. vel perdere nomen
 Si placet Hesperium Superi, collapsus in ignes
 Plurimus ad terram per fulmina decidat aether.
 Sane parens utrasque simul partésque ducésque,
 Dum nondum meruere, feri. tantone nonorum
 Prouentu scelerum quarunt, uter imperet Vrbi?
 Vix tanti fuerat ciuilia bella moueri,
 Vt neuter. Tales pietas peritura querelas
 Egerit: at miseros angit sua cura parentes,
 65 Oderantque grauis uinacia fata senecta,
 Seruatósque iterum bellis ciuilibus annos.
 Atque aliquis magno querens exempla timori,
 Non alios, inquit, motus tunc fata parabant,
 Cum post Teutonicos victor, Libycósque triumphos
 70 Exul limosa Marius caput abdedit vlua.
 Stagna auidi texere soli, laxa que paludes
 Depositum Fortuna, tuum: mox vincula ferri
 Exedere senem, longúsque in carcere pador.
 Consul, & euerfa felix moriturus in vrbe
 75 Poenas antè dabat scelerum: mors ipsa refugit
 Sape virum, frustra que hosti est concessa potestas
 Sanguinis inuisi. primo qui cadis in ictu
 Dirigit, ferrúmque manu torpente remisit,
 Viderat immensam tenebroso in carcere lucem,
 80 Terribilesq; Deos scelerum: Mariúmque futurum:
 Audierátque pauens: Non hac contingere fas est
 Colla tibi: debet multas hic legibus aui,
 Ante suam, mortes: vanum depone furorem.

Si libet ulcisci, delet a funera gentis,
 Hunc Cimbri seruate senem. non ille fauore
 Numinis, ingenti Superum protectus ab ira,
 Vir ferus; & Romam cupienti perdere fato
 Sufficiens. idem pelago delatus iniquo
 Hostilem in terram, vacuisque mapalibus actus,
 Nuda triumphati iaciuit per regna Iugurthæ,
 Et Pænos pressit cineres. solatia fati
 Carthago, Mariusque tulit: pariterque iacentes
 Ignoscere deis. Libycas ibi colligit iras, *val. H. VII. 33*
 Vi primum fortuna redit: seruitia soluit
 Agmina: conflatò sanas ergastula ferro
 Exeruerè manus. nulli gestanda dabantur
 Signa ducis, nisi qui scelerum iam fecerat usum,
 Attuleratque in castra nefas. prò fata! quis ille,
 Quis fuit ille dies, Marius quo mœnia victor
 Corripuit? quantoque gradu mors sana cucurrit?
 Nobilitas cum plebe perit: latèque vagatur
 Ensis: & à nullo reuocatum est pectore ferrum.
 Stat cror in templis: multaque rubentia cade
 Lubrica saxa madent. nulli sua profuit ætas.
 Non senis extremum piguit vergentibus annis
 Precipitasse diem: nec primo in limine vitæ
 Infantis miseri nascentia rumpere fata.
 Crimine quo parui cadem potuere mereri?
 Sed satis est iam posse mori. trahit ipse furoris
 Impetus: &, visum est lenti, quæsisse nocentem.
 In numerum pars magna perit: rapuitque cruentus
 Victor ab ignota vultus cervice recisos,
 Dum vacua pudet ire manu. spes una salutis
 Oscula polluta fixisse trementia dextræ.
 Mille licet gladii mortis noua signa sequantur,
 Degener o populus, vix secula longa decorum

Exll. 11. 10.

Cap. 11. 10. 90. H.

l. 11. H.

Progenit. H. ad

val. H. 11. 151.

l. 11. 151.

l. 11. H.

l. 11. H. 151.

l. 11. H. 151.

l. 11. H. 151.

l. 11. H. 151.

l. 11. H. 151.

l. 11. H. 151.

l. 11. H. 151.

l. 11. H. 151.

l. 11. H. 151.

l. 11. H. 151.

Sanguine certatum est, cui ceruix casa parentis
 Cederet: in fratrum ceciderunt pramia fratres.
 Busta repleta fuga, permixtaque vinctis sepultis
 Corpora: nec populum latebra cepere ferarum.
 Hic laqueo fauces, clisaeque guttura fregit:
 Hic se praecipiti iaculatus pondere dura
 Dissiluit percussus humo: mortisque cruento
 Victori rapuere suas: hic robora busti
 Extruit ipse sui, nec dum omni sanguine fuso
 Desilit in flammis, & dum licet, occupat ignes.
 Colla ducum pilo trepidam gestata per urbem,
 Et medio congesta foro: cognoscitur illic
 Quicquid ubique latet scelera non Thracia tantum
 Vidit Bistonii stabulis pendere tyranni,
 Postibus Antae Libye: nec Gracia moerens
 Tot laceros artus Pisae fleuit in aula.
 Cum iam tabe fluunt, confusaque tempore multo
 Amisere notas, miserorum dextra parentum
 Colligit, & panido subducit cognita furto. *condita*
 Neque ipsum memini casi deformia fratris
 Ora rogo cupido, vetitisque imponere flammis,
 Omnia Syllana lustrasse cadavera pacis:
 Perque omnes truncos, cum qua ceruice recisum
 Conueniat, quassasse caput. Quid sanguine manes
 Placatos Catuli referam? cui victima tristes
 Inferias Marius, forsitan nolentibus umbris,
 Pendit, in expleto non fanda piacula busto:
 Cum laceros artus, aequataque vulnera membris
 Vidimus, & toto quamuis in corpore caso
 Nil anima letale datum, moremque nefanda
 Dixum sanities, percuntis parcere morti.
 Ausa cecidere manus, exceditque lingua
 Palpitat, & muto vacuum ferit aera motu.

1: oris. Aus. Popm: in Salut: p 345

Hic

truncat. flos. locum sepulchri de Mario!!!
 Hic aures, alius spiramina naribus adunca
 Amputat: ille canis euoluit sedibus orbes, *recipit vel dicitur*
 Ultimaque effodit spectatis lumina membris *vel laceratis. f. 111*
 Vix erit ulla fides, tam sani criminis unum *sechi m. p. 111*
 Tot poenas cepisse caput. sic mole ruina
 Fracta sub ingenti miscentur pondere membra:
 Nec magis informes veniunt ad littora tranci,
 Qui medio periëre freto. quid perdere fructum
 Inuit, & ut vilem, Marii confundere vultum?
 Ut scelus hoc Sylla, cadësque ostensa placeret,
 Agnoscendus erat. Vidit Fortuna colonos *quod loq. s. o. recipit*
 Prænestina suos cunctos simul ense recisos, *fil. 11. 665. I. 3. 111*
 Vnius populum pereuntem tempore mortis. *ad fil. 11. 641.*
 Tunc flos Hesperiae, Latii iam sola inuentus, *fil. 11. 11. 111*
 Concidit, & misera maculauit ouilia Roma. *indignata recipit.*
 Tot simul infesto iuuenes occumbere leto,
 Sape fames, pelagique furor, subitæque ruinae,
 Aut cæli, terræque lues, aut bellica clades,
 Numquam poena fuit. densi vix agmina vulgi
 Inter & exangues immissa morte cateruas
 Victores monere manus. vix cade peracta
 Procumbunt, dubiæque labant cervice: sed illos
 Magna premit strages: peraguntq; cadauera partem *11. 11. 111*
 Cadis: vincta graues elidunt corpora tranci.
 Intrepidus tanti sedit securus ab alto *1. 11. 111*
 Spectator sceleris: miseri tot millia vulgi
 Non piguit iussisse mori. congesta recepit
 Omnia Tyrrhenus Syllana cadauera gurgis.
 In fluuium primi cecidere, in corpora summi.
 Precipites hasere rates, & strage cruenta
 Interruptus aquis fluxit prior amnis in aquor,
 Ad molem stetit vnda sequens: nam sanguinis alti
 Vis sibi fecit iter, campumque effusa per omnem,
 Precipitiq;

Lucan. in rapto iudicio flumina sanguis

30

LUCANI

lib. viii. 99. 100.
Precipitiq; ruens Tyberina ad flumina riuo
Herentes adiunxit aquas: nec iam alueus amnem,
Nec retinent ripæ, redeuntq; cadauera campo.
Tandem Tyrrhenas vix eluctatus in undas
Sanguine ceruleum torrenti diuidit æquor.
His ne, Salus rerum, Felix his Sylla vocari,
His meruit tumulum medio sibi tollere Campo?
Hæc rursus patienda manent: hoc ordine belli
Ibitur: hic stabit ciuilibus exitus armis.
Quamquam agitant grauiora metus, multoq; coitur
Humani generis maiore in prælia damno.
Exulibus Martis bellorum maxima merces
Roma recepta fuit: nec plus victoria Syllæ
Præstitit, inuisas penitus quam tollere partes.
Hos alio fortuna vocas: olimq; potentes
Concurrunt. neuter ciuilia bella moueret,
Contentus, quo Sylla fuit. Sic mæsta senectus
Præteritiq; memor flebat, metuensq; futuri.
At non magnanimi percussit pectora Bruti
Terror, & in tanta pauidi formidine motus
Pars populi lugentis erat: sed nocte sopora,
Parrhasis obliquos Helice cum verteret axes,
Atria cognati pulsant non ampla Catonis.
Inuenit in somni voluentem publica cura
Fata virum, casusque Urbis, cunctisque timentem,
Securumque sui, farique his vocibus orsus.
Omnibus expulsa terris, olimq; fugata
Virtutis iam sola fides, quam turbine nullo
Excutiet fortuna tibi, tu mente labantem
Dirige me, dubium certo tu robore firma.
Nanque alii Magni, vel Caesaris arma sequantur:
Dux Bruto Cato solus erit. pacem ne tueris,
Inconcussa tenens dubio vestigia mundo?

An

*Orat. 1. Tr. 111
41.*

An placuit, ducibus scelerum, populique furentis
Cladibus immistum civile absolvere bellum? *f. 40. 4.*

Quemque sua rapiunt scelerata in praelia cause:

Hos polluta domus, legesque in pace timende,

Hos ferro fugienda fames, mundiue ruina

Permiscenda fides. nullum furor egit in arma.

Castra petunt magna ~~victi~~ mercede: tibi uni *f. 40. 4.*

Per se bella placent? quid tot, durasse per annos *quo 11*

Profiuit immunem corrupti moribus ani?

Hoc solum longa pretium virtutis habebis?

Accipient alios, facient te bella nocentem.

Ne tantum o Superi liceat feralibus armis. *f. 40. 4.*

Has etiam mouisse manus: nec pila lacertis

Missa tuis caca telorum in nube ferantur:

Nec tanta incassum virtus eat. ingeret omnis

Se belli fortuna tibi. quis nolet ab isto *m al.*

Ense mori, quamuis alieno vulnere labens,

Et scelus esse tuum? melius tranquilla sine armis

Otia solus ages: sicut coelestia semper

Inconcussa suo voluntur sidera lapsu.

Fulminibus propior terra succenditur aer,

Imaque telluris ventos, tractusque coruscas

Flammarum accipiunt: nubes excedit Olympus

Lege deum. minimas rerum discordia turbat:

Pacem summa tenent. quam late Caesaris aures

Accipient tantum venisse in praelia ciuem!

75 Nam praelata suis nunquam diuersa dolebit

Castra ducis Magni. nimium placet ipse, Catoni

Si bellum civile placet. pars magna Senatus,

Et duce privato gesturus praelia Consul

Sollicitant, proceresque alii: quibus adde Catonem

80 Sub iuga Pompeii; toto iam liber in orbe

Solus Caesar erit. quod si pro legibus arma

Ferre

Ferre iuuat patriis, libertatēque tueri:
 Nunc neq; Pompeii Brutum, neq; Caesaris hostem;
 Post bellum victoris habe. Sic fatur. at illi
 Arcano sacras reddit Cato pectore voces.
 Summum Brute nefas ciuilia bella fatemur:
 Sed quò fata trahunt, virtus secura sequetur.

Claud. Com. Moral.
 I.

Crimen erit Superis & me fecisse nocentem.
 Sidera quis, mundūque velit spectare cadentem
 Expers ipse metus? quis, cū ruat arduus ether,
 Terra labet, misto coeuntis pondere mundi,
 Complosas tenuisse manus? gentes ne furorem
 Hesperium ignota, Romanāque signa sequentur,
 Deductique fretis alio sub sidere reges?
 Otia solus agam? procul hunc arcete furorem
 O Superi, motura Dacas ut clade, Getasque
 Securo me Roma cadat. cen morte parentem
 Natorum orbatum, longum producere funus
 Ad tumultum iubet ipse dolor: iuuat ignibus atris
 Inferuisse manus, constructoque aggere busti
 Ipsum atras tenuisse faces: non ante reuellar,
 Exanimem quā te complectar Roma, tuūque
 Nomen libertas, & inanem prosequar umbram.
 Sic eat: immites Romana piacula diui
 Plena ferant: nullo fraudemus sanguine bellum.
 O utinam, cælique Deis, Erebi que liberet
 Hoc caput in cunctas damnatum exponere pœnas!
 Deuotum hostiles Decium pressere cateruæ:
 Me gemina figant acies, me barbara telis
 Rhemi turba petat: cunctis ego peruius hastis
 Excipiam medius totius vulnera belli.
 Hic redimat sanguis populos: hac cade luatur,
 Quicquid Romani meruerunt pendere mores.
 Adiagatur faciles populi, cur sana volentes

Regna

292. luv: VIII 13. H

- Regna pati pereunt? me solum inuadite ferro,
 Me frustra leges & inania iura tuentem:
 Hic dabit, hic pacem iugulus, finemque labori
 Gentibus Hesperius: post me regnare volenti.
 Non opus est bello, quin publica signa, ducemque
 10 Pompeium sequimur? nec, si fortuna fauebit, *f. fauebit H.*
 Hunc quoque totius sibi ius promittere mundi
 Non bene compertum est: ideo me milite vincat,
 Ne sibi se vicisse putet. Sic fatur: & acres
 Irarum mouit stimulos: iuuenis que calorem, *f. admodum H. f. nigrum*
 15 Excitat in nimios belli civilis amores.
 Interea, Phæbo gelidas pellente tenebras,
 Pulsat & sonuere fores: quas sancta relicto
 Hortensi mærens irrupit Marcia busto.
 Quondam virgo toris melioris iuncta mariti:
 20 Mox ubi connubii pretium, merces que soluta est
 Tertia iam soboles, alios secunda penates
 Impletura datur, geminas è sanguine matris
 Permistura domos, sed postquam condidit urna
 Supremos cineres, miserando concita vultu, *f. luctu vel fletu H.*
 25 Effusas laniata comas, concussaque pectus *f. m. confusa. f. p. v. H.*
 Verberibus crebris, cineres que ingesta sepulcri, *111. 720. 17105. f. uol. H.*
 Non aliter placitura viro, sic mæsta profatur:
 30 Dum sanguis inerat, dum vis materna, peregi *XIII. plana faciem*
 Iussa Cato, & geminos excepi feta maritos. *conhendere palma*
 35 Visceribus lassis, partemque exhausta, reuertor *deus caris secundis*
 Iam nulli tradenda viro, da fœdera prisci *ad Claud. bel. Cyt. 235.*
 Illibata tori: da tantum nomen inane *H. v. ad p. H.*
 Connubii: liceat tumulto scripsisse, Catonis
 Marcia: nec dubium longo queratur in ævo,
 40 Mutarim primas expulsa, an tradita, tedas.
 Non me latorum sociam, rebusque secundis
 Accipis: in curas venio, partemque laborum.

99. leg. Julia sed fuerat Hor. C. i. in Da
 Adm. a Catone. v. Plutarch. Columel. II. IV Julia
 quin fieri nequeunt cum induruerat. H.
 Advers.

Da mihi castra sequi: cur tuta in pace relinquer,
Et sit civili propior Cornelia bello?

Ha flexere virum voces, & tempora quanquam
Sunt aliena toris, iam fato in bella vocante:

Fœdera sola tamen, vanaque carentia pompa
Iura placent, sacrisq; deos admittere testes.

Festa coronato non pendent limine feta,

Insulaque in geminos discurrit candida postes,

Legitimeq; faces, gradibusque acclivis eburnis

Stat torus, & picta vestes discriminat auro: *Vat. Fl. 9*

Turritaque premens frontem matrona corona,

Tralata vetuit contingere limina planta.

Non timidum nuptæ leuiter tectura pudorem

Lutea demissos velarunt flammea vultus: *III. 239.*

Baltus haud fluxos gemmis astrinxit amictus,

Colla monile decens, humerisque herentia primis

Suppara nudatos cingunt angusta lacertos.

Sic, ut erat, mœsti seruans lugubria cultus,

Quoque modo natos, hoc est amplexa maritum.

Obsta funerea celatur purpura lana.

Non soliti lusere sales: nec more Sabino

Excepit tristis conuicia festa maritus. *f. homo H.*

Pignora nulla domus, nulli coiêre propinqui.

Iunguntur taciti, contentique auspice Bruto.

Ille nec horrificam sancto dimouit ab ore

Cæsariem, duroque admisit gaudia vultu:

(Ut primum tolli feralia viderat arma,

Intonfos rigidam in frontem descendere canos

Passus erat, mœstamq; genis increescere barbam.

Vni quippe vacat studiis que odiis que carenti,

Humanum lugere genus) nec fœdera prisci

Sunt tentata tori: iusto quoq; robur amori

Restitit. hi mores, hac duri immota Catonis

Secta

Secta fuit, seruare modum, finemq³ tenere,
Naturamque sequi, patria³ impendere vitam,
Nec sibi, sed toti genitum se credere mundo.

Huic epulae, vicisse famem: magnique penates,

85 Submonuisse hyemem tecto: pretiosa³ vestis,

Hirtam membra super Romani more Quiritis

Induxisse togam: Venerisque huic maximus usus,

Progenies, Vrbi pater est, Vrbi³que maritus:

Iustitia cultor, rigidi seruator honesti:

90 In commune bonus: nullósque Catonis in actus

Subrepfit, partemq³ tulit sibi nata voluptas.

Interea trepido discedens agmine Magnus,

Moenia Dardanii tenuit Campana coloni,

Hac placuit belli sedes, hinc summa mouentis

95 Hostis in occursum sparsas extendere partes,

Vmbrosis mediam qua collibus Appenninus

Erigit Italiam, nullo quâ vertice tellus

Altius intumuit propiusque accessit Olympo.

Mons inter geminas medius se porrigit undas

100 Inferni Superique maris: collésque coërcent

Hinc Tyrrhena vado frangentes aquora Pise,

Illinc Dalmaticis obnoxia fluctibus Ancon.

Fontibus hic vastis immensos concipit amnes,

Flumináque in gemini spargit diuortia ponti.

105 In leuum cecidere latus, veloxque Metaurus,

Crustumiumque rapax, & iunctus Isapis Isauro,

Sennaq³, & Adriacas qui verberat Aufidus undas:

Quoque magis nullum tellus se soluit in amnem,

Eridanus, fractasque enoluit in aquora siluas,

110 Hesperiamq³ exhaurit aquis. Hunc fabula primum

Populea fluuium ripas umbrasse corona:

Cumque diem prouum transuerso limite ducens,

Succendit Phaëthon flagrantibus athera loris,

C 2

Gurgitibus

Gurgitibus raptis penitus tellure perusta,
 Hunc habuisse pares Phœbeis ignibus undas.
 Non minor hic Nilo, si non per plana iacentis
 Aegypti Libycas Nilus stagnaret arenas.
 Non minor hic Istro, nisi quod, dum permeat orbem
 Ister, casuros in qualibet aquora fontes
 Accipit, & Scythicas exit non solus in undas.
 Dexterora petens montis declinia Tybrim
 Vnda facit, Rutubamque cauum. delabitur inde
 Vulturūque celer, nocturnaēq; editor aure
 Sarnus, & umbrosa Liris per regna Marica
 Vestinis impulsus aquis, radensq; Salerni
 Culta Siler, nullasq; vado qui Macra moratus
 Alnos, vicina procurrit in aquora Luna.
 Longior educto quā surgit in aëra dorso,
 Gallica rura videt, denexasque excipit Alpes.
 Tunc Umbris Marsisq; ferax, domitūque Sabello
 Vomere, piniferis amplexus rupibus omnes
 Indigenas Latii populos, non deserit antè
 Hesperiam, quam cum Scyllaeis clauditur antris,
 Extenditque suas in templa Lacinia rupes,
 Longior Italia, donec confinia pontus
 Solueret incumbens, terrasque repelleret aquor.
 At postquam gemino tellus elisa profundo est,
 Extremi colles Siculo cessere Peloro.
 Caesar in arma furens, nullas, nisi sanguine fuso,
 Gaudet habere vias, quod non terat hoste vacantes
 Hesperiae fines, vacuosque irrumpat in agros,
 Atq; ipsum non perdat iter, consertaque bellis
 Bella gerat. non tam portas intrare patientes
 Quam fregisse inuat: nec tam patiente colono
 Arua premi, quā si ferro populetur, & igni.
 Concessa pudet ire via, cinemque videri.

Tunc

Tunc vrbes Latii dubia, varioque fauore
 Ancipites, quanquam primo terrore ruentis
 Cessura belli, denso tamen aggere firmant
 10 Mœnia, & abrupto circumdant undique vallo:
 Saxorumque orbes, & quæ super eminus hostem
 Tela petant, altis murorum turribus aptant.
 Pronior in Magnum populus, pugnâtque minaci
 Cum terrore fides: ut cum mare possidet Auster
 15 Flatibus horrifonis, hunc æquora tota sequuntur:
 Si rursus tellus pulsu laxata tridentis
 Aeolii, tumidis immittat fluctibus Eurum,
 Quauis ieta nono, ventum tenuere priorem
 Aequora, nubiferoque polus cum cesserit Euro,
 20 Vendicat vnda Notum. Facilis sed vertere mentes
 Terror erat, dubiamque fidem fortuna ferebat.
 Gens Hetrusca fuga trepidi nudata Libonis,
 Iusq; sui pulso iam perdidit Umbria Thermo.
 Nec gerit auspiciis ciuilia bella paternis
 25 Caesaris audito conuersus nomine Sylla.
 Varus, ut admotæ pulsarunt Auximon ale,
 Per diuersa ruens neglecto mœnia tergo, *Thermo H.*
 Quæ siluæ, quæ saxa, fugit. depellitur arce *f. rui H*
 Lentulus Esculea. victor cedentibus instat,
 30 Deuertitque acies: solusque ex agmine tanto
 Dux fugit, & nullas ducentia signa cohortes.
 Tu quoque nudatam commissa deseris arcem
 Scipio Luceria: quanquam fortissima pubes
 His sedeat castris, iampridem Caesaris armis
 35 Parthorum subducta metu: qua Gallica damna
 Suppleuit Magnus, dumque ipse ad bella vocaret,
 Donauit socero Romani sanguinis usum.
 At te Corfini validis circumdata muris
 Tecta tenent pugna Domiti: tua classica seruat

dyt. ad vell. pater. 11. 50 Nullato

B. 596 IV. 259

744. VI. 307. H

38

LUCANI

Oppositus quondam polluto tiro Miloni.

Vt procul immensam campo consurgere nubem,

Ardentesque acies percussis sole corusco.

Conspexit telis, Socii decurrite, dixit,

Fluminis ad ripas, undaq; immergite pontem.

Et tu montanis totus nunc fontibus exi,

Atque omnes trahe gurges aquas, ut spumeus alnos

Discussa compage feras. hoc limite bellum

Hareat, hac hostis lentus terat otia ripa.

Præcipitem cohibete ducem: victoria nobis

Hic primum stans Caesar erit. nec plura locutus,

Denoluit rapidum nequicquam moenibus agmen.

Nam prior è campis, ut conspicit amne soluto

Rumpi Caesar iter, calida prolatus ab ira,

Non satis est muris latebras quæsisse paucis?

Obstruitis campos, fluviiis arcere paratis,

Ignavi? non si tumido me gurgite Ganges

Summoneat, stabit iam flumine Caesar in ullo,

Post Rubiconis aquas. equitum properate catervae:

Ite simul pedites: ruiturum ascendite pontem.

Hæc ubi dicta, levis totas accepit habenas

In campum sonipes: crebroque simillima nimbo

Trans ripam validi torserunt tela lacerti.

Ingreditur pulsa fluvium statione vacantem

Caesar, & ad tutas hostis compellitur arces.

Et iam moturas ingentia pondera turres

Erigit, & mediis subrepsit vinea muris.

Ecce, nefas belli, referatis agmina portis

Captivum traxere ducem, cuiusq; superbi

Constitit ante pedes. vultu tamen alta minaci

Nobilitas recta ferrum ceruice poposcit.

Scit Caesar pœnamq; peti, veniamque timeri.

Vine, licet nolis, & nostro munere, dixit,

Cerne

f. evol. H.

x. 789.

f. 12. H.

- Cerne diem. victis iam spes bona partibus esto,
 Exemplumque mei: vel, si libet, arma retenta.
- 15 Et nihil hac venia, si viceris ipse, paciscor. *Phac nihil e. #*
 Fatur: & astrictis laxari vincula palmis
 Imperat. heu quantò melius vel cade peracta
 Parcere Romano potuit fortuna pudori! *Can. l. 14. l. 11. 2.*
 Poenarum extremum cini, quòd castra secutus *signa al.*
- 20 Sit patriæ, Magnùmque ducem, totumq; Senatum,
 Ignosci. premit ille graues interritus iras:
 Et secum: Romam ne petes, pacisq; recessus
 Degener? in medios belli non ire furores
 Iamdudum moriture paras? rue certus, & omnes
- 25 Lucis rumpe moras, & Caesaris effuge munus. *f. 2. H.*
 Nescius interea capti ducis arma parabat
 Magnus, ut admixto firmaret robore partes. *hinc misce. H.*
 Iamque secuturo iussurus classica Phæbo,
 Tentandasque ratus moturi militis iras. *f. commoti H.*
- 30 Alloquitur tacitas veneranda voce cohortes:
 O scelerum ultores, melioraque signa secuti:
 O verè Romana manus: quibus arma Senatus
 Non priuata dedit, votis deposcite pugnam.
 Ardent Hesperii sauis populatibus agri: *Gron. ad Senec. Trag.*
- 35 Gallica per gelidas rabies effunditur Alpes:
 Iam tetigit sanguis pollutos Caesaris enses.
 Dii melius, belli tulimus quòd damna priores.
 Cœperit inde nefas. iam iam me preside Roma
 Supplicium, penamq; petat. neque enim ista vocari
- 40 Prælia iusta dicet, patriæ sed vindicis iram. *f. quo r. l. 11. 1. H.*
 Nec magis hoc bellum est, quàm cum Catilina pa-
 Arsuras in tecta faces, sociusque furoris *(ramt*
 Lentulus, exertique manus vesana Cethegi.
 O rabies miseranda ducis! cum fata Camillis
- 45 Te Caesar, magnis que velint miscere Metellis,

Ad Cinna, Mariosque venis sternere profecto,
 Ut Catulo iacuit Lepidus, nostrasque secures
 Passus, Sicanio tegitur qui Carbo sepulcro,
 Quisque feros monit Sextorius exul Iberos.
 Quamquam, si qua fides, his te quoque iungere Caesar
 Inuideo, nostrasque manus quod Roma furenti
 Opposuit. Parthorum utinam post praelia sospes,
 Et Scythicis Crassus victor remeasset ab oris,
 Ut simili causa caderes, qua Spartacus hostis.
 Te quoque si Superi titulis accedere nostris
 Iusserunt, valet in torquendo dextera pilo:
 Feruidus hac iterum circa praecordia sanguis
 Incaluit: disces non esse ad bella fugaces,
 Qui pacem potuere pati. licet ille solutum,
 Defectumque vocet, ne vos mea terreat aetas.
 Dux sit in his castris senior, dum miles in illis.
 Quod potuit ciuem populus perducere liber,
 Ascendi, supraque nihil nisi regna reliqui.
 Non priuata cupit, Romana quisquis in vrbe
 Pompeium transire parat. hinc Consul uterque,
 Hinc acies statura ducum. Caesar ne Senatus
 Victor erit? non tam ceco trahis omnia cursu,
 Teque nihil Fortuna pudet. Multis ne rebellis
 Gallia iam lustris, aetasque impensa labori
 Dant animos? Rheni gelidis quod fugit ab undis,
 Oceanumque vocans incerti stagna profundi,
 Territa quaesitis ostendit terga Britanni?
 An vane tumuere mine, quod fangoribus
 Expulit armatam patriis e sedibus orbem?
 Heu demens, non te fugiunt, me cuncta sequuntur:
 Qui cum signa tuli toto fulgentia ponto,
 Ante bis exactum quam Cynthia conderet orbem,
 Omne fretum metuens pelagi pirata reliquit,

Angu-

S. inridia. m. H.

Orw. G. 17. 1.

male capit. m. H.
17. 27. H.

Angustâque domum terrarum in sede poposcit.

- 90 Idem per Scythici profugum dinortia Ponti
Indomitum regem, Romanâque fata morantem,
Ad mortem, Sylla felicior, ire coëgi.

Pars mundi mihi nulla vacat: sed tota tenetur
Terra meis, quocunque iacet sub sole, trophais.

- 95 Hinc me victorem gelidas ad Phasidos undas

Arctos habet: calida medius mihi cognitus axis
Aegypto, atque umbras nusquam flectente Syene. *v. Scyl. epist. 3. p. 76*

Occasus mea iura tinet, Tethynq; fugacem
Qui ferit, Hesperius post omnia flumina Batis.

- 100 Me domitus cognovit Arabs, me Marte feroces
Heniochi, notique erepto vellere Colchi.

Cappadoces mea signa timent, & dedita sacris

Incerti Indea Dei, mollisque Sophene

Armenios, Cilicâsque feros, Taurôsque subegi

- 105 Quod facero bellum, præter civile, reliqui?

Verba ducis nullo partes clamore sequuntur,

Nec matura petunt promissæ classica pugna.

Sensit & ipse metum Magnus, placuitq; referri

Signa, nec in tantæ discrimina mittere pugna

- 110 Iam victum fama non visi Caesaris agmen.

Pulsus ut armentis primo certamine taurus

Silvarum secreta petit, vacuôsque per agros

Exul in aduersis explorat cornua truncis;

Nec redit in pastus, nisi cum ceruice recepta

- 115 Excussi placnere tori: mox reddita victor

Quoslibet in saltus comitantibus agmina tauris

Inuito pastore trahit: sic viribus impar

Tradidit Hesperiam, profugusq; per Appula rura

Brundusii tutas concedit Magnus in arces.

- 120 Vrbs est Dictæis olim possessa colonis,

Quos Creta profugos vexere per aquora puppes

C S

Cecropia,

42 *f. funclum H.* LVCANI

Cecropia, uictum mentitis Thesea velis.
 Hanc latus angustum iam se cogentis in arctum
 Hesperia, tenuem producit in aquora linguam,
 Adriacas flexis claudit quæ cornibus undas.
 Nec tamen hoc arctis immissum faucibus equor
 Portus erat, si non violentos insula Coros
 Exciperet saxis, lassasque refunderet undas. *sup: v. 79.*
 Hinc illinc montes scopulosa rupis aperto
 Opposuit natura mari, flatusq; remouit,
 Vi tremulo starent contenta fine carinae.
 Hinc latè patet omne fretum, seu vela ferantur
 In portus Corcyra tuos, seu læna petatur
 Illyris Ionias vergens Epidamnus in undas.
 Huc fuga nantarum, cum totas Adria vires
 Mouit, & in nubes abiere Ceraunia, cumque
 Spumoso Calaber perfunditur equore Sason.
 Ergo ubi nulla fides rebus post terga relictis,
 Nec licet ad duros Martem conuertere Iberos,
 Cum media iaceant immensis tractibus Alpes:
 Tunc sobole è tanta natum, cui firmior etas,
 Affatur: Mundi iubeo tentare recessus.
 Euphratem, Nilumque moue, quò nominis usque
 Nostri fama venit, quas est vulgata per vrbes
 Post me Roma ducem: sparsos per rura colonos
 Redde mari Cilicas: Pharios hinc concute reges,
 Tigranemque meum. nec Pharnacis arma relinquo,
 Admoneo, nec tu populos utraq; vagantes
 Armenia, Pontique feras per littora gentes,
 Rhiphaeasq; manus, & quas tenet equore denso
 Pigra palus Scythici patiens Maotica plaustris.
 Et quid plura moror? totos mea nate per ortus
 Bella seres, totoque vrbes agitabis in orbe
 Perdomitas: omnes redeant in castra triumphis.

At

- 55 At vos, qui Latios signatis nomine fastos,
Primus in Epirum Boreas agat: inde per arua
Graiorum, Macedumque novas acquirite vires: *f. 100. ad J. 100.*
Dum paci dat tempus hyems. Sic fatur: & omnes *f. 100*
Iussa gerunt, solvuntque canas à littore puppes.
60 At nunquam patiens pacis, longaeque quietis *f. 100. Mens curio*
Armorum, ne quid fatis mutare liceret, *f. 100. Taut.*
Assequitur, generique premit vestigia Caesar.
Sufficerent aliis primo tot mœnia cursu *f. 100. vel m. 100.*
Rapta, tot oppressa deiectis hostibus arces:
55 Ipsa caput mundi, bellorum maxima merces,
Roma capi facilis: Sed Caesar in omnia princeps,
Nil actum credens, dum quid superesset agendum,
Instat atrox: & adhuc, quannis possederit omnem *f. 100. H.*
Italiam, extremo sedeat quod littore Magnus,
60 Communem tamen esse dolet: nec rursus aperto
Vult hostes errare freto, sed molibus undas
Obstruit, & latum deiectis rupibus aquor.
Cedit in immensum cassus labor: omnia pontus
Haurit saxa vorax, montesque immiscet arenis:
65 Ut maris Aegæi medias si celsus in undas
Depellatur Eryx, nulla tamen aquore rupes
Emineant, vel si convulso vertice Gaurus
Decidat in fundum penitus stagnantis Auerni.
Ergo ubi nulla vado tenuit sua pondera moles,
670 Tunc placuit cassi innectere vincula silvis,
Roboræque immensis latè religare catenis. *f. 100. H.*
Tales fama canit tumidum super aquora Xerxem
Construxisse vias, multum cum pontibus ausus,
Europamque Asia, Sestonque admonuit Abydo,
675 Incessitque fretum rapidi super Helles ponti,
Non Eurum, Zephyrumque timens: cum vela, ratesque
In medium deferret Athon. sic ora profundum
Arctantur

Arctantur casu nemorum. tunc aggere multo
 Surgit opus, longæq; tremunt super æquora turres.
 Pompeius tellure nota compressa profundi
 Ora videns, curis animum mordacibus angit,
 Ut reseret pelagus, spargâtque per æquora bellum.
 Sæpe Noto plena, tensisq; rudentibus acta
 Ipsa maris per claustra rates fastigia molis
 Discussere salo, spatiûmque dedere carinis:
 Tortâque per tenebras validis ballista lacertis,
 Multifidas iaculata faces. Ut tempora tandem
 Furtivæ placuere fugæ: ne littora clamor
 Nauticus exagitet, neu buccina dividat horas,
 Neu tuba præmonitos perducatur ad æquora nautas
 Præcepit sociis. iam cœperat ultima Virgo
 Phœbum laturas ortu præcedere Chelas,
 Cum taciti soluere rates. non anchora voces
 Monit, dum spissis anellitur uncus arenis:
 Dum iuga curvantur mali, dūmque ardua pinus
 Erigitur, pauidi classis siluere magistri:
 Strictâque pandentes deducunt carbasa nauta,
 Nec quatiunt validos, ne sibilet aura, rudentes.
 Dux etiam votis hoc te, Fortuna, precatur,
 Quam retinere vetas, liceat sibi perdere saltē
 Italiam. vix fata sinunt. nam murmure vasto
 Impulsum rostris sonuit mare, fluctuat unda,
 Totq; carinarum permistis æquora sulcis.
 Ergo hostes portis, quas omnes soluerat urbis
 Cum fato conuersa fides, murisq; recepti,
 Præcipiti cursu flexi per cornua portus
 Ora petunt, pelagusque dolent contingere classes.
 Heu pudor, exigua est fugiens victoria Magnus.
 Angustus puppes mittebat in æquora limes
 Arctior Euboica, quæ Chalcida verberat, unda.

Hic

Sp. Lang. D. v. d. Amst.
 11. XI. 91. H.

mut.
 pandentes. s. d.
 Hal. 111. 129. H.
 f. Pandentes. H.
 V. 420

Hic hesere rates gemina, classique paratas

Excepere manus: tractoque in littora bello,

Hic primum rubuit civili sanguine Nereus.

Cetera classis abitis summis spoliata carinis:

75 Ut Pagasæa ratis peteret cum Phasidos undas,

Cyaneas tellus emisit in æquora cantes,

Rapta puppe minor subducta est montibus Argo,

Vanæque percussit pontum Symplegas inanem,

Et statura redit. iam Phœbum urgere monebat

Non idem Eoi color ætheris, albæque nondum

Lux rubet, & flammæ propioribus eripit astris,

Et iam Pleias hæbet, fessi iam plaustra Bootæ

In faciem puri redeunt languentia cœli,

Maiorésque latent stellæ, calidumq; refugit

Lucifer ipse diem. pelagus iam Magne tenebas,

Non ea fata ferens, quæ, cum super æquora toto

Prædonem sequerere mari. lassata triumphis.

Desciuit fortuna tuis. cum coniuge pulsus,

Et natis, totosque trahens in bella penates,

80 Vadis adhuc ingens populis comitantibus exul.

Queritur indignæ sedes longinqua ruina.

Non quia te Superi patrio priuare sepulcro

Maluerint: Phariæ busto damnantur arena:

90 Parcitur Hesperia, procul hoc ut in orbe remoto

Abcondat Fortuna nefas, Romanæque tellus

Immaculata sui seruetur sanguine Magni.

seueri Ores. suis assueti triumphis victrici.
Trig. deperit triumphis fil. III. gens paruum
antiquo sentum deperit honor. H. M. AN.

M. ANNÆI
LVCANI
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ

LIBER TERTIVS.

PROVLIT vt classẽm velis cẽ-
dentibus Auster

Incumbens, mediumq̃ rates tenuẽ-
re profundum, *Morex m. v. 44.*

Omnis in Ionios spectabat navita
fluctus:

Solus ab Hesperia non flexit lumina terra

Magnus, dum patrios portus, dum littora nunquã

Ad visus reditura suos, tectũque cacumen

Nubibus, & dubios cernit vanescere montes.

Inde soporifero cesserunt languida somno

Membra ducis: diri tum plena horroris imago

Visa caput mœstum per hiantes Iulia terras

Tollere, & accenso furialis stare sepulcro. *f. Senilis v. 1.*

Sedibus Elysiis, campoque expulsa piorum

Ad Stygias (inquit) tenebras, manẽsque nocentes,

Post bellum civile trahor. vidi ipsa tenentes (mis.

Eumenidas, quaterent quas vestris lampadas ar-

Preparat innumeras puppes Acherontis adusti

Portitor: in multas laxantur Tartara pœnas.

Vix operi cuncte dextra properante sorores

Sufficiunt: lassant rumpentes stamina Parcas:

Coringe

f. Purgentibus H

*lenae v. Berneq. u.
p. 18. i.*

*Leg. ex m. 10 ref. ad
Vergil. H.*

*f. Junche v. 1.
p. 18. H.*

Coniuge me latos duxisti Magne triumphos:
 Fortuna est mutata toris: semperque potentes
 Detrahère in cladem fato damnata maritos
 Innupsit tepido pellex Cornelia busto. *ovid VII. 156.*
 Hereat illa tuis per bella, per æquora signis,
 Dum non securos liceat mihi rumpere somnos,
 Et nullum vestro vacuum sit tempus amori,
 Sed teneat Cæsarque dies, & Iulia noctes.
 Me non Lethææ, coniux, obliuia ripæ
 Immemorem fecere tui, regesque silentum
 Permisere sequi. veniam, te bella gerente,
 In medias acies. nunquam tibi Magne per umbras
 Perq; meos manes generum non esse licebit. *ro vad oris epist. xiiij.*
 Abscindis frustra ferro tua pignora. bellum *francula H.*
 Te faciet civile meum. Sic fata, refugit
 Umbra per amplexus trepidi dilapsa mariti. *f. p. ex. H.*
 Ille. Dei quamvis cladem, manesque minentur,
 Maior in arma ruit, certa cum mente malorum.
 Et, quid (ait) vani terremur imagine visus?
 Aut nihil est sensus animis à morte relictum, *v. Excerpt. 2. unch.*
 Aut mors ipsa nihil. Titan iam pronus in undas *392.*
 Ibat, & igniferi tantum demerserat orbis,
 Quantum deesse solet luna sen plena futura est,
 Seu iam plena fuit: tunc obtulit hospita tellus
 Puppibus accessus faciles: legere rudentes,
 Et posito remis petierunt littora malo.
 Cæsar, ut emissas venti rapuere carinas, *f. adm. H. or. d.* *quam.*
 Absconditque fretum classes, & littore solus *lib. ad m. n. s. h. m. r. a*
 Dux stetit Hesperio, non illum gloria pulsi
 Letificat Magni: queritur quod tata per æquor
 Terga ferant hostes. neque enim iam sufficit vlla
 Precipiti fortuna viro: nec vincere tanti,
 Ut bellum differret, erat, tunc pectore curas

Expulit

Expulit armorum, pacique intentus agebat,
 Quoque modo vanos populi conciret amores,
 Gnaeusque irarum causas, & summa fauoris
 Annona momenta trahi. namque, asserit vrbes
 Sola fames, emiturque metus, cum fegne potentes
 Vulgus alunt. nescit plebes ieiuna timere.
 Curio Sicanijs transcendere iussus in vrbes,
 Quam mare tellurem subitis aut obruit undis,
 Aut scidit, & medias fecit sibi littora terras.
 Vis illic ingens pelagi, semperque laborant
 Aequora, ne rupti repetant confinia montes:
 Bellaque Sardoas etiam sparguntur in oras.
 Vtraque frugiferis est insula nobilis aruis.
 Nec plus Hesperiam longinquis messibus vlla,
 Nec Romana magis complerunt horrea terra.
 Vbere vix gleba superat, cessantibus Austris,
 Cum medium nubes Borea cogente sub axem,
 Effusus magnum Libye tulit imbribus annum.
 Hec ubi sunt prouisa duci, tunc agmina victor
 Non armata trahens, sed pacis habentia vultum,
 Lecta petit patria. pro, si remeasset in urbem,
 Gallorum tantum populis, Arcto que subacta,
 Quam seriem rerum longa praemittere pompa,
 Quas potuit belli facies! ut vincula Rheno,
 Oceanoque daret! celsos ut Gallia currus
 Nobilis, & flauis sequeretur mista Britannis!
 Perdidit o qualem vincendo plura triumphum!
 Non illum letis vadentem caetibus vrbes,
 Sed tacita videre metu. non constitit usquam
 Obuia turba duci: gaudet tamen esse timori
 Tam magno populis, & se non mallet amari.
 Iamque & precipites superauerat Anxuris arces,
 Et qua Pontinas via diuidit vda paludes,

Qua

Qua sublime nemus, Scythica qua regna Diane;
 Quaq; iter est Latiis ad summam fascibus Albam:
 Excelsa de rupe procul iam conspicit Urbem,
 Arctoi toto non visam tempore belli:

Miratusque sua, sic fatur, mœnia Romæ:

Tēne, Deūm sedes, non ullo Marte coacti

Deseruere viri! pro qua pugnabitur urbes.

Dii melius, quod non Latias Eous in oras

Nunc furor incubuit, nec iuncto Sarmata velox

Pannonio, Dacisque Getes admistus: habenti

Tam pauidum tibi Roma ducem Fortuna pepercit,

Quod bellum civile fuit. Sic fatur, & Urbem *f. Tullii H.*

Attonitam terrore subit, nanque ignibus atris

Creditur, ut capte, rapturus mœnia Romæ,

Sparsurusque Deos. fuit hæc mensura timoris:

Velle putant, quodcunque potest. non omina festa. *Paula 844 ad met.*

Non fictas leto voces simulare tumultu: *v. Can. N. lect. 1. d. H.*

Vix odisse vacat, Phœbea palatia complet

Turba Patrum, nullo cogendi iure Senatus,

Elatebris educta suis: non Consule sacræ

Fulserunt sedes: non proxima lege potestas

Prætor adest: vacuq; loco cessere curules.

Omnia Cæsar erat. priuata Curia vocis

Testis adest. sedere Patres censere parati,

Si regnum, si templa sibi, iugulumque Senatus,

Exiliumque petat. melius, quod plura inbere

Erubuit, quam Roma pati. tamen exit in iram *Claudian. 4. 1246 92*

Viribus an possent obsistere iura per unum *v. 1210.*

Libertas experta virum. pugnaxq; Metellus

Ut videt ingenti Saturnia templa renelli

Mole, rapit gressus, & Cæsaris agmina rumpens,

Ante fores nondum reſerata constitit adis

(Vsq; adeo solus ferrum, mortemque timere

D

Aur.

Auri nescit amor. percunt discrimine nullo
 Amisse leges: sed pars vilissima rerum
 (Certamen mouistis opes) prohibensq; rapina
 Victorem clara testatur voce Tribunus:

Non nisi per nostrum vobis percussa patebunt
 Templata latus, nullas que feres, nisi sanguine sacro
 Sparsas, raptor, opes. certe violata potestas

*l. clava ad l. v.
 Bo. H*

Inuenit ista Deos. Crassumque in bella secuta
 Sana Tribunitia nouerunt praelia dira. *vo. al.*

Detege iam ferrum. neq; enim tibi turba verenda est
 Spectatrix scelerum: desertastamus in Vrbe.

Non feret e nostro sceleratus premia miles:
 Sunt quos prosternas populi, qua mœnia dones.

Pacis ad exhausta spoliū non cogit egestas:
 Bellum Caesar habes. His magnam victor in iram

Vocibus accensus: Vanam spem mortis honesta

Concipis: haud (inquit) iugulo se polluet isto
 Nostra, Metelle, manus. dignum te Caesaris ira

Nullus honor faciet: te vindice tuta relicta est

Libertas? non usque adeo permiscuit imis

Longus summa dies, ut non, si voce Metelli

Seruentur leges, malint à Cesare tolli.

Dixerat: & nondum foribus cedente Tribuno

Acrior ira subit: sanos circumspectit enses,

Oblitus simulare togam. tum Cotta Metellum

Compulit audaci nimium desistere cœpto.

Libertas, inquit, populi, quem regna coërcent,

Libertate perit, cuius seruaueris umbram,

Si, quicquid iubeare, velis. tot rebus iniquis

Paruimus victi: venia est hac sola pudoris,

Degenerisq; metus, nil iam potuisse negari.

Ocyus auertant diri mala semina belli.

Damna mouent populos, si quos sua iura tuentur.

Non

Non sibi, sed domino gravis est, quæ servit, egestas.

Protinus abducto patuerunt templa Metello.

Tunc rupes Tarpeia sonat, magnoque reclusas *leg. & ms. revulsa.*

5 Testatur stridore fores: tunc conditus imo *H.*

Eruitur templo multis intactus ab annis

Romani census populi, quem Punica bella,

Quem dederat Perses, quem victi præda Philippi:

Quod tibi Roma fuga Pyrrhus trepidante reliquit,

6 Quo te Fabricius regi non vendidit auro,

Quicquid parcorum mores servastis avarum,

Quod dites Asia populi misere tributum,

Victorique dedit Minoria Creta Metello,

Quod Cato longinqua vexit super æquora Cypro.

5 Tunc Orientis opes, captorumque ultima regum

Quæ Pompeianis prælata est gaza triumphis

Egeritur: tristi spoliantur templa rapina;

Pauperiorque fuit tunc primum Casare Roma.

Interea totum Magni fortuna per orbem

70 Secum casuras in prælia mouerat vrbes.

Proxima vicino vires dat Græcia bello.

Phœacicas Amphissa manus, scopulosque Cyrrha,

Parnassusque ingo misit desertus utroque.

Bœoti cœlere duces, quos impiger ambit

75 Fatidica Cephissos aqua, Cadmeaque Dirce,

Pisæaq; manus, populisque per æquora mittens

Sicanis Alphens aquas. tunc Menala liquit *scid. mel. 1x. 165.*

Arcas, & Herculeam miles Trachinius Oeten. *H.*

Thesproti, Dryopésque ruunt, quercusque silentes

80 Chaonia veteres liquerunt vertice Sella.

Exhaustit totas quannus delectus Athenas,

Exigua Phœbea tenent naualia puppes, *Protea. male intelligit.*

Tresque petunt veram credi Salamina carina. *Rhodon. lib. V. 51. H.*

Iam dilecta Ioni centenis venit in arma

memories de Trevous.

D 2

Creta

1702. 4. 2. p. 446

Trif. x. Tunc qui Dardaniam tenet Oricon: & vagus altis
Palm. Grod. Anag. Dispersus sylvis Athamas, & nomine prisco
2. 2. p. 235 Enchelie versi testantes funera Cadmi.

Phoeni ³¹ Et Penei qui rura colunt, quorumque labore
 mel. ³² Thessalus Aemoniam vomer praeindit Iolcon. / ³³ Aegon

17. Primâque cum ventis, pelagique furentibus undis
Composuit mortale genus, fatisque per illam

Deferatur Strymon tepido committere Nilo
Bistonias consuetus anes, & barbara Cone

*Mysiag³, & gelido tellus persusa Caico
Idalis, & unium glebis exilis Arisbe.*

*Qua celer erectis descendens Marsyariis
Errantem Meandron adit, mistusque refertur*

*Iliacae quoque signa manus, perituræque castra
Ominibus petiere suis: nec fabula Troie*

Et felix, sic fama, Ninus: ventosa Damascus,
Gaz aque, ex arbutu palmarum diues Idume.

v. 192. Hercules. v. 170 Hercules. I. 679 Lageni Nilus
v. 1. 301. 306. Nilus. 710. Elat. Thebiv. 603. H.

*Has ad bella rates non flexo limite ponti,
Certior haud ullis duxit Cynosura carinis.*

*Phœnices primi, fama si creditur, ausi
Mansuram rudibus vocem signare figuris.*

Nondum flumineas Memphis contexere biblos

Non erat: & saxis tantum, volucresque feræq;

Sculptaque servabant magicas animalia linguas.

Deseritur Taurique nemus, Perseâque Tarsos,

Coryciumque patens exesis rupibus antrum,

Mallos, & externa resonant navalibus Aegæ.

Itq₃ Cilix iusta iam non pirata carina.

Mouit & Eoos bellorum fama recessus,

Quà colitur Ganges, toto qui solus in orbe

Ostia nascenti contraria solvere Phæbo

Audet, & aduersum fluctus impellit in Eurum:

Hic ubi Pellæus post Tethyos æquora ductor

Constitit, & magno vinci se fassus ab orbe est.

Quaque ferens rapidum diuiso gurgite fontem

Vastis Indus aquis mistum non sentit Hydaspem.

Quique bibunt tenera dulces ab arundine succos,

Et qui tingentes croceo medicamine crinem

Fluxa coloratis astringunt carbasa gemmis.

Quique suas struxêre pyras, viniq[ue] calentes

Conscendere rogos. pro quanta est gloria genti

Inieciſſe manum fatiſ, vitæque repletos,

Quod superest, donasse deis! Venère feroces

Cappadoces, duripopulus nunc cultor Amani,

Armeniusq, tenens volumentem saxa Niphatem:

Aethera tangentes silvas liquère Coastra.

Ignotum vobis Arabes venistis in orbem,

Umbras mirati nemorum non ire sinistras.

Tunc furor extremos movit Romanus Olostras,

Carmanósque duces, quorum de uexus in Austrum

D 3.

Aether,

Horrie

Æther, non totam mergi tamen aspicit Arcton.
 Lucet & exigua velox ibi nocte Bootes.
 Aethiopumque solum, quod non premeretur ab vlla
 Signiferi regione poli, nisi poplite lapso
 Ultima curuati procederet ungula Tauri.

Quaque caput rapido tollit cum Tigride magnus
 Euphrates, quos non diuersis fontibus edit
 Persis, & incertum, tellus si misceat amnes,
 Quod potius sit nomen aquis. sed sparsus in agros
 Fertilis Euphrates Pharia vice fungitur vnda:
 At Tigrim subito tellus absorbet hiatu,
 Occultosque tegit cursus, rursusque renatum
 Fonte nouo flumen pelagi non abnegat undis.
 Inter Cesareas acies, diuersaque signa
 Pugnaces dubium Parthi tenuere fauorem,

uppere v. 17
 ungeri v. 18
 fl. 4. 395. ubi
 dixerunt. 11. 17. 18.
 ex m. 11. 17. 18. 11.
 ad. 1. 11.
 Contenti fecisse duos. tinxere sagittas
 Errantes Scythia populi, quos gurgite Bactros
 Includit gelido, vastisque Hyrcania siluis.
 Hinc Lacedæmoni moto gens aspera freno
 Heniochi, seuisque affinis Sarmata Moschis,

f. Colchima 11

Colchorum quæ rura secat ditissima Phasis: fl. 11. 10
 Quæ Cræso fatalis Halys, quæ vertice lapsus
 Rhipheo Tanais diuersi nomina mundi
 Imposuit ripis, Asiaq; & terminus idem
 Europa, media dirimens confinia terra,
 Nunc hunc, nunc illum, quæ flectitur, ampliat orbē.

das. ms. 11. 17. 18.
 Claudian.
 H. 11. 17. 18.
 f. quæ feritur. 11

Quaque fretum torrens Meotidos egerit undas q. ad 11
 Pontus, & Herculeis aufertur gloria metis, Ep. 11. 11
 Oceanumque negat solas admittere Gades ex 11
 Hinc & Sithonia gentes, aurorque ligatas Hon. 11. 10 28
 Substringens Arimaspe comas: hinc fortis Arius,
 Longaque Sarmatici soluens ieiunia belli
 Massagetes quo fugit equo; volucresq; Geloni.

f. Egedonia vel Issidonia vale. 11. 10.
 Herod: Stephan. 160. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Non, cum Memnoniis deducens agmina regnis

25 Cyrus, & effusis numerato milite telis

Descendit Perses, fraternique ultor amoris v. l. 11. 672. 4.

Aequora cum tantis percussit classibus, unum

Tot reges habuere ducem. coire nec unquam

Tam varia cultu gentes, tam dissona vulgi vii. 272

20 Ora. tot immensa comites mistura ruine

Excuiuit populos, & dignas funere Magni

Exequias Fortuna dedit. non corniger Ammon

Mittere Marmaricas cessauit in arma cateruas:

Quicquid ab occiduis Libye patet arida Mauris,

25 Usque Paratonias Eoa ad littora Syrtes.

Acciperet felix ne non semel omnia Caesar, l. sum. male. supr. 11. 147. Claud. bel. get.

Vincendum pariter Pharsalia praestitit orbem. v. 115. H.

Ille ubi deseruit trepidantis moenia Romae,

Agmine nubiferam raptio superenolat Alpem:

30 Cumque alii fame populi terrore pauperent,

Phocais in dubiis ausa est seruare iuuentus

Non Graia leuitate fidem, signataque iura, sacra mod.

Et causas, non fata, sequi. tamen ante furorem

Indomitum, duramque viri deflectere mentem

35 Pacifico sermone parant, hostemque propinquum

Orant Cecropiae praelata fronde Minervae.

Semper in externis populo communia vestro

Massiliam bellis testatur fata tulisse,

Comprensa est Latiis quaecunque annalibus etas.

40 Et nunc, ignoto si quos petis orbe triumphos,

Accipe deuotas externa in praelia dextras.

At si funestas acies, si dira paratis

Praelia discordes, lacrymas ciuilibus armis

Secretumque damus. tractentur vulnera nulla

45 Sacra manu. si coelicolis furor arma dedisset, Laeta. H.

Aut si terrigenae tentarent astra gigantes;

D 4

Non.

21 22

Non tamen auderet pietas humana vel armis
 Vel votis prodesse Ioui: sortisque deorum
 Ignarum mortale genus, per fulmina tantum
 Sciret adhuc cælo solum regnare Tonantem.

Adde quod innumera concurrunt undique gentes,
 Nec sic horret iners scelerum contagia mundus,
 Ut gladiis egeant ciuilia bella coactis.

Sit mens ista quidem cunctis, ut vestra recusent
 Fata, nec hac alius committat prælia miles.

Cui non conspecto languabit dextra parente?
 Telæque diuersi prohibebunt spargere fratres.

Finis adest rerum, si non committitis illis

Arma, quibus fas est: nobis hac summa precandi,
 Terribiles aquilas, infestæque signa relinquo
 Vrbe procul, nostrisq; velis te credere muris,
 Excludique sinas admissis Cæsare bellum.

Exemplum H. Sit locus exceptus sceleri, Magnoque, tibi que
 Tutus, ut inuictæ fatum si consulat Vrbi,

Invocatio H. Fœdera si placeant, sit quo veniat inermes.

Vel, cum tanta vocent discrimina Martis Iberi,
 Quid rapidum deflectis iter? non pondera rerum,

Nec momenta sumus: nunquam felicibus armis

Vsa manus patrie primis à sedibus exul,

Et post tralatas exusta Phocidos arces,

Mœnibus exiguis alieno in littore tuti,

Illustrat quos sola fides. si claudere muros

Obsidione paras, & vi perfringere portas,

Excepisse faces tectis, & tela parati,

Vndarum raptos auersis fontibus haustus

Querere, & effossam sitientes lambere terram:

Et desit si larga Ceres, tunc horrida cerni,

Fœdæque contingi maculato carpere morsu.

Nec paueat hic populus pro libertate subire,

leg. paret H.

Obsessum

Obsessum Pœno gessit quod Marte Saguntum. *f. quod patrum est.*

Pectoribus rapti matrum, frustra que trabentes *H.*

Vbera sicca fame medios mittentur in ignes:

Vxor & à caro poscet sibi fata marito.

Vulnera miscebunt fratres, bellumque coacti

Hoc potius ciuile gerent. Sic Graia inuentus *f. hic. H.*

Finierat: cum turbato iam prodita vultu

Ira ducis, tandem testata est voce dolorem.

Vana mouet Graios nostri fiducia cursus.

Quauis Hesperium mundi properemus ad axem,

Massiliam delere vacat. gaudete cohortes:

Obuia præbentur fatorum munere bella.

Ventus ut amittit vires, nisi robora densæ

Occurrant siluæ, spatio diffusus inani:

Utq; perit magnus nullis obstantibus ignis,

Sic hostes mihi deesse nocet: damnûmque putamus

Armorum, nisi, qui vinci potuere, rebellent.

Sed si solus eam dimissis degener armis,

Tunc mihi tecta patent. iam non excludere tantû,

Inclusisse volunt. at enim contagia belli *f. velim. H.*

Dira fugant. dabitis pœnas pro pace petita:

Et nihil esse meo discetis tutius auro,

Quam duce me bellum. Sic postquam fatus, ad urbem

Haud trepidam conuertit iter: tum mœnia clausa

Conspicit; & densa iuuenum vallata corona. *f. circum. H.*

Haud procul à muris tumultus surgentis in altum

Telluris, paruum diffuso vertice campum

Explicat: hæc patiens longo munimine cingi

Visa duci rupes, tutis que aptissima castris.

Proxima pars urbis celsam consurgit in arcem *f. hic. H.*

30 Par tumulo, mediis que sedent conuallibus arua.

Tunc res immenso placuit statura labore,

Aggere diuersos vasto committere colles.

D

S

Sed

Sed prius ut totam, quā terra cingitur, urbem
 Clauderet, à summis perduxit ad æquora castris
 Longum Cæsar opus, fontēsque & pabula campi
 Amplexus fossa, densas tollentia pinnas
 Cespitibus, crudāque extraxit brachia terra.
 Iam satis hoc Graia memorandum contigit urbi,
 Aeternūmq; decus, quod non impulsā, nec ipso
 Strata metu, tenuit flagrantis in omnia belli
 Precipitem cursum: raptis que à Cæsare cunctis,
 Vincitur una mora. quantū est quod fata tenētur!
 Quodque virum toti properans imponere mundo
 Hos perdit Fortuna dies! tunc omnia latè
 Procumbunt nemora, & spoliantur robore siluæ:
 Ut, cum terra leuis mediam virgultāque molem
 Suspendant, structa laterum compage ligatam
 Arctet humum, pressus ne cedat turribus agger.
 Lucus erat longo nunquam violatus ab æuo,
 Obscurum cingens connexis aëra ramis,
 Et gelidas altè summotis solibus umbras.

Hunc non ruricole Panes, nemorūmq; potentes

Syluani, Nymphæq; tenent, sed barbara ritu
 Sacra deūm, structa sacris feralibus aræ;
 Omnis & humanis lustrata cruoribus arbor.
 Siqua fidem meruit Superos mirata vetustas,
 Illis & volucres metuunt insistere ramis,
 Et lustris recubare fera: nec ventus in illas
 Incubuit siluas, excussa q; nubibus atris

Fulgura: non ullis frondem præbentibus auris,
 Arboribus suus horror inest. tum plurima nigris
 Fontibus unda cadit, simulacraq; mæsta deorum
 Arte carent, cæsisq; extant informia truncis.
 Ipse situs, putrique facit iam robore pallor
 Attonitos: non vulgatis sacrata figuris
 Numina

agitari. *Horat. Ep. xv. v. ad Ovid. Ep. xiv. 39.*

Numina sic metuunt: tantum terroribus addit,
 Quos timeant non nosse deos. iam fama ferebat
 Sape cauas mota terra mugire cauernas,
 Et procumbentes iterum consurgere taxos,
 Et non ardentis fulgere incendia siluae,
 Roborâque amplexos circumfluxisse dracones.
 Non illum cultu populi propiore frequentant,
 Sed cessere deis. medio cum Phœbus in axe est, *Serv. ad Virg. IV. Georg. 401.*
 Aut cœlum nox atra tenet, paucet ipse sacerdos
 Accessus, dominumque timet deprendere luci.
 Hanc iubet immisso siluam procumbere ferro: *ut Claud. II. Ruf. 376.*
 Nam vicina operi, belloque intacta priori
 Inter nudatos stabat densissima montes.
 Sed fortes tremuere manus, motique verenda *l. venere 19.*
 Maiestate loci, si robora sacra ferirent,
 In sua credebant redituras membra secures.
 Implicitas magno Caesar terrore cohortes *Horat. IV. 299. ut Gron.*
 Ut vidit, primus raptam librare bipennem *ut Plut. p. 104.*
 Ausus, & aëriam ferro proscindere quercum,
 Effatur mersa violata in robora ferro:
 Iam ne quis vestrum dubitet subuertere siluam,
 Credite me fecisse nefas. Tunc paruit omnis
 Imperiis non sublato securâ pauore
 Turba, sed expensa Superorum, & Caesaris ira,
 Procumbunt orni, nodosa impellitur ilex,
 Siluâque Dodones, & fluctibus aptior alnus,
 Et non plebeios luctus testata cupressus,
 Tunc primum posuere comas, & fronde carentes
 Admisere diem: propulsâque robore denso *f. verbe 4. in 464.*
 Sustinuit se sylua cadens. genuere videntes
 Gallorum populi: muris sed clausa inuentus
 Exultat. quis enim laesos impune putaret
 Esse deos? seruat multos Fortuna nocentes:

Et

Et tantum miseris irasci numina possunt.

Utrūq; satis casum nemoris, quasita per agros

Plaustra ferunt: curuūque soli cessantis aratro

Agricola raptis annum fleuere iuuentis. *sup: 70.*

Dux tamen impatiens hasuri ad moenia Martis

Versus ad Hispanas acies, extremaque mundi,

Iussit bella geri. stellatis axibus agger

Erigitur, geminasque equantes moenia turres.

Accipit: hæ nullo fixerunt robore terram,

Sed per iter longum causa repsere latenti.

Cum tantum nutaret onus, telluris inanes

Concussisse sinus quarentem erumpere ventum.

Credidit, & muros mirata est stare iuuentus.

Illinc tela cadunt excelsas urbis in arces.

Sed maior Graio Romana in corpora ferro

Vis inerat. neque enim solis excussa lacertis

Lancea, sed tenso ballistæ turbine raptæ,

Haud unum contenta latus transire, quiescit:

Sed pandens perque arma viam, perque ossa, relictæ

Morte fugit: superest telo post vulnera cursus.

At saxum quoties ingenti ponderis ictu *inf: 490. 17. 311.*

Excutitur, qualis rupes, quam vertice montis

Abscidit impulsu ventorum adiuta vetustas,

Frangit cuncta ruens: nec tantum corpora pressa

Exanimat: totos cum sanguine dissipat artus.

Ut tamen hostiles densa testudine muros

Tecta subit virtus, armisq; innexa priores

Arma ferunt, galeamque extensus protegit umbo,

Quæ prius ex longo nocuerunt missa recussæ,

Tam post terga cadunt: nec Graiis flectere iactum,

Aut facilis labor est longinqua ad tela parati

Tormenti mutare modum: sed pondere solo

Contenti, nudis enoluunt saxa lacertis.

Dum

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

Incipit H.

eg. tub. sup. 475. 44. *Pr. 11. h. 100*

LIBER. e. *III. 96*

Dum fuit armorum series, ut grandine tecta
Innocua percussa sonant, sic omnia tela

Respuit: at postquam virtus incensa virorum

Perpetuam rupit defesso milite cratem,

Singula continuis cefferunt ictibus arma.

Tunc adoperta leni procedit vinea terras

Sub cuius pluteis, & tecta fronte latentes

Moliri nunc ima parant, & vertere ferro

Moenia: nunc aries suspensio fortior ictu

Incussus densi compagem solvere muri

Tentat, & impositis unum subducere saxis.

Sed super & flammis, & magna fragorine molis,

Et sudibus crebris, & adusti roboris ictu

Percussae cedunt crates, frustra que labore

Exhausto fessus repetit tentoria miles.

Summa fuit Graiis starent ut moenia voti.

Ultro acies inferre parant: armis que coruscas

Nocturni texere faces: audaxque inuentus

Erupit: non hasta viris, non letifer arcus,

Telum flamma fuit, rapiensque incendia ventus

Per Romana tulit celeri munimina cursu.

Nec, quamvis viridi luctetur robore, lentas

Ignis agit vires: teda sed raptus ab omni

Consequitur nigri spatiosa volumina fumi:

Nec solum filuas: sed saxa ingentia soluit,

Et crude putri fluxerunt pulvere cautes.

Procubuit, maiorque iacens apparuit agger.

Spes victis telluris abit, placuitque profundo

Fortunam tentare mari. non robore picto

Ornatas decuit fulgens tutela carinas,

Sed rudis, & qualis procumbit montibus arbor,

Conferitur stabilis naualibus area bellis.

Et iam turrigeram Bruti comitata carinam

Venerat

*Stæchados legat
in Rhodani. Tullius
St. Imperial. pag.
961*

iv. 470. H

f. compellunt. H.

*vergin. Salm. ad
pri. AN. 7. 607. 1. 1.
f. vergin. 1.
Salm. ad pri. AN. 696*

f. Per. H.

Venerat in fluctus Rhodani cum gurgite classis,
Stæchados arua tenens. nec non & Graia iuuentu
Omne suum fatis voluit committere robur:
Grandænosque senes mistis armauit ephebis.
Accepit non sola viros, quæ stabat in undis
Classis, & emeritas repetunt naualibus alnos.
Ut matutinos spargens super aquora Phæbus
Fregit aquis radios, & liber nubibus æther,
Et posito Borea, pacemque tenentibus Austris,
Seruatum bello iacuit mare, mouit ab omni
Quisque suam statione ratem, paribusque lacertis:
Cæsaris hinc pubes, hinc Graio remige classis
Tollitur: impulse tonsis tremuere carinae,
Crebræque sublimes conuellunt verbera puppes.
Cornua Romana classis, validæq; triremes,
Quasque quater surgens extructi remigis ordo
Commonet, & plures quæ mergunt æquore pinus,
Multiplices cinxere rates. hoc robur aperto
Oppositum pelago. lunata fronte recedunt,
Ordine contentæ gemino creuisse liburnæ.
Celsior at cunctis Bruti Prætoria puppis
Verberibus senis agitur, molémque profundo
Inuehit, & summis longè petit aquora remis.
Ut tantum medii fuerat maris, utraq; classis
Quod semel excussis posset transcurrere tonsis,
Innumera vasto miscentur in æthere voces:
Remorumque sonus premitur clamore: nec vlla
Audiri potuere tubæ. tum cæcula verrunt,
Atq; in transtra cadunt, & remis pectora pulsan.
Ut primum rostris crepuerunt obuia rostra:
In puppim rediære rates, emissæque tela
Æra texerunt, vacuümque cadentia pontum.
Et iam diductis extendunt cornua proris,
Diuersaq;

Diversaq; rates laxata classe receptæ.

Ut, quoties æstus Zephyris, Eurisq; repugnat,

Huc abeunt fluctus, illuc mare: sic ubi puppes

Sulcato varios duxerunt gurgite tractus,

Quod tulit illa ratis remis, hæc reppulit aquor.

Sed Graiis habiles, pugnamque laceffere pinus

Et tentare fugam, nec longo frangere gyro

Cursum, nec tardè flectenti cedere claua.

At Romana ratis stabilem præbere carinam

Certior, & terræ similem bellantibus usum.

Tunc in signifera residenti puppe magistro

Brutus ait, pateris ne acies errare profundo?

Artibus & certas pelagi? iam consere bellum:

Phocæicis medias rostris oppone carinas.

Paruit; obliquas & præbuit hostibus alnos.

Tunc quæcunque ratis tentavit robora Bruti,

Ïctu victa suo, percussæ capta cohesit.

At alias manicæq; ligant, teretesque catenæ,

Sèque tenent remis: tecto stetit æquore bellum.

Iam non excussis torquentur tela lacertis,

Nec longinqua cadunt iaculato vulnera ferro:

Miscenturque manus. navali plurima bello

Ensis agit. stat quisq; suæ de robore puppis

Pronus in aduersos ïctus: multique peremti

In ratibus cecidere suis. cruor altus in undis

Spumat, & obducto concrescunt sanguine fluctus.

Et quas immissi traxerunt vincula ferri,

Has prohibent iungi conserta cadavera puppes.

Semianimes alii vastum subière profundum,

Hanseruntq; suo permistum sanguine pontum.

Hi luctantem animam lenta cum morte trahentes,

Fractarum subita ratiùm perière ruina.

80 Irrita tela suas peragunt in gurgite cades:

Et

Et quodcumque cadit frustrato pondere ferrum,
 Exceptum mediis inuenit vulnus in undis.
 Phocæicis Romana ratis vallata carinis,
 Robore diducto dextrum, laeuumque tuetur
 Aequo Marte latus: cuius dum pugnat ab alta
 Puppe Tagus, Graiumq; audax a plustre retentat,
 Terga simul pariter missis & pectora telis
 Transfigitur. medio concurrit pectore ferrum,
 Et stetit incertus stueret quo vulnere sanguis,
 Donec utraq; simul largus cruor expulit hastas,
 Diuisitq; animam, sparsitq; in vulnera letum.
 Dirigit huc puppim miseri quoque dextra Telonis,
 Qua nullam melius, pelago turbante, carina
 Audiuere manum: nec lux est notior ulli
 Crastina, seu Phœbum videat, seu cornua luna,
 Semper venturis componere carbasa ventis.

Hic Latia rostro compagem ruperat alni:

Pila sed in medium venere trementia pectus,
 Auertitq; ratem morientis dextra magistri.

Dum cupit in sociam Gyareus erumpere puppim,

Excipit immissum suspensa per ilia ferrum,

Affixusque rati, telo retinente, pependit.

Siant gemini fratres, secunda gloria matris,

Quos eadem variis genuerunt viscera fatis:

(Discreuit mors seua viros: unumque relictum

Agnorunt miseri, sublato errore, parentes,

Aeternis causam lacrymis: tenet ille dolorem

Semper, & amissum fratrem lugentibus offert.)

Quorum alter, mistis obliquo pectine remis

Ausus Romana Graia de puppe carina

Iniectare manum: sed eam grauis insuper ictus

Amputat: illa tamen nixu quo prenderat, haesit,

Dirigitq; tenens strictis immortalia nervis.

Crenit

Adrian. mt. avo
 XI. m. et. 664.

Leipziger. Bib. v. 607

Leipziger. Bib. v. 607

Leipziger. Bib. v. 607

And

And

And

And

H.

Creuit in aduersis virtus: plus nobilis ira
 5 Truncus habet: fortique instaurat proelia laeta,
 Rapturusque suam procurrit in aquora dextram.
 Hac quoque cum toto manus est abscissa lacerto.
 Iam clypeo, telisque carens, non conditur ima
 Puppe: sed expositus, fraternaque pectore nudo
 10 Arma tegens, crebra confixus cuspidē perstat:
 Telaque multorum leto casura suorum
 Emerita iam morte tenet: tum vulnere multo
 Effugientem animam lassos collegit in artus:
 Membraque contendit toto quicunque manebat
 15 Sanguine, & hostilem, defectis robore membris, *scripsi. Gnd ad Phos.*
 Insiluit, solo nociturus pondere, puppim. *1.22*
 Strage virum cumulatā ratis, multoque cruore
 Plena, per obliquum crebros latus accipit ictus.
 At postquam ruptis pelagus compagibus hausit, *v. ut. 724.*
 20 Ad summos repleta foros, defecit in undas, *(Lysistr. lib. xiv. 423)*
 Vicinum inuoluens contorto vertice pontum. *(Lysistr. lib. xiv. 423)*
 Aequora discedunt mersa diducta carina, *(Lysistr. lib. xiv. 423)*
 Inq̄ locum puppis cecidit mare. multa que ponto *H. lib. xiv. 423*
 Prebuit illa dies varii miracula fati.
 25 Ferrea dum puppi rapidos manus inserit uncōs,
 Affixit Lycidam. mersus foret ille profundo,
 Sed prohibent socii, suspensaque crura retentant.
 Scinditur anulus: nec, sicut vulnere, sanguis
 Emicuit lentus: ruptis cadit undique venis,
 30 Discursusque animae diuersa in membra meantis
 Interceptus aquis, nullius vita perempti
 Est tanta dimissa via pars ultima trunci
 Tradidit in letum vacuos vitalibus artus.
 At tumidus quā pulmo iacet, quā viscera feruent,
 35 Haeserunt ibi fata diu: luctataque multum
 Hac cum parte viri vix omnia membra tulerunt.

E

Dum

Dum nimium pugnae unius turba carinae
 Incumbit prono lateri, vacuamque relinquit,
 Quam caret hoste, ratem: congesto pondere puppis
 Versa, cana texit pelagus, nautasque carina:
 Brachia nec licuit vasto iactare profundo,
 Sed clauso periëre mari. tunc unica diri
 Conspecta est leti facies, cum forte natantem
 Diversa rostris inuenem fixere carina.
 Discessit medium tam vastos pectus ad ictus:
 Nec prohibere valent obtritissimis artus,
 Quo minus ara sonent. eliso ventre per ora
 Eiecit saniem permixtus viscere sanguis.
 Postquam inhibent remis puppes, ac rostra recedunt,
 Disiectum in pelagus perfosso pectore corpus
 Vulneribus transmisit aquas. pars maxima turbae
 Naufraga, iactatis morti obluctata lacertis,
 Puppis ad auxilium sociæ concurrat: at illi
 Robora cum vetitis prensarent alius vulnis,
 Nutaretque ratis populo peritura recepto:
 Impia turba super medios ferit ense lacertos:
 Brachia linquentes Graia pendentia puppe,
 A manibus cecidere suis: non amplius unde
 Sustinuere graues in summo gurgite truncos.
 Iamque omni suis nudato milite telis,
 Inuenit arma furor: remum contorsit in hostem
 Alter: at hi tortum validis aplustre lacertis,
 Annulasque rotant excusso remige sedes.
 In pugnam fregere rates. fidentia pectus
 Corpora casa tenent, spoliantque cadauera ferro.
 Multi inopes teli, iaculum letale reuulsam
 Visceribus traxere suis, & vulnera lena
 Oppressere manu, validos dum praebeat ictus
 Sanguis: & hostilem cum torserit, exeat, hastam.
 Nulla

1. remi 14

leg. archim. 17. III. 4

f. compressus 17.
supra

- 80 Nulla tamen plures hoc edidit aquore clades,
 Quam pelago diuersa lites. nam pinguibus ignis
 Affixus tedis, & tecto sulfure vinax *ut lachrya H*
 Spargitur: at faciles praeberet alimenta carinae
 Nunc pice, nunc liquida rapuere incendia cera. *f. raschur H*
 5 Nec flammis superant undae: sparsisq; per aquor
 Iam ratibus, fragmenta ferus sibi vendicat ignis.
 Hic recipit fluctus, exstinguat ut aquore flammam: *refluat fucus H*
 Hi, ne mergantur, tabulis ardentibus haerent.
 Mille modos inter leti, mors una timori est,
 10 Qua coepere mori. nec cessat naufraga virtus.
 Tela legunt deiecta mari, ratibusque ministrant: *f. rejecta H*
 Incertaeque manus ictu languente per undas
 Exercent. nunc, rara datur si copia ferri,
 Utuntur pelago, sauius complectitur hostem
 5 Hostis, & implicitis gaudent subsidere membris,
 Mergentesque mori. Pugna fuit unus in illa
 Eximius Phoeus animam seruare sub undis,
 Scrutarique fretum si quid merfisset arenis, A: H.
 Et nimis affixos vinci conuellere morsus,
 10 Adductum quoties non senserat ancora funem: *11. 458*
 Hic ubi compressum penitus deduxerat hostem,
 Victor & incolumis summas remeabat in undas.
 Sed se per vacuos credit dum surgere fluctus,
 Puppibus occurrit, tandemque sub aquore mansit:
 5 Hi super hostiles iecerunt brachia remos,
 Et ratium tenuere fugam. non perdere letum
 Maxima cura fuit. multus sua vulnera puppi *f. visum H*
 Affixit moriens, & rostris abstulit ictus.
 Stantem sublimi Tyrrhenum culmine prora
 10 Lygdamus excussa Balearis tortor habena *Per. d. xim. et. an. VII. 779. H*
 Glande petens, solido fregit caua tempora plumbo.
 Sedibus expulsi, postquam cruor omnia rupit
f. eruly H E 2 Vincula,

Vincula, procumbunt oculi: stat lumine raptō
Attonitus, mortis que illas putat esse tenebras.

At postquam membris sensit constare vigorem,
Vos, ait, o socii, sicut tormenta sciletis,

f. lectum. H. v.
1 v. 166.

Me quoque mittendis rectam componite telis.

Egere quod superest anima Tyrrhene per omnes
Bellorum casus. ingentem militis usum

Hoc habet ex magna defunctum parte cadaver:

Viventis feriēre loco. sic fatus in hostem

Ceca tela manu, sed non tamen irrita mittit.

Excipit hac iuuenis generosi sanguinis Argus,

f. des. id. H. v.
ad or. vi. met. 390.

Quā iam non medius descendit in ilia venter,

Adiuvitq; suo procumbens pondere ferrum.

Stabat diversa victa iam parte carina

Infelix Argi genitor, (non ille iuventa

Tempore Phocaicis ulli cessurus in armis:

Victum auro robur cecidit, fessūsque senecta

Exemplum, non miles erat) qui funere viso,

Sape cadens longa senior per transtra carina

Peruenit ad puppim, spirantesque inuenit artus.

Non lacryma cecidere genis, non pectora tundit,

Distentis toto riguit sed corpore palmis.

Nox subit, atque oculos vasta obduxere tenebrae,

Et miserum cernens agnoscere desinit Argum.

Ille caput labens, & iam languentia colla

Viso patre lenat: vox fauces nulla solutas

f. n. m. l. H.

Prosequitur: tacito tantum petit oscula vultu,

Inuitatque patris claudenda ad lumina dextram.

Vt torpore senex caruit, viresque cruentus

Cœpit habere dolor, Non perdam tempora, dixit,

A senis permissa Deis, ingulūque senilem

Confodiam. veniam misero concede parenti,

Arge, quod amplexus, extrema quod oscula fugi.

Nondum

Nondum destituit calidus tua vulnera sanguis,
Semianimisque iaces, & adhuc potes esse superstes.

Sic fatus, quanuis capulum per viscera missi *muri m. 17540.*

Polluerat gladii, tamen alta sub æquora tendit

10 Precipiti saltu. letum precedere nati

Festinantem animam morti non credidit uni. *Stat. VIII 410.*

Inclinant iam fata ducum: nec iam amplius anceps

Belli casus erat: Graia pars maxima classis

Mergitur: ast alia mutato remige puppes

15 Victores vexere suos: naualia pauca

Precipiti tennere fuga. Quis in urbe parentum

Fletus erat! quantus matrum per littora planctus!

Coniux sepe sui, confusis vultibus unda,

Credidit ora viri, Romanum amplexa cadaver:

20 Accensisq; rogis miseri de corpore trunco

Certanere patres. at Brutus in æquore victor,

Primus Casareis pelagi decus addidit armis

E 3 M. AN-

M. ANNÆI
LVCANI
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ
LIBER QVARTVS.

procul extremis terrarum Cæsar
in oris
Martem seuus agit non multa cade
nocentem,
Maxima sed fati ducibus momenta
daturum.

Iure pari rector castris Afranius illis,
Ac Petreius erat: concordia duxit in equas
Imperium commune vices, tutelæque valli
Peruigil alterno paret custodia signo.
His præter Latias acies erat impiger Astur,
Vectonèsque leues, profugique à gente vetusta
Gallorum Celta miscentes nomen Iberis.
Colle tumet modico, lenique excreuit in altum
Pingue solum tumulo: super hunc fundata vetusta
Surgit Ilerda manu: placidis pralabitur undis
Hesperios inter Sicoris non ultimus amnes,
Saxeus ingenti quem pons amplectitur arcu,
Hybernas passurus aquas. at proxima rupes
Signa tenet Magni: nec Cæsar colle minore
Castra leuat: medius dirimit tentoria gurgēs.
Explicat hinc tellus campos effusa patentes,

l. mens. H.

An. 473.

Vix

- 20 Vix oculo prendente modum, camposque coërcet f. ces ex. h. uo H.
 Cinga rapax, vetitus fluctus, & littora cursu
 Oceani pepulisse suo: nam gurgite misto,
 Qui præstat terris, aufert tibi nomen Iberus. f. sub. H.
 Prima dies belli cessavit Marte cruento,
 25 Spectandasque ducum vires, numerosaque signa
 Exposuit: pignit sceleris: pudor arma furentum
 Continuit: patriaq; & ruptis legibus unum
 Donauere diem. prono tum Casar Olympo
 In noctem subita circundedit agmina fossa,
 30 Dum primæ præstant acies, hostemque fessit, f. præstant
 Et propè confertis obduxit castra manipulis.
 Luce noua collem subito conscendere cursu,
 Qui medius tutam castris dirimebat Ilerdam,
 Imperat. huc hostem pariter terrorque, pudorque
 35 Impulit: & rapto tumultum prior agmine cepit.
 His virtus, ferrumque locum promittit: at illis
 Ipse locus. miles rupes oneratus in altis
 Nititur: aduersoque acies in monte supina
 Heret, & in tergum casura, umbone sequentis leg. h. H.
 40 Erigitur. nulli telum vibrare vacabat,
 Dum labat, & fixo firmat vestigia pilo,
 Dum scopulos, stirpesque tenent, atque hoste relicto
 Cadunt ense viam. vidit lapsura ruina
 Agmina dux, equitemque iubet succedere bello,
 45 Munitumque latus leno præducere gyro. f. præcedere H.
 Sic pedes ex facili, nulloque urgente receptus,
 Irritus & victor subducto Marte pependit.
 Hactenus armorum discrimina. cetera bello
 Fata dedit variis incertis motibus ær.
 50 Pigro bruma gelu, siccisque Aquilonibus hærens, f. hærens. dixi ad
 Aethere constricto pluuias in nube tenebat. 1. fauor. sed
 Vrebant montana nives, camposque iacentes hærens pro æthri.
Ch. H.

Non duratura conspecto sole pruina:

Atque omnis propior mergenti sidera cœlo

Aruerat tellus hyberno dura sereno.

Sed postquam vernus calidum Titania recepit,

Sidera respiciens delapsa portitor Helles,

Atque iterum aquatis ad iusta pondera Libræ

Temporibus vicere dies: tunc, sole relicto,

Cynthia quo primum cornu dubitanda refulsit,

Exclusit Boream, flammæque accepit ab Euro.

Ille suo nubes quasunque inuenit in axe,

Torsit in occidentum Nabataeis flatibus orbem,

Et quas sentit Arabs, & quas Gangetica tellus

Exhalat nebulas, quicquid concreescere primus

Sol patitur, quicquid cœli fuscator Eoi

Impulerat Corus, quicquid defenderat Indos:

Incendere dicam nubes oriente remotæ, *ix. 499.*

Nec medio potuere graues incumbere mundo,

Sed nimbos rapuere fuga, vacat imbris Arctos,

Et Notus: in solam Calpen fluit humidus ær.

Hic ubi iam Zephyri fines, & summus Olympi

Cardo tenet Tethyn, verita transcurrere densos

Inuoluere globos, congestumque æris atri

Vix recipit spatium, quod separat æthere terram.

Iamque polo presse largos densantur in imbres,

Spissat æq̃ fluunt: nec seruant fulmina flammæ,

Quauis crebra micent: exstinguit fulgura nimbus.

Hinc imperfecto complectitur æra gyro

Arcus, vix vlla variatus luce colorem,

Oceanumque bibit, raptosque ad nubila fluctus

Pertulit, & cœlo defusum reddidit æquor.

Iamque Pyrenæa, quas nunquam soluere Titan

Emuluit, fluxere nives, fractoque madescunt

Saxa gelæ: tum, quæ solitis è fontibus exit,

Non

*ly proditor circa
manu prima fuit
videt. nam in N.T
p... hor legatus
entis duobus aut
tribus lateribus
portitor fuit
a manu secunda
Ovid. fast. IV. 715.
H.*

*Incendere H.
ix. 499.*

Non habet unda vias: tam largas alueus omnis
 A ripis accepit aquas. iam naufraga campo
 Caesaris arma natant, impulsæque gurgite multo
 Castra labant: alto restagnant flumina vallo.

Non pecorum raptus faciles, non pabula merfi *cori pashu. Sil. xv.*
 Vlla ferunt sulci: tectarum errore viarum *Pecorum. H. 100. 8.*
 Fallitur occultos sparsus populator in agros.

Iamque comes semper magnorum prima malorum
 Sæua fames aderat: nulloque obsessus ab hoste

Miles eget: toto censu non prodigus emit
 Exiguam Cererem. Prò lucri pallida tabes!
 Non deest prolato ieiunus venditor auro.
 Iam tumuli, collèsque latent: iam flumina cuncta

Condidit una palus, vastaq; voragine merfit.

Absorpsit penitus rupes, ac tecta ferarum *f. Regua. H.*

Detulit, atque ipsas hausit: subitisque frementes *f. Deruis. H.*

Vorticibus contorsit equos, & reppulit æstus

Fortior Ocean: nec Phœbum surgere sentit

Nox subtexta polo: rerum discrimina miscet

Deformis cœli facies, iunctæq; tenebræ.

Sic mundi pars ima iacet, quam zona nivalis,

Perpetuæq; premunt hyemes: non sidera cœlo

Vlla videt, sterili non quicquam frigore gignit,

Sed glacie medios signorum temperat ignes.

Sic, o summe parens mundi, sic sorte secunda

Aequorei rector facias Neptune tridentis:

Et tu perpetuis impendas æra nimbis: *intendit. f. 67. inf. 263. 192.*

Tu remeare vetes quoscunque emisseris æstus.

Non habeant amnes declinem ad littora cursum,

Sed pelagi referantur aquis: concussæque tellus

Laxet iter fluuiis. hos campos Rhenus inundet,

Hos Rhodanus: vastos obliquent flumina fontes.

Rhiphaas huc solue nives, huc stagna, lacusque,

f. i. H.

E 5

Et

*Mones. v. ad
 Rh. v. 625*

Et pigras, ubicunque iacent, effunde paludes:
Et miseras bellis civilibus eripe terras.

Sed paruo Fortuna viri contenta pauore,
Plena redit, solitoque magis fauere secundi,
Et veniam meruere Dei. iam clarior aër,
Et par Phœbus aquis densas in vellera nubes

Sparserat, & noctes ventura luce rubebant:

Seruatoque loco rerum, discessit ab astris.
Humor, & ima petit, quicquid pendebat aquarum.

Tollere silua comas, stagnis emergere colles

Incipiunt, visoque die durefcere valles.

Utq; habuit ripas Sicoris, camposque reliquit,

Primum cana salix madefacto vimine paruum

Exitur in puppim, casoque inducta iuueno

Vectoris patiens tumidum superenatat amnem.

Sic Venetus stagnante Pado, fusoque Britannus

Nauigat Oceano: sic cum tenet omnia Nilus,

Conseritur bibula Memphitis cymba papyro.

His ratibus traiecta manus festinat utring,

Succisum curuare nemus: flumique ferocis

Incrementa timens, non primis robora ripis

Imposuit: medios pontem distendit in agros.

Ac ne quid Sicoris repetitis audeat undis,

Spargitur in sulcos, & scisso gurgite rinis.

Dat pœnas maioris aqua. Postquam omnia fatis

Cæsaris ire videt, celsam Petreius Ilerdam

Deserit: & noti diffusus viribus orbis,

Indomitos querit populos, & semper in arma

Martis amore feros, & tendit in ultima mundi.

Nudatos Cæsar colles, desertaque castra

Conspiciens, capere arma iubet: nec querere pontē,

Nec vada, sed duris fluminum superare lacertis.

Paretur: rapuit que ruens in prælia miles,

Quod

Quod fugiens timuisset, iter. mox vda receptis

Membra fouent armis, gelidosque a gurgite cursu

Restituunt artus, donec decresceret umbra

In medium surgente die. iamque agmina summa

Carpit eques, dubiique fuga, pugnaq; tenentur.

Attollunt campo gemina inga saxea rupes

Valle caua media: telus hinc ardua celsos

Continuat coles, tutæ quos inter opaco

Anfractu latuere via: quibus hosteposito

Faucibus, emitti terrarum in denia Martem,

Inq; feras gentes Caesar videt. Ite sine ullo

Ordine, ait, raptumque fuga conuertite bellum,

Et faciem pugna, vultusque inferte minaces:

Nec liceat pavidis ignaua occumbere morte:

Excipiant recto fugientes pectore ferrum.

Dixit: & ad montes tendentem praeuenit hostem.

Illic exiguo paulum distantia vallo

Castra locant. postquam spatia languentia nullo

Mutua conspicuos habuerunt lumina vultus, *spauerunt, vel alie-*

Et fratres, natosque suos videre, patresque, *run. H.*

Deprehsus est ciuile nefas. tenuere parumper

Ora metu: tantum nutu, motoque salutant

Ense suos. mox ut stimulis maioribus ardens

Rupit amor leges, audet transcendere vallum

Miles, in amplexus effusas tendere palmas.

Hospitis ille ciet nomen, vocat ille propinquum: *qui ms.*

Admonet hunc studiis confors puerilibus etas:

Nec Romanus erat, qui non agnouerat hostem.

Arma rigant lacrymis, singultibus oscula rumpunt:

Et quamuis nullo maculatus sanguine miles,

Quæ potuit fecisse, timet. Quid pectora pulsas?

Quid vesane gemis? fletus quid fundis inaneis?

Nec te sponte tua sceleri parere fateris?

Vsq; adeone

Vsq̃ue adeò ne times, quem tu facis ipse timendum?

Classica det bello; sanos tu neglige cantus:

Signa ferat; cessa: iam iam civilis Erinny's

Concidet, & Cæsar generum priuatus amabit.

Nunc ades, aeterno complectens omnia nexu,

O rerum, mistique salus concordia mundi,

Et sacer orbis amor: magnum nunc secula nostra

Venturi discrimen habent. periêre latebra

Tot scelerum: populo venia est erepta nocenti:

Agnouêre suos. prò numine fata sinistro.

Exigua requie tantas augentia clades!

Pax erat, & miles castris permistus utrisque

Errabat: duro concordes cespitemensas

Instituunt, & permisto libamina Baccho.

Graminei luxere foci: iunctoque cubili

Extrahit insomnes bellorum fabula noctes:

Quo primum steterint campo, qua lancea dextra

Exierit. dum, quæ gesserunt fortia, iactant,

Et dum multa negant, quod solum fata petebant,

Est miseris renouata fides, atque omne futurum

Creuit amore nefas. nam postquam fœdera pacis

Cognita Petreio, seque, & sua tradita venum

Castra videt, famulas scelerata ad prælia dextras

Excitat, atque hostes turba stipatus inermes

Præcipitat castris, iunctosque amplexibus ense

Separat, & multo disturbat sanguine pacem.

Addidit ira ferox moturas prælia voces:

Immemor ô patriæ, signorum oblite tuorum,

Non potes hoc causa miles præstare Senatus,

Affertor victo redeas ut Cæsare: certè

Vt vincere potes. dum ferrum, incertaque fata;

Quique fluat multo non decrit vulnere sanguis,

Ibitis ad dominum? damnataque signa feretis?

Vtq̃

leg. u. H.

- Utq³ habeat famulos nullo discrimine Cæsar
 Exorandus erit? ducibus quoque vita petenda est?
 20 Nunquam nostra salus pretium, mercesq³ nefanda
 Proditionis erit: non hoc ciuilia bella,
 Ut viuamus, agunt. trahimur sub nomine pacis.
 Non chalybem gentes penitus fugiente metallo
 Eruerent, nulli vallarent oppida muri,
 25 Non sonipes in bella ferox, non iret in equor
 Turrigeras classis pelago sparsura carinas,
 Si bene libertas unquam pro pace daretur.
 Hostes nempe meos scelereiurata nefando
 Sacramenta tenent: at vobis vilior hoc est
 30 Vestra fides, quod pro causa pugnabitis aqua.
 Sed veniam sperare licet. pro dira pudoris
 Funera! nunc toto fatorum ignarus in orbe *leg. munera. f. Can. N. L.*
 Magne paras acies, mundi que extrema tenentes *III. 2. vel vultura*
 Sollicitas reges, cum fors an fœdere nostro *VIII. 350.*
 35 Iam tibi sit promissa salus. Sic fatur, & omneis
 Concussit mentes, scelerumque reduxit amorem.
 Sic ubi desuetæ filius in carcere clauso *1. est carcere clauso. vel in carcere*
 Mansuere fera, & vultus posuere minaces, *clausi vel clausi H*
 Atque hominem didicere pati: si torrida paruis *torrida pro 44 h. 17.*
 40 Venit in ora cruor, redeunt rabiesque furorq³, *753. hic et alii eodem*
 Admonitæq³ fument gustato sanguine fauces: *ultr. vel f. Torpore ut.*
 Fernet, & a trepido vix abstinere ira magistro. *290. vel 119 homin*
 Itur in omne nefas: & quæ Fortuna Deorum *papui H*
 Inuidia cæca bellorum in nocte tulisset, *x. III. 432*
 45 Fecit nostra, fides: inter mensasque, torosque,
 Quæ modo complexu fouerunt pectora, cadunt.
 Et quamvis primò ferrum strinxere gementes,
 Ut dextra insti gladius dissuasor adhaesit,
 Dum feriunt, odere suos, animosque labantes
 50 Confirmant ictu. seruant iam castra tumultu,
 f. manum Iunct. lect cclx Et

Et scelerum turba: rapiuntur colla parentum.
 Ac velut occultum pereat scelus, omnia monstra
in facie mouere. In faciem posuere ducum: iuuat esse nocentes.
 Tu Caesar, quauis spoliatus milite multo
 Agnoscis superos: neq³ enim tibi maior in aruis
 Emathius fortuna fuit, nec Phocidos undis
 Massiliae, Phario nec tantum est aequore gestum.
 Hoc siquidem solo civilis crimine belli
 Dux causae melioris eris. polluta nefanda
 Agmina cade duces iunctis committere castris
 Non audent, alt³q³ ad moenia rursus Ilerda
 Intendere fugam. campos eques obuius omnes
 Abstulit, & siccis inclusit collibus hostem.
 Tunc inopes undae praeupta cingere fossa
 Caesar auet, nec castra pati contingere ripas,
 Aut circum largos curuari brachia fontes.
 Vt leti videre viam, conuersus in iram
 Praecipitem timor est. miles non utile clausis
 Auxilium mactauit equos: tandemque coactus
 Spe posita damnare fugam, casurus in hostes
 Fertur. Vt effuso Caesar decurrere passu
 Vidit, & ad certam denotos tendere mortem:
 Tela tene iam miles, ait, ferrumqueruenti
 Subtrahere: non ullo constet mihi sanguine bellum:
 Vincitur haud gratis, iugulo qui provocat hostem.
 En sibi vilis adest inuisa luce inuentus,
 Iam damno peritura meo: non sentiet ictus,
 Incumbet gladius, gaudebit sanguine fuso.
 Deferat hic feruor mentes, cadat impetus amens,
 Perdant velle mori. Sic deflagrare minaces
 Incassum, & vetito passus languescere bello,
 Substituit merso dum nox sua lumina Phoebo.
 Inde ubi nulla data est miscenda copia mortis,
 Paulatim

Paulatim cadit ira ferox, mentesque tepescunt. *Val. IV. VII. 13*

25 Saucia maiores animos ut pectora gestant

Dum dolor est, ictusque recens, & mobile nervis

Conamen calidus praebet cruor, ossaque nondum

4. Abduxere cutem: si conscius ensis adacti *Heins ad Orat. XI. 27.*

Stat victor, tenuitque manus, tum frigidus artus

20 Alligat, atque animum subducto robore torpor, *aggela. Heins ad Orat.*

Postquam sicca rigens astrinxit vulnera sanguis. *met. 540*

Iamque inopes undae, primum tellure refossa, *Met. 540. Val. IV. Theb.*

Occultos latices, abstrusaque flumina quarunt: *727.*

Nec solum rastris, durisque ligonibus arua, *rastris in ms. pr. E. leg. rui-*

25 Sed gladiis fodere suis: puteusque canati *trij. v. p. wech in veg.*

Montis ad irrigui premitur fastigia campi. *in Aug. de Caput. 2. 27. H.*

Non se tam penitus, tam longe luce relicta

Merferit Assyrii scrutator pallidus auri. *l. Assyrii. Bruch. ad. XI. 8. H.*

Non tamen aut tectis sonnerunt cursibus amnes, *ad Claud. com. H. 1.*

30 Aut micuere noui, percusso pamine, fontes: *Asch. in ser. G. 1. H.*

Antra nec exiguo stillant sudantia rore, *perth. III. 795. H.*

Aut impulsa leui turbatur glare a vena. *perth. III. 795. H.*

Tunc exhausta super multo sudore inuentus *perth. III. 795. H.*

Extrahitur, duris silicam lassata metallis. *perth. III. 795. H.*

35 Quoque minus possent siccos tolerare vapores, *209. H.*

Quaesita fecistis aquae. nec languida fessi *medullis H. ad Orat. 1. 10.*

Corpora sustentant epulis, mensasque perosi *XI. 9. ms.*

Auxilium fecere famem. si mollius aruum

Prodidit humorem, pingues manus utraq; glebas

40 Exprimit ora super. nigro si turbida limo *nigro H.*

Colluies immota iacet, cadit omnis in haustus

Certatim obscenos miles: moriensque recepit,

Quas nollet victurus, aquas: ritumque ferarum

Distentas siccant pecudes, & lacte negato,

45 Sordidus exhausto sorbetur ab ubere sanguis.

Tunc herbas, frondesque terunt, & rore madentes

Distingunt

*De h. in nu. am
ov. v. 135. w. h.
mella id. p. 14.*

*Apri Gela venen
ex. p. leg. Cauca
seis, Riphoeis v
Apri v. Plin.
nr. de Thellab
vi. 499.*

l. ris H.

Distingunt ramos: & si quos palmitē crudo;
Arboris aut tenera succos pressere medulla.

O fortunati, fugiens quos barbarus hostis
Fontibus immisto strauit per rura veneno.

Hos licet in fluuios saniem, tabemque ferarum,

Pallida Dictæis, Cæsar, nascentia saxis

Infundas aconita palam, Romana iuuentus

Non decepta bibet. torrentur viscera flamma,

Oraque sicca rigent squamosis aspera linguis.

Iam marcent vena, nulloque humore rigatus

Aëris alternos angustat pulmo meatus,

Rescissosq; nocent suspiria dura palato.

Pandunt ora siti, nocturnumque aëra captant.

Expectant imbres, quorum modo cuncta natabant

Impulsu, & siccis vultus in nubibus hærent.

Quoque magis miseros unda ieiunia soluant,

Non super arentem Meroën, Cancrique sub axe,

Quà nudi Garamantes arant, sedere: sed inter

Stagnantem Sicorim, & rapidum depensus Iberum;

Spectat vicinos sitiens exercitus amnes.

Iam domiti cessere duces: pacis que petenda

Auctor damnatis supplex Afranius armis,

Semianimes in castra trahens hostilia turmas,

Victoris stetit ante pedes. seruata precanti

Maiestas, non fracta malis, interq; priorem

Fortunam, casusque novos, gerit omnia victi,

Sed ducis, & veniam securo pectore poscit.

Si me degeneri strauissent fata sub hoste,

Non deerat fortis rapiendo dextera leto:

At nunc sola mihi est oranda causa salutis,

Dignum donanda, Cæsar, te credere vita.

Non partis studiis agimur, nec sumsimus arma

Consiliis inimica tuis. nos denique bellum

Inuenit

- 60 Inuenit ciuile duces: causaq; priori,
 Dum potuit, seruata fides: nil fata moramur.
 Tradimus Hesperias gentes, aperimus Eoas,
 Securumque orbis patimur post terga relictum.
 Nec cruor effusus campis tibi bella peregit,
 5 Nec ferrum, lassaq; manus. hoc hostibus unum,
 Quod vincas, ignosce tuis. nec magna petuntur,
 Otia des fessis, vitam patiaris, inermem
 Degere, quam tribuis: campis prostrata iacere
 Agmina nostra putes: nec enim felicibus armis *felicibus. v. 7. 60ff.*
 60 Misceri damnata decet, partemque triumphis
 Captos ferre tui: turba hac sua fata peregit.
 Hoc petimus, victos ne tecum vincere cogas.
 Dixerat: At facilis Caesar, vultuque serenus
 Flectitur, atque usum belli, poenamque remittit.
 5 Ut primum iusta placuerunt foedera pacis. *l. i. i. 11. 22. 14.*
 Incustoditos decurrit miles ad amnes;
 Incumbit ripis, permissaque flumina turbat. *lib. v. 17. ullane*
 Continuus multis subitarum tractus aquarum *amnen libanus quod.*
 Aëra non passus vacuis discurrere venis, *virgata bene. lib. v. 17. 11. 14.*
 70 Arctauit, clausitq; animam: nec feruida pestis *11. 14. 14. 14.*
 Cedit adhuc: sed morbus egens iam gurgite plenis
 Visceribus sibi poscit aquas. mox robora nervis,
 Et vires rediëre viris. O prodiga rerum *ly. alii. 1. 34.*
 Luxuries, nunquam paruo contenta paratis. *hi ad staton. 1. 14.*
 75 Et questitorum terra, pelagóque ciborum *11. 14. 14.*
 Ambitiosa fames, & lautæ gloria mensæ,
 Discite, quàm paruo liceat producere vitam,
 Et quantum natura petat. non erigit agros
 Nobilis ignoto diffusus consule Bacchus: *f. 11. 14.*
 80 Non auro, murrhæque bibunt: sed gurgite puro
 Vita reddit. satis est populis fluminis que Ceresq;
 Heu miseri, qui bella gerunt. Tunc arma relinquens

F

Victori

Victori miles spoliato pectore tutus,
 Innocuusque suas curarum liber in urbes
 Spargitur. o quantum donata pace potitos
 Excussis unquam ferrum vibraſſe lacertis
 Pœnituit, toleraſſe ſitim, fruſtrâque rogaſſe
 Proſpera bella Deos. nempe uſis Marte ſecundo
 Tot dubia reſtant acies, tot in orbe labores:
 Ut nunquam fortuna labet ſucceſſibus anceps,
 Vincendum toties: terras fundendus in omneis
 Eſt cruor, & Cæſar per tot ſua fata ſequendus.
 Felix, qui potuit, mundi nutante ruina,
 Quo iaceat iam ſcire loco. non prælia feſſos
 Vlla vocant, certos non rumpunt claffica ſomnos.
 Iam coniux, natiq; rudes, & ſordida tecta,
 Et non deductos recipit ſua terra colonos.
 Hoc quoque ſecuris oneris fortuna remiſit,
 Sollicitus menti quod abeſt fauor: ille ſalutis
 Eſt auctor, dux ille fuit. ſic prælia ſoli
 Felices nullo ſpectant ciuilia voto.
 Non eadem belli totum fortuna per orbem *flor.*
 Conſtitit: in partes aliquid ſed Cæſaris auſa eſt,
 Quâ maris Adriaci longas ferit unda Salonas,
 Et tepidum in molles Zephyros excurrit Iader.
 Illic bellaci conſiſus gente Curetum,
 Quos alit Adriaco tellus circunflua ponto,
 Clauditur extrema refidens Antonius ora,
hæſit vel cautiſ
ad incurſum. H. Cantus ab incurſu belli, ſi ſola recedat,
 Expugnat quæ tuta, famas. non pabula tellus
 Paſcendis ſubmittit equis, non proſerit vllam
 Flaua Ceres ſegetem: ſpoliabat gramine campum
 Miles, & attonſo miſeris iam dentibus aruo
 Caſtrorum ſiccas de ceſpite vulſerat herbas.
 Ut primum aduerſa ſocios in littore terra

Et

Et Basilum vidēre ducem: noua furti a per equor
Exquisita fuga. neque enim de more carinas
Extendunt, puppēsque leuant, sed firma gerendis
Molibus insolito contexunt robora ductu.

10 Nanque ratem vacua sustentant undique cuppae, *f. nam cratem*
Quarum porrectis series constricta catenis *f. fortis libris. H.*
Ordinibus geminis obliquas excipit alnos.

Nec gerit expositum telis in fronte patenti
Remigium: sed, quod trabibus circumdedit equor,

15 Hoc ferit, & taciti præbet miracula cursus,
Quod nec vela ferat, nec apertas verberet undas.
Tunc freta seruantur, dum se declinibus undis
Aestus agat, refluxoque mari nudentur arena.
Iamque relabenti crescebant littora ponto;

30 Missa ratis prono defertur lapsa profundo,
Et geminae comites. cunctas super ardua turris *f. iuncta. ff.*
Eminet, & tremulis tabulata minantia pinnis.
Noluit Illyrica custos Octavius undæ *f. ora. H.*
Confestim tentare ratem, celerēsque carinas

35 Continuit, cursu crescat dum præda secundo:
Et temerè ingressos repetendum inuitat ad equor
Pace maris. Sic dum pauidos formidine cernos
Claudat odorata metuentes aëra penna: X. 167
Aut dum dispositis attollat retia varis

40 Venator, tenet ora leuis clamosa Molossi;
Spartanos, Cretasque ligat: nec creditur ulli
Sylua cani, nisi qui presso vestigia rostro
Colligit, & præda nescit latrare reperta,
Contentus tremulo monstraſſe cubilia loro.

45 Nec mora. complentur moles, anidēque petitis
Insula deseritur ratibus: quo tempore primas
Impulit ad noctem iam lux extrema tenebras. *f. venditur. vel. in. p. 12*
At Pompeianus fraudes innectere ponto *v. 5. r. n. ad. Nat. p. 119*
ad. p. 119. Agam. 576.

Par animi laus est, & quos speraueris annos
 Perdere, & extrema momentum abrumpere lucis,
 Accersas dum fata manu non cogitur ullus
 Velle mori. fuga nulla patet: stant undique nostris *vel his Fulg. 1.*
 Intenti cines ingulis. decernite letum, *ur: 12.*
 Et metus hinc absit: cupias quodcunque necesse est, *f. en. H.*
 Non tamen in caca bellorum nube cadendum est, *Commi ab. vel abey.*
 Ut cum permistis acies sua tela tenebris
 Inuoluunt. conserta iacent cum corpora campo,
 In medium mors omnis abit. perit obruta virtus. *v. 292*
 Nos in conspicua sociis, hostique carina
 Constituere Dei. præbunt æquora testes,
 Præbunt terra, summis dabit insula saxis.
 Spectabunt gemina diuersæ littore partes.
 Nescio quod nostris magnum & memorabile fati
 Exemplum, Fortuna, paras. quæcunq; per æuum *f. pl. H.*
 Exhibuit monimenta fides, seruatæque ferro
 Militiæ pietas, transibit nostra inuentus. *f. itis. iux. en. H.*
 Nanque suis pro te gladiis incumbere Caesar
 Esse parum scimus: sed non maiora supersunt
 Obsessis, tanti quæ pignora demus amoris.
 Abscindit nostra multum fors inuida laudi,
 Quod non cum senibus capti natisque tenemur.
 Indomitos sciat esse viros, timeatque furentes,
 Et morti faciles animos: & gaudeat hostis. *f. mal. H. Flor. 11. 6*
 Non plures hæsisse rates. tentare parabunt *velis mori.*
 Fœderibus, turpique volent corrumpere vita.
 O utinam, quò plus habeat mors unica fama,
 Promittant veniam, iubeant sperare salutem:
 Ne nos, cum calido fodiemus viscera ferro, *f. emur. H.*
 Desperasse putent. magna virtute merendum est,
 Caesar ut, amissis inter tot millia paucis,
 Hoc damnum, clademque vocet. dent fata recessum. *f. recep. hum. H.*

Emittantq; licet, vitare instantia nolim.

Proieci vitam comites, totusque futura

Mortis agor stimulus: furor est. agnoscere solis

Permissum est, quos iam tangit vicinia fati,

Victurosque Dei celant, ut vivere durent,

Felix esse mori. Sic cunctas sustulit ardor.

Nobilium mentes iuuenum: cum sidera cœli,

Ante ducis voces, oculis humentibus omnes

Aspicerent, flexoque Vrsa temone paucere:

Idem, cum fortes animos præcepta subissent,

Optauere diem. nec segnis mergere ponto

Tunc erat astra polus: nam sol Ledaæ tenebat

Sidera, vicino cum lux altissima Cancro est:

Nox tum Thessalicas urgebat parua sagittas.

Detegit orta dies stantes in rupibus Istros,

Pugnacesque mari Græua cum classe Liburnos.

Tentauere prius suspensio vincere bello

Fœderibus, fieret captis si dulcior ipsa

Mortis vita mora. stabat deuota iuuentus,

Damnata iam luce ferox, securaque pugne

Promisso sibi sine manu: nullique tumultus

Excussere viris mentes ad summa paratas: *sup. 476*

Innumerasque simul pauci terræque marique

Sustinuere manus: tanta est fiducia mortis.

Utq; satis bello visum est fluxisse cruoris,

Versus ab hoste furor: primus dux ipse carina

Vultei iugulo poscens iam fata relecto,

Ecquis, ait, iuuenum est, cuius sit dextra cruore

Digna meo, certa q; fide per vulnera nostra

Testetur se velle mori? nec plura locuto

Viscera non vnus iam dudum transigit ensis.

Collaudat cunctos: sed eum, cui vulnera prima

Debebat, grato moriens interficit ictu.

Concurrunt

Paulus Martini

permuti

deur

Mobi. Benad

Horat. 1. Od. 1.

l. vergere. v. d.

quid. p. p.

stella lycaoniam

permuti

Archon. P.

Senec. 1. de ira

et m. l.

de m. l.

et m. l.

- Concurrunt alii, totumque in partibus unis
 Bellorum fecere nefas. sic semine Cadmi
 50 Emicuit Dirca cohors, ceciditque suorum
 Vulneribus, dirum Thebanis fratribus omen.
 Phasidosque campis insomni dente creati
 Terrigenae, missa magicis e cantibus ira,
 Cognato tantos implerunt sanguine sulcos:
 55 Ipsaque, in expertis quod primum fecerat herbis,
 Expanit Medea nefas. sic mutua pacti
 Fata cadunt iuvenes: minimumque in morte virorum
 Mors virtutis habet: pariter sternuntque, caduntque
 Vulnere letali: nec quenquam dextra sefellit,
 60 Cum feriat moriente manu. nec vulnus adactis
 Debetur gladiis: percussus est pectore ferrum,
 Et iugulis pressere manum. cum sorte cruenta iuguli mallet Gronad
 Fratribus incurrant fratres, natiusque parenti: Senec. Phoen: 17 D.
 Haud trepidante tamen toto cum pondere dextra ut in manus impel-
 65 Exegere enses. pietas ferientibus una, legere se in vulnus
 Non repetisse, fuit. iam latus viscera lapsa vill. Paen. 11. 70. u. f. v. 166
 Semianimes traxere foris, multumque cruoris
 Infudere mari. despectam cernere lucem, p. defectam. v. 339.
 Victoresque suos vultu spectare superbo, vel decipulam spernere
 70 Et mortem sentire iuvat. iam strage cruenta
 Conspicitur cumulata ratis: bustis que remittunt
 Corpora victores, ducibus mirantibus, vlli
 Esse ducem tanti. nullam maiore locuta est
 Ore ratem, totum discurrens fama per orbem.
 75 Non tamen ignavae post haec exempla virorum.
 Percipient gentes, quam sit non ardua virtus. leg. mentis. malo. H.
 Seruitium fugisse manu. sed regna timentur.
 Ob ferrum, & sauis libertas vritur armis: s. vestitur vel penditur H.
 Ignoratque datos, ne quisquam seruiat, enses.
 80 Mors utinam pauidos vita subducere nolles,

Sed virtus te sola daret. Non segnior illo
 Marte fuit, qui tunc Libycis exarsit in armis.
 Nanque rates audax Lilybaeo littore soluit
 Curio: nec forti velis Aquilone recepto
 Inter semiratas magna Carthaginis arces,
 Et Clupeam, tenuit stationis littora notæ:
 Primæque castra locat cano procul equore, quæ se
 Bagrada lentus agit sicca sulcator arena.
 Inde petit tumulos, exesasque undique rupes,
 Antei quæ regna vocat non vana vetustas.
 Nominis antiqui cupientem noscere causas,
 Cognita per multos docuit rudis incola patres.
 Nondum post genitos Tellus effeta gigantes, *ly. vii. 145*
 Terribilem Libycis partum concepit in antris. *vi. 9. H.*
 Nec tam iusta fuit terrarum gloria Typhon, *5*
 Aut Tityos, Briareusque ferox: cœloque pepercit,
 Quod non Phlegreis Antæum sustulit armis.
 Hoc quoque tam vastas cumulatit munere vires
 Terra sui foetus, quod, cum tetigere parentem,
 Iam defecta vigent renouato robore membra. *60*
 Hæc illi spelunca domus: latuisse sub alta
 Rupe ferunt, epulas raptos habuisse leones.
 Ad somnos non terga feræ præbere cubile
 Assuerant, non sylua torum: viresque resumit
 In nuda tellure iacens. periëre coloni *60*
 Aruorum Libyes: pereunt, quos appulit equor,
 Auxilioque diu virtus non vasa cadendi,
 Terræ spernit opes: inuictus robore cunctis,
 Quannus staret, erat. tandem vulgata cruenti
 Fama mali, terras monstris equorūque leuantem, *610*
 Magnanimum Alciden Libycas exciuit in oras.
 Ille Cleonæi proiecit terga leonis,
 Antæus Libyci. perfudit membra liquore

ly. libyos H.

Hospes.

Hospes, Olympiacæ seruato more palestra.

Ille parum fidens pedibus contingere matrem, *f. validos, quia viri m. h.*

Auxilium membris calidas infudit arenas. *habebat unde, sanguinem a*

Conseruere manus, & multo brachia nexu *parte telluris.*

Colla diu granibus frustra tentata lacertis: *v. Gron. in stat. v. l. v. p. 177*

Immotumque caput fixa cum fronte tenetur. *f. multa H.*

Miranturque habuisse parem. nec viribus uti *(mirantur H)*

Alcides primo voluit certamine totis;

Exhaustq; virum: quod creber anhelitus illi

Prodidit, & gelidus fesso de corpore sudor.

Tunc cernix lassata quati: tunc pectore pectus *(l. linaga vi. 9*

Urgeri: tunc obliqua percussa labare *577. H.*

Crura manu. iam terga viri cedentia victor

Alligat, & medium compressis ilibus arctat:

Inguinæque insertis pedibus distendit, & omnem

Explicuit per membra virum. rapit arida tellus

Sudorem: calido complentur sanguine venæ.

Intumescere tori, totosque induruit artus,

Herculeosque nouo laxauit corpore nodos. *v. Gron. stat. v. l. v. p. 177*

Constitit Alcides stupefactus robore tanto: *71. 13 c.*

Nec sic Inachiis, quannus rudis esset, in undis

Defectam timuit reparatis anguibus hydram.

Confluxere pares, telluris viribus ille,

Ille suis. numquam sena sperare nouerca

Plus licuit. videt exhaustos sudoribus artus,

Ceruicemque viri, siccam cum ferret Olympum. *Can. Nov. lat. m. 2*

Utq; iterum fessis iniecit brachia membris, *leg. cen. H.*

Non expectatis Antæus viribus hostis,

Sponte cadit, maiorq; accepto robore surgit.

Quisquis inest terris, in fessos spiritus artus

Egeritur: tellusque viro lactante laborat.

Vt tandem auxilium tactæ prodesse parentis

Alcides sensit: standum est tibi, dixit, & ultra *m. h. Barth. ad stat.*

Non credere solum, sternique vetabere terras:
 Herebis pressis intra mea pectora membris:
 Huc Antae cades. sic fatus, sustulit alte
 Nitentem in terras iuuenem. morientis in artus.
 Non potuit nati Tellus summittere vires.
 Alcides medium tenuit. iam pectora pigro
 Stricta gelu, terris que diu non credidit hostem.
 Hinc ani veteris custos famosa vetustas,
 Miratrixque sui signauit nomine terras.
 Sed maiora dedit cognomina collibus istis,
 Pœnum qui Latius renocauit ab arcibus hostem
 Scipio. nam sedes Libyca tellure potito.
 Hæc fuit. en veteris cernis vestigia valli.
 Romana hos primum tenuit victoria campos.
 Curio latatus, tanquam fortuna locorum
 Bella gerat, seruetque ducum sibi fata priorum,
 Felici non fausta loco tentoria ponens,
 Indulset castris, & collibus abstulit omen,
 Sollicitatque feros non aquis viribus hostes.
 Omnis Romanis quæ cesserat Africa signis,
 Tunc Vari subiure fuit: qui robore quanquam
 Confusus Latio, regis tamen undique vires
 Excuiuit Libyca gentis, extremaque mundi.
 Signa suum comitata Iubam. non fusior ulli
 Terra fuit domino: quæ sunt longissima regna,
 Cardine ab occiduo vicinus Gadibus Atlas
 Terminat: à medio, confinis Syrtibus Ammon.
 At quæ lata iacet, vasti plaga feruida regni
 Distinet Oceanum, zonæque exusta calentis
 Sufficiunt spatium. populi tot castra sequuntur,
 Autololes, Numidaque vagi, semperque paratus
 Inculto Gatulus equo: tum concolor Indo
 Maurus, inops Nasamon, misti Garamante perusto
 Marmaridæ

leg. qua. H.

hacens H

ful. Jul. xvii. 65 H

- 3 Marmaride volucres, æquaturusque sagittas
 Medorum, tremulum cum torfit missile, Mazax:
 Et gens, quæ nudo residens Massylia dorso
 Ora leni flectit frenorum nescia virga:
 Et solitus vacuis errare mapalibus Afer
 8 Venator, ferrique simul fiducia non est,
 Vestibus iratos laxis operire leones.
 Nec solum studiis civilibus arma parabat,
 Priuatæ sed bella dabat Iuba concitus ira.
 Hunc quoque, quo superos humanæque polluit anno,
 Lege Tribunitia solio depellere aurosum
 Curio tentarat, Libyamque auferre tyranno,
 Dum regnum te Roma facit. memor ille doloris *regimen* *Hæm. in*
 Hoc bellum sceptri fructum putat esse retenti *14. Hæm. Claud. 3. cons.*
 Hac igitur regis trepidat iam Curio fama, *Honor. 14.*
 5 Et quod Casarcis nunquam deuota inuentus
 Illa nimis castris, nec Rheni miles in undis
 Exploratus erat, Corfini captus in arce,
 Infidusque nouis ducibus, dubiusque priori,
 Fas utrumque putat. sed postquam languida segni
 10 Cernit cuncta metu, nocturnæque munia valli
 Desolata fuga, trepida sic mente profatur:
 Audendo magnus tegitur timor: arma capeffam
 Ipse prior: campum miles descendat in equum,
 Dum meus est: *variā semper dant ora mentem* *varias entran*
 15 Eripe consilium pugna: cum dira voluntas *et ha mentes H*
 Ense subit preñso, galeæ texere pudorem, *f. arripe vcl. p. arripe H.*
 Quis conferre duces meminit? quis pendere causas?
 Quæ stetit, inde fauet: veluti fatalis arena
 Muneribus non ira vetus concurrere cogit
 10 Productos: odere pares. Sic fatus, apertis
 Instruxit campis acies: quem blanda futuris
 Deceptura malis belli fortuna recepit.

Nam

*ffodo fugo H.**f. caustis vel
incantis r. 500**was ad Sull.
fug. 99**f. prodidit H.**f. caustis vel**incantis advenit H.**Crön. ad lev. xxiii. c. 47.*

Nam pepulit Varum campo, nudatâque foeda
 Terga fuga, donec vetuerunt castra; cecidit.
 Tristia sed postquam superati proelia Vari
 Sunt audita Iuba: letus quod gloria belli
 Sit rebus servata suis, rapit agmina furtim,
 Obscurât que suam per iussa silentia famam;
 Hoc solum metuens incautus ab hoste timeri.
 Mittitur, exigua qui proelia prima laceffat,
 Eliciât que manu, Numidis à rege secundus,
 Ut sibi commissi simulator Sabbura belli:
 Ipse caua regni vires in valle retentat:
 Aspidas ut Pharias cauda solertior hostis
 Ludit, & iratas incerta prouocat umbras:
 Obliquansq; caput vanas serpentis in auras
 Effusa tuto comprehendit guttura morsu
 Letiferam citra saniem: tunc irrita pestis
 Exprimitur, faucesque fluunt pereunte veneno.
 Fraudibus euentum dederat fortuna: feroxq;
 Non exploratis occulti viribus hostis,
 Curio nocturnum castris erumpere cogit,
 Ignotisque equitem late decurrere campis.
 Ipse sub Aurora primos excedere motus
 Signa iubet castris, multum, frustra que rogatus
 Ut Libycas metuat fraudes, infectâque semper
 Panica bella dolis. leti fortuna propinqui
 Tradiderat fatis iuuenem: bellumque trahebat
 Auctorem civile suum. super ardua ducit
 Saxa, super cautes abrupto limite signa.
 Cum procul è summis conspecti collibus hostes
 Fraude sua cessere parum, dum colle relicto
 Effusam patulis aciem committeret aruis.
 Ille fugam credens, simulatæ nescius artis,
 Ut victor, medios aciem proiecit in agros.

Tunc

745

- Tunc primum patuere doli, Numidaq; fugaces
 Undique completis clauserunt montibus agmen.
 Obstupuit dux ipse simul, perituraque turba.
 Non timidi petiere fugam, non praelia fortes:
 70 Quippe ubi non sonipes motus clangore tubarum.
 Saxa quatit pulsu, rigidos vexantia frenos
 Ora terens, spargitque iubas, & surrigit aures, *Hollon. III. 1257.*
 Incertoque pedum pugnat non stare tumultu. *Stat. VIII. 397.*
 Fessaiacet cernix, fumant sudoribus armi:
 75 Oraque proiecta squalent arentia lingua:
 Pectora rauca gemunt, quae creber anhelitus urget:
 Et defecta grauis longè trahit ilia pulsus:
 Siccæque sanguineis durescit spuma lupatis.
 Iamque gradum neque verberibus, stimulisq; coacti,
 80 Nec, quannus crebris iussi calcaribus, addunt:
 Vulneribus coguntur equi, nec profuit ulli
 Cornipedis rupisse moras: neque enim impetus illis
 Incursusque fuit: tantum profertur ad hostes,
 Et spatium iaculis oblato vulnere donat. *L. M.*
 85 At vagus Appher equos ut primum emisit in agmen:
 Tunc campi tremuere sono: terræque soluta,
 Quantus Bistonio torquetur turbine puluis,
 Aëra nube sua textit, traxitque tenebras.
 Ut verò in pedites fatum miserabile belli
 90 Incubuit: nullo dubii discrimine Martis
 Ancipites steterunt casus, sed tempora pugnae
 Mors tenuit. neque enim licuit procurrere contra,
 Et miscere manus. sic undique septa iuuentus
 Comminus obliquis, & rectis eminens hastis *VI. 237.*
 95 Obruitur: non vulneribus, nec sanguine, solum
 Telorum nimbo peritura, & pondere ferri.
 Ergo acies tanta paruum spissantur in orbem:
 Ac, si quis metuens medium correpsit in agmen,

Vix

Vix impunè suos inter conuertitur enses.
 Densaturque globus, quantum pede prima relato
 Constrinxit gyros acies. non arma mouendi
 Iam locus est pressis: stipatæque membra teruntur.
 Frangitur armatum collo pectore pectus.

Non tam leta tulit victor spectacula Maurus
 Quàm fortuna dabat: fluuios non ille cruoris,
 Membrorumque videt lapsum, & ferientia terram
 Corpora: compressum turba stetit omne cadaver.

Excitet innisas diræ Carthaginis umbras
 Inferiis fortuna nouis: ferat ista cruentus
 Annibal, & Pœni tam dira piacula manes.

Romanam, Superi, Libyca tellure ruinam
 Pompeio prodesse nefas, votis que Senatus.

Aphrica nos potius vincat sibi. Curio fusas
 Vt vidit campis acies, & cernere tantas

Permisit clades compressus sanguine puluis,
 Non tulit afflictis animam producere rebus,

Aut sperare fugam: cecidit que in strage suorum
 Impiger ad letum, & fortis virtute coacta.

Quid nunc rostra tibi prosunt turbata, forūque,
 Vnde Tribunitia plebeius signifer arce

Arma dabas populis? quid prodita iura Senatus,
 Et gener, atque socer bello concurrere iussi?

Antè iaces, quàm dira duces Pharsalia confert,
 Spectandumque tibi bellum ciuile negatum est.

Has urbi misere vestro de sanguine pœnas
 Ferre datis: luitis iugulo sic arma potentes.

Felix Roma quidem, cinès que habitura beatos,
 Si libertatis superis tam ciera placeret,

Quàm vindicta placet. Libycas en nobile corpus
 Pascit aues, nullo contactus Curio busto.

At tibi nos (quando non proderit ista silere

A qui-

Parlatum H.

Comprehensum u.
v. 795 mll.

Pregatum H.

Quam placens vel
causa. ut. nobis
causa. ut. nobis

cro.

A quibus omne cui senium sua fama repekit,)

Digna damus, iuuenis, merita praecordia vite.

Haud alium tanta ciuem tulit indole Roma,

5 Aut cui plus leges deberent recta sequenti.

Perdita tunc Vrbi nocuerunt secula, postquam

Ambitus, & luxus, & opum metuenda facultas

Transuerso mentem dubiam torrente tulerunt.

Momentūque fuit mutatus Curio rerum,

10 Gallorum captus spoliis, & Caesaris auro.

Ius licet in iugulos nostros sibi fecerit ense *nostro* #

Sylla potens, Mariusque ferox, & Cinna cruentus:

Cæsareaq; domus series, cui tanta potestas

Concessa est: emere omnes, hic vendidit Urbem.

M. AN-

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ

LIBER QVINTVS.

Ann. v. 2. 647.

*IC alterna duces bellorum vulne-
rapassos
In Macedum terras, miscens ad-
uersa secundis,
Seruauit fortuna pares. Iam spar-
serat Aemo*

*Bruma nives, gelidoque cadens Atlantis Olympo:
Instabatque dies, qui dat noua nomina fastis,
Quique colit primus ducentem tempora Ianum.
Dum tamen emeriti remanet pars ultima iuris,
Consul vterque vagos belli per munia Patres
Elicit Epirum. peregrina ac sordida sedes.*

*IV. 721. V. 40. 647.
VI. 11. IV. 611. 647.*

*Romanos cepit procures: secretaque rerum
Hospes in externis audinit curia tectis.*

*Nam quis castra vocet tot strictas iure secures,
Tot fascēs? docuit populos venerabilis ordo
Non Magni partes, sed Magnum in partibus esse.
Vt primum mœstum tenuere silentia cœtum,*

*e cœtu. al. Per:
VI. 117.*

*Lentulus excelsa sublimis sede profatur:
Indole si dignum Latia, si sanguine prisco
Robur inest animis, non qua tellure coacti,
Quamque procul tectis capta sedeamus ab urbis*

Cernite:

- 10 Cernite: sed vestra faciem cognoscite turba:
 Cunctaque iussuri primum hoc decernite Patres,
 Quod regnis, populisque liquet, nos esse Senatum.
 Nam, vel Hyperborea plastrum glaciale sub Vrse,
 Vel plaga qua torrens, claususque vaporibus axis
 15 Nec patitur noctes, nec iniquos crescere soles,
 Si fortuna ferat, rerum nos summa sequetur,
 Imperiumque comes. Tarpeia sede perusta
 Gallorum facibus, Veiosque habitante Camillo,
 Illic Roma fuit. non unquam perdidit ordo
 20 Mutato sua iura solo. moerentia tecta
 Caesar habet, vacuasque domos, legesque silentes,
 Clausaque institio tristi fora. curia solos
 Illa videt Patres, plena quos vrbe fugavit.
 Ordine de tanto quisquis non exulat, hic est.
 25 Ignaros scelerum, longaque in pace quietos
 Bellorum primus sparsit furor: omnia rursus
 Membra loco redeunt. in totis viribus orbis
 Hesperiam pensant superi: iacet hostis in undis
 Obrutus Illyricis: Libya squalentibus aruis
 30 Curio Cesarei cecidit pars magna Senatus.
 Tollite signa duces: fatorum impellite cursum:
 Spem vestram praestate Deis: fortunaque tantos
 Det vobis animos, quantos fugientibus hostem
 Causa dabat. nostrum exhausto ius clauditur anno:
 35 Vos, quorum finem non est sensura potestas,
 Consulite in medium Patres, Magnumque iubete
 Esse ducem. Lato nomen clamore Senatus
 Excipit: & Magno fatum patriaeque, suumque
 Imposuit. Tunc in reges, populosque merentes
 40 Sparsus honos, pelagique potens Phœbeia donis
 Exornata Rhodos, gelidique inculta iuuentus
 Taygeti: fama veteres laudantur Athene:
 lance veteres sic reliqui milites Massiliaeque
 apud Tacitum.

f. gelicoq. #
f. feli. H.
 Massiliæq; sue donatur libera Phocis.
 Tunc Sadalen, fortēque Cotyn, fidumq; per arma
 Deiotarum, & gelida dominum Rhasipolin ora
 Collaudant: Libyāque iubent auctore Senatu
 Sceptrafero parēre Iuba. prō tristia fata!
 Et tibi non fida gentis dignissime regno,
 Fortuna Ptolemæ pudor, crimēque Deorum,
 Cingere Pelleo pressos diademate crines
 Permissum: sauum in populos puer accipis ense:
 Atque utinam in populos! donata est regia Lagi;
 Accessit Magni iugulus: regnūque sorori
 Ereptum est, soceroque nefas. iam turba soluto
 Arma petit coetu, quæ cum populique, ducēsque
 Casibus incertis, & cæca sorte pararent,
 Solus in ancipites metuit descendere Martis
 Appius euentus: finemq; expromere rerum
 Sollicitat superos, multosque obducta per annos
 Delphica fatidici referat penetralia Phœbi.
 Hesperio tantum, quantum semotus Eoo
 Cardine, Parnassus gemino petit athera colle,
 Mons Phœbo, Bromioque sacer: cui numine misto
 Delphica Thebana referunt trieterica Bacchæ.
 Hoc solum fluctu terras mergente cacumen
 Eminuit, pontoque fuit discrimen, & astris.
 Tu quoque vix summam seductus ab æquore rupem
 Extuleras, vnōque ingo Parnasse latebas.
 Vltor ibi expulsa premerent cum viscera partus
 Matris, adhuc rudibus Pæan Pythona sagittis
 Explicuit, cum regna Themis, tripodāsque teneret.
 Ut vidit Pæan vastos telluris hiatus
 Diuinam spirare fidem, ventosque loquaces
 Exhalare solum, sacris se condidit antris,
 Incubuitque adyto, vates ibi factus, Apollo.

*f. feli. H.**Quis*

Quis latet hic superum? quod numē ab aethere pres-

Dignatur cacas inclusū habitare caernas? (sum

Quis terram cœli patitur Deus, omnia cursus

Aeterni secreta tenens, mundi que futuri

90 Conscius, ac populis sese proferre paratus,

Contactus que ferens hominis, magnusq³, potensq³,

Sine canit fatum, seu quod iubet ipse canendo *Claud. 11. rept. 306*

Fit fatum? Forsan terris inserta regendis,

Aëre libratum vacuo quæ sustinet orbem,

95 Totius pars magna Iouis Cirrhæa per antra

Exit, & aetherio trahitur connexa Tonanti.

Hoc ubi virgineo conceptum est pectore numen,

Humanam seriens animam sonat, oraque vatis *Horrend. vi. 295.*

Soluit, ceu Sículus flammis urgentibus Aetnam *17. 156. H.*

100 Vndat apex: Campana fremens ceu saxa vaporat

Conditus Inarimes aeterna mole Typhœus. *f. Perreca H.*

Hoc tamen expositum cunctis, nullique negatum

Numen, ab humani solum se labe furoris

Vindicat. hand illic tacito mala vota susurro *1. 247. H.*

95 Concipiunt. nam fixa canens, mutanda que nulli

Mortales optare vetat: iustis que benignus

Sæpe dedit sedem totas mutantibus vrbes,

Vt Tyriis: dedit ille minas impellere belli,

Vt Salaminicum meminit mare. sustulit iras

10 Telluris sterilis, monstrato fine: resoluit

Aëra tabificum. non ullo secula dono

Nostra carent maiore Deum, quam Delphica sedes

Quod siluit, postquam reges timuere futura,

Et superos vetuere loqui. nec voce negata

15 Cyrrhæa moerent vates, templique fruuntur

Institio. nam si quæ Deus sub pectora venit,

Numinis aut pœna est mors immatura recepti,

Aut pretium: quippe stimulo fluctu que furoris

Compages humana labat, pulsusque Deorum
 Concutiunt fragiles animas. Sic tempore longo
 Immotos tripodas, vastæque silentia rupis
 Appius Hesperii scrutator ad ultima fati
 Sollicitat. inssus sedes laxare verendas
 Antistes, pauidamque Deis immittere vatem,
 Castalios circum latices, nemorumque recessus
 Phemonoe Phemonoën errore vagam, curisque vacantem
 Corripuit, cogitque fores irrumpere templi.
 Limine terrifico metuens consistere Phœbas,
 Absterrere ducem noscendi ardore futuri.
 Cassa fraude parat. quid spes (ait) improba veri
 Te Romane trahit? muto Parnassus hiatu
 Conticuit, pressitque Deum: seu spiritus istas
 Destituit fances, mundi que in denia versum
 Duxit iter: seu barbarica cum lampade Pytho
 Arsit, in immensas cineres abiëre cauernas,
 Et Phœbi tenuëre viam: seu sponte Deorum
 Cirrha silet, fatique sat est arcana futuri
 Carmine longæ vobis commissa Sibyllæ:
 Seu Paan solitus templis arcere nocentes,
 Ora quibus soluat nostro non inuenit ævo.
 Virginei patuëre doli, fecitque, negatis
 Numinibus, metus ipse fidem. tum torta priores
 Stringit vitta comas, crinës que in terga solutos
 Candida Phocaica complectitur infula lauro.
 Herentem, dubiamque premens in templa sacerdos
 Impulit. illa pauens adyti penetrabile remoti
 Fatidicum, prima templorum in parte resistit:
 Atque Deum simulans, sub pectore ficta quieto
 Verba refert, nullo confusa murmure vocis
 Instinctam sacro mentem testata furore,
 Haud æquæ lesura ducem, cui falsa canebat,

Phemonoe Phollini
 filia Hecle Plin. x.
 c. 11. c. VIII. vide
 scriptum de auguriis
 Cassa fama fuit. vi.
 Theo. 70.

f. lura H.

Quam

- Quàm tripodas, Phœbique fidem. nō rupta trementē
 Verba sono, nec vox antri complere capacis
 Sufficiens spatium, nullōque horrore comarum
 55 Excussæ laurus, immotæque culmina templi,
 Securūque nemus, veritam se credere Phœbo
 Prodiderant. sentit tripodas cessare, furensq;
 Appius: Et nobis meritas dabis impia pœnas, *A. H.*
 Et superis, quos fingis, ait, nisi mergeris antris,
 60 Dēque orbis trepidi tanto consulta tumultu
 Desinis ipsa loqui. Tandem conterrita virgo
 Confugit ad tripodas, vastis que abducta cavernis
 Hæsit, & insueto concepit pectore numen,
 Quod non exhausta per tot iam secula rupis
 65 Spiritus ingessit vati: tandēque potitus
 Pectore Cirrhæo, non unquam plenior artus
 Phæbados irrupit Pæan: mentēque priorem *Stat. x. Theb. 335.*
 Expulit, atq; hominem toto sibi cedere iussit
 Pectore. bacchatur demens aliena per antrum
 70 Colla ferens, vittasque Dei, Phœbeaque ferta *l. peneaq. H.*
 Erectis discussa comis, per inania templi *farreclij H.*
 Ancipiti cervice rotat, spargitq; vaganti
 Obstantes tripodas, magnōque exastuat igne,
 Iratum te Phœbe ferens: nec verbere solo
 75 Vteris, & stimulis, flammæ in viscera mergis.
 Accipit & franos: nec tantum prodere vati,
 Quantum scire, licet. venit atas omnis in unam
 Congeriem: miserūque premunt tot secula pectus,
 Tanta patet rerum series, atque omne futurum
 80 Nititur in lucem: vocēque petentia fata
 Luctantur: non prima dies, non ultima mundi,
 Non modus Oceani, numerus non dēerat arene.
 Talis in Euboico vates Cumana recessu,
 Indignata suum multis servire furorem

Gentibus, ex tanta fatorum strage superba
 Excerpsit Romana manu. sic plena laborat
 Phemonoe Phæbo, dum te consultor operti
 Castalia tellure Dei vix inuenit, Appi,
 Inter fata diu querens tam magna latentem.
 Spumea tunc primum rabies vesana per ora
 Effluit, & gemitus, & anhelos clara meatu
 Murmura: tunc mæstus vastis ululatus in antris,
 Extremaq; sonant domita iam virgine voces.
 Effugis ingentes, tanti discriminis experts,
 Bellorum Romane minas: solusque quietem
 Euboici vasta lateris conualle tenebis.
 Cetera suppressit, faucesque obstruxit Apollo,
 Custodes tripodes fatorum, arcanaque mundi,
 Tuque potens veri Paean, nullumque futuri
 A Superis celate diem, suprema ruentis
 Imperii, casosque duces, & funera regum,
 Et tot in Hesperio collapsas sanguine gentes
 Cur aperire times? an nondum numina tantum
 Decreuere nefas? & adhuc dubitantibus astris
 Pompeii damnare caput, tot fata tenentur?
 Vindicis an gladii facinus, poenasque furorum,
 Regnaque ad ultores iterum redeuntia Brutos,
 Ut peragat fortuna, taces? tunc pectore vatis
 Impacta cessare fores, exclusaque templis
 Profiluit: perstat rabies, nec cuncta locuta est.
 Quem non emisit, superest Deus. ille feroces
 Torquet adhuc oculos, totoque vagantia caelo
 Lumina: nunc vultu panido, nunc torua minaci,
 Stat nunquam facies: rubor igneus inficit ora,
 Liuentisque genas: nec, qui solet esse timenti,
 Terribilis sed pallor inest: nec fessa quiescunt
 Corda, sed ut tumidus Boreæ post flamina pontus

l. mæstus

l. nondum

210. nec cuncta locuta quem nondum emisit, superest Deus. *Rauca*
 ut dicitur II Trist. *Thama Iovi superest*

- Rauca gemit, sic multa leuant suspiria vatem.
Dúmque à luce sacra, qua vidit fata, refertur
10 Ad vulgare iubar, mediæ venêre tenebra.
Immisit Stygiam Pean in viscera Lethen,
Quæ raperet secreta Deum. tum pectore verum
Fugit, & ad Phœbi tripodas rediêre futura:
Vixq; resecta cadit. nec te vicinia leti
15 Territat ambiguis frustratum sortibus Appi:
Iure sed incerto mundi, subfidere regnum *Aniam subeclat adulter vng.*
Chalcidos Euboicæ vana spe rapte parabas. *xi. 26. N. H. v. 11. 12. 13.*
Heu demens, nullum belli sentire fragorem, *l. cap. 11.*
Tot mundi caruisse malis, præstare Deorum
30 Excepta quis morte potest! secreta tenebis
Littoris Euboici memorando condite busto,
Quà maris angustat fauces saxosa Carystos,
Et tumidis infesta colit quà numina Rhamnus,
Arctatus rapido feruet qua gurgite pontus,
35 Euripusque trahit, cursum mutantibus undis,
Chalcidicas puppes ad iniquam classibus Aulim.
Interea domitis Cæsar remeabat Ibêris,
Victrices aquilas alium laturus in orbem:
Cum propè fatorum tantos per prospera cursus
40 Auertere Dei. nullo nam Marte subactus
Intra castrorum timuit tentoria ductor
Perdere successus scelerum: cum pænè fideles
Per tot bella manus satiat & sanguine tandem
Destituere ducem: seu mœsto classica paulum
45 Intermissa sono, claususque, & frigidus ensis,
Expulerat belli furias: seu præmia miles
Dum maiora petit, damnat causamque, ducemque,
Et scelere imbutos etiam nunc venditat enses.
Hand magis expertus discrimine Cæsar in ullo est,
50 Quam non è stabili, tremulo sed culmine cuncta
G 4 Despiceret,

Despiceret, starētque super titubantia fultus;
 Tot raptis truncus manibus, gladiōque relictus
 Panē suo, qui tot gentes in bella trahebat,
 Scit non esse ducis strictos, sed militis, enses.
 Non pauidum iam murmur erat, nec pectore tecto
 Ira latens: nam quæ dubias constringere mentes
 Causa solet, dū quisque pauet, quibus ipse timori est,
 Seq̃ putat solum regnorum iniusta grauari,
 Haud retinet. quippe ipsa metus exoluerat andax
 Turba suos. quicquid multis peccatur, inultum est.
 Effundere minas: Liceat discedere Caesar
 Arabie scelerum. quaris terræque marique
 His ferrum iugulis, animasque effundere viles
 Quolibet hoste paras: partem tibi Gallia nostra
 Eripuit: partem duris Hispania bellis:
 Pars iacet Hesperia: totoque exercitus orbe
 Te vincente perit. Terris fuisse cruorem
 Quid inuat Arctois, Rhodano, Rhenōque subactis?
 Tot mihi pro bellis bellum civile dedisti.
 Cepimus expulso patria cum tecta Senatu,
 Quos hominum, vel quos licuit spoliare Deorum?
 Imus in omne nefas, manibus, ferroque nocentes,
 Paupertate pii. finis quis queritur armis?
 Quid satis est, si Roma parum? iam respice canos,
 Inualidasque manus, & inanes cerne lacertos.
 Usus abit vita: bellis consumsumus æuū.
 Ad mortem dimitte senes. en improba vota:
 Non duro liceat morientia cesp̃te membra
 Ponere, non anima galeam fugiente ferire,
 Atque oculos morti clausuram querere dextram,
 Coniugis illabi lacrymis, uniq̃ paratum
 Scire rogam. liceat morbis finire senectam.
 Sit præter gladios aliquod sub Casare fatum.

Quid,

f. ferre. H.

- Quid, velut ignaros ad quæ portenta paremur,
 25 Spe trahis? usque adeo soli civilibus armis
 Nescimus cuius sceleris sit maxima merces?
 Nil actum est bellis, si non dum comperit istas
 Omnia posse manus, nec fas, nec vincula iuris
 Hoc audere vetant. Rheni mihi Caesar in undis *Paul. III Epist. 24*
 30 Dux erat, hic socius. Facinus quos inquinat, æquat. *Do.*
 Adde, quod ingrato meritorum indice virtus
 Nostra perit. quicquid gerimus, fortuna vocatur. *W. 491*
 Nos fatum sciat esse suum. licet omne Deorum
 Obsequium speres, irato milite, Caesar,
 35 Pax erit. Hæc fatus, totis discurrere castris
 Cæperat, infestoq; ducem deponere vultu.
 Sic eat, o Superi, quando pietasque, fidesque
 Destituunt, moresque malos sperare relictum est,
 Finem civili faciat discordia bello.
 40 Quem non ille ducem potuit terrere tumultus!
 Fata sed in præceps solitus demittere Caesar,
 Fortunamque suam per summa pericula gaudens
 Exercere, venit: nec, dum desaniat ira,
 Expectat: medios properat tentare furores.
 45 Non illis vrbes, spoliandaque templa negasset,
 Tarpeiamq; Iovis sedem, matresque Senatus,
 Passurasque infanda nurus. vult omnia Caesar
 A sese una peri, vult præmia Martis amari: *savari*
 Militis indomiti tantum mens sana timetur.
 50 Non pudet, heu Caesar, soli tibi bella placere
 Iam manibus damnata tuis? hos antè pigebit
 Sanguinis? his ferri graue ius erit? ipse per omne
 Fāsque nefasq; rues? lassare, & disce sine armis
 Posse pati: liceat scelerum tibi ponere finem.
 55 Sane quid insequeris? quid iam nolentibus instas?
 Bellum te civile fugit. Stetit aggere fultus

Cespitis, intrepidus vultu, meruit que timeri
Non metuens: atque hac ira dictante profatur.

Qui modo in absentem vultu, dextrâque furebas

Miles, habes nudû, promptumq; ad vulnera pectus. 3

hanc hic relicto Hic fuge, si belli finis placet, ense relicto.

enim, in hoc pectore Detegit imbelles animos nil fortiter ausa

vel leg. I fuge H Seditio, tantûmque fugam meditata inuentus,

Ac ducis inuicti rebus lassata secundis.

Vadite, meque meis ad bella relinquire fatis: 32

Inuentient hæc arma manus, vobis que repulsis

Tot reddet Fortuna viros, quot tela vacabunt.

An' ne fugam Magni tanta cum classe sequuntur

Hesperiae gentes, nobis victoria turbam

Non dabit, impulsi tantum que præmia belli 33

Auferat, & vestri rapta mercede laboris,

Lauriferos nullo comitetur vulnere currus?

Vos defecta senes, exhaustâque sanguine turba

Cernetis nostros iam plebs Romana triumphos.

Cæsaris an cursus vestræ sentire putatis 33

Damnum posse fugæ? veluti si cuncta minentur

Flumina, quos miscet pelago, subducere fontes,

Desideru. III 630 Non magis ablatiis unquam decresceret aquor,

p. num. H Quam nunc crescit, aquis: an vos momenta putatis

Vlla dedisse mihi? nunquam sic cura Deorum 340

pro marit. H Se premit, ut vestræ morti, vestraq; saluti

Fata vacent. Procerû motus hæc cuncta sequuntur.

provia. H Humanum paucis vixit genus. orbis Iberi

Horror, & Arctoi, nostro sub nomine miles,

Pompeio certè fugeres duce. fortis in armis 345

Cæsareis Labienus erat: nunc transfuga vilis

Cum duce prelato terras, atque æquora lustrat.

Nec melior mihi vestra fides, si bella nec hoste,

Nec duce me geritis. quisquis mea signa relinquit,

Nec

- 60 Nec Pompeianis tradit sua partibus arma,
 Hic nunquam vult esse meus. sunt ista profecto *le. m. p. d. l. m.*
 Cura castra Deis, qui me committere tantis, *prelucis. H.*
 Non nisi mutato voluerunt milite, bellis.
 Heu, quantum Fortuna humeris iam pondere fessis
 5 Amolitur onus! sperantes omnia dextras *laud. 11. Rusp. 458.*
 Exarmare datur, quibus hic non sufficit orbis.
 Iam certè mihi bella geram: discedite castris:
 Tradite nostra viris ignavi signa Quirites.
 At paucos, quibus hac rabies auctoribus arsit, *v. p. l. m. ad v. d. m. l. 11.*
 60 Non Caesar, sed pœna tenet. procumbite terræ:
 Infidumque caput, feriendâque tendite colla.
 Et tu, quo solo stabunt iam robore castra
 Tiro rudis, specta pœnas, & disce ferire,
 Disce mori. Tremuit sæva sub voce minantis
 65 Vulgus iners: unumque caput, tam magna iuventus
 Priuatum factura timet: velut ensibus ipsis
 Imperet, inuito moturus milite ferrum.
 Ipse panet, ne tela sibi dextraq; negentur
 Ad scelus hoc Caesar: vicit patientia sæni
 70 Spem ducis, & iugulos, non tantum præstitit enses.
 Nil magis, assuetas sceleri quàm perdere mentes,
 Atq; perire timet. tam diro fœderis ictu
 Parta quies, pœnâque redit placata iuventus.
 Brundisium decimis iubet hanc attingere castris,
 75 Et cunctas renocare rates, quas auius Hydrus,
 Antiquusque Taras, secretâque littora Lencæ,
 Quas recipit Salapina palus, & subdita Sipus
 Montibus: Ansoniam quâ torquens frugifer oram,
 Dalmatico Boreæ, Calabrôque obnoxius Austro
 80 Appulus Adriacas exit Garganus in undas.
 Ipse petit trepidam tutus sine milite Romam
 Iam doctam seruire togæ: populôque precanti

Scilicet

Scilicet indulgens, summum Dictator honorem.

In m. v. l. d. f.

107.

Contigit, & letos fecit se Consule fastos.

Namq; omneis voces, per quas iam tempore tanto

Mentimur dominis, hæc primum repperit ætas,

Qua sibi ne ferri ius ullum Cæsar abesset,

Ausonias voluit gladiis miscere secures.

Addidit & fasces aquilis, & nomen inane.

Imperii rapiens, signauit tempora digna

Mœsta nota. nam quo melius Pharsalicus annus

campi Audian.

Consule notus erit? fingit solennia campus,

Et non admissæ dirimit suffragia plebis,

Decantâtque tribus, & vana versat in orna.

Nec cælum seruare licet: tonat augure surdo,

Et lata iurantur aues, bubone sinistro.

Inde perit primum quondam veneranda potestas

Iuris inops: careat tantum ne nomine tempus,

Menstruus in fastos distinguit secula Consul.

Nec non Iliacæ numen quod præsidet Alba

Haud meritum Latio solennia sacra subactò

Vidit flammifera confectas nocte Latinas.

Inderapit cursus, & quæ piger Appulus arua

Deferuit rastris, & inerti tradidit herba,

Ocyor & cœli flammis, & tigride fœta

Transcurrit: curuiq; tenens Minoia tecta

Brundusii, clausas ventis brumalibus undas.

Inuenit, & pauidas hyberno sidere classes.

Turpe duci visum est rapiendi tempora belli.

m. 112.

In segnes exisse moras, portu que teneri,

Dum pateat tutum vel non felicibus æquor.

Expertes animos pelagi sic robore complet:

Fortius hyberni flatus, cœlûmque fretumque

Cùm cepere, tenent, quàm quos incumbere certos.

Persida nubiferi vetat inconstantia veris.

Nec

Aequora motura; grauis hinc languore profundus
 Obsessis ventura fames. noua vota timori
 Sunt inuenta nouo, fluctus, nimiasque precari
 Ventorum vires, dum se torpentibus vnda
 Excutiat stagnis, & sit mare. nubila nusquam,
 Vndarumque minae: caelo languente, fretoque
 Naufragii spes omnis abijt. sed nocte fugata
 Lasum nube diem iubar extulit, ima que sensim
 Concussit pelagi, mouitque Cerannia nautis.
 Inde rapi cœpere rates, atque aequora classem
 Curua sequi, qua iam vento, fluctuque secundo
 Lapsa Palaestinas uncis confixit arenas.

*v. Nouus Cos. III.
 Cel. av. 6.*

Prima duces vidit innotis consistere castris
 Tellus, quam volucer Genusus, quam mollior Appus
 Circumeunt ripis. Apso gestare carinas
 Causa palus, leni quam fallens egerit vnda.
 At Genusum nunc sole niues, nunc imbre soluta
 Precipitant: nenter longo se gurgite lassat,
 Sed minimum terra vicino littore nouit.
 Hoc fortuna loco tanta duo nomina fame
 Composuit: miserique fuit spes irrita mundi,
 Posse duces parua campi statione diremtos
 Admotum darinare nefas. nam cernere vultus,
 Et voces audire datur: multosque per annos

*capla Jon. ad
 suet. ca. 26.*

Dilectus tibi, Magne, socer, post pignora tanta
 Sanguinis infasti sobolem, mortemque nepotis,
 Te nisi Niliaca propius non vidit arena.
 Caesaris attonitam miscenda ad praelia mentem
 Ferre moras scelerum partes insere relictæ.

Junctus Plin. II. 45.

Ductor erat cunctis audax Antonius armis,
 Tam tum civili meditatus Leucada bello.
 Illum saepe minis Caesar, precibusque morantem
 Euocat: O mundi tantorum causa malorum,

Quid

f. v. clorem H
maler v. clorem
L. 101. eni n. cl.

f. v. cl. H
f. v. m. m. v. cl. H

Rectorem, dominumq; ratis secura tenebat
 Haud procul inde domus, non ullo robore fulta,
 Sed sterili iunco, cannâque intexta palustri,
 Et latus inuersa nudum munita phaselo.
 Hæc Cæsar bis terque manu quassantia tectum
 Limina commouit. molli consurgit Amyclas,
 Quæ dabat, alga, toro. Quisnam mea naufragus, in-
 Tecta petit? aut quæ nostræ Fortuna coëgit (quit,
 Auxilium sperare casæ? Sic fatus, ab alto
 Aggere, iam tepida sublato fime fanilla,
 Scimillam tenuem commotos parit in ignes,
 Securus belli: prædam civilibus armis
 Scit non esse casas. O vita tuta facultas
 Pauperis, angustique lares! ô munera non dum
 Intellecta Deum! quibus hoc contingere templis,
 Aut potuit muris, nullo trepidare tumultu
 Cæsarea pulsante manu? tum poste recluso,
 Dux ait: Expecta votis maiora modestis,
 Spesque tuas laxa iuuenis, si iussa secutus
 Me vehis Hesperiam, non ultra cuncta carinæ
 Debebis, manibusq; inopem duxisse senectam.
 Ne cessa præbere Deo tua fata, volenti
 Angustos opibus subitis implere Penates.
 Sic fatur: quanquam plebeio tectus amictu,
 Indocilis priuata loqui. tum pauper Amyclas:
 Multa quidem prohibent nocturno credere ponto.
 Nam sol non rutilas deduxit in æquora nubes,
 Concordesque tulit radios: Noton altera Phœbi,
 Altera pars Borean diducta luce vocabat.
 Orbe quoque exhaustus medio, languensq; recessit,
 Spectanteis oculos infirmo lumine passus.
 Lunâque non gracili surrexit lucida cornu,
 Aut orbis medii pueros exesa recessus.

Nec

v. l. I. 21. cl.

Nec duxit recto tenuata cacumina cornu,
Ventorumque nota rubuit: tum lurida pallens

55 Ora tulit vultu sub nubem tristis ituro.

Sed mihi nec motus nemorum, nec littoris ictus,

Nec placet incertus, qui pronocat aquora, Delphin:

Aut siccu quod mergus amat: quodq, ausa volare

Ardea sublimis penna confisa natanti:

55 Quodq, caput spargens undis, velut occupet imbre,

Instabili gressu metitur littora cornix.

Sed si magnarum poscunt discrimina rerum,

Haud dubitem praebeere manus: vel littora tangam

Iussa, vel hoc potius pelagus, flatūsque negabunt.

50 Hec fatur, soluensq, ratem dat carbasa ventis:

Ad quorum motus non solum lapsa per altum.

Aëra dispersos traxere cadentia sulcos

Sidera: sed summis etiam quae fixa tenentur

Astra polis, sunt visa quati. niger inscit horror

55 Terga maris: longo per multa volumina tractu

Aestuat unda minax: flatūsque incerta futuri,

Turbida testantur conceptos aquora ventos.

Tunc rector trepida fatur ratis: Aspice saevum

Quanta paret pelagus: Zephyrosne intēdat, an Euros

50 Incertū est: puppim dubius ferit undiq, pontus:

Nubibus, & caelo Notus est. si murmura ponti

Consulimus, Cori verrent mare. gurgite tanto,

Nec ratis Hesperias tanget, nec naufragus oras.

Desperare viam, & vetitos convertere cursus

55 Sola salus. liceat vexata littora puppe

Prendere, ne longè nimium sit proxima tellus.

Fisus cuncta sibi cessura pericula Caesar,

Sperne minas, inquit, pelagi, ventoque furentis

Trade sinum. Italiam si caelo auctore recusis,

50 Me pete. sola tibi causa haec est iusta timoris,

H

Vectorem

f. marmora O. r. chori ferret mare. vel chori ferret

nes. Cyneg. vel parum mare vel chori venet mare. H.

e nup. Pluchis spumanti mar. Val. fl. 4. 690. D. v. 1. 11.

re ferret. Val. leg. 11. 3. v. 233. inf. 199. v. 1. 67. H.

Vectorem non nosse tuum, quem numina nunquam
Destituunt, de quo male tunc Fortuna meretur,
Cum post vota venit: medias per rumpe procellas
Tutela secure mea. cœli iste fretique,

Non puppis nostra labor est: hanc Cesare pressam
A fluctu defendet onus. nec longa furori

Ventorum sano dabitur mora: proderit undis

Ista ratis. nec flecte manum: fuge proxima velis

Littora: tum Calabro portu te crede potitum,

Cum iam non poterit puppi, nostræq; saluti

Alter a terra dari. quid tanta strage paretur

Ignoras? querit pelagi, cœlique tumultu

Quid præstet Fortuna mihi. Non plura locuto

Anulsi laceros percussa puppe rudentes

Turbo rapax, fragilemque supervolitantia malum

Vela tulit: sonuit, victis compagibus, alnus.

Inde ruunt toto concita pericula mundo.

Primus ab Oceano caput exeris Atlanteo,

Core, mouens æstus: iam te tollente furebat

Pontus, & in scopulos totas erexerat undas.

Occurrit gelidus Boreas, pelagusque retundit.

Et dubium pendet, vento cui concidat, æquor.

Sed Scythici vicit rabies Aquilonis, & undas

Torsit, & abstrusas penitus vada fecit arenas.

Nec perfert pontum Boreas ad saxa, suumque

In fluctus Cori frangit mare: motæque possunt

Æquora subductis etiam concurrere ventis.

Non Euri cessasse minas, non imbris atrum

Æolii iacuisse Notum sub carcere saxi

Crediderim: cunctos solita de parte ruentes

Defendisse suas violento turbine terras,

Sic pelagus mansisse loco. nam parua procellis

Æquora raptâ ferunt: Aegæas transit in undas

Tyrrhenum:

Tyrrhenum: sonat Ionio vagus Adria ponto.

5 Ah quoties frustra pulsatos aequore montes

Obruit illa dies! quam celsa cacumina pessum

Tellus victa dedit! non ullo littore surgunt *Pinbo H*

Tam validi fluctus, aliisque ex orbe voluti

A magno venere mari, mundumque coercens

10 Monstriferos agit vnda sinus. Sic rector Olympi *Val. St. n. Ago*

Cuspide fraterna lassatum in secula fulmen

Adiuvit, regnoque accessit terra secundo,

Cum mare convolvit gentes, cum littora Tethys

Noluit ulla pati, coelo contenta teneri.

15 Tunc quoque tanta maris moles crevisset in astra,

Ni Superum rector pressisset nubibus undas.

Non caeli nox illa fuit: latet obsitus aer

Inferna pallore domus, nimbis que gravatus

Deprimitur, fluctusque in nubibus accipit imbrem.

20 Lux etiam metuenda perit, nec fulgura currunt

Clara, sed obscurum nimbosus diffilit aer.

Tunc Superum connexa tremunt, atque arduus axis

Insonuit, motaque poli compage laborant.

Extimuit Natura chaos: rupisse videntur

25 Concordes elementa moras, rursusque redire

Nox manes mistura Deis. spes una salutis,

Quod tanta mundi non dum periire ruina.

Quantum Leucadio placidus de vertice pontus

Despicitur, tantum nauta videre trementes

40 Fluctibus è summis præcepit mare: cumque tumentes

Rursus hiant vnda, vix eminet aequore malus.

Nubila tanguntur velis, & terra carina.

Nam pelagus, qua parte sedet, non celat arenam

Exhaustum in cumulos, omnisque in fluctibus vnda est.

45 Artis opem vicere metus: nescitque magister

Quam frangat, cui cedat aquae. discordia Ponti

H 2

Succurrit

*inflictu vel
in fluctu. ichum*

l. vadi H

Theophrastus

Quintus Curtius

lib. 4. p. 170

Succurrit miseris, fluctusque euertere puppim
Non valet in fluctus: victum latus vnda repellens
Erigit, atque omni surgit ratis ardua vento.

Non humilem Sasona vadis, non littora curuae

62

Thessalia saxosa pauent, oraq; malignos

Ambracia portus: scopulosa Ceraunia nautae

Summa timent. Credit iam digna pericula Caesar

Fatis esse suis. tantusne euertere, dixit,

Me Superis labor est: parua quem puppe sedentem

63

Tam magno petiere mari? si gloria leti

Est pelago donata mei, bellis que negamur;

Intrepidus, quancunque datis mihi numina, morie

Accipiam. licet ingentes abruperit actus

Festinata dies fatis, sat magna peregi.

64

Arctoas domui gentes: inimica subegi

Arma metu: vidit Magnum mihi Roma secundum.

Iussa plebe tuli fasces per bella negatos:

Nulla meis aberit titulis Romana potestas.

Nesciat hoc quisquam, nisi tu, quae sola meorum

65

Conscia votorum es, me, quannus plenus honorum,

Et Dictator eam Stygias, & Consul ad umbras,

Prinatum Fortuna, mori. mihi funere nullo

Est opus o Superi: lacerum retinete cadaver

Fluctibus in mediis: desint mihi busta, rogusque,

66

Dum metuar semper, terraeque expecter ab omni.

Hac fatum decimus, dictu mirabile, fluctus

Inualida cum puppe lenat: nec rursus ab alto

Aggere deiecit pelagi, sed pertulit vnda,

Scruposisq; angusta vacant ubi littora saxis,

67

Imposuit terra. pariter tot regna, tot urbes

Fortunamq; suam tacta tellure recepit.

Sed non tam remeans Caesar iam luce propinqua,

Quam tacita sua castra fuga, comitesq; fefellit.

Circumsusa

Quintus Curtius
lib. 4. p. 170

- 60 Circūfusa duci fleuit, gemitūque suorum,
Et non ingratis incessit turba querelis.
Quò te dure tulit virtus temeraria Caesar?
Aut quæ nos viles animas in fata relinquens, *quo H*
Inuitis spargenda dabas tua membra procellis?
- 61 Cum tot in hac anima populorum vita, salūsque *ub H*
Pendeat, & tantus caput hoc sibi fecerit or bis, *Orid. XV. 254.*
Sanctia est voluisse mori, nullūsne tuorum *inf. 7. 150.*
Emeruit comitum, fatis non posse superstes
Esse tuis? cum te raperet mare, corpora segnis
62 Nostra sopor tenuit, pudet heu. tibi causā petenda
Hæc fuit Hesperia? visum est committere quenquam
Tam saevo crudele mari? fors ultima rerum.
In dubios casus, & prona pericula mortis
Præcipitare solet mundi iam summa tenentem
- 63 Permississe mari! tantum quid numina lassus? *mari tantum? H*
Sufficit ad fatum belli fauor iste, laborque *summam m. 111. 497. 153.*
Fortune, quod te nostris impegit arenis? *704. VIII. 51. 121. 156.*
Hinc vsus placuere Deūm, non rector ut orbis, *id. VII. 205. 156.*
Nec dominus rerum, sed felix naufragus esses? *id. VII. 205. 156.*
64 Talia iactantes, discussa nocte, serenus
Oppressit cum sole dies, fessūque tumentes *obrepit. m. 1. 1. 156.*
Composuit pelagus ventis patientibus undas.
Nec non Hesperii lassatum fluctibus æquor, *parentibus, vel ponon-*
Ut vidēre duces, purūque insurgere cælo *id. Oris. Ep. 1. 156.*
65 Fracturum pelagus Boream, soluere carinas, *venti ponon? H.*
Quas ventus, doctæq; pari moderamine dextræ
Permistas habuere diu: latūque per æquor, *VI. 740. Oris.*
Ut terrestre, coit, consertis puppibus, agmen. *neal cui domino*
Sed nox sæua modum venti, velique tenorem *partat unda maria H.*
- 66 Eripuit nautis, excussitq; ordine puppes.
Strymona sic gelidum, bruma pellente, relinquunt
Poturæ te, Nile, grues, primoque volatu
66. l. duche. Oris ad Oris. rem. Am. 339. H. Effingunt.

Effingunt varias, casu monstrante, figuras.

Mox ubi percussit tensas Notus altior alas:

Confusos temerè immistæ glomerantur in orbes,

Erturbata perit dispersis littera pennis.

Cum primum redeunte die violentior aër

Puppibus incubuit, Phæbeo concitus ortu,

Prætereunt frustra tentati littora Lissi,

Nymphaeumque tenent, nudas Aquilonibus undas. 71

Succedens Boreæ iam portum fecerat Auster.

Vndique collatis in robur Caesaris armis,

Summa videns duri Magnus discrimina Martis

Iam castris instare suis: seponere tutum

Coniugii decrevit onus, Lesbòque remotam 72

Te procul à sani strepitu Cornelia belli

Occulere. Heu quantùm mentes dominatur in aquas

Iusta Venus! dubiũ, trepidumq; ad prælia, Magne,

Te quoque fecit amor: quod nolles stare sub ictu

Fortuna, quo mundus erat, Romanaque fata, 73

Coniux sola fuit. mentem iam verba paratam

Destituunt, blandaq; iuuat ventura trahentem

Indulgere moræ, & tempus subducere fatis.

Nocte sub extrema, pulso torpore quietis,

Dum sonet amplexu grauidum Cornelia curis 73

Pectus, & auersi petit oscula grata mariti:

Humentes mirata genas, percussaque caco

Vulnere, non audet flecti tem deprendere Magnum.

Ille gemens, Non nunc, vita mihi dulcior, inquit,

Cum tædet vitæ, lato sed tempore, coniux, 74

Venit mœsta dies, & quam nimiumque, parumq;

Diffulimus: iam totus adest in prælia Caesar.

Cedendum est bellis: quorum tibi tuta latebra 74

Lesbos erit, desiste preces tentare: negavi

Iam mihi: non longos à me patièrè recessus. 74

Precipites

Præcipientes aderunt casus: properante ruina,
Summa cadunt. satis est audisse pericula Magni.

Mæque tuus decepit amor, civilia bella *fine huius libri H*
Si spectare potes. nam me iam Marte parato

Securos cepisse pudet cum coniuge somnos,
Eg^o tuo, miserum quatiens cum classica mundum,
Surrexisse sinu. vereor civilibus armis
Pompeium nullo tristem committere damno.

Tutior interea populis, & tutior omni

Rege late, positamq; procul fortuna mariti
Non tota te mole premat. si numina nostras *Cassius ad Act. V.*
Impulerint acies, maneat pars optima Magni; *21 H 23*

Sitque mihi, si fata premant, victorque cruentus,
Quo fugisse velim. Vix tantum infirma dolorem

Cepit, & attonito cesserunt pectore sensus.

Tandem ut vox mæstas potuit proferre querelas:

Nil mihi de fatis thalami, Superisq; relictum est

Magne, queri: nostros non rumpit funus amores,

Nec diri fax summa rogi: sed sorte frequenti, *f. 22 H.*

Plebeiâque nimis careo dimissa marito.

Hostis ad aduentum rumpamus fœdera tede:

Placemus Socerum. Sic est tibi cognita, Magne,

Nostra fides? credis'ne aliquid mihi tutius esse,

Quam tibi? non'ne olim casu pendemus ab uno?

Fulminibus me sœue iubes, tantæq; ruine

Absentem præstare caput? secunda videtur

Sors tibi, cum facias etiam nunc vota, perisse,

Ut nolim servire malis: sed morte parata,

Te sequar ad manes. feriat dum mæsta remotas

Fama procul terras, viam tibi nempe superstes.

Adde, quod assuescis fatis, tantumq; dolorem *pro ad hoc facit.*

Crudelis me ferre doces. ignosce fatenti:

Posse pati, timeo. quod si sunt vota, Deis que

H 4

Audior,

Audior, euentus rerum sciet ultima coniux.
 Sollicitam rupes iam te victore tenebunt,
 Et pūppim, quæ fata feret tam lata, timebo.
 Nec soluent audit a metus mihi prospera belli,
 Cū vacuis proiecta locis à Cesare possim
 Vel fugiente capi. notescent littora clari
 Nominis exilio, positæque ibi coninge Magni,
 Quis Mitylenæas poterit nescire latebras?
 Hoc precor extremum, si nil tibi victa relinquent
 Tutius arma fuga, cū te commiseris undis,
 Quolibet infāstam potiūs deflece carinam:
 Littoribus querere meis. Sic fata, relictis
 Exiluit stratis amens, tormentaque nulla
 Vult differre mora. non mœsti pectora Magni
 Sustinet amplexu dulci, non colla tenere:
 Extremusque perit tam longi fructus amoris:
 Præcipitantq̃ suos luctus: neuterque recedens
 Sustinuit dixisse vale, vitæque per omnem
 Nulla fuit tam mœsta dies. nam cætera damna
 Durata iam mente malis, firmæque tulerunt.
 Labitur infelix, manibusque excepta suorum
 Fertur ad æquoreas, ac se prosternit, arenas,
 Littoræque ipsa tenet, tandemque illata carina est.
 Non sic infelix patriam, portusque reliquit
 Hesperios, saui premerent cūm Caesaris arma.
 Fida comes Magni vadis duce sola relicto,
 Pompeiūque fugis. quæ nox tibi proxima venit,
 Insomnis. viduo tum primū frigida lecto,
 Atque insueta quies vni, nudūque marito
 Non herente latus. somno quā saepe grauata
 Deceptis vacuum manibus complexa cubile est,
 Atque oblita fugæ quæ fuit nocte maritum!
 Nam, quannīs flammata tacitas vrente mēdullas,

H.

Non

Non inuat in toto corpus iactare cubili:
 Servatur pars illa tori. caruisse timebat
 Pompeio: sed non Superi tam leti parabant.
 Instabat, miserae Magnum qua redderet, hora.

M. ANNÆI
 L V C A N I
 CIVILIS BELLI
 SIVE PHARSALIÆ

LIBER SEXTVS.

OSTQVAM castra duces, pugna
 iam mente propinqui, III. 37. 17. 226.
 Imposuere iugis, admotaq; commi-
 nus arma,

Parq; suum videre Dei, capere rapere. H.
 omnia Caesar solvra. H. 11. 654. 17. 14.

Mœnia Graiorum spernit, Martemq; secundum

5 Iam nisi de genere fati debere recusat.

Funestam mundo votis petit omnibus horam,

In casum qua cuncta ferat. placet alea fati

Alterutrum mensura caput. ter collibus omneis VII. 163.

Explicuit turmas, & signa minanti pugnam,

10 Testatus nunquam Latiae se deesse ruina.

Vt videt ad nullos exciri posse tumultus

In pugnam generum, sed clauso fidere vallo,

H 5

Signa

Illic mersa suos: operumq; ut summa reuiscat,
 Defessus Caesar mediis intermanet agris. *Hon. l. ep. manes vena.*
 Nunc vetus Iliacos attollat fabula muros, *For sub pore frigido 14*
 Adscribâtque Deis: fragili circumdata testa

Moenia mirentur refugii Babylonia Parthi.

En quantum Tigris, quantum celer ambit Orontes,

Assyriis quantum populis telluris Eoa

Sufficit in regnum, subitum, bellique tumultu

Raptum clausit opus. tanti periêre labores.

5 Tot potuêre manus adiungere Seston Abydo, *Stat. IV. v. 8. 26.*

Ingestoque solo Phryxum elidere pontum, *ep. 59.*

Aut Pelopis latis Ephysten abrumperè regnis,

Et ratibus longæ flexus donare Maleæ,

Aut aliquem mundi, quannus Natura negasset,

10 In melius mutare locum. coit area belli:

Hic alitur sanguis terras fluxurus in omneis,

Hic & Thessalica clades, Libycæq; tenentur.

Aestuat angusta rabies ciuilis arena.

Prima quidem surgens operum structura fefellit

65 Pompeium: veluti media qui tutus in aruis

Sicania rapidum nescit latrare Pelorum:

Aut vaga cum Tethys, Rutupinaq; littora feruent,

Vnda Caledonios fallit turbata Britannos.

Vt primum vasto septas videt aggere terras:

70 Ipse quoque à tuta deducens agmina Petra

Diuersis spargit tumulis, ut Caesaris arma

Laxet, & effuso claudentem milite tendat.

Ac tantum septi vallo sibi vendicat agri,

Parua Mycenæ quantum sacrata Diana

75 Distat ab excelsa nemoralis Aricia Roma:

Quoque modo Romæ prælapsus moenia Tybris

In mare descendit, si nusquam torqueat amnem.

Classica nulla sonant, iniussaque tela vagantur:

Et 7. Parth. in

claud. p. 311. 337.

fur. ad summ. p. 101.

*vel quon modo & Roma sic superioribus
 quippe produxit ab usq. conuolantibus*

Et fit saepe nefas, iaculum tentante lacerto.

Maior cura duces miscendis abstrahit armis.

Pompeium exhausta praebeunda ad pabula terra,

Quae currens obtrinit eques, gradibusque citatis

Vngula frondentem discussit cornea campum.

Belliger attonsis sonipes defessus in aruis,

Aduectos cum plena ferant praesepia culmos,

Ore novas poscens moribundus labitur herbas,

Et tremulo medios abrumpit poplite gyros.

Corpora tum soluit tabes, & digerit artus.

Traxit iners coelum fluida contagia pestis

Obscuram in nubem. tali spiramine Nefis

Emittit Stygium nebulosis aëra saxis,

Antraque letiferi rabiem Typhonis anhelant.

Inde labant populi, coeloque paratior unda

Omne pati virus duravit viscera caeno.

Iam riget atra cutis, distentaque lumina rumpit: 9

Igneaque in vultus, & sacro fervida morbo

Pestis abit, fessumque caput se ferre recusat.

Iam magis atque magis praeceps agit omnia fatum:

Nec medii dirimunt morbi vitamque, nec emque:

Sed languor cum morte venit, turbaque cadentum 10

Aucta lues, dum mista iacent incondita viuis

Corpora: nam miseros ultra tentoria ciues

Spargere funus erat. tamen hos minuire labores

A tergo pelagus, pulsusque Aquilonibus aër,

Littoraque, & plena peregrina messe carinae.

At liber terra spatiosis collibus hostis

Aëre non pigro, nec inertibus angitur undis:

Sed patitur seuam, veluti circumdatus arcta

Obsidione, famem. nondum surgentibus altam

In segetem culmis, cernit miserabile vulgus

In pecudum cecidisse cibos, & carpere dumos,

Et

Et ~~morfu~~ spoliare nemus, letūque minanteis
Vellere ab ignotis dubiis radicibus herbas:

Qua mollire queunt flamma, qua frangere morfu;

Qua q̄ per abrasas utero demittere fauces, ~~arros~~ causa u. r. 1345.

Plurimaque humanis antehac incognita mensis *H*

Diripiens miles, saturum tamen obsidet hostem.

Vt primum libuit ruptis euadere claustris

Pompeio, cunctasque sibi permittere terras:

Non obscura petit latebrosa tempora noctis,

Et raptum furto soceri cessantibus armis

Dedignatur iter: latis exire ruinis

Querit, & impulso turres confringere vallo,

Perq̄ omneis gladios, & qua via cade paranda est.

15 Opportuna tamen valli pars visa propinqui,

Quam Minuti castella vocant, & confraga densis

Arboribus dumeta tegunt. huc puluere nullo

Proditus agmen agit, subitūque ad mœnia venit.

Tot simul e campis Latiae fulsere volucres: *l. u. r. 11.*

10 Tot cecinere tubæ. ne quid victoria ferro

Deberet, pavor attonitos confecerat hostes.

Quod solum valuit virtus, iacnere peremti,

Debuerant quo stare loco: qui vulnera ferrent

Iam deerant, nimbusque ferens tot tela peribat.

15 Tum piceos voluunt immisse lampadis ignes: *l. u. r. 11. H*

Tum quasse nutant turres, lapsūque minantur.

Roboris impacti crebros gemit agger ad ictus. *Arcl. h. m. p. l. v. 354.*

Iam Pompeiana celsa super ardua valli *x. u. r. 134. x. u. r. 695.*

Exierant Aquila: iam mundi iura petebant.

40 Quem non mille simul turmis, nec Casare toto

Auferret Fortuna locum, victoribus unus

Eripuit, vetuitque capi: seq̄ arma tenente,

Ac nondum strato, Magnum vicisse negavit.

Sœna viro nomen: castrorum in plebe merebat

Ante

Ante feras Rhodani gentes: ibi sanguine multa
Promotus Latiam longo gerit ordine vitem.

Pronus ad omne nefas, & qui nesciret, in armis

Quam magnum virtus crimen civilibus esset.

Hic ubi quarentes socios iam Marte relicto

Tata fuga cernit, Quò vos pavor, inquit, abegit

f. dicitur et m. v. i. h. Impius, & cunctis ignotus Caesaris armis?

vel m. v. i. h. e. p. O famuli turpes, seruum pecus, absque cruore

Terga datis morti? cumulo vos deesse virorum

Non pudet, & bustis, intèrque cadauera quari?

Non ira saltem iuvenes, pietate remota,

Stabitis? e cunctis, per quos erumperet hostis,

Nos sumus electi. non paruo sanguine Magni

Ista dies ierit. peterem felicior umbras

Caesaris in vultu. testem hunc Fortuna negavit:

Pompeio laudante cadam. confringite tela

Pectoris incursum, ingulisque retundite ferrum.

Tam longinqua petit pulvis, sonitusque ruina,

Securasque fragor concussit Caesaris aures.

Vincimus o socu; veniet, qui vendicet arces,

Dum morimur. mouit tantum vox illa furorem,

Quantum non primo succendunt classica cantu:

Mirantesq; virum, atque auidi spectare, sequuntur

Scituri iuvenes, numero deprensa, locoque,

An plus quam mortem virtus daret. ille ruenti

Aggere consistit, primùmque cadauera plenis

Torribus euoluit, subeuntèsque obruit hostes

Corporibus: totaq; viro dant tela ruina,

Roboràque, & moles; hosti seq; ipse minatur.

Nunc sude, nunc duro contraria pectora conto

Detrudit muris, & valli summa tenentes

Amputat ense manus: caput obterit, ossa que saxo,

Ac malè defensum fragili compage cerebrum

Dissepit:

Dissipat: alterius flamma crinésque, genásque
Succendit: strident oculis ardentibus ignes.

Vt primum cumulo crescente cadauera murum

Admonère solo: non segnior extulit illum

Saltus, & in medias iecit super arma cateruas,

Quam per summa rapit celerem venabula pardum.

Tunc densos inter cuneos compressus, & omni *Salv. Th. 701. v. Barth.*

Vallatus bello vincit, quem respicit, hostem.

Iamq; hebes, & crasso non asper sanguine mucro

Percussum Scaeva frangit, non vulnerat, hostem. *Barth. xvi. ad 12.*

Perdidit ensis opus, frangit sine vulnere membra.

Illum tota premit moles, illum omnia tela.

Nulla fuit non certa manus, non lancea felix:

Parq; nouum Fortuna videt concurrere, bellum, *fortis crebris*

Atque virum. fortis crebris sonat ictibus umbo, *fortis male*

Et galea fragmenta caua compressa perurunt. *Stat. viii. Th. 704. v. Barth.*

Tempora: nec quicquam nudis vit alibus obstat. *fragmenta velle*

Iam, prater stantes in summis ossibus hastas. *Pa. H.*

Quid nunc vesani iaculis, lenibúsque sagittis

Perditis hæsuros nunquam vitalibus ictus?

Hunc aut tortilibus vibrata phalarica nervis

Obruat, aut vasti muralia pondera saxi.

Hunc aries ferro, ballistáque limine portæ *J. Hurri H. vi. 114. A.*

Simmoneat: stat non fragilis pro Casare murus, *pro mo. vii. 576. H.*

Pompeiúmque tenet: iam pectora non tegit armis:

Ac veritus credi clypeo, lanáque vacasse,

Aut culpa vixisse sua, tot vulnera belli.

Solus obit, densámque ferens in pectore siluam, *Stat. viii. 704. v. Barth.*

Iam gradibus fessis, in quem cadat, eligit hostem,

Par pelagi monstros. Libycæ sic belua terræ,

Getulus densis Elephas oppressus ab armis

Omne repercussum squalenti missile tergo

Frangit, & harentes mota cute discutit hastas.

Viscera

Viscera tuta latent penitus, citraque cruorem
 Confixa stant tela fera: tot facta sagittis,
 Tot iaculis, unam non explent vulnera mortem.

Dicta procul ecce manu Gortynis arundo
 Tenditur in Scaenam, qua voto certior omni
 In capat, atq; oculi laeuam descendit in orbem.

Ille moras ferri, nervorum & vincula rumpit,

Affixam vellens oculo pendente sagittam sevellent.

Intrepidus, telumque suo cum lumine calcat.

Pannonis haud aliter post ictum senior vrsa,

Cum iaculum parua Libys amentauit habena,

Se rotat in vulnus: telumque irata receptum

Impetit, & secum fugientem circuit hastam

Perdiderat vultum rabies: stetit imbre cruento

Infamis facies: letus fragor aethera pulsat

Victorum: maiora viris de sanguine paruo

Gaudia non faceret conspectum in Casare vulnus.

Ille regens alta suppressum mente dolorem,

Mitis, & à vultu penitus virtute remota,

Parcite, ait, ciues: procul hinc auertite ferrum:

Collatura mea nil sunt iam vulnera mortii:

Non eget ingestis, sed vulsis pectore telis.

Tollite, & in Magni viuentem ponite castris:

Hoc vestro praestate duci: sit Scaena relictæ SCV. H

Cesaris exemplum potius, quam mortis honestæ.

Credidit infelix simulatis vocibus Aulus:

Nec vidit recto gladium mucrone tenentem:

Membraque captiui pariter laturus, & arma,

Fulmineum mediis excepit faucibus ensẽ.

Incaluit virtus: atq; una cedere fectus

Soluat, ait, pœnas, Scaenam quicunq; subactum

Sperauit: pacem gladio si querit ab isto

Magnus, adorato submittat Casare signa.

An

An similem vestri, segnemq; ad fata putastis?

45 Pompeii vobis minor est, causaq; Senatus,
Quam mihi mortis amor. Simul hac effatus, & al-
Casareas pulvis testatur adesse cohortes. (cui)

Dedecus hic belli Magna; criminique remisit,

Ne solum tota fugerent te Scana catervae:

o Subducto qui Martem ruit: nam sanguine fuso

Vires pugna dabat. labem in turba suorum

Excipit, atque humeris defectum imponere gaudet.

Ac velut inclusum per fesso in pectore numen; *veluti cluam. H.*

Et viam magna speciem Virtutis adorant: *ut. Ang. in imagine.*

5 Telaque confixis certant euellere membris, viam ac spem vident

Exornantq; Deos, ac nudum pectore Martem pulvis voluti *Arclant.*

Armis Scana tuis. felix hoc nomine fama; *fra H.*

Si tibi durus Iber, aut si tibi terga dedisset. *scilicet. H.*

Cantaber exiguis; aut longis Teutonius armis. *scilicet. H.*

o Non tu bellorum spoliis ornare Tonantis

Templa potes, non tu latis ululare triumphis. *Maliis*

Infelix, quanta dominum virtute parasti!

Nec magis hac Magnus castrorum parte repulsus

Intra claustra piger dilato Marte quieuit,

5 Quam mare lassatur, cum se tollentibus Euris

Frangentem fluctus scopulum ferit, aut latus alti

Montis adest, seramque sibi parat vnda ruinam. *vade. ord.*

Hinc vicina petens placido castella profundo *non adestis aquis H.*

Incursum gemini Martis rapit: armaque late

o Spargit, & effuso laxat tentoria campo:

Mutandaq; inuat permissa licentia terra.

Sic pleno Padus ore tumens super aggere tutas

Excurrit ripas, & totos concutit agros.

Succubuit si qua tellus, cumulumque furentem

5 Vndarum non passa, ruit: tum flumine toto

Transit, & ignotos aperit sibi gurgite campos.

Illos terra fugit dominos: his rura colonis
Accedunt, donante Pado. vix praelia Caesar
Senserat, elatus specula quæ prodidit ignis.

cessante vel l. Inuenit impulsos presso iam puluere muros,
quæst. turbare
H Frigidâque ut veteris deprendit signa ruina;
Accendit pax ipsa loci, mouitque furorem
Pompeiana quies, & victo Cesare somnus.

Ire vel in clades properat, dum gaudia turbet.

Torquato ruit inde minax: qui Caesaris arma
Segnius haud vidit, quam malo nauta tremante

a Circeo. vel l. Circea subducit vela procella:
quæst. vel l. Circea
H Omnia Circea subducit vela procella:

Agmina que interius muro breuiore recepit,
Densius ut parua disponderet arma corona.

Transierat primi Caesar munimina valli,

Cum super e totis emisit collibus agmen,

Effuditque acies obseptum Magnus in hostem.

Isicanus vel
heanus. vel Hen
nois H Non sic Aetnaeis habitans in vallibus horret
Enceladum spirante Noto, cum tota cauernas

Egerit, & torrens in campos defluit Aetna:

Caesaris ut mites glomerato puluere victus

Ante aciem, cæci trepidus sub nube timoris

Hostibus occurrit fugiens, inq; ipsa pauendo

Fata ruit. totus mitti ciuilibus armis

Vsq; vel in pacem potuit cruor: ipse furenteis

non: hanc. vel l. Dux tenuit gladios. felix, ac libera legum

bon. hanc. vel l. Roma fores, iuris que tui, vicisset in illo

ae huius. male Si tibi Sylla loco. dolet heu, semperque dolebit,

vid. vrg. x. 154. H Quod scelerum Caesar prodest tibi summa tuorum

Cum genero pugnasse pio. Pro tristia fata,

fl. h. vii. 604. viii.
671. ex m. H Non Vrica Libye clades, Hispania Munda

Flesset, & infando pollutus sanguine Nilus

Nobilius Phario gestasset rege cadaver:

Nec Iuba Marmaricas nudus pressisset arenas,

Pœnorumq;

- 10 Pœnorumq; umbras placasset sanguine fuso
 Scipio: nec sancto caruisset vita Catone. *vita humana, cui ille exem-*
plum. H.
 Ultimus esse dies potuit tibi Roma malorum.
 Exire e mediis potuit Pharsalia fati.
 Deserit aduerso possessam numine sedem
 15 Caesar, & Emathias lacero petit agmine terras.
 Arma secuturum soceri, quacunque fugasset,
 Tent auere sui comites diuertere Magnum,
 Hortati, patrias sedes, atque hoste carentem
 Ausoniam peteret. Nunquam me Caesaris, inquit,
 20 Exemplo reddam patria, nunquamque videbit
 Me, nisi dimisso redeuntem milite Roma.
 Hesperiam potui, motu surgente, tenere,
 Si vellem patrius aciem committere templis,
 Ac medio pugnare foro. dum bella relegem,
 25 Extremum Scythici transcendam frigoris orbem. *liberi H.*
 Ardentèsque plagas. victor tibi, Roma, quietem *parentes H.*
 Eripiam, qui, ne premerent te prœlia, fugi?
 Ab potius, ne quid bello patiaris in isto,
 Te Caesar putet esse suam. sic fatus, in ortus
 30 Phœbeos conuertit iter, terraq; secutus *condit. H. v. var. let.*
 Denia, quâ vastos aperit Candania saltus,
 Contigit Emathiam, bello quam fata parabant.
 Thessaliam, qua parte diem brumalibus horis *let. vel. let. H.*
 Attollit Titan, rupes Ossa coërcet.
 35 Cum per summa poli Phœbum trahit altior æstas,
 Pelion opponit radiis nascentibus umbras.
 At medios ignes cœli, rabidique Leonis
 Solstitiale caput nemorosus submonet Othrys.
 Excipit aduersos Zephyros, & Iapyga Pindus,
 40 Et maturato præcidit vespere lucem.
 Nec metuens imi Borean habitator Olympi *metator H. v. var. let.*
 Lucentem totis ignorat noctibus Arcton.

Hos inter montes media qui valle premuntur,
Perpetuis quondam latuere paludibus agri:
Flumina dum campi retinent, nec peruia Tempe
Dant aditus pelago, stagnumq; implentibus undis
Crescere cursus erat. postquam discessit Olympo
Herculea grauis Offa manu, subit eq; ruinam
Sensit aquæ Nereus: melius mansura sub undis,
Emathis equorei regnum Pharsalos Achillis
Eminet, & prima Rhœteia littora pinu v. MARY

*Eminet, & prima Rhœtæia littora pinu v. Maſſæ. ad Va
Quæ tetigit Phylace, Pteleoſq, & Dorion ira III. 34
Flebile Pieridum; Trachin, pretioſque nefandæ
Lampados Herculeis fortis Melibæa pharetris:*

Parium opima Horatius Atque olim Larissa potens: ubi nobile quondam
Epistulae. Homeri Nunc super Argos arant: veteres ubi fabula Thebas
de Iovis filio Monstrat Echionias: ubi quondā Pentheos exul,

Colla, caputque ferens supremo tradidit igni,
 Questa quod hoc solum nato rapuisset Agane.
 Ergo abrupta palus multos discessit in amnes.

mol. 1. p. v. quo Purus in occasus, parui sed gurgitis, Aea
ste. 11. claud. 11. Ionio fluit inde mari: nec fortior undis

136. V. I. Labitur aucta pater Isidis, & tuus, Oeneu,
137. III. 402. V. 50. Penè gener crassis oblimat Echinas vndis.

199. vi. 796. viii. Et Meleagream maculatus sanguine Nessi 36
 796. lxx. Euenos Calydona secatur, ferit amne citato

My solit. potent. Maliacas Sperchios aquas: & flumine puro
Irrigat Amphryfos famulantis pascua Phæbi.

Quid³ nec humentes nebulas, nec rore madentem
Aëra, nec tennes ventos suspirat Anaxuros.

Et quisquis pelago per se non cognitus amnis
Penèo donavit aquas. it ovroite rapto

Apidanos: nunquamq³ celer, nisi mistus, Enipeus.
Accipit Asopos cursus, Phoenixq³, Melasque.

Solus in alterius nomen cum venerit unde, 375
Defendit

Defendit Titaresus aquas, lapsusq^{ue} superne
Gurgite Penei pro siccis utitur aruis.

Hunc fama est Stygiis manare paludibus amnem,
Et capitis memorem, fluvii contagia vilis

80 Nolle pati, superumque sibi servare timorem.

Ut primum emissis patuerunt amnibus arua,

Pinguis Boebicio discessit vomere sulcus:

Mox Lelegum dextra pressum descendit aratrum.

Aolide, Dolopésque solum fregere coloni,

85 Et Magnetes equis, Minya gens cognita remis.

Illic semiferos Ixionidas Centauros

Fæta Pelethroniis nubes effudit in antris.

Aspera te Pholoës frangentem Monyche saxa,

Téque sub Oetao torquentem vertice vulsas

90 Rhæceferox, quas vix Boreas inverteret, ornos: *scilicet*

Hospes & Alcide magni Phole: téque per amnem

Improbe Lerneas vector passure sagittas:

Téque senex Chiron, gelido qui sidere fulgens

Impetis Aeryonio maiorem Scorpion arcu.

95 Hac tellure feri micuerunt semina Martis.

Primus ab æquorea percussis cuspide saxis

Thessalicus sonipes bellis feralibus omen

Exiit, primus chalybem, frænosque momordit, *janor vel jannor*

Spumavitq^{ue} nonis Lapithæ domitoris habenis. *scilicet ad Catul. p. 119.*

100 Prima fretum scindens Pagasæo littore pinus,

Terrenum ignotas hominem proiecit in undas. *VII. 753.*

105 Primus Thessalicæ rector telluris Itonus

In formam calidæ percussit pondera massæ, *scilicet Thessalia vel Thessalidis*

Fudit & argentum flammis, aurumque monetæ *scilicet in foro festis Thessaliis*

95 Fregit, & immensis coxit fornacibus æra. *scilicet remota est Thessalia*

Illic, quod populos scelerata impegit in arma, dicta v^{el} *scilicet Pythia*

Diuitias numerare datum est. hinc maxima serpens *scilicet Python*

Descendit Python, Cyrrhæaque fluxit in antra: *scilicet Python*

scilicet Argenti laminae. v. 3

scilicet argentum in laminae vel incensis

scilicet argentum laminae

Vnde & Thessalica veniunt ad Pythia laurus.

Impius hinc prolem superis immisit Aloeus,

4

Inseruit celsis propè se cum Pelion astris,

Sideribusque vias incumbens abstulit Ossa.

Hac ubi damnata fatis tellure locarunt

Castra duces, cunctos belli presaga futuri

Mens agitat, summiq; grauem discriminis horam

4

Aduentare palam est. propius iam fata moueri

Degeneres trepidant animi, peioraque versant.

Ad dubios pauci presumto robore casus

Spemq; metumque ferunt. Turba sed mistus inerti

Sextus erat, Magno proles indigna parente,

4

l. cui quolluerit Qui mox Scyllaeis exul grassatus in undis,

Polluit equoreos Siculus pirata triumphos.

Qui stimulantem metu fati prænoscere cursus,

Impatiensq; mora, venturisque omnibus eger;

Non tripodas Deli, non Pythia consulit antra,

4

Nec quasisse libet, primis quid frugibus altrix

Ore Ionis Dodona sonet, quis noscere fibra

Fata queat, quis prodat aues, quis fulgura cœli

Seruet, & Assyria scrutetur sidera cura,

Aut si quid tacitum, sed fas, erat. ille supernis

Detestanda Deis senorum arcana Magorum

Mouerat, & tristeis sacris feralibus aras,

Vmbrarum, Ditisque fidem: miseroque liquebat

Scire parum Superos. vanum, sanumque furorem

Adiuuat ipse locus, vicinaque mœnia castris

Hemonidum, ficti quas nulla licentia monstri

Transierat, quarum, quicquid non creditur, ars est.

Thessala quinetiam tellus herbâsque nocenteis

Rupibus ingenuit, sensurâque saxa canentes

Arcanum ferale Magos. ibi plurima surgunt

Vim factura Deis. & terris hospita Colchis

4

Legit

Legit in Hemoniis, quas non aduexerat, herbas.

Impia, tot populis, tot surdas gentibus aures
Cœlicolũm, dira conuertunt carmina gentis.

45 Vna per æthereos exit vox illa recessus,
Verbæque ad inuitum perfert cogentia numen,
Quod non cura poli, cœlique volubilis unquam
Auocat. infandum tetigit cùm sidera murmur,
Tunc Babylon Persea licet, secretæque Memphis

50 Omne vetustorum soluat penetrale Magorum:
Abducit superos alienis Theſſalis aris.
Carminè Theſſalidum dura in præcordia fluxit
Non fatis adductus amor: flammis que ſeneri *ad h. 11. 4*
Illicitis ars sere ſenes. nec noxia tantum

55 Pocula perficiunt, aut cùm turgentia succo
Frontis amatura subducunt pignora fete.

Mens hausti nulla ſanie polluta veneni
Excantata perit. quos non concordia miſti
Alligat vlla tori, blandæq; potentia formæ,

60 Traxerunt torti magica vertigine fili.
Ceſſauere viçes rerum: dilatæque longa
Haſit nocte dies: legi non paruit æther.
Torpuit & præcepſ audito carmine mundus:

Axibus & rapidis impulſos Iuppiter vrgens

65 Miratur non ire polos. nunc omnia complent
Imbribus, & calido produçunt nubila Phœbo: *produçunt. phœbo. v.*
Et tonat ignaro cœlum Ioue. vocibus iisdem *epic. p. 17. 18. 19. 20.*
Humentes latè nebulas, nimbosque ſolutis *v. ad h. 11. 4.*

Excusſere comis. ventis ceſſantibus, æquor

70 Intumuit: rursus vetitum ſentire procellas
Conticuit turbante Noto: puppimq; ferentes

In ventum tumuere ſinus. de rupe pependit

Abſciſſa fixus torrens: amnisq; cucurrit

Non quâ pronus erat. Nilum non extulit æſtas:

*abscissa v. 70. ad
h. 11. 4.*

I 4

Meander.

Maander direxit aquas: Rhodanumq; morantem 47

Precipitavit Arar: submisso vertice montes

Explicuere iugum. nubes suspexit Olympus:

Solibus & nullis Scythica, cum bruma rigeret,

Dimadnere nives. impulsam fidere Tethyn

Reppulit Hamonidum, defenso litore, carmen. 48

Terra quoque immoti concussit ponderis axem,

Et medium vergens nisu titubavit in orbem.

Tanta molis onus percussum voce recessit,

Prospectumque dedit circumlabentis Olympi.

Omne potens animal leti, genitumque nocere, 48

Et paucet Hamonias, & mortibus instruit arteis.

rabio. vry *Has auida tigris, & nobilis ira leonum*

at rabio tigris *Ore fouent blando: gelidos his explicat orbes,*

uolunt et leonum *Ing; pruinoso coluber distenditur arno.*

leorum unum *Viperei coeunt, abrupto corpore, nodi:*

Humanoque cadit serpens afflata veneno.

Quis labor hic superis, cantus herbásque sequendi,

Spernendique timor? cuius commercia pacti

Obstrictos habuere Deos? parere necesse est,

An inuat? ignota tantum pietate merentur? 49

An tacitis valuere minis? hoc iuris in omnibus

Est illis superos? an habent haec carmina certum

Imperiosa Deum, qui mundum cogere, quicquid

Cogitur ipse, potest? illis & fidera primum

Precipiti deducta polo: Phœbéque serena

Non aliter diris verborum obfessa venenis

Palluit, & nigris, terrenis que ignibus arsit,

Quam si fraterna prohiberet imagine tellus,

Infereret que suas flammis caelestibus umbras.

Et patitur tantos cantu deprensa labores

Donec suppositas propior despuet in herbas.

Hos scelorum ritus, haec dira carmina gentis

V. vry VII m. 261.

Efferat

Effera damnarat nimia pietatis Erichtho,
Inq; novos ritus pollutam duxerat artem.

- 10 Illi nanque nefas urbis submittere tecto
Aut laribus feral caput: desertaque busta
Incolit, & tumulos expulsis obtinet Umbris,
Grata Deis Erebi. cœtus audire silentum,
Nosse domos Stygias, arcanaque Ditis operti
5 Non Superi, non vita vetat. tenet ora profana
Fœda situ macies, cœloque ignota sereno.

Terribilis Stygio facies pallore grauatur, *squallore H.*

Impexis onerata comis. si nimbus, & atra
Sidera subducunt nubes, tunc Thessala nudis

- 10 Egreditur bustis, nocturnaque fulgura capiat.

Semina fecunda segetis calcata perussit,

Et non letiferus spirando perdidit auras.

Nec superos orat, nec cantu supplice numen

Auxiliare vocat, nec fibras illa titanteis

- 15 Nouit: funereas aris imponere flammæ *alve H.*

Gaudet, & accenso rapuit quæ tura sepulcro.

Omne nefas Superi prima iam voce precantis *h. m.*

Concedunt, carmenque timent audire secundum.

Vincentes animas, & adhuc sua membra regentes,

- 30 Infodit busto: fatis debentibus annos *v. lud. Dorl. ad Taut. 1. ann.*

Mors inuita subit: peruersa funera pompa *p. 222.*

Rettulit à tumulis: fugere cadauera letum.

Fumantes iuuenum cineres, ardentiaque ossa *parentia H.*

E mediis rapit illa rogis, ipsamq; parentes

- 35 Quam tenuere, facem: nigræque volantia fumo *l. undantia. vad. sel.*

Feralis fragmenta tori, vestesque fluentes *v. 11. 395. 1167 H.*

- 40 Colligit in cineres, & olentes membra fanillas, *thamela. thamina*

At ubi seruantur saxis, quibus intus humoris *X. 561. nasor. e.*

Ducitur, & tracta durefcunt tæbe medulle *M. mor. VII. pliorum*

- 40 Corpora; tunc omneis anidè desinit in artus, *apud salm. in solm.*

I S

Immersitq; *H.*

l. x. VII. 105

11607

in cruce H

viduum H

Immersitq; manus oculis: gaudetque gelatos
 Effodisse orbes: & sicca pallida rodit *squalida* H
 Excrementa manus: laqueum, nodosque nocentes
 Ore suo rupit: pendentia corpora carpsit, *rum* H
 Abrafitq; cruces: percussa que viscera nimbis 54
 Vulsit, & incoctas admissa sole medullas.
 Insertum manibus chalybem, nigramque per artus
 Stillantis tibi saniem, virusque coactum
 Sustulit, & ueruo morsus retinente pependit.
 Et quacunque iacet nudum tellure cadaver, 55
 Ante feras, volucresq; sedet: nec carpere membra
 Vult ferro, manibusque suis, morsusq; luporum
 Expectat, siccis raptura e faucibus artus.
 Nec cessant a cade manus, si sanguine viuo
 Est opus, erumpat iugulo qui primus aperto. 55
 Nec refugit cades, viuum si sacra cruorem,
 Extaque funerea poscunt trepidantia mensa:
 Vulnere sic ventris, non, qua Natura vocabat,
 Extrahitur partus, calidis ponendus in aris.
 Et quoties sanis opus est, ac fortibus umbris, 56
 Ipsa facit manes: hominum mors omnis in usu est.
 Illa gena florem primaeuo corpore vulsit,
 Illa comam leua morienti abscidit ephebo.
 Sape etiam caris cognato in funere dira
 Thessalis incubuit membris: atque oscula fingens, 56
 Truncavitque caput, compressaque dentibus ora
 Laxavit: siccoque harentem gutture linguam
 Premordens, gelidis infudit murmura labris,
 Arcanumque nefas Stygias mandavit ad umbras.
 Hanc ut fama loci Pompeio prodidit: alta 57
 Nocte poli, Titan medium quo tempore ducit
 Sub nostra tellure diem: deserta per arua
 Carpit iter. fidi scelerum, suctique ministri
 Effraetos

- Effractos circum tumulos, ac busta vagati
 75 Conspectere procul prærupta in caute sedentem,
 Quia inga denexus Pharsalica porrigit Aemus.
 Illa Magis, magicisq; Deis incognita verba *Eni Virg. Calul.*
 Tentabat, carmenque novos fingebat in usus. *H.*
 Namq; timens, ne Mars alium vagus iret in orbem,
 80 Emathis & tellus tam multa cade careret, *flumila la H.*
 Pollutos cantu, diris que venefica succis
 Consperfos, vetuit transmittere bella Philippos,
 Tot mortes habitura suas, usuraque mundi
 Sanguine: casorum truncare cadavera Regum
 85 Sperat, & Hesperia cineres auertere gentis,
 Ossaque nobilium, tantosq; acquirere manes.
 Hic ardor, solusque labor, quid corpore Magni *pro exercitu VII.*
 Proiecto rapiat, quos Caesaris inuolet artus. *294. H.*
 Quam prior affatur Pompeii ignava propago.
 90 O decus Hæmonidum, populus quæ pandere fata,
 Quæq; suo ventura potes deuertere cursu,
 Te precor, ut certum liceat mihi noscere finem, *celo H.*
 Quem belli fortuna paret. non ultima turba
 Pars ego Romana, Magni clarissima proles;
 95 Vel dominus rerum, vel tanti funeris heres.
 Mens dubiis percussa paueat, rursusque parata est. *ad Virg. 1. 1134*
 Certos ferre metus. hoc casibus eripe iuris;
 Ne subiti, cæcique ruant: vel numina torque,
 Vel tu parce Deis, & Manibus exprime verum.
 100 Elysias resera sedes, ipsamque vocatam,
 Quos petat è nobis, Mortem tibi coge fateri.
 Non humilis labor est: dignum, quod querere cures, *et 294 H.*
 Vel tibi, quò tanti præponderet alea fati.
 Impia letatur vulgata nomine fama
 105 Thessalis, & contra: Si fata minora moueres,
 Preonium erat, ô inuenis, quos velles (inquit,) in actus
 Inuitos

Inuitos praebere Deos. conceditur arti,
Vnam cum radiis presserunt sidera mortem,

manus 11.96. 700 Inferuisse moras: & quannuis fecerit omnis
Stella senem, medios herbis abrumpimus annos. 6

At simul à prima descendit origine mundi
Causarum series, atque omnia fata laborant
Si quicquam mutare velis, unòque sub ictu
Stat genus humanū: tunc Thessala turba fatemur, *H*
Plus Fortuna potest. sed si praeoscere casus 61

Contentus, faciles aditus, multique patebunt
Ad verum: tellus nobis, aetherque, chaosq;
Aequoraq;, & campi, Rhodopeaq; saxa loquentur.

Sed pronum, cum tanta noue sit copia mortis,
Emathiis unum campis attollere corpus, 62

Vt modò defuncti, tepidique cadaveris ora
Plena voce sonent: ne membris sole perustis
Auribus incertum feralis strideat umbra.

Soboles 14.

Dixerat: & noctis geminatis arte tenebris,
Maestum tecta caput squalenti nube, pererrat. 62

Corpora caesorum, tumulis proiecta negatis.

Continuo fugere lupi, fugere renulsis

parat 14

Vnguibus impasta volucres, dum Thessala vatem

Eligit, & gelidas leto scrutata medullas

Pulmonis rigidi stantes sine vulnere fibras 630

Inuenit, & vocem defuncto in corpore querit.

Fata peremtorum pendent iam multa virorum,

Quem superis renocasse velit. si tollere totas

Tentasset campis acies, & reddere bello:

Cessissent leges Erebi, monstroque potenti 635

Extractus Stygio populus pugnasset Auerua.

Electum tandem traiecto gutture corpus

Ducit, & inserto laqueis feralibus unco,

Per scopulos miserum trahitur, per saxa cadaver

Victurum.

- 10 Victurum: montisque canis, quem tristis Erichtho
 Damnarat sacris, alta sub rupe locatur.
 Haud procul à Ditis cecis depressa cavernis *Vol. fl.*
 In praeceps subsedit humus: quam pallida pronis *squalida H.*
 Urget silva comis, & nullo vertice caelum
 5 Suspiciens, Phæbo non peruia taxus opacat.
 Marcentes intus tenebrae, pallensq; sub antris
 Longa nocte situs, nunquam, nisi carmine factum,
 Lumen habet. non Tanareis sic faucibus aër
 Sedit iners, mæstum mundi confine latentis,
 10 Ac nostri: quò non metuunt emittere manes
 Tartarei reges. nam quannus Thessala vates
 Vim faciat fatis, dubium est, quod traxerit illuc
 Aspiciat Stygias, an quod descenderit, umbras.
 Discolor, & vario furialis cultus amictu
 15 Induitur, vultusque operitur crine soluto,
 Et coma vipereis substringitur horrida sertis.
 Ut pauidos iuuenis comites, ipsumq; trementem
 Conspicit, exanimi defixum lumina vultu:
 Ponite, ait, trepida conceptos mente timores:
 20 Iam noua, iam vera reddetur vita figura:
 Ut quannus pauidi possint audire loquentem.
 Si verò Stygiosq; lacus, ripamque sonantem
 Ignibus ostendam, si me presente videri
 Eumenides possent, villosaque colla colubris
 25 Cerberus excutiens, & vincti terga Gigantes,
 Quis timor ignavi metuentes cernere manes? *Is. H.*
 Pectora tunc primum feruenti sanguine supplet
 Vulneribus laxata nouis: taboque medullas
 Abluit: & virus largè lunare ministrat.
 30 Huc quicquid fetu genuit Natura sinistro
 Miscetur. non spuma canum, quibus vnda timori est,
 Viscera non lyncis, non dira nodus hyæne

Defuit,

Grandal. Ma. 2. p. 13.

medulla m. bene nempe defuerunt. *serpente palli vultu*
in Draconis. *heros m. vultu et lib. 201. vultu et totum p. 19 H.*

142

LVCANI

Defuit, & cerni pasti serpente medulla:

67 AM.

remt. 5. H. M. T. V. Non puppim retinens, Euro tendente rudentes,

anous R. M. T. V. In mediis echeneis aquis, oculique draconum,

K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. V. X. Quaeq; sonant seta tepefacta sub alite saxa: *serp. ad vultu*

unus. 13. innu. H. Non Arabum volucer serpens, innataque rubris *397.*

clausus E.

Aequoribus custos pretiosa vipera concha:

ca al

Aut viuentis adhuc Libyci membrana ceraſta,

Aut cinis Eoa positi Phœnicis in ara.

68

Quò postquam viles, & habentes nomina pestes

Contulit: infando saturatas carmine frondes,

Et, quibus os dirum nascentibus inspuit, herbas

adicit. H.

Addidit, & quicquid mundo dedit ipsa veneni:

Tunc vox Lethæos cunctis pollentior herbis

68

Excantare Deos, confundit murmura primum

(Sagorher. ad)

Dissona, & humana multum discordia lingue.

in nelem. 14. p. VI

Latratuſ habet illa canum, gemitusque luporum.

10 H

Quod trepidus bubo, quod strix nocturna queruntur,

Quod strident ululantq; ferae, quod sibilat anguis

69

Exprimit, & planctus illis a cantibus unda,

Siluarumque sonum, fractaq; tonitrua nubis.

Tot rerum vox una fuit. mox cætera cantu

Explicat Hæmonio, penetratque in Tartara lingua.

Eumenides, Stygiumque nefas, pœnaq; nocentum,

69

Et Chaos innumeros audum confundere mundos,

Et Rector terre, quem longa in secula torquet

Mors dilata deum, Styx, & quos nulla meretur

Thessalis, Elysios, cœlum, matrêmque perosa

Persephone, nostraq; Hecates pars ultima, per quã

70

Manibus & mihi sunt tacita commercia lingue:

Ianitor & sedis laxa, qui viscera seuo

Spargis nostra cani: repetitaque fila sorores

Fractura: tûque ô flagrantis portitor unda

Iam lassate senex ad me redeuntibus umbris:

70

Exaudite

- Exaudite preces, si vos satis ore nefando,
 Pollutóque voco, si nunquam hac carmina fibris
 Humanis ieiuna cano, si pectora plena
 Sape dedi, & laui calido profecta cerebro:
 10 Si quis, qui vestris caput, extáque lancibus infans
 Imposuit, victurus erat, parête precanti.
 Non in Tartareo latit antem poscimus antro,
 Assuetámque diu tenebris, modò luce fugata
 Descendentem animam: primo pallentis hiatu
 15 Hæret adhuc Orci. licet has exaudiat herbas
 Ad manes ventura semel. Ducis omina nato
 Pompeiana canat noti modò militis umbra,
 Si bene de vobis civilia bella merentur.
 Hæc ubi fata caput, spumantiáque ora leuauit,
 20 Aspicit astantem proiecti corporis umbram,
 Exanimés artus, inuisáque claustra timentem
 Carceris antiqui. pauet ire in pectus apertum,
 Visceráque, & ruptas letali vulnere fibras.
 Ah miser, extremum cui mortis munus iniquæ
 25 Eripitur non posse mori. miratur Erichtho
 Has fatis lictuisse moras, iratáque morti
 Verberat immotum viro serpente cadauer:
 Perquæ cauas terræ, quas egit carmine, rimas
 Manibus illatrat, regníque silentia rumpit.
 30 Tisiphone, vocisque mea secura Megera,
 Non agitis sanis Erebi per inane flagellis
 Infelicem animam? iam vos ego nomine vero
 Eliciam, Stygiásque canes in luce superna
 Destituam: per busta sequar, per funera custos,
 35 Expellam tumulis, abigam vos omnibus urnis.
 Teq, Deis, ad quos alio procedere vultu
 Ficta soles, Hecate, pallenti tabida forma,
 Ostendam, faciémque Erebi mutare vetabo.

Eloquar

med
in

144

LYCANI

Eloquar immenso terra sub pondere, quæ te
Contineant, Ennea, dapes, quo fœdere mœstum 7
Regem noctis ames, quæ te contagia passam
Noluerit reuocare Ceres. tibi pessime mundi
Arbiter immittam ruptis Titana cavernis,
Et subito feriêre die. Paretis? an ille
Compellendus erit, quo nunquam terra vocato 7
Non concussa tremit, qui Gorgona cernit apertam,
Verberibusque suis trepidam castigat Erinnyem,
Indespecta tenet vobis qui Tartara, cuius
Vos estis superi, Stygias qui peierat undas? *loir/H*
Protinus astrictus caluit crux, atraque fuit 7
Vulnera, & in venas extremaq; membra cucurrit.
Percussa gelido trepidant sub pectore fibra:
Et noua desuetis subrepens vita medullis,
Miscetur morti. tunc omnis palpit at artus.
Tenduntur nerui: nec se tellure cadaver 7
Paulatim per membra leuat, terraque repulsû est,
Erectûmque simul. distento lumina rictu
Nudantur. non dum facies viuientis in illo,
Iam morientis erat. remanet pallorq; rigorque,
Et stupet illatus mundo. sed murmure nullo 7
Ora astricta sonant. vox illi, linguaque tantum
Responsura datur. dic, inquit Theffala, magna,
Quod inbeo, mercede mihi: nam vera locutum
Immunem toto mundi præstabimus æno
Artibus Hæmoniis: tali tua membra sepulcro, 7
Talibus exuram Stygio cum carmine filius,
Vt nullos cantata magos exaudiat umbra.
Sit tanti vixisse iterum: nec verba, nec herba
Audebunt longa somnum tibi soluere Lethes,
A me morte data. tripodas, vatêsque decorum 7
Sors obscura tenet. certus discedit, ab umbris
Quisquis

*Impetripesurvel.
Indupecla H*

*omni arhi vel
omnes arhi H*

Quisquis vera petit, duraq; oracula mortis
Fortis adit. ne parce, precor. da nomina rebus,
Da loca, da vocem qua mecum fata loquantur.

75 Addidit & carmen, quo, quicquid consulit, umbræ
Scire dedit. Mæstum fletu manante cadaver,
Tristia non equidem Parcarum stamina, dixit,
Respexi, tacite reuocatus ab aggere ripe:

Quod tamen è cunctis mihi noscere contigit umbris, *(functis H)*

80 Effera Romanos agitat discordia manes,
Impiæque infernam ruperunt arma quietem. *(Sernum m. catte
varietas agius. Claud. 11.
rapt. 331.)*
Elysias alii sedes, ac Tartara mæsta
Diuersi liquere duces: quid fata pararent,

Hi fecere palam. tristis felicibus umbris

85 Vultus erat. vidi Decios, natumque, patremque

Lustrales bellis animas, flentemque Camillum,

Et Curios, Syllam de te Fortuna querentem.

Deplorat Libycis perituram Scipio terris

Infauftam sobolem. maior Carthaginis hostis,

90 Non seruituri mœret Cato fata nepotis.

Solum te Consul depulsis prime tyrannis

Brute pias inter gaudentem vidimus umbras.

Abruptis Catilina minax, fractis que catenis

Exultat, Mariique truces, nudique Cethegi.

95 Vidi ego latantes popularia nomina Drusos,

Legibus immodicos, ausosq; ingentia Gracchos.

Eternis chalybum nodis, & carcere Ditis

Constrictæ plausere manus: camposque piorum *(S. plosere. #.)*

Poscit turba nocens. regni possessor inertis

300 Pallentes aperit sedes, abruptaque saxa

Asperat, & durum vinclis adamanta, paratque

Pœnam victori. refer hæc solatia tecum,

O iuuenis, placido manes, patremque, domumque,

Expectare sinus, regnique in parte serena

K

Pompeio

med
in

Pompeio seruare locum. nec gloria parua
Sollicitet vitæ: veniet quæ misceat omneis
Hora duces. properate mori, magnoque superbi
Quauis è paruis animo descendite bustis,
Et Romanorum manes calcate Deorum.
Quem tumulum Nili, quem Tybridis abluat vnda, 8
Queritur, & ducibus tantum de funere pugna est.
Tu fatam ne quere tuum cognoscere: Parca,
Me reticente, dabunt: tibi certior omnia Vates
Ipse canet Siculis genitor Pompeius in aruis:
Ille quoque incertus, quò te vocet, vnde repellat, 8
Quas inbeat vitare plagas, quæ sidera mundi.
Europam miseri, Libyamque, Asiamq; timete:
Distribuit tumulos vestris fortuna triumphis.
O miserranda domus, toto nihil orbe videbis *hix*
Tutius Emathia. Sic postquam fata peregit, 8
Stat vultu mæstus tacito, mortemq; reposcit.
Carminibus magicis opus est, herbisque, cadauer
Vt cadat, & nequeunt animam sibi reddere fata
Consumto iam iure semel. Tum robore multo
Extruit illa rogam: venit defunctus ad ignes: 8
Accensa iuuenem positum strue linquit Erichtho,
Tandem passa mori. Sextoque ad castra parentis
It comes: & cælo lucis ducente colorem,
Dum ferrent tutos intra tentoria gressus,
Iussa tenere diem densas nox præstitit umbras. 8

1. omnia s. 216 H

M. AN-

M. ANNÆI
LVCANI
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ

LIBER SEPTIMVS.

EGNIOR Oceano, quàm lex
atena vocabat,
Luctificus Titan nunquam magis
athera contra
Egit equos, currumque polo ra-
piente retorfit:

- Defectusque pati voluit, raptæque labores
Lucis: & attraxit nubes, non pabula flammis,
Sed ne Thessalico purus luceret in orbe.
At nox felicitis Magno pars ultima vita
Sollicitos vana decepit imagine somnos.
Nam Pompeiani visus sibi sede theatri *sepe H.*
Innumeram effigiem Romana cernere plebis,
Attollique suum latis ad sidera nomen
Vocibus, & plausu cuneos certare sonanteis.
Qualis erat populi facies, clamorque fauentis,
Olim cum iuuenis, primique atate triumphi
Post domitas gentes, quas torrens ambit Ibærus,
Et quæcunque fugax Sertorius impulit arma, *H. ad Salm. 1. Epist.*
Vespere pacato, pura venerabilis æque *ad,*
Quam currus ornante toga, plaudente Senatu,
Sedit adhuc Romanus eques. Sen fine bonorum

K 2

Anxia

- Ac nimium patiens soceri Pompeius, & orbis
 Indulgens regno, qui tot simul undique gentes
 5 Iuris habere sui vellet, pacemque timeret.
 Nec non & reges, populi que queruntur Eoi
 Bella trahi, patriaque procul tellure teneri.
 Hoc placet, ô Superi, cum vobis vertere cuncta
 Propositum, nostris erroribus addere crimen.
 10 Cladibus irruimus, nociturâque poscimus arma:
 In Pompeianis votum est Pharsalia castris.
 Cunctorum voces Romani maximus auctor
 Tullius eloqui, cuius sub iure, togâque *dego. Pulg. 1. var. 12.*
 Pacificas saevis tremuit Catilina secures,
 15 Pertulit, iratus bellis, cum rostra forûmque
 Optaret, passus tam longa silentia miles. *iam H*
 Addidit inuvalida robur facundia cause.
 Hoc pro tot meritis solum te, Magne, precatur,
 Vti se Fortuna velis, proceresque tuorum
 20 Castrorum, regesque tui cum supplice mundo *Feb. H*
 Affusi, vinci socerum patiare rogamus.
 Humani generis tam longo tempore bellum
 Caesar erit? meritò, Pompeium vincere lentè,
 Gentibus, indignum est, à transcurrente subactis.
 25 Quò tibi feruor abit? aut quò fiducia fati?
 De Superis ingratis times? causamque Senatus *de sc. crebre +)*
 Credere Diis dubitas? ipse sua signa renellent, *male H.*
 Proficientq; acies. pudeat vidisse coactum.
 Si duce te iusso, si nobis bella geruntur,
 30 Sit iuris quocunque velint concurrere campo.
 Quid mundi gladios à sanguine Caesaris arces?
 Vibrant tela manus: vix signa morantia quisquam
 Expectat: propera, ne te tua classica linquant.
 Scire Senatus auet, miles te, Magne, sequatur,
 35 An comes. Ingenuit Rector, sensitq; Deorum

K 3

Esse

Esse dolos, & fata sua contraria menti.
 Si placet hoc, inquit, cunctis, si milite Magno,
 Non duce tempus eget, nil ultra fata morabor.
 Innuat populos una Fortuna ruina,
 Sitque hominum magna lux ista nouissima parti. 9
 Testor Roma tamen Magnum, quo cuncta perirent,
 Accipisse diem. potuit tibi vulnere nullo
 Stare labor belli: potuit sine cade subactum,
 Captiuumq; ducem violata tradere Paci.
 Quis furor, o caci, scelerum? Ciuilia bella 9
 Gesturi, metuunt, ne non cum sanguine vincant.
 Abstulimus terras, exclusimus a quore toto,
 Ad prae maturas segetum iciuna rapinas
 Agmina compulimus, votumq; effecimus hosti,
 Ut mallet sterni gladiis, mortesque suorum 10
 Permiscere meis. belli pars magna peracta est
 His, quibus effectum est, ne pugnam tiro paueret:
 Si modo virtutis stimulis, iraq; calore
 Signa petunt, multos in summa pericula misit
 Venturi timor ipse mali. fortissimus ille est, 11
 Qui promptus metuenda pati, si comminus instent,
 Et differre potest. placet hac tam prospera rerum
 Tradere Fortuna? gladio permittere mundi
 Discrimen? pugnare ducem, quam vincere, malunt.
 Res mihi Romanas dederas Fortuna regendas: 12
 Accipe maiores, & caco in Marte tuere.
 Pompeii nec crimen erit, nec gloria bellum.
 Vincis apud Superos votis me Caesar iniquis:
 Pugnatur. quantum scelerum, quantumq; malorum
 In populos lux ista feret! quot regna iacebunt! 13
 Sanguine Romano quam turbidus ibit Enipeus!
 Prima velim caput hoc finesti lancea belli,
 Si sine momento rerum, partisque ruina

Casurum

non dedisse H.

Ale ex mss. H.

§ H.

l. restit H.

- Casurum est, feriat: neque enim victoria Magno
 120 Latior. aut populis inuisum, hac clade peracta,
 Aut hodie Pompeius erit miserabile nomen.
 Omne malum victi, quod fors feret ultima rerum,
 Omne nefas victoris erit. Sic fatur, & arma
 Permittit populis, frenosque furentibus ira
 25 Laxat: & ut victus violento nauita Coro
 Dat regimen ventis, ignauumque arte relicta
 Puppis onus trahitur. trepido confusa tumultu
 Castra fremunt, animiq; truces sua pectora pulsant. *miss*
 Ictibus incertis. multorum pallor in ore
 130 Mortis ventura est, faciesq; simillima fato. *Virg.* *pallens*
 Aduenisse diem, qui fatum rebus in aeuum. *no de pulchro*
 Conderet humanis, & quari Roma quid esset,
 Illo Marte palam est. sua quisque pericula nescit,
 Attonitus maiore metu. quis littora ponto.
 135 Obruta, quis summis cernens in montibus aequor,
 Etheraque in terras deiecto sole cadentem,
 Tot rerum finem, timeat sibi? non vacat ullos
 Pro se ferre metus: Vrbi, Magnoque timetur.
 Nec gladiis habuere fidem, nisi cotibus asper
 140 Exarsit mucro. tunc omnis lancea saxo. *sele acut. H.*
 Erigitur: tendant nervis melioribus arcus:
 Cura fuit lectis pharetras implere sagittis.
 Auget eques stimulos, franorumque aptat habenas.
 Si liceat Superis hominum conferre labores,
 145 Non aliter, Phlegra rabidos tollente Gigantes,
 Martius incaluit Siculis incudibus ensis:
 Et rubuit flammis iterum Neptunia cuspis,
 Spiculaque extenso Pean Pythone recoxit,
 Pallas Gorgoneos diffudit in egida crines,
 150 Pallenea Ioui mutauit fulmina Cyclops.
 Non tamen abstinnit venturos prodere casus. *St. VIII. 626.*
 K 4 Per

- 15 Quid mirum, populos, quos lux extrema manebat
 Lymphato trepidasse metu? præsaga malorum
 Si data mens homini est, Tyriis qui Gadibus hospes
 Adiacet, Armeniamque bibit Romanus Araxem.
 Sub quocunque die, quocunque est fidere mundi,
 10 Mæret, & ignorat causas, animūque dolentem
 Corripit: Emathiis, quid perdat, nescit in armis.
 Euganeo, si vera fides memorantibus, Augur
 Colle sedens, Aponus terris ubi fumifer exit,
 Atque Antenorei dispergitur unda Timani, *resam H. w. d. vi
me 1579.*
 15 Venit summa dies, geritur res maxima, dixit:
 Impia concurrunt Pompeii & Caesaris arma.
 Seu tonitrus, ac tela Iouis præsaga notavit:
 Aera seu totum discordi obistere cælo,
 Prospexitq; polos: seu lumen in aethere mæstum,
 20 Solis in obscuro pugnam pallore notavit.
 Dissimilem certè cunctis, quos explicat, egit
 Thessalicum Natura diem: si cuncta perito
 Augure mens hominum cæli noua signa notasset,
 Spectari è toto potuit Pharsalia mundo.
 25 O summos hominum, quorum Fortuna per orbem
 Signa dedit, quorum fatis cælum omne vacavit.
 Hæc & apud seras gentes, populosque nepotum,
 Sine sua tantum venient in secula fama,
 Sine aliquid magnis nostri quoque cura laboris
 210 Nominibus prodesse potest: cum bella legentur, *f. 28 H*
 Spesq; metusq; simul, perituræque vota mouebunt:
 Attonitique omnes veluti venientia fata,
 Nō trāsmissa legēt, & adhuc tibi, Magne, fauebūt.
 Miles ut aduerso Phœbi radiatus abiectus *Oratio. T. 1. 1. 3.*
 215 Descendens totos perfudit lumine colles,
 Non temerè immissus campis: stetit ordine certo
 Infelix acies. cornus tibi cura sinistra.

K S
 Len ad Virg. III. On. 23.
 v. or. ar. II. m. 174.

*averso. H.**ne. ms. fol. vii. 60.
viii. 250. vsq.
600. H.**Summo. H.**quod. H.
fol. iii. 72. H.**Caesuram. fol. 81.
viii. H.*

Lentule, cum prima, quæ tum fuit optima bello,
 Et quarta legione, datur: tibi numine pugnax
 Aduerso, Domiti, dextri frons tradita Martis.
 At medii robur belli fortissima densant
 Agmina, quæ Cilicum terris deducta tenebat
 Scipio, miles in hoc, Libyco dux primus in orbe.
 At iuxta fluuios, & stagna undantis Enipei,
 Cappadocum montana cohors, & largus habenis
 Ponticus ibat eques. sicci sed plurima campi
 Tetrarchæ, regesque tenent, magnique tyranni,
 Atque omnis Latio quæ seruit purpura ferro.
 Illuc, & Libye Numidas, & Creta Cydonas
 Misit: Itureis cursus fuit inde sagittis:
 Inde truces Galli solitum prodistis in hostem:
 Illic pugnaces commouit Iberia cetras.
 Eripe victori gentes, & sanguine mundi
 Fuso, Magne semel, totos consume triumphos.
 Illo fortè die Caesar statione relicta,
 Ad segetum raptus moturus signa, repente
 Conspicit in planos hostem descendere campos,
 Oblatumque videt votis sibi mille petitum
 Tempus, in extremos quo mitteret omnia casus.
 Aeger quippe mora, flagransq; cupidine regni,
 Coeperat exiguo tractu ciuilia bella
 Vt lentum damnare nefas. discrimina postquam
 Aduentare ducum, supremæque prælia vidit.
 Casuram & fati sensit nutare ruinam,
 Illa quoque in ferrum rabies promptissima, paulum
 Languit, & casus audax spondere secundos
 Mens stetit in dubio, quam nec sua fata timere,
 Nec Magni sperare sinunt: formidine mersa,
 Proflit hortando melior fiducia vulgo.
 O domitor mundi, rerum fortuna mearum,

Miles,

- Miles, adest toties optat & copia pugnae.*
Nil opus est votis: iam fatum accersite ferro.
In manibus vestris, quantus sit Caesar, habetis.
Hec est illa dies, mihi quam Rubiconis ad undas
 5 *Promissam memini, cuius spe mouimus arma,*
In quam distulimus vetitos remeare triumphos.
Hec eadem est hodie, quæ pignora, quæq; penates
Reddat, & emerito faciat vos Marte colonos.
Hæc, fato quæ teste probet, quis iustius arma
 10 *Sumserit, hæc acies victum factura nocentem est.*
Si pro me patriam ferro flammis quæ petistis,
Nunc pugnate truces, gladios quæ exoluite culpa.
Nulla manus belli, mutato indice, pura est.
Non mihi res agitur, sed vos, ut libera sitis
 15 *Turba, precor, gentes ut ius habeatis in omnis.*
Ipse ego priuat & cupidus me reddere vitæ,
Plebeiæque toga modicum componere ciuem:
Omnia diu vobis liceant, nihil esse recusæ.
Inuidia regnate mea. nec sanguine multo
 20 *Spem mundi petitis: Grauis delecta inuentus*
Gymnasis aderit, studioque ignaua palestra,
Et vix arma ferens, & mixta dissona turba 111. 209
Barbaries, non illa tubas, non agmine moto
Clamorem latura suum. ciuilia pauca
 25 *Bella manus facient: pugna pars magna lenabit*
His orbem populi, Romanumque obteret hostem.
Ite per ignotas gentes, famosæque regna,
Et primo ferri motu prosternite mundum:
Sitq; palam, quas tot duxit Pompeius in urbem
 30 *Curribus, vnius gentes non esse triumphæ.* 1. 274. vel nunc vel hæc
Armenios ne mouet, Romana potentia cuius vel quis. l. 195. vel
Sit ducis? aut emtū minimo vult sanguine quisquæ *pompeiam.*
Barbarus Hesperius Magnum præponere rebus?
 Romano

Romanos odere omnes, dominosque grauantur,
 Quos nouere, magis. sed me Fortuna meorum 21
 Commisit manibus, quorum me Gallia testem
 Tot fecit bellis, cuius non militis ensem
 Agnoscam? celumque tremens cum lancea transit,
 Dicere non fallar, quo sit vibrata lacerto.
 Quod si signa ducem nunquam fallentia vestrum 29
 Conspicio, faciesque truces, oculosque minaces:
 Vicistis, videor fluuios spectare cruoris,
 Calcatosque simul Reges, sparsumque Senatus
 Corpus, & immensa populos in cade natantes.
 Sed mea fata moror, qui vos in tela ruentes 29
 Vocibus his teneo. veniam date bella trahenti:
 Spe trepido: haud unquam vidi tam magna daturos,
 Tam prope me Superos: camporum limite paruo
 Absumus a votis. ego sum, cui Marte pexacto,
 Que populi, Regesque tenent, donare licebit. 300
 Quone poli motu, quo celi fidere verso,
 Thessalica tantum, Superi, permittitis ora?
 Aut merces hodie bellorum, aut poena paratur.
 Casareas spectate cruces, spectate catenas,
 Et caput hoc positum rostris, effusaque membra, 305
 Septorumque nefas, & clausi praelia campi.
 Cum duce Syllano gerimus ciuilia bella.
 Vestri cura mouet: nam me securamanebit
 Sors qua sita manu: fodientem viscera cernet
 Me mea, qui nondum victo respexerit hoste. 310
 Dii, quorum curas abduxit ab aethere tellus,
 Romanusque labor, vincat, quicumque necesse
 Non putat in victos sauum distringere ferrum,
 Quisque suos ciues, quod signa aduersa tulerunt,
 Non credit fecisse nefas. Pompeius in arcto 315
 Agmina vestra loco vetita virtute moueri
 Cum

quo. H

VI. 507.

Syllanus H

Cum tenuit, quanto satiauit sanguine ferrum!

20 + Vos tamen hoc oro iuvenes, ne cadere quisquam
Hostis terga velit: cuius, qui fugerit, esto.

30 Sed dum tela micant, non vos pietatis imago
Vlla, nec aduersa conspecti fronte parentes
Commoneant: vultus gladio turbate verendos. *u/575*

Sine quis infesto cognata in pectora ferro

Ibit, seu nullum violabit vulnere pignus,

35 Ignoti ingulum tanquam scelus imputet hostis.

Sternite iam vallum, fossasque implete ruina,

Exeat ut plenae acies non sparsa manipulis.

Parcite ne castris: vallo tendetis in illo,

Vnde acies peritura venit. vix cuncta locuto

40 Cesare, queng³ sum munus trahit, armaq³ raptim

Sumta viris: celeres capiunt praesagia belli,

Calcatisque ruunt castris: stant ordine nullo,

Arte ducis nulla: permittunt omnia fati.

Si totidem Magni soceros, totidemque petentes

55 Urbis regna sua funesto in Marte locasses,

Non tam praecipiti ruerent in proelia cursu.

Vidit ut hostiles in rectum exire cateruas

Pompeius, nullasque moras permittere bello,

Sed Superis placuisse diem: stat corde gelato

40 Attonitus: tantoque duci sic arma timere. */ hmeri H*

Omen erat, premit inde metus, totumq³ per agmen

Sublimi proeectus equo: Quem flagitat, inquit, *pro. val. clauden.*

Vestra diem virtus, finis civilibus armis, *rapl. H.*

Quem quaesistis, adest. totas effundite vires, *ord. 1. mei. 270.*

45 Extremum ferri superest opus, unaque gentes

Hora trahit. quisquis patriam, carosque penates, */ parentes H*

Qui sobolem, ac thalamos, desertaq³ pignora querit,

Ense perat: medio posuit Deus omnia campo.

Causa inbet melior Superos sperare secundos:

Ips.

Ipsi tela regent per viscera Caesaris, ipsi
 Romanas sancire volent hoc sanguine leges.
 Si socero dare regna meo, mundumque pararent,
 Precipitare meam fatis potuere senectam.

Non iratorum populis ubique Decorum est
 Pompeium seruare ducem. quæ vincere possent

Omnia contulimus. subiære pericula clari
 Spontè viri, sacræque antiquus imagine miles.

Si Curios his fata darent, reducesq; Camillos
 Temporibus, Deciósque caput fatale vouentes,

Hinc starent. primo gentes oriente coactæ,

Innumeræq; vrbes, quantas in prælia nunquam
 Exciñere manus. toto simul utimur orbe.

Quicquid signiferi comprehensum limite cæli (mus.

Sub Noton, & Borean hominū sumus, arma moue-

Non ne superfluis collectum cornibus hostem

In medium dabimus? paucas victoria dextras

Exigit: at plures tantum clamore catervæ

Bella gerent. Caesar nostris non sufficit armis.

Credite pendentes e summis mœnibus urbis

Crinibus effusis hortari in prælia matres.

Credite grandæum, vetitūque ætate Senatum

Arma sequi, sacros pedibus prosternere canos:

Atq; ipsam domini metuentem occurrere Romam.

Credite, qui nunc est, populum, populumq; futurum

Permistas afferre preces. hæc libera nasci,

Hæc vult turba mori. si quis post pignora tanta

Pompeio locus est, cum prole, & coniuge supplex,

Imperii salua si maiestate liceret,

Voluerer ante pedes. Magnus, nisi vincitis, exul,

Ludibrium soceri, vester pudor, ultima fata

Deprecor, ac turpes extremi cardinis annos,

Ne discam seruire senex. Tam mœsta locuti

Vocē

lquo H

val fl. vi. 751

Quid nunc est popu

li H

laffere H

Voces lucis flagrant animi, Romanâque virtus
Erigitur, placuitq; mori, si vera timeret.

35 Ergo utrinque pari concurrunt agmina motu *pro ms. fol. VII. 5674*
Iratum: metus hos regni, spes excitat illos. *ms. 17. fol. 921. v. ult. 114.*

Hæ facient dextra, quicquid non expleat ætas
Vlla, nec humanam reparet genus omnibus annis, *1: H.*
Ut vacet à ferro. gentes Mars iste futuras

40 Obruct, & populos aut venientis in orbem *furibem H*
Erepto natale feret. tunc omne Latinum

Fabula nomen erit: Gabios, Veiósque, Corâmque
Pulvere vix tecta poterunt monstrare ruina,
Albanósque lares, Laurentinósque penates

5 Rus vacuam, quod non habitat nisi nocte coacta *quos H.*
Inuitus, questusque Numam insisse, Senator:

Non etas hæc carpsit edax, monimenta q; rerum

Putria destituit: crimen civile videmus,

Tot vacuas vrbes. Generis quò turba redacta est *Inducit*

60 Humani? toto populi qui nascimur orbe,
Nec muros implere viris, nec possumus agros.

Vrbs nos una capit: vincto fossore coluntur

Hesperia segetes: stat tectis putris auitis

In nullos ruitura domus: nullóque frequentem

65 Cive suo Romam, sed mundi face repletam,

Cladis eò dedimus, ne tanto in tempore bellum *corrupte ms. f. 294. x. 416.*

Iam posset civile geri: Pharsalia tanti *v. 37. fol. XII. 317. v. ad*

Causa mali: cedant feralia nomina Canne, *ord. III. trist. cl. ult.*

Et damnata diu Romanis Allia fastis.

70 Tempora signavit leniorum Roma malorum:

Hunc voluit nescire diem. pro tristia fata.

Aëra pestiferum tractu, morbosque fluentes,

Insanamque famem, permissasq; ignibus vrbes,

Mœniâque in præceps laturos plena tremores

75 Hi possent explere viri: quos undique traxit

In

In miseram Fortuna necem, dum munera longi
 Explicat eripiens aui, populósque, ducésque,
 Constituit campis: per quos tibi Roma ruenti
 Ostendat quàm magna cadas. quò latius orbem
 Possedit, citius per prospera fata cucurrit.
 Omne tibi bellum gentes dedit omnibus annis: 330
 Te geminum Titan procedere vidit in axem.
 Haud multum terra spatium restabat Eoæ,
 Ut tibi nox, tibi tota dies, tibi curreret ether,
 Omniaque errantes stella Romana viderent.
 Sed retro tua fata tulit par omnibus annis: 340
 Emathia funesta dies. hac luce cruenta
 Effectum, ut Latios non horreat India fasces,
 Nec veritos errare Daas in mœnia ducat:
 Sarmaticumq; premat succinctus Consul aratrum: 4
 Quod semper sauas debet tibi Parthia pœnas,
 Quod fugiens civile nefas, redituraque nunquam
 Libertas, ultra Tigrim, Rhenumque recessit,
 Ac, toties nobis ingulo quasita, negatur,
 Germanû, Scythicumq; bonum: nec respicit ultra 43
 Ausoniam: vellem, populis incognita nostris:
 Vulturis ut primum leuo fundata volatu
 Romulus infami complexit mœnia luco,
 Usque ad Thessalicas seruisses Roma ruinas.
 De Brutis, Fortuna, queror. quid tempora legum 44
 Egimus, aut annos à Consule nomen habentes?
 Felices Arabes, Medi que, Eoæque tellus,
 Quam sub perpetuis tonuerunt fata Tyrannis.
 Ex populis, qui regna ferunt, sors ultima nostra est,
 Quos seruire pudet. Sunt nobis nulla profecto 445
 Numina: cum cæco rapiantur secula casu,
 Mentimur regnare Iouem. spectabit ab alto
 Ethere Thessalicas, teneat cum fulmina, cades?
 Scilicet

Lactius H

L. his vel ho

mel. 1. nullum

spatium longa re

Lactius H

Lactius ex m. H.

Scilicet ipse petet Pholoën? petet ignibus Oeten,

Immeritaq; nemo Rhodopes, pinusque minanteis? *(Mumanli m. non pro Mimas. Senec. Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Cassius hoc potius feriet caput? astra Thyestæ *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Abstulit, & subitis damnauit noctibus Argos: *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Tot similes fratrum gladios, patrūque gerenti *Salm. ad Sol. p. 1061.*

Thessalia dabit ille diem? mortalia nulli *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Sunt curata Deo. cladis tamen huius habemus *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Vindictam, quantam terris dare numina fas est. *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Bella pares Superis facient ciuilia diuos:

Fulminibus manes, radiis que ornabit, & astra, *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Inq; Deū templis iurabit Roma per umbras *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Vt rapido cursu fati supremam morantem *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Consumsere locum: parua tellure diremti,

Inde manum spectant, vultusq; agnoscere quarunt,

Quo sua pila cadant, aut quā sibi fata minentur,

Facturi que monstra forent, videre parentes

Frontibus aduersis, fraternaque comminus arma,

Nec libuit mutare locum: tamen omnia torpor

Pectora constrinxit: gelidusq; in viscera sanguis

Percussa pietate coit: totaq; cohortes *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Pila parata diu tensis tenuere lacertis. *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Dū tibi non mortem, que cunctis pœna paratur,

Sed sensum post fata tua dent, Crastine, morti,

(cuius torta manu commisit lancea bellum,

Primæque Thessaliam Romano sanguine tinxit.

O præceps rabies, cum Cæsar tela teneret,

Inuenta est prior vlla manus! tunc stridulus aër *VI. 91.*

Elisus lituis, conceptaque classica cornu: *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Tunc ausa dare signa tabæ: tunc æthera tendit, *Her. fur. 90. 4. v. c. Here*

Extremiq; fragor conuexa irrumpit Olympi:

Vnde procul nubes, quò nulla tonitrua durant.

Exceptit resonis clamorem vallibus Amus,

Peliacis que dedit rursus geminare canernis:

L

Pindus

Pindus agit gemitus, Pangaëque saxa resultant,
 Oetæq; gemunt rupes. vocēsque furoris
 Expanere sui tota tellure relatas.

Spargitur innumerum diuersis missile votis.

Vulnera pars optat, pars terra figere tela,

Ac puras seruare manus. rapit omnia casus;

Atque incerta facit, quos vult, Fortuna nocentes.

Sed quota pars cladis iaculis, ferroque volanti

Exacta est? odiis solus civilibus ensis

Sufficit, & dexteras Romana in viscera ducit.

Pompeii densis acies stipata cateruis,

unclis umbonibus Iunxerat in seriem nexis umbonibus arma.

Langre. Iuven. sat. Vixq; habitura locum dexteras, ac tela mouendi

II. 4. Constiterat, gladiosque suos compressa tenebat.

Præcipiti cursu vesanum Cæsaris agmen

In densos agitur cuneos: perq; arma, per hostem

Querit iter, quâ torta graues lorica catenas

Isidorus vallyng. 6. Opponit, tutoque latet sub tegmine pectus.

7. 13. 7. 14. Hac quoq; peruentum est ad viscera: totq; per arma

Extremum est, quod quisque ferit. civilia bella

Vna acies patitur, gerit altera: frigidus inde

Stat gladius, calet omne nocens à Cæsare ferrum.

Nec Fortuna diu rerum tot pondera vergens, VIII. 200

Abstulit ingenteis fato torrente ruinas.

Vt primum toto diduxit cornua campo

Pompeianus eques, bellique per ultima fudit:

Sparsa per extremos levis armatura maniplos

Insequitur, seuasque manus immittit in hostem.

Illic quæque suo miscet gens prælia telo:

Romanus cunctis petitur cruor: inde sagittæ,

Inde faces, & saxa volant, spatioque soluta

Aëris, & calido liquefactæ pondere glandes.

Tunc & Ituræi, Mediæq; Arabesque, soluto

soluto. 7. 13. 7. 14. *deturati. 7. 13. 7. 14.*

Arcu

15 Arcu turba minax, nusquam rexere sagittas:
 Sed petitur solus, qui campis imminet aër:
 Inde cadunt mortes: sceleris sed crimine nullo
 Externū maculant chalybem, stetit omne coactum
 Circa pila nefas: ferro subtextitur aether,
 10 Noxq; super campos telis conferta pependit.
 Tum Caesar metuens, ne frons sibi prima labaret
 Incursum, tenet obliquas post signa cohortes:
 Inq; latus belli, quā se vagus hostis agebat, *valli H.*
 Immittit subitum non motis cornibus agmen.
 15 Immemores pugnae, nulloque pudore timendi
 Precipites fecere palam, civilia bella
 Non bene barbaricis unquam commissa cateruis.
 Ut primum sonipes transfixus pectora ferro,
 In caput effusi calcavit membra regentis:
 20 Omnis eques cessit campis, glomeratāque pubes
 In sua conuersis praeceps ruit agmina frenis.
 Perdidit inde modum cades, ac nulla secuta est
 Pugna: sed hinc ingulis, hinc ferro bella geruntur.
 Nec valet hac acies tantum prosternere, quantum
 25 Inde perire potest. Utinam Pharsalia campis
 Sufficiat cruor iste tuis, quem barbara fundunt
 Pectora, non alio mutantur sanguine fontes.
 Hic numerus totos tibi vestiāt ossibus agros:
 Aut si Romano compleri sanguine manus,
 30 Istis parce precor: vivant Galatæq; Syrique,
 Cappadoces, Galli, extremique orbis Ibæri,
 Armenii, Cilices: nam post civilia bella
 Hic populus Romanus erit. Semel ortus in omneis *Hi erunt. claud.*
 It timor, & fatis datus est pro Casare cursus. *Hi laud. H. quod auct.*
 35 Ventum erat ad robur Magni, mediāsque cateruas,
 Quod totos errore vago perfuderat agros: *pen. una sumit H.*
 Constitit hic bellum, fortunāque Caesaris haesit. *Itali H.*

L 2

Non

Non illic regum auxilijs collecta inuentus

rogat de p. cons. Bella gerit, ferrumque manus mouere togatæ.

Honor. v. 107. et Ille locus fratres habuit, locus ille parentes.

4. cons. honor. 41. Hic furor, hic rabies, hic sunt tua crimina Caesar.

in prolo. Hanc fuge mens partem belli, tenebrisque relinque,

Nullaque tantorum discat, me vate, malorum,

Quam multum bellis liceat civilibus, etas.

Ah potius pereant lacrymæ, pereantq; querelæ.

Quicquid in hac acie gessisti Roma, tacebo.

Hic Caesar, rabies populi, stimulusq; furoris,

Ne qua parte sui pereat scelus, agmina circum

It vagus, atque ignes animis flagrantibus addit.

Inspicit & gladios, qui toti sanguine manent,

Qui niteant primo tantum mucrone cruenti,

Que presso tremat ense manus, quis languida tela,

Quis contenta ferat, quis præstet bella inbenti,

Quem pugnare inuēt, quis vultum cunctis perempto

Mutet: obit latis proiecta cadauera campis.

Vulnera multorum totum fusura cruorem

Opposita premit ipse manu. quacunque vagatur

Sanguineum veluti quatiens Bellona flagellum,

Bistonas aut Mauros agitans, si verberare fauo

Forlo H. v. ad fin. Palladia stimulet turbatos agide currus,

Indi Nox ingens scelerum, & cades oriuntur, & instar

Immensa vocis gemitus, & pondere lapsi

Pectoris arma sonant, confractiq; ensibus enses.

Ipsē manu subicit gladios, ac tela ministrat,

Aduersosque iubet ferro confundere vultus.

Promouet ipse acies: impellit terga suorum:

Verberare conuersa cessantes excitat hasta.

In plebem vetat ire manus, monstratque Senatum.

Scit cruor imperii qui sit, quæ viscera legum:

perum p. v. 10 H Unde petat Romam, libertas ultima mundi

Quo

LIBER VII.

perum. vrg. Romani
 rerum domum. J. IV. Dig
 1651x 20

- Quo steterit ferienda loco, permista secundo
 Ordine nobilitas, venerandaque corpora ferro
 Urgentur: cadunt Lepidos, caduntq; Metellos,
 Coruinosque simul, Torquatâque nomina legum, *nomina Regum*
 85 Sape duces, summôsque hominû te, Magne, remoto, *J. D. R. v. 7.*
 Illic plebeia contectus casside vultus, *VIII. 200.*
 Ignotûsque hosti, quod ferrum Brute tenebas! *quid H.*
 O decus imperii, spes ô suprema Senatus, *hunc prima H.*
 Extremum tanti generis per secula nomen,
 90 Ne rue per medios nimium temerarius hostes,
 Nec tibi fatales admoneris antè Philippos, *hunc H.*
 Thessalia periture tua. nil proficis istio
 Caesaris intentus ingulo: nondum attigit arcem
 Iuris, & humanum culmen, quo cuncta reguntur
 95 Egressus, meruit fati tam nobile letum:
 Vuat, & ut Bruti procumbat victima, regnet.
 Hic patria perit omne decus: iacet aggeremagno
 Patritium campis commista plebe cadaver.
 Mors tamen eminnit clarorum in strage virorum
 100 Pugnacis Domiti, quem clades fata per omneis
 Ducebant. nusquam Magni fortuna sine illo
 Succubuit: victus toties a Cesare, salua
 Libertate perit: tunc mille in vulnera letus
 Labitur, ac venia gaudet caruisse secunda.
 105 Viderat in crasso versantem sanguine membra
 Caesar, & increpitans, Iam Magni deferis arma,
 Successor Domiti: sine te iam bella geruntur, *Successor ms. VI. 166.*
 Dixerat: ast illi suffecit pectora pulsans *inf. 100. H.*
 Spiritus in vocem, morientiaq; ora resoluit. *J. renuit H.*
 110 Non te funesta scelerum mercede potitum,
 Sed dubium fati Caesar, generoque minorem
 Afficiens, Stygias Magno duce liber ad umbras *patrias ms. II. 732.*
 Et securus eo: te seuo Marte subactum, *IX. 200. H.*

L 3

Pompeioq;

versere H

Pompeioque graueis pœnas, nobisq; daturum
Cum moriar, sperare licet. non plura locutum
Vita fugit, densaq; oculos pressere tenebra.

6

Impendisse pudet lacrymas in funere mundi
Mortibus innumeris, ac singula fata sequentem

Querere, letiferum per cuius viscera vulnus
Exierit, quis fusa solo vitalia calcet;

61

Ore quis aduerso, demisso faucibus ense,

Expulerit moriens animam; quis corruat ictu,

Quis steterit, dum membra cadunt: qui pectora telis

Transmittant, aut quos campis affixerit hasta:

Quis cruor emissus perruperit aëra venis,

61

Inq; hostis cadat arma sui: quis pectora fratris

Cadat, & ut notum possit spoliare cadauer,

Abcisum longè mittat caput: ora parentis

Quis laceret, nimiaque probet spectantibus ira

Quem ingulat, non esse patrem. mors nulla querela 63

Digna sua est, nullòsque hominum lugere vacamus.

Non istas habuit pugna Pharsalia partes,

Quas alia clades: illic per fata virorum,

Per populos hic Roma perit: quod militis illic,

Mors hic gentis erat: sanguis ibi fluxit Achæum, 63

Ponticus, Assyrius: cunctos harere cruores *Punctus H*

Romanus, campisq; vetat consistere torrens.

Maius ab hac acie, quàm quod sua secula ferrent,

Vulnus habent populi: plus est quàm vita, salusq;

Quod perit: in totum mundi prosternimur auum. 64

Vincitur his gladiis omnis, quæ seruiet, atas.

Proxima quid soboles, aut quid meruere nepotes

In regnum nasci? pauide num gessimus arma?

Teximus aut ingulos? alieni pœna timoris

In nostra cervice sedet. post prælia natis

64

Si dominum Fortuna dabas, & bella dedisses.

Iam

*Spuerit v. lron.
ad Teret. frag.
Phon. 44
inf. 755. H*

*v. ad Brut. art.
419.*

*ubi ms. postquam
Fut H*

*mar ms. v. ad Brut.
mel. 18. 716. H*

*f. postea
p. d. ne exequimur H*

- Iam Magnus transisse Deos, Romanaq³ fata
 Senferat infelix: tota vix clade coactus
 Fortunam damnare suam. stetit aggere campi
 50 Eminus, unde omneis sparsus per Thessala rura *f. procul H.*
 Aspiceret clades, quæ bello obstante latebant.
 Tot telis sua fata peti, tot corpora fusa,
 Ac se tam multo pereuntem sanguine vidit.
 Nec, sicut mos est miseris, trahere omnia secum
 55 Mersa iuvat, gentesque sua miscere ruina:
 Ut Latie post se viuat pars maxima turba,
 Sustinuit dignos etiam nunc credere votis
 Cœlicolas, voluitq³ sui solatia casus: *f. foveat. x. 500. Augur. p. ar. ut. l. v. d. i. e. l. a. j. e. d. e.*
 Parcite, ait, Superi cunctas prosternere gentes: *solatia longa foveat. H.*
 60 Stante potest mundo, Romaque superstiti, Magnus
 Esse miser. si plura iuvant mea vulnera, coniux
 Est mihi, sunt nati, dedimus tot pignora fati. *f. Lemus H.*
 Civiline parum est bello, si meque, meosque
 Obruat? exiguae clades sumus, orbe remoto. *f. ecyua an H.*
 65 Omnia quid laceras? quid perdere cuncta laboras?
 Iam nihil est Fortuna meum. sic fatur: & arma,
 Signaque, & afflictas omni iam parte cætuas *f. mark H.*
 Circuit, & reuocat matura in fata ruentes,
 Sæque negat tanti. nec deerat robur in enses
 70 Ire duci, ingulôque pati, vel pectore letum:
 Sed timuit strato miles ne corpore Magni
 Non fugeret, supràque ducem procumberet orbis:
 Caesaris aut oculis voluit subducere mortem.
 Nequicquam. infelix, socero spectare volenti
 70 Præstandū est ubicunq³ caput. sed tu quoq³ coniux *viii. 615*
 Causa fugæ, vultusque tui: fati q³ probatum
 Te præsentem mori. Tunc Magnum concitus aufert
 Ab bello sonipes, non tergo tela pauentem,
 Ingenteisq³ animos extrema in fata ferentem.

Non gemitus, non fletus erat, saluæque verendus 65
 Maiestate dolor, qualem te, Magne, decebat.
 Romanis præstare malis. non impare vultu
 Aspicias Emathiam: nec te videre superbum
 Prospera bellorum, nec fractum aduersa videbunt.
 Quamq; fuit lato per treis infida triumphos, 66
 Tam misero Fortuna minor. iam pondere fati
 Deposito securus abis: nunc tempora lata
 Respexisse vacat: spes nunquam implenda recessit:
 Quid fueris nunc scire licet. fuge prælia dira,
 Ac testare Deos, nullum qui perstet in armis, 69
 Iam tibi Magne mori: ceu flebilis Africa damnis,
 Et ceu Munda nocens, Pharioque a gurgite clades,
 Sic & Thessalica post te pars maxima pugna.
 Non iam Pompeii nomen popolare per orbem,
 Nec studium belli: sed par, quod semper habemus, 69
 Libertas, & Caesar erunt: teque inde fugato
 Ostendet moriens, sibi se pugnasse, Senatus.
 Nonne iuvat pulsum bellis cessasse, nec istud
 Prospectare nefas, spumanteis cade catervas?
 Respice turbatos incursu sanguinis amnes, 700
 Et socii miserere tui. quo pectore Romanæ
 Intrabit factus campis felicior istis?
 Quicquid in ignotis solus regionibus exul,
 Quicquid sub Phario positus patiere tyranno,
 Crede Deis, longo fatorum crede favori. 705
 Vincere peius erat. prohibe lamenta sonare,
 Flere veta populos: lacrymas, luctusque remitte.
 Tam mala Pompeii, quam prospera mundus adoret.
 Aspice securus vultu non supplice reges:
 Aspice possessas vrbes, donataque regna, 710
 Egyptum, Libyamque, & terras elige morti.
 Vidit prima tua testis Larissa ruina

Nobile,

Plato H.

Senec.

Sporthac H

veta. Populo f.
r. H

L. Conanaz H

Nobile, nec victum fatis caput: omnibus illa

Cinibus effudit totas per moenia vires: *f. Hurry H*

75 Obuia ceu leto: praemittunt manera flentes:

Pandunt templa, domos: socios se cladibus optant. *f. Lant. H.*

Scilicet immenso superest ex nomine multum,

Tæque minor solo: cunctas impellere gentes

Rursus in arma potes, rursusque in fata redire.

70 Sed quid opus victo populis, aut urbibus, inquit?

Victori præstate fidem. Tu Caesar in alto

Cedis adhuc cumulo patriæ per viscera vadis:

At tibi iam populos donat gener. auehit inde

Pompeium sonipes: gemitus, lacrymaque sequuntur:

75 Plurimaque in sauos populi conuicia diuos.

Nunc tibi vera fides quaesiti Magne fauoris

Contigit, ac fructus. felix se nescit amari.

Cæsar ut Hesperio vidit satis arua natare

Sanguine, parcendum ferro, manibusque suorum

70 Iam ratus, ut viles animas, perituraque frustra

Agmina permisit vitæ. sed castra fugatos

Ne reuocent, pellatque quies nocturna pavorem;

Protinus hostili statuit succedere vallo,

Dum fortuna calet, dum conficit omnia terror,

75 Non veritus graue ne fessis, ac Marte subactis

Hoc foret imperium. non magno hortamine miles

In prædæ ducendus erat: victoria nobis

Plena viri, dixit: superest pro sanguine merces,

Quam monstrare meum est: nec enim donare vocabo,

70 Quod sibi quisque dabit. cunctis en plena metallis *f. Fulcris H*

Castra patent: raptum Hesperis è gentibus aurum

Hic iacet: Eoasque premunt tentoria gazas.

Tot regum fortuna simul, Magnique coacta

Expectat dominos: propera præcedere miles *prol. al. cornyfe*

75 Quos sequeris: quasunque tuas Pharsalia fecit,

f. capulos. vel
clavos inf. 7 grs.

Stand. III. rept: 3

Cyprien Fe. 11.

vi 403

7

Ut rapiant, paruo scelus hoc venisse putabunt.

Cum spe Romana promiserit omnia præda:

Cespite patricio somnos: vacuumq; cubile

in hac narratione: Regibus infandus miles premit: inq³ parentum,

non loquentes Cantu. Quos agit at vesana quies, somnique furentes:

Thessalicam miseri versant in pectore pugnam

Inuigilat cunctis seuum scilicet, armâque tota

S. serum H

76

Inspirasse animas, infectumque aëra totum

Exigit à meritis tristes victoria poenas.

77

Civis adest: sua quæque premit terroris imago

Hunc agitant totis fraterna cadavera somnis:

77.

Eumenidum vidit vultus Pelopæus Orestes:

Nec

- Nec magis attonitos animi sensere tumultus, *Græcor. ad Ph. A.*
 10 Cum fureret, Pentheus, aut cum desisset, Agane. *aut de Phœn.*
 Hunc omnes gladii, quos aut Pharsalia vidit, *Prot. 1. p. var. 12*
 Aut ultrix visura dies, stringente Senatu,
 Illa nocte premunt: hunc infera monstra flagellant.
 Et quantum pœna misero mens conscia donat, *Pen H*
 5 Quod Styga, quod manes, infestatq; Tartara somnis *gest. ex ms. vii. 45*
 Pompeio viuentē videt! Tamen omnia passo, *433 H.*
 Postquam clara dies Pharsalica damna retexit, *vall. III. r. p. 1. 11.*
 Nulla loci facies renocat feralibus aruis
 Hærentes oculos. cernit propulsu crnore
 10 Flamina, & excelsos cumulis aquantia colles
 Corpora, fidentes in tabem spectat acervos,
 Et Magni numerat populos: epulisq; paratur
 Ille locus, vultus ex quo, faciesque iacentum
 Agnoscat, iuuat Emathiam non cernere terram, *f. thesam veloni*
 15 Et lustrare oculis campos sub clade latenteis. *Ham. p. H.*
 Fortunam, Superosq; suos in sanguine cernit. *tanda ex cernat H.*
 Ac ne lata furens scelerum spectacula perdat,
 Inuidet igne rogi miseris, cœloque nocenti
 Ingerit Emathiam. non illum Pœnus humator
 20 Consul, & Libyca succensa lampade Canne
 Compellunt, hominum ritus ut seruet in hostes:
 Sed meminit nondum satiata cadibus ira,
 Cines esse suos. Petimus non singula busta,
 Discretosq; rogos: unum da gentibus ignem:
 25 Non interpositis vrantur corpora flammis.
 Aut generi si pœna iuuat, nemus extrue Pindi: *viii. 695*
 Erige congestas Oeteo robore sylvas,
 Thessalicam videat Pompeius ab æquore flammæ.
 Nil agis hac ira: tabes ne cadauera soluat,
 30 An rogi, hand refert: placido Natura receptat *Stat. viii Th. 330*
 Cuncta sinu, finemq; sui sibi corpora debent.

Hos,

Hos, Caesar, populos si nunc non vsserit ignis,
Vret cum terris, vret cum gurgite ponti.

Communis mundo superest rogas, ossibus astra
Misturus: quocunque tuam Fortuna vocabit,

Ha quoque eunt anima. non altius ibis in auras,

Non meliore loco Stygia sub nocte iacebis.

*v. ad Virg. x. 154. legi
libera fortuna
for. hoc.* Libera Fortuna mors est: capit omnia tellus
Qua genuit: caelo tegitur, qui non habet urnam.

Tu, cui dant poenas inhumato funere gentes,

Quid fugis hanc cladem? quid olentes deseris agros?

Hae trahere Caesar aquas: hoc, si potes, utere caelo.

Sed tibi tabentes populi Pharsalica rura

Eripiunt, camposque tenent victore fugato.

Non solum Hemonii funesta ad pabula belli:

Bistonii venere lupi, tabemque cruenta

Cadis odorati Pholoen liquere leones.

*se. no. my. dno
Kil. mei. 910.* Tunc vrsi latebras, obscaeni tecta, domosque

Deservere canes, & quicquid nare sagaci

Aera non sanum, motumque cadauere senit.

Iamque diu volucres ciuilia castra secuta

Conueniunt. vos, quae Nilo mutare soletis

Threicias hyemes, ad mollem serius Austrum

Istis aues. nunquam se tanto vulture caelum

Induit, aut plures prefferunt aera penna.

f. sequunt. #

Omne nemus misit volucres, omnisque cruenta

Alite sanguineis stillavit roribus arbor.

Saepe super vultus victoris, & impia signa

Aut cruor, aut alto defluxit ab aethere tabes,

Membraque deiecit iam lassus unguibus ales.

Sic quoque non omnis populus pervenit ad ossa,

Inq. feras discerptus abit: non intima curant

Viscera, nec totas avidae sorbere medullas:

Degestant artus. Latet pars maxima turba

Fastidita

- 85 Fastidita iacet, quam sol, nimbique, diésque
 Longior Emathiis resolutam miscuit aruis.
 Thessalica infelix quo tanto crimine tellus
 Lasisti Superos, ut te tot mortibus unam,
 Tot scelerum fatis premerent? quod sufficit eunam, *face H*
- 90 Immemor ut donet belli tibi damna vetustas?
 Quae seges infecta surget non decolor herba?
 Quo non Romanos violabis vomere manes?
 Ante noua venient acies, scelerique secundo
 Prestabis nondum siccos hoc sanguine campos.
- 95 Omnia maiorum vertamus busta licebit,
 Et stantes tumulos, & qui radice vetusta
 Effudere suas, uictis compagibus, urnas:
 Plus cinerum Hæmonia sulcis telluris aratur,
 Pluræque ruricolis feriuntur dentibus ossa.
- 100 Nullus ab Emathio religasset littore funem
 Nauita, nec terram quisquam monisset arator,
 Romani bustum populi: fugerentq; coloni
 Vmbrarum campos, gregibus dumeta carerent:
 Nullusque auderet pecori permittere pastor
- 105 Vellere surgentem de nostris ossibus herbam,
 Ac, velut impatiens hominum, vel solis iniqui
 Limite, vel glacie nuda, atque ignota iaceres,
 Si non prima nefas belli, sed sola tulisses.
 O' Superi, liceat terras odisse nocenteis.
- 110 Quid totum premitis, quid totum absoluitis orbem?
 Hesperia clades, & flebilis vnda Pachyni,
 Et Mutina, & Leucas puros fecere Philippos.

M. AN-

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLII
SIVE PHARSALIÆ
LIBER OCTAVVS.

AM super Herculeas fauces, nemo-
rosæque Tempe,
Hæmonia desertæ petens dispendia
sylvæ,
Cornipedē exhaustum cursu, sti-
mulis que negantem

Magnus agens, incerta fugæ vestigia turbat,
Implicitasque errore vias. pauebat ille fragorem
Motorum ventis nemorum, comitumque suorum.

redn. alii. Albinor. Qui post terga venit, trepidum, lateriq; timentem
et vox aduersi col. Exanimat. quauis summo de culmine lapsus,
hinc ista redn. H. Non dum vile sui pretium scit sanguinis esse,
Seq; memor fati tantæ mercedis habere
Credit adhuc iugulum, quantum pro Cæsaris ipse
Auulsa cernice daret. desertæ sequentem
Non patitur tutis fatum celare latebris
Clara viri facies. multi Pharsalica castra
Cum peterent, non dum fama prodente ruinas,
Occursu stupuere ducis, vertigine rerum
Attoniti: cladis que suæ vix ipse fidelis
Auctor erat. gravis est Magno, quicunq; malorum
Testis adest. cunctis ignotus gentibus esse

Mallet.

Mallet, & obscuro tutus transire per orbem
 Nomine: sed longi pœnas Fortuna fauoris
 Exigit à misero, quæ tanto pondere fama
 Res premit aduersas, fatis quæ prioribus urget.
 Nunc festinatos nimium sibi sentit honores,
 Atque lauriferæ damnat Syllana inuenta.
 Nunc & Coryciae classes, & Pontica signa
 Deiectum meminisse piget. sic longius æuum
 Destruit ingenteis animos, & vita superstes
 Imperio. nisi summa dies cum fine bonorum

Affuit, & celeri præuertit tristitia leto, *affluat. lib. VIII. lib. XII. 360*
 Dedecori est fortuna prior. quisquàm ne secundis *e m. ovid*
 Tradere se fatis audet, nisi morte parata? *affluat in cau. h. tendo*
 Littora contigerat, per quæ Peneius amnis *in amor H*
 Emathia iam clade rubens exibat in æquor. *f. cretere H*

Inde ratis trepidum, ventis, & fluctibus impar,
 Flumineis vix tuta vadis euexit in altum:
 Cuius adhuc remis quatitur Corcyra, sinus quæ
 Leucadii, Cilicum dominus, terræq; Liburna,
 Exiguam vector pauidus correpsit in alnum.

Conscia curarum secreta in littora Lesbi
 Flectere vela iubet, qua tum tellure latebas
 Mæstior, in mediis quàm si, Cornelia, campis
 Emathie staret. tristeis præsagia curas
 Exagitant: trepida quatitur formidine somnus:

Thessaliam nox omnis habet: tenebrisq; remotis
 Rupis in abrupta scopulos extremaque currens
 Littora, prospiciens fluctus, nutantia longè
 Semper prima vides venientis vela carina,
 Querere nec quicquam de fato coniugis audes.

En ratis, ad vestros quæ tendit carbasa portus
 Quid ferat ignoras: sed nunc tibi summa pauoris
 Nuntius armorum tristis, rumorq; sinister

Victus

Victus adest coniux. quid perdis tempora luctus?
 Cum possis iam flere, times. tunc puppe propinqua
 Profiliit, crimenq; Deum crudele notavit,
 Deformem pallore ducem, vultusque prementem
 Canitie, atque atro squalentes pulvere vestes.
 Obuia nox misera coelum, lucemque tenebris
 Abstulit, atque animam clausit dolor: omnia nervis
 Membra relicta labant: riquerunt corda, diuq;

f. voc H.

IV. 712. 567. 324 Spe mortis decepta iacet. iam fune ligato
 V. 740. 809. 1899 Littoribus, lustrat vacuas Pompeius arenas.
 VII. 340. H.

Quem postquam propius famula videre fideles,
 Non ultra gemitus tacitos incessere fata
 Permisere sibi, frustra que attollere terra
 Semianimem conantur heram: quam pectore Magnus
 Ambit, & astrictos resouet complexibus artus.
 Coeperat in summum renocato sanguine corpus
 Pompeii sentire manus, moestamque mariti
 Posse pati faciem: prohibet succumbere fati
 Magnus, & immodicos castigat voce dolores.
 Nobile cur robur Fortuna vulnere primo,
 Femina, tantorum titulis insignis auorum,
 Frangis? Habes aditum mansura in secula fama,
 Laudis in hoc sexu, non legum iura, nec arma,
 Unica materia est coniux miser. erige mentem,
 Et tua cum fati pietas decertet, & ipsum, id H.
 Quod sum victus, ama: nunc sum tibi gloria m. i. r.

7. 305.

f. r. d.

Sim H

A me quod fasces, & quod pia turba Senatus,
 Tantaeque discessit regum manus incipe Magnum
 Sola sequi. deformis, adhuc viuentem marito
 Summus, & augeri vetitus dolor: ultima debet
 Esse fides, lugere virum. tu nulla tulisti
 Bello damna meo. viuit post praelia Magnus,
 Sed Fortuna perit: quod defles, illud amasti.

hoc d. i. amasti H.

Vocibus

Vocibus his correpta viri, vix agra lenavit
Membra solo, taleis gemitu rumpente querelas:
O utinam in thalamos inuisi Caesaris issem
Infelix coniux, & nulli lata marito!

10 Bis nocui mundo: me pronuba duxit Erinny's, *Sens. c. pedit. 677*
Crassorumq; umbra, deuotaque manibus illis *Ovid. Epist. 11. 117*
Assyrios in castra tuli ciuilia casus:

Præcipit esque dedi populos, cunctosque fugauit
A causa meliore Deos. ô maxime coniux,

15 O thalamis indigne meis, hoc iuris habebat *VI. 996.*

In tantum Fortuna caput! cur impia nupsi,
Si miserum factura fui? nunc accipe pœnas,
Sed quas sponte luam. quò sit tibi mollius æquor,
Certa fides regum, totusque paratior orbis,

10 Sparge mari comitem. malle[m] felicibus armis
Dependisse caput: nunc clades deniq; lustra
Magne tuas. ubicunq; iaces ciuilibus armis *Lepes. 4.*

Nostros vltat toros, ades huc, atque exige pœnas,
Iulia crudelis, placataque pellice cæsa,

15 Magno parce tuo. sic fata, iterumque refusa
Coniugis in gremium, cunctorum lumina soluit
In lacrymas. duri flectuntur pectora Magni,
Siccaque Thessalia confundit lumina Lesbos.

Tunc Mitylenæum pleno iam littore vulgus

20 Affatur Magnum: Si maxima gloria nobis
Semper erit tanti pignus seruasse mariti,

Tu quoque deuotos sacro tibi federe muros

Oramus, sociosque lares dignare vel una

Nocte tua: fac Magne locum, quem cuncta reuisant *Gron. ad Plut.*

15 Secula; quem veniens hospes Romanus adoret. *p. 202. H.*

Nulla tibi subeunda magis sunt mœnia victo. *rob. 11. 4)*

Omnia victoris possunt sperare fauorem:

Hæc iâ crimen habet. quid, quòd iacet insula ponto,

M

Caesar

Sen sen H

Caesar eget ratibus? Procerum pars magna coibit
 Certa loci. noto reparandum est littore fatum.
 Accipe templorum cultus, aurumque Deorum
 Accipe: si terris, si puppibus ista iuuentus
 Aptior est, tota, quantum valet, utere Lesbo.
 [Accipe: ne Caesar rapiat, tu victus habeto.]
 Hoc solum crimen merita bene detrahe terra,
 Ne nostram videre fidem felixque secutus,
 Et damnasse miser. tali pietate virorum
 Latius, in aduersis, & mundi nomine gaudens
 Esse fidem, Nullum toto mihi, dixit, in orbe
 Gratius esse solum, non paruo pignore vobis
 Ostendi. tenuit nostros hac obside Lesbos
 Adfectus: hic sacra domus, carique penates,
 Hic mihi Roma fuit. non vlla in littora puppim
 Antè dedi fugiens, saui cum Caesaris iram
 Iam scirem meritam, seruata coninge, Lesbos,
 Non ver itustantam venia committere vobis
 Materiam. sed iam satis est fecisse nocentes:
 Fata mihi totum mea sunt agitata per orbem.
 Hec nimium felix aeterno nomine Lesbos,
 Sine doces populos, Regesq; admittere Magnum,
 Sen praestas mihi sola fidem. nam querere certum est
 Fas quibus in terris, ubi sit scelus. accipe numen,
 Si quod adhuc mecum es, votorum extrema meorum:
 Da similes Lesbo populos, qui Marte subactum
 Non intrare suos infesto Casare portus,
 Non exire vetent. dixit, maestamque carina
 Imposuit comitem. cunctos mutare putares.
 Tellurem, patriaeq; solum: sic littore toto
 Blangitur, infesta tenduntur in athera dextra:
 Pompeiumque minus, cuius Fortuna dolorem
 Mouerat, ast illam, quam toto tempore belli

Vt

Vt ciuem vidēre suam, discedere cernens
 Ingemuit populus: quam vix si castra mariti
 Victoris peteret, siccis dimittere matres

- 55 Iam poterant oculis: tanto deuinxit amore
 Hos pudor, hos probitas, castiq; modestia vultus,
 Quod submissa nimis, nulli gravis hospita turba, *(lammis Phat. Ach. adami paulumq; amnos)*
 Stantis adhuc fati vixit quasi coninge victo *(submissa in riles Theb. 111. 540. 14. 705 XI. 369. H)*
 Iam pelago medios Titan demissus ad ignes, *(semerus H se q. e. orbe H)*
- 60 Nec quibus abscondit, nec si quibus exerit orbem,
 Totus erat: vigilēs Pompeii in pectore cura
 Nunc socias adeunt Romani fœderis vrbes,
 Et varias regum mentes, nunc inuia mundi
 Arua super nimios soles, Austrūque iacentis.
- 65 Sæpe labor mœstus curarum, odiūque futuri
 Proiecit fessos incerti pectoris æstus, *(f. prolicuit. H)*
 Rectorēque ratis de cunctis consulit astris,
 Vnde notet terras, quæ sit mensura secandi
 Æquoris in cœlo; Syriam quo sidere seruet:
- 70 Aut quotus in plaustrō Libyam bene dirigat ignis.
 Doctus ad hæc fatur taciti seruator Olympi:
 Signifero quæcunque fluunt labentia cœlo,
 Nunquam stante polo, miseros fallentia nautas
 Sidera non sequimur: sed qui non mergitur undis
- 75 Axis inocciduus, gemina clarissimus Arcto.
 Ille regit puppes. hic cū mihi semper in altum
 Surget, & instabit summis minor Vrsa ceruchis;
 Bosporon, & Scythiæ curuantem littora pontum
 Spectamus. quicquid descendet ab arbore summa
- 80 Arctophylax, propiorque mari Cynosura feretur,
 In Syriæ portus tendet ratis. inde Canopos
 Excipit Australi cœlo contenta vagari,
 Stella timens Borean: illa quoque perge sinistra,
 Trans Pharō: in medio tæget ratis æquore Syrtim.

M 2

Sed

Sed quò vela dari, quò nunc pede carbasā tendi
 Nostra iubet? dubio contrā cui pectore Magnus,
 Hoc solum toto, respondit, in aquore serua,
 Ut sit ab Emathiis semper tua longius oris
 Puppis, & Hesperiam pelago, cœloque relinquo:
 Cetera da ventis. comitem, pignusque recepi
 Depositum: tunc certus eram, quæ littora vellem;
 Nunc portum Fortuna dabit. Sic fatur: at ille
 Iusto vela modo pendentia cornibus aquis.
 Torsit, & in lauum puppim dedit, utq; secaret,
 Quas Asia cautes, & quas Chios asperat, undas,
 Hos dedit in proram, tenet hos in puppe rudentes.
 Equora senserunt motus, aliterque secante
 Iam pelagus rostro, nec idem spectante carina,
 Mutauere sonum. non sic moderator equorum,
 Dexteriore rotā lauum cum circuit orbem,
 Cogit inoffensa currus accedere meta.
 Ostendit terras Titan, & sidera texit.
 Sparsus ab Emathia fugit quicumque procella,
 Assequitur Magnum: primusque à littore Lesbi
 Occurrit natus, procerum mox turba fidelis.
 Nam neque deiecto fati, acieque fugato
 Abstulerat Magno reges Fortuna ministros:
 Terrarum dominos, & sceptrā Eoa tenentes
 Exul habet comites. iubet ire in denia mundi
 Deiotarum, qui sparsa ducis vestigia lêgit.
 Quando, ait, Emathiis amissus cladibus orbis
 Quæ Romanus erat, superest fidiſſime regum
 Eoam tentare fidem, populôsque bibentes
 Euphraten, & adhuc securum à Casare Tigrim:
 Nec pigeat Magno querentem fata, remotas
 Medorum penetrare domos, Scythicosq; recessus,
 Et totum mutare diem, vocêsque superbo

Finis huius

Arsæ-

*Arsæal. meminit
 poeta inſerit pondoſ
 Arsæal. inſula H.*

f. finis h

- Asiade perferre meas: Si fœdera nobis*
Prisca manent, mihi per Latium iurata Tonantē,
 220 *Per vestros astricta magos, implete pharetras,*
Armeniosque arcus Geticis intendite nervis:
Si vos ô Parthi, peterem cùm Caspia claustra, *claud. 11. Ruf. 20.*
Et sequerer duros æterni Martis Alanos, *Taut. 1. Hector. 6.*
Passus Achæmeniis latè decurrere campis, *7. 291.*
 225 *In tutam trepidos nunquam Babylona coëgi:* *fun. H.*
Arua super Cyri, Chaldeique vltima regni,
Quà rapidus Ganges, & quà Nyseus Hydaspes
Accedunt pelago, Phœbi surgentis ab igne (cens
Iam propior, quàm Persis, eram: tamen omnia vin-
 230 *Sustinui nostris vos tantum deesse triumphis,*
Solusque è numero regum telluris Eoæ,
Ex æquo me Parthus adit. nec munere Magni
Stant semel Asiade. quis enim post vulnera cladis
Assyria, iustas Latii compefcuit iras?
 235 *Tot meritis obstricta meis, nunc Parthia ruptis*
Excedat claustris vetitam per secula ripam,
Zeuçmæque Pellem. Pompeio vincite Parthi,
Vinci Roma vult. regem parère iubenti *Lucret. H.*
Ardua non piguit, positis que insignibus aule
 240 *Egreditur famuli raptos indutus amictus.*
In dubiis tutum est inopem simulare tyranno.
Quanto igitur mundi dominis securius æuum *2. H.*
Verus pauper agit! dimisso in littore rege, *6. Rom.*
Ipsè per Icarie scopulos, Ephesumq; relinquens,
 245 *Et placidi Colophona maris, spumantia parue*
Radit saxa Sami: spirat de littore Coø
Aura fluens: Gnidon inde fugit, clarãq; relinquit *7. Laven. H.*
Sole Rhodon, magnosque sinus Telmessidos undæ
Compensat medio pelagi. Pamphylia puppi
 250 *Occurrit tellus: nec se committere muris*

M 3.

Ausus

Ausus adhuc ullis, te primum parua Phaselis
 Magnus adit. nam te metui vetat incola rarus,
 Exhausta^q domus populis, maiorque carina
 Quam tua turba fuit. tendens hinc carbasa rursus
 Iam Taurum, Tauroq^q videt Dipsanta cadentem. 25
 Crederet hoc Magnus, pacem cum praestitit undis
 Et sibi consultum? Cilicum per littora tutus *f. f. f. f.*
 Parua puppe fugit: sequitur pars magna Senatus
 Ad profugum collecta ducem: paruisq^q Synedris,
 Quo portu mittitq^q rates recipitque Selinus, 26
 In Procerum coetu tandem maesta ora resoluit
 Vocibus his Magnus: Comites bellique, fugaq^q,
 Atque instar patriae, quannus in littore nudo,
 In Cilicum terra, nullis circumdatus armis
 Consultem, reb^{us}que novis exordia quaram, 26
 Ingenteis praestare animos: non omnis in aruis
 Emathiis cecidi, nec sic mea fata premuntur,
 Ut nequeam releuare caput, cladésque receptas
 Excutere. an Libyca Marium potuere ruina
 Erigere in fasces, plenis & reddere fastis: 27
 Me pulsum leniore manu Fortuna tenebit?
 Mille mea Graio voluntur in equore puppes,
 Mille duces: sparfit potius Pharsalia nostras,
 Quam subuertit opes. sed me vel sola tueri
 Fama potest rerum, toto quas gessimus orbe, 27
 Et nomen, quod mundus amat. vos pendite regna
 Viribus, atque fide, Libyen, Parthosque, Pharong^q,
 Quae nam Romanis deceat succurrere rebus.
 Ast ego curarum, proceres, arcana mearum
 Expromam, mentisq^q mea quò pondera vergant. 28
 Etas Niliaci nobis suspecta tyranni est: VII. 504.
 Ardua quippe fides robustos exigit annos.
 Hinc anceps dubii terret solertia Mauri:

Nam-

P. 651. f. h. 4

 Synedris salm. ad
 f. 11. v. 2. 34
 ad colun. p. 711.

e. 1. H

- Namque memor generis Carthaginis impia proles
 35 Imminet Hesperiae, multusq; in pectore vano est
 Annibal, obliquo maculat qui sanguine regnum,
 Et Numidas contingit auos: iam supplice Varo
 Intumuit, viditque loco Romana secundo.
 Quare agite, Eoum comites properemus in orbem.
 90 Diuidit Euphrates ingenti gurgite mundum,
 Caspiaque immensos seducunt claustra recessus,
 Et polus Assyrias alter noctesq; diésque
 Vertit, & abruptum est nostro mare discolor unda,
 Oceanusque suus. regnandi sola voluptas.
 95 Celsior in campis sonipes, & fortior arcus; *S. H.*
 Nec puer, aut senior letales tendere neruos
 Segnis, & à nulla mors est incerta sagitta.
 Primi Pelleas arcu fregere sarissas,
 Baëtræque Medorum sedem, murisq; superbam
 100 Assyrias Babylona domos. nec pila timentur
 Nostra nimis Parthis, audentq; in bella venire,
 Experti Scythicas, Crasso pereunte, pharetras.
 Spicula nec solo spargunt fidentia ferro,
 Stridula sed multo saturantur tela veneno. (est.
 305 Vulnere parua nocent, fatumq; in sanguine summo *S. B.*
 O utinam non tanta mihi fiducia senis *prima Wall ad Sall*
 Esset in Arsacidis! fati nimis amula nostris *ing. 109 uti*
 Fata mouet Medos, multumq; in gente Deorum est. *male summo*
 Effundam populos alia tellure reuulsos, *explicat.*
 310 Excitosque suis immittam sedibus ortus.
 Quod si nos Eoa fides, & Barbara fallunt *Plen. H*
 Fœdera, vulgati supra commercia mundi
 Naufragium Fortuna ferat. non regna precabor,
 Quæ feci, sed magna feram solatia mortis
 315 Orbe iacens alio, nil hæc in membra cruentè,
 Nil sœcerum fecisse piè. sed cuncta reuoluens

Vita fata mea, semper venerabilis illa
 Orbis parte fui: quantus Maotida supra!
 Quantus apud Tanaim toto conspectus in ortu!
 Quas magis in terras nostrum felicibus actis
 Nomen abit, aut unde redit maiore triumpho?
 Roma faue cœptis: quid enim tibi latius unquam
 Præstiterint Superi, quam, si ciuilia Partho
 Milite bella geras, tantam consumere gentem,
 Et nostris miscere malis? Cum Caesaris arma
 Concurrent Medis, aut me Fortuna necesse est
 Vindicet, aut Crassum. sic fatus, murmure sentit
 Consilium damnaſſe viros: quos Lentulus omneis
 Virtutis stimulis, & nobilitate dolendi
 Præcessit, dignasque tulit modo Consule voces:
 Siccine Thessalica mentem fregere ruina?
 Vna dies mundi damnauit fata? secundum
 Emathiam lis tanta datur? iacet omne cruenti
 Vulneris auxilium? solos tibi, Magne, reliquit
 Parthorum Fortuna pedes? quid transfuga mundi
 Terrarum totos tractus, cœlumque perosus,
 Aduersosq; potos, alienaque sidera quaris,
 Chaldeos culture focos & barbara sacra
 Parthorum famulus? quid causa obtenditur armis
 Libertatis amor? miserum quid decipis orbem,
 Si seruire potes? te, quem Romana regentem
 Horruit auditum, quem captos ducere Reges
 Vidit ab Hyrcanis, Indoque à littore, siluis,
 Detectum fatis, humilem fractumque videbit,
 Extollētque animos Latium vesanus in orbem,
 Se simul, & Romam Pompeio supplice mensus?
 Nil animis, fatisque tuis effabere dignum:
 Exiget ignorans Latiae commercia lingua,
 Vt lacrymis se, Magne, roges. patimur ne pudoris

Hoc

305. ms. T. 300. H
3. 91. T. 422. H

305. ms. T. 300. H
3. 91. T. 422. H

f. notos H

advers. m. Gron.
advers. m. Gron.

fractum humile

- Hoc vulnus, clades ut Parthia vindicet ante
 Hesperias, quam Roma suas? civilibus armis
 Elegit te nempe ducem. quid vulnera nostra
 In Scythicos spargis populos, cladesque latentes?
 Quid Parthos transire doces? solatia tanti
 Perdit Roma mali, nullos admittere Reges,
 Sed cini servire suo. iuvat ire per orbem
 Ducentem seuas Romana in mœnia gentes,
 Signaque ab Euphrate cum Crassis capta sequentē?
 Qui solus regum, fato celante fauorem,
 Desuit Emathia, nunc tantas ille laceffet
 Auditi victoris opes, aut iungere fata
 Tecum, Magne, volet? non hæc fiducia genti est.
 Omnis in Arctois populus quicunque pruinis
 Nascitur, indomitus bellis, & Martis amator.
 Quicquid ad Eoos tractus, mundi que teporem
 Labitur, emollit gentes clementia cœli. *J. vergher H.*
 Illic & laxas vestes, & fluxa virorum
 Velamenta vides. Parthus per Medica rura,
 Sarmaticos inter campos, effusaque plano
 Tigridis arua solo, nulli superabilis hosti est
 Libertate fuga: sed non, ubi terra tumebit,
 Aspera conscendet montis iuga, nec per opacas
 Bella geret tenebras incerto debilis arcu,
 Nec franget nando violenti vorticis amnem,
 Nec tota in pugna perfusus sanguine membra
 Exiget æstium calido sub pulvere solem.
 Non aries illis, non vlla est machina belli: *VI. 37. Ad.*
 Haud fossas implere valent: Parthoq; sequente
 Murus erit, quodcunque potest obstare sagitta.
 Pugna levis, bellumq; fugax, turmaq; vagantes,
 Et melior cessisse loco, quam pellere, miles.
 Illita tela dolis, nec Martem comminus unquam

M S

Ausa

Ausa pati virtus, sed longè tendere nervos,
 Et, quò ferre velint, permitttere vulnera ventis.
 Ensis habet vires, & gens quaecunque virorum est, 8;
 Bella gerit gladiis. nam Medos praelia prima
 Exarmant, vacuaq; iubent remeare pharetra.
 Nulla manus illis, fiducia tota veneni est.
 Credis, Magne, viros, quos in discrimina belli
 Cum ferro venisse parum est? tentare pudendum
 Auxilium tanti est, toto diuisus ut orbe
 A terra moriari tua? tibi barbara tellus
 Incumbat? te parua tegant, ac vilia busta,
 Inuidiosa tamen, Crasso quarente sepulcrum.
 Sed tua fors leuior, quoniam mors vltima poena est, 10
 Nec metuenda viris. at non Cornelia letum
 Infando sub rege timet. num barbara nobis
 Est ignota Venus, quæ ritu cæca ferarum
 Polluit innumeris leges, & fœdera tedæ
 Coniugibus, thalamique patent secreta nefandi
 Inter mille nurus? epulis vesana, meroque
 Regia, non ullos exceptos legibus horret
 Concubitus: tot femineis complexibus vnum
 Non lassat nox tota marem. iacuere sorores
 In regum thalamis, sacrataque pignora matres. 40
 Damnat apud gentes sceleris non spontè peracti
 Oedipodionias infelix fabula Thebas:
 Parthorum dominus quoties sic sanguine misto
 Nascitur Arsacides? cui fas implere parentem,
 Quid rear esse nefas? proles tam clara Metelli
 Stabit barbarico coniux millesima lecto. 41
 Quamquam non vlli plus regia, Magne, vacabit
 Senitiæ stimulata Venus, titulisque virorum.
 Nam quo plura iuuent Parthum portenta, fuisse
 Hanc sciet & Crassi: ceu pridem debita fati
 Assyrius, 41

f. bellij vel nuda ma-
 nus belij. male. H
 vel tula ma. keli. H
 f. le in d. b. c. f. m.
 f. m. H.

f. times. H

Affyrus, trahitur cladis captina vetusta.

Hereat Eoa vulnus miserabile sortis;

Non solum auxilium funesto à rege petisse,

Sed gessisse prius bellum civile pudebit.

Nam quod apud populos crimen soceriq³, tuumque

Mainus erit, quam quod vobis miscentibus arma,

Crassorum vindicta perit? incurrere cuncti

*Debuerant in Baetra duces, & ne qua vacarent *fla. x Theb. 653.**

Arma, vel Arctoum Dacis, Rhenique cateruis

Imperii nudare latus, dum perfida Susa

In tumulos prolapsa ducum, Babylonque iacerent.

Affyria paci finem, Fortuna, precamur:

Et, si Thessalia bellum civile peractum est,

*Ad Parthos, qui vicit eat. gens unica mundi est, *v. Iavus. ad Hist. 66. VII. de B. G. profus.**

De qua Cesareis possim gaudere triumphis.

Non tibi, quamprimū gelidum transibis Araxem,

Umbra senis mæsti Scythicis confixa sagittis

*Ingeret has voces? Tu, quem post funera nostra *3. VII. 7. 15.**

Ultorem cinerum nuda speranimus umbra,

Ad fœdus, pacemq³, venis? tum plurima cladis

Occurrent monimenta tibi: quæ mœnia trunci

Lustrârunt cervice duces, ubi nomina tanta

*Obruit Euphrates, & nostra cadavera Tigris *rua. H.**

Detulit in terras, ac reddidit. ire per ista

Si potes, in media socerū quoq³, Magne, sedentem

Thessalia placare potes. quin reficis orbem

Romanum? si regna times proiecta sub Austro,

*Infidumq³, Iubam, petimus Pharon, aruaq³, Lagi. *f. p. 11. H.**

Syrtibus hinc Libycis tuta est Aegyptus: at inde

45 Gurgite septeno rapidus mare summonet amnis:

Terra suis contenta bonis, non indiga mercis,

Aut Iouis: in solo tanta est fiducia Nilo.

Sceptra puer Ptolemaus habet tibi debita, Magne,

Tute-

Tutela commissa tuae. quis nominis umbram
 Horreat? innocua est etas: ne iura, fidemq;
 Respectumq; Deum veteris speraueris aule.
 Nil pudet assuetos sceptris: mitissima sors est
 Regnorum sub rege nouo. Non plura locutus
 Impulit huc animos. quantum spes ultima rerum
 Libertatis habet! victa est sententia Magni.
 Tunc Cilicum liquere solum, Cyproque citatas
 Immisere rates, nullas cui pratulit aras
 Unde diua memor Paphia, si numina nasci
 Credimus, aut quenquam fas est coepisse deorum.
 Hac ubi deseruit Pompeius littora, totos
 Emensus Cypris copulos, quibus exit in Austrum,
 Inde maris vasti transuso vertitur aestu:
 Nec tenuit Casium nocturno lumine montem,
 Infimaque Aegypti pugnaci littora velo *sporhum* H
 Vix tetigit, qua diuidui pars maxima Nili
 In vada decurrit Pelusia septimus amnis.
 Tempus erat, quo Libra pares examinat horas
 Non vno plus aequa die, noctique rependit
 Lux minor hybernae verni solatia damni.
 Comperit ut regem Casio se monte tenere,
 Flectit iter: nec Phœbus adhuc, nec carbasā lan-
 Iam rapido speculator eques per littora cursu (guet.
 Hospitis aduentu pauidam complenerat aulam.
 Consilii vix tempus erat: tamen omnia monstra
 Pellae coiēre domus: quos inter Achoreus
 Iam placidus senio, fractisq; modestior annis,
 (Hunc genuit custos Nili crescentis in arua
 Memphis vana sacris, illo cultore Deorum
 Lustra suae Phœbes non vnus vixerat Apis;)
 Consilii vox prima fuit, meritumque, fidemque,
 Sacraque defuncti iactavit pignora patris.

foliis H

*f. v. om. h. u. r. vel
a. u. e. h. u. r. H*

f. liis H.

d. u. x. m. i. u. d. u. e. r. e

a. u. l. e. m. H. p. r. i. v. 4.

Sed

Sed melior suadere malis, & nosse tyrannos,
 Ausus Pompeium leto damnare Pothinus;
 Ius, & fas multos faciunt Ptolemæe nocenteis.

8 Dat pœnas laudata fides, cum sustinet, inquit.

Quos Fortuna premit. fatis accede, Deis que,
 Et cole felices, miseros fuge. sidera terra
 Ut distant, & flamma mari, sic utile recto.

Sceptrorum vis tota perit, si pēdere iusta

Incipit: euertitq; arces respectus honesti. *f. p. is H*

Libertas scelerum est, quæ regna inuisa tuetur,

Sublatusq; modus gladiis. facere omnia seue

Non impunè licet, nisi dum facis. exeat aula

Qui volet esse pius. virtus, & summa potestas

Non coeunt: semper metuet, quem sana pudebunt.

Non impunè tuos Magnus contemserit annos;

Qui te nec victos arcere à littore nostro

Posse putat. neu te sceptris priuauerit hospes,

Pignora sunt propiora tibi: Nilongq; Pharongq;

Si regnare piget, damnata redde sorori.

Ægyptum certè Latiis tueamur ab armis.

Quicquid non fuerit Magni, dum bella geruntur,

Nec victoris erit. toto iam pulsus ab orbe,

Postquam nulla manet rerum fiducia, quarit

Cum qua gente cadat: rapitur civilibus umbris. *Can. 111. nov. l. 2.*

Nec soceri tantum arma fugit: fugit ora Senatus,

Cuius Thessalicas saturat pars magna volucres.

Et metuit gentes, quas vno in sanguine mistas

Deferuit: regesq; timet, quorum omnia merfit: omnia. *Can. 1. l. 1. 1. 1.*

Thessaliag; reus, nulla tellure receptus,

f. verus H

Sollicitat nostrum, quem nondum perdidit, orbem.

Iustior in Magnum nobis, Ptolemæe, querela

Causa data est. quid sepositam, semperq; quietam

Crimine bellorum maculas Pharon, aruaq; nostra

Victori

Victori suspecta facis? cur sola cadenti
 Hæc placuit tellus, in quam Pharsalica fata
 Conferres, poenâsque tuas? iam crimen habemus
 Purgandum gladio, quod nobis sceptrâ Senatus
 Te suadente dedit, votis tua fouimus arma.
 Hoc ferrum, quod fata iubent proferre, paravi
 Non tibi, sed victo. feriam tua viscera, Magne:
 Malueram sociari: rapimur, quod cuncta feruntur.
 Tene mihi dubitas an sit violare necesse,
 Cum liceat? quæ te nostri fiducia regni
 Huc agit infelix? populum non cernis inermem,
 Aruâque vix refugo fodientem mollia Nilo?
 Metiri sua regna decet, virêsque fateri.
 Tu Ptolemæe potes Magni fulcire ruinam,
 Sub qua Roma iacet? bustum, cinerêsque mouere
 Thessalicos audes, bellumque in regna vocare?
 Ante aciem Emathiam nullis accessimus armis:
 Pompeii nunc castra placent, quæ deserit orbis?
 Nunc victoris opes, & cognita fata laceffis?
 Aduersis non deesse decet, sed lata secutos.
 Nulla fides unquam miseros elegit amicos.
 Assensere omnes sceleri. latatur honore
 Rex puer insueto, quod iam sibi tanta iubere
 Permittunt famuli. sceleri delectus Achilles.
 Perfida quæ tellus Cassis excurrit arenis,
 Et vada testantur iunctas Egyptia Syrtes,
 Exiguam sociis monstri, gladiisq; carinam
 Instruit. o superi, Nilus ne, & barbara Memphis,
 Et Pelusiaci tam mollis turba Canopi
 Hos animos! sic fata premunt ciuilia mundum!
 Sic Romana iacent! ullus ne in cladibus istis
 Est locus Egypto? Phariusq; admittitur ensis?
 Hanc certe seruate fidem ciuilia bella:
 F. huc H

Cogna-

F. iuvimus

F. proda 17. 629 H

F. obus H.

Cognatus præstate manus, externaque monstra
 Pellite, si meruit tam claro nomine Magnus
 Caesaris esse nefas. tanti Ptolemæ ruinam
 Nominis haud metuis? caloque tonante profanas
 Inferuisse manus impure, ac semivir audes? *Legum. v. VI. 356.*
 Non domitor mundi, nec ter Capitolia curru *Inf. O. H.*
 Inuectus, regumque potens, vindexque Senatus, *Legum. v. VI. 356.*
 Victoris que gener, Phario satis esse tyranno *Inf. O. H. 1x. 191.*
 Quod poterat, Romanus erat. quid viscera nostra *Claud. com. Philo. 136 ex mss. H.*
 Scrutaris gladio? nescis puer improbe, nescis
 Quo tua sit fortuna loco: iam iure sine ullo *Leges nam H.*
 Nili sceptrâ tenes: cecidit civilibus armis
 Qui tibi regna dedit. Iam vento vela negarat
 Magnus, & auxilio remorum infanda petebas
 Littora: quem contra non longa vecta biremi *Ad vecta vel in vecta H.*
 Appulerat scelerata manus: Magnoque patere
 Fingens regna Phari, celsæ de puppe carinae
 In parvam iubet ire ratem, litusque malignum
 Ineuat, bimaræque vadis frangentibus æstum,
 Qui vetet externas terras advertere classes.
 Quod nisi fatorum leges, intentaque iussu
 Ordinis æterni misera vicinia mortis
 Damnatum leto traherent ad littora Magnum,
 Non ulli comitum sceleris præfagia deerant.
 Quippe fides si pura foret, si regia Magno
 Sceptrorum auctori vera pietate pateret,
 Venturum tota Pharium cum classe tyrannum.
 Sed cedit fatis, classemque relinquere iussus est *tan hum una rari H.*
 Obsequitur, letumque inuat præferre timori.
 Ibat in hostilem præceps Cornelia puppim,
 Hoc magis impatiens egresso deesse marito,
 Quod metuit clades. remane temeraria coniux,
 Et tu nate precor, longæque e litore casus

Ex-

Expectate meos: & in hac ceruicē tyranni
 Explore fide. dixit: sed surda vetanti
 Tendebat geminas amens Cornelia palmas:
 Quò sine me crudelis abis? iterum ne relinquer
 Thessalicis sumnota malis? nunquam omine lato
 Distrahimur miseri. poteras nō flectere puppim,
 Cum fugeres aliò, latebrisq; relinquere Lesbi,
 Omnibus à terris si nos arcere parabas?
 An tantū in fluctus placeo comen? Hec ubi frustra
 Effudit, prima pendet tamen anxia puppe:
 Attonitoq; metu nec quoquam auertere visus,
 Nec Magnum spectare potest. stetit anxia classis
 Ad ducis euentum, metuens non arma, nefasq;
 Sed ne submissis precibus Pompeius adoret
 Sceptra suā donata manu. transire parantem
 Romanus Pharia miles de puppe salutat
 Septimius: qui, prò superum pudor, arma satelles
 Regia gestabat posito deformia pilo,
 Immanis, violentus, atrox, nullaque ferarum
 Mitior in cades. quis non, Fortuna, putasset
 Parcere te populis, quòd bello hac dextra vacasset,
 Thessaliāque procul tam noxia tela fugasset?
 Disponis gladios, ne quo non fiat in orbe,
 Heu, facinus ciuile tibi. victoribus ipsis
 Dedecus, & nunquam Superum caritura pudore
 Fabula, Romanus Regi sic paruit ensis,
 Pelleusque puer gladio tibi colla recidit
 Magne tuo. qua posteritas in secula mittet
 Septimium fama? scelus hoc quo nomine dicent,
 Qui Bruti dixere nefas? iam venerat hora
 Terminus extreme, Phariamq; ablatu in alnum
 Perdiderat iam iura sui. tum stringere ferrum
 Regia monstra parant. ut vidit comminus enses,
 Inuol-

p. 614 H.
 p. 614 H.

Inuoluit vultus: atque indignatus apertum

15 *Fortuna praeberet caput, tunc lumina pressit, prode et VII. 675*

Continuitque animam, ne quas effundere voces

Posset, & aeternam fletu corrumpere famam. *f. fene H*

At postquam mucrone latus funestus Achilles

Perfodit, nullo gemitu consensit ad ictum:

20 Despexitq; nefas, seruâtque immobile corpus,

Seq; probat moriens, atque hac in pectore voluit:

Secula Romanos nunquam tacitura labores

Attendunt, enûmque sequens speculatur ab omni

Orbe ratem, Phariamq; fidem. nunc consule fama.

3 Fata tibi longæ fluxerunt prospera vita.

Ignorant populi, si non in morte probaris, *frent beris H*

An scieris aduersa pati. ne cede pudori,

Auctoremque dole fati. quacunque feriris, *auct auctore H*

Crede manum sociari. spargant, lacerentq; licebit,

4 Sum tamen, ô superi, felix, nullique potestas

Hoc auferre Deo. mutantur prospera vita: *vlla. v. VI. 305. H.*

Non sum morte miser. videt hanc Cornelia cadem,

Pompeiûsque meus. tanto patientius oro

Claude dolor gemitus: natus, coniuxq; peremptum

65 Si mirantur, amant: talis custodia Magno

Mentis erat: ius hoc animi morientis habebat.

At non tam patiens Cornelia cernere senum

Quam perferre nefas, miserandis aethera complet, *quam vir ferre*

Vocibus: ô coniux, ego te scelerata peremi:

*vel ut quam. vel
hic quam fere H*

60 Letifera tibi causa moræ fuit ania Lesbos,

Et prior in Nili peruénit littora Caesar.

Nam cui ius alii sceleris? sed quisquis in istud

A superis immisse caput, vel Caesaris ire,

Vel tibi prospiciens, nescis crudelis, ubi ipsa

5 Viscera sint Magni: properas, atque ingeris ictus,

Qua votum est victo. pœnas non morte minores

N

Pendat,

l. p. vii. And. H. Pendat, & ante meum videat caput. haud ego culpa
 Libera bellorum, quae matrum sola per undas,

Et per castra comes, nullis absterita fatis,

Victum, quod reges etiam timuere, recepi. 65

l. p. vii. H.

Hoc merui coniux in tuta puppe relinqui?

Perfide parcebas? te fata extrema petente

Vita digna fui? moriar, nec munere regis.

Aut mihi precipitem nauta permittite saltum:

Aut laqueum collo tortosq; aptate rudentes: 66

l. p. vii. H.

Aut aliquis Magno dignus comes exigat enses.

Pompeio praestare potest, quod Caesaris armis

Imputet. o saui, properantem in fata tenetis?

Finis adhuc coniux, & iam Cornelia non est

Iuris, Magne, sui. prohibent accersere mortem: 67

Servor victori. sic fata, interque suorum

Lapsa manus, rapitur, trepida fugiente carina.

l. p. vii. H. At Magni cum terga sonent, & pectora ferro,

Permansisse decus sacra venerabile forma,

Iratamque Deis faciem, nihil ultima mortis 68

Ex habitu, vultuque viri mutasse, fatentur

Qui lacerum videre caput. nam saevus in ipso *l. p. vii. H.*

Septimius sceleris maius scelus inuenit actu:

Ac reteggit sacros, scisso velamine, vultus

Semianimis Magni, spirantiq; occupat ora, 69

Collaque in obliquo ponit languentia transtro.

Tunc nervos, venasq; secat, nodosaque frangit

Ossa diu: nondum artis erat caput ense rotare.

l. p. vii. H. At postquam trunco cervix abscissa recessit, *l. p. vii. H.*

Vendicat hoc Pharius dextra gestare satelles. *l. p. vii. H.*

l. p. vii. H. Degener, atque opera miles Romane secunda,

Pompeii diro sacrum caput ense recidis,

Vt non ipse feras? o summi fata pudoris!

Impius ut Magnum nossset puer, illa verenda

Regi-

l. p. vii. H. gaudente satelles.

- 60 Regibus hirta coma, & generosa fronte decora
 Caesaries compressa manu est; Pharioque veruto,
 Dum viuunt vultus, atque os in murmura pulsant
 Singultus anima, dum lumina nuda rigescunt, *hanc ha. H*
 Suffixum caput est, quo numquam bella iubente
 65 Pax fuit: hoc leges, campūq, & Rostra monebat. *regi. Gaius u.*
 Hac facie Fortuna tibi Romana placebas. *Phocor. prof. lib. 7.*
 Nec satis infando fuit hoc vidisse tyranno:
 Vult sceleri superesse fidem. tunc arte nefanda
 Submota est capiti tabes, raptōque cerebro
 70 Adficcata cutis, putrisq, effluxit ab alto
 Humor, & infuso facies solidata veneno est.
 Vltima Lagea stirpis, periturāque proles, *perjurāq, H*
 Degener, incesta sceptris cessure sororis,
 Cum tibi sacrato Macedon seruetur in antro,
 75 Et regum cineres extructo monte quiescant,
 Cum Ptolemaeorum manes, seriemq, pudendam,
 Pyramides claudant, indignāque Mausolea:
 Littora Pompeium feriunt, truncusq, vadofis
 Huc illuc iactatur aquis. adeōne molesta
 80 Totum cura fuit socero seruare cadauer?
 Hac Fortuna fide Magni tam prospera fata
 Pertulit: hac illum summo de culmine rerum
 Morte petit: cladēsque omneis exegit in vno *sorte. vad. lib. xiv 690.*
 85 Saena die, quibus immunes tot praestitit annos:
 Pompeiusque fuit, qui nunquam mista videret
 Leta malis: felix nullo turbante Deorum,
 Et nullo parcente miser. semel impulit illum
 Dilata Fortuna manu. pulsatur arenis,
 90 Carpitur in scopulis, hausto per vulnera fluctu
 Ludibrium pelagi: nullāque manente figura,
 Vna nota est Magno capitis iactura reuulsi.
 Antè tamen Pharias victor quàm tangat arenas,

L. 10

Impeio raptim tumultum Fortuna parauit,
Te iaceat nullo, vel ne meliore sepulcro.

E latebris pauidus decurrit ad aquora Cordus.

facilio. sed v. 24
paru. cinyreo
uore. p. v. 24 H

Quaestor ab Idalio Cinyrae littore Cypri.

75

Infustus Magni fuerat comes. ille per umbras

Aus ferre gradum, victum pietate timorem

Compulit, ut mediis quasitum corpus in undis

Duceret ad terrā, traheretq; ad littora Magnum.

76

Lucis mœsta parum per densas Cynthia nubes

Præbat, cano sed discolor equore truncus

Conspicitur. tenet ille ducem complexibus arctis

Eripiente mari: nunc victus pondere tanto

Expectat fluctus, pelagóque iunante cadaver

77

Impellit. postquam sicco iam littore sedit,

Incubuit Magno, lacrymasque effudit in omne

Vulnus, & ad Superos, obscuraque sidera fatur:

Non pretiosa petit cumulatō ture sepulcra

Pompeius, Fortuna, tuus: non pinguis ad astra

78

Vt ferat è membris Eos fumus odores,

Vt Romana suum gestent pia colla parentem,

Præferat ut veteres feralis pompa triumphos,

Vt resonent cantu tristi fora, totus ut ignem

Proiectis mœrens exercitus ambiat armis.

79

nam Guther. de
iur. manig. bore H

Da vilem Magnoplebei funeris arcam,

Quæ lacerum corpus siccis effundat in ignes.

Robora non desint misero, nec sordidus vstor.

Sit satis, ô superi, quod non Cornelia fuso

Crine iacet, subicique facem complexa maritum

74

Imperat, extremo sed abest à munere busti.

Infelix coniux, nec adhuc à littore longè est.

Sic fatus, paruos inuenis procul aspicit ignes,

Corpus vile suis, nullo custode cremantes.

Inde rapit flammās, semustaq; robora membris

74.

Sub-

Subducens, Quaecumq; es (ait) neglecta, nec ulli
 Caratuo, sed Pompeio felicior umbra,
 Quoddiam compositū violat manus hospita bustū,
 Da veniam: si quid sensus post fata relictum est:
 Cedis & ipsa rogo, paterisq; hac damna sepulcri,
 Teque pudet, sparsis Pompeii manibus, vri.
 Sic fatur: plenusque sinus ardente fanilla
 Peruolat ad truncum; qui fluctu panè relatus (evolans. H
 Littore pendebat. summas dimouit arenas,
 Et collecta procul laceræ fragmenta carinae (collata 1. 473. v. 722
 Exigua trepidus posuit scrobe. nobile corpus H
 Robora nulla premunt, nulla strue membra recum-
 Admotus Magnū, non subditus, accipit ignis. (būt:
 Ille sedens iuxta flammās, O maxime, dixit,
 Ductor, & Hesperii maiestas nominis una,
 Si tibi iactatu pelagi, si funere nullo
 Tristior iste rogi, manes, animamq; potentem
 Officiis auerte me is: iniuria fati
 Hoc fas esse iubet, ne ponti belua quicquam,
 Ne fera, ne volucres, ne sæui Caesaris ira
 Audeat: exiguam, quantum potes, accipe flammam (sus. me. H
 Romana succense manu. Fortuna recursus
 Si det in Hesperiam, non hac in sede quiescent
 Tam sacri cineres: sed te Cornelia, Magne,
 Accipiet, nostræque manu transfundet in urnam.
 Interea paruo signemus littora saxo, (ad 11. m. 32
 Ut nota sit busti, si quis placare peremtum
 Fortè volet, plenos & reddere mortis honores;
 Inueniat trunci cineres, & norit arenas,
 Ad quas, Magne, tuum referat caput. hac ubi fatus,
 Excitat inualidas admoto fomite flammās.
 Carpitur, & lentum Magnus distillat in ignem,
 Tabe fouens bustum. sed iam percusserat astra

Aurora promissa dies: ille, ordine raptō
 Funeris, attonitus latebras in littore quarit.
 Quam metuis demens isto pro crimine pœnam,
 Quo te fama loquax omneis accepit in annos?
 Condita laudabit Magni socer impius ossa.
 I modo securus venia, fassusque sepulcrum
 Posce caput. cogit pietas imponere finem
 Officio. semusta rapit, resolutaque non dum
 Ossa satis, nervis, & inustis plena medullis
 Equorea restinguit aqua, congestaque in unum
 Parua clausit humo. tum ne levis aura relectos
 Auferret cineres, saxo compressit arenam:
 Nautaque ne bustum religato fune moueret,
 Inscriptis sacrum semusto stipite nomen:
 Hic situs est Magnus. placet hoc, Fortuna, sepulcrū
 Dicere Pompeii: quo condi maluit illum,
 Quam terra caruisse socer? temeraria dextra
 Cur obicis Magno tumulum, manesque vagantes
 Includis? situs est, quā terra extrema refuso
 Pendet in Oceano. Romanum nomen, & omne
 Imperium Magno est tumuli modus. obrue saxa
 Crimine plena Deūm. si tota est Herculis Oete,
 Et inga tota vacant Bromio Nyseia, quare
 Vnus in Aegypto Magno lapis? omnia Lagi
 Rura tenere potest, si nullo cespite nomen
 Haerit. erremus populi, cinerūque tuorum,
 Magne, metu nullas Nili calcepus arenas.
 Quod si tam sacro dignaris nomine saxum,
 Adde actus tantos, monumentaque maxima rerum:
 Adde truces Lepidi motus, Alpinaque bella,
 Armāque Sertori reuocato Consule victa,
 Et currus, quos egit eques: commercia tuta
 Gentibus, & pauidos Cilicas maris. adde subactam
 Barba-

f. 128 A

numen m. 1. 128 A
f. 128 A

f. 128 A

Barbariem, gentesque vagas, & quicquid in Euro
Regnorum, Boreaque iacet. dic semper ab armis
Civilem repetisse togam: ter curribus actis

15 Contentum patriae multos donasse triumphos.

Quis capit haec tumulus? surgit miserabile bustum
Non ullis plenum titulis, non ordine tanto.

Fastorum: solitumque legi super alta Dearum

Culmina, & extractos spoliis hostilibus arcus. *Seneca*

20 Haud procul est ima Pompeii nomen arena,

Depressum tumulo, quod non legat advena rectus,

Quod nisi monstratum Romanus transeat hospes.

Noxia civili tellus Aegyptia fato,

Haud equidem immerito Cumana carmine Vatis

25 Cantum, ne Nili Pelusia tangeret ora,

Hesperius miles, ripasque aestate tumentes.

Quid tibi seua precer pro tanto crimine tellus?

Vertat aquas Nilus, quo nascitur orbe, retentus,

Et steriles egeant hybernis imbribus agri,

30 Totaque in Aethiopum putres soluaris arenas.

Nos in aeterna tua Romana accepimus Isin,

Semideosque canes, & fistra iuventia luctus,

Et quem tu plangens hominem testaris Osirim:

Tu nostros Aegypte tenes in pulvere Manes.

35 Tu quoque cum fana dederis iam templa tyranno,

Nondum Pompeii cineres in Roma petisti:

Exul adhuc iacet umbra ducis. si secula prima

Victoris timuere minas, nunc excipe saltem

Ossa tui Magni, si nondum subruta fluctu

40 Inuisa tellure sedent. quis busta timebit?

Quis sacris dignam mouisse verebitur urnam?

Imperet hoc nobis utinam scelus, & velit uti

Nostro Roma sinu: satis o nimiumque beatus,

Si mihi contingat manes transferre reuulsos

Ausoniā, si tale ducis violare sepulcrum.

Forsitan aut sulco sterili cum poscere finem

A Superis, aut Roma volet feralibus Austris,

Ignibus aut nimis, aut terra tecta monenti:

Consilio, iussuq; Deū transibis in urbem,

Magne, tuam, summusq; feret tua busta sacerdos. 85

cinere in solen
f. peret ali
pula H. Nam quis ad exustam Cancro torrente Syenen

Ibit, & imbrifera siccis sub Pleiade Thebas

Spectator Nili: quis rubri stagna profundi,

Aut Arabum portus mercis mutator Eoe,

Magne, petet, quem non tumuli venerabile saxum, 86

Et cinis in summis forsā turbatus arenis

Aduertet? manesque tuos placare inebit,

Et Casio praeferre Ioni? nil ista nocebunt

Eam busta tua. templis, auroque sepultus

Illior umbra fores: nunc est pro numine summo, 86

Hoc tumulo Fortuna iacens. augustius aris

Victoris Libycō pulsatur ab æquore saxum.

Tarpeiis qui saepe Deis sua tura negarunt,

Inclusum fusco venerantur cespite fulmen. 87

Proderit hoc olim, quod non mansura sepulcri

Ardua marmoreo surrexit pondere moles. 86

Pulueris exigui sparget non longa vetustas

Congeriem, bustūque cadet, mortisq; peribunt

Argumenta tua. veniet felicior atq;

Qua sit nulla fides saxum monstrantibus istud: 870

Atque erit Egyptus populis fortasse nepotum

Tam mendax Magni tumulo, quā Creta Tonantis.

f. superet H

M. AN.

M. ANNÆI
L. V. C. A. N. I.
CIVILIS BELLI

SIVE PHARSALIÆ

LIBER NONVS.

Non in Pharia manes iacere
faulla,

Nec cinis exiguis tantam com-
pescuit umbram:

Profiluit busto, semustaq; membra
relinquens,

v. Basth. ad Nat. x. 35.

Degeneremq; rogum, sequitur conuexa Tonantis.

Qua niger astriferis connectitur axibus aer:

Quodque patet terras inter, lunaq; meatus quaque *serv. ad s. On: 755*

Semidei manes habitant, quos ignea virtus

Inpocuos vitæ patientes ætheris imi

Fecit, & æternos animam collegit in orbes.

Non illuc auro positi, nec ture sepulti

Perueniunt. illic postquam se lumine vero

Implevit, stellasq; vagas miratur, & astra

Fixa polis, vidit quanta sub nocte iaceret

Nostra dies, risitq; sui ludibria trunci.

Hinc super Emathia campos, & signa cruenti

Cæsaris, ac sparsas volitavit in æquore classes;

Et scelerum vindex in sancto pectore Bruti

Sedit, & innicti posuit se mente Catonis.

Ille ubi pendebant casus, dubiumq; manebat,

N 5 Quem

Quem mundi dominum facerent ciuilia bella,
 Oderat & Magnum, quanuis comes isset in armis.
 Auspiciis raptus patria, ductusq; Senatus.
 At post Thessalicas clades iam pectore toto
 Pompeianus erat. patriam tutore carentem
 Excepit, populi trepidantia membra resouit,
 Ignauis manibus proiectos reddidit enses:
 Nec regnum cupiens gessit ciuilia bella,
 Nec seruire timens. nil causa fecit in armis
 Ipse sua: tota post Magni funera partes
 Libertatis erant: quas ne per littora fusas
 Colligeret rapido victoria Caesaris actu, 7. 294. 4. 1.
 Corcyra secreta petit, ac mille carinis
 Abstulit Emathia secum fragmenta ruina.
 Quis ratibus tantis fugientia crederet ire
 Agmina? quis pelagus victas arctasse carinas?
 Dorida tunc Malean, & aperta Tanaron umbris,
 Inde Cythera petit: Boreaq; urgente carinas
 Creta fugit: Dictaea legit, cedentibus undis,
 Littora. tunc ausum classi praecludere portus
 Impulit, ac saeuas meritum Phycuntia rapinas
 Sparsit: & hinc placidis alto delabitur auris
 In litus Palinure tuum: (neq; enim equore tantum
 Ausonio monimenta tenes: portusque quietos
 Testatur Libye Phrygio placuisse magistro.)
 Cum procul ex alto tendentes vela carinae
 Ancipites tenere animos, socios ne malorum,
 An veherent hostes: praeceptis facit omne timendum
 Victor, & in nulla non creditur esse carina.
 Ast illa puppes luctus, planctusque ferebant,
 Et mala vel duri lacrymas motura Catonis.
 Nam postquam frustra precibus Cornelia nautas
 Primignique fugam tenuit, ne forte repulsus
 Littori-

Caplan H. ad Val.
 T. IV. 161.

Sam nam H

Hunc H

Hunc H

Stat. v. lib. 3. 127.

Littoribus Rhariis remearet in aquora truncus,

Ostenditq; rogi non iusti flamma sepulcri:

Ergo indigna fui, dixit, Fortuna, marito

Accendisse rogi, gelidos effusa per aris *f. aff. H.*

Incubuisse viro, laceros exurere crines,

Membræque dispersi pelago componere Magni? *f. r. H. evellere H.*

Vulneribus cunctis largos infundere fletus?

Ossibus, & tepida vestes implere favilla?

Quicquid ab extincto licuisset tollere busto,

In templis sparsura Deum. sine funeris vello

Ardet honore rogi: manus hoc Ægyptia forsan

Obtulit officium grane manibus. ô bene nudi.

Crassorum cineres! Pompeio contigit ignis

Invidia maiore Deum. similis ne malorum

Sors mihi semper erit? nunquam dare busta licebit *v. ad ord. Trist. IV. 7. 80.*

Coniugibus: nunquã plenas plangemus ad urnas?

Quid porro tumultis opus est, aut vlla requiris *fr. and H.*

Instrumenta dolor? non toto pectore portas

Impia Pompeium? non imis hæret imago

Visceribus? querat cineres victura superstes.

Nunc tamen hic, longè qui fulget luce maligna,

Ignis, adhuc aliquid, Phario de littore surgens

Ostendit mihi, Magne, tui: iam flamma resedit, *fr. v. ad ord. Trist. XVII. 196*

Pompeiumq; ferens vanescit Solis ad ortus

Fumus, & inuisi tendunt mihi carbasa venti.

Non mihi nunc tellus Pompeio siqua triumphos

Victa dedit, non alta terens Capitolia currus

Gratior: elapsus felix de pectore Magnus:

Hunc volumus, quem Nilus habet, terraq; nocenti *f. colum. 114*

Non hæcere queror: crimen commendat arenas.

Linquere, si qua fides, Pelusia littora nolo.

Tu pete bellorum casus, & signa per orbem, *f. I. p. H.*

Sexte, paterna mone: namq; hæc mandata reliquit

Pom-

*1. sed nostra cura
cura h*

Pompeius vobis in nostra condita cura,
 Me cum fatalis leto damnauerit hora,
 Excipite o nati bellum ciuile, nec unquam,
 Dum terris aliquis nostra de stirpe manebit,
 Caesaribus regnare vacet. vel sceptrum, vel vrbes
 Libertate sua validas impellite fama
 Nominis: has vobis parteis, haec arma relinquo.
 Inueniet classes quisquis Pompeius in undas
 Venerit: & noster nullis non gentibus haeres
 Bella dabit: tantum indomitos, memoresque paterni
 Iuris habete animos. vni parere decebit,
 Si faciet partes pro libertate, Catoni.
 Exolui tibi, Magne, fidem, mandata peregi.
 Insidia valere tua, deceptaque vixi,
 Ne mihi commissas auferrem perfida voces.
 Iam nunc te per inane chaos, per Tartara, coniux,
 Si sunt vlla, sequar: quam longo tradita leto
 Incertum est: poenas animae vinacis ab ipsa
 Ante feram. potuit cernens tua vulnera, Magne,
 Non fugere in mortem: planctu contusa peribit:
 Effluet in lacrymas: nunquam veniemus ad enses,
 Aut laqueos, aut praecipites per inania iactus.
 Turpe mori post te solo non posse dolore.
 Sic ubi fata, caput ferali obducit amictu,
 Decreuitque pati tenebras, puppisque caernis
 Delituit: saeuumque arte complexa dolorem
 Perfruitur lacrymis, & amat pro coniuge luctum.
 Illam non fluctus, stridensque rudentibus Euris
 Monit, & exurgens ad summa pericula clamor:
 Votaque sollicitis faciens contraria nautis,
 Composita in mortem iacuit, fanitque procellis.
 Prima ratem Cypros spumantibus accipit undis:
 Inde tenens pelagus, sed iam moderatior, Euris

II. 335.

f. 8. v. 11. H.

f. 1. v. 11. H.

H. 207.

In

In Libycas egit sedes, & castra Catonis.

Tristis, ut in multo mens est presaga timore,

Aspexit patrios comites à littore Magnus,

Et fratrem: medias praeceps tunc fertur in undas.

Dic ubi sit, germane, parens: stat summa, caputq;
Orbis, an occidimus? Romanaq; Magnus ad um-
bras

Abstulit? hæc fatur: quem contra talia frater.

O felix, quem fors alias dispersit in oras,

Quiq; nefas audis: oculos, germane, nocenteis

Spectato genitore fero. non Caesaris armis

Occubuit, dignoque perit auctore ruina.

Rege sub impuro Nilotica rura tenente,

Hospitii fretus Superis, & munere tanto *Helic. H.*

In proavos, cecidit donati victima regni.

Vidi ego magnanimi lacerantes pectora patris:

Nec credens Pharium tantum potuisse tyrannum,

Littore Niliaco socerum iam stare putavi.

Sed me nec sanguis, nec tantum vulnera nostri

Affecere senis, quantum gestata per vrbes

Ora ducis, quæ transfixo sublimia pilo *reforma. met. 11. 169. VIII. 56. H.*

Vidimus: hæc, fama est, oculis victoris iniqui *Spart. sever. 9*

Servari, scelerisq; fidem quæsisse tyrannum.

Nam corpus Pharia ne canes, avidaq; volucres *ne*

Distulerint, an furtivus, quem vidimus, ignis

Soluerit, ignoro. quacunque iniuria fati

Abstulit hos artus, Superis hæc crimina dono: *lea velena H.*

Servata de parte queror. Cum talia Magnus

Audisset: non in gemitus, lacrymasque dolorem

Effudit, iustaque furens pietate profatur:

Præcipitate rates è sicco littore nante;

Classis in aduersos erumpat remige ventos:

Ite duces mecum: nunquam civilibus armis

Tanta

arcas Langst. w.
VIII. 37. P. H

pro selesio. H

Tanta fuit merces, inhumatos condere manes,
Sanguine semiviri Magnum satiare tyranni.
Non ego Pelleas arces, adytisq; reiectum
Corpus Alexandri pigra Mareotide mergam?
Non mihi Pyramidum tumulis euulsus Amasis,
Atque alii reges Nilo torrente natabunt?
Omnia dent pœnas nudo tibi, Magne, sepulcra:
Euoluam busto iam numen gentibus Isin,
Et tectum lino spargam per vulgus Osirim,
Et sacer in Magni cineres mactabitur Apis,
Suppositis que Deis vram caput. has mihi pœnas
Terra dabit: linguam vacuos cultoribus agros;
Nec, Nilus cui crescat, erit: solusque tenebis
Ægyptum genitor, populis superisq; fugatis.
Dixerat, & classem seuas rapiebat in undas.
Sed Cato laudatam iuuenis compescuit iram.
Interea totis audito funere Magni
Littoribus sonuit percussus planctibus æther:
Exemploque carens, & nulli cognitus ævo
Luctus erat, mortem populos deslere potentis.
Sed magis, ut visa est lacrymis exhausta, solutas
Inpultus effusa comas, Cornelia puppe
Egrediens, rursus geminato verbere plangunt.
Et primum in sociæ peruenit littora terra,
Collegit vestes, miseriq; insignia Magni,
Armæque, & impressas auro, quas gesserat olim,
Stunias, pictasque togas, velamina summo
Ter conspecta Ioui, funestisq; intulit igni.
Ille fuit misera Magni cinis. accipit omnis
Exemplum pietas, & toto littore busta
Surgunt Thessalicis reddentia manibus ignem.
Sic, ubi depastis submittere gramina campis,
Et renouare parans hybernas Appulus herbas,
Igne

v Scal. ad Prop. p. 259. H.

igne fouet terras, simul & Garganus, & arua

Vulturis, & calidi lucent buceta Matini. *humi*

Non tamen ad Magni peruenit gratius umbram, *humi*

Omne quod in Superos audet conuicia vulgus, *humi*

Pompeiūque Deis obicit, quā pauca Catonis

Verba, sed a pleno venientia pectore veri.

Cuius obit (inquit) multo maioribus impar

Nosse modum iuris, sed in hoc tamen utilis eue,

Cui non vlla fuit iusti reuerentia, salua

Libertate potens, & solus plebe parata

Priuatius seruire sibi, rectorque Senatus,

Sed regnantis, erat. nil belli iura poposcit:

Quaę dari voluit, voluit sibi posse negari.

Immodicas possedit opes: sed plura retentis

Intulit: inuasit ferrum, sed ponere norat.

Prætulit arma togæ: sed pacem armatus amauit.

Inuit summa ducem, inuit dimissa potestas.

Castæ domus, luxuq; carens, corruptaq; nunquam

Fortuna domini, clarum, & venerabile nomen

Gentibus, & multum nostræ quod proderat urbi,

Olim vera fides Sylla Marioque receptis

Libertatis obit: Pompeio rebus adempto

Nunc & ficta perit. non iam regnare pudebit:

Nec color imperii, nec frons erit vlla Senatus.

O felix, cui summa dies fuit obuia victo,

Et cui quarendos Pharium scelus obtulit enses:

Forſitan in ſoceri potuiſſes viuere regno.

Scire mori, ſors prima viris, ſed proxima cogi.

Et mihi, ſi fatis aliena in iura venimus,

Da talem Fortuna Iubam: non deprecor hoſti

Seruari, dum me ſeruet ceruice recifa.

Vocibus his maior, quā ſi Romana ſonarent

Roſtra ducis laudes, generoſam venit ad umbram

Mortis

*1. Parandimom.
v. flor. 14. 2. ut
v. v. mel. H.*

Mortis honos. fremit interea discordia vulgi
Castrorum, bellig³ piget post funera Magni:
Cum Tarcho in motu linquendi signa Catonis
Sustulit; hunc rapta fugientem classe secutus
Lattus in extremum, tali Cato voce notavit:
O nunquam pacate Cilix! iterum ne rapinas
Vadis in equoreas? Magnum Fortuna remouit:
Iam pelago pirata redis. tunc respicit omneis
In cœtu, motuq³ viros: quorum unus aperta
Mente fuga, tali compellat voce regentem:
Nos Cato, da veniam, Pompeii duxit in arma,
Non belli civilis amor, partēsque fauore
Fecimus. ille iacet, quem paci prætulit orbis,
Causaq³ nostra perit: patrios permitte penates,
Desertamq³ domum, dulcēsque reuifere natos.
Nam quis erit finis, si nec Pharsalia, pugna,
Nec Pompeius erit? perierunt tempora vite,
Mors eat in tutum: iustas sibi nostra senectus
Prospiciat flammās. bellum civile sepulcra
Vix ducibus præstare potest. non barbarā victos
Regna manent: nō Armenium mihi saxa minatur,
Aut Scythicum Fortuna iugum: sub iura togati
Cuius eo. quisquis Magno viuentē secundus,
Hic mihi primus erit: sacris præstabitur umbris
Summus honor: dominum, quem clades cogit, ha-
Nullū, Magne, ducē. te solū in bella secutus, (bebo:
Post te, fata sequar: neq³ enim sperare secunda
Fas mihi, nec liceat. Fortuna cuncta tenentur
Cæsaris: Emathium sparsit victoria ferrum.
Clausā fides miseris, & toto solus in orbe est,
Qui velit, ac possit victis præstare salutem.
Pompeio, scelus est bellum civile, perempto,
Quo fuerat viuentē, fides. si publica iura,

Si

- 50 Si semper patriam sequeris Cato, signa petamus
 Romanus quæ Consul habet. sic ille profatus
 Insiluit puppi, iuuenum comitante tumultu. *prim. us. lib. in siluit*
 Actum Romanis fuerat de rebus, & omnis solò nō trahit pondere puppim
- 55 Indiga seruitii fernebat littore plebes: *v. l. x. s. o. l. 14.*
 Erupere ducis sacro de pectore voces:
 Ergo pari voto gessisti bella iuuentus
 Tu quoque pro dominis, & Pompeiana fuisti,
 Non Romana manus? quod non in regna laboras,
 Quod tibi, non ducibus, vinis, moriensq; quod orbē
- 60 Acquiris nulli, quod iam tibi vincere tutum est,
 Bella fugis, querisq; ingum ceruice vacante,
 Et nescis sine rege pati. nunc causa pericli
 Digna viris. vestro potuit Pompeius abuti
 Sanguine: nunc patria iugulos ensesque negatis,
- 65 Cum propè libertas. vnum Fortuna reliquit. *relinqui. i. l. e. d. g. i. l. e. d. H*
 Iam tribus è dominis. pudeat: plus regia Nili
 Contulit in leges, & Parthi militis arcus.
 Ite ô degeneres, Ptolemai munus, & arma
 Spernite. quis vestras vlla putet esse nocenteis
- 70 Cade manus? credet facileis sibi terga dedisse,
 Credet ab Emathiis primos fugisse Philippis.
 Vadite securi: mernistis iudice vitam
 Casare, non armis, non obsidione subacti.
 O famuli turpes, domini post fata prioris
- 75 Itis ad heredem. cur non maiora mereri,
 Quam vitam, veniamq; libet? rapiatur in undas *Franklin H*
 Infelix Magniconiux, prolesque Metelli:
 Ducite Pompeios: Ptolemai vincite munus.
 Nostra quoque inuiso quisquis feret ora tyranno,
- 80 Non parua mercede dabit. sciat ista iuuentus
 Cervicis precio bene se mea signa secutam.
 Quin agite, & magna meritum cum cade parate:
 O Ignantum

Ignauum scelus est tantum fuga. dixit: & omneis

Haud aliter medio renouauit ab aequore puppes,

Quam simul effetas linguunt examina ceras,

28

Atque oblita fani non miscent nexibus alas,

Sed sibi quaeque volat, nec iam degustat amarum

Desidiosa thymum: tum si sonus increpat aris, (legi H

Attonita posuere fugam, studiumque laboris

Florigeri repetunt, & sparsi mellis amorem: (legi H

29

Gaudet in Hyblae securus gramine pastor

Diuitias seruasse case: sic voce Catonis

Inculcata viris insti patientia Martis.

Iamque actu belli non doctas ferre quietem

Constituit mentes, serieque agitare laborum.

29

Primum litoreis miles lassatur arenis.

Proximus in muros, & moenia Cyrenarum

Est labor: exclusus nulla se vindicat ira:

Poenaque de victis sola est, vicisse, Catoni.

Inde peti placuit Libyci contermina Mauris

30

Regna Iuba, sed iter mediis Natura negabat

Syrtibus: has audax sperat sibi cedere virtus.

Syrtes vel primam mundo Natura figuram

Cum daret, in dubio pelagi terraeque reliquit.

(Nam neque subsedit penitus, quò stagna profundi

30

Acciperet, nec se defendit ab aequore tellus:

Ambigua sed lege loci iacet inuisa sedes:

Aequora fracta vadis, abruptaque terra profundo,

Et post multa sonant proiecti littora fluctus.

Sic male deseruit, nullòsque exegit in usus

31

Hanc partem natura sui.) vel plenior alto

Olim Syrtis erat pelago, penitusque natabat:

Sed rapidus Titan ponto sua lumina pascens,

Aequora subduxit zona vicina perusta:

Et nunc pontus adhuc Phæbo siccante repugnat.

31

Mox

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

l. l. v. 477.

- Mox ubi damnosum radios admouerit eum,
 Tellus Syrtis erit: nam iam brevis unda superne
 Innatat, & late periturum deficit aquor.
 Ut primum remis actum mare propulit omne *l. echin. vel i. him. 12*
 20 Classis onus, densis fremuit niger imbris Austere *periculum remis mare*
 In sua regna furens: tentatum classibus aquor *11. 469-1 x 31. f. 1.*
 Turbine defendit, longéque à Syrtibus undas *xiii. 243 xiv. 36-102*
 Egit, & illato confregit littore pontum. *aballom. f. ablat. H*
 Tum quarum recto deprendit carbasa malo
 25 Eripuit nautis, frustra quæruentibus ansis
 Vela negare Noto, spatium vicere carina,
 Atque ultra proram tumuit sinus. omnia si quis
 Prouidus antenna suffixit linca summa,
 Vincitur, & nudis auertitur armamentis.
 30 Sors melior classi, quæ fluctibus incidit altis,
 Et certo iactata mari. quacunque leuata
 Arboribus cæsis flatum effudere prementem:
 Abstulit has ventis liber contraria voluens *f. ventis H*
 Aëstus, & obnixum victor detrusit in Austrum.
 35 Has vada destituunt, atque interrupta profundo
 Terra ferit puppes: dubioque obnoxia fato
 Pars sedet una ratis, pars altera pendet in undis.
 Tunc magis impactum breuibus mare, terraq; senit
 Obuia consurgens: quannuis elisus ab Austro,
 40 Sepe tamen cumulos fluctus non vincit arena.
 Eminent in tergo pelagi procul omnibus aruis,
 Inuiolatus aqua, sicci iam pulueris agger,
 Stant miseri nautæ, terraq; harente carina
 Littora nulla vident. sic partem intercipit aquor:
 45 Pars ratum maior regimen, clauumque secuta est,
 Tuta fuga, nautasque loci sortita peritos,
 Torpentem Tritonos adit illæsa paludem.
 Hanc, ut fama, Deus, quem voto littore pontus

Audit ventosa perflantem murmura concha,

Hanc & Pallas amat: patrio qua vertice nata

Can. H. N. L. III. 2.

Terrarum primam Libyen (nam proxima cœlo est,

Vt probat ipse calor) tetigit: stagnique quicta

Vultus vidit aqua, posuit q̄ in margine plantas,

Et se dilecta Tritonida dixit ab unda.

v. 375. ad mel. p. 37

Quam iuxta Lethes tacitus pralabitur annis

Infernis, ut fama, trahens obliuia venis:

Atque insopiti quondam tutela draconis,

Hesperidum pauper spoliatis frondibus hortus.

Inuidus, annoso famam qui derogat æuo,

Qui vates ad vera vocat. Fuit aurea silua,

Diuitiis q̄ graues, & fuluo germine rami,

Virgineusque chorus nitidi custodia luci,

Et nunquam somno damnatus lumina serpens,

Robora complexus rutilo curuata metallo.

Abstulit arboribus pretium, nemorique laborem

Alcides: passus q̄ inopes sine pondere ramos.

Rettulit Argolico fulgentia poma tyranno.

Prepecta. Oro. H.

His igitur depulsa locis, eiecta que classis

Syrtibus, haud ultra Garamantidas attigit undas:

Sed duce Pompeio Libyes melioris in oris

Mansit. at impatiens virtus herere Catonis

Audet in ignotas agmen committere gentes,

Armorum fidens, & terra cingere Syrtim.

Hæc eadem suadebat hyems, quæ clauserat æquor.

Et spes imber erat, nimios metuentibus ignes:

Vt neque sole viam, nec duro frigore seuam,

Inde polo Libyes, hinc bruma temperet annus:

Atque ingressurus steriles, sic fatur, arenas.

O quibus una salus placuit mea castra secutis

Indomita cernice mori, componite mentes

Ad magnum virtutis opus, summos q̄ labores.

Vadimus

- Vadimus in campos steriles, exusta³que mundi,
 Quà nimius Titan, & rara in fontibus unda,
 Siccàque letiferis squalent serpentibus arua,
 95 Durum iter. ad leges, patriaq³ ruentis amorem, *v. 1. H.*
 Per mediam Libyen veniant, atque inuia tentent,
 Si quibus in nullo positum est euadere voto,
 Si quibus ire sat est. neq. enim mihi fallere quēquam
 Est animus, tecto³que metu perducere vulgus. *(Cœ con. H.)*
 90 Hi mihi sint comites, quos ipsa pericula ducent,
 Qui me teste, pati, vel quæ tristissima, pulcrum,
 Romanumq³ putant. at qui sponsore salutis
 Miles eget, capiturq³ anima dulcedine, vadat
 Ad dominum meliore via. dum primus arenas
 95 Ingrediar, primusq³ gradus in pulvere ponam,
 Me calor ætherens feriat, mihi plena veneno
 Occurrat serpens, fatòque pericula vestra
 Prætentate meo: sitiât, quicumque bibentem *v. Hens. ad Claud. 2 m. huf.*
 Viderit: aut umbras nemorum quicumq³ petentem, *479*
 100 Æstuet: aut equitem peditum præcedere turmas,
 Deficiat, si quo fuerit discrimine notum
 Dux, an miles eam. serpens, sitis, ardor, arena,
 Dulcia virtuti: Gaudet patientia duris.
 Latius est, quoties magno sibi constat, honestum.
 405 Sola potest Libye turbam præstare malorum,
 Ut deceat fugisse viros. Sic ille calentes
 Incendit virtute animos, & amore laborum,
 Irreducemq³ viam deserto limite carpit:
 Et sacrum paruo nomen clausura sepulcro
 410 Inuasit Libye securi fata Catonis.
 Tertia pars rerum Libye, si credere famæ
 Cuncta velis: at si ventos cælumq³ sequaris,
 Pars erit Europæ. nec enim plus littora Nili,
 Quàm Scythicus Tanais primis à Gadibus absunt:

*fluxu oceanipro
fluxu. H*

*(glebarum utrumque
aves, sic penitus
tenet. H*

ad virg. x. 506. H

pluvii. H.

l. q. H

Unde Europa fugit Libyen, & littora flexu
Oceano fecere locum: sed maior in vnam
Orbis abit Asiam. nam cum communiter ista
Effundant Zephyrum, Borea latus illa sinistram
Contingens, dextrumque Noti, discedit in ortus,
Eurum sola tenens. Libycæ quod fertile terra est,
Vergit in occasus: sed & hæc non fontibus ullis
Solvitur: Arctæos raris Aquilonibus imbres
Accipit, & nostris reficit sua rura serenis.
In nullas vitiatur opes, non ære, nec auro
Excoquitur, nullo glebarum crimine, pura,
Et penitus terra est. tantum Maurusia genti
Robora dinitia, quarum non nouerat usum:
Sed citri contenta comis vivebat, & umbra.
In nemus ignotum nostræ venere secures:
Extremoque epulas, mensasque petiuimus orbe.
At quæcunque vagam Syrtim complectitur ora
Sub nimio proiecta die, vicina perusti
Ætheris, exurit messes, & puluere Bacchum
Enecat, & nulla putris radice tenetur.
Temperies vitalis abest: & nulla sub illa
Cura Iouis terra est: Natura deside torpet
Orbis, & immotis annum non sentit arenis.
Hoc tam segne solum raras tamen exerit herbas,
Quas Nasamon gens dura legit, qui proxima ponto
Nudus rura tenet, quem mundi barbara damnis
Syrtis alit, nam littoreis populator arenis
Imminet, & nulla portus tangente carina,
Nouit opes. sic cum toto commercia mundo
Naufragiis Nasamones habent. hæc ire Catonem
Dura iubet virtus. illic securâ inuentus
Ventorum, nullas que timens tellure procellas,
Æquoreos est passa metus. nam littore sicco,
Quam

- Quam pelago, Syrtis violentius excipit Austrum,
 Et terra magis ille nocet, non montibus ortum
- 450 Aduersis frangit Libye, scopulisque repulsum
 Dissipat, & liquidas è turbine soluit in auras:
 Nec ruit in sylvas, annosâque robora torquens
 Lassatur: patet omne solum, liberque meatu
 Æoliam rabiem totis exercet arenis: *1. motu x. 469. H.*
- 455 At non imbriferam cum torto puluere nubem *commoto H.*
 In flexum violentus agit: pars plurima terre
 Tollitur, & nunquam resoluta vertice pendet. *(vortice H.)*
 Regna videt pauper Nasamon errantia vento, *f. rux. n. h. m. p. r. t. r. i. s.*
 Discussasq; domos: volitantq; à culmine raptæ *regna cecidit. H.*
- 460 Detecto Garamante casæ, non altius ignis
 Rapta vehit: quantumque licet consurgere fumo,
 Et violare diem, tantum tenet aëra puluis.
 Tum quoque Romanum solito violentior agmen
 Aggreditur, nullusque potest consistere miles,
- 465 Instabilis raptis etiam, quas calcât, arenis.
 Concuteret terras, orbemque à sede moueret,
 Si solida Libye compage, & pondere duro *Claud. 11. r. p. l. 171.*
 Clauderet exesis Austrum scopulosa cauernis:
 Sed quia mobilibus facilis turbatur arenis,
- 470 Nusquam luctando stabilis manet: imaq; tellus
 Stat, quia summa fugit. galeas, & scuta virorum,
 Pilâque contorsit violento spiritus actu, *J. 31. v. p. t. e. w. ad. Prud.*
 Intentusque tulit magni per inania cœli. *Cath. hym. 14. 77.*
 Illud in externa forsân longèque remota
- 475 Prodigium tellure fuit: delapsaq; cœlo
 Arma timent gentes, hominumque erepta lacertis
 A Superis demissa putant. sic illa profecto
 Sacrifico cecidere Numæ, quæ lecta iuuentus
 Patritia ceruice mouet: spolianerat Anster
- 480 Aut Boreas populos ancilia nostra ferentes.

Sic orbem torquente Noto Romana iuuentus
 Procubuit, metuensque rapi, constrinxit amictus,
 Inferuitq; manus terra: nec pondere solo,
 Sed mixtu iacuit, vix sic immobilis Austro,
 Qui super ingenteis cumulos inuoluit arena,
 Atque operit tellure viros. vix tollere miles
 Membra valet, multo congestu pulueris harena.

Alligat & stantes affusa magnus arena
 Agger, & immoti terra surgente tenentur.
 Saxa tulit penitus discussis proruta muris,
 Effuditq; procul miranda sorte malorum:
 Qui nullas videre domos, videre ruinas.
 Iamq; iter omne latet: nec sunt discrimina terra
 Vlla, nisi aetheria medio velut aquore flamma.

Sideribus nouere vias: nec sidera tota
 Ostendit Libyca finitor circulus ora,
 Multaque deuexo terrarum margine celat.
 Vtque calor soluit, quem torserat aëra ventus,
 Incensusque dies, manant sudoribus artus:

Arent ora siti: conspecta est parua maligna
 Vnda procul vena: quam vix è puluere miles
 Corripuens, patulum galea confudit in orbem,
 Porrexeratque duci. squalebant puluere fauces
 Cunctorum: minimūque tenens dux ipse liquoris
 Inuidiosus erat. Me'ne, inquit, degener unum
 Miles in hac turba vacuum virtute putasti?

Vsque adeo mollis, primisq; caloribus impar
 Sum visus? quanto poena tu dignior ista,
 Qui populo sitiente bibas! sic concitus ira
 Excussit galeam, suffecitq; omnibus vnda.

Ventū erat ad templum, Libycis quod gentibus unū
 Inculti Garamantes habent: stat corniger illic
 Iupiter, ut memorant, sed non aut fulmina vibrans,

ingestae H.

explanat

iv. 67.

Labordus H.

Oram vel dux. H.

*1. dux agmina
 sufficit iam turban
 dux*

de Alexandro dem natus Thonlin 1. Julag. VII. H.

*Ant
 v. 104. 63 milam
 p. 33.*

Aut similis nostro, sed tortis cornibus Ammon.

Non illic Libycæ posuerunt ditia gentes

Templa: nec Eois splendent donaria gemmis.

Quauis Ethiopum populis, Arabumque beatis

Gentibus, atque Indis unus sit Iupiter Ammon,

Pauper adhuc Deus est, nullis violata per auna *Juven. xi. 116 H.*

Ditiis delubra tenens: morumque priorum

Numen Romano templum defendit ab auro.

Esse locis Superos testatur silua per omnem

Sola virens Libyen. nam quicquid puluere sicco

Separat ardentem tepida Berenica Lepti, *Jarenhem H*

Ignorat frondes: solus nemus extulit Ammon.

Silvarum fons causa loco, qui putria terre

Alligat, & domitas unda connectit arenas.

Sic quoque nil obstat Phæbo, cū cardine summo

Stat librata dies: truncum vix protegit arbor:

Tam brevis in medium radiis compellitur umbra.

Deprehsam est hunc esse locum, quā circulus alti

Solstitii medium signorum percutit orbem.

Non obliqua meant, nec Tauro Scorpheus exit

Rectior, aut Aries donat sua tempora Libra,

Aut Astrea iubet lentos descendere Pisces.

Par Geminis Chiron, & idem quod Carcinus ardens

Humidus Egoceros: nec plus Leo tollitur Vrna.

At tibi, quæcunque es Libyco gens igne diremta,

In Noton umbra cadit, quæ nobis exit in Arcton.

Te segnis Cynosura subit: tu sicca profundo

Mergi plaustra putas, nullumq; in vertice semper

Sidus habes immune maris, procul axis uterq; est,

Et fuga signorum medio rapit omnia cælo.

Stabant ante fores populi, quos miserat Eos,

Cornigeriq; Iouis monitu noua fata petebant:

Sed Latio cessere duci: comitesque Catonem

O s

Orant,

Orant, exploret Libycum memorata per orbem
 Numina, de fama tam longi indicet ani.
 Maximus hortator scrutandi voce Deorum
 Euentus Labienus erat. fors obtulit, inquit,
 Et fortuna vie, tam magni numinis ora,
 Consiliūque Dei: tanto duce possumus uti
 Per Syrtes, bellique datos cognoscere casus.
 Nam cui crediderim Superos arcana daturus,
 Dicturūque magis, quam sancto vera Catoni?
 Certē vita tibi semper directā supernas
 Ad leges, sequerisque Deum. datur ecce loquendi
 Cum Ioue libertas: inquire in fata nefandi
 Caesaris, & patriæ venturos excute mores:
 Iure suo populis uti, legūque licebit,
 An bellum civile perit. tua pectora sacra
 Voce reple: dura saltem virtutis amator
 Quere quid est virtus, & posce exemplar honesti.
 Ille Deo plenus, tacita quem mente gerebat,
 Effudit dignas adytis ē pectore voces. *f. legbas. H.*
 Quid queri Labiene iubes? an liber in armis
 Occubuisse velim potius, quam regna videre?
 An sit vita nihil, sed longam differat etas?
 An noceat vis vlla bono? Fortunāque perdat
 Opposita virtute minas? laudandāque velle
 Sit satis, & nunquam successu crescat honestum?
 Scimus, & hoc nobis non altius inferet Ammon.
 Heremus cuncti Superis, templōque tacente
 Nil facimus non sponte Dei: nec vocibus vllis
 Numen eget: dixitq; semel nascentibus auctor
 Quicquid scire licet: sterileis nec legit arenas,
 Ut caneret paucis, merfitq; hoc puluere verum:
 Est' ne Dei sedes nisi terra, & pontus, & aer,
 Et cælum, & virtus? Superos quid quarimus ultra?
 Iuppiter

Plag ralos H

f. es. H.

*nec longa an caner
n. l. iii. r. f. u. longa
an H.*

*f. es. H.
f. en velan. vel
hic leg. H.*

quodcumq; Scal ad Manl. IV. 24

serv. ad 1v. 6w. 221

- 50 Iuppiter est quodcumque vides, quocumq; moueris.
 Sortilegis egeant dubii, semperque futuris
 Casibus anceps: me non oracula certum,
 Sed mors certa facit: pauido, fortique cadendum est. *1801 H. v. 10*
 Hoc satis est dixisse Iouem. Sic ille profatur: *1801 H. ad Orat. XIV*
 55 Seruatque fide templi discedit ab aris,
 Non exploratum populis Ammonia relinquens.
 Ipse manu sua pila gerens, praeceat anhelis
 Militis ora pedes: monstrat tolerare labores, *vapores fletus ad claud.*
 Non iubet: & nulla vehitur cernice supinus, *coh. 4. d. 131. v. 131. infr.*
 60 Carpentove sedens. somni parcissimus ipse est, *v. 131. e. 131. v. 131.*
 Vltimus haustor aquae. cum tandem fonte reperto
 Indiga cogatur latices potare iuuentus, *1. latices 5. 254.*
 Stat, dum lixa bibat. Si veris magna paratur
 Fama bonis, & si successu nuda remoto
 65 Inspicitur Virtus, quicquid laudamus in villo
 Maiorum, fortuna fuit. quis Marte secundo,
 Quis tantum meruit populorum sanguine nomen?
 Hunc ego per Syrtes, Libyaeq; extrema triumphum
 Ducere maluerim, quam ter Capitolia curru
 70 Scandere Pompeii, quam frangere colla Iugurthae.
 Ecce parens verus patriae, dignissimus aris
 Roma tuis; per quem nunquam iurare pudebit,
 Et quem, si steteris unquam cernice soluta,
 Tunc olim factura Deum. Iam spissior ignis, *(nunc Jergel. nunc*
 75 Et plaga, quam nullam Superi mortalibus ultra *olim quocumq; tunc*
 A medio fecere die, calcatur, & vnda
 Rarior: inuentus mediis fons vnus arenis
 Largus aquae: sed quem serpentum turba tenebat
 Vix capiente loco. stabant in margine siccae
 80 Aspidēs, in mediis sitiebant Dipsades undis.
 Ductor, ut aspexit perituros fonte relicto,
 Alloquitur: Vana specie conterriti leti

Ne

Ne dubita miles tutos haurire liquores:

Noxia serpentum est admisto sanguine pestis:

Morsu virus habent, & fatum dente minantur:

Pocula morte carent, dixit, dubiumq; venenum

Hansit: & in tota Libye fons unus arena

Ille fuit, de quo primus sibi posceret undam.

Cur Libycus tantis exundet pestibus aer

Fertilis in mortes, aut quid secreta nocenti

Miscuerit Natura solo, non cura, laborq;

Noster scire valet: nisi quod vulgata per orbem

Fabula pro vera decepit secula causa.

Finibus extremis Libyes, ubi feruida tellus

Accipit Oceanum demisso sole calentem,

Squalebant late Phorcynidos arua Medusæ,

Non nemorum protecta coma, non mollia sulca,

Sed dominae vultu conspectis aspera saxis.

Hoc primum natura nocens in corpore sanas

Eduxit pestes: illis e faucibus angues

Stridala fuderunt vibratis sibila linguis,

Femineæ qui more coma per terga soluti,

Ipsa flagellabant gaudentis colla Medusæ.

Surgunt aduersa subrectæ fronte colabræ,

Vipereumq; fluit depexo crine venenum.

Hoc habet infelix, cunctis impunè, Medusæ,

Quod spectare licet. nam rictus, oraque monstri

Quis timuit? quem, qui recto se lumine vidit,

Passa Medusæ mori est? rapuit dubitantia fata,

Præuenitq; metus: anima perire retenta

Membra, nec emissæ riguere sub ossibus umbra.

Eumenidum crines solos mouere furores:

Cerberus Orpheo leniuit sibila cantu:

Amphitryomades vidit, cum vinceret, Hydram:

Hoc monstrum timuit genitor, numenq; secundum

Phorcus

v. Journal. des Savants.
2. 16. 66. p. 15.
Januar.

v. femineæ e more

In eo cū m. c. p. 9. 10.

ubi. Oris. V. m. e. d. e.

et. femineæ e more

7. de. p. 10. H.

1. p. 10. H.

Phorcus aquis, Cetosque parens, ipsaq; sorores

Gorgones: hoc potuit cælo pelagóque minari

Torporem insolitum, mundoque obducere terram.

E cælo volucres subito cum pondere lapsæ:

In scopulis hasere fera: vicina colentes

Aethiopum totæ riguerunt marmore gentes. *re. s. re in marmora H*

Nullum animal visus patiens, ipsiq; retrorsum

Effusi faciem vitabant Gorgonis angues.

Illa sub Hesperius stantem Titana columnis

In cautes Atlanta dedit: cæloq; timente

Olim Phlegreæ stantes serpente gigantes, *sola rex Phlegreæ anguipede*

Erexit montes, bellumque immane Deorum *des. n. erant. H*

Pallados è medio confecit pectore Gorgon. *s. erant in H*

Quò postquam partu Danaës, & diuite nimbo

Ortum Parrhasia viderunt Persea penna

Arcados auctoris citharæ, liquidaq; palastra,

Et subitus prapes Cyllenida sustulit Harpen,

Harpen alterius monstri iam caderubentem,

A Ione dilectæ fuso custode iuventa:

Auxilium volucris Pallas tulit innuba fratri.

Pacta caput monstri: terraq; in sine Libyssa

Persea Phœbeos conuerti iussit ad ortus,

Gorgonis auerso sulcantem regna volatu:

Et clypeum laeae fuluo dedit are nitentem,

In quo saxificam iussit spectare Medusam, *meat. v. item ad claud. 11. ram: 74*

Quam sopor aeternam tracturus morte quietem *adfernam 7. nocte. ad*

Obruit haud totam, vigilat pars magna comarum, *quod ex. al. lena regna durabile non est. H*

Defenduntq; caput protenti crinibus hydri:

Pars iacet in medios vultus, oculiq; tenebras.

Ipsa regit trepidum Pallas, dextraque tremante *l. premente H.*

Perseos auersi Cyllenida dirigit Harpen,

Lata colubriferi rumpens confinia colli. *l. recte H.*

Quos habuit vultus lunati vulnere ferri

*l. saluti. ad. 14 met. saluatorum. Cæsa
ralente. etabili. fol. VIII. 595. III. 2707 H*

Casa caput Gorgon! quanto spirasse veneno
 Ora rear! quantumq; oculos effundere mortis!
 Nec Pallas spectare potest: vultusque gelassent
 Perseos aduersi, si non Tritonia densos
 Sparsisset crines, texissetque ora colubris.
 Aliger in cælum sic rapta Gorgone fugit.
 Ille quidem pensabat iter, propiusque secabat
 Æthera, si medias Europæ scinderet vrbes;
 Pallas frugiferas inssit non ledere terras,
 Et parci populis. Quis enim non præpete tanto
 Æthera respiceret? Zephyro conuertitur ales,
 Iq; super Libyen, quæ, nullo consita cultu,
 Sideribus, Phæboque vacat: premit orbita solis,
 Exuritque solum: nec terra celsior vlla
 Nox cadit in cælum, lunæq; meatibus obstat,
 Si flexus oblita vagi per recta cucurrit
 Signa, nec in Borean, aut in Noton effugit umbram.
 Illa tamen sterilis tellus, secundaque nulli
 Arua bono, virus stillantis tabe Medusæ
 Concipiunt, dirósque fero de sanguine rores,
 Quos calor adiunxit, putrique incoxit arene.
 Hic, quæ prima caput mouit de puluere tabes,
 Aspida somniferam tumida cernice lenant.
 Plenior huic sanguis, & crassi gutta veneni
 Decidit: in nulla plus est serpente coactum.
 Ipsa caloris egens gelidum non transit in orbem
 Sponte sua, Nilóque tenuis metitur arenas.
 Sed quis erit nobis lucri pudor? inde petuntur
 Huc Libycæ mortes, & fecimus aspida mercem.
 At non stare suum miseris passura cruorem,
 Squamiferos ingens Hemorrhoids explicat orbes:
 Natus & ambigua coleret qui Syrtidos arua
 Chersydros, tractique via fumante Chelydri:

Et

Caecior. IV. 400. xso
 vel pignior vel denior

v salm. ad salin.

Gall. pug.
 20.

v. 32.
 70

710

Et semper recto lapsurus limite Cenchris: Salm. in sol.
Pluribus ille notis variatam pingitur aluum, Thebanis in Personi
Quam parvis tinctus maculis Thebanum Ophites: Prop: III. 21. H.
Concolor exustis, atque indiscretus arenis
Ammodyes: spinâque vagi torquente Cerastra: glaud. bel. got. 6. fil.
Et Scytale sparsis etiam nunc sola pruinis VI. 197. 11. 271. de. J. Nov. 1891
Exuvias positura suas: & torrida Dipfas: Boch: de amm: lib. 1. c. 17.
Et gravis in gremium surgens caput Amphibana: Vergen 2. Codd. N. Vay.
Et Natrix violator aque, Iaculique volucres, ad Sal. Juy. 94.
Et contentus iter cauda fulcare Pareas:
Orâque distendens avidus spumantia Prester:
Ossâque dissoluens cum corpore tabificus Seps.
Sibilâque effundens cunctas terrentia pestes,
Ante venena nocens, latè sibi submonet omne
Vulgus, & in vacua regnat Basiliscus arena.
Vos quoque, qui cunctis innoxia numina terris
Serpitis, aurato nitidi fulgore Dracones,
Pestiferos ardens facit Africa, ducitis altum arens H
Aëra cum pennis, armentâque tota secuti
Rumpitis ingentes amplexi verberare tauros.
Nec tutus spatium est Elephas. datis omnia leto:
Nec vobis opus est ad noxia fata veneno. cl. m. te. fil. xv. p. non. luy.
Has inter pestes dabo Cato milite siccum. de J. jam h. l. de curat. con.
Emititur iter: tot tristia fata suorum, cessi temporis et luy H
Insolitâsque videns parvo cum vulnere mortes.
Signiferum inuenem Tyrrheni sanguinis Aulum. Annum H.
Torta caput retrò Dipfas calcata momordit.
Vix dolor, aut sensus dentis fuit: ipsaq; leti
Frons caret invidia: nec quicquam plaga minatur.
Ecce subit virus tacitum, carpitq; medullas
Ignis edax, calidâque incendit viscera tabe.
Ebibit humorem circum vitalia fusum
Pestis, & in sicco linguam torrere palato

Cæpit.

Cœpit defessos iret qui sudor in artus
 Non fuit, atque oculos lacrymarum vena refugit.
 Non decus imperii, non mæsti iura Catonis
 Ardentem tenuere virum, quin spargere signa
 Auderet, totisq; furens exquireret agris,
 Quas poscebat aquas sitiens in corde venenum.
 Ille vel in Tanain missus, Rhodanumq; Padumque
 Arderet, Nilumque bibens per rura vagantem.
 Accessit morti Libye, fatique minorem
 Famam Dipsas habet terris adinta perustis.
 Scrutatur venas penitus squalentis arena:
 Nunc redit ad Syrtes, & fluctus accipit ore:
 Equorensque placet, sed non & sufficit, humor.
 Nec sentit fatigue genus, mortemq; veneni:
 Sed putat esse sitim: ferroq; aperire tumentes
 Sustinuit venas, atque os implere cruore.
 Iussit signa rapi properè Cato: discere nulli *scire nec*
 Permissum est hoc posse sitim. sed tristior illa
 Mors erat ante oculos: miseriq; in crure Sabelli
 Seps stetit exiguus, quem fixo dente tenacem
 Anulsitq; manu, piloque affixit arenis.
 Parua modo serpens, sed qua non vlla cruentæ
 Tantum mortis habet. nam plaga proxima circum
 Fugit rupta cutis, pallentiaq; ossa retexit.
 Iamque sinu laxo nudum est sine corpore vulnus.
 Membra natant sanie: suræ fluxere: sine villo
 Tegmine poples erat: femorū quoq; musculus omnis
 Liquitur, & nigra distillant inguina tabe.
 Diffiluit stringens uterum membrana, fluuntq;
 Viscera: nec, quantum toto de corpore debet,
 Effluit in terras: sanum sed membra venenum
 Decoquit: in minimū mors contrahit omnia virus.
 Vincula nervorum, & laterum textura, cauumq;
 Pectus,

mans H.

Larens H. ord.

Gr. d. xiv. m. 202

flexo al. reile. i. cur.

vo. sic flexo am. h.

penec. al. in. Parua modo serpens, sed qua non vlla cruentæ

mod. T. 909 H.

Sanguis erant lacryma: quaecunque foramina nouit
 Humor, ab his largus manat cruor: ora redundant,
 Et patula nares: sudor rubet: omnia plenis
 Membra fluunt venis: totū est pro vulnere corpus.

Salm. ad solin.

VII-612.

f. Trapezia H

mirabile. Canbr.
Nov. Cen. III. 2.

Salm. et
Resto ad solin.
pag. Plin. 2. 9.
4.

At tibi Leue miser fixus precordia pressit
 Niliaca serpente cruor: nulloque dolore
 Testatus morsus subita caligine mortem
 Accipis, & Stygias somno descendis ad umbras.

Non tam veloci corrumpunt pocula leto,
 Stipite quae diro virgas mentita Sabinas
 Toxica fatilegi carpunt matura Sabai.

Ecce procul senus sterilis se robore trunci
 Torsit, & immisit (Iaculum vocat Africa) serpens:
 Perq; caput Pauli transactaq; tempora fugit.

Nil ibi virus agit: rapuit cum vulnere fatum.
 Deprensū est, quae funda rotat, quā lenta volaret,
 Quam segnis Scythica strideret arundinis aer.

Quid prodest miseri Basiliscus cuspide Murri
 Transactus? velox currit per tela venenum,
 Innuaditque manum: quam protinus ille relecto
 Ense ferit, totoque simul demittit ab armo:

Exemplarq; sui spectans miserabile leti
 Stat tutus pereunte manu. quis fata putaret
 Scorpion, aut vires matura mortis habere?
 Ille minax nodis, & recto verberare senus,
 Teste tulit caelo victi decus Orionis.

Quis calcare tuas metuat Solpuga latebras?

Et tibi dant Stygia ius in sua fila sorores.

Sic nec clara dies, nec nox dabat atra quietem,
 Suspecta est miseri in qua tellure iacebant.

Nam neque congesta struxere cubilia frondes,
 Nec culmis creuere tori: sed corpora fati
 Expositi voluuntur humo, calidoque vapore

Alliciunt

- Alliciunt gelidas nocturno frigore pestes:
 5 Innocuosque diu rictus torpente veneno
 Inter membra fouent: nec, quæ mensura viarum,
 Quisve modus norunt, cælo duce: sæpe querentes,
 Reddite Dii, clamant, miseris, quæ fugimus, arma:
 Reddite Thessaliam, patimur cur segnia fata
 10 In gladios iurata manus? pro Cesare pugnant
 Diprades, & peragunt ciuilia bella Cerastræ.
 Ire libet quæ Zona rubens, atque axis inustus
 Solis equis: innuat ætheriis adscribere causis
 Quod peream, cæloq; mori. nil Africa de te,
 15 Nec de te Natura queror: tot monstra ferentem,
 Gentibus ablatum dederas serpentibus orbem: *11. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.*
 Impatiensq; solum Cereris, cultore negato
 Damnaſti, atq; homines voluisti deesse venenis
 In loca serpentum nos venimus: accipe pœnas,
 60 Tu quisquis Superum commercia nostra perossus,
 Hinc torrente plaga, dubiis hinc Syrtibus orbem
 Abrumpens, medio posuisti limite mortes.
 Per secreta tui bellum ciuile recessus
 Vadit, & arcani miles tibi conscius orbis *f. poli H*
 65 Claustra petit mundi. forsân maiora supersunt *f. poli. m. 11. 15. 107.*
 Ingressis. coeunt ignes stridentibus undis, *509. 11. 409. 775. 706.*
 Et premitur natura poli. sed longius ista *1. 90. 409. 279. 361. 570*
 Nulla iacet tellus, quam fama cognita nobis *779. 1. 361. 111. 697.*
 Tristia regna Iubæ. quæremus forsitan istas *x 293. H.*
 70 Serpentum terras: habet hoc solatia cælum:
 Vinit adhuc aliquid. patriæ non arua requiro,
 Europamque, alios soles, Asiamq; videntem,
 Qua te parte poli, qua te tellure reliqui *claud.* *Qua te parte*
 Africa? Cyrenis etiam nunc bruma rigeat. *poli, qua te sub cardine*
 75 Exigua ne via legem conuertimus anni? *quæram +*
 Imus in aduersos axes: euoluimur orbe:

Terga damus ferienda Noto. nunc forsitan ipsa est
 Sub pedibus iam Roma meis. solatia fati
 Hac petimus: veniant hostes, Caesarq; sequatur
 Quam fugimus. sic dura suos patientia questus
 Exonerat: cogit tantos tolerare labores
 Summa ducis virtus, qui nuda fusus arena
 Excubat, atque omni Fortunam prouocat hora.
 Omnibus unus adest fatis: quocunque vocatur
 Aduolat, atque ingens meritum, maiusque salute
 Contulit, in letum vires: puduitq; gementem
 Illo teste mori. quod ius habuisset in ipsum
 Vlla lues? casus alieno in pectore vincit,
 Spectatorque docet magnos nil posse dolores.
 Vix miseris serum tanto lassata periclo
 Auxilium Fortuna dedit. gens unica terras
 Incolit à sauo serpentum innoxia morsu
 Marmarida Psylli: par lingua potentibus herbis:
 Ipse cruor tutus, nullumque admittere virus,
 Vel cantu cessante, potest. natura locorum
 Iussit ut immunes misti serpentibus essent.
 Profuit in mediis sedem posuisse venenis.
 Pax illis cum morte data est. fiducia tanta est
 Sanguinis: in terram parvus cum decidit infans,
 Ne qua sit externa Veneris mistura timentes,
 Letifica dubios explorant aspicte partus.
 Utq; Iouis volucer, calido cum protulit ovo
 Implumes natos, solis conuertit in ortus:
 Qui potuere pati radios, & lumine recto
 Sustinuere diem, caeli, seruantur in vsus,
 Qui Phœbo cessere, iacent: sic pignora gentis
 Psyllus habet, si quis tactos non horruit angues,
 Si quis donatis luserit serpentibus infans.
 Nec solum gens illa sua contenta salute,

Excubat

- 10 Excubat hospitibus, contraque nocentia monstra
 Psyllus adest populis. qui tunc Romana secutus
 Signa, simul iussit statui tentoria ductor,
 Primum quas valli spatium comprehendit arenas
 Expurgat cantu, verbis que fugantibus angues.
 5 Ultima castrorum medicatus circuit ignis.
 Hic ebullum stridet, peregrinaq; galbana sudant,
 Et tamarix non leta comis, Eoaque costos,
 Et panacea potens, & Thessala centaurea:
 Peucedanumq; sonat flammis, Erycinaq; thapsos,
 10 Et larices, fumoque grauem serpentibus vrunt
 Abrotanum, & longe nascentis cornua cerui. *f. nascentis*
 Sic nox tuta viris. at si quis peste diurna
 Fata trahit, tunc sunt magica miracula gentis, *f. subeunt*
 Psyllorumque ingens & rapti pugna veneni. *f. mirabile, vel spire*
 5 Nam primum tacta designat membra salina, *in v. 4*
 Quae cohibet virus, retinetque in vulnere pestem.
 Plurima tum volvit spumanti carmina lingua
 Murmure continuo, nec dat suspiria cursus
 Vulneris, aut minimum patiuntur fata tacere.
 10 Sape quidem pestis nigris inserta medullis
 Excantata fugit: sed si quod tardius audit
 Virus, & elicited, iussumque exire repugnat,
 Tunc superincumbens pallentia vulnera lambit,
 Ore venena trahens, & siccant dentibus artus,
 35 Extractamque tenens gelido de corpore mortem, *f. Extractamq; trahit*
 Expuit: & cuius morsus superauerit anguis,
 Iam promptum Psyllis vel gustu nosse veneni. *Can. ut. W. L. 2.*
 Hoc igitur leuior tandem Romana iuuentus
 Auxilio, late squalentibus errat in aruis.
 40 Bis positus Phœbe flammis, bis luce recepta
 Vidit areninagum surgens fugiensq; Catonem.
 Iamque illis magis, atq; magis durescere puluis
 P 3 Cæpit,

Cœpit, & in terram Libye spissata redire.

Iamq; procul nemorum rare se tollere frondes:

f. plexo non inula
vel inula fulva fil.
XIII. 1113. v. ad
ord. i. am. xiv. 96
vulgatam inula
Philarg. ad III. 1113
H. 1140.
Surgere congesto non culta mapalia culmo.

Quanta dedit miseris melioris gaudia terra,

Cum primum sauos contra videre leones!

Proxima Leptis erat, cuius statione quieta

Exegere hyemem nimbis flammisq; carentem.

Cæsar ut Emathia satiatus clade recessit,

Cetera curarum proiecit pondera, soli

Intentus genero: cuius vestigia frustra

Terris sparsa legens, fama duce tendit in undas,

f. ab amantibus nathalim
Threiciasq; legit fauces, & amore notatum

Æquor, & Eroas lacrymoso littore turres,

Qua pelago nomen Nephelias abstulit Helle.

Non Asiam breuioris aqua determinat usquam

Fluctus ab Europa, quanuis Byzantion arcto

Portus, & ostriferam dirimat Chalcedona cursu,

Euxinumq; ferens paruo ruat ore Propontis.

Sigeasque petit fama mirator arenas,

Et Simoëntis aquas, & Graio nobile busto

Rhætion, & multum debentes vatibus umbras.

exquire H.
Circuit exusta nomen memorabile Troia,

Magnaque Phœbei querit vestigia muri.

Iam silue steriles, & putres robore trunci

Assaraci pressere domos, & templa deorum

Iam lassæ radice tenent: ac tota teguntur

Pergama dumetis: etiam periëre ruina.

Aspicit Hesiones scopulos, siluasq; latentes

Anchisæ thalamos, quo index sederit antro:

Vnde puer raptus cælo: quo vertice Nais

Luserit Oenone: nullum est sine nomine saxum.

Inscius in sicco serpentem pulvere rinum

Transferat, qui Xanthus erat: securus in alto.

Gramine

f. iura in H

Gramine ponebat gressus, Phryx incola manes
Hectoreos calcare vetat. discussa iacebant
Saxa, nec ullius faciem servantia sacri,
Herceas, monstrator ait, non respicis aras?

980 O sacer, & magnus vatum labor, omnia fato
Eripis, & populis donas mortalibus ænum.

Invidia sacra Caesar ne tangere fama:

Nam, si quid Latius fas est promittere Musis,
Quantum Smyrnai durabunt vatis honores,

985 Venturi me, teq; legent: Pharsalia nostra
Vinet, & à nullo tenebris damnabitur ævo.

Vt ducis implevit visus veneranda vetustas,

Erexit subitas congestu cespitis aras,

Votâque turicremos non irrita fudit in ignes.

990 Dii cinerum, Phrygias colitis quicunque ruinas,

Æneaq; mei, quos nunc Launina sedes *l. quorum. sc. Vestalium*

Servat & Alba lares, & quorum lucet in aris

Ignis adhuc Phrygius, nulliq; aspecta virorum

Pallas, in abstruso pignus memorabile templo, *venerabile. memor.*

995 Gentis Iuleæ vestris clarissimus aris

Dat pia tura nepos, & vos in sede priori

Ritè vocat: date felices in cætera cursus:

Restituam populos: grata vice mœnia reddent

Ausonide Phrygibus, Romanaq; Pergama surgent.

1000 Sic fatus, repetit classes, & tota secundis

Vela dedit Coris, avidusque urgente procella

Iliacas pensare moras, Asiamq; potentem

Præuehitur, pelagôque Rhodon spumante relinquit.

Septima nox Zephyro nunquam laxante rudentes

1005 *11* Ostendit Phariis Egyptia littora flammis. *cas vel casias. mmas*

Sed prius orta dies nocturnam lampada texit; *viii. 263. H.*

Quam tutas intraret aquas. ibi plena tumultu

Littora, & incerto turbatas murmure voces

P 4

Accipit:

Destruit, & generi manult lugere reuulsum,
 Quàm debere caput. qui duro membra Senatus
 Calcârat vultu, qui sicco lumine campos
 15 Viderat Emathios, uni tibi Magne negare
 Non audet gemitus. ô fors durissima fati!
 Hunc cine tu Casar scelerato Marte petisti,
 Qui tibi flendus erat? non misti fœdera tangunt
 Te generis? nec nata iubet mœrere, nepôsque?
 20 Credis apud populos Pompeii nomen amantes
 Hoc castris prodesse tuis? fortasse tyranni
 Tangeris inuidia, captiq; in viscera Magni
 Hoc alii licuisse doles, quereris que perisse
 Vindictam belli, raptumque è iure superbi
 25 Victoris generum. quisquis te flere coëgit
 Impetus, à vera longè pietate recessit.
 Scilicet hoc animo terras, atq; aquora lustras,
 Necubi suppressus pereat gener. ô bene rapta
 Arbitrio mors ista tuo! quàm magna remisit
 30 Crimina Romano tristis Fortuna pudori,
 Quòd te non passa est misereri, perfide, Magni
 Viuentis! nec non his fallere vocibus andes,
 Acquirisq; fidem simulati fronte doloris:
 Aufer ab aspectu nostro funesta satelles
 35 Regis dona tui: peius de Casare vestrum,
 Quàm de Pompeio meruit scelus, unica belli
 Præmia ciuilis, victis donare salutem
 Perdidimus. quòd si Phario germana tyranno
 Non inuisa foret, potuissem reddere regi,
 40 Quòd meruit; fratrique tuum pro munere tali
 Missem Cleopatra caput. secreta quid arma
 Mouit, & inseruit nostro sua tela labori?
 Ergo in Thessalicis Pellæo fecimus aruïs
 Ins gladio? vestris quæ sita licentia regnis?

P S

Non

Non tuleram Magnum mecum Romana regentē:
 Te Ptolemæe feram? frustra ciuilibus armis
 Miscuimus gentes, si qua est hoc orbe potestas
 Altera, quam Caesar: si tellus ulla duorum est.
 Vertissem Latias à vestro littore proras:
 Fame cura vetat, ne non damnassee cruentam,
 Sed videar timuisse Pharon. nec fallere vos me
 Credite victorem: nobis quoque tale paratum
 Littoris hospitium: ne sic mea colla gerantur,
 Thessalia fortuna facit. maiore profecto,
 Quam meiui poterat, discrimine gessimus arma:
 Exilium, generiq; minas, Romamq; timebam:
 Poena fugæ Ptolemaus erat. sed parcimus annis,
 Donamusque nefas. sciat hac pro cæde tyrannus
 Nil venia plus posse dari. vos condite busto
 Tanti colla ducis: sed non, ut crimina tantum
 Vestra tegat tellus. iusto date tura sepulcro,
 Et placate caput, cineresque in littore fufos
 Colligite, atque vnâ sparsis date manibus urnam.
 Sentiat aduentum soceri, vocēsque querentis
 Audiat umbra piâ. dum nobis omnia prestat,
 Dum vitam Phario manult debere clienti,
 Leta dies raptâ est populis: concordia mundo
 Nostra perit: caruere Deis mea vota secundis,
 Vt te complexus positis felicibus armis
 Affectus abs te veteres, vitamq; rogarem,
 Magne, tuam: dignâque satis mercede laborum
 Contentus par esse tibi. tunc pace fideli
 Fecissem, ut victus posses ignoscere diuis,
 Fecisses ut Roma mihi. nec talia fat us
 Inuenit fletus comitem, nec turba querenti
 Credidit: abscondunt gemitus, & pectora leta
 Fronte regunt, hilaresq; nefas spectare cruentum
 (O bona libertas) cum Caesar lugeat, audent. M. AN-

fletus inuenit

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ
LIBER DECIMVS.

*T primū terras Pompeii colla se-
quutus
Attigit, & diras calcauit Cēsār
arenas:
Pugnauit fortuna ducis, fatumq;
nocentis*

- Ægypti, regnum Lagi Romana sub arma
Iret, an eriperet mundo Memphiticus ensis
Victoris, victiq; caput. tua profuit umbra.
Magni cui socerum rapuere à sanguine manes,
Ne populus post te Nilum Romanus haberet.
Inde Paratoniam fertur securus in urbem
Pignore tam sani sceleris, sua signa sequutus.
Sed fremitu vulgi fasces, & iura querentis
Inferri Romana suis, discordia sensit
Pectora, & ancipites animos, Magnumq; perisse
Non sibi. tum vultu semper celante timorem,
Intrepidus Superū sedes, & templa vetusti
Numinis, antiquas Macetū testantia vires,
Circuit: & nulla captus dulcedine rerum,
Non auro, cultuq; deūm, non mœnibus urbis,
Effossum tumulis cupide descendit in antrum.*

Illis

Illic Pellai proles vesana Philippi
 Felix prado iacet: terrarum vindice fato
 Raptus: sacratis totum spargenda per orbem
 Membra viri posuere adytis: Fortuna pepercit
 Manibus, & regni durauit ad ultima fatum.
 Nam sibi libertas unquam si redderet orbem,
 Ludibrio seruatus erat, non utile mundo
 Editus exemplum, terras tot posse sub vno
 Esse viro. Macetum fines, latebrasque suorum
 Deseruit, victasque patri despexit Athenas:
 Perque Asia populos fati urgentibus actus
 Humana cum strage ruit, gladiumque per omnes
 Exegit gentes: ignotos miscuit amnes,
 Persarum Euphraten, Indorum sanguine Gangen:
 Terrarum fatale malum, fulmenque, quod omnes
 Percuteret pariter populos, & sidus iniquum
 Gentibus. Oceano classes inferre parabat
 Exteriore mari. non illi flamma, nec unda,
 Nec sterilis Libye, nec Syrticus obstitit Ammon.
 Iffet in occasus, mundi deuexa secutus,
 Ambissetque polos, Nilumque a fonte bibisset.
 Occurrit suprema dies, natura que solum
 Hunc potuit finem vesano ponere regi:
 Qui secum inuidia, qua totum ceperat orbem,
 Abstulit imperium; nulloque herede relicto,
 Totius fati lacerandas prebuit vrbes.
 Sed cecidit Babylone sua, Parthoque verendus.
 Pro pudor! Eoi propius timuere sarissus,
 Quam nunc pila timent populi. licet usque sub Arcto
 Regnemus, Zephyrique domos, terrasque premamus
 Plagrantis post terga Noti: cedemus in ortus
 Arsacidum domino. non felix Parthia Crassis
 Exigua secura fuit provincia Pelle.

Alexander H

Iam

Iam Pelusiaco veniens à gurgite Nili
 Rex puer, imbellis populi sedauerat iras,
 Obside quo pacis Pellæa tutus in aula
 Casar erat: cum se parua Cleopatra biremi,
 Corrupto custode Phari laxare catenas,
 Intulit Emathiis ignaro Casare tectis,
 Dedecus Egypti, Latio feralis Erinny's, *f. Enyo 14*
 Romano non casta malo. quantum impulit Argos,
 Iliacasque domos facie Spartana nocenti,
 Hesperios auxit tantum Cleopatra furores.
 Terruit illa suo, si fas, Capitolia sistro,
 Et Romana petit imbelli signa Canopo,
 Casare captiuo Pharios ductura triumphos:
 Leucadioque fuit dubius sub gurgite casus,
 An mundum ne nostra quidem matrona teneret. *VI. 496*
 Hoc animi nox illa dedit, quæ prima cubili
 Miscuit incestam ducibus Ptolemaïda nostris. *claudian.*
 Quis tibi vesani veniam non donet amoris,
 Antoni? durum cum Caesaris hauserit ignis
 Pectus, & in media rabie, mediisque furore,
 Et Pompeianis habitata manibus aula,
 Sanguine Thessalica cladis perfusus adulter
 Admisit Venerem curis, & miscuit armis
 Illicitosque toros, & non ex coniuge partus? *f. incestuosa H*
 Pro pudor! oblitus Magni, tibi Iulia fratres
 Obscæna de matre dedit: partesque fugatas
 Passus in extremis Libyes coalescere regnis,
 Tempora Niliaco turpis dependit amori,
 Dum donare Pharon, dum non sibi vincere manule.
 Quem forma confisa suæ Cleopatra sine ullis
 Tristis adit lacrymis, simulatum comta dolorem,
 Quem decuit, veluti laceros dispersa capillos,
 Et sic orsa loqui: Si qua est ô maxime Casar
f. la H. Nobilitas,

Nobilitas, Pharii proles clarissima Lagi,
 Exul in aeternum sceptris depulsa paternis,
 Si tua restituat veteri me dextera fato,
 Complector regina pedes. tu gentibus equum
 Sidus ades nostris. non vrbes prima tenebo
 Femina Niliacas: nullo discrimine sexus
 Reginam scit ferre Pharos. lege summa peremti
 Verba patris, qui iura mihi communia regni,
 Et thalami cum fratre dedit. puer ipse sororem,
 Sit modo liber, amet: sed habet sub iure Pothini
 Affectus, ensesq; suos. nil ipsa paterni
 Iuris habere peto: culpa, tantoque pudore
 Solue domum: remoue funesta satellitis arma,
 Et regem regnare iube. quantos ne tumores
 Mente gerit famulus, Magni ceruice reuulsa!
 Iam tibi (sed procul hoc auertant fata) minatur.
 Sat fuit indignum, Caesar, mundoque tibi que,
 Pompeium facinus meritumq; fuisse Pothini.
 Ne quicquam duras tentasset Caesaris aures:
 Vultus adest precibus, faciesque incesta perorat.
 Exigit infandam corrupto indice noctem.
 Pax ubi parta duci, donisq; ingentibus emta est;
 Excepere epula tantarum gaudia rerum:
 Explicuitq; suos magno Cleopatra tumultu
 Nondum translato Romana in secula luxus.
 Ipse locus templi, quod vix corruptior aetas
 Extruat, instar erat: laqueataq; tecta ferebant
 Diuitias, crassumque trabes absconderat aurum.
 Nec summis crustata domus, sedetisq; nitebat
 Marmoribus: stabatq; sibi non segnis Achates,
 Purpureusque lapis, totaque effusus in aula
 Calcabatur Onyx: Hebenus Mareotica vastos
 Non operit postes, sed stat pro robore vili

Auxilium,

non sequi & non vix auro obuso
 colore. v. ad Actum. p. 89. H.
 Claudian. Philon. languem
 semli sequi stella. H.

L. N. H.

Græka Borth. XI. ad
 X. et. H.

mos Bar

f. 11. H.

L. N. H.

L. N. H.

Alani de Plaut.
 Natus. p. 201. de
 ille p. 201.
 p. 201. H.

L. N. H.

Salm. fol. p. 559.

Merri dea Sal. ad fol.
 p. 201.

*Fabricios, Curiosque graues: hic ille recumbat
Sordidus Hetruscis abductus Consul aratris,*

1 optabit 14

Optabit patrie talem duxisse triumphum.

Infudere epulas auro, quod terra, quod aer,

Quod pelagus, Nilusque dedit, quod luxus inani

Ambitione furens toto quæsivit in orbe.

Junlo. m. v. 606

Non mandante fame, multas volucres q³ ferāsque

Aegypti posuere Deos: manibusque ministrat

Niliacas crystallus aquas: gemmaq³ capaces

Excepere merum, sed non Mareotidos vna,

Nobile sed paucis senium cui contulit annis

Indomitum Meroë cogens spumare Falernum.

f. nec 4

Pers. III. 3.

Accipiunt sertas nardo florente coronas,

Et nunquam fugiente rosa: multumque madenti

Infudere comæ, quod nondum euauit aura

ne re m. Hen.

IV. 43 1

Cinnamon, externa nec perdidit aëra terra:

Aduectumque recens vicina messis Amomum.

Discit opes Caesar spoliati perdere mundi,

Et gessisse pudet genero cum paupere bellum,

Et causas Martis Phariis cum gentibus optat.

Postquam epulis, Bacchoq³ modū lassata voluptas

Imposuit, longis Caesar producere noctem

Inchoat alloquiis: summaque in sede iacentem

Linigerum placidis compellat Achorea dictis:

O sacris deuote senex, quodque arguit ætas

Non neglecte Deis, Phariæ primordia gentis,

Terrarumque situs, vulgique edissere mores,

Et ritus, formasque Deum: quodcunque vetustis

Insculptum est adytis profer, nosciq³ volentes

Prode Deos. si Cecropium sua sacra Platonem

Maiores docuere tui: quis dignior vnquam

Hoc fuit auditu, mundi q³ capacior hospes?

Fama quidem generi Pharias me duxit ad vrbes,

Sed

mon 4

- 85 Sed tamen & vestri: media inter praelia semper
 Stellarum, caeliq; plagis, Superisq; vacanti,
 Nec meus Eudoxi vincetur Fastibus annus. *yscr. ad 3. encl. 926*
 Sed cum tanta meo vinat sub pectore virtus, *Pruc. VI. p. 711.*
 Tantus amor veri, nihil est quod noscere malim
- 90 Quam fluvii causas per secula tanta latentes,
 Ignotumq; caput: spes sit mihi certa videndi
 Niliacos fontes; bellum civile relinquam.
 Finierat, contraque sacer sic orsus Achoreus:
 Fas mihi magnorum Caesar secreta parentum
- 95 Prodere, ad hoc aui populis ignota profanis.
 Sit pietas aliis, miracula tanta silere:
 Ast ego caelicolis gratum reor, ire per omnes
 Hoc opus, & sacras populis notescere leges.
 Sideribus, quae sola fugam moderantur Olympi,
- 100 Occurruntq; polo, diuersa potentia prima
 Mundi lege data est. Sol tempora diuidit anni,
 Mutat nocte diem, radiisq; potentibus astra
 Ire vetat, cursusque vagos statione moratur.
 Luna suis vicibus Tethyn, terrenaque miscet.
- 105 Frigida Saturno glacies, & zona nivalis
 Cessit. habet ventos, incertaque fulmina Mauors.
 Sub Ioue temperies, & nunquam turbidus aer.
 At secunda Venus cunctarum semina rerum
 Possidet. immensa Cyllenius arbiter undae est.
- 110 Hunc ubi pars caeli tenuit, qua mista Leonis
 Sidera sunt Cancro, rapidos qua Sirius ignes
 Exerit, & varii mutator circulus anni *f. melior H*
 Agoceron, Cancrumque tenet, cui subdita Nili
 Ora latent: quae cum dominus percussit aquarum
- 115 Igne superiecto, tunc Nilus fonte soluto
 Exit; ut Oceanus lunaribus incrementis
 Inssus adest: auctusque suos non ante coarctat,

Q

Quam

Quam nox astinas à Sole receperit horas.
 Vana fides veterum, Nilo, quò crescat in arua,
 Ethiopum prodesse nives. non Arctos in illis
 Montibus, aut Boreas. testis tibi sole perusti
 Ipse color populi, calidiq; vaporibus Austri.
 Adde, quòd omne caput fluvii, quòdcunque soluta
 Precipitat glacies, ingresso vere tumescit
 Prima tabe nives: Nilus neque suscitât undas
 Ante Canis radios, nec ripis alligat amnem
 Ante parem nocti Libra sub indice Phœbum.
 Inde etiam leges aliarum nescit aquarum:
 Nec tumet hybernus, cùm longè sole remoto
 Officiis caret unda suis: dare iussus iniquo
 Temperiem cœlo, mediis æstatibus exit.
 Sub torrente plaga, ne terras dissipet ignis,
 Nilus adest mundo, contrâque incensa Leonis
 Ora tumet: Cancroque suam torrente Syenen,
 Imploratus adest: nec campos liberat undis,
 Donec in autumnum declinet Phœbus, & umbras
 Extendat Meroë. quis causas reddere posset?
 Sic iussit Natura parens decurrere Nilum:
 Sic opus est mundo. Zephyros quoq; vana vetustas
 His adscripsit aquis, quorum stata tempora flatu, 24
 Continuique dies, & in aëre longa potestas:
 Vel quòd ab occiduo depellunt nubila cœlo
 Trans Noton, & fluviò cogunt incumbere nimbos:
 Vel quòd aquas toties rumpentis littora Nili
 Assidue feriunt, coguntq; resistere flatu. 24
 Ille mora cursus, aduersiq; obice ponti
 Æstuat in campos. sunt qui spiramina terris
 Esse putent, magnosque caue compagis hiatus.
 Corrameat hâc penitus tacitis discursibus unda
 Frigore ab Arctôo medium renocata sub axem, 25
 Cùm

P. 242 H

v. Gron. ad Luc.
xxi. 36.

v. Lydell. comm. ad
Hist. Antiquar. p. 127.
Flam. 17.

Cum Phœbus pressit Meroën, tellusq³ perusta
 Illuc duxit aquas, trahitur Gangesq³, Padusque,
 Per tacitum mundi: tunc omnia flumina Nilus
 Vno fonte vomens non vno gurgite perfert.

55 Rumor, ab Oceano, qui terras alligat omnes,
 Exundante procul violentum erumpere Nilum,
 Equoreosque sales longo mitescere tractu.
 Nec non Oceano pasci Phœbumq³, polūmq³
 Credimus: hunc, calidi tetigit cum brachia Cancri,
 60 Sol rapit, atque unda plus, quàm quod digerat aër
 Tollitur. hoc noctes referunt, Niloq³ refundunt.

Ast ego, si tantam ius est mihi soluere litem,
 Quasdam, Caesar, aquas post mundi sera peracti
 Secula, concussis terrarum erumpere venis,

65 Non id agente Deo, quasdam compage sub ipsa *adigenle H*
 Cum toto cœpisse reor, quas ille creator,
 Atque opifex rerum certo sub iure coërcet.

Quæ tibi noscendi Nilum Romane cupido est,
 Et Phariis, Persisq³ fuit, Macetūmq³ tyrannis:

70 Nullaq³, non atas voluit conferre futuris
 Notitiam: sed vincit adhuc natura latendi.
 Summus Alexander regumquos Memphis adorat,
 Invidit Nilo, misitq³ per ultima terræ
 Ethiopum, lectos: illos rubicunda perusti

75 Zona poli tenuit, Nilum vidēre calentem.

Venit ad occasum, mundiue extrema Sesostriis, *Oceanum Argol. ad*
 Et Pharios currus regum cernicibus egit: *refut. Phœb. 1. De re vehic.*

Ante tamen vestros amnes Rhodanumq³, Padūmq³,
 Quam Nilum de fonte bibit. vesanus in ortus

80 Cambyses longi populos pervenit ad æni,
 Defectusque epulis, & pastus cade suorum,
 Ignoto te, Nile, redit. non fabula mendax
 Ausa loqui de fonte tuo est, ubicunque videris,

Q 2 Quæreris

Quareris: & nulli contingit gloria genti,
 Vt Nilo sit leta suo. tua flumina prodam,
 Qua Deus undarum celator, Nile, tuarum
 Te mihi nosse dedit. medio consurgis ab axe,
 Ausus in ardentem ripas attollere Cancrum:
 In Borean is rectus aquis, mediūque Booten:
 Cursus in occasum flexu torquetur, & ortus,
 Nunc Arabum populis, Libycis nunc equus arenis:
 Téque vident primi, quarunt tamen hi quoq³, Seres,
 Ethiopūque feris alieno gurgite campos:
 Et te terrarum nescit cui debeat orbis.

Arcanum natura caput non prodidit ulli,
 Nec licuit populis paruum te, Nile, videre,
 Amouitque sinus, & gentes maluit ortus
 Mirari, quā nosse tuos. consurgere in ipsis
 Ins tibi solstitiis, aliena crescere bruma,
 Atque hyemes adferre tuas: solique vagari
 Concessum per utroq³ polos. hīc quaritur ortus,
 Illic finis aquae. late tibi gurgite rupto
 Ambitur nigris Meroë secunda colonis,

Leta comis hebeni: quae, quanuis arbore multa
 Frondeat, astatem nulla sibi mitigat umbra:
 Linea tam rectum mundi ferit illa Leonem.
 Inde plagas Phœbi, damnum non passus aquarum,
 Praeueheris, sterilēsque diu metiris arenas,
 Nunc omnes unum vires collectus in amnem,
 Nunc vagus, & spargens facilem tibi cedere ripam.

Rursus multifidas renocat piger alueus undas,
 Quā dirimunt Arabum populis Egyptia rura
 Regni claustra Phile. mox te deserta secantem,
 Quā dirimunt nostrum rubro commercia Pontum,
 Mollis lapsus agit. quis te tam lenē fluentem
 Moturum tantas violenti gurgitis iras,

Nile.

v. Scalig. Epur. 13.

p. 78.

M. in solan. p.

p. 79. Claudian. 13

Nile, putet? sed cū lapsus abrupta viarum

Excepere tuos, & præcipites cataraëta,

Ac nusquam vetitis ullas obistere cantes

20 Indignaris aquis: spuma tunc astra laceffis:

Cancta fremunt undis: ac multo murmure montis

Spumens inuictis canescit fluctibus amnis.

Hinc, Abaton quā nostra vocat venerāda vetustas,

Terra potens, primos sentit percussa tumultus, *Pomparens H.*

25 Et scopuli, placuit fluvii quos dicere venas,

Quod manifesta noui primū dant signa tumoris.

Hinc montes Natura vagis circumdedit undis,

Qui Libya te, Nile, negant: quos inter ut alta

In conualle iacens stat molibus unda receptis. *Græc. D. A. 29. Cam.*

30 Prima tibi campos permittit, apertaque Memphis

Rura, modūmque vetat crescendi ponere ripas.

Sic velut in tuta securi pace trahebant

Noctis iter media: sed non vesana Pothini

Mens imbuta semel tam sacra cade, vacabat *Sacra vel celebrata H.*

35 A scelerum motu. Magno nihil ille perenato

Iam putat esse nefas: habitant sub pectore manes,

Ultricesque Deæ dant in noua monstra furorem.

Dignatur viles isto quoque sanguine dextras,

Quo Fortuna parat victos perfundere Patres, *victos patres. ab*

40 Pœnæque ciuili belli, & vindicta Senatus

Penè data est famulo. procul hoc auertite fata

Crimen, ut hæc Bruto cernix absente secetur. *Chen H.*

In scelus it Pharium Romani pœna tyranni,

Exemplūmque perit. struit audax irrita fati,

345 Nec parat occulta cadem committere fraudi:

Inuictūmque ducem detecto Marte laceffit.

Tantum animi delicta dabant, ut colla ferire

Cesaris, & socerum iungi tibi, Magne, iuberet:

Atque hac dicta monet famulos perferre fideles

Ad Pompeiana socium sibi cadis Achillam;
 Quem puer imbellis cunctis praeferat armis,
 Et dederat ferrum, nullo sibi iure retento,
 In cunctos, in seq³ simul. Tu mollibus, inquit,
 Nunc incumbere toris, & pingues exige somnos:
 Inuasit Cleopatra domum. nec prodita tantum est, 35
 Sed donata Pharos. cessas accurrere solus
 Ad domina thalamos? nubet soror impia fratri:
 Nam Latio iam nupta duci est: interque maritos
 Discurrens Egypton habet, Romamque meretur.
 Expugnare senem potuit Cleopatra venenis. 36
 Crede miser puero: quem nox si iunxerit una,
 Et semel amplexus incesto pectore passus
 Hauserit obscenum titulo pietatis amorem,
 Meque, tuumq³ caput, per singula forsitan illi
 Oscula donabit. crucibus, flammis que luemus
 Si fuerit formosa soror. nil undique restat
 Auxilii: rex hinc coniux, hinc Caesar adulter:
 Et sumus, ut fatear, tam saeva indice fontes.
 Quem non è nobis credet Cleopatra nocentem
 A quo casta fuit? per, te, quod fecimus una, 37
 Perdidimusq³ nefas, perq³ ictum sanguine Magni
 Foedus, ades: subito bellum molire tumultu:
 Irrue: nocturnas rumpamus funere tedas,
 Crudelemque toris dominam maectemus in ipsis
 Cum quocunque viro. nec nos deterreat ausis
 Hesperii Fortuna ducis. quae sustulit illum, 37
 Imposuitque orbi, communis gloria nobis:
 Nos quoque sublimes Magnus facit. aspice littus
 Spem nostri sceleris: pollutos consule fluctus
 Quid liceat nobis: tumultumque è pulvere paruo 38
 Aspice Pompeii non omnia membra tegentem.
 Quem metuis, par huius erat. non sanguine clari:
 Quid

nuptura H

allud ad meret
 cis non f. m
 licetur H

presa en

fdemg. IV. 349

lit. 1 655

Quid refert? nec opes populorū, ac regna monemus.

Ad scelus ingentis fati sumus. adtrahit illos *iv cor. 4. / 101. 221*

85 In nostras Fortuna manus. en altera venit *v 17.*

Victima nobilior. placemus cade secunda

Hesperias gentes. iugulus mihi Caesaris haustus

Hoc prestare potest, Pompeii cade nocentes

Vt populus Romanus amet. quid nomina tanta

90 Horremus, viresque ducis, quibus ille relictis

Miles erit? nox hac peraget civilia bella,

Inferiasque dabit populis, & mittet ad umbras,

Quod debetur adhuc mundo, caput. ite feroces

Caesaris in iugulum: praestet Lagea inuentus

95 Hoc regi, Romana sibi. tu parce morari:

Plenum epulis, madidumq; mero, Veneriq; paratū

Inuenies: aude: Superi tot vota Catonum, *Gaude s. quod vlt. H*

Brutorūque tibi tribuent. Non lentus Achilles *mun. H*

Suadenti parere nefas. haud clara monendis,

400 Ut mos, signa dedit castris, nec prodidit arma

Vllius clangore tubæ: temere omnia saui

Instrumenta rapit belli. pars maxima turbæ

Plebis erat Latiae: sed tanta obliuio mentes

Cepit, in externos corrupto milite mores,

405 Ut duce, sub famulo, inssūque satellitis irent,

Quos erat indignum Phario parere tyranno.

Nulla fides, pietasque viris, qui castra sequuntur,

Venalesque manus: ibi fas, ubi maxima merces:

Aere merent paruo: iugulumque in Caesaris ire

410 Non sibi dant. prò fas! ubi non civilia bella

Inuenit imperii fatum miserabile nostri?

Thessalia subducta acies in littore Nili

More fuit patrio. quid plus te, Magne, recepto *marle H.*

Ausa foret Lagea domus? dat scilicet omnis

415 Dexterā, quod debet Superis: nullique vacare

Fas est Romano. Latium sic scindere corpora
 Quis placitum: non in generi, socrisque favorem
 Discedunt populi. ciuilia bella satellites

f. prob. Maym Mouit, & in partem Romanam venit Achilles.

Et nisi fata manus à sanguine Caesaris arcent,
 He vincent partes. aderat maturus uterque:

f. iust. Ma. H

Et districta epulis ad cunctas aula patebat
 Insidias: poteratque cruor per regia fundi
 Pocula Casareus, mensaq; incumbere cernix.
 Sed metunt belli trepidos in nocte tumultus,
 Nec cades confusa manu, permissaque fati
 Te, Ptolemæ, trahat, tanta est fiducia ferri.
 Non rapuere nefas: summi contemta facultas
 Est operis: visum famulis reparabile damnum,
 Illam mactandi dimittere Caesaris horam.

Seruatur pœnas in aperta luce daturus.
 Donata est nox una duci, vixitq; Pothini
 Munere Phœbeos Caesar dilatus in ortus.

Lucifer à Casia prospexit rupe, diemque
 Misit in Egyptum primo quoq; sole calentem:
 Cum procul à muris acies non sparsa manipulis,
 Nec vaga conspicitur, sed iustos qualis ad hostes

f. mishuri H

Recta fronte venit. passuri comminus arma,
 Laturlque ruunt. at Caesar mœnibus urbis
 Diffusus, foribus clausa se protegit aula,
 Degeneres passus latebras. nec tota vacabat
 Regia compresso: minima collegerat arma
 Parte domus: tangunt animos iraq; metusque:
 Et timet incurfus, indignaturque timere.

f. clatri vas

claud. 111. laud

Mil: 272. H

Sic fremit in paruis fera nobilis abdita claustris,
 Et frangit rabidos premorso carcere dentes.
 Non secus in Siculis fureret tua flamma cauernis,
 Obstrueret summam si quis tibi Mulciber Aetnâ.

Audax

- Andax Theſſalici qui nuper rupe ſub Ami,*
 40 *Hesperia cunctos proceres, aciemque Senatus,*
Pompeiumque ducem, cauſa ſperare vetante,
Non timuit, fatumq; ſibi promiſit iniquum,
Expanit ſeruile nefas, intraque penates
Obruitur telis, quem non violaffet Alanus, obruer H
 45 *Non Scythæ, non fixo qui ludit in hoſpite Maurus.*
Hic, cui Romani ſpatium non ſufficit orbis,
Paruaque regna putat Tyriis cum Gadibus Indos,
Ceu puer imbellis, ceu captis femina muris,
Quærit tuta domus: ſpem vitæ in limine claſſo
 50 *Ponit, & incerto luſtrat vagus atria curſu:*
Non ſine rege tamen, quem ducit in omnia ſecum,
Sumturus pœnas & grata piacula morti,
Miſſurusque tuum, ſi non ſint tela, nec ignes, quis H
In ſamulos Ptolemæ caput. ſic barbaræ Colchis
 55 *Creditur ultorem metuens regni que, fugaq;*
Enſe ſuo, ſiſtris que ſimul cernice parata
Expectaſſe patrem. cogunt tamen ultima rerum
Spem pacis tentare ducem: miſſusque ſatelles
Regius, ut ſauos abſentis voce tyranni
 60 *Corriperet ſamulos, quo bellum auctore mouerent.*
Sed neque ius mundi valuit, neq; fœdera ſancta
Gentibus: orator regis, pacisque ſequeſter, Barth. xi. ad. 10.
Æſtimat in numero ſclerum ponenda tuorum
Tot monſtris Egypte nocens. non Theſſalæ tellus,
 75 *Vaſtæque regna Iubæ, non Pontus, & impia ſigna*
Pharnacis, & gelido circumfluus orbis Ibæro
Tantū auſus ſclerum, non Syrtis barbaræ, quantū
Delitiæ fecere tuæ. premit undique bellum,
Inq; domum iam tela cadunt, quaſſantq; penates.
 80 *Non aries vno moturus limina pulſus. l. unco propter cornua*
Fracturusque domum, non ulla eſt machina belli: H

Coramulo H

Q S

Nec

M. 11. 206

Nec flammis mandatur opus: sed caca inuentus
 Consilii, vastos ambit diuisa penates,
 Et nusquam totis incurSAT viribus agmen.
 Fata vetant, murique vicem fortuna tuetur.

*Ph. Dr. luxu
 ric domini*

1. ad M. 11. 495

H. ad M. 11. 495

am. 267.

Necnon & ratibus tentatur regia, qua se
 Protulit in medios audaci margine fluctus
Luxuriosa domus. sed adest defensor ubique
 Caesar, & hos aditus gladiis, hos ignibus arcet:
 Obsessusq; gerit (tanta est constantia mentis)
 Expugnantis opus. piceo iubet unguine tinctas
 Lampadas immitti iunctis in bella carinis.

Nec piger ignis erat per stuppea vincula, perque
 Manantes cera tabulas: & tempore eodem
 Transtraque nautarum summiq; arsere ceruchi.
 Iam prope semusta merguntur in aquore classes,
 Iamque hostes, & tela natant. nec puppibus ignis
 Incubuit solis: sed quae vicina fuere

f. De la H.

Tecta mari longis rapiere vaporibus ignem:
 Et cladem fouere Noti, percussaq; flamma
 Turbine, non alio motu per tecta cucurrit,
 Quam solet aetherio lampas decurrere sulco,
 Materiaque carens, atque ardens aere solo.

Illa tues clausa paulum renocauit ab aula
 Urbis in auxilium populos, nec tempora cladis
 Perdidit in somnos, sed ceca nocte carinis

Influit Caesar, semper feliciter usus
 Precipiti cursu bellorum, & tempore rapto.
 Tunc claustrum pelagi cepit Pharon: insula quondam

ad Prud. 11. 100

lyn. H.

In medio stetit illa mari, sub tempore vatis
 Proteos: at nunc est Pelleis proxima muris.

Illa duci geminos bellorum praestitit usus:
 Abstulit excursus & fauces equoris hosti,
 Caesaris auxilium aditus & libera ponti

contra m. 11. 2 Ostia
 14.

- 85 Ostia permisit. nec pœnas inde Pothini
 Distulit ulterius: sed non qua debuit ira,
 Non cruce, non flammis, rabido non dente ferarū:
 Heu facinus, cernix gladio male caesa pependit: *in hoc cernix H*
 Magni morte perit. nec non subrepta paratis *Seneca. 901.*
 90 A famulo Ganymede dolis pervenit ad hostes
 Caesaris Arsinoë: qua castra carentia rege
 Ut proles Lagea tenet, famulūque Tyranni
 Terribilem insto transigit Achillea ferro. *juho. 111. 20*
 Altera, Magne, tuis iam victima mittitur umbris.
 95 Nec satis hoc Fortuna patat. prociū absit, ut ista *iste*
 Vindicta sit summa tuæ. non ipse tyrannus *iste H*
 Sufficit in pœnas, non omnis regia Lagi.
 Dum patrii veniant in viscera Caesaris enses, *NONIARI*
 Magnus inultus erit. sed non auctore furoris *leat H*
 30 Sublato cecidit rabies: nam rursus in arma *sed H*
 Auspiciis Ganymedis eunt: ac multa secundo
 Prœlia Marte gerunt. potuit discrimine summo *parvo H*
 Caesaris una dies in famam, & secula mitti.
 Molis in exigua spatio stipantibus armis,
 35 Dum parat in vacuas Martem transferre carinas
 Dux Latius, tota subiti formidine belli *allusum advenat H*
 Cingitur: hinc densæ prætexunt littora classes,
 Hinc tergo insultant pedites: via nulla salutis:
 Non fuga, nō virtus, vix spes quoque mortis honestæ.
 40 Non acie fusa, nec magna stragis acervo
 Vincendus tunc Caesar erat, sed sanguine nullo:
 Captus sorte loci pendet, dubius ne timeret,
 Optaretne mori, respexit in agmine denso
 Scaevam perpetuæ meritum iam nomina fama
 45 Ad campos Epidamnæ tuos; ubi solus apertis
 Obsedit muris calcantem mœnia Magnum.

PHARSALIÆ LYCANI FINIS.

PE-

PETRONII ARBITRI

Specimen

BELLI CIVILIS.

ECCE, belli civilis ingens opus quif-
quis attigerit, nisi plenus literis, sub
onere labetur. Non enim res gestæ versi-
bus comprehendendæ sunt, quod longè
melius historici faciunt, sed per ambag-
es, deorumque ministeria, & fabulo-
sum sententiarum tormentum præcipi-
tandus est liber spiritus, ut potius furen-
tis animi vaticinatio appareat, quàm re-
ligiosæ orationis sub testibus fides. *
tanquam si placet hic impetus, etsi non-
dum recepit ultimam manum.

*RBEM iam totum victor Romanus ha-
bebat,*

*Quà mare, quà terra, quà sidus currit
utrunque,*

*Nec satiatus erat. gravidis freta pulsa carinis
Iam peragrabantur. si quis sinus abditus ultra,
Si qua foret tellus quæ fulvum mitteret aurum,
Hostis erat: fatisque in tristia bella paratis
Quærebantur opes. non vulgo nota placebant*

Gaudia:

Gaudia: non usu plebsio trita voluptas:
Assyria concham laudabat miles in unda.
Quasitus tellure nitor certauerat ostro.
Hinc Numida crustas, illinc noua veller a Seres,
Atque Arabum populus sua despoliauerat arua.
Ecce alia clades, & laesa vulnera pacis.
Queritur in siluis Mauri fera: & ultimus Ammon
Afrorum excutitur. ne desit bellua dente
Ad mortes preciosa suas. premit aduena classes
Tigris, & aurata gradiens vectatur in aula,
Vt bibat humanum populo plaudente cruorem.
Heu pudet effari, perituraque prodere fata:
Persarum ritu male pubescentibus annis
Surripuere viros, exsectaque viscera ferro
In venerem fregere: atque ut fuga mobilis aui
Circumscripta mora properantes diffuset annos,
Querit se natura, nec inuenit. omnibus ergo
Scorta placent, fractique enerui corpore gressus,
Et laxi crines, & tot noua nomina vestis,
Quaeq; virum querunt. Ecce Afris eruta terris
Circum mensa, greges seruorum, ostrumque renidens
Ponitur, ac maculis imitatur vilibus aurum,
Quae sensum turbant. hostile ac mobile lignum
Turba sepulta mero circumuenit: omniaq; orbis
Premia, correptis miles vagus extruit armis.
Ingeniosa gula est. Siculo scarus equore mersus
Ad mensam viuus perducitur, inde Lucrinis
Eruta littoribus vendunt conchyliæ cenas,
Vt renouent per damna famem. iam Phasidos unda
Orbata est anibus: mutoque in littore tantum
Sola desertis adspirant frondibus aera.
Nec minor in campo furor est, emptique Quirites
Ad prædam strepitumque lacri suffragia vertunt.
Fœnalis

Venalis populus, venalis curia Patrum:
 Est fauor in precio, senibus quoque libera virtus
 Exciderat, sparsisq; opibus conuersa potestas,
 Ipsaq; maiestas auro corrupta iacebat.
 Pellitur à populo victus Cato: tristior ille est
 Qui vicit, fascésque pudet rapuisse Catoni.
 Namque hoc dedecus est populi, morumque ruina.
 Non homo pulsus erat, sed in vno victa potestas
 Romanumque decus. quare tam perdit Roma
 Ipsa sui merces erat, & sine vindice prada.
 Præterea gemino deprensam gurgite prædam
 Fœnoris illunies, ususq; excederat aris.
 Nulla est certa domus, nullum sine pignore corpus:
 Sed veluti tabes tacitis concepta medullis
 Intra membra furens curis latrantibus errat.
 Arma placent miseris, detritaque commoda luxu
 Vulneribus raparantur. inops audacia tuta est.
 Hoc mersam cœno Romam, somnoque iacentem
 Que poterant artes sana ratione mouere,
 Ni furor, & bellum, ferroque excita libido?
 Tres tulerat Fortuna duces, quos obruit omnes
 Armorum strue diuersa feralis Enyo. (nus:
 Crassum Parthus habet: Libyco iacet aquore Mag-
 Iulius ingratam perfudit sanguine Romam.
 Et, quasi non posset tot Tellus ferre sepulcra,
 Diuisit cineres, hos gloria reddit honores.
 Est locus exciso penitus demersus hiatu,
 Parthenopen inter, magnaq; Dicarchidos arna,
 Cocytia perfusus aqua. nam spiritus extra
 Qui furit effusus funesto spargitur æstu.
 Non hæc autumno tellus viret, aut alit herbas
 Cespite letus ager. non verno persona cantu
 Mollia discordi strepitu virgulta loquuntur:

Sed

Sed chaos, & nigro squallentia pumice saxa
Gaudent ferali circumtumulata cupressu.
Has inter sedes Ditis pater extulit ora,
Bustorum flammis, & cana sparsa fanilla;
Ac tali volucrem Fortunam voce laceffit:
Rerum humanarum, diuinarumq; potestas,
Fors, cui nulla placet nimium secura potestas,
Quæ noua semper amas, & mox possessa relinquis;
Ecquid Romano sentis te pondere victam?
Nec posse ulterius perituram extollere molem?
Ipsa suas vires odit Romana iuuentus,
Et quas struxit opes, male sustinet. aspice latè
Luxuriam spoliiorū, & censum in damna furentem.
Ædificant auro, sedesque ad sidera mittunt:
Expelluntur aquæ saxis: mare nascitur aruis;
Et permutata rerum statione rebellant.
En etiam mea regna petunt. perfossa dehiscit
Molibus insanis tellus, iam montibus haustis
Antra gemunt: & dum varios lapis inuenit usus,
Inferni manes cælum sperare inbentur.
Quare age, Fors, muta pacatum in prælia vultum,
Romanosque cie, ac nostris da funera regnis.
Iam pridem nullo perfundimus ora cruore,
Nec mea Tisiphone sitientes perluit artus
Ex quo Sullanus bibit ensis, & horrida tellus
Extulit in lucem nutritas sanguine fruges.
Hæc ubi dicta dedit, dextra coniungere dextram
Conatus, rupto tellurem soluit hiatu.
Tunc fortuna leni defudit pectore voces:
O Genitor, cui Cocyti penetralia parent,
Si modo vera mihi fas est impune profari,
Vota tibi cedent: nec enim minor ira rebellat
Pectore in hoc, leniorque exurit flamma medullas.
Omnia,

Omnia, quæ tribui Romanis arcibus, odi,
 Muneribusque meis irascor: destruet istas
 Idem, qui posuit, moles Deus. est mihi cordi
 Quippe cremare viros, & sanguine pascere luxum.
 Cerno equidem gemina iam stratos morte Philippos,
 Thessaliaque rogos, & funera gentis Iberæ.
 Iam fragor armorum trepidantes personat aures.
 Et Libyæ cerno tua Nile gementia claustra,
 Aëtiacósque sinus, & Apollinis arma timentes.
 Pande age terrarum sitientia regna tuarum,
 Atque animas arcesse novas. Vix navita Porthmæus
 Sufficiet simulacrâ virum traducere cimba,
 Classe opus est. tûque ingenti satiare ruina
 Pallida Tisiphone, concisâque vulnera mande.
 Ad Stygios manes laceratus ducitur orbis.
 Vix dum finierat, quum fulgure rupta corusco
 Intremuit nubes, elisósque abscidit ignes.
 Subsedit pater umbrarum, gremiôque reducto
 Telluris, pavitans fraternos palluit ictus.
 Continuo clades hominum venturâque damna
 Auspiciis patuere Deum. nanque ore cruento
 Deformis Titan vultus caligine textit.
 Civiles acies iam tum spirare putares.
 Parte alia plenos extinxit Cynthia vultus,
 Et lucem sceleri subduxit. rupta tonabant
 Verticibus lassis montis inga, nec vaga passim
 Flumina per notas ibant morientia ripas.
 Armoram strepitu calum furit, & tuba Martem
 Sideribus transmissa ciet, iamque Etna voratur
 Ignibus insolitis, & in æthera fulmina mittit.
 Ecce inter tumulos, atque ossa carentia bustis
 Umbrarum facies diro stridore minatur.
 Fax stellis comitata novis incendia ducit;

Sanguis-

Sanguineoque recens descendit Iuppiter imbre.
Hæc ostenta breui soluit Deus. Exiit omnes
Quippe moras Cæsar, vindictæq; actus amore
Gallica proiecit, cinilia sustulit arma.
Alpibus æriis, ubi Graio nomine, pulse
Descendunt rupes, & se patiuntur adiri,
Est locus Herculeis aris sacer. hunc nunc dura
Claudit hiems, canoque ad sidera vertice tollit.
Cælum illinc cecidisse putes. non solis adulti
Mansuescit radiis, non verni temporis aura:
Sed glaciæ concreta rigens, hiemisque pruinis
Totum ferre potest humeris minitantibus orbem.
Hæc ubi calcanit Cæsar iuga milite lato,
Optavitque locum, summo de vertice montis
Hesperie campos latè prospexit, & ambas
Intentans cum voce manus ad sidera, dixit:
Iuppiter omnipotens, & tu Saturnia Tellus,
Armis læta meis, olimque onerata triumphis:
Testor ad has acies inuitum arcessere Martem,
Inuitas me ferre manus: sed vulnere cogor,
Pulsus ab urbe mea, dum Rhenum sanguine vinco,
Dum Gallos iterum Capitolia nostra petentes
Alpibus excludo: vincendo, certior exul:
Sanguine Germano, sexagintæque triumphis,
Esse nocens cœpi. quanquam quos gloria terret,
Aut qui sunt, qui bella volunt? mercedibus emptæ,
Ac viles operæ; quorum est mea Roma nouerca:
Vt reor, hæc impune, nec hæc sine vindice dextrâ
Vinciet ignavus. victores ite ferentes,
Ite mei comites, & caussam dicite ferro.
Namque omnes unum crimen vocat: omnibus una
Impendet clades. reddenda est gratia vobis:
Non solus vici. quare, quia pœna trophæis

R

Imminet,

*Imminet, & sordes meruit victoria nostra,
Iudice fortuna cadat alea. sumite bellum,
Et tentate manus. certe mea caussa peracta est.
Inter tot fortes armatus nescio vinci.
Hac ubi personuit, de calo Delphicus ales
Omina leta dedit, pepulitque meatibus auras.
Nec non horrendi nemoris de parte sinistra
Insolita voces flamma sonuere sequenti.
Ipse nitor Phœbi vulgato letior orbe
Crenit, & aurato præcinxit fulgure vultus.
Fortior ominibus mouit Mauortia signa
Cæsar; & insolito gressu prior occupat haustus.
Prima quidem glacies, & cana iuncta pruina
Non pugnavit humus, mitique horrore quieuit:
Sed postquam turme nimbos fregere ligatos,
Et pavidus quadrupes undarum vincula rupit,
Incaluere niues, mox flumina montibus altis
Undabant modò nata: sed hac quoque inssa putares.
Stabant & vincta fluctus stupuere pruina:
Et paullo ante lues iam concidenda iacebat.
Tum verò malefida prius vestigiâ lusit,
Decepitque pedes. passim turmaeque virique,
Armæque congesta strue deplorata iacebant.
Ecce etiam rigido concussæ flamine nubes
Exonerabantur, nec rupti turbine venti
Deerant, aut tumida confractum grandine celum:
Ipse iam nubes ruptæ super arma cadebant,
Et concreta gelu Ponti velut unda ruebat.
Victa erat ingenti Tellus niue, victæque cali
Sidera, victa suis hærentia flumina ripis;
Nondum Cæsar erat: sed magnam nixus in hastam
Horrida securis frangebat gressibus arua.
Qualis Caucasea decurrens arduus arce*

Amphi-

Amphitryoniades, aut toruo Iuppiter ore,
 Quum se verticibus magni demisit Olympi,
 Et periturorum disiecit tela Gigantum.
 Dum Caesar tumidas iratus deprimit arces:
 Interea volucer motis conterrita pennis
 Fama volat, summique petit inga celsa Palati:
 Atque hoc Romano attomito fert omnia signa:
 Iam classes fluitare mari, totasque per Alpes
 Fervere Germano perfusas sanguineturmas.
 Arma, cruor, cedes, incendia, totaque bella
 Ante oculos volitant, ergo pulsata tumultu
 Pectora per dubias scinduntur territa caussas.
 Huic fuga per terras, illi magis unda probatur;
 Et patria est Pontus iam tutior. est magis, arma
 Qui tentata velit: fatiisque iubentibus actus,
 Quantum quisque timet, tantum fugit. ocyor ipse
 Hos inter motus populus, miserabile visu,
 Quo mens icta iubet, deserta ducitur urbe.
 Gaudet Roma fuga, debellatque Quirites
 Rumoris sonitu mœrentia tecta relinquunt.
 Ille manu trepida natos tenet: ille penates
 Occultat gremio, deplokatumque relinquit
 Limen, & absentem votis interficit hostem.
 Sunt qui coniugibus mœrentia pectora iungant,
 Grandænosque patres, onerisque ignara iuventus
 Id, pro quo metuit, tantum trahit. omnia secum
 Hic vehit imprudens, prædæque in prælia ducit.
 Ac velut ex alto quum magnus inhorruit Auster,
 Et pulsas evertit aquas, non arma ministris,
 Non regimen prodest: ligat alter pondera pinus,
 Alter tuta sinu tranquillæque littora quarit:
 Hic dat vela fugæ, Fortunæque omnia credit.
 Quid tam parva queror? gemino cū Consule Magnus,

R 2

Ille

Ille tremor Ponti, seu quoque terror Hydaspis,
 Et piratarum scopulus: modo quem ter ouantem
 Iuppiter horruerat, quem fracto in gurgite Pontus,
 Et veneratus erat submissa Bosphorus unda,
 Pro pudor! Imperii deserto nomine fugit,
 Ut Fortuna lenis Magni quoque terga videret.
 Ergo tanta lues Diuū quoque numina vidit:
 Consensitq; fuga celi timor. ecce per orbem
 Mitis turba Deūm, terras exosa furentes
 Deserit, atque hominum damnatū auertitur agmē.
 Pax prima ante alias, niveos pulsata lacertos
 Abscondit galea victum caput, atque relicto
 Orbe fugax Ditis petit implacabile regnum.
 Huic comes it sincera Fides, & crine soluto
 Iustitia, ac mœrens lacerā Concordia pallā.
 At contra, sedes Erebi quā rupta dehiscit,
 Emergit latē Ditis chorus, horrida Erinnys,
 Et Bellona minax, facibusque armata Megæra:
 Letūmque, Insidiæq; & lurida Mortis imago.
 Quas inter Furor, abruptis ceu liber habenis
 Sanguineum latē tollit caput, oraque mille
 Vulneribus confossa cruentā casside velat.
 Hæret detritus læuæ Mauortius umbo,
 Innumerabilibus telis gravis: atque flagranti
 Stipite dextra minax terris incendia portat.
 Sentit terra Deos, mutatāque sidera pondus
 Quasiuere suum. nanque omnis Regia celi
 In partes diducta ruit: primūmque Dione
 Caesaris acta sui ducit. comes additur illi
 Pallas, & ingentem quatiens Mauortius hastam,
 Magnaque cum Phœbo soror, & Cylleniam proles
 Excipit, ac totis similis Tirynthius actis.
 Infremuere tubæ, ac scisso Discordia crine

Extulit

Extulit ad superos Stygium caput. huius in ore
Concretus sanguis, contusaq; lumina flebant.
Stabant arati scabra rubigine dentes;
Tabo lingua fluens, obsessa draconibus ora,
Atque intertorto laceratam pectore vestem
Sanguineam tremula quatiebat lampada dextra.
Hæc ut Cocyti tenebras, & Tartara liquit,
Alta petit gradiens iuga nobilis Appennini,
Vnde omnes terras, atque omnia littora posset
Aspicere, ac toto fluitantes orbe catervas:
Atque has erumpit furibundo pectore voces:
Sumite nunc gentes accensis mentibus arma;
Sumite, & in medias immittite lampadas vrbes.
Vincetur quicumque latet: non femina cesset,
Non puer, aut æuo iam desolata senectus.
Ipsa tremat Tellus, lacerataque tecta rebellent.
Tu legem Marcelle tene: tu concute plebem
Curio, tu fortem ne supprime Lentule Martem.
Quid porro tū Dine tuis cunctaris in armis?
Non frangis portas? non muris oppida soluis,
Thesaurusque rapis: nescis tu Magne tueri
Romanas acies? Epidauria mania quare,
Thessalicósque sinus humano sanguine tingue.
Factum est in terris, quicquid Discordia iussit.

HUGONIS GROTHII
IN
L V C A N I
PHARSALIAM

Notæ:

Quibus loca aliquot insigniora explicantur; & receptæ aut mutata lectionis ratio potissimum redditur.

IN LIB. I.

2 **I**VSQVE datum sceleri] Licentiam factam sceleribus. Vno enim belli civilis nomine infinitæ reguntur iniuriæ. Ita infra: *semel omnia victor iusserat.* Seneca: *Ex Senatus consultis plebique scitis sua exercetur, & publicè iubentur verita privatum.* Cyprianus: *Homicidium cum admittunt singuli, crimen est: virtus vocatur, cum publicè geritur.*

31 *Pœnus erit:]* Ita rectius quàm, *erat.*

44 *Roma debet:]* Non, ut ante, *debes.* Est enim ad Neronem, non ad Romam apostrophe.

54 *polus qua mergitur]* Ita malimus, quam *vergitur.* Nam & Germanicus in Arateis *pars mersa sub undas Oceani*, de Polo Antartico & ipse loquens. Et Auienus: *subit altera mersa sub undas Pars Erebum.*

103 *Frangat]* Ita rectius quam *franges.*

140 *At quamus]* Ita melius quam *Es.*

217 *auxerat undas]* Non *hauserat.* Causas enim explicat, cur Rubico esset solito aquosior, longos imbres & niues Alpinas.

231 *ut ignes]* Ita pro & reposuimus, quo rectius cohereret sententia, quæ turpiter hiabat. Primo diluculo

Iuculo captum Ariminum. cetera gesta orto iam die.
Appianus: Α' εἰς τὸν τε εὐρεῖ αἰετὶ ἐσθ'.

313 *nomina vana Catones.*] Ita rectius, quam *Catonis*,
ut vulgati, aut *Catonum*.

341 *non me duce*] Hæc vera lectio præ vulgata *cum*
duce. Accipiat miles præmia, vel alio Imperatore. Cui
conuenit quod sequitur, *sub quolibet*.

397 *super ardua rupem*] Non *ripam*. Mons enim Vo-
gesus, & in monte castra. Rupem pro monte dici vfi-
tatissimum.

404 *limite*] Ita scribendum, non, *milite*. Promoto
limite, est, prolatis Italiæ finibus; quæ olim angustior.

408 *Monæci.*] Forte, *morari*.

422 *claudit Tarbellicus aquor*] *ancon*, emendat Scaliger.

423 *Suessones*] Notus Galliæ populus. Vestigia vocis
manuscripti præferunt, *Sexonis*. Vulgo *Axones* male.

437 *Turonas*] Ita reposuimus ex Manuscripto quo
usus Canterus, in quo, *Turonos*. Eiusdem libri fide
hunc versum illi *In nebulis*, præposuimus, aliquo nunc
sensu, qui nullus aliàs.

439 *Andus*] Malim, *Andis*. Nam plurale est *Andes*.

440 *Genabos*] Eadem vrbs quæ Genabum aliis, ut
facile genera mutantur in peregrinis vocibus. Ita au-
tem rescripsimus pro *Menabos*.

566 *crinèmq; rotantes Sanguinei*] Non *sanguineum cri-*
nem, ut ante; sed illi sanguinolenti, *Quos circumtonuit*
gaudens Bellona cruentis.

589 *nullo semine*] Dubito an nullo semine quasi sponte
nata dicat: an rectius *misto semine*: ita enim melius
cohæret *discors natura*. *Ανόνειται ἔφ' ὅτι γίγνεται τὰ*
τίετα διὰ τὸ δύο γὰρ πλάττειν. Arist. de Gen. Anim.
Lib. iv. cap. iv.

602 *festis*] Non *festus*. Sed, *Septemuir festis epulis*, curan-
dis scilicet.

608 *Dátque locis nomen*] Ex cæli regionibus. Cicero:
Cali fulgura regionibus ratis temperanto.

695 *lasso*] Ita legendum, non *lapso*, aut *laxo*.

10 *Se quoque lege tenens*] Ita Seneca de Deo ex Stoicorum sententia: *Semper paret, semel iussit.*

26 *oculique in morte iacentes*] Ita manuscripti; non, *minaces*, quod huic loco minimè conuenit.

36 *Inuidiam factura*] Inuidiam alicui facit qui eius scuitiam in odium adducit.

111 *In numerum pars magna cadit*] Augendo duntaxat numero; non quod in ipsis causa mortis inueniretur.

121 *Discessisse*] Ita reposuimus pro, *discepisse*. M. Bæbius sectus in partes. Ita Latini vsurpant vocem, discedere. Cicero Off. III. *Cum terra discessisset.*

126 *Te quoque neglectum*] Sensus non elicio. Forte: *Te quoque in exemplum* &c. Violatæ autem dextræ, id est, datæ paulo ante fidei.

194 *ense recisos*] *receptos*, quod habent alii, *φονηδες* est, nec Latinum satis.

201 *Nunquam poena fuit*) Sensus est: Tanta hominum cædes, morbis aut aliis malis *ἐνδύμνωσις* interdum forte, at nunquam suppliciiis imputata est.

203 *vix*) Puto *hi* substituendum: quia sequitur, *sed illos.*

214 *nam sanguinis*] Rescribendum puto *dum*. Stetit flumen obfessum cadaueribus, donec sanguinis riui viam fecere.

254 *Permiscenda fides*] De obæratīs loquitur, qui priuatam fidei suæ ruinam permiscere publicæ cupiebant.

268 *Inconcussa*] Seneca: *Talis sapientis animus, qualis mundi status supra Lunam* &c. Epist. LIX.

192 *Complosas tenuisse manus*] Ita ms.

323 *Ne sibi se*] Ita legendum, non, *Nec*. Hæc quoque, inquit, iusta causa est cur Pompeio militem, vt vel hinc intelligat, causam agi non suam sed publicam: & si eadem quæ Cæsar cogitat, eundem me ipsi futurum qui nunc sum Cæsari.

338 *Dum sanguis inerat*] Producit syllabam posteriorem vocis, *sanguis*. Vt & alibi, *sanguis ibi fluxit Achaus*. & Valerius Flaccus: *iussa sanguis exuberet vlna*.

377 *Vni quippe vacat*] Aliis quos partium studia occupârunt, non vacat cogitare de communi malo humani generis, & hoc serio deplorare.

440 *quod non terat*] Gaudet hoc ipso quod vacuum non inuenit Italiam.

442 *non perdat iter*] Perit iter Cæsari in quo non vincit. Ita infra: *Sic hostes mihi deesse nocet, damnumque putatur Armorum, nisi qui vinci potuere rebellent.*

459 *cum cesserit*] Ita emendauimus: ante fuit, *con-*
cesserit.

505 *turres*] Nam è turribus missilia librabantur.

519 *ciui*] Vera lectio ex ms. Romano homini maximum est supplicium, venia opus habere quod publica arma priuatis prætulerit. Antea fuit, *cui sit.*

728 *Desciui*] Ita scribi conuenit, non, *Deserui.* Nullus enim sequitur accusatiuus.

IN LIB. III.

23 *Innupsit*] Ita scribendum, non, *nupsit.* vide Festum voce, *Ianubere.*

125 *Sparsas opes*] Asperfas Tribunitio sanguine.

150 *auertans semina belli*] Abeant in rem malam ista belli irritamenta. Ante *auertat* incongruè.

165 *ultima gaza*] Nouissima præda de regibus parata.

183 *veram Salamina*] Seneca Troadibus: *Nunquid Aiakis Salamina veram.* Manilius: *Vera Syracusis Salamis non merget Athenas.*

225 *Perseæque Tarsos*] Quia nomen habet à Perseï tarlaribus *ταρσός.*

249 *Oloftras.*] Ita MS. quidam. Gens est Indiæ Plin. lib. vi. c. xx. Vulgo *Orestas.* ex quo si *Oretas* feceris, habebis aliam Indorum gentem Plinio eodem auctore lib. ii. c. lxxv.

257 *non diuersis fontibus*] Boëtius Consol. Philos. *Tigris & Euphrates vno se fonte resoluunt.*

276 *Nunc hunc, nunc illum*] Nunc enim Asiæ, nunc Europæ largius indulget.

329 *quibus fas est:*] Id est, his qui putant sibi licere bellum gerere ciuile. sine quibus necessariò bellum ciuile interibit.

348 *carpere morsu.*] Ita substituiimus pro *corpora*. Verbum enim desideratur.

432 *Implicitas terrore cohortes*] Non torpore. sed pauore Deum ac religione. Virgilius: *Iam tum religio pauidos terrebat agrestes.*

553 *pugnamque laceffere*] Ita rectius quam *capeffere*, ob id quod sequitur.

564 *percusse capta cohesit.*] Emendatio est Iohannis Rugerfii, cum legeretur ante *percussa & capta*. Naues inhectæ in Prætoriam Bruti coheserunt, velut captæ, ipso ictus sui impetu. Ita Curtius lib. III. *In quarum alteram quinquerebus eadem concitata & ipsa rostro icta est & illam inuicem tenuit.*

573 *obducto concrefcunt*] Antea erat *obducti concreto*. Sed ita, ut nos, ms.

605 (*Discreuit &c.*)] Omnino parenthesi hæc opus, quam visum est addere.

689 *Mille modos inter leti.*] Inter tot mortium genera eam solam mortem timent quæ prima ipsis occurrit: puta mergi, aut vri.

IN LIB. IIII.

43 *Cadunt ense viam*] Cædendo peruiam faciunt.

82 *calo defusum reddidit equor.*] Ita emendauimus pro *diffusum*. Aquas è calo lapsas calo reddidit.

125 *noctes ventura luce rubebant:*] Longæ tenebræ aduentante luce paulatim fugabantur, ea ferme facie quæ est diei illucescentis primulùm.

138 *Succisum curuare nemus*] Materiam quærere ponti faciendo.

186 *Classica det bello.*] Ita emendandum, pro, *dent bellum*. Cæsar classicum canere iubeat: tu ne audi. Signa moueat: ne sequere. iam pax erit.

192 *Venturi discrimen*] Loquitur tanquam præsentia essent quæ narrat. Hactenus quæ facta sunt, excusari aliquo modo possunt. In posterum verò magnum imminet periculum. nam, nisi abstinetur à bello, omnes manifesto scelere contaminari necesse est. Pugnabunt in ciues iam non ignotos.

218 *nullo discrimine*] Ex illo Virgilii: *Tros Tyriusve mihi nullo discrimine agetur*. Hoc ne, inquit, orandus est Caesar, ut vos sibi seruire patiat, hac sola lege, ne durius vos Pompeianos habeat, quam Caesarianos suos? Nam alioqui, ut Tacitus inquit, *recentissimus quisque servorum & conseruis ludibrio est*.

230 *quod pro causa pugnabitis equa.*] Ita rectè MS. Non alia causa vos hostibus ignaviores estis, quàm quòd iustum bellum geritis. nam illos scelera obdurant.

231 *Sed veriam*] Ita emendauimus, pro *Et*. Est enim *ἀνδρῶν πορροῦ*.

245 *Fecit nostra fides.*] Sic emendauimus, pro *monstra*. quod sane monstro erat simile. aded nullus inde commodus elici poterat sensus. Hoc vult. Potuerat bellum ciuile Deorum & fati iniquioris videri culpa: praesertim si fortuita praelia ignotos ignotis implicuissent: nunc profectò nostra est, quia alter alterum nouimus, eiusq. rei certi & nobis conscii sumus. Nam quæ aut ignorantia aut impetu fiunt, eorum culpa facile fato assignatur; quæ destinato & *ἐν προαγίῳ* aguntur, ea non *ἀτυχήματα* sunt, sed *ἀδίκηματα*.

255 *Agnosce superos.*] Deos tibi fauentes agnosces; qui causam tuam non felicem tantum, sed & fauorabilem faciunt.

283 *miscenda copia mortis.*] Ita quidam MS. efficacius quam alii libri *miscendi Martis*. In Septimo similiter: *mortesque suorum Permiscere meis*.

350 *Consiliis inimica tuis.*] Tuis rebus, tuæ dignitati aduersantia.

352 *nil fata moramur.*] Videmus hoc agere Fortunam ut te Orbi imponat. nos ei moram iniicere nolumus.

397 *non deductos colonos.*] Antequam deducerentur; quod non contingebat nisi veteranis & victoribus.

399 *quod abest fauor.*] Ita rectius MS. quam *pauor*. Liberavit illos Fortuna ab vna maxima molestia, partium studio. Vtercunque vicerit, ferent facile, alteri parti ob sacramentum vetus, alteri ob recens beneficium beneuolentes.

447 *Impulit ad noctem.*] Ita legendum: non *Impedis*, aut *Impetit*.

459 *Re-*

459 *Restituit rupes testum mare.*] Ita emendauimus, pro *raptus*. Scopuli absorptos fluctus refundunt.

480 *admoto occurrere fato.*] Non ideo minor nostra laus erit, quod mortem nobis inferemus, quæ vitari iam aut diu differri, ob vim hostium, non potest. Quamdiu enim victurus sit, nemo scit.

487 *metus hinc absit.*] Ita rectius quidam libri, quam *omnis absit*. Hortantis enim est oratio.

489 *Ut cum*] Ita restituimus pro *Aut*.

523 *flexoque Versa temone pauperent.*] Quod signum erat præcipitantis noctis. Anacreon:

Μισοτυχία πρὸς ὤρεα
Στείφε' ὅτ' ἀπ' ἑσπέρης ἦδη
Κατὰ χεῖρα τῶν βόωνται.

557 *minimumque in morte*] Ita ex MS. restituimus. Antea fuit *nimumque*. Sensus hic: Minima pars fortitudinis erat, mortem oppetere. In ipsa morte militatiter pugnant; plus erat.

563 *incurrant*] Ita scribendum, non *incurrunt*.

656 *cognomina collibus*] Castra Cornelianæ.

693 *sceptri fructum retenti.*] Retinuisse regnum vel ob hoc gaudet, ut Curioni posset malefacere.

705 *Eripe consilium pugna.*] Id rectius quam *pugna*. Sequentia quoque aliter quam ante distinximus. Vult enim à vacuo milite expendi causarum iusta, ducum merita. Vbi in acie steterint, hæc cessare.

719 *metuens incautus ab hoste timeri.*] Improvisus hosti hætenus, hoc solum timebat, ne ab hoste timeretur, atque ita prælii negaretur occasio.

809 *Quam vindicta placet.*] Tacitus: Nec unquam atrocioribus Populi Rom. cladibus, magisve iustis iudiciis approbatum est, non esse cura Deis securitatem nostram, esse ultionem. Vide & Cic. III. de Nat. Deorum, ubi de Cinna sermo.

816 *Urbi nocuerunt*] Id rectius quam *Orbi*, ob ea quæ præcedunt.

IN LIB. V.

49 *populosque merentes*] Benemeritos de Republica.

134 *barbarica cum lampade Pytho Arsit.*] Quo tempore Delphi à Brenno incensi. Nam locus ipse Πυθὴ Græcis dicitur.

208 *pectore variis*] Ita scribendum, non *fatū*. post ille, id est, Phœbus.

216 *Terribilis sed pallor*] Pallor est non territæ, sed terrentis.

226 *subsidere regnam*] *ἐφ' ὅπου δ' εἰν*. Vide Sexuium ad illud in V. *Æneidos*: *subsedit Acestes*.

254 *strictos enses*] Enses qui stringuntur.

290 *Facinus quos inquinat, aequat.*] Imperatores Leo & Anthemius in Constitutione quæ est xxxi. Cod. Iustin. De Episc. & Cler. *Vi eos quos par facinus coinquinat & aequat, virosque similis poena comitetur.*

314 *disce sine armis Possē pati.*] Seneca: *Immane regnum est posse sine regno pati*. Eodem plane modo dixit Seneca lib. ii. Contr. ii. *Potes sine viro pati*. Lucanus ipse Nono: *Et nescis sine rege pati*. Notabilis *ἰδιωτισμός*.

363 *disce ferire*] Disce in poena, quod in prælio vsurpes, ferire & mortem contemnere.

369 *Ad scelus hoc*] Ad occidendos eos qui pacem optauerant.

479 *meditatus Leucada*] Meditatus bellum ciuile, quod postea ad Actium gessit.

572 *Cori verrent mare.*] Coniectura vera ducentibus MS. qui non *venient Cori in mare*, sed *Cori venient mare* præferunt. Virgilius:

*Ni faciat, maria ac terras calumque profundum
Quippe ferant rapidi secum, verrantque per auras.*

I. *Æneidos*.

602 *vento cui concidat*] Succumbat. ita MS.

620 *Monstriferos sinus.*] Plenos belluis.

622 *regnóque accessit terra secundo.*] Terra accessio facta est eius sortis quæ Neptuno obuenerat.

639 *naute videre*] Si qui in mari tum erant.

648 *Non valet in fluctus.*] Mutauimus distinctionem, sensu aliter non constante. quo minus fluctus quis euertat nauem, obstant fluctus alii.

665 *Nesciat*] Non Nesciet. Optantis enim est.

668 *Priuatū mori.*] Meo iudicio priuatū me mori. quanquam enim sum & Dictator & Consul, nihil tamen ista mihi sunt, qui regiam potestatem speraui, nec vlla minore contentus esse possum: Hanc nondum adeptus, priuatus mihi videor. Ita in Secundo:

Non

*Non priuata cupit, Romana quisquis in Vrbe
Pompeium transire parat.*

Non priuata, id est, Regnum. *Hic priuatum* est, non-
dum Regem.

720 *nudas Aquilonibus undas.*] Est *νεκρά χερσίν*. Nam
proprie Austris patet Nymphæum.

727 *mentes aquas*] Bonas, pias, faciles.

752 *vereor civil. arm.*] Puderet me in hoc civili bello,
quo omnes coniugibus ac libeſis carere debent, latum
ob vxoris præſentiam conſpici.

764 *sorte frequenti.*] Vulgari admodum ſorte, hoc eſt,
diuortio: cùm alioqui verè amantes mors ſola ſeparat.
Speciem autem diuortii habet iſta ſeparatio. Ideo di-
cit *dimiſſa*, quæ vox diuortio conuenit.

813 *caruiſſe timebat*] Metuebat ne Pompeium non re-
ciperet. Atqui recepit, ſed victum: quod peius quam
non recipere.

IN LIB. VI.

3 *Párque ſuam videre Dei.*] Metaphora à Gladiatori-
bus ſumta. Spectatores & fautores, Dii: Arena, Pharſa-
lia: Par gladiatorum, Cæſar & Pompeius. Sic alibi:
ſed par quod ſemper habemus, Libertas, & Cæſar erunt.

29 *Hinc*] Ita melius quam *Huc*. Eſt enim hiftoriæ
continuatio.

85 *cum plena ferant*] *Malim dum*. Moriuntur equi
præ fame, dum pabulum ex Corcyra atque Acarnania
exſpectatur longo nauigationis ſpatio. Vide Cæſarem
lib. 111. Belli Civilis.

169 *An plus quam mortem*] An poſſet virtus iniquo
loco & certamine amplius aliquid dare quam mor-
tem: hoc eſt, an etiam victoriam dare poſſet.

262 *quanta dominum virtute paraſti.*] Salluſtius dix-
rat Hiftoriar. I. *Victor exercitus, cui per tot labores & vulnera
nihil præter tyrannum quaſitum eſt.*

277 *adest*] Adedit.

409 *Pythia*] Certamina, quorum præmium laurus.

432 *Mouerat.*] Ita reſcripſi pro, *Nouerat*. Non enim
vult Sexto cognitæ artes magicæ: ſed imploraſſe il-
lum *τὴν τεύχων τέχνην*, vt omnibus aliis diuinationibus
certiorem.

436 *licentia monstri*] Nihil tam licenter fingitur quod non illæ superent. Simile illud Claudiani:

—*sed quamuis variis miracula monstis*

Ingeminant teneras vincitur carmine mentes,

Nil veris aequale dabunt.

455 *Pocula perficiunt*] Neque hoc præstant venena, sed sola carmina.

471 *turbante Noto*] In tempestate malaciam faciunt: in sereno, iratum mare.

484 *prospectumque dedit*] Terra in medio obstitans vtar vno in loco videri supera cæli atque infera: quæ simul appareant, si illam è medio dimoueris.

505 *cantu deprensa*] Rectum hoc è MS. Simile est: *Velut minuta magno Deprensa nauis in mari.*

538 *ubi seruantur saxo*] Quibus in locis corpora non cremantur, sed conduntur, vt apud Ægyptios & Iudæos. Vide Tacit. Hist. v. Sequentia sanem describunt conditis effluentem corporibus.

547 *Insertum manibus chalybem*] clauos ferreos quibus fixi qui in cruce pendebant. quod est *αἰχμή* in Euang. Ioh. c. xx. v. xxv.

550 *quacunque iacet nudum tellure cadauer.*] Ita emendauimus pro *quodcunque*. Vbicunque cadauer est, ibi ipsa ante vultures.

560 *quoties sauis opus est*] Vbi opus est cruentis vmbis, ibi ipsa dat morti quos suscitet.

597 *Certos ferre metus.*] Paratus sum ferre quæuis mala, dum certa mihi priusque explorata sint.

637 *traiecto gutture.*] Cuius ipsa guttur vincto traiecerat.

691 *illisa cantibus vnde.*] Non *cantibus*. Sonum enim dicit illum inter alios, quem fluctus edunt impacti scopulis. Et proprie hic ponitur Planctus: vt, *plangunt littora fluctus.*

703 *fila sorores Tractura:*] Proba lectio: non *fractura*. Iterum neturæ fila, quæ semel absolueratis. quia reuocatura est cadauer ad vitam.

741 *contagia passam*] Contagia ciborum Infernalium.

744 *an ille Compellendus erit.*] Staius: *Scimus enim quicquid dici noscique timetis.* & quæ sequuntur libro 1111. Thebaidos: vbi similis *ἡρώδης* describitur.

ad

ad quem locum videndus Commentator vetus.

759 *Iam morientis erat.*] Ita legendum ex MS. Opposita sunt, nondum, &, iam.

787 *Syllam de te Fortuna querentem.*] Nunc primum post mortem, qui in vitâ Fortunam adeo obsequentem habuit, ut Felix ideo diceretur. Queritur autem Sulla ob prostratas partes patricias, quas ipse fouerat.

IN LIB. VII.

28 *Vnde pares somnos populi.*] Utinam Populo Romano similis somnus contingeret, &, sicut tu illum, ita ille te vicissim, vel hoc saltem modo, aspiceret.

38 *Iniussusque puer*] Scaligeri coniectura erat *In-mellisque*.

79 *Si duce te iusso*] Non iubente. Si tibi Senatus, non tu Senatui imperas. Posses, & *iusto* scribere, id est, legitimo.

164 *publica signa*] *Aræ* *ægæ* est. nam vox *signa* præcessit, eadem periodo, versu ante quarto. Dicit autem illa Signa fuisse Publica Populi Romani usque ad pugnam Pharsalicam. Postea enim nulla in Cæsarem nisi priuata arma. Similis locus Taciti: *Postquam Bruto & Cassio cæsis nulla iam publica arma.*

244 *& fati*] Ita reposuimus pro *fatis*, sensu manifesto.

249 *melior fiducia*] Dubius erat spei metusque. sed metu suppresso spem aperit, ut quæ utilior incitandis militum animis. Dux secum metuere omnia debet; coram milite, nihil.

258 *emerito Marte*] Ita melius quam, *emeritos*. Hæc dies bello debellato colonos vos faciet.

282 *minimo sanguine*] Ita MS. non *nimio*. An externi vel minimum sanguinis impendere velint rei ad se non pertinenti?

301 *Quone poli motu*] Duplex interrogatio, ut in Decimo, *quantosne tumores*.

325 *Ignoti iugulum tanquam scelus imputet hostis.*] Lectio ex MS. Sensus: Etiam si quis propinquum nulum inuenerit quem occidat, eadem ignoti cuiusvis tanto in beneficio accipiam quasi mea causa parricidium fecisset. Narrat Tacitus bello civili quod inter Vitellium

Vitellium & Vespasianum fuit, militem occisi à se fratris præmium petiisse.

335 *locasset*] Nostra est emendatio. Antea, *locasset*. S^c *locasset*, hoc est, si quis locasset. In cælum iusseris, ibit.

386 *metus hos regni, spes excitat illos.*] Ita distinximus. non enim quouis metu vult pugnasse Pompeianos, sed metu tyrannidis: at Cæsarianos contra tyrannidem sperasse.

398 *destituit: crimen ciuile videmus, Tot vacuas vrbes.*] Vera hæc distinctio. Italiæ ædificia non ætas destituit, sed iacent culpa belli ciuilis. Vide præmium Pharsaliæ.

433 *Libertas ultra Tigrim Rhenūque recessit*] Quasi dicat ultra terminos Imperii Romani. Sed cum infra dicat Germanis & Scythis concessam libertatem, vereor ne, *Tanaim*, sit legendum, quem ultra Scythæ, vt trans Rhenum Germani. Ultra Tigrim certè Parthi regnabantur, non autem liberi erant. Itaque opponit Tacitus: *Acrior Arsacis regno Germanorum libertas.*

262 *Inde manum spectant &c.*] Multis è diuersis lectionibus hanc concinnauius. Vbi propius hostem ventum est, aspiciūt quos petant vultus, quæ ipsis minentur manus, quæ denique facturi essent scelera.

504 *pondera vergens*] Ita MS. Hoc est, librans velut euentu dubio.

557 *stimulusque furoris*] Æstrum Bellonæ.

579 *qua viscera legum*] Emendatio est nostra, elegantiori, ni fallimur, metaphora. Ante, *regum*. Atqui Regibus nihil cum Senatu, de quo hîc sermo. Illi enim seorsim apud sua quisque auxilia.

584 *nomina legum*] Eadem rursus emendatio. Legum nomina, hoc est, liberæ reipub. vt infra, *legum tempora*, id est, anni Consulares.

607 *Successor Domiti*] Quia successurum se Cæsari in bellum Gallicum sperauerat.

693 *Thessalica pugna.*] Maior pars cladis Thessalicæ contigit absente iam Pompeio; ideoq. illi non magis imputari potest, quàm quæ post mortem ipsius acciderunt.

705 *Crede deis*] Perpetuus in te Deorum fauor fidem tibi faciat, è duobus malis id tibi euenisse quod erat minus.

minus. Minus malum est bello ciuili vinci quàm vincere. Ni ita esset, victorem te fecissent Dii, quos tibi bene velle dubitare non debes.

735 *Marte subactis*] Defatigatis.

754 *implerunt*] Ita rectius quàm *impleuit*. Est enim in hoc versu expletus sensus.

757 *Vt rapiant*] Quamuis rapiant hæc omnia, non tamen putabunt præmia meritis respondere.

760 *castra rapit*] Castra, non Romam.

780 *desisset, Agaue*] Ita rescripsimus, pro *desisset*. Non magis externati erant, aut Pentheus cum Agaue fureret; aut ipsa Agaue cum furere desisset, & scelus suum agnosceret.

819 *celo tegitur qui non habet urnam*] Mæcenâs dixerat: *Nec tumulum curo, sepelit Natura relictos*.

856 *Et stantes tumulos*] Tam integros adhuc tumulos, quàm vetustate collapsos.

IN LIB. VIII.

36 *præuertit tristia leto, Dedecori*] Fecimus cohærere cum sequenti cômimate. Sententia est: Felicitatem, ni adsit matura mors, ludibrio ferè homines exponere.

37 *Flumineis vix tuta vadis*] Nauis non bellica, ac ne oneraria quidem, sed fluuiialis.

53 *quid perdis tempora luctus?*] Non debes lugendi tempora metu consumere. Times cum iam sit quod lugeas: victus maritus scilicet.

65 *Non ultra gemitus*] Non ausæ sunt palam lamentari, aut ipsum Pompeium veritæ, aut ne Corneliæ dolorem accenderent.

128 *mundi nomine gaudens*] Non sui causa gaudet, sed generis humani nomine, quod tam profligato sæculo fides aliqua superesset: ipse alioqui beneficio non usus.

158 *Stantis adhuc fati*] Cornelia stantis fati, vt infra, *æterni Martis Alanos*.

164 *iacentis*] Non, *iacentes*.

179 *descendet ab arb.*] Non, *descendit*. nam sequitur *feretur*. Quare & mox, *tendit*, in, *tendet*, mutauimus.

217 *mutare diem*] Aliud subire calum.

228 *ab igne iam propior*] Distinctionem mutauimus, ut sit sensus, Propior Orienti eram quam Persæ ipsi.

249 *medio pelagi.*] Priori periodo hæc verba ascripsimus. Sunt enim opposita, medium pelagi, & magni finis. Compensare est compendi facere. Seneca Hippolyto: *Qua via longum compensat iter.*

310 *Excitosque ortus*] Parthos aliosque Orientis populos.

338 *Chaldaeos focos*] Ignem Deum Chaldaeorum.

339 *causa ostenditur*] Cur Libertatis tutelam belli causam dicimus?

350 *clades Hesperias*] Clades acceptas Pharsalico praelio prius Parthi vindicent, quam nos cladem ad Carras?

385 *gens quæcumque virorum.*] Parthos notat. ut effeminatos, imbelles. Sic rex Epiri Alexander se in viros incidisse dicebat, Alexandrum Philippi Macedonis filium in feminas.

402 *non ullos*] Ita rescripsimus pro, *ullis*. Nullos horret concubitus interdictos legibus.

428 *Theffalia*] Non *Theffalia*. Deest in præpositio.

450 *ne iura fidemq.*] Ita maluimus quam *nec*. Sensus est; Regnandi ius veteribus haud tuto credi: meliores esse reges iuuenes.

462 *transfuso æstu*] Eo mari quod Cyprum & Ægyptum inter funditur.

493 *nisi dum facis*] Nostra est emendatio. Continuada enim scelera docet, iuxta illud: *Per scelera semper sceleribus tutum est iter.*

510 *Theffaliaq; reus*] Damnatus à Diis clade Pharsalica.

523 *an sit violare necesse*] Ostendo necesse esse, quia licet, quia possum. Neque enim possem te lædere, si Romanarum rerum potiteris. nunc quia non potiris, ob hoc ipsum necesse quoque est id faciam, ne videar tui tutelam suscipere. Simplicior tamen sensus esset vocibus transpositis: *Tene mihi dubitas cum sit violare necesse, An liceat?* Seneca pater: *Necessitas, magnum humana imbecillitatis patrocinium, omnem legem frangit.*

550 *Cæsaris esse nefas*] Ab ipso Cæsare occidi.

627 *ne cede pudori*] Ne te pudeat quod iussu pueri, decreto spadonum, manu desertoris occideris. Non

illis ascribenda mors tua, sed Cæsari.

676 *opera secunda*] Τὰ δευτέρω: partium secundarum. A fabulis ductum. Maior enim Achillæ dignitas, qui caput gestavit, quàm Septimii, qui abscissum gestare ipse non potuit.

703 *uno saeva die*] Recta lectio, ut patet ex oppositione. Opponitur enim dies unus infelix tot annis felicibus.

741 *munere busti*] Ita MS. non *funere*. Dolet enim Corneliam ultimum marito officium subiiciendi faciem non præstitisse.

795 *temeraria dextra*] Poëtæ est increpatio.

857 *Aduerter?*] Ita rectè MS.

861 *Hoc tumulo Fortuna iacens.*] Fortuna quodammodo cum ipso Pompeio sepulta, cui semper adfuerat.

IN LIB. IX.

27 *Nec seruire timens*] Quippe paratus mori. Τίς ἴσθι δὲ τὸν ἡγεῖν ἀφ' ὧν τὸ ὄν;

42 *tuum*: (quis enim *hic*.) Parenthesin necessariò addidimus.

44 *Libye*] Antè fuit, *Libya*. Non Italia sola sed & Africa testatur tutos portus Palinuro placuisse, & ab ipso dictos,

185 *bucera*] Rectè; non, *buxeta*.

219 *Cùm Tarcho in motu linguendi*] In medio animorum motu signum secessioni dedit. Frigidius ante: *Cùm Tarcho motus*.

256 *pari voto*] Eodem voto quò Cæsariani: pro domino; non contra dominatum.

299 *de victis*] Antea ubique fuit, *deuictis*. Catoni autem habent & MS. Cato non aliam, inquit, pœnam sumsit de hostibus, præter ipsum vincere. Contentus fuit sola victoria. id illi supplicii satis visum.

450 *Libye*] Ita rescribendum pro, *Libya*.

451 *è turbine*] Ita maluimus quàm, *se*.

455 *non imbriferam*] ὕψ' ἔσ'. Nubem non-imbriferam; hoc est, areniferam.

499 *Inconsuetus dies hic*] Versus hîc aliquot omisimus

mus ineptè ex loco inferiore repetitos: qui & in MS. deerant.

528 *extulit Ammon*] Malè libri, *abstulit*, aut, *attulit*. Sola Ammonitis arbores erigit.

565 *dignas adytis voces*] Seneca Controuers. lib. 1. *Erratis nisi illam vocem non M. Catonis, sed oraculi creditis. Quid enim est oraculum? Nempe voluntas diuina hominis ore enunciata. Et quem tandem antistitem sanctiorem inuenire sibi diuinitas potuit, quàm Catonem?*

568 *sed longam differat ætas*] Ita reposuimus, cùm alii, *longa an differat*, alii aliter haberent. Longam differt ætas, hoc est, producit; non tamen mutat. Hoc quærere ex Ammone nihil necesse est. Scitum est Stoicum, vt & cetera. Seneca: *Non est vita maior qua longior.* Et alia in hanc sententiam Epist. LXXII.

578 *Estne Dei sedes*] Ita rectè MS. non *Estque*. Vllane alia Dei sedes est quàm Vniuersum & Mens Sapientis?

636 *Hoc habet infelix, &c.*] Hoc vnum est Medusa quod impune spectatur, crinis scilicet. Nam vultum nemo impune aspexerit.

655 *timente Olim*] Non est hîc ponendum comma: cohærent enim cùm sequentibus. Quo tempore cælum Gigantes timuit, auxit ipsa montes, mutatis in saxa Gigantibus.

678 *lunati vulnere ferri*] Ita MS. Harpes descriptio, quæ falcata.

686 *scinderet vrbes*] Ita MS. hoc est, transuolaret.

761 *discere nulli*] Id melius putauimus quàm *dicere*. Noluit quenquã hoc scire, ne sitim nimium timerent.

782 *cadet*] Melius quàm, *cadit*: vt cohæreat cum, *sequetur*.

820 *virgas mentita Sabinas*] Scaligeri est emendatio, Antè, *Sabans*, ineptè; cùm versu altero sequatur vox, *Sabai*. Nec verum est turis arbori taxum similem, vnde toxica, imo, abieti potius aut piceæ. At virgæ Sabinæ essentæ quas Sabinis auctoribus Romani magistratus vsurpauere. At has fermè ex betulla fuisse ait Plinius.

827 *Quam segnis*] Quam segnis sit sagitta, si iaculo serpenti comparetur.

853 *asthereis causis*] Eamus potius ad loca torridiora, vt cælo non serpentibus mortem debeamus.

888 *casus alieno in pectore vincit*] Ipse in militum cordibus vincit malum, dum constantiam ipsis aspirat.

928 *dat suspiria cursus Vulneris, aut*] Non ut ante, dant, & haud, ne dari negetur cursus; cum sensus sit, celeritatem vulneris suspiria non permittere.

1063 *simulati doloris*] Persuades te serio dolere, cum id vultu dumtaxat simules.

IN LIB. X.

6 *tua profuit umbra*] Pompeii honori hoc Dii dederunt, ne Populi Romani esset Ægyptus post ipsius mortem. quod futurum fuerat, nisi Cæsar Populo Romano imperium omne cum libertate eripuisset.

19 *antrum*.] Σῶμα dictum.

43 *invidia*] Alexander sicut se vivo alium quàm se Orbi imperare passus non est; quò illud spectat, quò negauerat cælum duos soles pati posse: ita moriens quoque vni non reliquit imperium, velut inuidens alteri tantam magnitudinem.

52 *secura Pelle*] Parthia quæ de Crassis triumphat, Macedonibus paruit, quorum oppidum Pella.

58 *Emathiis tectis*] Alexandrinis. quia Alexandria condita à Macedone. sic infra, *Pellæi muri*.

84 *Quem decuit*] Ita rectius. aliàs, *quam*.

214 *dominus aquarum*] Auicæus: *Cessit Mercurio locus imbrifer*.

219 *quo crescat in arua*] MS. habent, *qua*. vulgari, *quod*. Veteres autem quos dicit, sunt Anaxagoras & Euripides.

230 *Officiis caret vnda suis*] Officium Nili est arua irrigare. hoc autem præstare non potest nisi à Sole exci-
retur. ideo hyemè se ripis tenet.

239 *Zephyros*] Etesias.

242 *Vel quod ab*] Democriti placitum.

244 *Vel quod aquas*] Thaletis.

250 *Frigore ab Arctoo*] Ita fermè tradebant Memphitici sacerdotes.

260 *Sol rapit*] Herodoti sententia.

328 *quos inter ut alta In consualle*] Nostra est mutatio. antea fuit, & in quibusdam, *in*, & versu sequente
pro,

pro, In, It, Alueus fluminis montes inter, conuallis
obtinere speciem.

357 *nubet soror impia fratri*] Ita feci ex Mss. in quibus
nubis. vulgati peius *nupsit*. Non est dubium quin Cleo-
patra nuptura sit Ptolemæo. Efficiet hoc Cæsar, cui
illa iam vice vxoris est.

384 *ingentis fati sumus*] Ita MS. Magnum est fatum
nostrum & potens ad scelera.

473 *Æstimat in numero*] Coniectura nostra est; *Res*
minima in numero. Sensus mihi videtur: Legati cædes
apud alias gentes maximum est scelus; sed inter Ægy-
pti scelera minimum.

506 *Perdidit in somnos*] Ita rectè MS. In somnos per-
dere est impendere somno, ita vt rebus melioribus
percat.

S 4

VARIAN-

VARIANTES LECTIONES

CODICVM quibus vsi Theod.

Pulmannus & Greg. Bersmanus.

*Hic libellus non a Grotio est collectus, sed a
multis quibus in Theod. L. I. B. I.
editione sequitur. Theod. ad Pat. VI Theb. Ag.*

12 placuit	licuit	142 tollant	tollent,
13 potuit terra pe- lagique	terra pot. pel. lagique	146 vocasset,	tulisset,
		152 fragore	pauore
14 hauserunt	pot. pelagi terr. fuderunt	154 prastringens	perstringens prastringens
19 iam S.	nunc S.	158 causa suberat	suberat causas
21 Tunc	Tum	165 accessit	arcessit
26 tenentur	tenetur		arcessit
28 multosque	multos	167 tunc	tum
31 erit	erat		fines
		168 sulcata	calcata
35 discindere	descindere	177 Et cum	Hinc cum
37 deis	diis	178 precio fasces,	fasces precio,
44 ipsa	ista	181 tempore	tempora
44 debet	debes	183 Cæs. cursu	cursu Cæs.
48 flammigeros	flammiferos	192 Tunc	Tum
conscendere	transcendere	199 summi que o	summi qui
50 iuuat	iuuat	205 mouet	tulit
51 Cedetur	Credetur		sic cum sq.
51 iurisque tui	iurique tuo		sic in sq.
54 aduersi	auersi		sicut sq.
mergitur	vergitur	206 Pestiferæ	Pestiferæ
	vertitur	209 iubam, & vasto	iubas, vasto &
58 tene med.	tene in med.	217 Tunc	Tum
60 Tunc	Tum		auxerat
64 Accipiam	Excipiam	218 pluuialis	pluuiali
	Accipio	221 tum	tunc
66 dandas vires	vires dandas	224 Hesperia	Hesperies
71 Nec se	Non se	225 hic pacem, re-	hic pacem lin-
76 nolet	nollet	merataq. iura	quo, temera-
81 latis	latisque	relinquo	taque iura
94 nec	ne	227 iudice	vindice
103 frangat	franget	231 noctis tenebris	tenebris noctis
107 actum est	actum	& torto	it torto
120 Permissum est	Permissum	231 ut ignes	& ignes
121 acta	facta		& ignem
130 longoque	longeque	238 concinuit	concinunt
137 veteres	veteris	239 populi	populis
134 hærens	hæret	stratisque	stratis
139 suo est:	suo.	240 Diripiunt	Diripiunt
140 umbram:	umbras:	246 gelidos	gelidus
141 At	Et	alligat	occupat
	Sed	247 tacito mutos	tacitos muto

sub

	sub pe&.	racito multos	Lingonas	Lingones
	49 alta	in pe&.		Ligones
	54 ruentem	missa	403 Atax	Atax
	60 iacet	furentem	404 limite	milite
	16 quies. Nodis	tacet	405 Quaque sub	Quique sub
	68 mota	quies populis.		Qua super
	73 tuz	fata	nomine	numine
	75 tunc	tua	408 Monæci.	Menethi.
	77 Sed	tum		Meneti.
	leges bello	At	410 Vendicat	Vindicat
	79 faciat	bello leges	414 æstuet	æstuat
	82 petuntur	facie t	418 moues	mones
	87 aut	tenentur	419 late	lates
	04 transcenderet	haud	Nemossi	Menetis
	08 aduerso	conscenderet		Nemetis
	12 partesque	auerso	420 Aturi.	Nanetis Tur.
	13 Catones	partes	422 mouet	Satiri.
		Catonum	amoto	mouent
	15 satiabunt	Catonis	423 Succiones	admoto
	19 Ac	fociabunt		Saxones
		Ad		Sexones
		Et		Sallones
	24 lassum	lappum		Saufonas
	34 iam te,	tamen		Axones
	35 discedere	descendere	424 Leucus	Leucas
	41 me duce	cum duce	426 rostrati	monstrati
	49 defunt.	deerunt.	427 Aruernique	Aluerniq.
	50 neque / neque	nec / nec	Latio	Latiis
	51 Detrahimus	Distrahimus	430 te laxia	laxatis
	55 diro	duro	436 Pi&tones im-	Pi&tonus im-
	57 gerens	ferens	munes sub-	munis sub-
	59 Si licet	Scilicet	igunt	igit
	rector	ductor	437 Instabiles Tu-	Instabiles Tri-
	60 fas est	ius est	ronas	cotos vel Tu-
	voces	causas		ronos
	63 hic	hæc	co&ercent.	co&ercent. ali& au-
	68 Libyæ	Libyes		tem hunc ver-
	71 vortice	vertice		sum postponunt
	72 posse / velle	velle / posse		sequenti in
	81 Castra	Signa		nebulis
	84 disperget	disperdet	438 nebulis	ripis
	86 His cun&æ si-	Hisque simul	Meduana	Medualle
	mul	cun&æ		Meditana
		H. iun&æ s.	439 Andus	Addus
	88 ad æth.	in æth.	440 Genabos	Menabos. ali&
	90 robore	pondere		aut& hunc ver-
	91 sonus, aut. r.	sonitus r.		sum omittunt.
	97 æthera	æthere	442 Ligur	Liger
	Castraque quæ	Castraque Vo-	decora	decore
	97 Vogesi	gesi	444 placatur	placatus
	rupem	ripam	446 Taranis	Taranus
	298 cohibebant	cohibentia		Tharanis

VARIAE LECTIONES

	Tarami	569 Tum	Tunc
448 dimittitis	Tarani	574 Stridentesq.	Stridentem
	demittitis	comas	comam
453 datum:	extenditis	Agauen	Agauem
458 despiciat	datum est:	579 autis	vmbris
	despiciat	580 & med.	in med.
461 animaque ca-	aspicit	584 fracto Marium	Marium frac
paces	animique rapa-	586 Aruns	Arrons
	ces		Arruns
462 ignauum	ignauum est	Lunæ	Lucæ
463 crinigeros	cirrigeros, <i>Lips.</i>	588 moni-volitatis	motus erran
arcere	urgere	aëre	aëra
464 petitis Romam,	Romā petitis,	590 Protulerat	Pertulerat
474 turmas	turbas	594 pomæria	pomaria
475 illabatur	labitur	cingere	iungere
479 ferusque	feroxque	596 ritu sequitur	sequitur ritu
481 Hunc	Tunc	599 Tum	Tunc
	Nunc	600 Cybellens	Cybelem:
Alpesque	Alpemq.	602 festis	festus
485 auctore	auctore	604 Et tollens	Attollensq.
486 nec	non	606 Circumeunt	Circueunt
487 Percussum	Percussum	dispersos	diffusos
490 Tum	Tunc	fulminis i. Col-	colligit i. Ful
& quæ	vel quæ	ligit	minis
metuenda	metuendo	608 nomen	numen
491 vrgent	vrgent	609 Electa cer.	Electa a cer.
505 coniuxve	coniuxque		Erecta cer.
506 aut	haud	fundere	effundere
508 tunc	tum	613 victum/collum.	collum, victu.
515 externis	extremis	614 largo	laxo
519 murmuræ	nōmine	615 nigrum	dirum
520 nox/non	non/nox	621 minaces	minantes
521 pavorum	malorum	623 parvusq.	prauusq.
522 tum	tunc	631 fas	o
525 terras imple-	cælum, terram	monetis	mouetis
runt,	implent,	632 neque	nec
529 mutantem	nutantem	633 viscera	pectore
531 denso	tento	634 Dei	Dii
534 de part.	è part.	637 omina	omnia
536 decurrere	discurrere	642 cum lege	sine lege
540 medio Titan	Titan medio	643 sidera	omina
542 gentesq.	gentemq.	644 orbi	viri
552 Thebanos	Thebanosq.	645 matura	natura
tum	tunc	646 an toll.	aut toll.
555 Calpen, sum-	Calpe, sum-	647 segetes	segetem
mumq. impl.	moq. impl.	648 infusus	effusus
Atlanta.	Atlante. <i>Iac.</i>	654 iacuisse	iacuisse
	<i>Bonomiens.</i>	656 toto	toti
556 Indigetes	Indigenas	657 suis	zuis
561 Tum	Tunc	662 hebet	habet
565 tum	tunc		abest
566 mouet	monet	663 cut	cum
567 Sanguinei	Sanguineum		

664 fe-

4	feruntur: Enſ. feruntur: Enſ.	76	hoſti eſt conc. hoſti conc.
9	& Sup. ō Sup.	81	Non/fas eſt Fas non eſt
2	tantum iam tu tantum	82	multas multos
2	plebem turbam	83	mortes mortem
1	ō Phœbe me ō Ph.	88	delatus delapſus
	quæ quo	93	deis diis
	manuſq. minasq. Sabell.		ibi ſibi
4	Qua ma. Quo ma.	94	redit dedit
6	dubiā/ Syrtim. dubia/Syrtis	100	cucurrit? recurrit?
	æquora æquore	102	reuocatū eſt p. reuocatis p.
7	Arentemq. Ardentemq.		reuocatū p.
9	atque æriam æque æriamq.	106	nec non
	Pyr. Pyr.		primo in l. limite
10	Abripimur Artipimur	109	ipſe ille
11	peraguntur panguntur	110	viſum eſt l. viſum l.
12	partes iterum iterum partes		lenti lente
13	laſſo laſſo	111	magna multa
	deſecta deſecta		perit ruit
	LIB. II.	116	decorum decorum eſt
5	viſum viſum eſt	117	nedum necdum
9	Fixit Finxit	118	funera funere
12	fors ſors	119	vacet? vacat?
16	Vrbi orbi	121	Diſceſſiſſe Deceſſiſſe
20	Tum Tunc		Deceſſiſſe
21	Errauit Errabit	130	Septimus hzc Sept. hic ſeq.
24	famulorum famularum		ſeq. Sept. exſequi-
26	exanimis exanimos		tur
	iacentes minaces	133	homini hominis
27	dolor, / metus metus, / dolor.	137	tralata translata
	Myll.	141	dumque/iam iam/dumque
31	Afflixere Adfixere		putrida putria
	limine limite	142	Exceſſit Excedit
32	vocari precari	144	ſoli poſſent ſoli poſſunt
37	genas comas		ſunt
40	Et Nec	146	ruit
41	cum vic. dum vic.	150	cui ceruix ceruix cui
48	arma armis	156	Diſſiluit Deſiluit
49	Achæmeniis Achimēniis		Deſiluit
	Medica media	158	fui ſibi
50	Maſſagetæ Maſſageten	159	Deſiluit Diſſiluit
55	hic vert. hinc vert.	161	congeſta conieſta
56	vacet/manus. manus/vacet.	162	latet iacet
57	ignes ignem	170	vetitisq. vegetis
58	fulmina flumina	172	reciſum reſectum
	æther æt̄	174	cui cum
59	Sæue Siue		triftis
	vtroſque	180	Durum
61	Vrbi Orbi	181	exſecta. exſecta.
62	moueri mouere	188	pondere corpore
64	at miſ. & miſ.	194	tecifoſ receptoſ
71	laxæ laſſæ		

284		VARIE LECTIONES	
195 Vnius populum	Vnius & pop.	289 velie	valet
mortis	noctis		volet
196 Tunc	Tum	spectare	spectasse
198 occumbere	succumbere	190 ipse	ille
200 celi terraq.	terra caliq.	292 Complosas	Compressas
207 tanti sedit	tantique sedet	293 signa	bella
208 miseri tot mil-	misceri vulnera	294 Deductique	Diductique
lia		295 hunc	hinc
209 piguit	timuit	296 Dacas	Sacas Micyl
211 in corpora	cadavera		Daas al.
212 & str.	pro str.	299 tumultum	tumulos
213 Interruptus	Interruptit	iubet	vocat
aquas	aquis		inuat
	aquæ	303 prosequar	persequar
214 nam	iam	306 liberet	liceret
	dum Gr.	308 pressere	vt press.
216 ad fl.	in fl.	310 peruius	præuius
218 redeuntq.	redduntq.	312 cæde	clæde
	reddiq.	313 pendere	perdere
219 eluctatus	obluctatus	314 sæua	læua
223 agitant	agitat	316 tuentem	tenentem
multoq.	multumq.	317 hic/iugulus	iugulus/hic
226 maiore	maiore	laborum	malorum
230 alio	alios	319 quin pub.	quin? pub.
234 percussit	perculsit	320 nec, si	nec non
237 cum vesteret	conuerteret	323 Ne sibi	Nec sibi
240 virum	virum	324 mouit	monuit
casusq. vrb.	casus vrb.	326 Phæbo gelidas	gelidas Phæb
245 Dirige	Erige	330 Connubii	Coniugii
Dirige me, dub.	Dirige: me dub.	332 è sang	& sang.
certo tu	tu certo		ex sang.
246 sequantur	sequuntur	335 concussaque	contusaque
	sequuntur	340 lassis	lapis
247 erit	eris		laxis
249 placuit ducibus	ducibus placuit	343 Connubii	Coniugii
253 ruinæ	ruina	344 nec dubium	Ne dub. long
257 corrupti	corruptis	longo	
258 longæ	longe		Nec longo dub
260 Ne tantum	Ne tamen	345 primas/tedas.	tedas/primas.
	Non tantum	346 sociam	comitem
261 nec pila	ne pila	347 laborum	laboris
263 erat.	erat.	348 relinquit	relinquit
264 nolet	nollet	351 Sunt	Sint
	nollet	356 acclius	acclius
ab isto	in isto	359 Tralata vetuit	Translata vitat
267 ages	agas		Translataq. ve-
268 lapsu	motu		tat
270 ventos	flatus	362 hand	aut
272 summa	magna	365 Sic, vt	Sicut
late	late	cultus	vultus
276 ipse	ille	366 hoc est	hæc est
284 habe	habe	367 celatur	velatur
			372 hor-

2 horrificam	horriferam	tridentis	stridentis
3 duroque	nulloque	458 nouo	Noto
7 studiisq. odiisq.	studiis odiisq.	459 cum cesserit	concesserit
10 Restitit	Obstitit	461 ferebat.	gerebat.
12 vitam	causam		tenebat.
4 magniq.	magnoq.	463 sui	suum
7 Venerisque	Veneris	466 Auximon	Aximon
4 Hæc pl.	Hæc pl.		Anximon
mouentis	mouenti	469 Esculea.	Asculea.
7 nullo qua.	nulloq. &	470 Deuertitque	Diuertitq.
9 propiusq.	propiusve	472 nudatam com-	commisæ ag-
10 coërcent	coërcet	missæ	datam
12 Dalmat.	Delmat. <i>Sabel.</i>	473 Luceria	Luceria
13 Fontibus h. v.	Pontibus h. v.		Nuceria
immosos	im.	fortissima	firmissima
	Pontibus im-	474 His sedeat ca-	His castris se-
	mosos h. v.	stris	deat
	Montibus <i>Gros.</i>	475 subducta	seducta
04 spargit	sparsit	479 pugnax Domiti	Domiti pugnax
06 Crustiniumq.	Crustiniumq.	481 campo	campis
	Crustinumq.	491 nequicquam	nequicquam
iunctus	iuncto	492 Nam prior è	Namque prior
Isapis	Isapis	campis	camp.
	Isapis	495 fluuiis	fluuiisq.
07 Sennaq.	Scenaq.	407 villo,	illo,
	Cenaq.	502 Trans ripam	Torserunt vali-
	Senaq.	validi torserunt	di trans ripa
08 soluit	voluit	505 pondera	mœnia
09 fractasq. euol-	fractas dissol-	508 traxere	duxere
luit	uit	509 alta	ante
	fractas deuol-	510 recta ferrum	ferrum erecta
	uit	513 spes	pars
11 umbrasse	vibrasse	514 retenta	recepta
16 Non minor	Nec min.	515 ipse	esse
18 Non minor	Nec min.	519 cui	est cini
25 radensq.	rodensq.		cui sit
26 Cultra	Testa	521 ille	ipse
27 procurrat	percurrat	graues	grauesq.
29 deuexasq. ex-	deuexas aspicit	522 petes	petam
cipit		523 in med.	& med.
	deuexasq. as-	527 admixto	immixto
	picit	529 moturi	morituri
	deuexasq. acci-	530 cohortes	cateruas
33 antris.	vndis. [pit	534 populatibus	populantibus
36 repelleret	impelleret	539 petat	petit
37 elisa	excisa	541 Nec mag.	Heu mag.
44 nec tam	non tum	parauit	parabat
445 populetur, &	populentur, &	542 in testa	vi testa <i>Ascen.</i>
igni.	igne.	544 miseranda	miranda
447 fauore	furore	553 Crassus victor	victor Crassus
456 tellus pulsa	pulsa tellus	554 Spartacus	Sparticus
		557 hæc iterum	hæc iterum
			circa

circa	circum	624 Epidamnus	Epidaurus
558 disces	dices	624 Huc	Hæc
	dicet		Hinc
	discas	627 Sason.	Sanfon.
	discant	631 sobole è	sobole ex
	disceat		subole è
	discent	636 Pharios	Parthos
560 ne vos	non vos	concute	excute
	nec vos	637 nec Ph.	ne Ph.
561 senior,	melior,	638 vtraque	in vtraque
562 perducere li-	perducere, li-	641 Mæotica	Mæotida
ber,	ber	642 Et quid	Sed quid
564 cupit,	cupis,	nate	nota
565 parat.	paras.	643 feres	feres
569 Gallia	Gallica	645 At	Et
570 quod fug.	quos fug.	Latio	Latio
571 incerti stagna	incerti magna	646 arua	arma
prof.	prof.	647 Macetumq.	Macedumq.
	incertaq. stag-	650 pacis,	segnis,
	na prof.	653 primo tot	tot primo
577 exactum	exhaustum	654 deiectis	depulsis
579 Angustaque	Angustamque	657 actum credens	credens actu
585 Phasidos	Phasidis	superesset	superaret
587 nusquam	nunquam	662 Obstruit	Obruit
588 timer,	timent,	666 Eryx	Athos Sabel.
591 Heniochi	Emolchi	670 Tunc placuit	Complacuit
593 mollisq. So-	mollesq. So-	671 immensis	immersis
phenc,	phenæ.	673 Construxisse	Constituisse
	mollesq. So-	675 super Helles-	Ponti sup
	fenæ.	ponti	Helles
	mollisq. So-	677 deferret	differret
	phone.	678 multo	magno
595 Quod focero	Quid focero,	681 curis animum	animum curis
bellum,	bellum	682 spargatque per	peragatq. p. æq.
597 Nec	Non	æq. bellum.	bell.
matura	motura		bellumq. p. æq.
599 mittere	ponere		spargat.
604 Nec redit	Non redit	684 maris p. c. rates	rates p. c. maris
repleta	recepta	689 neu buc.	ne buc.
608 Appula	Apula	690 Neu tuba	Ne tuba
609 Brundisii	Brundisii		Nec turba
concedit	conscendit	præmonitos	permonitos
	concessit	perducit	deducat
611 Creta profugos	profugos Creta	693 taciti	tacitas
613 Hanc	Hinc	696 pauidi classis	classis pauidi
arcum	arcum	697 pudentes	pendentes
614 æquora	æquore	deducunt	diducunt
615 claudit quæ	quæ claudit	700 Quam	Qua
	qua claudit	705 fato	fatis
618 Exciperet	Acciperet	706 coruua	litora
lassasq.	laxasq.	710 qua	quæ
	lapsasq.	Chalcida	Colchida

1 paratas	paratae	81 non const.	nec const.
2 in littora	in lictore	vsquam	vnquam
	ad littora	83 Tam	lam
7 Rapta	Rupta	non mal.	nec mal.
subducta est m.	subductaq. m.	85 Pontinas	Pomptinas
Argo,	Argo est,	95 admistus	admotus
2 fessi	flexi	101 omina fella,	omina fausta,
6 toto	viotor		omnia fausta
8 Desciuit	Cessiuit	102 Non	Nec
	Deseruit	105 educta	producta
4 procul hoc vt	procul hoc, &	113 possēt obistere	possint resistere
in	in	115 Saturnia	Saturni
	procul hinc, &	118 Vsque adeo	Heu adeo
	in	solus ferrum	ferrum solus
5 Abscondat	Abscondit	120 sed pars	& pars
6 seruetur	seruatur	124 nisi	sine
		sacro	nostro
LIB. III.		125 violata	violenta
2 tenuere	mouere	127 Scua	Scua Scal.
3 fluctus:	portus:	nouerunt	vouerunt
7 dubios	medios		mouerunt
9 tum	tunc	pralia	funera Ascens.
15 Eumenidas	Eumenides	128 neque	nec
vestris	nostris	133 Caesar	o Caesar
17 laxantur	lassantur	His	is
23 Innuplit	En nuplit	viotor	ductor
tepido	trepido	137 honor	honos
36 vestro	nostro	139 non, si	si non
31 nunquam tibi	tibi nunquam	141 nondum	foribus non
32 generum	genero	bus	dum
33 Abscindis	Abscidis	143 simulare	seruare
35 trepidi	trepidi	tum	tunc
dilapsa	delapsa		cum
36 Dei	Dii	150 auertant	auertas
minentur	minantur		auertit
37 malorum	laborum		auertent
38 Et, quid	Equid	154 Tunc	Tum
41 demiserat	dimiserat	155 tunc	tum
	demiserat	156 intractus	nec motus
45 malo	velo		non tactus
50 ferant	ferunt	160 regi	regni
neque	nec	167 Egeritur	Eruitur
52 tunc	tum	169 totum Magni	Magni totum
54 vanos	varios Mod.	171 vires dat	dat vires
58 alunt	alant	174 Boëti	Boëcii
61 & med.	aut med.	175 Cadmeaque	Cadmeia
68 superat	superant	177 Sicaniis	Sicanias
70 annum	annem	tunc	tum
71 victor	ductor	178 Trachinius	Trachinus
72 trahens	trahit	184 dilecta	delecta
73 in urb.	ad urb.	arma	armis
75 pramittere	promittere	185 Gnoslasque	Gnosisque
76 potuit belli	belli potuit		187 Ori-

VARIAE LECTIOES

	Gnossoq.	276 hunc, nunc il-	huc, nui
	Cnossoq.	lum	luc,
187 Oricon	Orichon	277 torrens	terrens
190 Colchis, &	Colchus &	Maotidos	Maotidas
191 Et Penei	Penei	279 negat	negane
192 vomer proscin-	proscindit vo-	admittere	exmittere
dit	mer		reald.
193 primo	primum	280 Sithoniz	Sidoniz
194 littoſe	gurgite		Esſedones
197 tunc	tum	284 Memmoniis	Maoniis
200 conſuetus	aſſuetus	286 Perſes	Xerxes
Cono	Chone	287 claſſibus	cladibus
202 alluit	abluit	unum	imum
203 Myſiaque	Meſiaque	290 miſtura	miſtura
perfuſa	profuſa	293 Matmaricas	Marmarida
204 Idolis	Æolis	294 patet	dedic
207 crectis	& rectis	296 ſemel	ſimul
	e rectis <i>Berſ.</i>	299 rapto	rapido
	vel creptis	302 ſignataq.	ſacrataq.
		305 Pacifico	Paciſero
110 qua cul.	& qui cul.	306 Cecropiz	Cecropidz
115 Damascoſ,	Damaſcoſ,	307 externis	extremis
119 Certior	Gratior	309 Maſſiliam	Maſſaliam
122 contexere	contingere	309 Comprenſa	Comprenſa
127 externz	extremz	327 ſpargere	mittere
128 iuſta	iuxta	329 nobis hæc	hæc nobis
iam non	non iam	334 vt in	& in
232 impellit	impellere	335 quo ven.	qua ven.
234 vinci ſe faſſus	ſe faſſus ab	336 cum tanta vo-	ſi tanta v
ab orbe eſt	æquore vinci	cent	cant
	eſt.	338 Nec mom.	Non mom.
235 fontem	Pontum	339 à ſed.	è ſed.
	ponte <i>Berſ.</i>	340 tralatas	translatas
239 coloratis	coronatis	343 perfringere	præſtringere
240 viuig.	vinig.	345 auerſis	aduerſis
244 nunc cul.	non cul.	346 effoſſam	euerſam
246 Coaſtræ	Choatræ	348 carpere	corpore
	Coatræ		attingere
249 Tunc	Tum	349 hic pop.	is pop.
Oloſtræ	Oreſtas	350 geſſit quod	quod geſſit
	Oretas	351 rapti matrum	matrum rapti
250 Carmanoſq.	Carmanoſq.	356 cum turbato	conturbato
deuexus	deſſexus	359 ad æz.	in æz.
	iam flexus	361 munere	numine
252 ibi	vbi	362 robora	robore
254 niſi	ni	362 Occurant	Occurrunt
lapſo	flexo	366 rebellent.	rebellant.
256 rapido tollit	tollit rapido	368 Tunc mihi	Tunc &
257 edit	edet	tantum	terra
258 incertum,	incertum eſt,	371 diſcetis	dicetis
259 aquis.	aquz.	374 Conſpicit,	Concipit,
267 Baſtros	Braccos	376 paruum diſfuſo	paruo diſfuſam
270 Heniechi	Emolchi		378 tu

378 tutisq.	tutis	479 Aut fac.	Haud fac.
379 Confurgit	conscendit	484 incensa	accensa
381 Tunc	Tum	485 defesso	defenso
382 diuersos vasto	diuerso vastos	487 procedit	processit
384 perduxit ad	produxit ad	489 nunc	tunc
	produxit in		vertere
385 Longum	Summum	491 Incussus	Inclusa
fontesq. &	fontes &		Pulsus
389 Aeternumq.	Extremumque	498 coruscas	coruscis
nec ipso	neq. ipso	499 Nocturni	Nocturnis
393 virum	unum	505 spatiosa	tenebrosa
400 connexis	conuexis	506 ingentia	rigentia
404 sacris feralibus	diris altaribus	510 mari	virgis
405 Omnis &	Omnisq.	520 Classis	Puppis
arbos	arbor	521 matutinos	matutinos
407 Illis	Illis	523 posito	pulso
410 Fulgura	Fulgura	524 bello iacuit	iacuit bello
praebentibus	praebantibus <i>Bersf.</i>	526 pubes	puppis
	ferientibus <i>al.</i>	531 aequore	aequora
411 tum	tunc	533 fronte	classe
417 timeant	metuant	542 tum	tunc
418 cauernas	latebras		vertunt
421 Roboraq. am-	Robora com-	545 puppim	puppem
plexos	plexos	547 prois	rostris
circumfluxisse	circumfulsisse	549 repugnat	repugnans
	circumfulsisse	551 tractus	curfus
422 cultu populi	populi cultu	552 hæc	hoc
423 deis	diis		restitit
426 immisso	immeso	553 laceessere	capeessere
	immerso <i>Bersf.</i>	564 percussæ capta	percussa & ca-
427 priori	priore		pta
432 restore	torpore	566 recto	toro
433 librare	vibrare	571 aduersos	auersos
435 Effatur	Affatur	572 vndis	vnda
436 subuertere	submittere		vndam
438 pauore	timore		vndas
439 Superiorum &	Superumq. &	573 obducto con-	obducti con-
403 Tum primum	Tum primo		creto
445 gemuere	tremuere	575 conferta	conferta <i>Sabel.</i>
449 Et	Nec	577 Hauseruntq.	Auxeruntq.
450 casum nemoris	casu nem.	581 quodcumque	quocumque
	casu est nem.		milite
457 hæc nul.	& nul.	583 Romana ratis	Romana ma-
463 Graio/ferro	ferro/Graio		nus vall.
464 neque enim	nec enim		vallata ratis
465 tenso	tensa		Rom.
466 quiescit	quieuit	584 dextrum læ-	lauum dexte-
469 ponderis	verberis		trumq.
471 adiuta	adiuncta	586 Tagus	Lagus
475 armisq.	armis		amplustre
477 missa	reia	591 sparsitq.	sparsitq.
478 Graiis	Græcis		vulnere

T

hæc

290

592 huc

puppim

Telonis

593 Pila

600 erumpere

puppim

601 immisum

609 pectine

611 Iniectare

612 nixu

616 procurrat

618 Iam clyp.

conditur

619 pectore

622 tum

623 lassos

624 quicumq. ma-

nebat

625 membris

626 puppim

729 At

630 repleta

desedit

631 contorto

vertice

632 discedunt

634 illa

639 venis,

642 dimissa

644 At tumid.

647 Dum nimis

648 Incumbit

relinquit,

649 pondere

654 fixere

656 obtritis

658 Elestat

permistus

cere

659 remis

recedunt,

660 Disiectum

perfollo

663 ad aux.

664 prensarent

altius

666 turba

668 A man.

VARIAE LECTIOES

hac

puppem

Gelonis

Tela

itrumpere

puppem

immensum

pectore

Iniectare

Innectare

nifu

procumbit

Et clyp.

conditus

corpore

tunc

lapsos

quacumq. ma-

nebant

neruis

puppem

Sed

completa

descendit

cum torto

vertice

descendunt

ille

neruis,

demissa

Et tumid.

Cum nimis

Incubuit

relinquit,

robore

feriere

adfixere

obstricis

Deiecat

mistus per vis-

cera

remi

remos

reducunt

Deiectum

perculso

in aux.

pensarent

prestarent

atcius

turba

Et man.

670 omni fufis

671 contorfit

672 hi

tortum

aplufre

673 Auulfasq.

rotant

excusso

remige

676 teli

677 Vifceribus

traxere

vulnera

678 Opprellere

679 cum torferit

683 at facil.

685 flammaz sup.

vndaz

686 fetus

687 recipit

690 Qua

692 iclu

693 Exercent

694 fauus

697 Phocous

700 Adductum

fenferat

701 coprellum pen.

deduxerat

702 in vndaz

703 credit dum

710 excuffa

712 expulsi,

713 procumbunt

715 membris fenfit

719 ingentem

720 defunctum

722 mittit.

725 pondere

726 diuerfa viftaz

iam

728 cellurus

730 non mil.

732 ad puppim,

omnis fufis

omni abfufis

omni effufis

Berf.

dommifit

hic

torum

amplufre

Euulfasq.

rotat

expulfo

milice

telis

Vulneribus

cepere

vifcera

Compreffere

contorferit

ac facil.

flammaz sup.

vndaz

fuperant vndaz

flammaz

fetox

repetit

Quz

iaclu

Exertant

fauum

Cepheus

Abductu Sabi.

fenferit

coprellum pen.

diduxerat

ad vndaz

dum credit

excuffaz

excuffis,

prorumpunt

procurrunt

diffiliunt

fenfit membris

ingentis

defectum

mifit.

pectore

iam vifta di-

uerfa

celliffet

iam mil.

ad puppim,

in puppim,

fpirantezq.

spirantesq.	spirantes	72 iam	sunt
734 Distentis	Distentis	75 terram.	terras.
toto	tento	76 pressæ	sparsæ
735 subit,	subiit,	largos	longos
vastæ	late	77 fluunt:	ruunt:
737 & iam	etiam	78 exstinguit	moriuntur
languentia	labentia		exstingunt
743 Deis	Diis	fulgura	fulmina
senilem	senile	nimbus.	nimbis.
746 vulnera	viscera	79 Hinc	Hic
747 Semianimisq.	Semianimusq.	85 tum	tunc
748 missi	mersi	à font.	ex font.
749 Polluerat	Polluerit	86 vias:	viam:
750 Præcipiti saltu.	Præcipiti saltu.	ram largus al-	tunc largis al-
letum	& letum	ueus omnis	ueus amnis
	Præceps: & letū	87 campo	campis
	gaudens	90 Non pec.	Nec pec.
751 Festinantem	Festinansq.	92 occultos / agros	occultis / agris.
757 quantus	quanti	100 ac tec.	& tec.
LIBRO IIII.			
2 nocentem,	nocentum,	101 Detulit,	Depulit,
	rubentem	102 equos,	aquas, Canter.
3 momenta	monumenta	103 sentit	sentit
	monimenta	104 subtexta	subiecta
11 leniq.	leniq.	106 ima	vna
13 llerda	Hylerda	108 non quicquam	nec quicquam
17 minore	minori	109 ignes.	æstus.
18 leuat:	locat:	110 parens	pater
10 pendente	pendente	112 Et ru	Vi tu
26 piguit	puclit	impendas	infundat
28 tum	cum	119 emiseric	imiseris
	dum	116 Laxet iter	Laxetur
	tunc	119 effunde	infunde
30 præstant	perstant		dissolue
33 tutam castris	totam castris	123 clarior aër	rator aër
	castris tutam	clarior æther	
39 sequentis	sequenti	132 puppm	puppem
40 vacabat,	vacauit,	inducta	induta
41 & fixo	infixo	133 superenatat	supereminet
42 stirpesq.	stipesq.		superemicat
44 equitemq.	equitesq.	137 traicta	transiecta
succedete	subducere	139 timens	tenens
45 præducere	producere	ripis	riuis
	procedere	141 Ac	At
50 Pigro	Primo	142 scisso	fisso
57 delapsæ	dilapsæ	riuis	riuis
59 tunc	tum	145 diffus	diffusus
60 refulsit,	reluxit	148 Cæsar colles,	colles Cæsar,
64 sentit	sentit	151 ruens	furens
66 fuscator	frustrator	153 gelidosque à	gelidos à
67 Impulerat	Intulerat	158 caua	caua
68 nubes	nubesque	160 potito	petito
		165 Nec	Nc

172 Depreſum	Depreſum	nox	nox
175 Rupit	Rumpit	283 miſcendæ mot-	miſcendi Mar
transcendere	transcurrere	tis,	tis,
177 propinquum:	propinqui:	284 cadit	fugit
179 Nec	Non	286 mobile	nobile
agnouerat	agnosceret	288 Abduxere	Adduxere
	cognouerat	ſi conſ.	ſi conſ.
183 gemis?	times?	289 manū.	manum.
184 Nec	Non	tum	dum
185 ipſe	eſſe	291 aſtrinxit	aſtringit
186 dat bello.	dent bellum.		aſtrinxit
187 ferat: ceſſa:	ferant: ceſſa:		aſtringit
	ferant: ceſſa		aſtringit
189 Nunc	Huc	293 aſtrufaſque	obſtrufaſque
196 & miles caſtris	in caſtris miles	294 Nec	Non
	& caſtris miles	296 ad ir.	& ir.
permiſtus	permixtus	299 teſtis	reſti
198 permiſto	permixto	301 nec	neque
201 ſteterint	ſteterant	303 Tunc	Sic
204 renouata	reuocata	305 poſſent ſiccos	ſiccos poſſent
207 ad pr.	in pr.		ſiccos poſſit
209 iunctosque	iunctos	311 immota	immunda
229 at vob.	hac vob.	iacer,	manet,
230 pugnabitis	pugnantibus	omnis in hau-	haufus in om-
231 Sed	Et	ſtus	nis
232 Funera	Fœdera	318 tenera/ medul-	tenera/ medul-
242 abſtinet	detinet	la	la
ira	ora	322 Dictæis	Dictæis Beroal.
244 in nocte	noctæ	327 anguſtat	guſtabat
	in nube	328 dura	longa
245 noſtra	monſtra	329 ſiti,	tamen,
246 pectora	corpora	333 æ,	axem,
251 Et ſcelerum &c.	<i>Hic verſus in MS.</i>	334 Qua	Quam
	<i>tertio deinceps</i>	335 depreſus	depreſus
	<i>loco ſequitur.</i>	338 Auſtor	Auſtor
254 Cæſar, quamuis	quâuis, Cæſar,	342 omnia	omina
255 neque	nec	345 rapiendo	capiendo
aruis	armis	346 ſola cauſa	cauſa/ ſola
257 nec tantum eſt	tantum nec in		magna/ cauſa
x. geſtum.	x. geſtum eſt.	348 nec	non
259 polluta	ſpoliata	351 moramur.	morantur.
270 hoſtes	hoſtem	357 deſ	da
272 tendere	currere	ſeſis,	viſis,
274 non vltro	iam nullo	inermem	inermes
conſtet	conſtat	359 felicibus	feliciter
ſanguine	vulnere	362 ne tecum	tecum ne
275 iugulo	bello	363 facilis Cæſar,	Cæſar facilis,
276 inuiſa	contemta	364 vſum	vſus
277 non	nec	366 decurrit	percurrit
278 Incumbet	Incumbens	369 diſcurrere	decurrere
279 hic feruor	iſte furor	372 ſibi poſcit	ſuſcepit
281 Subſtituit	Suſtinuit	375 terra,	turba

377	Discite,	Dicite,	permittis	permixtis
378	petat.	petit.	tela	bella
384	Innocuusque	Innocuusque	490 conferta	constrata
385	positos	positos		conferta
386	enquam	nunquam	493 Dei.	Dii.
388	vſis	vſu	494 ſummis	à ſummis
397	deductos	diductos	495 diuerſo è lit.	diuerſo lit.
398	oneris	hominis		diuerſo in lit.
	remiſit,	remiſi	496 quod	quid
399	favor:	pauor:	498 ferro	bello
400	auctor,	aſtor,	503 Abſcindit	Abſcudit
404	ferit	ſerit	laudi,	laudis,
405	excurrit	diſcurrit	505 timeatque	teneatque
		decurrit	509 quo	quod
406	Curetum	Curitum	510 veniam	vitam
408	extrema/ora,	extremis/oris,	515 Emitterantque	Permitterantque
411	proſerit	protulit	518 Permiſſum eſt,	Permiſſum,
413	attonſo	attonſo	fati,	leti,
415	aduertit	aduertit		mortis,
417	neque enim	nec enim	519 Dei	Dii
418	ſed ſit.	non ſit.	520 ſuſtulit	ſuſtinuit
427	Tunc	Tum		extulit
	declinibus	cedentibus	523 flexoque	flexo
433	vndæ	oræ	524 ſubiſſent,	ſubirent,
435	creſcat dum	dum creſcat	525 mergere	vergere
438	Claudat	Claudit	528 tum Th.	cum Th.
439	Aut dum	At cum	535 Promiſſo	Permiſſo
		Ac dum	537 ſimul	manus
	attollat	attollit	538 manus:	ſimul:
442	preſſo roſtro	noſtro/preſſo	540 ipſe	ille
447	Impulit	Impedit	542 Ecquis	En quis
		Impetit		Et qui Berſ.
448	innectere	adnectere	544 nec	non
451	laxas	laxe	548 vnis	imis
454	adducto	abducto Sabel.	548 Emicuit	Commicuit
459	rupes	raptus	553 miſſa	emiſſa
460	vorticis	vorticis	554 implerunt	complerunt
464	Circueunt	Circumeunt	557 minimumque	nimumque
	ac lit,	& lit.	562 iugulis pr. ma-	iugulo pr. ma-
466	ferro	ferri	num.	nus.
469	depreſſa	depreſſa		iugulos pr. ma-
472	atra	ymbra		nus.
473	lucem dubiam,	dubiam lucem,	cum	ſic
474	Tunc	Tum	563 incurranſ	occurrunt
	pauentem	timentem		incurrunt
477	angulo in tēp.	angulo temp.	566 Non	Nec
482	ſperaueris	ſuperaueris	568 deſpectam	deſpectant
		ſpumaeris	576 Percipiēſ	Percipiunt
483	momentum	momenta	579 ne quiſ.	nec quiſ.
487	hinc abſit:	omnis abſit:	580 vitæ	mortis
		omnis abſit:	582 tunc	tum
489	Vt cum	Aut cum	aruiſ.	armis.

T 3

586 Clu.

586 Clupeam,	oris.	703 campum miles	miles campur
	Clypeam,	705 Eripe	Erige
	Clipeam,	pugna:	pugna:
	Clepeam,	cam	dum
588 Bagrada	Bacrada	voluntas	voluptas
595 Nec	Non	706 preno,	preno &
iusta	valsa	716 belli	rebus
596 ferrox	ferax:	717 Sit rebus f.	Sit f. suis belli
597 non	nec	fuis,	
598 Hoc quoque	Hoc quan-	719 incautus	incauto
ram	quam	726 Obliquansque	Obliquumque
600 defecta vig. re-	defecta vig. re-		Obliquusque
nouato	vocato	vanas	varias
604 Assuerunt,	Assuerant,	727 Effusa	Effusi
resumit	resumit	733 late campis.	campis late.
606 Libyes:	Libya:	decurre	discurre
609 Quauis	Quanguam	741 conspecti	conspexie
613 perfudit	perfundit	743 Effusam	Effusas
616 infudit	infundit	aciem	acies
618 grauibz frustra	frustra grauibz	745 medios a. pro-	mersos a. de-
620 nec	neque	iecit in agros,	iecit in ho-
627 ardat	arrat:	stes,	
639 cum fertet	conferret	748 Obstupuit	Obstipuit
644 Egeritur	Erigitur	750 Quippe vbi	Quippe ibi
647 credere	condere		Quippe ibi
terra:	terra:	752 terens	tenens
650 terras	terra	spargitque	sparsitque
651 summittere	permittere	754 armi:	artus:
	promittere	755 arentia	horrentia
652 medium	medio	762 neque	nec
660 primum tenuit	tenuit primum	illis	villis
669 Libyæ	Libya	vlli	vlli
671 regna,	regni,	763 profertur	perfertur
674 Ac	Et	hostem,	hostem,
iacet,	iacent,	765 emisit	immisit
675 Distinet	Destinat	771 steterunt	steterant
	Destinet,	sed	&
exusta	exuta	776 & pon.	ac pon.
677 Autololes	Antolopes	778 Ac, si	At si
	Et Dolopes	781 Constrinxit	Constrixit
	Andolopes	782 teruntur.	tenentur.
	Aut Dolopes	785 dabat:	dedit:
	Autolopes	786 lapsum, & se.	lapsus, se.
678 tum con.	runc con.	797 sperare	superare
681 Mazax:	Mazax:	800 arce	arte
682 Massylia	Massalia	801 dabas	dabat
688 dabat	parat	806 potentes	perentes.
692 regnum	regum	807 ciuesque	& ciues
697 captus	raptus	816 secula,	scædera,
699 fegni	cernit	821 nostri	nostri
700 Cernit	Segni	823 series;	acies;
munia	mœnia		

LIBRO V.

8 munia numina
 11 extremis extremis
 16 excelsa celsa
 19 castris castris
 28 Veiosq. Veios
 39 Libyæ Libyes
 41 signa magna
 42 Deis Diis
 43 vobis nobis
 44 exhausto exacto
 50 honos honor
 53 Massiliæq. Massiliæq.
 54 Sadalem, Sadalam,
 Salidam,
 Coryn, Cotim,
 58 Et tibi En tibi
 61 Permissum: sã. Permissum est:
 sã.
 64 Ereptum est, so. Ereptum so.
 69 multosq. ob. multos ob.
 71 semotus sumotus
 76 Eminuit Emicuit
 77 Tu quoque v. f. Tu quanquam
 deductus v. f. ductus
 Tu quoque v. Tunc quoque
 v. vnam
 79 premerent premeret
 81 Pæan Phœbus
 85 ibi vbi
 88 terram terra
 20 proferte conferte
 præferte
 91 Contractusque Contractumque
 92 iubet canit
 ipse ille
 94 quæ quem
 96 connexa conexa
 connexa
 104 Vindicat Vendicat
 illi vlli
 107 sedem totas sedem totas
 sedes notas
 110 sterilis steriles
 113 timuere tenuere
 114 negata rogata
 115 fruuntur feruntur
 121 Immotos Immotas
 Non motas
 124 Deis Diis
 128 Limine Lamine

129 futuri futura
 130 quid sp. quæ sp.
 132 pressitq. Deum: pressit dominũ:
 134 Pytho Python
 138 Carmine Carmina
 142 tum tor. tunc tor.
 150 Instinctam Inuictam
 Instinctam
 ment. sac. sac. ment.
 furore fauore
 151 falsa fata
 154 horrore errore
 157 sentit sensit
 159 antris, antro
 161 Tandem con- Tandemq. ex-
 territa territa
 162 abducta adducta
 obducta
 167 irrupit irrumpit
 170 ferens, gerens;
 Phœbeaque Phœbeaque
 Phœbea
 171 Ereptis Ereptis
 174 solo solum
 175 Vteris, & si- Vteris: & si-
 mulis; mulos
 & stim. ac stim.
 flammæ flammæque
 176 Accipit Accipis
 178 premunt prement
 180 Nititur Mititur
 186 Excerptit Excerptit
 189 tam mag. te mag.
 190 tunc pr. tum pr.
 192 tunc tum
 196 vasta in vasta
 197 obstruxit extroxit
 obtruxit
 obstrinxit
 199 veri Pæan, Pæan veri,
 200 suprema subprima
 206 furorũ, furoris,
 208 tunc tum
 vatis fatis
 209 exclusaque expulsæque
 211 ille illa
 217 post fl. per fl.
 222 tunc p. tunc p.
 223 Phœbi tripodas tripodas Phœbi
 233 Rhamnus, Rannus,
 235 cursum mutan. cursu nutanti-
 bus bus

237	Caes. remeabat	remeabat Caesar	359	auctoribus	actoribus
240	nam	iam	360	terra:	terra:
247	maiora	peiora	361	Infandumque	Infandumque
248	venditat	vindicat	362	stabunt	stabant
		vendicat	363	ferire,	redire,
249	illo	illo	364	saeva	dura
250	est stab.	ex stab.	367	inuito	& manco
241	Despiceret,	Respiceret,	368	pauet,	timet,
252	truncus mani-	manibus trun-	369	vicit	vincit
	bus,	cus,	370	praestitit	praebuit
256	constringere	confringere		enses.	ensem.
259	quippe ipsa	sed quippe	372	tam diro	iam diri
264	Quolibet	Quodlibet			tam diri
268	Rhodano,	Rhodanoque,	374	Brundisium	Brundisium
274	parum?	parum est?		hanc	hinc,
278	duro liceat	liceat duro.	375	Hydrus,	Hydrus,
279	galeam	glebam	376	Taras,	Thoras,
293	sciat	sciet			Tarax,
294	speres,	fieres,	377	Salapina	Salpina
301	demittere	dimittere		Sipus	Scalpina
307	infanda	nefanda			Sippus
	Caesar	certe			Siphus
310	heu Caes.	ô Caes.	379	Dalmatico	Dalmatico Sabul.
311	tuis?	fuis?	381	tanto	nostro
313	lassare	lassere	388	voluit gladiis	gladiis voluit
316	fultus	fulti	397	primum	primo
328	sequuntur	sequantur	398	careat tantum	tantum careat
		sequentur	399	fastos	fastis
331	Auferat,	Auferet,	402	flammaifera	flammigera
333	defecta	despecta	406	Transcurrit:	Transierat:
334	nostros	vestros	407	Brundisij,	Brundisij,
335	curfus	currus	409	visum est rap.	visum rap.
338	Non magis	Num magis	410	exisse	hassisse
	decreveret	descenderet			exire
		decreuerit	419	furens	ferens
341	premit,	premet,		& Graia	Graiaque
343	paucis viuit	viuit paucis	420	est litt.	à litt.
		paucis viuet	423	perdimus	prodimus
344	nostro sub	sub nostro	434	ligata.	ligata.
349	relinquit,	relinquit,	439	nec per.	non per.
		relinquens,	440	latente sonantē	sonante latetē
		relinquet,	441	scindit	findit
		relinquent,	447	Classibus	Classibus
359	Nec	Non	448	Illinc	Illic
	tradit	trader	412	vires,	rabies,
	sua	mea	456	diem	dies
352	Deis,	Diis,	459	fluctuque	curfuque
354	fessis	victis	461	vidit iunctis	iunctis vidit
		pressis		consistere	considerare
		lassis	462	Genus	Genesus
358	Tradite n. v.	Tradita n. v.		Apfus	Hapsus
	ignauis	ignauis	463	Apso	Hapso

Genusum

5 Genusum	Genesum			Cori ferient
6 neuter	neutrum			mare.
laxat,	laxat,	573 Hesperias		Hesperiam
4 infausti	infesti	574 Desperare		Desperasse
5 propius	proprius	576 ne		nec
9 tum	tunc	fit		fit
1 malorum,	laborum,	580 causa hæc est		iusta hæc est
3 rapti belli	belli / rapti	iusta		caussa
4 num	non			causa est hæc
8 videbat,	videbit,			iusta
Deis,	Diis,			iusta est hæc
at	ac			causa
10 incautas	incertas	581 Vectorem		Victorem
tenebras,	latebras,	583 per rumpe		prorumpere
5 Parva	Parua	586 nec lon.		non lon.
2 Transiluit,	Transiliit,	587 sauo dabitur		dabitur sauo
tacite q.	tacite est q.	588 nec		ne
3 primisque in.	primis in.	manum;		manus:
	primusque in.	589 tum		tunc
8 inuersa	inuerso	593 Quid		Quod
4 repide	trepida	597 conceita		congesta
7 calas.	calam.	600 erexerat		erexerit
tuta	tanta	602 concidat,		pareat,
1 tum	tunc	603 vicit		vincit
3 laxa iuuenis,	iuuenis laxa,	604 abstrusas		obstrusas
5 manibusque	manibusve	605 perfert		profert
6 Ne	Nec	608 cessasse		cessare
9 tum	tunc	609 iacuisse		latuisse
5 Spectanteis	Spectanteisque	610 Crediderim:		Credideris:
7 Aut	Haud	615 Ah		Ha
medii	medio			A
10 nubem	nubes	616 illa		ille
2 qui pro.	quod pro.	617 villo		illo
9 potius pelagus,	pelagus potius,	618 ex orbe		en orbe
10 fatur,	fatus,	620 Monstriferos		Mortiferos
6 flatusque	fluctusque	622 Adiuvit, regno		Adiuvat, & re-
8 Tunc	Tum	que		gno
trepida	trepide	625 Tunc		Tum
9 parat	parat.			Nunc
Zephyros ne in.	Zephyros in.	astra,		astris,
Euros,	Eurus,	628 pallore		squalore
	Austros,	629 accipit		excipit
10 puppim dubius	dubius puppim	630 currunt		current
11 Nubibus,	Nubilus,	631 diffilit		desilit
& celo	è celi	632 Tum		Tunc
2 Cori verrent	venient Cori in	tremunt,		tremunt,
mare.	mare.	633 Insonuit,		frémunt, <i>Ascens.</i>
	Cori venient	laborant.		Insonuit,
	mare.	636 Deis.		laborat.
Cori veniunt		637 tanta		Diis.
mare.		640 è sum.		tantum
				à sum.

643 qua parte	quacunque	742 iam totus	cum totus
celat	celet	744 erit,	erat,
arenam	arenas	745 non	nec
644 cumulos,	tumulos,	patiere	paterere
647 puppim	puppem	747 cadunt.	cadent.
648 valet in flu-	valet : influxus	749 Meque	Nosque
ctus: vic.	vic.	749 nam me iam	iam me iam
649 vento.	ponto.	754 Eque tuo	Deque tuo
650 Sasona	Sanfona	miserum qua-	miserum qu
	Soffona	tient	tiunt
	Salsona		quaterent in-
651 pauent,	timent.		rum
653 iam d.	tam d.		quatiunt mis
655 parua quem	paruaque in	757 Magni,	nostri,
660 sat	at	758 premant,	prement,
	iam	759 infirma	firma
663 Nesciat	Nec sciet	761 Tandē vt vox	Tandem vix
	Nec sciat	proferte quere-	perferre loqu
	Nesciet	las:	las:
672 mirabile	miserabile	764 forte	forte
674 pertulit	protulit	frequenti,	gementi,
678 non tam	tam non	766 tēdā:	tēdā?
680 gemituque	gemitusque	767 Socerum.	Socerum?
682 dure	dire	769 non ne olim	nos ne olim
683 quā nos	qui nos		non olim
684 Inuitis	Inuitis		nos olim
693 prona	saeva	vno?	vno.
	parua	770 Fulminibus	Fluminibus
695 tantum quid	quid tantum	771 praestare	seruare
696 fatum belli	belli fatum	773 seruire	seruire
	summam belli	774 dum mœsta	ad mœsta
fauor iste, la-	labor iste, fauor-	777 Crudelis	Crudelem
borque	que	778 sunt	sint
699 Nec	Et	781 feret	ferat
esses?	esset?	tam	iam
702 patientibus	pereuntibus Sabel.	timebo.	timebo?
703 Hesperii	Hesperia	782 belli,	bella,
704 parumque	puroque	786 poterit	possit
713 Effingunt	Efficiunt	787 relinquent	relinquunt
714 tensas	densas	789 Quolibet	Quo licet
716 Et turbata	Conturbata	791 Exiliit	Exiliit
717 violentior	velocior	793 tenere:	teneri:
aër	Auster	795 Præcipitantq.	Præcipitatque
723 diuri	diri	802 portusque	portumque
discrimina	discrimine	reliquit	relinquit
724 tutum	tutis	803 Hesperios	Hesperium
725 remotam	remota	804 vadis	vadit
729 quod	quo	805 fugis.	fugit:
733 moræ, & t.	moræ, t.	quæ nox tibi	quæ nox sibi
736 auersi	aduersi		nox quæ sibi
739 Non nunc, vita	Mihi non vita	806 tum	tunc
mihi	nunc	811 tacitas	rectas

viente	racitus	84 defessus	subtriuuit
	vrgente	87 abrumpit	defensus
LIBRO VI.			abrupit
3 Dei, cap.	dehinc cap.	88 tum	obrupit
10 Testatus	Testatur	digerit	dum
numquam La-	Latia nunquam	89 fluida	dirigit
tix se deesse	deesse	90 Nefis	fluide
12 sed clauso	clauso sed	91 nebulosis	Nefis
15 praecepit	praecedit	95 atra	a nebulosis
	praecessit	100 cadentum	arcta
	praeuenit	101 Aucta	peremtum
limite	littore	iacent	Acta
16 Taulantius	Taumanticus	102 nam	manent
17 Ephyreaque	Epimeaue	vltra	dum
24 scopulisque vo-	scopulisq. mo-	109 surgentibus	extra
mentibus	uentibus	112 morfu	turgentibus
	scopulis remo-	114 queunt	foliis
	uentibus	115 demittere	queant
27 rapido	rapido	116 antehac	dimittere
29 Hinc	Huc	118 ruptis e. clau-	ante hac
34 laxa	signa	stris	ante hoc
35 direpraue	directaque	123 impulso vallo,	ruptis e castris
39 turritaue sum-	turrita supremis	impulsi / valli,	
mis		impulsi / valli,	
40 recessu	recurso	126 Minuti	Numici
42 vastaue	vastaque		Minici
45 illic	illinc		Minuci
47 intermanet	interiacet		Mimici
	intermeat		Mimici
	interminet		Munici
49 Deis:	Diis:	127 regunt.	cadunt.
51 En	Et	129 e camp.	in camp.
	At	134 nimbusq. ferēs	& nimbus agens
54 clausit	claudit	135 Tum	Tunc
tanti	quanti	immissa	emissa
55 adiungere Se-	aut iungere Sex-	136 Tum	Tunc
ston	ton	137 gemit	vomit
57 Ephyren	Epirenem	139 iura	rura
58 flexus	flexum	petebant.	patebant.
65 media	mediis	145 ibi	vbi
66 rapidum	rabidum	147 ad omne	in omne
69 vasto septas	septas vasto	152 O famuli, &c.	Hic versu in qui-
72 & ef.	vt ef.		busdam MSS.
73 Ac	Et		desideratur.
vendicat	vendicet	153 vos	non
78 iniussaue	immissaque	154 Non pudet, &c	Vos pudet, &c
	inuissaue		Non pudet, e
80 duces	ducis	155 iuuenes,	Nō pudet, haud
abstrahit	abstulit	160 confringite	o iuuenes,
81 pabula	gramina	161 incurfu	constringite
82 obtriuuit	attriuuit		impulsi
			retundite

recondite	recondite	273 toros	tutos
164 Vincimus	Vicimus	275 tum	tunc
vindicet	vindicet	282 ipsa	illa
166 succedunt	succedunt	286 tremente	fremente
168 deprensa	depressa,	287 Circeæ subdu-	subducit Circe
172 totaque	tantaque	cit	
179 strident	stridunt	291 emisit	immisit
	stridentque	agmen,	arma,
181 Admouere	Aquauere	292 obseptum	obessum
184 Tunc	Tum	294 Enceladum sp.	Encelado sp.
compressus,	depressus,	Noto,	Notum;
	compensus,	cum tota	sic tuta
186 crasso	casto		cum tuta
189 premit	petit		cum mota
200 Hunc	Aut	297 nube	nocte
201 Summoueat	Promoueat	299 mitti ciuilibus	dimitti ciuibus
202 pectora	pectore	301 tenuit	timuit
204 tot	in tot	ac	&
208 Getulus densis	Sic Libycus densis	304 Caesar	victor
	Sic Libya fessis	305 pio.	suo.
212 facta	fixa	309 Marmaricas	Marmaricas
214 Gortynis	Cortinis		Marmaridas
216 laeuum	laui	nudus pressisset	pressisset nudus
217 rumpit,	rupit,	310 placasset	placaret
226 de sang.	è sang.	311 Carone.	Catonis.
229 suppressum	suspensum	313 Exire è mediis	Exire mediis
	supremum		Exire ex med.
dolorem,	furorem,		Exire & med.
230 ait,	iam	314 aduerso	auerso
ferrum:	bellum:	315 lacerò	Latio
233 ponite	imponite	317 fui	suo
236 simulatis	simulantis	diuertere	deuertere
237 recto	rectum	Magnum,	Magnum
tenentem:	prementem:	318 Hortati pa.	Hortatu, pa.
	tremantem:		Hortantur, pa.
244 putastis?	putatis?		Hortari, pa.
245 vobis minor	minor est vobis,	319 Aufoniam	Amoniam
est,		320 reddam patriæ,	patriæ reddam,
246 effatus	est fatus	videbit	iubebit
	affatur	323 aciem	acies
248 hic	hoc	328 Ah	Ha
249 totæ fugerent	fugerent totæ		A
250 nam	non	ne quid bello	bello ne quid
251 dabat.	dedit.	330 conuertit	conduxit
252 defectum	defessum		contendit
256 nudum	nudo	331 Candauia	Gaidauia
261 non tu	nil tu	336 opponit	opposuit
263 repulsus	reuulsus	337 rapidique	rapidique
264 Intra claustra	Inter castra	337 aduersos	auersos
	Intra castra	Zephyros	Zephyrum
265 Euris	Austris	Iapyga	Iapida
270 laxat	lassat	340 maturato	matutino
			præcidit

IN LVCANI LIB. VI.

301

præcidit	præcindit	Aloeus,	Aleus,
6 vndis	præcindit		Aleus,
7 discessit	præcindit	412 incumbens	incurrens
2 Pteleosque, & Teletis, &	discedit	415 horam	iram
Dorion	discedit	416 palam. est. p.	palam. p.
4 pharetris:	discedit	424 venturisque	venturis
9 rapuisset	discedit	425 Deli,	Deli,
0 discessit	discedit	Pythia	Phicia
5 Euenos	Pimetis	426 Nec	Cynthia
	Timenos	427 Ore	Non
	Euneus		Ære
	Euneos	431 Derestanda	Silua
7 Maliacas	Melliachas	Deis	Derestata
	Malliachos	432 Mouerat	Diis
8 Amphryfos	Amphrissus	436 licentia	Nouerat
0 ventos	vento	440 ibi	scientia
2 it	&	441 Deis	vbi
4 Asopos	Esopus	442 aduexerat	Diis
Phoenixque	Penisque Ald.	447 vnquam	euexerat
Melasque.	Melaxque.	448 Auocat:	vsquam
6 Titarefus	Tythareffus	449 Tunc	Aduocat:
1 patuerunt am-	patuere paludi-	450 soluat	Tum
nibus	bus	455 perficiunt,	soluant
2 Bæbicio	Bebricio	464 Axibus	proficiunt,
	Bebrycio	465 nunc	Arcibus
	Brebicio	467 iisdem	tunc
	Bæbaico	470 rursus	hisdem
3 pressum	impressum	471 turbante	rursus
5 Et	Ac	puppimque	cessante
6 semiferos	magniferos	summissio	puppemque
7 Pelotroniis	Pelotroniis	478 Scythica,	summissio
effudit	effundit	480 Reppulit	Scythia,
8 Monyche	Moniche	481 concussit	Depulit
9 Oetæo	Ætnæo	axem	percussum
	Eothoe	482 vergens	axes
	Etheo	nisi titubauit	vergens
	Oetæo	483 percussum	nisi titubauit
10 Rhæce	Rhæce	484 Prospectumque	titubauit natus
inuerteret	subuerteret	488 fouent	conculsum
	euenteret,	489 aruo	Prospectumque
13 Teque	Cumque	492 labor	fouet
15 Martis.	belli.	494 est,	antro
18 Exiluit;	Exuerit;	499 illis	pauor
frænosque	ferrumque	104 Infereretque	est?
11 Terrenum	Tyrrenum	105 tantos	illic
12 Itonus	Ionos	deprensa	Inferetque
	Ithonus	106 Donec, &c.	magno
	Ionus		depressa
	Ionas		Post hunc versum
10 immisit	admisit		in quib. sequitur
	dimitit		bic: Addidit
			exceptas Lunæ

307

	de nocte prui- nas.	604 vulgare	vulgato
		607 Inuitos	Innatos
507 scelerum ritus	ritus scelerum	conceditur	contenditur
hæc	&	610 abrumpimus	arumpimus
carmina	crimina	613 ictu	actu
515 Non Sup. non	Nec Sup. nec	615 sed si	at si
verat.	vetant.		& si
520 fulgura	fulmina	616 facilesque	faciles
	flumina	617 Ad verum: tel.	Ac verum tel.
524 litanteis	litantes	621 tepidique	trepidique
	latentes <i>Bevoal.</i>	622 ne m.	nec m.
526 quæ	quoque	630 rigidi	gelidi
532 lectum.	lectum.	631 Inuenit & vo-	Inuenit defun-
533 ardentiaq. ossa	ardentia ossa	cem defuncto	cto vocem
534 illa	ipsa	632 pendent iam	pendentia
541 Immerſitque	Immergitque		pendent tunc
543 laqueum,	laqueos,	633 reuocasse	reuocare
nocenteis	nocentis	636 Auerno	aceruo.
544 rupit:	ruinpit:	645 Phæbo nō per-	non peruia Phæ-
548 tabi.	tabis	uiat.	bo r.
550 quacunque	quodcunque	649 mæſtū mundi	mundi mæſtur
nudum	nuda	650 metuunt	metuant
558 ſic ven.	ſi ven.	653 Aſpiciat Stygias,	Aſpiciat, an
562 primæuo corp.	prim. è corp.	an quod	quod Stygias
	prim. à corp.	descenderit	descendit ad
	prim. ex corp.	655 operitur c. ſo-	aperitur c. re-
565 fingens,	figens,	luto,	moto,
566 compreſſa que	compreſſa que	656 Et.	Sed
567 gutture	in gutture	ſubſtringitur	diſtringitur
568 infudit	infundit	658 defixum	deſſexum
573 ſuetique.	aſſuetique	659 timores:	dolores:
574 Effractos	Amfractos	667 tunc	tum
vagati	vagantes	670 ſiniſtro	ſiniſtra
	vagari	671 timori eſt,	timori,
579 ne Mars	vt Mars	672 diræ	duræ
581 Pollutos	Polluto	673 cerui paſti	paſti cerui
582 Conſperſos,	Compreſſos,	medulla:	medulla:
585 auertere	aduertere	674 puppim	puppem
	auellere	675 echeneis	eſchinus
586 acquirere	admittere		echinus
587 quid	quod	679 Libyci	Libycæ
589 prior	prius	683 Et quibus os di-	Et quib. os di-
591 deuertere	diuertere.	rum	rum
592 mihi noſcere	cognoſcere		Et dirum q. os
596 percuſſa	percuſſa	686 confundit	confudit
parata eſt	parata	689 nocturna	nocitura
599 exprime	eripe	690 ſtrident	ſtridunt
601 Quos petat è	Quos ſpectat	691 cantibus	cantibus
nobis,	nobis,	699 Elyſios,	Elyſii,
tibi	Quos p. à nob.	700 noſtra que	noſtri que
602 dignum quod	mihi	ultima	maxima
	dignū eſt quod	704 Tracturæ	Fracturæ

ded

9 dedi, & laui dedi, laui
 10 Si quis, qui ve- Si quisquam no-
 stris stris
 7 noti modo nostri modo
 modo nostri
 8 merentur geruntur
 1 Exanimēs Exanimēsque
 3 & ruptas irrumpās
 4 Ah Ha
 moris munus munus mortis
 6 fati
 7 immotum innatum
 9 rumpit. rupit.
 1 agitis agitas
 2 iam vos ego ego vos iam
 at ego vos iam
 3 Stygiasque Stygiosque
 4 custos, cunctis
 9 terrae quae te quae te / terrae
 10 Ennea Ethnea
 3 ruptis tutis
 totis *Bers.*
 6 concussa excussa
 cernit creuit
 8 Indespecta Inspectata
 vobis qui qui vobis
 2 gelido tepido
 3 subrepens subrepsit
 6 repulsum est, repulsum,
 7 Erectumque Ereptumque
 simul semel
 nictu *Bers.*
 9 iam Sed
 1 astricta stricta
 7 cantata cunctata
 9 somnum senium
 1 tener. decet.
 discedit, discedat,
 2 duræque diræque
 8 Respexi, Aspexi,
 1 infernam æternam
 ruperunt rapuerunt
 arma quietem. secula pacem.
 6 Lustrales Instabiles
 9 sobolem. subolem.
 maior & maior
 7 Aternis chaly- Aterni chalybis
 bum Aternis chaly-
 bis
 9 Poscit Noscit
 10 abluat abluir
 14 aruis: armis:

815 Ille Ipse
 817 Libyamque Libyen
 818 Distribuit Distribuet
 819 nihil nil
 824 Tum Tunc
 825 venit vadit
 826 linquit liquit
 829 intra inter

LIBRO VII.

1 vocabat, vacaret,
 3 currumque cursumque
 7 Magno Magni
 9 visus est visus
 13 fauentis, fauentium,
 14 ætate ætate
 16 quæcunque quacunque
 22 magni Magni
 omina omnia
 28 somnos populi, som. populis?
 populi somnos,
 munus
 32 fructum
 42 ferent, ferunt,
 43 edere odere
 egere
 45 turba turbæ
 47 pugnae. mis. pugnae mis.
 maxima vltima
 50 admouet admonet
 admoues
 53 patiens soceri soceri patiens
 58 cum vobis vobis cum
 vertere perdere
 59 Propositum, Prop. est,
 64 tremuit timuit
 68 te, Magne, Fortuna
 69 Fortuna te, Magne,
 73 Humani gene- Humano generi
 ris
 73 lente, lentum,
 tarde,
 74 à transf. te transf.
 77 sua tua
 80 quocunque ve. quodcunque ve.
 linit lim
 82 quisquam quisque
 87 inquit, cunctis, cunctis, inquit,
 88 nil vl. non vl.
 91 tamen quidem
 93 subactum, coactum,
 94 violata Romanæ
 100 mortesque mortemque

102	His	Iis	180	volitare	vulare
108	gladio	gladiis	182	pectora	vulnera
109	maluit	maluit?	183	tumultu	tumultus
114	Pugnatur.	Pugnetur.	185	manebat	vocabat
120	inuif. hac clade	inuif. clade	186	trepidasse	trepidare
		inuif. hac cæde	189	est fid.	in fid.
122	fors	fors	191	quid perdat,	nescit quid
	feret	fert		nescit in	dat in
129	ore	ore est			q. perdat, nescit
130	Mortis venturæ	Mortis venturæ,	198	Aëra	Æthera
	est, f.	f.		obfistere	obfidere
		Et mors venturæ	199	Prospexitque	Perfpexitque
		est, f.		lumen	numen
	faro.	letho.	200	Solis	Solus
137	finem,	finēs,	204	Spectari è to.	Spectari to.
	illos	illos	207	neporum	nepotes,
139	nifi	ni	210	cum bella le-	dum bella l
	coribus	cautibus		gentur,	guntur,
141	Erigitur:	Exuitur:			dum b. gerent,
143	aptat	arctat	214	radiatus	radiantis
		optat	215	perfudit	perfundit
145	rabidos	rapidos	216	Non tem.	Nec tem.
147	Et rubuit	Erubuit	217	cornus	cornu
148	recoxit	retorsit,	218	tum	tunc
149	ægida	ægide		bello,	belli,
150	Pallēta	Pallanea	220	tradita	dedita
	fulmina	fulgura	223	Libyco	Libyæ
152	Fortuna	natura	226	sed pl.	& pl.
		ventura	228	ferro.	regno.
153	æther:	aër:	229	Illuc	Illic
154	fulmina	fulgura	232	Illic	Illuc
155	immenſoque	immenſasque			Illinc
156	typhonas	Phitonas		cetras.	Celtas.
		Siphonas	244	Casuram & fa-	Casuram fati
		Pythonas		ti ſenſit	ſenſit
157	ingesto	injecto			Casuram & fa
	fulgure	fulmine			ſenſit
158	Excuffit	Excluſit			Casuram fatiſ
159	ereptaque	erecta que			ſenſit
160	ſulfare	fulgure			Casuram ſenſit
162	Vixque reuulſa	Hic verſus cū duo-			fati
	&c.	bus ſequentibus	248	ſperare	ſuperare
		in quibusdā non	250	mundi,	regni,
		reperiuntur.	252	fatum	fata
				acceſſite	arceſſite
165	diſcuſſa	diſperſa	258	emerito	emeritos
172	nimione	nimioque		vos	noſ
174	mergi	merſus	260	nocentem eſt.	nocentem.
176	Boëtida	Boëtida	261	flammiſque	flammaque
178	galeis que	gladiis que	262	gladiosq. exol-	gladioque ex.
179	Defunctosq. pa-	Defunctos voli-		uite culpa.	culpas
	tres, & cun-	tare patres, &			gladioque ex.
	ctas ſan.	ſan.			

	culpam. gladiisque ex.	344 effundite	diffundite
	culpas.	345 ferri	belli
168 nihil	nil	351 sancire	sentire
170 delecta	dilecta	358 reducesque	reducésve
173 moto	toto	359 Deciosque	Deciósve
180 triumphi.	triumphum.	363 compressum	compressum
182 minimo	nimio		compressum est
	quisque	celi	cycli
183 Hesperiiis	his superis	364 sumus,	funul
186 quorum	quarum	367 at pl.	& pl.
189 fallar,	fallor,	373 domini	dominum
194 natantes.	minanteis.	374 populum	populus
195 tela ruentes	bella furentes	379 Volueret	Volueret
	eade furentes	nisi	ni
300 populi	populus	385 concurrunt	procurrunt
	libebit.		concurrent
301 Quóne	Quóve	motu	motu:
302 permittitis	promittitis	386 Irarum:metus	Irarum metus
303 paratur.	parata est.	hos regni, spes	hos, regni spes
305 hoc positum	oppositum	390 Obruert,	Obruit,
309 Mors	Sors	393 tectæ	teste
310 victo r. hoste.	victum r. hoste.	394 Laurenrinosq.	Laurentanosque
313 in victos	inuitos	395 quod non	quo non
	& victos	nisi	ni
315 credit	credunt	396 questusque	questus
vestra	nostra	Senator.	Senatus.
317 Cum tenuit,	Continuit,	397 carpit	carpit
318 Vos tamen hoc	Ast ego vos	rerum	regum
	Vos autem hoc	398 Patria desti-	Putrida desti-
	quisquam	tuit: cr.	tuit: cr.
324 seu nullum	quauis		Putria: destituit
	siue vllum		cr.
	seu nullo	400 nascimur	nascitur
pignus,	pectus,	401 Nec	Non
325 imputet	impetat	nec	non
329 cuncta	plura	402 iuncto	iuncto
331 Sumta viris: ce-	Sumta Ceresque	406 tanto in tem-	tanto temp.
leres	viris,	pore	tanto in corpore
	Sumta viris: ce-	407 posset	possit
	leris	414 tremores	timores
	Sumta, viri cele-	419 Ostendat	Ostendit
	res	quo	quæ
	Sumta virisque	429 Daas	Dachas
	Ceres		Dachos
capiunt	rapiunt		Dathas
333 nulla: permit-	nulla, permit-		Dacas
tant	tuntque	431 semper seuas	seuas semper
335 locasset,	locasset,	434 Ac,	Ha
336 in pr.	ad pr.	negatur,	vagatur,
340 timere	tenere	440 legum	longum
342 prouectus	præuectus	446 rapiuntur	rapiuntur
	peruectus	448 fulmina, cædes	fulgura, clades
345 diem	dies		

449 petet	petit				possent,
petet	petit				licuit
450 minanteis ?	minanteis	466 libuit			constringit:
451 Cassius	Cassus ?	467 constrinxit:			contraxit:
feriet	feriat		gelidusque		gelidus
452 Abstulit	Impulit	468 Percussa que			Percussa
	Intulit				Commota
454 dabit	dedit	469 parata			paterna
456 quantam	quantum	471 sensum			sensus
terris / fas est.	fas est / terris.	morti,			mortis,
461 diremti,	redempti,				menti,
462 Inde manum	<i>Hi duo versus va-</i>	474 Cæsar tela			ductor bella
spectant, vul-	<i>riè leguntur. In</i>	475 vlla			illa
tusque agno-	<i>quib. Quo sua</i>	476 conceptaque			concentaque
scere querunt,	pila cadant,	477 tendit,			condit,
Quo sua pila	aut quæ sibi	478 irrumpit			irrupit
cadant, aut	fata minentur,				& rumpit
qua sibi fata	Inde manum	482 gemitus			fremitus
minentur,	spectant, tem-	483 Oetæque			Ostæque
	pus quo no-	gemunt			fremunt
	scere possent.	485 innumerum			in numerum
	<i>In quib. Quam f.</i>	486 figere			affigere
	p. c. aut quam	487 omnia			omina
	f. f. minentur,	489 Sed			Et
	<i>In quibusd. In-</i>	490 odiis			studiis
	de manus spe-	491 ducit.			duxit.
	ctant, vultus-	493 Iunxerat			Duxerat
	que agnoscere				Vinxerat
	querunt Quo	495 tenebat.			timebat.
	sua p. c. aut	498 catenas			cateruas
	qua f. f. mi-	499 tutoque			tutumque
	nentur,	500 arma			arua
	<i>In quib. Inde ma-</i>	503 Cæsare			sanguine
	num sp. tem-	504 vergens,			vertens,
	pus quo no-	506 diduxit			deduxit
	scere possunt,	510 Illic / miscet			Illinc / miscens.
	Quo f. p. c. aut	512 saxa			tela
	quæ sibi fata	solutæ			sagittæ
	minantur, vel,	513 liquefactæ			liquefcere
	quæ sibi fata	514 soluto			soluti
	minentur,	516 ær:			æther:
	<i>Modius Vnde ma-</i>	518 maculant cha-			chalybem ma-
	nus pectant,	lybem			culant
	vultusq. agno-	519 æther,			æër,
	scere possunt,	521 Tum			Tunc
	Quo sua p. c.	524 Immittit			Emittit
	& qua f. f. mi-				Emisit
	nentur,				Immisit
	<i>In quibusd. Vnde</i>	motis			motum
	manus spe-	523 timendi			tenendi
	ctent, vultus-	532 secuta est			secuta
	que agnoscere	535 potest.			valet.

37 fontes.	fortes.	607 Successor	soluentem
38 ossibus,	hostibus	613 te sauo	Succensor
40 Syrique	Seresque,	614 graueis	seuo te
43 populus Roma-	Romanus erit	615 Cum moriar	duci
nus erit.	populus.		Cum morior
ortus	orsus	616 pressere	Dum moriar
46 perfuderat	profuderat		texere
48 Non illic re-	Illic non regum	619 viscera vulnus	vertere
gum aux.	aux.	621 demisso	vulnera ferrum.
	Non heic aux.	622 faucibus	dimissam
	regum	623 ictu,	in faucibus
49 togata:	rogata:	623 cadunt:	ictus,
54 bellis liceat	liceat bellis	qui pectora te-	cadant:
55 Ah	Ha	lis	quis pectora tela
	Ac		vel telo
56 gessisti	gessisti		quis pectore tela
	gestasti		Mod.
57 furoris	futorum,	624 Transmittant,	Transmittat, vel
	malorum	aut	Transmutet, vel
	furorque,		Mod.
60 Inspicit	Conspicit	affixerit	defixerit
manent,	manant, hic au-	625 emissus	emissis
	tem versus in	628 Abcisum	Abcisum
	quib. postponi-	631 nullosque	nullos
	tur sequenti	635 sanguis ibi	sanguis vbi
61 presso	prenso		ibi sanguis
63 bella	tela		sanguis tibi
68 veluti quatiens	quatiens veluti	640 totum m. pro-	toto m. p. xuo.
70 stimuleo	stimulat	sternitur xuu.	totum m. pro-
	curfus,		sternitur x-
71 scelorum, & ca-	scelerum, caedes-		uum.
des	que	641 Vincitur	Vincimus
	scelerum est, ca-	seruiet	seruiat
	des.	643 regnum	regno
74 subicit	subigit	pauide	pauidi
75 confundere	contundere	num	non
79 qui sit,	quis sit,	647 transisse	traxisse
legum:	regum:	648 tota vix	tanta vix
84 legum:	regum:		vix tota
85 contextus	contentus	556 post se viuat	viuat post se
88 spes o	o spes	658 voluitque	vouitque
89 tanti generis	generis tanti	659 ait, s.	iam s.
92 istie	istinc	664 Obruat?	Obruat?
93 intentus	attentus		Obruit?
94 culmen,	columen,		Obruis?
reguntur	premuntur	666 fatur:	fatus:
95 Egressus,	Ingressus,	671 Sed	At
98 commista	non mi sta Sabel.	strato miles	miles strato
99 eminuit	emicuit	674 Nequicquam	Nequicquam
602 Succubuit:	Succumbit:		Nec quicquam
604 ac ven.	& ven.	675 quoque	modo
605 versantem	voluentem	676 probatum	probatum est

	negatum	760	rapit. capitima-	petit. rapit
	negatum est		pia	nia
677	Tunc			rapit: capit
680	non fl.			fima
685	lato	761	somnos:	somnum:
690	Ac testare		vacuumque	stratumque
	perster	764	somni que fu-	somnoq. fru-
			rentes:	tes: Canter
692	Pharioque à g.	765	pectore	pectora
		768	putes	putem
				putat
693	maxima pu-			putant
	gnæ.	769	infectumque	infectumque
694	Pompeii	770	superam	superum
697	Ostendet	771	meritis	miseris
698	istud	774	figuras:	figuras:
699	Prospectasse	775	cada uera	pericula
		778	vidit	radit
		780	fureret	fugeret
704	sub Phario		aut cum defisset	aut cū descis
	patiere			aut deseruisse
707	veta	782	vltrix	vitrix
708	adoret.	784	Et qu.	Heu qu.
715	lato:		pœnæ misero	misero pœnæ
	præmittunt	785	infectaque	infectaque
716	se clad.		Tartara	corpora
719	fata	791	fidentes	fidentes
	redire			depressos
720	aut vrb.		spectat	expectat
721	præstare	792	numerat popu-	populos nun
722	cumulo		los	rat
726	vera/ Magne	793	iacentem	iacentes
734	dum conf.	795	Et lustrare ocu-	Lustrare & ca
735	ac M.		lis campos	pos oculis
				Sed lustrare
736	Hoc foret			camp.
739	nec	801	hostes.	hostem.
741	è gent.	806	generi	generis
744	præcedere	808	videat	ut videat
746	rapiantur	810	An	Aut
			refert:	difert:
	nec plura locu-	815	tuam	animam
	tus		vocabit,	locabit,
749	caecos	816	cunt	erunt
	duces			sunt
751	volunt	817	Non	Nec
754	implerunt		iacebis.	latebis.
755	expulit	818	Fortunæ	Fortuna
		820	Tu	Tum
			gentes,	manes,
756	Quodque leg.	822	Has trahe	Has bibe
757	putabunt,			Abstrahe
758	desponderit			
	disponderit			

8 Pharsalica Pharsalia
 8 Non Nec
 8 vrsi vrsæ
 obscæni obscæna
 80 sentit. sensit.
 81 castra bella
 82 Istis Itis
 nunquam nusquam
 se tanto tanto se
 83 arbor. arbor.
 84 lassus laxis
 85 Degustant Degustantque
 nimbiq;e nimbusque
 86 Thessalica Thessalia
 Thessaliæ
 quo tanto quid tantum
 87 surget surgat
 88 funem puppem
 89 arator arator
 90 permittere committere
 91 Ac At
 92 quid totum ab- qui totum solui-
 soluitis tis
 93 vnda ora
 Pachyni, Pachinni,

LIBRO VIII.

5 Implicitasque Implicitas
 7 venit, ferit,
 redit,
 8 summo, lapsus, lapsus / summo,
 9 pretium facinus
 10 tanta tantum
 11 quantum quantam
 12 castra castra
 13 Occursu Occursu
 14 Auctor Actor
 15 cunctis cunctisque
 16 orbem vrbes
 17 longi pœnas pœnas longi
 18 sentit sensit
 19 Deiectum Deiectum
 piget. pudet.
 20 Affluit, Affluat,
 præuertit præuertat
 21 Dedecori est f. Dedecori f.
 22 parata? suprema?
 23 & ac
 fluctibus flatibus
 24 Cilicum domi- dominus Cili-
 nus, cum,

39 vector rector
 correpsit correxit
 alnum. aluum.
 41 iubet, iuber,
 tum tunc
 nunc
 44 somnus: somni:
 46 currens curris
 47 fluctus, fluctu,
 nutantia mutantia
 48 vides videns
 videt
 49 fato facto
 audes. audet.
 53 luctus? fletus?
 54 times. times?
 55 Prosiluit, Prosiliit,
 57 Canitie, Canitiem,
 vestes. crineis.
 58 nox vox
 59 animam animum
 61 decepta iacet. depressa iacet.
 deiecta iacent.
 63 propius famula famula propius
 64 fata fatum
 66 pectore corpore
 75 nec neque
 77 decertet, discertet,
 78 nunc nam
 81 adhuc ab hac
 86 correpta correctæ
 90 duxit iunxit
 103 atque ac
 107 flectuntur plectuntur
 108 confundit confudit
 109 Tunc Tum
 pleno iam iam pleno
 114 reuisant reuisent
 116 tibi f. magis magis f. tibi
 120 noto notum
 reparandū est l. reparandum l.
 fatum. bellum.
 121 templorum celorum
 124 Accipe &c. *Hunc versum ple-
 rique libri non
 habent.*
 131 non paruo paruo non
 133 vlla in littora vlla in littore
 puppin puppin
 vlla in littore
 puppes
 136 Materiam. Materiem.

VARIAE LECTIONES			
310			
140 Regesque	Regemque	220 alstricta	obstricta.
141 praestas	praestes	224 decurrere	discurrere
nam	nunc	227 rapidus	trepidus
143 meorum:	malorum:	229 iam	Nam
148 solum:	locum:	231 Solusque e	Solusq. ex
athera	athere		Sclus & e
153 populus: quam	vulgus: quam-	232 nec	nunc
vix	tis	235 obstricta	alstricta
155 iam	Non	240 raptos	ruptos
	Vix	242 dominis	domini
tanto	toto	244 scopulos,	populos,
deuinxit	deuicit	246 Coo	Eoo
159 ad ig.	in ig.	248 Telmessidos	Themessidos
161 Pomp. in pest.	Pomp. pest.	249 Compensat me-	Copesar: med
164 iacentis.	iacentes.	dio pelagi. Pam.	pelago Pam
	iacentem.	251 Phaelis	Phasele
166 Proiecit	Deiecit		Phalese
168 secandi	sequenti	254 hinc	hic
171 ad hac	ad hoc	255 Dipsanta	Dipsonta
177 Surget,	Surgit,		Dipsunta
179 descendet	descendit		Dimpsanta
181 tendet	tendit		Dipsana
183 perge	pergo	256 hoc	hinc
184 tanger	tangit		huc
Syrtim.	Syrtis.	259 Synedris	Sinedris
186 contra cui	cui contra		Celendris
189 pelago caeloque	caelo pelagoque	260 mittitque rates,	mittit puppes,
191 tunc	rum	Selinus,	Silinis,
192 at ille	& ille		Selinis,
194 puppim	puppem		Salinis,
195 Asia	Afne		Selirus,
	Sacine		Silenis,
	Syria	261 cœtu	cœtum
	Safina	265 nouis	meis
	Lafina	266 aruiis	armis
asperat	asperet	269 Libycæ	Libyæ
197 aliterque	altumque	ruina	carina
198 spectante	inspectante	270 plenis &	& plenis
199 non sic	nec sic	271 pulsum	pressum
200 orbem,	axem,	leuiore	liuore
202 Ostendit terras	Offendit Titan	274 tueri	iuuare
Titan	terras	276 pendite regna	pandite signa
203 Emathia	Hæmonia	277 Libyen,	Libyam,
204 primusque à l.	primus à l.	278 Quænam	Quem non
	primusque ab l.	279 proceres, ar.	vobis arc.
205 procerum	comitum	280 Expromam	Exponam
	currit	pondera	pondere
212 Qua	Quo	285 multusque in	multus in
214 securum à Cæs.	securum Cæs.	290 ingenti	ingentem
215 Nec	Ne	291 seducunt	educunt
217 mutare	motare	292 Et polus	Proh polus
218 nobis	vobis	293 nostro	nostrum
			296 Neo

96 Nec	Non	vt	in
101 audentque	audent	393 ac vilia	ciuilis
in	ad	395 leuior,	melior,
102 pharetras.	sagittas.	pœna est,	pœna,
104 saturantur	fatiantur		pœnæ est,
106 sœuis	lœuis	396 Nec	Non
	ferri	397 num	non
109 tellure	ab tellure	nobis	vobis
115 nil	nihil	400 nefandi	nefandi.
116 pie	pium	401 nurus?	nurus
renoluens	resoluens	402 villos	villis
119 ortu!	orbe!	horret	audet
22 lætius	lœtius	404 lassat	laxat
	leuius	tota	vna
24 geras,	geram,	405 regum	fratrum
tantâ c.gentem,	tantas c.gentes,	matres.	matrum.
26 Concurrent	Concurrant	407 Oedipodionias	Oedipodionidas
27 Crassum.	Crassos.		Oedipodionas
sensit	sensit	413 stimulat.	stimulante
32 secundum	secunda.	415 ceu	seu
33 Emathiam	Emathia	debita	dedita.
34 reliquit	relinquit	420 quod	neque
37 Aduersosque	Auersosque	421 quod vobis	si vobis
38 focos,	deos,		si nobis
39 causa	causæ	422 incurrere	concurrere
obtenditur	ostenditur	425 Susa	Susis
armis	armis?	426 iacerent.	iaceret.
42 auditum,	audito,	427 paci	pacis
55 Perdit	Perdet	428 Theffalia	Theffalia
nullos	nullosque	429 Vicit	vincit
358 sequentem?	sequente?	430 Casareis possim	Casarei possunt
361 aut	haud	g. triumphis.	g. triumphis.
362 genti est.	genti.	431 Non	Num
364 Martis	mortis	tibi, quâprimû	tibi, cum pr.
366 Labitur,	Ibitur,		primum tibi cū
368 Medica	Media	transibis	transibis ad a-
370 nulli superabi-	nullo superabi-	xem,	xem,
lis hosti est	tur hoste		transibit Araxē,
372 cōscendet mon-	conscendit iuga	432 confixa	infixa
tis iuga	montis	433 Ingeret	Ingerat
374 vorticis	gurgitis	has vo.	ad vo.
375 perfusus	profusus	434 nudæ	& nudæ
376 Exiget	Exigit	435 tum	tunc
378 Haud	Aut	437 duces,	ducis,
sequente	sequenti	439 ista	istas
382 vnquam	vsquam	442 proiecta	proiecta
384 Et, q.f. velint,	Vt q.f. valent,	443 armaque	armaque
385 virorum est,	virorum,	450 ne iura	nec iura
387 vacurque, pha-	vacuaque, pha-	451 speraueris	superaueris
retra.	retra.	454 spes	fors
390 venisse	misisse	455 habet!	habes!
391 toto	tanto	460 Hæc	Hic

462 transfuso	transverso	551 haud	an
463 Calium	Calion	553 curru	vestus
465 tetigit,	gratum	554 Inuectus,	In curru,
468 vno	tenuit,	560 negarat	negate
471 carbasa	vna	561 Magnus, &	Magnus &
475 domus:	sidera	562 longa	longum
478 vana	manus:	564 celsa	celsa
479 vixerat	vna	567 vetet	vetat
	vexerat	aduertere	appellere
	duxerat		auertere
481 iactauit	iactanti	568 nisi	ni
483 damnare	damnasse	575 cedit	cessit
485 laudata	laudanda		cecidit
487 terra	terræ	classeinque	fociosque
489 pendere	prendere	579 metuit	timuit
491 iniusta	iniusta	clades.	clases.
493 dum fa.	cum fa.	580 longeque	longoque
494 volet	vult	581 & in	fed in
498 neu te	neu nos	582 sed	tum
	nec te	surda	dura
500 piget,	puder,	584 iterumne	iterumque
505 umbris.	armis.	586 non	num
506 fugit ora	sed & arma	puppm,	puppm,
509 omnia	omina	587 latebrisque	latebrasque
	agmina	588 à ter.	è ter.
514 nostra	vestra	590 Effudit,	Effundit,
516 Pharsalica	Pharsalia	591 Attonitoque	Attonitosque
520 parauit	parati	592 classis	puppis
	paratur	601 hæc	hoc
521 viscera	pectora	vacasset,	vacaret,
522 feruntur.	ferentur.	602 tam	quod
523 Tene	Tū ne	fugasset?	fugasset
525 non cer.	num cer.	604 ciuile	crudele
526 refugo f.m. Ni-	refugi f. m. Ni-	611 alnum	alium
lo?	li?	612 tum stringere	tunc stringere
532 quæ	quem		constringere
536 latatur	latatus	615 præbere	præstare
537 insueto,	infolito,	617 Posset,	Possit,
iubere	licere	618 At	Sed
	libere	619 Perfodit,	Effodit,
538 Permittunt	Permittant	consensit	consentit
delectus	dilectus	620 Despexitque	Respexitque
539 excurrit	exultat	628 Auctoremque	Auctoremne
	occurrit	quacunque	quocunque
541 gladiisque cari-	cladisque cari-	629 manum	manus
nam	nam.	630 nullique	nullaque
	cladisq. ruinam	631 Deo.	Deo est.
545 vllus ne in cl.	nullus ne in cl.	vita;	vite:
	vllus ne cl.	635 amanti	ament.
547 seruare	præstare	637 seuum	seuam
548 præstare	præbere	638 nefas,	necem,
550 ruinam	ruina	640 auia	obuia

22 alii	inuiā		Cyrenæ
40 quisquis	tanti		Cyreni
44 prospiciens,	quidquid		Cirene
69 nullis	proficiens,	Cypri	Ponti
absterrita	nullisq̃ue	717 Intaustus	Infaufti
60 quod reg.	exterrita	720 ad lit.	in lit.
63 Vita digna fui?	quem reg.	724 nunc	nam
munere	vulnere	727 effudit	infudit
5 aptate	aptare	734 cantu tristi	tristi cantu
	artate	ignem	ignes
o sui.	fui?	735 ambiat	ambigat
accersere	arcessere	737 effundat	effundit
3 sonent,	sonant,	741 à munere	à funere
	fontent <i>Sabel.</i>	742 à lit.	in funere
ferro,	ferrum, <i>Sabel.</i>	745 membris	ab lit.
5 nihil	nil	746 Subducens,	flammi
7 ipso	illo	747 Pompeio	Subducit.
11 Colla quoque	Collaque in	748 violat	Pompeii
13 non dum	nec dum	hospita	violet
14 abscissa	abscisa	752 fatur:	ultima
76 operæ / secundæ,	operis / secundi,	753 Peruolat	fatus:
77 Pompeii	Pompeio		Præuolat
78 o sum.	proh sum.	754 dimouit	Euolat
79 verenda	verenda est	760 Ductor,	femouit
81 compressa	compressa		Victor,
82 Viuunt	viuit	761 nullo	Auctor,
86 Fortunā t. Ro-	Romanat. For-	763 auerte	nudo
mana	tuna	764 fas	aduerte
88 sceleri superesse	sceleris superes-	772 busti;	ius
fidem.	se fidem.	773 reddere mortis	busto;
	superesse fidem	777 Magnus distil-	mortis reddere
	sceleri.	lat	distillat Mag-
89 raptoque	taçtoque	779 promissa	nus
90 Adhucata	Exhucata		præmissa
93 sororis,	forori,	781 Quam	permiffa
94 seruetur	seruatur	crimine pœnā,	Quid
95 extructo	obstructo	784 I modo	funere culpam,
monte	in monte	786 rapit,	Sis modo
102 illum	illo	788 restinguit	capit,
103 vno	imo		restringit
104 immunes	immunem		restringit
106 Deorum,	malorum,	789 tum	restinxit
112 Pharias victor	victor Pharias	retractos	tunc
114 ne	non	790 arenam:	reuulso
115 Cordus.	Codrur.	792 Inscriptit	arenas:
116 Idalio	Icario	799 est tumuli	Inscribit
Cinyræ	Cynareæ	802 Magno lapis?	tumuli est
	Cyrenæ		est Mag. lapis?
	Cyrinæi		Magni est lapis?
	Cynereæi	803 Arua	Rura
	Cinerei	804 erremus	hæremus

VARIAE LECTIONES		
314		
805 nullas Nili	Nili nullas	11 vero puro
806 tam	iam	12 miratur, miratus,
facro	claro	15 Emathia Emathios
807 monumentaque	momentaque	20 mundi domi- dominum n
815 Contentum	Contemtum	num facerent di faceren
patriæ multos	& multos patriæ	dominum f
	multos patriæ	mundi
817 vllis	illis	21 isset
818 Fastorum	Fatorum	25 Excepit, pop. excepit, & p
alta	arta	27 Nec Non
819 & exstructos	& structos	28 Nec Nil
821 Depressum	Impressum	29 Ipse Ille
823 fato,	fato est,	sua: fui:
828 retentus,	retento,	34 fugientia fulgentia
831 accepimus	recepimus	35 victas iunctas
836 petisti:	piaisti:	36 Malean, Maleanque,
838 excipe	accipe	autem ver
840 Inuisa	Inuersa Sabel.	cum sequenti
841 Quis sacris	Qui sacris	est in quib.
vraam?	vmbram?	
844 reuulsos	remissos	39 præcludere percludere
846 cum poscere	compescere	40 rapinas ruinas
847 Austris,	astris,	42 neque enim nec enim
844 nimis,	nimbis,	43 Ausonio Ausonia
851 exustam	exaustam	44 Testatur Testaris
852 imbrifera	vmbrifera	Libye Libyæ
857 Aduertet?	Auertet?	magistro. marito.
	Auertat?	45 Cum Tum
iubebit,	iuuabit,	47 præcep precibus
	libebit,	49 illæ illi
	licebit,	52 repulsus recisus
860 est pro numine	es pro nomine	reulsus
861 Fortuna iacens.	Fortuna, iacens.	54 iusti vsti
angustius	angustius	56 gelidos gelidosque
862 ab æq.	in æq.	57 laceros lacerosque
863 negarunt,	negarant,	59 cunctis variis
	negarent,	infundere effundere
864 fusco veneratur	fusco veneretur	60 tepida trepida
	Tusco veneran-	64 Obtulit Abstulit
	tur	67 nunquam nusquam
fulmen.	nomen.	69 aut vlla anne vlla
	numen.	70 toto pectore toto in pectore
865 mansura	mensura	tanto pect.
sepulcri	sepulcris	71 non imis quia nominis
	futuris	73 Nunc tamen hic Num tamē hinc
868 mortisque	mortique	Hunc tamē hinc
		Non tamē hinc
		recedit,
		75 resedit,
		79 terens remens
		83 Pelusia Pelusinaque Hic
		autem versus
		in quib. propo-
		nitur 78 in al.
		85 nam
LIBRO IX.		
5 axibus	apibus Sabel.	
6 Quodque patet	Quoque iacet	
8 vitæ	vita	
9 æternos	internos Sabel.	

IN LVCANI LIB. IX.

315

79 in al 81,

85 namque hæc
reliquit
87 fatalis
90 Cæsaribus
96 animos.
97 faciet.
94 vulnera
95 contusa
99 obducit
1 complexa
12 luctum.
14 exurgens
17 ratem
18 moderatior
21 Aspexit
22 medias
30 rura
31 Hospitii
34 credens
36 vulnera
nostri
37 vrbes
38 sublimia
41 Phariæne
42 Distulerint,
44 crimina
47 Effudit,
Diffudit,
48 è sic.
50 nunquam
54 Mareotide
55 euulsus
57 sepulcra:
58 Euoluam
59 lino
61 Deis
63 tenebis
64 gen. pop.
65 in vndas.
69 nulli
76 gesserat
85 buceta
86 umbram,
91 (inquit)
multo
92 non vlla
96 Quæque
202 clarum,

nam hæc
relinquit
fatali
Cæsareis
meos.
faciat
funera
conculsa
obduxit
compressa
luctus.
fletum.
insurgens
rates
moderantior
Vt vidit
& medias
regna
Hospitiis
Officiis
credes
funera
patris
vrbem
deformia
Phariæne
Phariæque
Distulerat,
carmina
Effundit,
Diffudit,
ex sic.
nusquam
Meotide
auulsus
sepulcri:
Inuoluam
Nilo
Diis
tenebit
pop. gen.
ad vndas.
nullo
fecerat
buxeta
umbras,
(dixit)
multum
nulla
Quodque
earum,

206 Nunc &
208 victo,
210 potuisses
213 Da
219 Cum
Tarch. in motu
222 pacate
223 Vadis in
224 Iam pel.
tum
226 regentem
227 Pompeii
229 protulit
232 erit finis,
nec
241 honor:
quem clades
243 te, fata
neque
245 sparsit
249 Quo
252 Insiluit
253 Actum &c.
259 Quod
moriensque
quod
261 vacante,
262 rege
263 vestro potuit
266 è dom.
269 vlla
putet
276 libet?
277 Magni coniux,
279 feret
280 sciat
281 se mea
282 cæde
283 Ignauum
285 effetas
288 tum si
inerat

Et nunc
lero,
potuisset
Fac
Tum
Tarchon motus
Tarchodimotus
placate
Tendis in
Tendis ad
Vadis ad
In pel.
tunc
Catonem.
Pompeius
protulit
finis erit,
non
honos:
clades quem
tua fata
nec
spargit
Quod
Insiliit
*Hic versus cum
sequenti in qui-
busd. non legun-
tur.*
Quid
morerisque
quid
vaganti,
vagante,
vacantem,
lege
potuit vestro
potuit nostro
ex dom.
nulla
putat
iuuat?
coniux Magni,
ferat
sciet
me sua
clade
Ignau
effectas
at Phrygii
vt crepat
increpet

290 Flo-

VARIAE LECTIONES			
316			
290 Florigeri	Floriferi	367 Rettulit	Detulit
sparsi	facri	tyranno.	Eristheo.
293 Inculcata	Incunctata	370 Sed	Sub
295 serieque	seriemque	371 Catonis	Catoni
laborum.	malorum.	373 terra	terram
296 lassatur	luxatur	375 imber	imbris
299 Pœnaque	Pœna est	ignes:	æstus:
de victis sola deuictis sola	deuictis sola	377 temperet	temperat
est,	est,	379 castra	signa
	deuictis solum	secutis	secuti
Catoni.	Catonem.	386 Libyen veniāt,	Libyam veniāt
300 Libyci	Libycis	veniāt Libye	veniant Libye
301 sed iter	sed tunc	387 positum	oppositum
negabat	vetabat	389 perducere	producere
302 sperat	superat	390 Hi	li
303 primam	primum	sint	sunt
304 pelagi terræque	terra pelagi que	391 quæ	qui
311 plenior	planior	392 putant	putent
316 radios	radiis	395 primusque	primosque
319 propulit	protulit	405 potest	potes
323 illato	inato	turbam	turba
	inalto		turma
324 Tum	Tunc	malorum,	laborum,
quarum	quorum	406 deceat	doceat
malo	velo	calentes	pautes
328 suffixit	suffigit	408 Irreducemque	In reducemque
331 mari.	mari est.	409 sacrum paruo	paruo sacrum
332 celsis	celsis	411 rerum Libye	Libye rerum
prementem:	fremmentem:	412 at si	aut si
333 ventis liber	liber ventis	413 Pars	Par
337 vna	ima	nec	neque
338 impactum bre-	impactis breui-	414 primis	quamvis
uibus	bus	a Gad.	ab Gad.
	impactum bre-	415 flexu	flexo
	uius	416 Oceano	Oceani
	impactum est	417 abit	adit
	breuius		abis
saui	sape	419 discedit	distendit
340 vincit	vicit	420 Libycæ	Libyæ
341 aruis	vndis		Libyes
342 iam	nam	423 rura	iura
345 secuta est,	secuta,	426 Et	Sed
348 pontus	portus		Sic
349 murmura	litora	Maurusia	Maurisia
350 patrio quæ	patrio quod	428 citri	cedri
	patrioque è	vmbra.	vmbri.
356 venis:	ripis:	432 proiecta	porrecta
358 spoliatis	spoliatus	445 illic	illi
359 famam qui	qui famam	446 tellure	sentire
361 graues	gravis	447 nam lit.	nam in lit.
fuluo	flauo	448 excipit	accipit
germine	gramine	449 nocet.	noeens.
			ortum

ostum	illum	505 me ne,	ne me,
Libye,	Libyæ,	506 putasti?	putastis?
scopulisque	scopulusque	508 pœna tu	tu pœna es
repulsum	reuulsum		pœna es tu
51 è turb.	se turb.	ista,	ista es,
53 At non imbri-	Et non umbri-	513 aut	ut
feram	feram	vibrans,	librans,
cum torto	contorto		vibrat,
56 In flexum	Inflexus	516 donaria	altaria
plurima	maxima	519 est, nul.	& nul.
	ultima	520 morumque	moremque
58 errantia	certantia	524 tepida Bereni-	tepidam prorem-
59 violentior	violentius	cida	prida
69 quia	quod		tepidam Ptole-
71 quia	quod		maida <i>Bers.</i>
74 externa	extrema	525 extulit	abstulit
75 delapsaque	dilapsaque		attulit
77 demissa	dimissa	526 putria	putrida
82 metuensque	timuitque	528 Sic	Hic
rapi, constrinxit	mori, cōstringit		Hoc
	rapi, perstringit	530 compellitur	complectitur
84 nixu	nifu	531 hūc esse locum,	hoc esse solum,
91 Effuditque	Effunditque	536 Carcinus	Carcinus
miranda	miseranda	537 nec,	non
95 nouere	mouere	539 in Arcton.	ad Arctos.
vias	viam	540 Te	Et
rota	nota	541 semper	summo
99 Incensusq. dies,	Exarsitque dies,	542 maris,	mari,
	ac deinceps ad-		tibi,
	dunt sequentia:	544 miserat Eos,	misit Eos,
	iam mundi	549 hortator	hortatu
	spissior ignis,		orator
	Iam plaga,	556 directæ	directæ
	quam nulla	562 duræ	& duræ
	Superi mor-	saltem	semper
	talibus ultra	564 quem	quas
	A medio fe-	565 è pect.	de pect.
	cere die, cal-	568 sed longam dif-	sed longa ? an
	eatū, & hu-	ferat	differat
	mor in No-		nec longa ? an
	tō omnis ab-		diff.
	it, manāt &c.		sed longa an au-
501 quam vix epul.	qua visa pul.		ferat
	quam vix in		seu longa ? an
	pul.		diff.
502 Corripiens, pa-	Sustulit, & ga-	569 bono?	bonis?
tulum galeæ	læ cōnexum	571 & nunquam	ut nunquam
confudit	infudit		& nusquam
	Sust. & gal. con-	572 inferet	inferet
	uersum infu-	574 facinus non	agimus nisi
	dit	nec	non
504 tenens	ferens	576 nec legit	ne elegit

578 Est

VARIAE LECTIONES	
518	
578 Est ne	Estque
nisi	vbi
580 quocunque	quodcunque
583 puido	timido
cadendum	cauendum
584 profatur:	profatus:
587 gerens,	gerit,
	regit,
	tenens,
590 Carpentove	Carpentoque
592 latices	laticis
594 &	sed
595 vilo	illo
597 Libyæq.	Libyesq.
604 Tunc	Hunc
	Nunc <i>Mod.</i>
Deum.	Deum es.
605 nullam Superi	Superi nullam
613 Ne	Non
614 admisto	emisso
	admixto
615 fat. dente	fat. in dente
617 Libyæ	Libyes
618 vndam.	vndas.
619 exundet	exudet
623 causa.	fama.
625 calentem,	cadentem,
632 Femineæ qui	Femineo cui
soluti,	solutæ,
634 subrectæ	surrectæ
636 cunctis impune	cunctis que im-
Medusa:	pune resoluit,
637 Quod	Quæ
638 recto se lum.	se recto lum. vi-
vidit,	dit,
	vidit se lum. re-
	cto,
639 dubitantia	morientia
646 Cerosque	Cetoque
	certosque
	Cetusque
647 cælo pelagoque	pelago cæloque
648 obducere	abducere
652 visus patiens	visum est patiens
654 Illa	Ipse
656 Phlegæos	Phlegæos
657 Erexir	Verterat in
658 è med.	in med.
664 fuso	cæso
668 Gorgonis	Gorgonès
auerso	aduerso
volatu:	meatu:
673 Defenduntque	Defenditque
protenti	protentis
675 trepidum Pallas	Pallas trepidum
	Pallas trepidum
tremente	tremementem
677 Lata	lacta
678 lunati	hamati
679 spirasse	spirare
682 aduersi	auersi
684 sic rapta	rapta sic
fugit.	subit.
685 pensabat	prensabat
686 Aëthera	Aëra
scinderet	ascenderet
	finderet
689 respiceret?	conspiceret?
694 vagi	fuit
695 effugit	efficit
vimbram.	vimbram
696 nulli	nullo
701 leuauit.	notauit.
702 crassi g. veneni	crasso g. veneni
704 Ipsa	Illa
706 pudor?	modus?
707 mercem.	merces.
708 At non	Et non
709 Squamiferos	Squamigeros
711 tractique	tectique
713 pingitur	tingitur
	ringitur
716 Ammodytes	Hammodites
717 Scyrale	phitalis
719 surgens	vergens
Amphibæna:	Amphibæna:
721 Pareas:	Amphisiæna:
	Phareas:
	Parias:
	Pharias:
722 Pestiferos	Letiferos
733 Nec vobis &c.	Hic versus in quibus
	non extat.
736 videns	vider
739 sensus dentis	dentis sensus
743 Ebibit	Et bibit
circum	circa
744 torrere	torquere
747 non mæsti	mæsti non
748 quin	ne
749 totisque	totisque
757 non &	non sibi
759 tumentes	timentes
761 Cato:discere	Cato: dicere

764 fixo

	discedere	leti	fati
4 fixo	flexo	833 tutus	uiuus
arenis.	arenæ.	putaret	putauit
8 rupta	rapta	834 vires	virus
9 nudum est	nudum	835 recto	torte
	est nudum	837 Solpuga	Salpiga
corpore vulnus.	vulnere poctus.		Scalpiga
2 Liquitur,	Linguitur,		Salpyga
distillant	distillant		Salpuga
3 Diffiluit	Dissoluit		Solipugia
4 toto de	de toto		Solipugna
7 textura	iunctura		Salpiuga <i>Volater.</i>
8 abstrusum	obstrusum	840 Suspecta	Quis picta
1 fluunt.	fluit.	843 Expofiti	Expofita
2 cadet,	cadit,		Expofitis
9 subit	subiit	847 Quis ve	Quisque
0 Marci	Marci	848 arina:	arina:
torridus	perfidus	854 nil	nihil
5 tollente	pollente	855 Natura	Fortuna
	torrente	queror:	querar:
6 merfus:	morfus:	858 venenis.	veneno
7 auctum.	actum.	861 orbem	oram
8 exundat	exultat	867 ifta	iftine
9 tantos	tanto	868 iacet	iacens
	tantum	quam	quæ
0 Curauere	Curauere		&
iam non	nec iam	870 hoc	hæc
	non iam	cælum:	cæli:
8 totis se ef.	totis ef.		letum:
2 his	iis	872 videntem.	calentem.
6 dolore	euore	874 nunc	tunc
0 diro	duro	876 euoluimur or-	euoluimus or-
Sabinas	Sabras	be:	bem:
2 sterilis fe	steriles è	877 ipfa eft	ipfa
	sterili fæ	878 fati	fatis
3 immifit (Iaculū vocat Afri-	emifit (Iac. v.	882 nuda	nudus
ca) ferpens:	A.) ferp.	884 fati:	miferis:
	immifit iacu-	vocatur	vocatus
	lū, volat Afri-	888 al. in pectore	al. pectore
	ca f.	896 mifti	mixtis
4 tranfactaque	traiectaque		mixti
	tranfacti	899 terram	terras
tempora	corpora	900 externæ	extremæ
25 ibi	vbi	903 in ortus:	ad ortus:
28 Murri	Muri	908 donatis	donatus
	Murris	909 contenta	contenta
	Mauri	913 Primum	Primo
	Maura	quas	quam
29 tela	membra	914 Expurgat	Expugnat
31 demittit	dimittit	917 coftos,	coftus,
	dimittit	919 fonat	fonans
32 miferabile	mirabile	thapfos,	thapfus,
			927 tum

	rapfos,	ne	non
	taxos,		nec
	taxus,	985 me teque	te meque
927 tum	tunc	986 damnabitur	damnabimur
928 nec dar	nec dant	987 vetustas,	potestas,
	ne dent	988 congestu	congesti
929 aut	haud	989 turicremos	turiteros
minimum	nimum	993 Phrygius,	Phrygiis,
931 fugit,	perit,	virorum	tuorum
audit	exit	994 abstruso	obstruso
	audet	995 clarissimus	carissimus
933 Tunc	Tum	996 vos, priori	non, priore
934 & siccat	exsiccat	998 Restituam &c.	<i>Ante hunc</i>
935 Extractamque	Extinctamque		<i>sum in quibus</i>
936 superauerit	superauerat		<i>extat: Costa</i>
937 veneni.	venenum.		<i>sparsas acies</i>
938 leuior tandem	melior tandem		<i>plebo ruin</i>
	tandem leuior	1003 Praeuehitur,	Prouehitur,
942 illis	illic	relinquit.	reliquit.
	illi	1004 laxante	lassante
943 terram	terras	1007 ibi	vbi
redire.	reuerti.	1008 incerto turba-	incertas tur-
944 nemorum rara	rara nemorum	tas	to
tollere	attollere	1009 Accipit:	Perpicit:
945 culta	vifa	regnis	muris
948 quieta	quietam	1015 Et, quod	Et quid
950 clade	fede	1016 terrae pelagi-	belli pelagi
	cade	que	que
953 legens	premens	labores	laborem
in vnd.	ad vnd.	1017 armis,	aruis,
955 Eroas	heroas	1019 Magnus qua-	quaerens M.
956 pelago	pelagi	rens	gnis
abstulit	attulit	1021 tecum	totum
958 arcto	arctat	percussum est	est percussum
963 Rhoeion,	Rhoeum,	sang.	sang.
964 exusta	exhausta	percussum sa	
memorable	venerabile	1022 Accipe	Suscipe
967 Affaraci	Affarici	cuore:	labore:
968 lassa	laxa	1025 crede	redde
	lapsa	1026 voluere	valuere
969 etiam	& iam	1027 facili nobis	nobis facil
970 scopulos siluas-	siluas scopulos-	quod	quod
que	que		facili quod n
latentes	patentes		bis
971 iudex federit	vindex sedit in	1028 depulso	depulsoque
antro:	antro:		pulsoque Berj
	iudex sedit in	1030 famam	fanæ
	antro:	1040 putans	potest
975 Xanthus	siccus	1041 quam la.	quid la.
979 Herceas	Hectoreas	1042 generi ma-	mauult gene
980 fato	lato	uult	ri
982 sacrae Caesar	Caesar sacrae	reuulsum,	remissum,

044 Calcarat Calcauit
 047 Huncine Hunc o
 052 Tangeris Angeris
 053 alii aliis
 058 bene bone
 061 te non passa non te passa
 perfide perfida
 062 audes, audet,
 063 Acquirisque Adquirisque
 simulati simulato
 064 funesta funeste
 069 Non Hæc
 073 fecimus aruis mouimus armis
 077 hoc toto
 078 vila vna
 duorum est. duorum.
 081 vos me vos met
 posse
 082 paratum paratum est
 083 hospitium hospitium est
 085 metui credi
 poterat, poterant,
 089 condite credite
 091 iusto victo
 tura membra
 busta
 1093 vnam / vna. vnam / vnam.
 1098 Deis Diis
 1100 Affectus abs te Effectus à te
 Affectus à te
 1105 fletus in fletus
 comitem, comitum,
 querenti loquenti

LIBRO X.

2 calcauit Cæsar Cæsar calcauit
 8 Ne Nec
 haberet. habebit.
 amaret.
 habebat.
 9 fertur securus securus fertur
 in vrb. ad vrb.
 14 tum tunc
 timorem, pauores,
 15 vetusti venusti
 21 iacet: terrarum iacet terrarum,
 22 totum tantum
 25 sibi / si si / sibi
 vnquam
 28 fines, vires,
 34 quod per
 35 pariter populos, populos pariter,

38 obstitit obfuit
 46 Parthoque Parthisque
 48 nunc non
 Arcton Arcto
 50 cedamus cedemus
 in ad
 53 iam Pelusiaco Iamq. Pelusina
 58 Intulit Impulit
 59 Latio Latii
 61 Iliacisque Iliadumque
 63 illa ipsa
 69 Ptolemaïda Ptolemeïda
 71 ignis ignes
 74 Thessalica Thessalia
 75 Admisit Vene- Ad Venerem
 rem curis, misit curas,
 76 partus? natos?
 81 non sibi ne sibi
 84 Quem Quam
 85 est o est mi o
 87 æternum externum
 depulsa expulsa
 paternis, parentis,
 88 Si Ni
 restituar restituit
 89 Complector Complectar
 tu gentibus tangentibus
 90 prima sola
 94 thalami thalamos
 ipse ille
 95 Sit Si
 amet: amat:
 96 nil nihil
 97 habere inire
 99 quantos ne tantosne
 tumores timores
 104 Nequicquam Nec quicquam
 106 iudice Cæsare
 107 pacta pacta
 emta est; emta;
 112 Extruat, Extruet,
 114 Nec Non
 118 vili Nili
 120 Et suffixa Et suffecta
 Et suffulta
 At suffecta
 121 crebro crebra
 123 micant, Tyrio micant Tyrio,
 succo fuco
 lentum In quib.
 autem ante hunc

	<i>versum hic repe-</i>	auctusque	auctusque
	<i>ritur: Hic to-</i>	219 veterum	veterum est,
	<i>rus, Assyrio</i>	quo	quod
	<i>cuius pars ma-</i>	221 testis	quæ
	<i>xima succo</i>	tibi	testes
124 diu virus	diu virus,	222 calidiq̃ue	sibi
127 Tum	Tunc	tabe	mihi
128 distinxerat	distinxerat	225 neque	calidisq̃ue
129 aetas:	ostrum:	226 nec	labe
130 flatos	fuluos	232 ne	nec
130 nullas	nullis	235 adest:	neque
135 aruis	vndis	236 declinet Phœ-	neu
135 lanugine	fuligine	bus,	adit:
136 toris	illic	237 posset?	Phœbus decli-
137 fuscata	fuscata	238 parens	net,
138 sceptris c. suis,	scepro c. suo,	decurrere	possit?
140 gerit,	tulit,	239 Zephyros	potens
141 perlucet	prælucent	flatus	discurrere
142 compressum	compresum est	quoque	ventos
143 extenso	expanso	240 adscripsit	flatus
144 sectos	sectosque	241 aëre longa	quos
146 Nec	Ne	244 rumpentis	adscribit
149 sic licet	scilicet	245 Assidue / flatus.	aëra magna
150 quæsisse	pressisse	Assiduo / flatu	rumpentis
153 Sordidus	Sordibus	vel fluctu.	Assidue / fluctus.
153 Hetruscis	ex Tuscis	246 obice ponti	Assidue / fluctus.
156 dedit,	gerit,	248 putent,	obice mundi
161 Excepere	Accepere	248 hac	putant,
164 fertas	certas	253 Per tac.	hic
167 externa / terra:	externæ / terræ:	254 perfert.	In tac.
171 Martis Phariis	Phariis Martis	258 polumque	profert.
175 Linigerum	Lanigerum	260 digerat	polosque
177 Deis,	Diis,	261 hoc	degerit
181 si Cec.	ni Cec.	262 ius	hunc
186 Superisque	curisque	269 Et Ph.	fas
187 Fastibus	fascibus	272 quos	Hæc Ph.
189 malim	mallem	275 calentem.	quem
190 latentes,	latentis,	276 occasum	caurentem.
193 Prodere,	Edere,	277 currus	occasus
ad hoc	ab hoc	279 in ort.	currus
197 cœlicolis	cœlicolas	286 Qua	ad ort.
201 anni,	æui,	287 confurgis	Quæ
204 Tethyn,	Tethym,	290 Currus in	cum surgis
206 fulmina	flumina	occasum	Curris &
211 rapidos	rabidos	flexu	occasus
212 Exerit, &	rapido	& ort.	flexus
214 quæ cum	Excierit	300 adferre	in ort.
217 iustus	quem cum	301 Concessum	efferre
	Iustus	302 latè tibi	perferre
			Concessum est
			tibi latè
			rupto

rapro	rapro		nubit
05 mitigat	vindicat	360 senem	ducem
07 Indepl.	In pl.	368 vt fat.	& fat.
08 Praueheris,	Proueheris,	369 è nob.	ex nob.
10 tibi	sibi	credet	credit
12 populis	populos	370 per, te, quod	per te, & quod
13 Philæ.	Phylæ.	380 è pul.	à pul.
14 Pontum,	Ponto,	381 regentem.	regente.
16 tantas	totas	383 opes	opus
19 Ac	At	ac reg.	& reg.
21 fremunt	tremunt	384 ingentis fati	ingentes facti
ac multo	ac multo in	387 haustus	ictus
	à nullo	388 præstare	spectare
22 inuictis	inuitis	395 tu par.	iam par.
caneſcit	albescit	397 Superi	Superos
23 Abaton	Abatos	398 lentus	segnis
24 ſentit	ſenſit	399 parère	præbere
percuſſa	percuſſa	400 Vt mox	Et mox
26 Quod	Qui	nec	non
28 negant:	negent:	402 rapit	parat
vt alta	& alta	403 mentes	mentis
	in alta	408 ibi fas	vbi fas
29 In con.	It con.	vbi maxima	ibi maxima
ſtat molibus	iam molibus		vbi proxima
	iam mollibus	409 Ærè	Æra
	ſtat montibus	417 placitum:	placitum eſt:
receptis.	quietis.	generi foceriq.	foceri generiq.
30 apertaſque	opertaſque	418 bella	iura
Memphis	Nymphis	419 Romanam	Romani
31 vetat	timet	420 Et niſi	Et ni
32 tuta	tanta	422 diſtriſta	deſtriſta
ſecuri p. trahē-	ſecurus p. tra-		diſtinſta
bant	hebat	426 conſuſa	inſuſa
34 tam ſacra	ſacra iam	permiſtaſque	permiſtaſque
	ſacra tam	427 ferri.	belli.
	ſacrata	428 contemta	contenta
35 A ſc.	Ah ſc	429 famulis	populis
nihil	nīl	430 Illam	Aptam
37 Deo	vimbræ	433 dilatus	prolatus
furorē.	furorē.		deductus
38 viles	Pharias	435 calentem:	calente:
39 parat	paret	437 Nec	Non
40 belli, & vin.	belli, vin.	iuſtos	iunctos
47 ferire	feriret	439 Laturiſque	Iaſturiſque
49 perferre	præferre	at	ſed
52 retento,	retentum,	440 Diffuſis	Diffuſis
	reſecto,	446 rabidos	rapidos
	reliſto, Berſ.	447 Non	Nec
35 prodita	perdita	448 Mulciber	Mulcifer
37 dominæ thala-	thalamos do-	449 qui nuper	nuper qui
mos?	minæ?	451 ſperare vetan-	ſuperare vetan-
nubit	nupſit	te,	tem.

324 VARIAE LECTIONES IN LUCANI LIB. X.

452	promisit	permisit	507	feliciter	felicibus
454	Obruitur	Obstruitur	509	Tunc	Hinc
456	spatium non	non solum			Cum
458	ceu	vel			Nunc
462	mortis	mortis,	513	extensus	& cursus
		matri,			incurfus
463	tela	arma	514	Cæsaris a. adi-	Cæsar & a. vt
466	suo,	suum,		tus &	vidit
468	tentare	tentasse			Cæsar. a. aditus ac
471	neque	nec	515	permisit . nec	non fatum me-
473	Res minima	Æstimat		pœnas inde	riti pœnasque
		Æstimet			non mortē me-
	ponenda	hæc ponenda			riti pœnasque
479	Inque d.	Iamq. d.			nunc fatū me-
482	Nec fl.	Non fl.			riti pœnasque
483	diuisa	diuersa	516	non qua	qua non
485	vicein	ducern	517	rabido	auido
490	cōstantia men-	fiducia men-			rapuit
	tis	ti		ferarum:	leonis:
491	tinctas	tactas	518	ceruix gladio	gladio ceruix
492	immitti	immittit	532	summo	nullo
	bella	vela			multo
495	summiq̃ue	summaq̃ue	534	Molis	Solus
496	prope	quoque		exiguæ	exiguo
	æquore	æquora			exilio
497	Iamq̃ue	Hinc	536	subiti	subito
498	Incubuit	Incumbit	537	prætexunt	prôtexunt
	quæ	qua	539	vix	non
499	longis	crebris	540	nec	non
	ignem:	ignes:		aceruo	aceruis
500	Et clad.	Vt clad.	543	Optaret ne	Optaret ve
501	testa	terga		respexit in ag-	respexerat ag-
502	ætherio	ærio		mine	mine
503	solo	toto			respexit sangui-
504	clausa paulum	paulum clausa			ne
505	auxilium po-	auxilio popu-	544	Epidamæ	Epidaure
	pulos.	lum.			Epidaune
506	in somnos	in somnis			

IN.

INDEX

IN

LVCANVM.

325

ABATOS insula Nili
inaccessibilis ad
primum catarrhacten
10, 323

abscisum caput 7, 628
abducere, id est, auertere
6, 451

abducunt ossa cutem
4, 268

abeo. extremo vrbis a-
mata plenus abit visu
1, 508 abire in me-
dium 4, 491 abire in
vultus pestis 5, 96 abire
in feras discerptum. i.
discerpi à feris 7, 842
abit Orbis maior in
Asiam 9, 417 abeunt
montes in nubes 2,
626

ablueret tabo. 6, 669
abnegare. i. denegare 3,
263

abrotanum, herba nota,
quâ serpentes fugan-
tur 9, 921

abruptum. i. separatum
9, 308

abrupta viarum 10, 317

abcondere nefas 2, 735

abcondit fructum clas-
ses 3, 47

absolvere. i. culpâ solue-
re liberare 7, 870 ab-
solvere ciuile bellum.
i. probare, non impro-
bare 2, 250

absterrere ardore. i. ab
ardore 5, 129

abstinere naues terrâ 9,
1010

absum, abest menti fauor
4, 399

Absyrtos, insula maris

Adriatici sub Illyrico
3, 190

Abydus opidum ad fau-
ces Hellesponti in Asia
2, 674. 6, 55

accersere fata manu 4,
484

accipere. acceptum pro-
no milite bellum 1,
392 accipere larè 2,
273 accipiunt bella
nocentem 2, 259 ac-
cipere in campum to-
tas habenas, de equo
2, 500 accipiam mor-
tem intrepidus 5, 658
accipere, contrarium
iussioni 7, 92 accipere
pœnas 8, 97 accipere
exemplum. i. sequi,
imitari 9, 179

Achæmenia Suse, quali
Persicæ, ab Achæme-
nide tribu è quâ reges
Persarum, 2, 49 Achæ-
meni campi, Persici,
Persis 8, 224

achates, gemma versico-
loribus venulis di-
stineta 10, 115

Achelous Thessaliae flu-
uius 6, 363

Acheron fluiuius Infer-
nalis, eiusque portu-
tor Charon 3, 16

Achillas, præfectus mili-
tiæ Egyptiæ, designa-
tus occidendo Pom-
peio 8, 538 eum oc-
cidit, 618 caput eius
ad Ptolemæum defert,
675 sollicitatur à Po-
thino in eadem Cæsa-
ris 10, 350 copias

cōtra Cæsarem raptim
ducit 398 & seqq.
eandem Cæsaris differt
in diem sequentem, &
cur 425 missos ad se
Cæsaris & Ptolemæi
nomine legatos occi-
dit 471 ab Arsinoë
interfici iussus 523

Achilles æquoreus, à ma-
tre Theride deâ mari-
nâ 6, 350

Achoreus sacerdos Egy-
ptius, fautor Pompeii
apud Ptolemæum 8,
475 eum Cæsar per-
contatur de astrolo-
giâ, antiquitatibus Æ-
gypti, & præcipuè de
ortu & cursu Nili 10,
173 & seqq. ille de
quæsitis ad longum
respondet 194, &
seqq.

acies, cognatæ 1, 4 ar-
dentes, percussione
Solis 2, 482 dubiæ 4,
389 effusa 4, 743
impulsa 5, 757 rectâ
fronte venientes 10,
438

aciem inferre 3, 498
prolicere in agros 4,
745 effundere in ho-
stem 6, 292 campis
tollere 6, 633

aconitum, herba vene-
nosa, quam Cerberi
spumâ aspersam fabu-
lantur 4, 323

Actius Varus, vide Varus
actus. i. res gestæ 5, 659.
8, 807 in actus sub-
repsit 2, 390
actus

Actus Varus
11. 323.

326

actus belli 9, 294
 actu rapido 9, 31 violento 9, 472
 actum nihil cum quid agendum superest 2, 657
 acus Nilotis 10, 142
 ad hoc aui 10, 195
 adamas, lapis durissimus, ignis & ferri contemtor 6, 801
 addere animis ignes 7, 559
 adducere funem anchora 3, 700
 adedere latus montis, de fluctibus 6, 267
 ademptus rebus .i. mortuus 9, 205
 adesse .i. auxilio venire 9, 911
 adest in praelia totus Caesar 5, 742
 adferre nefas in castra .i. nefarium venire in militiam 2, 98
 adhæret gladius dextra 4, 248
 adire ex æquo aliquem .i. vt parem 8, 232
 aditus patet ad verum 6, 616
 aditum habere famæ 8, 74
 adiuvit ferrum suo pondere, ex ictu in telum procumbens 3, 725
 imittere gaudia 2, 373
 imittere .i. immiscere 10, 75
 admissum æquor, aut admissus fluuius 1, 421
 admonita tument gustato sanguine fauces 4, 241
 admouere horas morti 7, 50
 admotum .i. instans, propinquum 4, 480
 admotus Superis, de tauro mactando 7, 165
 adorare .i. supplicem ef-

INDEX

se, se dedere : formula 6, 243
 Adria opidum à quo Adria, Adriacæ vnde, Adriacum mare .i. Mare Adriaticum, quod & Superum 2, 407, 615, 625. 4, 404. 5, 614
 aduersis rebus non despondendus is cui adhæsimus prosperis 8, 534
 aduersus ictus Solis 7, 214
 aduertere terræ .i. appellere 8, 567
 aduertere .i. ad se trahere, inuitare 8, 857
 aduentu hospitum .i. nuncio de aduentu hospitum 8, 472
 adytum, adyta, templorum, sepulcrorum, locorumque sacrorum recondita loca & secretiora 5, 85. 9, 153. 10, 23, 180
 adyti penetrabile 5, 146
 adytis dignæ voces 9, 565
 Aas Thessaliæ fluuius 6, 361
 Ager opidum maritimum Ciliciæ 3, 227
 Agerum mare, Agææ vnde; mare quod Asiam à Græciâ dirimit 1, 203. 5, 613
 pro quocunque mari 2, 665
 ager moræ 7, 240
 omnibus venturis 6, 424
 Agis Palladia .i. scutum vel lorica Palladis in qua caput Medusæ 7, 569
 Agoceros .i. Capricornus, signum cæleste 9, 537. 10, 213
 Aegyptus Africa, seu, vt alii, Asia regio nota 2, 587. 7, 710. 8, 501, 546, 802. 9, 164. 10, 4, 59, 359, 474

eius situs, munimenta & commoda 8, 4
 regio plana 2, 417
 inundatione Nili Nilus pluuiis indiget 829
 eius infima ostium Pelusiacum 464
 Aegyptia littora 9, 100
 rura 10, 312
 vada 540
 Aegyptii fides 8, 62
 Aegyptii Astrologia periti 1, 640
 magia 449
 eorum dii etiam fera & aues quadam 10, 159
 imò & obsecra nonnulla 478
 eorum structura & luxus 10, 111 & seqq.
 Aemus, mons Thraciæ sed Luciano ferè semper pro monte Thessaliæ 1, 680. 3, 197. 5, 3. 6, 576. 7, 174. 480. 10, 449
 hinc Amonia, Amonia terra, tellus, pro Thessalia 3, 192. 6, 442. 7, 858
 Amonia silua 8, 2
 Amonius, pro Thessalico 6, 394. 7, 825
 Amonides, pro, magæ Thessaliæ; & Amonia artes; quia multe in Thessaliâ magæ aut veneficæ 6, 480, 486
 vide etiam Hamus.
 Aneas auctor gentis Iulianæ 9, 991.
 Aelida Thessaliæ populi 6, 384
 Aelius tridens 2, 457
 Aelii saxi carcer .i. antrum regis ventorum Aeli 5, 609
 Aelia rabies .i. venti vel flatus impetuosi 9, 454
 æquantes moenia turres, videlicet externa ab obsiden-

obſidentibus extru-
ctæ 3, 456
equare aliquem viſu 1,
641
equata membris vulne-
ra 2, 177
equatum ad pondera 4,
58
equo Marte 3, 585 ex
æquo adire 8, 232
equinoctialis circulus
vel linea 5, 24, 25
equinoctium autumnale
8, 467. 10, 218,
227
equinoctium vernū 4,
56
æquor notatum amore
.i. Leandri & Herus,
Hellespontus 4, 56
æquorei metus, à ventis
9, 447
æter ater, ſpatium quod
inter terram & æthe-
rem 4, 74. 9, 5
æter imminens 7, 516 in-
ers ſedens 6, 649 mo-
tus caduere 7, 830
piger, non motus, con-
cluſus 6, 107
æter, pro odore 10, 167
æter violentior, ventus 5,
77
æter ſagittæ ſtridens 9,
827
æter ſtridulus elifus lituis
7, 475
æter, vltimâ productâ 1,
90
aëra pennis ducere 9,
730
æris conſtandi inuentor
Ithonus 6, 405
æſtas altior 6, 335 æſtas
canduit 1, 214
æſtatem umbrâ ſibi mi-
tigare .i. calores um-
brâ vitare 10, 305
æſtus maris, & eius cau-
ſe quaſitæ 1, 410 &
ſeqq. ſidere lunari in-
creſcit 6, 479

æſtus maris reiectus car-
minibus magicis 6,
480
æſtus bimaris 8, 566
æſtus agens ſe decliuibus
vndis .i. refluxus 4,
427
æſtu commeanſ mare 5,
445
ætas edax 7, 397 impen-
ſa labori 2, 509, 568
ſirma 2, 631 puerilis
innocua 8, 450
ætas vincimur 7, 641
æterni Martis, is qui in-
duruit & aſuevit bel-
lis 8, 223
æther ad auſtrum dene-
xus reſpectu noſtri
aut Romæ 3, 250
æther conſtrictus 4, 51
æther currens 7, 424
æther imus 9, 8
æther peruſtus, Zona tor-
rida 9, 433
Æthiopes & Æthiopia
regio Africa ſupra Æ-
gyptum 8, 830. 9,
651. 10, 293
Æthiopes capillos ha-
bent ſuſum inflexos
& contortos 10, 131
cultores Iouis Ammo-
nis 9, 517 nigri ob
continuos calores 10,
221
Æthiopia ſub nullo Si-
gno Zodiaci poſita,
niſi quod Taurus pro-
tenſo pede eam ſpe-
ctet 3, 253
Ætna Siciliæ mons per-
petuo igne ſagrans 1,
44. 5, 99. 6, 295.
10, 448 ignes non re-
ctâ ſuſum, ſed in la-
tus verſus Italiam eia-
culata, in malū omen
1, 545
æuum. æui leges 2, 82
ad hoc æui 10, 195
æuum annorum 9,

359 perpetuum 7,
131
æui breue dedecus 2,
117 æui longi fama
9, 548 æui ſenium 4,
812
æuo languidus 1, 504
æuum longius ingentes
animos deſtruit 8, 27
æuum totum mundi .i.
æternitas, perpetuum
7, 640
æuum veniens in Or-
bem .i. futurum 7,
390
æuum agere 8, 243 da-
re .i. æternitatem 9,
980
æſtites lapis ſonans, quia
concauus & alium in-
cluſum habere vide-
tur in nido aquilæ re-
peritur 6, 676
affectus enſesque ſuos
ſub iure Pothini ha-
bet 10, 95
affinis, conſinis, 3, 270
affixit Lycidam vncus
3, 636
affictæ res 4, 796
affundi, ſubmitti ſuppli-
cem 7, 71
Afranius & Petreius pari
iure duces Pompeiani
in Hiſpaniâ 4, 4 eo-
rum caſtra ſuper mon-
tem vicinum Ilerde
4, 17 eius ſe dedentis
pro exercitu ad Cæſa-
rem oratio 4, 338 &
ſeqq. vide etiam Pe-
treius.
Africa tertia pars Orbis:
eius ſitus & deſcriptio
9, 411 & ſeqq. 9,
854, 874 vide etiam
Libya
Africa plena incommo-
dis & malis 9, 405
ſitiens, id eſt, ſicca &
calidiſſima 1, 368 ir-
rigatur & ſecundatur
X 4 Bo-

Boreā nubes in meridiem cogente 3, 67
 elephantum ferax 6, 208
 cur ferax animalium venenatorum 9, 619 & seqq. in eā maximā eclipses Lunæ 9, 693
 Africa prouincia sub regimine Actii Vari 4, 666
 Afri mapalia in quibus habitant circumferre soliti 4, 684
 Africae bellum Cæsaris cum Scipione 7, 691
 Agamemnon, fraterni uictor amoris 3, 286
 eius classis mille nauium 3, 287
 Agaue Pentheum filium, aprum putans, dilacerauit: postea ad mentem rediens caput rogis imposuit, dolens quod non plus posset filii sepelire 1, 574. 6, 359. 7, 780
 agere æuum 8, 244. flagellis 6, 730
 gemitus 7, 482
 intentum paci 3, 53
 Martem, bellum gerere 4, 202
 otia 2, 295
 agere se 7, 524
 tempora 7, 441
 terrarū. marique 1, 307
 agere in flexum 9, 456
 agere diem, de sole aut natura 7, 201
 agere sinus, de aqua 5, 620
 agit mecum rebus secundis fortuna 1, 310
 agit omnia præceptum fatum 6, 98
 agit se flumen 4, 588
 agit stimulis mortis 4, 517
 studiis partis 4, 348
 acta res Neroni .i. in cōmodum Neronis 1, 45
 actum nihil cum quid agendum superest 2, 657
 agger gemens ad iectus 6, 137
 aggeris struendi ex terrā virgultisque, & latera trabibus compingendi ratio 3, 326
 agger subitus 1, 517
 agitare fata sua 8, 138
 agitare mentes serie laborum, item actu belli 9, 294, 295
 agitare pharetras 3, 185
 agitat discordia manes 6, 780
 agitat mens 6, 415
 agitant grauiora metus 2, 225
 agmina longā serie hærentia 1, 492
 agmina rapere 3, 299. 4, 717
 agmina feruilia 2, 93
 agnoscere Superos .i. deorum fauorem 4, 255
 agri depasti igne reuoluntur 9, 183
 agri emeritis dati 1, 344
 agri pressi, vallis inter montes 6, 343
 alæ, copiarū militares 1, 440
 Alani Scytharum populi 8, 223. 10, 454
 Alba Latii vrbs in monte Albano, ab Iulo siue Ascanio condita, vnde Iliaca dicta 1, 198. 5, 400. 9, 992
 ad eam quotannis consules ibāt ad peragendas ferias Latinas, ex instituto Numæ 3, 82
 Albani lares 7, 394
 Albis Germaniæ fluius 2, 52
 Alcides, Hercules 1, 577. 4, 611. 6, 391. 9, 366
 alea fatis 6, 7

Alexander Magnus, felix prædo 10, 21. in Babylonem mortuus 10, 46
 Alexandria sepulchritus 8, 694. 9, 15. 10, 19
 misit in Aethiopiā qui indagarent fontes Nili, frustra 10, 272
 ad Garam
 gem magno uinci falsus ab Orbe est 234
 eius exemplum periculosum mundo inuehitur porro eum Lucanus per digressionem 10, 25 & seqq.
 Alexandria sepulchra regum erant magnarum molium 8, 69
 Alexandrinæ Regiæ descriptio 10, 111 & seqq.
 aliena toris tempora 2, 351
 alii, & diuersi, oppositi 6, 782, 783
 alimentum. satis est fluminis Ceresque iis qui bella gerunt 4, 381
 Allia fluius non longè ab Vrbe, ad quem castrum Romani à Gallis. vnde dies illius cladis inter nefastos habitus 7, 409
 alligare terras, circuire, continere; de Oceano 10, 255
 alligare ripis amnem, intra ripas coercere 10, 226
 alligat torpor artus & animum 4, 290
 allocutio militaris ex aggere aut suggestu cespitibus structo 5, 316
 alloquium, colloquium 10, 174
 Almo, fluuiolus nō longe

vii 267.

ag. l. m. mar. 1306.

- è Roma 1,600
 us, aquoso solo læta
 arbor, & nauibus fa-
 rificandis vſitata ve-
 neribus 3,442 alnus,
 pro nauī 2,427 &
 alim. pro trabe aut
 publica pontis 2,486,
 4,412
 deus Theſſalus, cuius
 filii Otus & Ephialtes
 gigantes montes alium
 alii imponentes cœ-
 lum ſubuertere vo-
 luerunt 6,410
 pheus Elidis fluius,
 per ſubterraneos mea-
 tus creditus in Sici-
 liam venire, & Are-
 thuſæ miſceri 3,177
 pis, Alpes, montes Ita-
 liam à Galliis & Ger-
 mania diſterminantes
 1,183, 302, 304,
 481, 688. 2,429,
 535, 630. 3,299 Al-
 pium tremor 1,553
 Alpes (.i. niues Al-
 pium) reſolute 1,219
 ta mens 6,228 alta
 nocte 6,570
 tē inferere, animo aut
 menti 9,572
 tum, mare 8,36
 tum, intimum 8,690
 ltus cruor **ii. v. a.** 1,319
 amans, mons Ciliciæ
 3,244
 mare in vicem 1,61
 amafis Egypti rex, quo
 regnante xx millia vr-
 bium in Egypto fuiſ-
 ſe perhibentur. 9,155
 umbire, circuire 10,40
 ambire pectore, cir-
 cumplecti 8,67
 ambitionis furor cæcus
 & inanis 10,147, 156
 ambitioſa fames 4,376
 Ambracia ora, Ambra-
 cius ſinus ad Ambra-
 ciam opidum in Epi-
 ro 5,652
 ambarbale ſacrificium
 1,593
 amentare habenā iacu-
 lum 6,221
 amicos miſeros nemo fa-
 cilē eligit 8,535
 ammodytes, ſerpentis ge-
 nus arenis concolor 9,
 716
 Ammōnis Iouis templū
 in regione Cyrenaicā,
 locis arenofis, vnde
 Syrticus Ammon 10,
 38 eius ſitus & ritus
 9,511 & ſeqq. pro
 Cyrenaicā regione 3,
 292.4, 673
 amnes ſuſum acti arte
 magicā 6,473
 amnis per ſe mari non
 cognitus, qui in ma-
 ius flumen incidit 6,
 371
 amnis violenti vorticis
 8,374
 amoliri onus humeris 5,
 335
 amomum, frutex Aſſy-
 riæ, cuius uvæ in vſu
 vnguentorum 10,
 168
 amores belli ciuilis 7,
 325
 amor, coïtus. amori
 quoque iuſto reſtitit
 robar 2,379
 amores populi 3,14
 amor. ſtimulis maiori-
 bus ardens rupit amor
 leges 4,157
 amor ſacer Orbis, con-
 cordia 4,191
 amoris coniugalis po-
 tentia 5,727
 amor artibus magicis
 conciliatus 6,451,
 460
 amor fluxit in præcor-
 dia 6,460
 amphibæna, ſerpens
 vtrinque caput ha-
 bens, vt diſtingui ne-
 queat eius pars ante-
 rior 9,719
 Amphiffa, phocidis vrbs
 3,172
 Amphitryoniades, Her-
 cules 9,644
 Amphryſos fluius Theſ-
 ſaliæ, ad cuius ripas
 arinenta Admeri regis
 Apollo paut 6,368
 amplexus. iunctosque
 amplexibus artus Se-
 parat enſe 4,209 in
 amplexus tendere ef-
 fuſas palmas 4,176
 ampliari Orbem 3,276
 Amyclas nauta à Cæſare
 adigitur tentare trans-
 fretationem in Ita-
 liam, etſi diſſuadens;
 ſed fruſtra 5,519 &
 ſeqq.
 Anauros, Theſſaliæ flu-
 uius, nullas auras aut
 nebulas exhalans 6,
 370
 anceps vario fauore 2,
 448 ſucceſſibus 4,
 390 futuris caſibus 9,
 582 ancipites caſus 4,
 771 ancipites animi
 9,46
 Anchife thalami, ſilua in
 quā Anchifeſ cum Ve-
 nere coïuit 9,971
 ancilia Numæ è cœlo
 delata aut delapſa 9,
 478 ea geſtantes per
 Vrhem Salii, qui è Pa-
 tribus eligebantur 1,
 603. 9,479 ea vento
 fortasſe aliunde dela-
 ta 9,480
 Ancon, Ancona, Piceni
 vrbs & portus 2,402
 ancoram adducere 3,
 700
 Andi, Andes, Galliæ ad
 Ligerim populus 1,
 438
 anfractus opacus 4,160
 X 5 maris

maris 5, 416
 angere animum curis 2, 681
 angustare 4, 327. 5, 232
 angustū tempus 4, 477
 1907. anhelare rabiem Typho-
 nis, de monte sulphu-
 reum vaporem emit-
 tente 6, 92
 anima. cum morte lentā
 luctans 3, 578 diuisa,
 corpore duplici vul-
 nere transacto 3, 591
 potens 8, 762
 animæ discursus diuersa
 in membra meantis
 3, 640 animæ (vitæ)
 dulcedine capi 9, 393
 animæ singultus 8, 683
 animam seruare sub vn-
 dis 3, 697 trahere 3, 578
 colligere in artus 3, 623 egerere 3, 718
 morti credere 3, 751
 arctare, & claudere 4, 370. 8, 59
 producere 4, 796 expellere 7, 622
 continere 8, 616
 animæ omnium homi-
 num eodem abeunt 7, 815
 vel beatorum colliguntur in orbem
 æternos 9, 9 animarum
 immortalitas credita
 Druidibus 1, 454
 animæ capaces mortis
 1, 461
 animus. fert 1, 67 alliga-
 tus 4, 290 ingens in
 extrema fata 7, 679
 est 9, 389
 animi tumultus 7, 779
 animum angere curis 2, 681
 confirmare 4, 249
 animi faciles morti 4, 506
 degeneres versant peiora
 6, 417 truces sua pectora
 pulsant 7, 128
 ancipites 9, 46
 animis sensus nihil est à

INDEX

morte relictum 3, 39
 animis ignes addere 7, 559
 animis fatisque suis di-
 gnum 8, 347
 animos dare 2, 570 ma-
 gnos gestare 4, 285
 robore complere 5, 412
 ingentes præstare 8, 266
 memores habere 9, 96
 incendere virtute 9, 407
 mollis turba hos animos! 8, 544
 animalium figuris sensus
 mentis expressi ante
 inuentas literas 3, 223
 animalia mortu aut ve-
 neno noxia magis vi-
 ua & mortua vsui 6, 486
 Anio Latii fluuius in Ti-
 berim labens 1, 582
 annales Latii, Romani 3, 309
 Annibal 1, 31, 305. 4, 790. 8, 286
 iussit Paulū Æmilium cos.
 sepeliri 7, 799
 annonæ cura habenda in
 primis ei qui fauorem
 plebis querit 3, 55
 annus, menses annuæ 9, 437
 annus magnus 3, 70
 annus exhaustus 5, 44
 anni leges, tēpora 9, 875
 annum fleuere agricolæ
 3, 452
 anni cuncta mouentes 6, 21
 anni per coss. distincti
 4, 379
 anni à consule nomen
 habentes, pro tempore
 libertatis 7, 441
 anni vergentes, &, in se-
 nium vergentes 1, 129. 2, 105.
 anni robusti 8, 282
 anni extremi cardinis 7,

381 fracti 8, 76
 annos perdere 482
 annos debentia fata 6, 530
 annis omnibus, vncin
 7, 388
 annosum æuum 9, 9
 Antæus Terræ filius
 rannus in Africā
 gitanā, hospitum
 ta postibus affiger
 164 gigas
 proceritatis 4, 3
 viribus defectus
 tactu terræ refici
 tur 4, 598, 604
 domicilium, cibus
 erciturum 4, 60
 seqq. eius cum Her
 le lucta 4, 612
 seqq. sursum eleua
 comprimitur 4, 6
 & seqq.
 Antæi regna, locusa
 Tingitanā; nisi
 ipsum opidum Tis
 ab Antæo conditu
 4, 590, 655
 ante dare pœnas sce
 rum faciendorum
 75
 antennæ suffigere vi
 9, 328
 Antipodes 9, 8
 antiquus imagine, mai
 rum imaginibus n
 bilis 7, 3
 Antonii oratoris (qui c
 lamitates futuras p
 dixerat) caput in mer
 sam epulantis Mar
 illatum 2, 12
 C. Antonius M. frater ob
 sessus classe Pompeii i
 in orā Illyrici, fam
 premitur 4, 40
 M. Antonius (qui pō
 Triumuir) Vrbe cum
 Q. Cassio pulsus, a
 Cæsarem se confert
 266 cum parte copia
 tū Brundisii relictus,
 Cæsare

IN LVCANVM.

331

cesare saepe euocatus
478 Brundisio
luit 5,703 Nym-
phæum appellit 5,
20 Cleopatra amore
census 10,70
bis Ægyptiorū deus
nino capite pictus
832
us, venturis 7,20 ad
entum 8,592
aris arces, Tarracina
ampanie opidum 3,
4
ire, ostentare 10,
48
tus orbis gentibus,
eductis prædiis 1,
65
dispersæ ad aluearia
uocantur cinnitu æ-
s 9,285
in summo Flaminis
leo, virga lanata 1,
04
lanos fluuius Thessa-
e 6,373
deus Ægyptiorum
qui & Osiris) maritus
idis (quæ & Luna) re-
asentabatur boue:
ui certos annos cūm
ixisset, in puteum de-
gergebatur; aliusque
a eius locum substi-
nebatur 8,479. 9,
60
stre ornamentū na-
is; aut, vt putant qui-
am, remo clauī 3,
86,672
allo 1,64 Pythona
raconem matri suæ
atonæ puerperæ à
mone custodem ap-
ositum sagittis con-
cit 5,79 armen-
a regis Admeti pa-
it ad amnem Am-
hryson 6,368 vide-
ciam Phœbus. Titan.
æan.

Aponus fluuius in agro
Patauino, à quo bal-
nea Apōni 7,193
Apenninus mons altissi-
mus 2,396 eius situs,
flumina, &c. 2,399
& seqq. olim ad Pello-
rum vsque Siciliæ se
protendens 2,436. 3,
63
Appia via transit per pa-
ludes Pontinas 3,85
Appius euentum belli
ciuilis exploraturus
consultit oraculū Del-
phicum 5,68 quod
respondet: Nihil ad te
hoc Romane bellum:
Eubœæ cellam obti-
nebis 5,194 ille hoc
malè intelligit, mori-
turus in Cæla Eubœa
5,224 & seqq.
Appulia, Appula regna,
regio Italiæ ad mare
Superum fertilis 2,
608. 5,403. 9,183
Apsus Macedoniæ flu-
uius 5,462
aptare frænorum habe-
nas 7,143
aptus terris, & nauibus
8,122
aqua facilius putrefit
quàm aer 6,93
aquæ, pro fluminibus
10,228
aquæ inertes, stagnantes
6,107
aquæ tutæ, portus 9,
1007
aquarum dominus, Mer-
curius planeta 10,
214
aquarum subterranea-
rum fontes & scaturi-
gines 4,299 & seqq.
aquas trahere 7,822
ducere 10,252 aquæ
ieiunia 4,332
Aquarius, Signum cœle-
1,653. 9,537

aquilæ pullos suos noui-
ter exclusos, si visu ra-
dios solis pati possint,
retinent; sin minus, ni-
do exturbant 9,902
in aquilarum nido la-
pis repertus (æetres) in
usus magicos 6,676
aquila signum prima-
rium legionis Roma-
næ 1,7,244. 3,330
aquilæ, pro ipsis legio-
nibus 1,339,477. 5,
238. 6,139
Aquila, ventus Septen-
trionalis (vnde & Scy-
thicus) 2,51. 4,457,
584. 5,417,603,
720 Aquilones venti
sicci 4,50 Aquilo Eu-
ropæ serenitatē, Africæ
pluuias conciliat 9,
423
Aquila extremus, pro re-
gionibus Septentrio-
nalibus 2,51
Arabia, Arabes, regio &
populi Asiæ inter Si-
num Persicum & Ma-
re Rubrum 2,590. 4,
64. 7,514. 10,291,
312
Arabum beatæ gentes,
Arabie Felicis inco-
læ, cultores Iouis Am-
monis 9,517
Arabum quidam, quo-
rum regio intra Tro-
picum Cancrī & Æ-
quinoctialem, auxilio
venientes Pompeio, vt
amphiscii mirati cis
Tropicū umbras nun-
quam sinistras ire 3,
247
Arabes sub regibus 7,
442
Arabum portus 8,854
Arabum volucer serpens
6,677
aræ è cespite 9,988 aræ
sacrorum feralium 3,
404

404 aris dignus, dignus qui pro deo colatur 9,601
 Arar, & Araris, Gallia fl. Lugduni in Rhodanū illabens 1,434.6,476 per se lenis, princeps actus arte magicā 6,476
*arabrum
 rellum VI.
 303.*
 aratro cessās solū 3,451
 aratro à vaccā & tauro tracto designatus locus condendae urbis 7,430
 Araxes Armeniae fluvius 1,19.7,188.8,431
 arboris medulla 4,318
 arbores, malus & antennae navis 9,332
 arbutū palmarū 3,216
 arca plebeii funeris, lectus vel sandapila villis 8,376
 Arcadia Peloponnesi regio 3,178
 Arcas, pro Mercurio 9,661
 arcanum feralē 6,440
 arcana curarum 8,279
 arcana Ditis 6,514
 arcana dare, aperire 9,554
 arctare animam 4,370
 arctarunt naues mare, pra multitudine 9,35
*arctus non
 sui V. 294*
 Arcticus polus 1,53
 Arctophylax, Bootes 8,180
 Arctos, Vrsa fides ad Polum Septentrionalem; gemina, maior & minor 1,458.2,586.4,70.8,175.9,539
 10,48,220 hinc Arctos, Arctoum frigus, Arctos gentes, terrae, partes, pruinae; Arctoi fines, Arctoa arua, Arctous orbis; pro, Septentrione & regionibus ac gentibus Septentrionalibus 1,

302,482,534. 3,74.5,268,343. 6,661.8,363.9,422
 10,250
 Arctos populis Australibus mergi aliquando videtur 3,251
 Arctoum bellum, Gallicum 3,89
 Arctoum latus Imperii, expositū gentibus Septentrionalibus 8,424
 arctus. in arctum se cogere 2,613
 arcus caelestis 4,80
 arcus exstructi spoliis hostilibus, triumphales 8,819
 arcum soluere 7,515
 ardea alius euolans tempestatis nota 5,554
 ardua fides, in rebus arduis 8,282
 area belli 6,60 area stabiliis naualibus bellis 3,513
 arenae munera, amphitheatri 4,708
 areniuagus 9,941
 argenti conflandi ratio in Thessaliā reperta 6,404
 Argo prima navis 3,193
 puppe inter Symplegades elisā euasit 2,715
 Argolicus tyrannus, Euristheus 9,367
 Argos opidum Achaiae 7,452 olim etiam in Thessaliā urbs 6,356
 pro totā Graeciā 10,60
 argumentum, indicium 8,869
 Argus oculus à Mercurio occisus 9,664
 Argus quidam à Tyrreno caeco in pugna Massiliensi telo catus 3,723
 eius patre
 nex eo viso iugum
 sibi confodit, & in
 mare infilit 3,6
 Aricia clx stadia
 stans ab urbe Roma
 cui vicinum nemus
 Dianae Scythicae (cuius
 simulacrum eodē ca-
 tum)sacrum 3,86
 74
 Aries, Signum caele-
 quod cum ingreditur
 Sol, incipit Ver: dicitur
 autem respicere fidem
 quia pingitur reclina-
 to capite 4,57.9,47
 aries, machina bellica
 impellendis muribus
 trabe capite ferro
 munita 1,384.3,40
 6,35,200.8,37
 Arii Scythiae populi
 cano 3,21
 Arimaspī, Scythiae vici-
 cula gens, auro colubis
 circumligans, ut ce-
 aurum ex arenis co-
 gat 3,281.7,76
 Ariminū Flaminiae ca-
 dum, claustrum
 liae, à Caesare occupa-
 tum 1,231.2,
 Arisbe Troadis urbs
 204
 arma, in arma furens
 439 arma retent
 2,514 dare 3,3
 inuenit arma furoris
 671 arma feralia
 260,374 arma n
 priuata 2,533 in
 ma ducere 9,227
 ma sua tradere par-
 bus 5,3
 arma sequi 7,372 n
 scere, confligere
 421 pati & fe-
 comminus 10,4
 arma è caelo delapsa pri-
 digii loco aliquan-
 habita, cum ver-
 aliqun

IN LVCANVM.

- unde fortasse delata
 9, 475
 nullum furor egit
 arma 2, 254
 relicta à militibus
 uisionem obtinenti-
 as 4, 382, 5, 326
 orum cura 3, 53, 5,
 4 quies 2, 651
 orum damnum est,
 si rebellent qui vin-
 potuere 3, 366
 is prodesse 3, 317
 is nullis accedere,
 utras partes sequi 8,
 31
 is vri 4, 578
 ato omnia dat qui
 ista negat 1, 348
 natura leuis 7, 508
 amenta nauium 9,
 29
 pelagi, naualis 3, 560
 rtis opem vicere me-
 as 5, 645 artis erat
 apur enserotare 8,
 73
 acides, & Arfacida,
 eges Parthorum &
 Parthi, ab Arfaco orti
 1, 108. 8, 218, 233,
 107, 409. 10, 51
 inoe Ptolemæi soror
 unior elabitur ad ho-
 tes Cæsaris, & præfi-
 titur rebus Egyptiis
 10, 521 Achillam oc-
 cidi iubet 523 Gany-
 medem copiis præficit
 531
 us omnis 6, 754
 us alligati 4, 290 ad-
 stricti 8, 67
 menia, Armenii, Asiæ
 regio & gens 2, 594,
 639. 3, 245. 7, 281,
 542
 menii arcus 8, 221
 menium iugum, Par-
 thicum 9, 237
 uerni, Aquitanie po-
 puli, à Troianis oriun-
 di 1, 427
 arundo, sagitta 6, 214. 9,
 827
 ab Arundine dulces suc-
 ci, saccharum 3, 237
 Aruns Etruscus, aruspex
 1, 585 eius sacrifi-
 cium 1, 608 & seqq.
 aruspicina 6, 427
 aruspiciu monita de fu-
 turo bello ciuili, &
 aruspicina ritus 1,
 584 & seqq.
 aruum attonsum 4, 413
 arua manus poscentia
 1, 29 *tribum haur*
 arx iuris 7, 593
 Asia tertia pars Orbis 2,
 674. 6, 817. 9, 872
 10, 30 ab Europâ se-
 parata freto Hellespôti
 9, 957. item Tanai
 flumine 3, 274 par
 magnitudine Europæ
 & Africæ simul 9,
 417 diuitiis potens 3,
 162. 9, 1002
 Asopos Thessaliæ fluuius
 6, 374
 asper, acutus 6, 186
 asperare (acuere) ferrum
 vinculis, ad vincula fa-
 cienda 6, 801 aspera-
 re vndas, de freto 8,
 195
 aspis, serpens cuius col-
 lum veneno tumescit,
 quo icti torpore & so-
 mno extinguuntur 9,
 610, 701 in Africâ
 & Egypto potissimum
 reperiuntur aspides 9,
 704 delusa umbrâ
 caudæ ichneumonis,
 deuorantur 4, 725
 Romam venales ad-
 portatæ 9, 707
 Aslaracus, Enææ proauus
 9, 967
 assertor 4, 214
 assuescere fati, assuerum
 facere 5, 776
 assuetæ vocari 333
 2, 33
 Assyria, Assyrii, regio &
 populi Asiæ celebres
 6, 52. auro abundant
 4, 298 peritissimi
 Astrologiæ 6, 429
 Assyriæ dies noctesque
 8, 292
 Assyrii casus, Assyria cla-
 des, Assyria fata, pro-
 clade Romanis à Par-
 this illatâ 8, 92, 234,
 416 Assyriapax, cum
 Parthis 8, 427
 astra, fixa polis 9, 12 im-
 pellere, inducere no-
 ctem 7, 451 percussa à
 die 8, 778 quati visa
 5, 564
 Astræa, Virgo, Signum
 caeleste 9, 535
 astromantæ 6, 429 con-
 sulti de bello ciuili 1,
 639
 Astures, Hispaniæ cite-
 rioris populi 4, 8
 asylum 1, 97
 Atax, Galliæ Narbonen-
 sis fluuius è Pyrenæis
 ortus 1, 403
 Athamanes, Epiri, vel, vt
 alii, Ætolia populi 3,
 188
 Athenæ, vrbs Græciæ ce-
 leberrima, parum po-
 pulosa tēporibus Cæ-
 saris, tamen auxilia
 mittit Pompeio 3,
 181 quo nomine gra-
 tiæ iis actæ 5, 52 à
 Philippo rege olim
 subiugatæ 10, 29
 Athenienses monitu ora-
 culi Delphici placato
 Minoë rege à stérilita-
 te terræ liberati 5,
 110
 Athos Macedoniæ mons
 2, 677
 Atlas (qui è gente Tita-
 num erat) conspecto
 capite Medusæ muta-
 tus

tus in montem 9,
655 qui ad Occiden-
tem Africæ 1,555.4,
672
Atlantis silua, Maurita-
nia 10,144
Atlantis cadens, fidus
Vergiliarum occidens.
Vergiliæ Atlantides à
patre Atlante 5,4
atralacerôs plâctu 2,37
Attraliæ vestes 2,357
attendere 8,623
attonitus metus 8,591
attoniti tumultus ani-
mi 7,779 attonita
mens 5,476 attonitæ
tacuere domus 2,22
attonsum aruum 4,413
6,84
Aturus Tarbellorum in
Aquitaniâ fluuius 1,
420
auctor, deus 9,575
auctor, narrator, nuncius
8,18
auctus, augmentum, in-
crementum 9,797
10,217
audax spondere casus se-
cundos 7,246
audere, ingentia 6,796
conuicia 9,187 nil
fortiter ausa 5,322
audendi fidem facere
1,467
audendo magnus regitur
timor 4,702
audire, obedire, sequi 9,
931 hinc, audientes
naues manum magi-
stri 3,594
auditus, auditio, auscul-
tatio 10,183
auditus, famâ notus cui-
piam 8,342,361
Auernus lacus in Cam-
paniâ profundissimus
2,668 Diti sacer; hinc
etiam dictus lacus In-
fernalis & Stygius,
item pro ipso Inferno

6,636
auferre, abstulit campos
eques 4,262 pro per-
ficere 7,505 auferre
omen 4,664
Aufidus Appuliæ fluuius
2,407
augeri vetitus, qui augeri
nequit 8,82
augures 1,601.6,428
auiam nemorum 1,569
auidus pensare moras 9,
1001 auidum con-
fundere 6,696 au-
idum solum 2,71
auis fera 6,676
aues nonnullæ ab Ægy-
ptiis pro diis habitæ
10,158
aulâ exeat qui volet esse
pius 8,494 aulæ insi-
gnia 8,239 aulæ ve-
teri non tutò creditur
8,450
Aulis, Bæotiæ portus, ex
quo flante Noto egre-
di difficile 5,236
Aulus quidam Pompeia-
nus à Scæuâ occiditur
6,228
Aulus quidam Etruscus,
signifer in exercitu
Catonis, à diplade
ictus, miserè siti extin-
ctus 9,737 & seqq.
auræ diuinæ particula
in nobis 9,573
aui nocturna, nebula 2,
423
auræ populares 1,132
auræ frondem præbentes
3,410
auræ serpentis 4,726
auræ infectæ lialitu ma-
garum 6,522
aures ferire vlulatibus
2,33 aures surdas
conuerrere 6,443
auroræ periphrases 1,
231,261. 2,326,
719. 3,521. 4,734.
6,828. 7,45. 8,202,

778. 10,434
aurum, solus amor au-
mortem non timet
119 non deest prola-
to ieiunus vendit
auro 4,9
auri conflandi ratio i
Thessalia primùm re-
perta 6,40
auro impressum, inter-
textum 9,17
auro positi, aureis loculi
conditi 9,1
aurum, semen belli 3
150
aurum absconderat tra-
bes, trabes erant deau-
rata 10,111
aurum Deorum, donari-
aurea 8,121
Aufonia, & Aufonia ora
& arua, pro Italia, 1,
216. 5,378,497. 6,
319. 7,436. 8,845
Aufonium æquor 9,43
Aufonidæ, Romani 9,
999
auspices 6,428 adhibiti
in nuptiis 2,371
auspiciis patriæ, ductu-
que Senatus 9,22
Auster, ventus Meridio-
nalis 1,54,234,498.
2,454. 3,1,68,523.
5,379,721. 6,27. 9,
334,339,479 10,
222 pro ipso Meridie
3,250 in Austrum
deuexus æther 3,250
Austri feræ, pestilentes
8,847
Auster in Africâ terris
parentibus magis no-
cuis quàm mari 9,
449
Austri regna, regiones
Meridionales 9,320
item sub Austro proie-
cta regna 8,442 Au-
ster mollis, terræ Au-
strales tepidæ 7,833
Australe cælum, pars cæli
versus

IN LVCANVM.

versus Meridiem 8,
82
Annus. in Autu-
num Sol declinans
o, 235
Aloles, Mauritanie
populi 4, 677
ilia vnde Pompeio
missa 3, 169 & seqq.
iliares exterorum co-
ia infide partibus
bello civili 7, 526
iliare numen 6, 524
ilium non forma do-
nus 10, 119
ilium omne iacet,
nullum auxilium fu-
nerest 8, 334
ximon Piceni opi-
um à Cæsare occupa-
um 2, 466
s geminus mundi, &
axes mundi 6, 464. 7,
422 axis inocciduis
8, 175
s medius, linea æqui-
noctialis 2, 586. 3, 69. 423
10, 287
s iunctus equis Solis,
Zona torrida 9, 852
s Cancrī, Tropicus
Cancrī 4, 333
s mundi Hesperius,
Occidens, Hispania 3,
359
es aduersi, vltra Meri-
diem 9, 376
es stellati, asseres cu-
spidibus præfixi 3,
455

B

ABYLON, Assyriæ
primaria vrbs, pri-
mò Chaldæis, inde
Persis, tandem Parthis
subdita 1, 10. 6, 449
8, 225, 300, 426 Ba-
bylonia mœnia, mari
Babylonis lateritii à
Semiramide exstructi,

miraculum mundi 6,
50 Babylone mortuus
Alexander 10, 46
Bacche, femine in furo-
rem astæ, sacerdotes
Bacchi 5, 74
Bacchus, deus 1, 65 pro
vitibus 9, 433 pro
potu & vino 1, 609
4, 379. 10, 172
Bactra, Medorum regio
ad Oxum amnem; pro
Parthis 8, 299, 423
Bactros Scytharum Asia-
ticorū flumen 3, 267
Bæbius disceptus 2,
119
Bætis, fluuius Hispaniæ
ad Occidentem vlti-
mus 2, 589
Bægrada flumen Africæ
4, 588
Balears insulæ sub Hi-
spaniâ, fundâ bellico-
ræ 3, 710 hinc Bælea-
ris funda, & Bælearis
tortor habenæ 1, 229
3, 710
ballista, machina eiacu-
landis maioribus tel-
lis, item lapidibus &
facibus, hinc ballistæ
turbo 2, 687. 3, 465
6, 100
balteus, cingulum nouæ
nuptæ gemmis infi-
gne 2, 362
barbagenis increfcens 2,
376
barbaries, barbaræ natio-
nes 8, 812
barbaricæ astæ 1, 476
barbarici ritus 1, 450
barbara ritu sacra 3,
403
barbarus nullus tanti fa-
cit Romanorum diffi-
dia, vt vel minimum
sanguinis in alterutras
partes impendere velit
7, 282
barbari (Mithridates, lu-

335
gurtha, Iuba) hostibus
sequentibus fontes &
flumina veneno infe-
cère 4, 319
barbarorum portentosa
& incestuosa Venus 8,
397 & seqq.
Bardi, Gallorum poetæ
1, 449
basiliscus, serpens sibilo
solo necans, & herbas
aëremq. inficiens, dia-
demate quasi rex infi-
gnitus 9, 724, 828 &
seqq.
Basilus suppetias C. An-
tonio it 4, 416
Barauī, Belgicæ populi
in insula Rheni, tubis
in bello vsi 1, 431
Belgæ, Galliæ Transalpi-
næ tertiam partem in-
colentes populi 1,
426
Bellona, dea belli, qua-
tiens flagellum san-
guineum 7, 568 eius
sacerdotes cutem sibi
secabant 1, 565
bellum. pro acie 7, 523
bellum iudex 1, 227
bellum in littora tra-
ctum 2, 712 bellum
(in egestate) multis
vtile 1, 182
bellum suspensum 4,
531 non multâ exde.
nocens 4, 2 sine hoste,
civile 1, 682 hîc con-
stitit, hæsit 7, 547
nullo sanguine con-
stans 4, 274
belli actus 9, 294 area
6, 60 casus & euentus
ancipites 3, 753. 5,
67 belli contagia 3,
369 fatum 5, 696
fortuna 4, 402. 6,
593 ius 9, 195 fedes
2, 393 voces .i. sonus
& clamores prælian-
tium 7, 175 belli vsus
4, 364

4,364.10,512 belli
formidine totâ, omni-
bus copiis 10,536
vulnera. 5,16,205
bello dare clâssica 4,
186
bellum committere 7,
472 trahere 7,57,
296 transmittere 6,
582 in regna vocare
8,530 in bellum
quemque suâ causâ
rapiunt 2,251
bello obstante (visui).i.
aciebus, turbâ mili-
tum 7,651
bella bellis conferta 2,
442
bella feralia 6,397 pro-
spera 4,388 bella
nullos habitura triû-
phos, ciuilia, quia de
ciuibus triumphare,
nefas 1,12
bella mihi geram 5,357
bellorum ceca nubes,
aut, nox 4,244,488
prospera, aut, aduersa
7,684 fabula 4,200
bello nauâli ensis pluri-
mum valet 3,570
bellum contra Sex. Pom-
peium 1,43 Muti-
nense 1,41 Alexan-
drinum 7,692 Afri-
cum Cæsaris 1,39.6,
306,309,311. 7,
691 contra Pompeii
filios in Hispaniâ 1,
40.6,306,692 Peru-
sinum 1,41 Actiacum
1,41.5,479
belli ciuilis Cæsaris cum
Pompeio causâ apertâ
1,67 & seqq. eius al-
tiores causâ 1,258 &
seqq.
belli ciuilis calamitates
longâ digressionem sub
personâ senis exemplis
Syllâ & Marii recens-
it 2,67, vsque ad

232 alia in calamita-
tes è bello ciuili ortas
digressio 7,387 &
seqq.
bella ciuilia causâ vasti-
tatis Italiæ 1,24.7,
387
bellorum ciuiliū au-
ctores, iniuriâ (siue,
ironicè, beneficio)
Deorum inter Deos
accensiti 7,455
bello ciuili dux ipse
suorum militum so-
cius 5,290 bello ci-
uili victor spolia diis
dicare aut triumphare
iure non potest 6,
260 ciuile auertitè
bellum. 2,53
bella ciuilia summum
nefas 2,286 non be-
nè committuntur co-
piis exterorum auxi-
liorum 7,526
belua Libycæ terræ, ele-
phas 6,207
Bessi, Getis vicini populi
5,441
bibere auro murrhaque,
aureis murrhinisque
vasis 4,380
biblus, iunci species in
Ægypto 3,222
bidental 1,606.8,864
bimaris æstus 8,566
bipennis, securis vtrin-
que acuta 3,433
Bistones Thraciæ popu-
li, & Bistonius, Thra-
cius 7,569,826
Bistonix aues, grues 3,
200
Bistonius turbo, aquilo
4,767
Bistonius tyrannus, Dio-
medes rex Thraciæ 2,
163
Bituriges Galliæ populi
1,423
Bœbæi palus in Thessa-
liâ, Ossa ab Ossa

monte 7,1
Bœbicii Thessaliæ popu-
li 6,3
Bœotia, Græciæ regio
quâ Thebæ 3,1
bonus vir cogi nequit
569 semper bea-
571
bonus in cômune 2,3
bonus, vel, melior h
tando vulgo 7,2
Bootes sidus, Arctoph
lax 2,722.10,2
mergi ex parte vide
populis Meridiona
bus 3,2
Boreas, ventus Septe-
trionalis, Coro oppo-
tus 1,389.2,646.
69,523. 4,61.
217,379,543,60
606,721. 6,34
390. 7,364.8,1
9,37,418,480,6
10,221,289 pu-
insurgens cælo 5,7
Bosporos duplex: Th
cius, in quem infi
Euxinus Pontus
178.9,958 Cinn
rius, in quem Mæo
palus 3,277.5,4
braccia laxa 1,4
brachia iactare profu-
do, nare 3,651 bi-
chiorum planctus
funere 2,2
brachia, agger proten-
si vt castrorum, &c.
387.4,266
breue dedecus æui, br
uis vita ignominie
2,117
breuia, loca in mari v
dosa 9,33
Briareus, vnus gigantu
qui Ioui bellum int
lere 4,59
Britanni, notissima infi
læ populi 2,572 vic
à Cæsare 3,7
Bromius, Bacchus 5,7
8,80

8,801

uma

1,17.5,4

undulsi, opidi Calabrie in extremitate Italiae, origo & descriptio 2,609 & seqq. 5,374,407,589

tutus (Iunius) primus consul, auctor libertatis 7,440 eius anima fingitur letari ob Brutum suae gentis, futurum percussorem Caesaris 6,791 eum mortuum matronae Rom. per annum integrum luxere 7,39

tutus (Decimus) classi Caesarianae ad Massiliam praefectus 3,514 & seqq. primus victoriam navalem auspiciis Caesaris obtinuit 3,762

Brutus (Marcus) percussor Caesaris 8,610.9,17.10,342 in consternatione publica magnanimus 2,234 Catonem (ut cui dux Caro solus erit) consulit quid sibi in bello civili agendum sit 2,236 & seqq. excitatur ab eo ad partes Pompeii 2,325. auspex secundi coniugii Marciae cum Catone 2,371 ad eum in praelio Pharsalico saragentem digressio 7,586 & seqq.

Bruti viatores, vindices libertatis 5,207

Brutorum vota 10,397

bubo mali augurii 5,396.6,689

buccina diuidit horas, in vigiliis castrorum 2,689

buceta, pascua bouum 9,185

IN LVCANVM.

buti robora, pyra, rogos feralis 2,157

Byzantion, vrbs Thraciae ad Bosporum, quae post Constantinopolis 9,958

C

CADAVER. tabesoluitur aut rogo, non refert 7,809 cadauer patritiu 7,598 victurum 6,640 cadauera fugere letum 6,531 cadauera praegunt partem cordis 2,205 turbata compressa stantia 4,787

cadaverum condiendorum ars apud Aegyptios 8,688

cadaverum combustorum cineres, ossa, vestesque &c. in usus suos applicant magi 6,533

cadavera a magis in varios usus dilaniantur 6,538 ex luporum faucibus ab iis erepta 6,550

cadere. sub Euro 1,141 in transtra 3,543 in haustus 4,311 in cibos pecudum 6,111 cadere, pro, mori 9,583 cadit nemus in classem 1,306 cadit ira 4,284 cadens auro robur 3,729 cadunt vulnera 3,568 a manibus cecidere suis 3,668

Cadmus Boeotiae incolae 3,175

Cadmi semen, dentes serpentis, quibus projectis viri armati progenerati sunt 4,549

caeca manus 3,722 caecamens furi fati 2,14

337

caeci casus 6,598 caecus Mars, bellum dubium 7,111

cadere viam ense 4,43

caedes. peragere caedes 3,3580 in caedes immitis 8,600 caedes potius quam pugna. hinc iugulis, hinc ferro bella geruntur 7,533 in caede natum 7,294

caedium varia genera 7,618 & seqq.

caelum signiferum, Zodiachus 7,363.8,172

caelum, pro aere 6,89,93,516 nocens, pestiferum 7,798 induit se vulture, plenum fuit vulturibus 7,834 in noctem pronum 4,28 caeli clementia gentes emollit 8,366 caeli flammam, fulgur 5,405 caeli nox 5,627 caelum volubile 6,447 caelo mori, ob aeris constitutionem, ut feruentem, &c. 9,854

caelum mergens sidera, Occidens 4,54

caeli plagae 10,186 cardo extremus 4,73

caelo defusum reddidit aequor arcus caelestis 4,82

caelo duce 9,847 caelo tegitur qui non habet vnam 7,819 caelo tonante, cum adhuc Iupiter regnet 8,551

caerula (aqua maris) verere 3,542

Caesar ab Iulo & Troianis ortum trahens 3,213 qualis, & cum Pompeio collatus 1,143, & seqq. vetitus triumphare de Gallis 7,256 annum ante confu-

confusum ad eam quā
hodie adhuc obserua-
tur, formam redegit
10, 187 bellum hu-
mani generis 7, 73 ei
hostes deesse nocet, ut
ventus & ignis per-
eunt si nihil habeant
quod obster 3, 365
timeri mauult quā
amari 3, 82 dum
plura vincit trium-
phi veram materiam
amittit 3, 79 eius
causa scelus dicta Lu-
cano 1, 2, 667
notatur ambitionis,
crudelitatis & impie-
tatis in patriam 7,
551 & seqq. prae-
ceps, impatiens quietis
2, 650 eius fortuna
9, 244 semper vsus fe-
liciter praecipiti cursu
bellorum 10, 508
quare ipse stans, id est,
moram trahere co-
actus, pro victoriā re-
putatum Pompeianis
2, 490 ex Cleopatrá
prolem suscepit 10,
77 in animā eius
pendens populorum
salus 5, 685 à Cassio
& Bruto aliisque qui-
busdam Senatoribus
occisus 7, 451, 596,
781 in numerum
Deorum relatus à Ro-
manis, templaque &
ara ipsi dicata 8,
835, 861 ut stella
fulgere visus, quae
ipsius anima credita
7, 458 sedes ei in In-
ferno à Lucano ad-
ficta 6, 800
Cæsar amulus Pompeii
1, 123 priorem ferre
non potest 125 Rubi-
conem transit 220
Ariminum occupat

INDEX

231 eius oratio mili-
tes suos ad bellum ci-
uile exhortantis 299
& seqq. in quā Pom-
peio exprobrat vsur-
patam potentiam &
alia facinora 514 &
seqq. auxilia vndique,
& quamnam, euocat
Romam petens 1,
395 & seqq. firmatus
exercitu per Italiam
spargitur 466
Cæsar gaudet sibi viam
facere occupandæ Ita-
liæ 2, 439 & seqq. oc-
cupat Meturiam 462
Vmbriam 463 Auxi-
mon 466 Esculum
469 Luceriam 473
Corfiniū obsidet 478
& seqq. quod ei cum
Domitio deditur 507
Domitiū incolumem
dimittit 511 Brun-
dusinum portum oc-
cludere conatur obsi-
dendo Pompeio 660
& seqq. admittitur
post abitum Pompeii
à Brundisinis 704
Cæsar post Pompeii Brū-
dusio discessum res
suas variè ordinat 3,
47 & seqq. mittit Cu-
rionem in Siciliam
59 Valerium in Sar-
diniam 64 Romam
venit, eiusque ad ad-
spectum Romæ verba
91 conuocat Senatum
103 ararium spoliare
parans à Metello tr. pl.
impeditur 115 &
seqq. eius ad Metellum
verba 134 & seqq.
rapit omnem pecu-
niam publicam 3,
153 & seqq. Romā
discedit in Hispaniam
298 in itinere à Mas-
siliensibus non admit-

titur 301, 373 eorum
bellum deprecantur
ad eum oratio 30
eius responsio 35
Massiliā obsidet 37
lucum ad Massiliā
abscindi iubet 42
trepidantibus militi-
bus ipse praestitit 43
morā impatiens, reli-
cto ad oppugnatio-
nem Massiliæ Trebo-
nio, in Hispaniam per-
git 453 eius ad Massi-
liam naues ex rudibus
arboribus confecta
512 eaque graues &
stataria pugna apta
556 eius classis in
prelium progredien-
tis series 529 pugna
naualis 538 & seqq.
victoria 762
Cæsar in Hispaniā bel-
lum gerit non quidem
cruentum, sed magni
momenti 4, 1 castra
locat in colle vicino
Pompeianis 17 iubet
collem occupari 32
in eum praecoccupa-
tum ab Afraniānis
frustrā suos nitentes
leuā circūdatos equi-
tibus recipit 44 eius
castra ob inundatio-
nem Cingæ & Sicoris
& crebras pluuias, pe-
riclitantur 88 decre-
scēte inundatione iu-
bet cymbas conficere,
Sicorim in riuos deri-
uari, & pontē instrui
130 & seqq. cognito
Petreium & Afraniū
Ilerdā recessisse, raptim
traiecto Sicori, eos in-
sequitur 148 & prae-
uenit 168 eius milites
cum Pompeianis con-
ueniunt, & iussu Pe-
treii sceleratē multi
interfi-

interficiuntur 175 & seqq. Pompeianos Ierdam redire volentes equitatu suo praervertit, & in siccis colibus obsidet 262 de ditis ignoscit, & missionem concedit 363 Caesar ex Hispania redax milites suos tumultuantes inuenit 5, 237 qui missionem ab eo importunè flagitant 261, & seqq. ille eos intrepide adit 301 & alloquitur 319 & seqq. pacatos, auctoribus seditionis securi percussis, Brundisium mittit 374 naves vadiq. eo conuenire iubet 375 ipse ad habenda comitia Romam tendit 381 Dictator & Consul creatur 383 comitia habet 392 Brundisium proficiscitur 403 Brundisio soluta classe primo maris tranquillitate detinetur 431 & seqq. post ventum fortioris impulsu in Epirum appellit 455 castra Pompeio vicina ad Apulum fluuium locat 461 Antonium cum reliquis copiis Brundisii relicto minis precibusque eoocat 476 eius querelam in tardantem Antonium 481 tacite post primam vigiliam noctis e castris exit 498 nauem excitat, & petit vt in Italiam ipsum vehat 519 illo multum dissuadente 539 sed tamè parente 557 tempestate autem coorta reuerti iterum

suadente 568 Caesar contra nititur 577 tandem reiectus in terram 572 in castra sua redit, & querelis suorum excipitur 679 & seqq.

Caesar Pompeium ad pugnam elicere itudet 6, 4 cum hoc frustra, conatur Dyrrhachium occupare 11 cum & hoc frustra, Pompeium magnis operibus circumuallat 29 & seqq. quamuis frumenti inopia summo perè laborans 106 animaduertit Pompeium perripisse, castra eius adortur: & innotumissus & obsepis, cum clade & periculo recedit 278 in Macedoniam, aut potius Thessaliam, tendit 314

Caesar profecturus frumentatum, vbi videt Pompeium in aciem descendisse, letus milites suos ad itrenuè dimicandum hortatur 7, 235 & seqq. praellum in campis Pharsalicis committit 385 & seqq. cohortes transuersim immitte in equitatum & leuè armaturam Pompeii, vnde consequuta victoria 521 & seqq. in eum per digressionem inuehitur Lucanus 7, 551 & seqq. Domitio morienti insultat 606 milites suos ad castra Pompeii occupanda hortatur, & ducit 728 & seqq. spectris nocturnis agitur, vt placet Lucano

777 caesos acie Pharsalicam hostes cremari non iubet 798 & seqq.

Caesar post victoriam Pharsalicam, omnibus aliis omissis, primum habet Pompeium insequi 9, 950 in itinere visitat ruinas Troiae 961 & seqq. aras diis Troianis (vt ab iis genus trahens) exstruit, & prosperos bellorum euentus orat 987 & seqq. septimo die ex quo à litore Troiano soluit, in Aegyptum appellit 1004 oblato ipsi, missu regis Ptolemæi, capite Pompeii, illacrymati & castigato verbis ministro regis, caput honorificè cremari iubet, &c. 1035 & seqq.

Caesar amore Cleopatrae delinitus 10, 71 & seqq. eam Ptolemæo reconciliat 106 cum Ptolemæo & Cleopatram epulatur cum summo luxu & magnificentia 136 & seqq. Achorea Aegypti percontatur de aliorum cursu, antiquitatibus Aegyptiis, & precipuè de ortu & cursu Nili 173 & seqq. aduentante cum copiis Achillâ, in regie Alexandrinae parte se munit 440 obfessus regem Ptolemæum nullibi à se dimittit 461 Pothino caput rescindi iubet 515 Caesar comparatus leoni 1, 205 funde Baleari aut sagittæ Parthicae 1, 229 equo in certamine Olympico 1, X 2 293

293 Xerxi 2, 672
 Bellonæ & Marti 7,
 568 Orestis & Pen-
 theo 7, 777 feræ in
 caueâ conclusæ, aut
 igni in cavitæte Atræ
 suppresso 10, 445
 Medæ 10, 464 mili-
 tes eius timentes cõ-
 parati habitantibus
 sub Aetæa 6, 294
 Cæsar & Libertas par-
 velut gladiatorum
 7, 696
 Cæsaræ domus series 4,
 823
 Cæsaris pubes, Cæsariani
 3, 526
 Cæsar, pro Augusto 10,
 65
 Cæcilius fluuius ex Mysia
 in Troadem fluens 3,
 203
 Calaber portus, Brundu-
 sium 5, 589
 Caledonia silua Britan-
 niæ 6, 68
 Calpe, mons Hispaniæ ad
 Fretum Gaditanum 1,
 555 pro ipsâ Hispa-
 niâ 4, 71
 Calydon, Aetoliæ opi-
 dum, cuius rex Melea-
 ger 6, 366
 Cambyfes Persarum rex,
 profectus ad quæren-
 dos ortus Nili, fame
 adactus comitû suo-
 rum aliquot in alio-
 rum alimentum occi-
 dere, re infectâ rediit
 10, 280
 Camillus ab exilio reuo-
 catus Callos vrbepe-
 pulit, vocatus Romæ
 secundus conditor; &
 pro exemplari virtutis
 nominatus 1, 168. 2,
 544. 5, 28. 6, 786. 7,
 358
 Campana mœnia, Capua
 vrbs 2, 392

campus effusus 6, 270
 campi patentes oculo
 vix preendente modum
 4, 20 campum expli-
 care 3, 376 campo
 pellere 4, 713
 campus conflictus. me-
 dio posuit Deus om-
 nia campo 7, 348
 Campus Martius, & sim-
 pliciter Campus, in
 quo comitia habe-
 bantur, & sæpe pro
 ipsis comitiis 1, 580.
 5, 392. 8, 685 hinc
 Campus venalis, &
 certamina campi 1,
 180 item campi clau-
 siptælia: nisi hoc loco
 respectum sit ad dedi-
 tiorum aliquot mil-
 lia à Sylla in Campo
 Martio crudeliter oc-
 cisa 7, 306
 Cancer, Signum celeste,
 quod ingresso Sole, fit
 solstitium æstiuum, &
 longissimus dies 4,
 527. 8, 851. 9, 536.
 10, 211, 213, 234,
 238 Cancris axis, Tro-
 picus 4, 333 Cancris
 brachia, Chelæ, seu Li-
 bra 10, 259
 Candania mons & regio
 Macedoniâ seu Thessa-
 liam ab Illyrico dis-
 terminans 6, 331
 canescere, de fluctibus
 aquæ 10, 322 hinc
 canum mare 8, 722
 cani, capilli cani, pro ipsa
 etiam sæpe senectute
 7, 372
 canis, canis odorisequi
 periphrasis 4, 442 ca-
 nes flebile latrantes 1,
 548 canes semidei,
 Anubis 8, 832
 canis rabidus hydropho-
 biâ laborat, & qui ab
 eo morsus 6, 671 ca-

num rabidorum
 ma vsui Magis 6, 6
 Canis, Canicula, Sir-
 10, 226
 canes Stygiæ, Furæ
 733
 Cannæ, in Appuliâ loc-
 clade Romanorû ce-
 bris; aliquando
 ipsâ clade 2, 46.
 408, 800
 Canopus stella Meridi-
 nalis, quæ cis Æg-
 ptum non conspicit-
 8, 181
 Canopus, oppidum Æg-
 pti, à quo ostium N-
 Canopicum, quod
 Heracleiticum 8, 5.
 pro ipsâ Ægypto 1
 64
 Cantabri, Hispaniæ p-
 puli ad Oceanum si-
 Pyrenæis, vsi breuib-
 arinis 6, 25
 cantara vmbra, exci-
 magicis carminibus
 767
 cantus Hæmonius, mag-
 cus 6, 65
 capax mundi, intelligen-
 di arcana mundi, si-
 res Physicas 10, 18
 capaces mortis animæ
 461
 capere dolorem 5, 76
 cepit tot pœnas vnus
 caput 2, 18
 capere, id est, conciper-
 animo 1, 18
 capi dulcedine animæ
 393
 capilli refugi à fronte, i-
 supera reflexi, vt A-
 thiopum 10, 13
 Capitolia 9, 79. 10, 6
 Capitolia scandere cui-
 ru, & curru inueh-
 triumphare 8, 553. 9
 599
 Capitolium à Gallis in-
 censum 5, 2
 Cappa

IN LVCANVM.

341

ppadoes Asia Mino-
ris populi 2,592.3,
244.7,541 auxilia-
res Pompeii 7,225
pricornus, Signum
caeleste 9,537
priuum trahi 8,416
pua, Campaniae vrbs
primaria, à Capy Tro-
iano exstructa 2,392
pulus, pro ense toto 7,
767
put. obliquare caput
4,726 caput se ferre
recusat 6,97 in caput
effundi 7,529 caput
ense rotare 8,673 ca-
pitis reuulsi iactura 8,
711
put fatale 7,359
put fibrarum 1,627
put fluminis 6,379.
10,191,223,295
arbasa, vela 2,697.3.
596.5,421.9,799
arbasa, vestes lineæ qui-
bus vli Indi 2,239
Carbo III cos. à Pompe-
io in Sicilia casus 2,
548
carcer Ditis, Infernus 6,
797
carcer, corpus humanum
6,722
carcer, locus è quo emit-
tuntur in cursum equi,
aut currus 1,294
carchesia, summæ partes
veli 5,418
Carcinos, Cancer, Si-
gnum caeleste 9,536
cardo Eous, Oriens 5,71
extremus cæli 4,73
medius, Meridies 4,
673 occiduus, & He-
spertius, Occidens 4,
672.5,71
cardine subsedit tellus 1,
552
cardinis extremi anni,
senectus 7,381
carina, ima pars naui. 3,

650.4,418 pro naui
ipsâ passim.
Carmani, populus vltra
Parthos versus Meri-
diem 3,250
carmina magica, eaque
Stygia, impia, imperio-
sa 6,444,452,497,
507,694,766
carpentum 9,590
carpere summa agmina
4,156 iter, & viam
6,573.9,408. me-
dillas, de veneno aut
calore 9,741
Carre Mesopotamiae
vrbs, ad quam casus
Crassus 1,105
Carthago, vrbs Africae
notissima, sui exitii so-
ladium habet calami-
tatem Marii 2,91 eius
ruinae 4,585
Carthaginis proles, Iuba
8,284 vmbra 4,788
Carystos Eubæae opi-
dum non longè ab
Euripo 5,232
casæ, non sunt præda ci-
uilibus armis 5,526
Casius, mons ad Orien-
tem Egypti, prope Pe-
lusiacum 8,463.
470.8,539.10,434
cassus plebeia 7,586
Q. Cassius tr. pl. cum
M. Antonio Vrbe pul-
sus ad Casarem se
confert 1,266
Cassius percussor Casaris
7,451
Caspia claustra, Portæ
Caspiae, fauces mon-
tium Caspiorum inter
Medos & Parthos 8,
222
Castalius fons in Parnas-
so monte Musis sacer
5,125
castella 6,40
castigare dolores immo-
biles 8,71

castra Romana semper
vallo munita, etiamdñ
iter facerent, singulis
noctibus 1,516 hinc
castris decimis, id est,
decem diebus itineris
militaris 5,374 item,
castris decem, id est,
annis decem; quia
quotannis in castris
hybernabant 1,374
castra obducere 4,31 le-
uare colle 4,18
castris densis incedere 1,
478 castris indulgere
4,664 castris collem
insidere 6,17
castra. nulla fides pietas-
que viris qui castra se-
quuntur 10,407
casus. casus cæci 6,598
casu cæco rapiuntur
sæcula 7,446 casu
pendemus ab vno 5,
779 casu monstrante
5,713 casus omnia
rapit 7,487 in casus
extremos omnia mit-
tere 7,239 casus nul-
li ancipites steterunt
4,771 in casum cun-
cta ferre 6,7
casus an sit in rebus 2,
13
casus alieno in pectore
vincere, constantiam
alteri inspirare 9,888
catalogus regum & po-
pulorum qui auxilia
misere Pompeio 3,
171 & seqq.
Cataractæ Nili 10,318
catenæ innexæ mari 4,
450 *in loricâ vii. 4900*
Catilina coniurationis
caput 2,541.6,793
à Cicerone eos. capite
plexus 7,64
Cato Censorius, qui &
Maior, Cyprum debel-
lauit 3,164 semper
censuerat delendam
Y 3 Cartha-

Carthaginensibusque fi-
ctus merere futuram
mortem Catonis Mi-
noris 6, 789

Cato Minor, qui & Vti-
centis, causam Senatus
probavit, etsi infelici-
ter 1, 128 eius con-
stantia, & prudentia
instante bello civili
2, 239 eum consulit
Brutus, ut quem sibi
solum ducem eligeret
2, 247 eumque se non
immixturum bello ci-
vili putat, ut gratum
Caesari futurum si Ca-
toni bellum civile
placeat 2, 276 atque
adeo Catonem censeat
nec Caesaris nec Pom-
peii hostem esse debe-
re, sed cuiuscunque ex
his duobus victoris 2,
283 Catonis respon-
sum ad Brutum super
bello ciuili 2, 286 &
segg.

Cato vnicus libertatis as-
sertor 2, 316 ex quo
bellum civile cepit,
nec capillos nec bar-
bam deposuit 2, 374
studiis & odiis carens
2, 377 soli ei vacat
lugere genus huma-
num 2, 378

Cato Marciam uxorem
resumit, sed sine vllis
cerimoniis 2, 350 &
segg. etiam sine Vene-
re 2, 379

Catonis mores & secta
2, 380 & segg. in bel-
lo civili securo sibi es-
se ducit nefas 2, 297
se, ut parens funus filii
prosequitur, ad extre-
mum vsque Romae &
Libertati adhaerens
affirmat 2, 297 solus
a Pompeio dignus iu-

INDEX

dicatus qui praeslet
post se partibus 9, 97
Cato Pompeium, quam-
uis odisset, sequutus
tamen erat ut causam
Senatus protegentem
9, 19 post mortem
eius totum se dedit
partibus resouendis, &
patriae causae curandae
24 Corcyram adit, &
inde cum classe & re-
liquiis exercitus in
Africam tendit 32
eius iter 36 & segg.
oram Africae praeterle-
genti obuia sunt na-
ues in quibus Pompeii
uxor & filii 45 &
segg. eius laudatio fu-
nebris & encomium
de Pompeio 190 &
segg. eius copiae, praeci-
pue classiatii Cilices,
secedere parant 217
& segg. eorum ad Ca-
tonem verba 227 &
segg. Catonis ad eos
verba 256 quibus illi
moti ad officium re-
diere 284 Cato exer-
citum ad Iubam Mau-
ritaniae regem ducere
instituit, & Cyrenas
occupat 296 cum
Pompeii filiis classe
Syrtis traicere cona-
tus tempestate afflicta-
tur 319 & segg. in
Tritonida palude reii-
citur 347 relicto igi-
tur Pompeio iuniore
cum copiarum parte
in cultioribus Africae,
ipse cum reliquo exer-
tu ad Iubam regem
per desertam contendit
371 eius iter ingres-
su ad milites verba
381 & segg. eius ex-
ercitus in regione Na-
samonum ventis are-

nas impellētibz vana
de vexatur 444
segg. idem solutis
calorem ventis ve-
menti siti corripit
498 & segg. Ca-
porrectam a milite
aquam reiecit, ut ex
citum exemplo an-
maret 503 peruen-
it ad templū Iouis Am-
monis 511 & segg.
eum Labienus hortan-
tur consulere de rebus
futuris oraculum Ie-
uis Ammonis 55
eius id facere nolentem
ad Labienum respon-
sio 566 & segg. in in-
tere semper pedes pro-
cessit, & omnia equa-
liter cum omnibus
perpeffus est 587 pri-
mus ē fonte septenti-
bus obfuso bibit 61
eius exercitus queri-
moniae de infesto ob-
serpentes & sitim iti-
nere per desertam Africae
848 & segg. eius ca-
stra curā & cantu
Psyllorum, item igne
ex herbis medicato a
serpentibus purgan-
tur, militesque icti sa-
nantur, &c. 911 &
segg. atque ita per de-
sertam Africae per duos
mēses vagatus est 941
Catone carens vita 6,
311
Caiones vana nomina 1,
313
Catonum vota 10, 397
Catulus collegam Lepi-
dum profligauit 2,
547 ei Marius Cati
frater inferias missus
2, 174
Caudinae Furcae, saltus
atruptus in Appulia,
vbi Romani a Samni-
tibus

IN LVCANVM.

ibus sub iugum missi
2,138
sede oculorum 2,
184
uerna mugientes mo-
tu terræ 3,418
uerna naui 9,110
uernas egerere 6,294
usa rerum an ab æter-
no 2,9.6.611
usa partium 9,230
causam armis obten-
dere 8,339. causa Se-
natus 4,213.6,245
causa æqua 4,230
melior 4,259.7,349
causa sperare verans,
iniqua 10,451 cau-
sas, non fata sequi 3,
303
autus ab incurfu belli
4,409
ayci Germaniæ ad Rhe-
num populi comam
promissam alentes 1,
463
Cecrops rex à quo Athe-
nienses & Græci om-
nes Cecrope 10,181
hinc Cecropiæ pup-
per, Atticæ 2,612
Cecropia, Minerua, quia
Athenarum patrona
3,306
cedere, feliciter succedere
5,502
cedit in immensum cas-
sus labor 2,663
celatus nullum diem 5,
200
Celenus, ciuitas Phrygiæ,
vbi Marfyas cantu ti-
biarum (quarum in-
uentrix Pallas) certare
cum Apolline ausus,
exoriatu fuit 3,206
celeusma, vide, nauticus
clamor
Celtiberi à Gallis oriun-
di, Hispaniæ Citerioris
populi 4,10
cenchris, serpens milii

instar maculis distin-
ctus, qui non in spiras
sinuosus, sed recto li-
mite prorexit 9,712
cenotaphia 9,179,180
census omnis pop. Rom.
raptus à Cæsare 3,
156
censu toto emere, non
prodigium tamen esse
4,95
Centauri, semiferi, ex nu-
be quam Ixion pro
Iunone compresserat,
orti 3,198.6,386
centaurion, herba à Chi-
rone Thessalo inuenta
9,918
ceperit inde nefas 2,538
cepto desistere 3,144
Cephissos flumen Beco-
tiæ Delphos præter-
fluens 3,175
cera, pro fauis seu alueo-
lis 9,285
cerasta, serpentes quibus
cornicula eminēt, ter-
go flexuoso proceden-
tes 6,679.9,716.9,
851
Ceraunia, montes Epiri
2,626.5,652 mota,
visa moueri nantis 5,
457
Cerberus, canis triceps,
Inferni ianitor 6,
665,702 cantu Or-
pheo lenitus 9,643
Ceres, dea 4,412 Proser-
pinam filiam ad super-
os reuocare noluit,
quia iam malum Pu-
nicum gustauerat 6,
742 pro frumento, se-
gete aut pane 3,347.
4,96,381.9,857
cerni horridam 3,347
certamen mouere, certa-
minis causasse 3,121
certatum in nefas 1,4,5
certauere patres de cor-
pore trunco 3,761

certus discedit 6,771
certus loci, certus quo
loco quid sit 8,120
certior præbere stabi-
lem carinam 3,557
certi somni 4,395
cerua mens malorum
3,37
ceruchi, cornua antenna-
rum; item cauea in
summitate malæ 8,
177
ceruus longæuus; aut, in
Africâ non nascens 9,
921 eius cornua adu-
sta contra serpentes,
ibid.
cerui serpente pasti me-
dulla vsui Magis 6,
673
ceruix iacens 4,754 cer-
uicem rescindere 9,
214 ceruice soluta
stare 9,603 ceruice
vehi 9,589
cessare Marte 4,24
cessans solum aratro 3,
451
Cethegi exerti, & nudi
2,544.6,794
Cetos mater Medusæ 9,
646
cetæ, scuta lunata Hi-
spanorum 7,232
Chalcedon opidum in
Asiâ è regione Byzan-
tii, ostreorum ferax 9,
959
Chalcis opidum Eubœæ
ad Euripum 2,710.
5,227
Chaldæum regnum, Ba-
byloniæ regio 8,226
Chaldæi insignes magi
6,449
Chaldæi foci, Ignis pro
Deo ab iis cultus 8,
338
chalybs insectus mani-
bus, clauis crucifixo-
rum 6,547
chalybs, spicula telorum
Y 4 7,518

344
 7, 518 chalybum no-
 di, catena 6, 797
 Chaones Epiri gens, &
 Chaonius mons, in
 quo quercus oracula
 reddentes 3, 180
 chaos 1, 74. 5, 634. 6,
 696. 9, 101
 Charybdis mare vorti-
 cosum in freto Siculo
 1, 547. 4, 461
 Charon portitor flagran-
 tis vnda, Infernalis 3,
 16. 6, 704
 Chelæ Scorpii, Libra 1,
 659. 2, 692
 chelydri, serpentes qui
 anhelitu suo arenas
 quas sinuoso tractu
 fulcant, fumantes red-
 dunt 9, 711
 cherfydros, serpentis ge-
 nus amphibium 9,
 711
 Chios insula maris Ae-
 gæi sub Asiâ 8, 195
 Chiron Centaurus in cæ-
 lum relatus, Sagittarii
 Signum 6, 393. 9,
 536
 cibi pecudum, herbæ 6,
 111 cibi quasiti terrâ
 marique 4, 375
 Cicero eloquentissimus
 Romanorum 7, 62
 radio longi belli affe-
 ctus 65. eius ad Pom-
 peium oratio ad præ-
 lium exhortatoria 68
 & seqq.
 ciere nomen 4, 177
 Cilicia, Cilices, Cilicum
 solum, terra, littora;
 regio & populi Asiæ
 Minoris 2, 594. 7,
 222, 542. 8, 257,
 264, 456 piratica
 addicti, & à Pompeio
 victi atque in loca
 mediterranea missi 1,
 122, 336. 2, 636. 4,
 449. 8, 811. 9, 222

INDEX

fraudes mari innecte-
 re callidi 4, 449
 Cilices auxiliares (iustâ,
 iam non pirata, naui)
 Pompeio 3, 228 co-
 gnitâ Pompèi morte,
 secedere volentes à
 Catone ad officium
 reducantur; eoque
 comparati apibus ad
 alueoles reuocatis tin-
 nitu aris 9, 284 &
 seqq.
 Cimbri, Germaniæ po-
 puli, qui Italiam in-
 uadentes à Mario vi-
 cti sunt 1, 254. 2, 85
 Cimber ad occidendum
 Marium missus, visâ
 in carcere luce, & ma-
 iestate Marii territus,
 ferrum abiicit 2, 76
 & seqq.
 cineres mortuorum, vt
 sacros, mouere nefas
 8, 841
 Cinga fluuius in confi-
 nibus Hispaniæ &
 Galliæ Narbonensis 1,
 432 in Iberum in-
 fluens 4, 21
 cingere terrâ Syriam, cir-
 cuire itinerare terrestri
 9, 373
 Cinna, socius Marii; pro
 exēplari hominis cru-
 delis & perduellis re-
 præsentatus 2, 546. 4,
 822
 cinnamum, cinnamo-
 mum, aroma nobile
 10, 167
 Cinytræ Cyprus, à rege
 Cinyrâ 8, 716
 Circius, Septemtrionalis
 ventus 1, 408
 Circe procella 6, 287
 circuire. secum fugien-
 tem circuit hastam: de
 vrsâ iaculo fixâ 6,
 223
 circulus alti solstitii 9,

532
 circulus mutator an-
 10, 212
 circulus oræ finitor, he-
 rizon 4, 49
 circumfluum mari
 407
 circumfluxisse dracones
 robora amplexos 3,
 421
 Cirrha Phocidis vrbs, na-
 uale Delphorum; ali-
 quando pro ipsis Del-
 phis; aliquando pro
 oraculo Delphico
 hinc Cirrhæa antra, se-
 creta, & Cirrhæa vate
 1, 64. 3, 172. 5, 95
 115, 137. 6, 408
 citius, eo citius 7, 420
 citrus arbor proferens
 poma citrea: item ali-
 filuetri eupressi si-
 milis, in Mauritaniâ, &
 quâ tabulæ citrinæ 9,
 428, 430. 10, 144
 ciuis seruati præmium
 corona querna 1, 359
 ciuis meus, conciuis 1,
 373
 ciuem modicum com-
 ponere, agere 7, 267
 ciuile bellum, vide, bel-
 lum,
 ciuile crimen 7, 398 ne-
 fas 7, 432 ciuilis
 Erinny, furor belli ci-
 uilis 4, 187
 clamor nauticus, vide,
 nauticus clamor.
 clamorem suū non ferre,
 de timidis 7, 274
 classicum, & classica 1,
 238, 373. 2, 597. 6,
 166 classica iubere 2,
 528 dare bello 4,
 186 concipere cornu
 7, 476 classica cum
 mundum quatient 5,
 751
 classis stans in vndis 3,
 519 in classem cadit
 omne

Lucan. lib. 1. 24. - loca vrbis. 1. 790.
lib. 1. 44.

IN LVCANVM.

ane nemus 1,306
 alsem propellit ven-
 s incumbens 3,1
 is primò ordine pro-
 dens, pòst vento dis-
 parata, comparata vo-
 luit gruum 5,711
 claudere animam 4,
 70 claudere indagi-
 ne 6,42
 fides miseris 2,
 46
 fisis, aut obsessis, inu-
 ilis equi 4,269
 fustra maris 2,684
 mundi 9,865
 uum sequi, de naui 9,
 345 clauo flectenti
 cedere 3,555
 mentia celi 8,366
 eone, oppidulum in
 Argolicâ regione iuxta
 Neameam filuam, in
 quâ versabatur leo ab
 Hercule occisus 4,
 612
 leopatra eiecta Aegypto
 à fratre Polemæo 8,
 500 cui inuisa 9,
 1071 Alexandriam
 venit 10,56 multo-
 rum malorum causa,
 vt Helena 10,59 ausa
 adspirare ad Imperium
 Romanum 10,63
 supplex Cæsarem adit
 10,82 & seqq. eius
 cultus luxuriosus 10,
 137 eam fratri recon-
 ciliat Cæsar cum prius
 cum eâ consueffet 10,
 357 regina Aegypti à
 Cæsare constituta 8,
 693
 elientes emti 1,314
 Clupea, opidum liberum
 in Promontorio Mer-
 curii in Africâ 4,586
 clypei nudâ crate fluen-
 tes 1,241 clypeum
 abiectis militi igno-
 miniosum 6,203

Cnæus Pompeius fratrem
 Sex. percontatur de
 patre 9,123 iatelli-
 gens occisum, valde
 indignatur 9,145 &
 seqq. à Catone compe-
 scitur 9,166
 coactâ nocte 7,395
 coalescere, de copiis fu-
 garis vires resumentibus
 10,79
 Coastræ, Asiæ populus,
 quorum regio altis sil-
 uis plena 3,246
 coccus, vel, coccum, gra-
 num tinctorium ignei
 coloris 10,125
 coërcere, terminare 4,20
 cogere, i. coacervare, coa-
 dunare 1,73.3,104.
 7,743 cogere se in ar-
 ctum 2,613
 cognatæ acies 1,4 co-
 gnatum funus 6,564
 cognita per multos an-
 nos 4,592
 coire, certare 1,129
 concordare, conuenire
 8,495
 Colchis, Colchinû, opi-
 dum Illyrici 3,190
 Colchi populi ad Pon-
 tum Euxinum, à vel-
 lere aureo noti 2,591
 vnde Colchorum rura
 ditissima 3,271
 Colchis, Medea 6,442.
 10,464
 colla .i. capita 2,160.9,
 1012 colla rapere 4,
 251
 colligere anfinam 3,623
 iras, & totam iram 1,
 207.2,93 vestigia 4,
 443
 Collina porta Romana
 2,135
 collis, solum leni tu-
 mulo excrefcens 4,11
 colles ficci 4,263
 Colophon, Ioniz vrbs
 celebris 8,246

345
 coloni, milites emeriti &
 veterani in colonias
 deducti, item, missi ad
 locum aliquem inco-
 lendum 1,346.4,
 397.7,258
 color imperii, species 9,
 207
 color lucis 6,828
 coluber, & colubra, ser-
 pens in vmbrosis ne-
 morum 6,489,664.
 9,634
 colubriferum collû Me-
 duse 9,677
 Columnæ Hesperiz, Her-
 culis, quia ad Occi-
 dentem 9,654
 columnæ igneæ in aëre
 7,155
 comæ Germanorum ru-
 tilæ 10,130
 Comata, sub. Gallia:
 Transalpina potissi-
 mum, & Transpadana
 Cisalpina 1,445
 comes in fluctus 8,589
 comeres, timendum si-
 dus, signum mutatio-
 nis regnorum 1,528
 comitiorum habendo-
 rum ritus 5,392
 commercia linguæ 6,
 701.8,348 pacti 6,
 493
 commeans æstu mare 5,
 445
 comminus eminus 4,
 774
 committere bellum 7,
 472 dominos com-
 misit asylum 1,97
 committere, coniungere
 3,382
 committere fati 3,517
 commodare alicui ali-
 quid in alium 1,83
 communia vestro popu-
 lo, cum vestro pop. 3,
 307 in commune bo-
 nus 2,390
 compages laterû 3,397
 X 5 compa-

- comparatio Cæsaris cum
 leone iecto 1,205
 fundâ Baleari 229 sa-
 gittâ Parthicâ 230
 equo in certamine
 Olympico 293 Xerxe
 2,672 Bellonâ aut
 Marte 7,568 Oreste
 & Pentheo 777 ferâ
 in caueâ conclusâ, aut
 igne in Atnâ suppresso
 10,445 Medeâ 464
 Comparatio Pompeii cū
 quercu annosâ 1,136
 tygride 3,28 tauro vi-
 cto 2,601 habitanti-
 bus in Mediterraneis
 Siciliæ aut Britanniar
 6,65 marinis flucti-
 bus 265 Pado inun-
 dante 272
 Comparatio silentii Vr-
 bis attonitæ cum
 agris & mari tempore
 brumæ 1,259 cla-
 moris militaris cum
 fragore siluarum ve-
 hementi vento quâstâ-
 tarum 388 populi ex
 Vrbe fugientis cum
 nautâ in tempestate è
 naui in mare desilien-
 te 498 Pythonissæ
 cum Bacchis 674
 Comparatio populi atto-
 niti cum primo fune-
 re 2,21
 Marii lacerati cum
 corpore pondere col-
 liso aut iactato mari
 187 Catonis Libertati
 ad extremum adhæ-
 renti cum patre filio-
 rum funus prosequen-
 te 297 populi dubiæ
 fidei cum mari turbido
 454 classis Pom-
 peii Brundisio dua-
 bus postremis naui-
 bus tantum amissis
 euadente cum Argo
 naue inter Symplega-
 das 715
 Comparatio militū post
 inducias ad bellum
 redeuntium cum feris
 mansuefactis iterum
 ad rabiem conuersis
 4,237 militum præ
 desperatione primò
 concitiorum, post
 tepescientium, cum
 sancio qui feruente
 primū adhuc san-
 guine animosus, tepe-
 scente torpidus effici-
 tur 285 Octauii lentè
 Cæsarianis insidiantis
 cum venatore ca-
 nes continentis dum
 fera clausa sit 437
 Opiterginorum se mu-
 tuò interficientium cū
 armatis ortis è denti-
 bus serpentū à Cad-
 mo & Iasone occiso-
 rum 549 Iubæ regis
 cū ichneumone 724
 Comparatio ducum aut
 principum cum mari,
 & militum cum flu-
 minibus in id in-
 fluentibus 5,336 ma-
 ris tranquilli cū Mæo-
 tide & Bosporo glacie
 adstrictis 436 tempe-
 statis magnæ cum di-
 luuio Deucalionæo
 620 classis primò or-
 dine procedentis, de-
 inde dissipatæ, cum
 gruibus migrantibus
 711
 Comparatio Scæuæ pro-
 filientis cum pardo 6,
 181 eiusdem telis
 confixi cum elephante
 6,207 eiusdem cum
 vrsâ 6,220 Torquati
 Cæsari cedentis cum
 nautâ vela subducente
 6,287 exercitus
 Pompeiani in præ-
 lium Pharsalicum se
 preparantis cum Du-
 rum preparatione
 bellum giganteum
 145 nautæ nauis
 obliquantis cum au-
 gâ 8,1
 Comparatio rogorum
 Africâ à reliquis
 Pompeiani exerci-
 tū exstructorum cum
 incendiis agrorum à
 sticis factis 9,11
 Cilicum oratione
 tonis à secessione
 uocatorum, cum ap-
 bus ad alucarium
 uocatis tinnitu æ-
 9,284 à sepe iecti
 tabe diffuentis cur-
 niue aut cerâ liquefa-
 ctis 9,782 intume-
 scentis ex percussione
 presteris cum aqua
 bulliente aut velis in-
 flatis 9,798 iacul-
 serpentis cum glande
 fundæ aut sagittâ 9,
 826 Psyllorum in-
 fantes suos morsu
 aspidis explorantium,
 cū aquilis pullos suos
 ad radios Solis explo-
 rantibus 9,902 Cleo-
 patræ cum Helenâ 10,
 59
 compensare longius iter
 breuiore viâ 8,249
 compertum est 2,322
 complosas manus tenere
 2,292
 componere, committere
 3,196 componere
 mentes ad virtutem
 aut labores 9,380
 componere modicum
 eiudem, agere, consti-
 tuere 7,267 compo-
 nere vela 3,596
 compositus in mor-
 tem 9,116
 compressus, oclusus 10,
 442

IN LVCANVM.

ata simulatum dolo-
em 10,83
amen mobile neruo-
um 4,287
cha pretiosa, in qua
niones & margaritæ
5,678 concha ventos-
a, quâ pro tubâ vitur
frison Deus marinus
3,349
acinere classica 1,
238
incipere classica cornu
7,476
incipere vota salutis 1,
506
incitus equus 7,677
inclamata corpora 2,
23
in cordia salus rerum,
&c. 4,189
incubitus excepti legi-
bus 8,402
incurrere .i. certare,
confligere 8,326
concurrunt prælia 1,
40 concurrent sidera
sideribus 1,75
in cussa pectus verber-
ibus 2,335
condere fatum rebus hu-
manis 7,132 condere
terre 1,607 condi-
tum in alicuius curâ
9,86
cone insula Sarmata-
rum ad ostium Danu-
bii 3,200
conferre .i. commiscere,
committere 1,102.
4,803 conferre quæ
vincere possent, ad vi-
ctoriam obtinendam
7,356 conferre morti
6,231
conficere. confecerat ho-
stes paucos 6,131
conficit omnia terror
7,734
confine duorum loco-
rum 6,649
confirmare animos 4,

250
conflatum ferrum 2,95
confodere iugulum 3,
744
confragum 6,126
congeries ararum 5,178
congestum pondus 3,
649
congestus, us 9,487
conglobatio exercitus in
periculo 4,777
coniugii onus 5,725
coniux pars optima 5,
757
connubii precium &
merces, liberi 2,330
conscientiæ tormentum,
maxima poena 7,
471,784
conscium. conscia gens
nascenti Nilo 1,20
conscius mundi futuri
5,90 consciarati vo-
ti, concipiens animo
certam spem 7,34
conscius voti nefandi
7,182
consentire ad ictum, pa-
tienter ictum recipere
8,619
conferta bella bellis 2,
442
confertum telis 7,520
consilii vox prima, qui
primus dicit senten-
tiam 8,480
confixa cultu regio 9,
690
consors studiis 4,178
conspiratio Crassi, Pom-
peii & Cæsaris 1,4,
85.3,266
constare. constatura quan-
tis cladibus fides 2,
17 constans membris
vigor 3,715 con-
stitit eadem ubique
fortuna 4,402 con-
stitit hic bellum, hæsit
7,547 nullo constet
mihi sanguine bellum
4,274

347
consulere famæ 8,624
in medium 5,46
Consulibus à Senatu bel-
lum demandatur con-
tra Cæsarem 1,489
Consul Etruscis abdu-
ctus aratris, Atilius
Serranus vel Cincin-
natus, ex agro ad Di-
ctaturam vel Consula-
tum euocati 10,153
Consules noui Kalendis
Ianuariis 5,5 ab iis &
eorum nominibus an-
ni denominati & in
Fastis distincti post
electos Reges 2,645.
5,390,399. 7,441
hinc, ignoto consule. i.
tempore ob antiqui-
tatem ignoto 4,379
Consulum sedes sacræ 3,
105 iis prælati fasces;
(hinc & fasces, pro
ipsis consulibus) 10,
11
consul menstruus 5,
399
Consules, gentibus suba-
ctis, colonias dedu-
centes, succincti ara-
tro locum designa-
bant 7,430
Consularis potestas ina-
nis reddita 5,397
consumere locum 7,461
consurgens pars vrbis
cellam in arcem 3,
379
contendere membra 3,
624 contenta tela 7,
563 contentæ fune
naues 2,621
continere, compefcere 4,
435 continere ani-
mam 8,616
contingi fœdum 3,348
continuatione colles 4,159
contorquere 3,671 de
vento 9,472 contor-
tus vortex 3,631. 4,
460
contra

348
 contra videre 9, 247
 contraria voluens ven-
 tis actus 9, 333 con-
 trarium ire 1, 77
 contus 6, 174
 conuellunt verbera pup-
 pes 3, 528
 conueniat, pro, conueni-
 ret 2, 173
 conuersa hausta verber
 7, 577
 conuerrere aures surdas
 6, 444 conuerrere fu-
 ga bellum 4, 163
 conuexa Olympi 7, 478
 conuexa Superum 5,
 5, 632 conuexa To-
 nantis 9, 4
 conuicia festa in nuptiis
 2, 369
 conuoluens gentes mare,
 de diluuiio 5, 623
 copia rara 3, 693
 Cora opidum Latii non
 longè à Velitris 7,
 392
 Coreyra insula sub Epiro
 ad confine Maris Ionii
 & Adriatici 2, 623.
 8, 37. 9, 32
 Cordus Quaestor trun-
 cum Pompeii cadaver
 inuentum rogo com-
 burit, & sepelitur 8, 712
 & seqq.
 Corfinium, Pelignorum
 vrbs primaria 4, 697
 à Caesare obsidetur 2,
 478 & seqq. à prae-
 diariis deditum 2,
 507
 C. Cornelius augur Pata-
 uii fertur dixisse die
 praelii Pharsalici se vi-
 dere certantes Caesa-
 rem & Pompeium 7,
 192
 Cornelia Castra, locus in
 quo Scipio Africanus
 castra posuit non lon-
 gè à Carthagine 4,
 656

INDEX

Cornelia L. Scipionis
 Metelli filia, primò
 P. Crassi, Crassi Diuitis
 filii, deinde Pompeii
 vxor 2, 349. 3, 21. 8,
 89, 810, 815. 9, 66,
 277 eam Pompeius
 durante bello Lesbi
 seponere decernit 5,
 722 ipsique confi-
 lium suum aperit 5,
 739 cui illa respon-
 det 5, 761 in Lesbum
 proficiscitur 5, 799
 ibi sollicita est de ma-
 rito 8, 41 conspe-
 cto Pompeio ex acie
 Pharsalicà fugà elapso
 exanimatur 8, 58 à
 Pompeio ob immodi-
 cum dolorem corripit-
 tur 8, 71 eius ad
 Pompeium responsio
 8, 88 cum Pompeio
 profecta Lesbo in A-
 gyptum, in naui expe-
 ctare à Pompeio iussa
 quid ipso futurum sit
 8, 579 eius planctus
 conspectà cade Pom-
 peii 8, 637 & seqq.
 eius querimoniam eo
 quod Pompeium sepe-
 lire non possit 9, 55
 & seqq. mandata ma-
 riti Sexto priuigno
 aperit 9, 84 exuias
 Pompeii comburit 9,
 175
 cornix sese perfundens
 significat futurā plu-
 uiam 5, 555
 cornipes, equus 4, 762.
 8, 3
 cornu coactum, circulus
 plenus 1, 537
 cornua aciei 7, 365,
 524 antennarum 8,
 193 classis 3, 529
 portus 2, 706 velo-
 rum 5, 427
 cornua flexa, terrae aut

rupis portum eo-
 cientis 2, 6
 cornua (aciei) diduci
 extendere 7, 506
 plorare, de tauro
 603
 cornibus tortis, vt arie
 9, 514
 corona aciei 6, 289
 corona, pro multitudine
 populi 2, 17
 corona è nardo & ro
 10, 164
 corona querna, pro
 mium ob seruatu-
 ciuem 1, 35
 corona turrata nouae ni-
 pra 2, 35
 corpus carcer animarum
 6, 722 corpus sum-
 mum, facies, seu parte
 exteriores 8, 61
 corpora debent sibi su-
 finem 7, 811
 corpora illustrium viro-
 rum in funere delata
 humeris nobilium 8,
 732
 corpora sepeliantur, an
 non, parum refert 7,
 809
 corpora sustentare epulis
 4, 307 corpora viua
 elidunt trunci 2, 206
 corpora profecta ne-
 gatis tumultis, inhu-
 mata 6, 626
 correpere in cymbam 8,
 39 in medium agmen
 4, 777
 corripere moenia 2, 100.
 corripientes faces te-
 sta 1, 494
 corruptus in externos
 mores 10, 404
 corruptus laxare catenas
 10, 57
 Coruini, nobilis familia
 Romana 7, 584
 Corus, &, Cori, ventus ab
 Occasu solstitiali: ali-
 quando etiam pro
 quouis

IN LVCANVM.

tonis vento 1,406.
 1,617.4,67. 5,572,
 599,606. 7,125. 9,
 799,1001
 Corycos in Ciliciâ oppi-
 dum, mons & specus
 3,226 Coryciæ clas-
 ses,piratarum Cilicum
 8,26 in monte Cory-
 co provenit optimum
 crocum 9,809
 insula Samo vicina
 8,246
 frutex in Arabia
 & Indiâ, cuius radix
 contra venena utilis
 9,917
 otibus exarsit mucro 7,
 139
 otta, Cæsaris legatus à
 Neruiis cæsus 1,429
 otta tr.pl. verba ad Me-
 tellum collegam qui
 Cæsarem arariû spo-
 liare vetabat 3,143
 Otys Thracum rex à Se-
 natu laudatus 5,54
 ouinus, currus rostratus
 Belgarum & Britan-
 norum 1,426
 Cræsus rex transito flu-
 mine Haly à Cyro ca-
 ptus 3,272
 Crassi pater & filius Ma-
 rianis temporibus à
 Fimbriâ quodam oc-
 cisi, ut vult Lucanus
 2,124
 Crassus, cognomento Di-
 ues, Spartacum proflig-
 gavit 2,554 mora
 belli ciuilis 1,100 ad
 bellû Parthicum pro-
 fectus nihil moratus
 dicar Attici tr.pl. 3,
 126 à Parthis cum
 Pub. filio cæsus 1,
 105. 8,302. 10,51
 ipse filiusque insepulti
 1,118. 3,94. 9,65
 Crassus (Pub.) Diuitis fi-
 lius maritus prior

Corneliæ, quæ post
 Pompeio nupta 8,
 91,415 cum patre
 cæsus & insepultus:
 vide Crassus Diues
 Crassorum clades cur nō
 vindicata à Romanis
 7,431 vindicta po-
 tius procuranda quàm
 bellum ciuile geren-
 dum 8,418 & seqq.
 Crastinus euocatus in
 exercitu Cæsaris pri-
 mus telum in hostem
 misit prælio Pharsali-
 co 7,471
 crâtes perpetua, clypeo-
 rum connexorum in
 testudine series 3,
 485
 credere, confidere 1,135
 credere animam mor-
 ti 3,751 causam Diis
 7,77 deis 7,705 fatis
 1,227 filiam cani 4,
 441 solo 4,647,653
 vocem dolori, aut, do-
 lorem voci 1,258
 vna nox inuris credita
 1,520
 crescere. i. ex crescere, su-
 perare 5,25 crescere,
 de eo quod in altum
 exstruitur 9,842 cre-
 uit in aduersis virtus
 3,614
 Creta, insula nota Maris
 Mediterranei, cuius
 rex Minos, unde Mi-
 noia 2,611. 3,163.
 9,38 à centum ciui-
 taribus dicta Heca-
 tompolis: Ioui dile-
 cta, quem in eâ nutri-
 tum & sepultum fa-
 bulantur 2,184. 8,
 872
 Cretæ, canes Cretenses 4,
 441
 crimen. habere crimen
 8,118 nec crimen
 erit nec gloria 7,112

349
 crimen ciuile 7,398
 crimen Deorum 2,
 288. 5,59. 8,800. 9,
 144 crimen gleba-
 rum, instrumenta lu-
 xuriæ 9,425
 crinis timendi sideris 1,
 528
 crines Libyci, nigri: flau-
 vel rutili Germano-
 rum 10,129
 crocum optimum pro-
 uenit in Ciliciâ 9,
 809 croci pressura 9,
 809
 croceum medicamentū
 tingendis crinibus In-
 dorum 2,239
 cruci affixa corpora car-
 punt magis 6,545
 cruor altus 1,319 cruor
 stat in templis 2,103
 crustæ marmoreæ, &
 crustata domus mar-
 moribus 10,114,
 115
 Crustumium Flaminiz
 fluuius 2,406
 crystallina vasa 10,160
 cubile ad somnos 4,
 603 cubili miscere
 10,68
 cubilia è frondibus 9,
 841
 culmen humanum, Di-
 ctatura 7,594
 culmi aduecti, frumen-
 tum peregrinum, ad-
 uectitium 6,85 cul-
 mi in segetem surgen-
 tes 6,109
 culpâ suâ vinere, de eo
 qui fugâ euasit 6,204
 culta, agri culti; & cultu
 consistare regio 2,426.
 3,210. 9,690
 cultus furialis 6,654
 cultus mæsti lugubria
 2,365
 Cumana vates, Sibylla
 Cumana 1,564 li-
 bros Romana fata cō-
 tinentes

crescat dum præda. IV. 435

tinētes dedit regi Tarquinio 5,18; eius carmen hoc, Romane miles Aegyptum caues; Lucanus ad Pompēiū refert 8,824
 cuneus, quicquid è lato in acutū definit. hinc militum acies cuneata, & cunei militum 6,184.7,497
 cunei ordines graduum in theatro, & pro multitudine populi in iis sedente 7,12
 enepere nō priuata 2,564
 cupidus imponere 2,170
 euppæ sustentandis rati- bus 4,420
 eupressus, arbor Plutoni sacra, cuius ramus collocabatur ante domum funestam nobilium 3,442
 cura famæ 9,1080 cura in somnis 2,239 cura laboris 7,209 in curâ conditum 9,86 cura maxima fuit non perdere letum 3,705 cura fuit implere, &c. 7,142
 curæ armorum 3,52.5,504 curæ mordaces 2,681 in curas venire 2,347 curarum mæstus 8,165 curarum arcana 8,279 pondera 9,951
 curare. dignum quod querere cures 6,602 curata sunt, curæ sunt 7,455
 Curetes populi insulas inhabitantes Cretas dictas in orâ Illyrici; Corcyram, vt quidam 1,405
 Curia pro ipso Senatu, & pro Senatoribus 1,267,487-3,108 Cu-

ria hospes 5,11
 Curio Cæsari in bellum stimulos addit 1,269 & seqq. venali linguâ 1,269 vox populi 1,270 in Siciliam à Cæsare missus 3,59 ex Sicilia in Africam traiecit 4,583 in loco Castrorum Cornelianorum castra ponit 4,661 territus aduentante Iubâ rege (quem in tribunatu suo spoliare regno tentauerat 4,689) quod non confideret militibus suis, vt non veteranis Cæsaris, sed Corfinii dedititiis; antequam omnes dilaberentur prælio decertare statuit, & primò Varum pellit 4,694 & seqq. exercitum contra Saburam ducit, ignarus præsentis Iubæ 4,730 equitatu Iubæ circūdatus 4,746 & seqq. fugere nolens, fortiter pugnans occumbit 4,797.5,40 insepultus 4,810 eius elogium, virtutes & vitia 4,811 & seqq.
 Curius Dentatus, qui de variis populis triumphauit, pauper nihilominus & auro incorruptus: hinc Curiorum ligones; Curii & Fabricii nomina pauperis æui; pro exemplo frugalitatis 1,169.6,787.7,358.10,152
 currere magno gradu 2,100 currere, de æthere 7,424 currere clarum, de fulgure 5,630 currere per prospera fata 7,420
 currum retorquere 7,3

currus triumphales celsi & lauriferi: hinc & currus pro ipso triumpho; item, currus regere, ducere, &c. pro triumphare 1,316.3,77.5,332.8,810.814.9,79
 cursus fati, & cursus dare fati 6,423.7,544
 cursus rapere 5,403
 cursum frangere longogyro 3,555
 curuare littora, de mari 8,178
 curuari .i. extendi, ambire 3,107
 Curules, pro Aedilibus Curulibus 3,107
 cuspes, & cuspes æquorea, tridens Neptuni 5,621.6,396
 custodia mentis .i. obfirmatio, constancia: vel, vt alii, intro custodi ac cogitatio 8,635
 custos vnde Illyricæ, præfectus oræ marinx Illyricæ 4,433
 cutem abducentia ossa 4,288
 Cyanæ cautes, insulæ vel scopuli Bospori Thraciæ, Symplegades 2,716
 Cybeles simulacrū quotannis à Gallis, sacerdotibus ipsius, in Almonelauabatur 1,600
 Cyclopes ministri Vulcani dicti 7,150
 Cydones, Cretæ populū auxiliares Pompeii in acie Pharsalicâ 7,229
 Cyllene, mons Arcadiæ, in quo Mercurius natus, & à quo Cyllenius dicitur 1,662.9,662.10,209
 cymbæ viminæ corio connectæ

IN LVCANVM.

ontestæ 4,131 ex
 apyxo in Agypto 4,
 36
 Cypriæ pestes, Libyæ
 ut Africanæ, à Cyni-
 the regionis flumines
 serpentes 9,787
 Cnosura, Vrba minor, ad
 quam cursum dirige-
 bant Sidonii 3,219.
 8,180. 9,540
 Anthia, luna 1,218.2,
 577.4,60.8,721
 prus insula maris Io-
 nii, cui imperauit ali-
 quando Cinyras rex, à
 quo & Cinyræa dicta
 8,456,716. 9,117
 renæ, ciuitas & regio
 Africæ 9,874 à Ca-
 tone occupatæ 9,297
 yri arua, Persarum re-
 gio 8,226 Cyri in-
 gentes copie 3,285
 ythera, orum, insula Pe-
 loponnesi, sub Malea
 promontorio 9,37

D

DAÆ, errantes, siue
 nomades, populi
 Scythici 7,429
 Daci, (& Dacæ primâ
 correptâ) Thraciæ con-
 termini populi: sepe
 pro populo fero &
 barbaro; vt, hinc Da-
 eus premat, inde Ge-
 tes: Dacæ Getæque:
 Dacis Getes admixtus
 2,554,296. 3,95. 8,
 424
 Dalmatici fluctus, Mare
 Adriaticû versus Dal-
 matiam 2,402
 Damascus Syriæ vrbs 3,
 215
 damna mundi 9,440
 damnû armorum .i. de-
 trimentum quod ar-
 ma patiuntur 3,364

damni solatia rependere
 8,469
 damnare, pro, contemne-
 re, detestari, improba-
 re, execrari, relicere,
 diffidere 4,270.5,
 247,311,471. 6,
 413. 7,242. 8,25,
 127,328. 9,858,
 1035 hinc damna-
 tus, nefastus 7,409
 damnata arma, infeli-
 cia, improbata 4,
 338,360 damnata
 lux 4,534
 damnare, pro, obligare,
 adstringere, addicere
 rei malæ, tristi aut in-
 felici: vt, loco 1,249,
 749 busto 2,733 fa-
 to 3,22 sacris Infer-
 nalibus 6,641 morti
 8,483,570. 9,87
 hinc, damnare nocti-
 bus .i. tenebris obscu-
 rare 7,452 damnatus
 lumina somno 9,363
 damnari tenebris, ab-
 oleri 9,986
 damnare, pessundare 8,
 332
 damnare nimis pietatis
 6,508 sceleris 8,406
 damnare fortunam suâ,
 animum despondere
 7,649
 Danaë à Ioue in imbrem
 aureum conuerso stu-
 prata, mater Persei 9,
 659
 Danubius fluius cele-
 berrimus, qui & Ister,
 multos fluuios in se
 recipit 2,419 multis
 ostiis se in Euxinum
 exonerat 2,420.3,
 202
 Dardani, Epiri populi 3,
 187
 Dardanius colonus, Ca-
 pys, conditor Capuæ
 2,392

352

dare. ius sceleris 1,2 vires
 in carmina 1,66 sti-
 mulos 1,120 liberta-
 tem odiis 2,145 ani-
 mos 2,570 lacrymas
 ciuilibus armis 3,
 313 secretum 3,314
 arma 3,315 classica
 bello 4,186 euentura
 fraudibus 4,730 ter-
 ga aut pectora bello
 4,468 cursum fatis
 7,544
 dare. dare præcipitem 8,
 93 dare multa in vul-
 gus 1,132 bella pri-
 uata iræ 4,688 pes-
 sum 5,616 dedimus
 Romam eò cladis 7,
 406 dare gentibus
 iras 2,47 do ferre 4,
 806 do cognoscere 6,
 813 datum nosse, &
 nescire deos 1,452
 dedit scire 6,776
 dare, pro, permittere 7,
 126
 dare arcana, declarare 9,
 554
 dare ventis, committere
 8,190
 dare in medium, cingere
 7,366
 dare nauem in litus, ap-
 pellere 8,134
 dare vni cuncta, facere
 in gratiam, commo-
 dum, aut iussu vnus
 2,146
 debitum fati 8,415
 deceptis manibus vacuû
 complexa cubile 5,
 809
 Decii, pater & filius, pro
 salute reip. caput fara-
 le vouentes, in confer-
 tissimos hostes irruen-
 tes morte suâ Rom.
 victoriam pepererunt
 2,308. 6,785. 7,
 359
 declina montis 2,421
 decoque-

352
 decoquere, absumere 9,
 776
 decorum alicui 1, 164
 decuit fulgens tutela ca-
 rinas 3, 511
 decurrere effuso passu 4,
 271
 decus pelagi, victoria
 naualis 3, 762
 dedecus breue xui 2,
 117
 dediscere ducem 1, 131
 deducti coloni 4, 397
 deducere carbasa 2, 697
 deesse. se deesse deis, at
 non sibi numina cre-
 dit 5, 499 deesse
 ruinae 6, 10 deesse,
 non interesse 8, 360
 defectus .i. solutus, defa-
 tigatus 2, 559. 4, 199
 635. 5, 333. 6, 252.
 9, 401 defectus epulis
 10, 281 defecta furo-
 re 1, 695 defecta
 membra 4, 600 ilia
 4, 757 defecta robore
 membra 3, 625
 defectus Solis 7, 4
 defendere .i. arcere, pro-
 hibere, regere 9, 306,
 322, 673
 defendere templum ab
 auro 9, 521 defende-
 re aquas suas, de flu-
 mine quod non mu-
 tatis aquis alium in
 se recipit, aut ipsum in
 alium influit 6, 376
 defendit se à mari ter-
 ra 9, 306
 deficere, lassitudine de-
 fatigari 9, 401 vide
 defectus.
 defixus lumina 6, 658
 deflagrare 4, 280
 deflectere iter 3, 337
 deformis pallore 8, 56
 deformis dolor, turpis
 8, 81
 degener toga 1, 365 me-
 tus 3, 149 rogos 9, 4

INDEX

degeneres animi 6,
 417 latebre 10, 441
 degere vitam inermem
 4, 358
 Deiotarus Gallograciae
 à Senatu laudatus 5,
 55 à Pompeio ad Par-
 thos auxilia rogatum
 mittitur 8, 209 &
 seqq.
 delectus sceleri, sub. fa-
 ciendo 8, 538
 Delos insula in qua nati
 Apollo & Diana, & in
 qua oraculum Apol-
 linis 6, 425
 Delphici oraculi Apolli-
 nis origo & descriptio
 5, 70 & seqq. cur ces-
 sat responsa edere 5,
 111, 131 templum
 Delphicum à Brenno
 & à Persis combu-
 stum 5, 134
 delphinus incertus quò
 tendat, tempestatem
 futuram denotat 5,
 552
 demissus pelago 8, 159
 demissus vultus 2, 361
 Demogorgon, Inferorum
 omnium infimus &
 maximè horrendus;
 qui situ & terrore se
 habet ad alios Inferos,
 sicut se illi ad nos. hic
 Medusæ faciem, seu
 Gorgona, aspiciere, &
 Styga deierare sine vi-
 lo periculo potest 6,
 745 & seqq.
 densantur nubes in im-
 bres 4, 76
 dens infomnis, dentes
 infomnis draconis à
 Iafone occisi 4, 552
 dentes imprimere, mor-
 dere 9, 806
 dentes niuei, ebur 10,
 144
 dentes ruricolæ, rastro-
 rum aut aratri, quibus

terra scinditur 7, 8
 dependere, impendere
 10, 1 dependere am-
 tempus 10,
 depositum Fortunæ
 71 depositum pign-
 8, 191
 deprecor seruari 9, 2
 deprensus cantu magi
 6, 505
 deprensa virtus 4, 46
 6, 168
 deprensum est 9, 53
 826
 deprensum est ciuile
 fas 4, 17
 derogare famam æuo
 359
 defæuire in artus 6, 54
 defæuiens ira 5, 30
 descendere in euentu
 belli ancipites 5, 6
 deses natura 9, 43
 desiderare in vndas 3, 63
 desidiosus 9, 28
 desistere cepto 3, 14
 desolatum 4, 70
 desperare diem
 viam 5, 57
 despiciere mare de mont-
 5, 639
 despicit Arctos populo
 1, 458
 despiciere in herbas, de
 Lunâ 6, 506
 destituere 6, 734. 7,
 398 destituit vulnera
 sanguis 3, 746 desti-
 tuit spiritus fauces 5,
 133 destituere ducem
 5, 244 destituunt pie-
 tas fidesque 5, 298
 destituunt verba para-
 tam mentem 5, 731
 destruere meritum 9,
 1041
 desuetæ filius feræ 4,
 237
 detecto Marte, bello
 aperto 10, 346
 detrahere dominos Urbis
 seruire paratæ 1, 351
 detrahe

deum Mare in proceri.
 V. 301.

detrahere in cladem 3,

22

detrudere 6,174

deucalionis temporibus

maximum diluuium

1,653

deuerrere acies 2,470

deuerrere cursu 6,

591

deuexus terrarum margo

9,497 deuexa mundi

10,39

deuia terrarum 4,161

mundi 8,209

deuoluere mœnibus ag-

mina 2,491

deuotus 4,272,533,

695,8,91 deuotus

sacro fœdere 8,112

deuotus sacris, sacer-

dos 10,176 deuota

in palia dextra 3,

311

Deus est quodcunque

vides, quocunq. mo-

ueris 9,580 nascenti-

bis semel dixit quan-

tum scire licet 9,575

se eadē lege tenet

quā cuncta coercet 2,

10

Deus incertus Iudeorum

2,593

Dei fides vniuersam &

virtus, siue animas sa-

pientis 9,578 nil fa-

cimus non sponte Dei

9,574

Deum sequi 9,557 mē-

te gerere 9,564 deum

facere, referre in nu-

merum Deorum 9,

604 Deo plenus 9,

554

Dei, seu, Dii inferni 1,

634 Dii visa secun-

dent 1,635 Dei terri-

biles scelorum 2,80.

7,168 Dei celi Ere-

biique 2,306 Dii me-

lius! 2,537,3,93 Dii

secundi veniam me-

ruere 4,123 Dei ma-

gici 6,577 Dii ad

primam statim vocem

magorum quidlibet

concedant, ne plures

audiant 6,528 cur &

an magos metuant

quæsitum 6,492 Dei

Lethæi, Infernales, à

Lethæ flumine 6,685

Dei Romani, Heroës

6,807 Dei nulli hu-

mana curant 7,445,

454 Dii transire dicti

auerſi, aut hosti fa-

uentes 7,647 Dii na-

ſci nec oriri possunt

8,458 Dii hospitales

9,131 cinerum 9,

990 Dii penates Tro-

ianorum 9,993 Dei

secundi 9,1098 Dei

Ægyptii feræ nonnul-

læ & aues 10,159

Dei nosci volentes

10,180

Deorum fortis ignarum

mortale genus 3,319

Deorum inuidia 4,243.

9,66 crimen 5,59.8,

8,50,800. 9,144

obsequium, fauor 5,

294 vsus 5,698 mors

dilata Deūm, immor-

talitas 6,698 doli 7,

86 monstra, prodigia

7,172 aurum, dona

iis oblata & orna-

menta aurea 8,121

multum est in gente

Deorum 8,308 Deo-

rum respectus 8,451

pudor 8,597,605

culmina, &, sedes

.i. templa 9,819.10,

15

Deis ignoscere 2,93.9,

1103 donare quod

superest vitæ, sibi ipsi

inferre mortem 3,

243 se deesse Deis, at

non sibi numina 5,

499 Deis vim facere,

de magis 6,441 Deis

irasci 8,665 Deis

quid obſicere, expro-

brare 9,188 Diis

omnes hæremus 9,

573

Deos spargere, simulacra

Deorum 3,100 Deos

non nosse quos time-

mus, auget terrorem

3,416 Deos quis

enim læsos impunè

putaret? 3,448 Deos

agnoscere 4,255 Deos

læsare 5,695 exorna-

re armis, trophæum iis

erigere 6,256 cogere,

de magis 6,446 in

Deos conuicia 7,

725.9,187 in Deos

tanquam humana nō

curantes, inuehitur

per digressionem Lu-

canus 7,445 & seqq.

esse locis Superos re-

statutur filia, &c. 9,

522

Dæ vltrices 10,337

dextra inuita 1,378

violata 2,126 dextra

omnia sperantes 5,

355

Diana Scythica, cui ho-

mines immolabantur

1,446 Dianæ Scythi-

cæ regna, lucus vel ne-

mus prope Ariciam,

quia sacerdos eius Rex

Nemorensis vocaba-

tur 3,86 ab Oreste ex

Tauricâ Ariciâ transla-

ta; vnde Mycenæa,

quia Orestes Myce-

næus 5,74

Dictatura, culmen hu-

manum 7,594

Dictæ, Cretæ mons: vnde

Dictæa saxa, &, litto-

ra; item Dictæi colo-

ni; Dictæa manus;

Cretensia, Cretenses 2,

2 610.

610. 4,322. 6,214.
9,38
diducere cornua aciei,
extendere 7,506
diductum robur 3,584
dies medius 1,16 diem
extremum præcipitare
2,106 dies perdere 3,
394 diem admittere,
3,444 diem vnum
donauere patriæ 4,28
dies in medium sur-
gens 4,155 dies nube
latus 5,456 dies fe-
stinata fatis 5,560
dies ista ierit non par-
uo sanguine 6,158
dies summa, & si pre-
ma, mors 9,208. 10,
41
dies arte magicâ prolôn-
gati 6,462
diei obscura periphrasis
7,1
dies quo clades insignis
illata Romanis, in Fa-
stis inter atrois nota-
tus, & à clade cogno-
minatus 7,409, 410
dies longior, diuturnitas
temporis 7,845
diem totū morare, aliud
cæli clima subire 8,
217
dies stat librata cardine
summo, sol meridia-
nus perpendicularis
est 9,529
dies, pro Sole aut luce,
passim. hinc dies cæli
9,905 dies nimius,
Sol vehementior 9,
432 diem agere, item,
explicare, de Sole aut
naturâ 7,201, 202
item, diem medium
ducere 6,571
dies quo prælium com-
missum, aliquo modo
pro ipso prælio, ferè vt
Francis lemyne. 7,92,
427
- differre Temper nocuit
paratis 1,281
differre, diripere 9,142
pro producere 9,568
difficilis tueri, qui non
facile tuetur aut con-
seruat 1,511
difficilia virtuti dulcia
9,403
diffuso vertice 3,376
diffusum vinum, condi-
tum 4,379
dignus donandâ vitâ 4,
347
digerere .i. dissoluere,
consumere 6,88
dilata manu 8,708
diluii Deucalionæi de-
scriptio 5,622
dimadere 6,479
dimittere laudibus in
longum æuum 1,448
dimitti marito, repudia-
ri 5,765
Diomedes Thrax equos
suos corporibus ho-
spitum alebat 2,163
Diphas Ciliciæ fluius ex
Tauro monte ortus 8,
255
diphas, serpens, cuius
morsus mortalem fi-
tim incutit 9,610,
718, 738 & seqq.
851
Dirce fons in Bœoriâ 3,
175
Diræa cohors, armati ex
dentibus serpētis pro-
gnati, qui inter se cer-
tantes pariter occu-
buerunt 4,550
dirigere 6,475 dirigere
Libyam, in Libyam 8,
170
dirimere Arabiâ Egy-
ptum 10,312 castris,
à castris 4,33
Dis, Pluto, Deus Infero-
rum 1,455, 577. 6,
433, 797 Ditis arca-
na 6,514
- discedere .i. separari, fin-
di 6,347, 382 hinc,
discedere inter manus
carpentum 2,121 dis-
cedunt æquora 3,632
discessit medium pe-
ctus ad ictus 3,655
discessit palus in mul-
tos amnes 6,360 dis-
cedere in fauorem ge-
neri socerique, in par-
tes distrahi 10,418
discolor, colore ab alio
differens 8,293, 722
discordia turbat mini-
mas rerum 2,272
discordia agitat manes
6,780
discrimen. in discrimen
mittere 2,599
magnum secula nostra
venturi discrimen ha-
bent 4,192 discrim-
en mundi gladio
permittere 7,108 dif-
crimine nullo habere
4,218
discriminare vestes picto
auro 2,357
discursus aquarum 10,
249
discussa vitæ 5,170
discutere salo 2,685
dispendia siluæ 8,2
dissuasor iusti gladius 4,
248
dissolui alis Cæsareis 1,
440
dissonus 7,272
distingueret 1,216
distingere 4,675
distribuere tumulos triu-
phis 6,818
districtus epulis 10,422
distringere ramos 4,317
diuersa feror 1,683
diuersi, oppositum, alii
3,327. 6,782, 783
diuersum pelago, contra-
rium 3,681
diuidere. diuidit horas
buccina 2,689 diui-
sere

*Dirce fons in Bœoriâ
1x. 556.*

fere Deis 2,35 diui-
 sum sanguine mare 2,
 22
 iuitias numerare 6,
 407
 iuitias violatum 9,520
 iuitias ostentare arma-
 to, amentis est 10,
 146 tueri difficile 7,
 749
 iuortia gemini Ponti
 2,404,580
 iocilis vicisse 1,326
 ioculis quietem ferre 9,
 294 seruire 5,382
 Iodona filia Iouis sacra
 in Epiro, in qua ora-
 cula reddebantur 6,
 427
 Iodones filia, quercus
 3,441
 iolendi nobilitas 8,
 329
 iolet heu semperque do-
 lebit 6,303
 Ioli Deorum 7,86 Ioli
 à Ganymede 10,520
 Iolis infectum 4,736
 Dolopes Thessaliæ po-
 puli 6,384
 dolor, dolori vox credi-
 ta, pro, voci creditus
 dolor 1,258 dolor sine
 voce 2,21 dolor
 necdum, sed iam me-
 tus 2,27 dolor sum-
 mis malis seruatus 2,
 41 doloris vox 5,
 494 dolorem capere
 5,759 dolorem men-
 te suppressum tegere
 6,228 dolor veren-
 dus, salus maiestate 7,
 680 dolorem effun-
 dere in lacrymas aut
 gemitus 9,146
 dominus, dominos de-
 trahimus Vrbi seruire
 parare 1,351 ad do-
 minum ire 4,217
 dominis mentiri 5,
 386 dominum quan-

IN LVCANVM.
 ta virtute parasti 6,
 262 dominus rerum
 6,595 dominus non
 dux 9,241
 Domitius Anobarbus
 successor Cesari in
 Gallia designatus 7,
 607 pugnax 2,479.
 7,219,600 Corfinii
 à Cesare obsessus 2,
 478 & seqq. à suis
 militibus Cesari de-
 ditus 2,507 Cesaris
 ad eum verba 2,512
 à Cesare venia donata
 dimittitur 2,516. 7,
 604 à Pompeio præ-
 fectus dextro cornu in
 acie Pharsalica 7,220
 occisus 7,600 sapius
 à Cesare victus 7,601
 Cesaris ad illum, & il-
 lius morientis ad Ce-
 sarem verba 7,606
 domus polluta 2,252
 domus iuta 10,459
 donare .i. condonare,
 ignoscere; remittere 2,
 477. 7,450,784. 9,
 144,1017,1088
 donare, donauere diem
 vnum patriæ 4,28
 donare spatium iacu-
 lis 4,764 donare rati-
 bus flexus Maleæ 6,58
 donare veniam 10,70
 donaria 9,516
 Dorion, Thessaliæ ciui-
 tas, in qua Muse Tha-
 myram cantorem visu
 & cantu priuarunt 16,
 353
 dorsum montis 2,428
 dracones, serpentes alati,
 quorum formam dii
 sæpe crediti assumpsisse;
 alibi innoxii; in Afri-
 cæ perniciosi, & id vi-
 ribus potius quam ve-
 neno; adeo vt tauros
 & elephantes circum-
 uoluti nexu nodi præ-

355
 stringant 9,728 ar-
 boribus circumuoluti
 3,421 eorum oculi
 Magis vsui 6,675
 Druidæ, magi & sacerdo-
 tes Gallorum: eorum
 sacra, mores, & dog-
 mata 1,450 & seqq.
 Drusi, popularia nomi-
 na; quia Liuius Drusus
 tr. pl. leges Gracchanas
 asserere conatus fuit 6,
 795
 Dryopes, Epiri populi 3,
 179
 dubius, dubium, dubii
 montes 3,7 dubii que
 fugæ pugneque tenen-
 tur 4,156 dubiæ acies
 4,389 dubia lux 4,
 473 dubius miles du-
 cibus suis 4,698 du-
 bius Mars 4,770 du-
 biæ mentes 5,256 in
 dubio stare 7,247
 dubius fari 7,611 in
 dubiis, rebus dubiis 8,
 241 dubium manet
 9,19 in dubio terræ
 pelagique relictum 9,
 304
 dubitanda Luna 4,60
 ducere, ducere .i. produ-
 cere, prorahere 1,
 670 ducunt naues va-
 rios tractus 3,551
 ducere tempora 5,6
 fenestram manibus .i.
 manuum labore vi-
 tam senilem sustentare
 5,535 ducere opus 6,
 39 ducere artem in
 novos ritus 6,509
 ducere medium diem,
 de Sole 6,571 ducere
 colorem 6,828 duce-
 re in moenia, popu-
 lum vagum urbibus
 assuefacere 7,429
 ducere in arma 9,227
 ducere triumphum 9,
 598. 10,154 ducere
 Z 2 aëra

356

aërapennis, volare 9,
729 ducere. i. attrahe-
re, imbibere 10, 124,
252
dumera confraga 6, 126
durare viuere 4, 519
durare viscera cœno
6, 94 durata mens
malis 5, 798
apud **durus** vultus 2, 373
iv. 177. **dux**, dux Bruto Cato so-
lus erit 2, 247 dux fe-
nior 2, 561 dux iussus
7, 79 ducem dediscere
1, 131
ducum in funeribus to-
tus exercitus circūbat
bis tēverogum armis
demissis vel tractis 8,
735 non ducis sed
militis enses stricti
sunt 5, 254 ducis ma-
nus, milites 5, 311
Dyrachium, Epiri ciui-
tas, antē Epidamnus
dicta 6, 14 eius situs
6, 19 & seqq.

E

Emcenibus pendere
7, 369
eat sic 2, 304
ebulus, sambuco similis
subfrutex, cuius fumo
serpentes fugantur 9,
916
ebur, dens elephantinus
10, 119
echeneis, pisciculus qui
navi adhærens, eius
cursum remoratur, vn-
de dictus remora 6,
675
Echinades insula ante
Ætoliam 6, 364
eclipsis Lunæ 1, 539 vn-
de 6, 503
eclipses Lunæ in Africa
maxima 9, 693
edere, gemitus edere do-
lorem .i. suppressere,

INDEX

concohere 7, 43 edax
ætas 7, 397
edoctus motus fulminis
1, 587
Edonis, Baccha, à parte
Thraciæ 1, 675
efferre arbores, de terrâ
9, 525
effera ceræ, exhausti faui
9, 285
effingere varias figuras 5,
713 *ramos. i. 140*
effundere in planum
muros 1, 383 acies in
hostem 6, 292 totas
vires 7, 344 effundi
in caput 7, 529 ef-
fundere dolorem in
lacrymas aut gemitus
9, 146 effusa terra, pa-
tens 4, 19 effusa in
amplexus manus 4,
176 effuso passu de-
currere 4, 271 effusa
acies 4, 743 effusus
campus 6, 270 effusa
arua 8, 370 effusa so-
luta comas in vultus
9, 172
egerere querelas 2, 63
animam 3, 718 ca-
uernas 6, 294
egestas aliquando causa
scelerum 1, 173 quof-
dam ad bellum adigit
2, 253
elementorum concordēs
more 5, 635
elephantum ferax Africa
6, 208
Eleusonipes, equus in
certamine Olympico,
quod in Elide Pelo-
ponnesi 1, 294
elicere Epirum, in Epi-
rum 5, 9
elusus aër lituis 7, 476
eluctatus Tyberis in ma-
re 2, 219
Elysi, & Elysiæ sedes,
campi, vel locus in aë-
re, habitaculum pia-

rum animarum 3, 12
6, 600, 699, 782
Emathia propriè Mace-
doniæ regio: sed Luca-
no sumitur pro Thes-
saliâ; qui & Thessa-
liam sæpe cum Mace-
doniâ confundit, &
contrâ. hinc illi et-
iam Emathia, pro
prælio ipso, quocir-
ca in campis Pharsalicis
Thessaliæ accidi; item
Emathia clades, pro-
cella, ruina, Emathia
clades, Emathium fer-
rum, Emathia arma 7,
683. 8, 34, 203:
211, 360. 9, 333.
245, 950, 1017 pro
Thessaliâ autem Ema-
thia, Emathistellus, &
terra; Emathia terra,
& ora, Emathium lit-
tus 6, 315, 332, 580:
820. 7, 794, 798:
860, 8, 188 pro acie
Pharsalicâ Emathia
acies 1, 687, 8, 531
pro campis Pharsalicis
Emathis Pharsalcs,
Emathii campi, &
agri, Emathia campi,
Emathia arua 1, 16,
350, 620. 7, 186,
191, 846. 8, 43,
266. 9, 15, 1045
item Emathia dies,
pro die prælii Pharsa-
lici 7, 427 portò et-
iam longius Emathia
recta, pro Alexandria,
quia à Macedonibus
condita 10, 58 item
Emathia arua, pro
campis Philippicis 4,
256
emere aliquem magno
pignore, obligare sibi
beneficio 9, 1021
emum velle 7, 282
emere toto censu parum
panis,

panis, cogente fame,
non est prodigum esse
4,95
mereri, mereri 5,688
hinc emeritum do-
nam 1,357
meritum .i. ad finem
vergens aut perdu-
ctū, confectum, con-
summatum, laesum,
aut quod cursum suū
perfecit: vt, emeriti
militēs 1,344 emeriti
naues 3,520 eme-
rita mors 3,622 eme-
ritum ius 5,7 emerito
Marte, bello debellato
7,258
emeriti iter 9,735
emenus scopulos Cy-
pri 8,461
minus comminus 4,
774
mollit gentes clementia
cæli 8,366
in celadus gigas qui fin-
gitur sub Ætā sepul-
tus eructare flammās
6,294
in chelæ, Illyrici popu-
lus, apud quos Cad-
mus in serpentem ver-
sus 3,189
Enipeus fluuius Thessa-
liæ non longè à Phar-
salo 6,373. 7,116,
224
Enna opidum Siciliæ,
vnde Proserpina En-
næa 6,740
ensis, latè vagatur 2,101
ensem exigere 8,656
ense caput rotare 8,
673
ense potissima prælii na-
ualis peraguntur 3,
570
enses nō ducis sed mili-
tum stricti, id est, sunt
militū enses qui strin-
guntur, non ducis 5,
254

ensis seu gladius, vera ar-
ma viri fortis 8,385
eō, relatiuum ad, quō,
omissum 7,420 eō
cladis 7,406
Eos, Oriens 2,544 Eous
cardo, aut, æther &
Eoum cælum, plaga
Orientalis 2,720. 4,
66. 5,71 hinc, Eoum,
de terris, aut partibus
Orientalibus, aut qua-
cunque re ad Orienta-
les regiones pertinen-
te: vt, Eoa tellus, &
terra 6,52. 7,423,
442. 8,231 Eoa lito-
ra Libyæ 3,295 Eoi
recessus 3,229 Eois
orbis, & tractus 8,
289, 365 Eoa gentes
4,352 Eoa sceptrā 8,
208 Eoi reges & po-
puli 7,56 Eoa fides
8,213, 311 Eous fu-
ror, Eoa sagittæ, &
pharetræ, Eoi, pro Par-
this 2,55. 3,93, 186.
10,47 Eoa fortis vul-
nus, damnū à Parthis
illatum 8,417 Eoa
ara 6,680 Eoa gazæ
7,742 gemmæ 9,
516 merces 8,854
Eoi odores, aromata
Arabica & Indica 8,
731
Eous, primā correptā 7,
56, 423
ephebus 3,518. 6,563
Ephesus, Ionix vrbs cele-
berrima 8,244
Ephyre, Corinthus, Isth-
mus Corinthi 6,57
Ephyrea mœnia, Apollo-
nia opidū Epiri, quōd
sit colonia Corinthio-
rum: sed, confunditur
à Lucano pro Dyrha-
chio 6,17
Epidamnus, Epiri vrbs
eadem quæ & Dyr-

rhachium 2,624. 10,
545
Epirus, Graciæ regio Il-
lyrico vicina ad mare
Ionium 2,646. 5,9,
496
epulæ, epulas dare, pasce-
re 9,802 epulas habe-
re leones 4,602 epu-
læ positæ non man-
dante fame 10,158
Equites Romani, ordo
secundus 7,582
equites oppositi fluminis,
quo facilior fiat tran-
situs peditibus 1,221
equi primi in Thessaliā
orti percussā à Neptu-
no petrā 6,396 in
Thessaliā etiam domi-
ti primū à Lapithis
6,399
equi inutile auxilium
clausis aut obsessis 4,
269
equi incurfus 4,763
equi moras rumpere
4,762
equi generosi motus à
contrario indicati 4,
750 & seqq. lassī signa
4,754 & seqq.
Erebus, fluuius Inferna-
lis, plerunque pro ipso
Inferno 1,455. 2,
306. 6,513, 635,
731, 738
ergastula soluta 2,95
Erichtho magarū Thessa-
licarum maxima, no-
uæ sectæ magicæ in-
uentrix 6,508 &
seqq. arte suā fatagit
impedire ne bellum à
Thessaliā diuertatur
6,579 & seqq. eam
Sex. Pompeius consulit
de euentu belli ciuilis
6,589 & seqq. cui il-
la promittit respon-
sum ore defuncti 6,
605 & seqq. quare
Z 3 inter

inter cadauera eligit recentius ad necyomantiam 6,629 in antrū descendit, quod describitur 6,640 & seqq. eius cadauer varicinari coactura & cogentis habitus, ritus & verba, &c. 6,654 & seqq.

Eridanus, Padus, celebris Italiae fluius 2,409 erigere, erigit Italiam Appenninus 2,397 erigifaxo, coteacui 7,140 erigere mentem 8,75 erigere in fasces 8,270

Erinnys, Furia 1,572, 687, 6,747, 8,90

Erinnys ciuilis, furor belli ciuilis 4,187

Erinnys feralis Latio, incitamentum in furores & cades 10,59

Eroæ turres, Sestus, ab Ero puella ad quam ex Abydo adnatabat Leander 9,955

errantes domus Scytharum aut Numidarum 1,253

errore implicita via 8,5 erroribus nostris addunt crimen Dii, cum quæ alioqui fieri volunt, ita ordinant ut videantur culpâ hominum fieri 7,59

erumpere remige in aduersos ventos 9,149

Eryx, mons Siciliae 2,666

Esculea arx, Asculum, Piceni oppidum 2,469

esse, esse superstes 5,589

esse sub ictu fortunæ 5,730 est iratorum Deorum 17,354 esse propiorem ab igne 8,229 esse bonus focer 9,1038

& item, quæ, continuatio negatiuæ, pro, & non, nec 2,40, 235, 355, 356, 357, 358, 373, 4,751, 5,542, 6,307, 310, 7,594, 8,628, 9,577, 1036 10,115

Etesia, venti Occidentales, statis temporibus flantes, præcipuè contra Aegyptum 10,239

Etrusci Arcspicina periti 1,584

eualere, posse 1,505, 4,84

euanesce, de aromatibus quorum vigor perit 10,166

Eubœa insula, Euripo à Bœotia separata 2,710 Euboicum latus, Cœla Eubœa 5,196

Euboicus recessus, Cumanus; quia Cumæ ab Eubœis condita 5,183

Eudoxus Gnidius Ephemerides scripsit (fastus appellat Lucanus) & annum ad Aegyptiorum rationem reformauit 10,187

euentum dare fraudibus 4,730

Euenus fluius Thessaliae, in cuius traiectu Nessus ab Hercule occisus est 6,366

Euganei colles prope Patavium 7,192

Eumenis, & Eumenides, Furia 1,576, 2,15, 6,664, 695, 7,169, 9,642

Eumenidum vultus videre, furere 7,778

Euphrates, Persidis fluius, seu Babyloniar, Tigri permixtus, limes Parthos à Romano imperio determinans.

hinc, ripa Euphratis vetita transiri Parthis; quia se eum non transiuros promiserant; is autē instar Nili agros inundatione annuâ fecundat; vsurpat verò Lucanus interdum pro Parthis ipsis 2,633, 3,256, 260, 8,214, 236, 290, 438, 10,33

Euphrate, vltimâ productâ 8,358

Euripus, frerum inter Eubœam & Bœotiam 2,710, 5,235

Eutopa tertia pars Orbis, Tauri & frero Helle-sponti diuisa ab Asia 2,674, 3,275, 6,817, 9,413, 872, 918

Eurus, ventus Orientalis, & interdum pro plagâ Orientali 1,219, 2,457, 675, 3,232, 549, 4,61, 5,569, 608, 6,265, 9,113, 118, 420 in Euro quicquid regnorum, regna Orientalia 8,812

Euxinus Pontus 9,960

exactum, peractum 7,490 exactus orbis Lunæ 2,577

examina apum 9,285

examinare librâ 8,467

exanimis vultus 6,658

exarmatus, armis destitutus, ut qui omnes sagittas ei aculatus est 8,387

exarsit in uero cotibus 7,140

excantare 6,686, 9,931

excantata mens 6,458

exceptus sceleri locus 3,333

excessit medicina modum 2,142

excipe-

Eubœam orle 17. 176.

IN LVCANVM.

excipere maritum 2,339
excipere, illicò subsequi
10,108
excire stratis 1,239
exciri in pugnam ad tu-
multus, ob aut per tu-
multus 6,11
excitare in amores 2,
325
excrementa manus, vn-
guium reſegmina 6,
543
excrescens leni tumulo
ſolum, collis 4,11
excubare alicui, pro ali-
quo curam gerere 9,
910
excutere turbine 2,244
excutere remos 3,539
excutere ordine 5,
710 excutere ventu-
ros mores, exquirere
9,559
exemplum. exempla lon-
gè peterè 1,94 exem-
pla magno timori 2,
67 exemplum mei 2,
514 exemplum ma-
gnum & memorabile
4,496 exemplo ca-
rens, nulli aucto cogni-
tus 9,169 exemplum
accipere, imitari 9,
180
exemplar honeſti 9,553
exercere fortunam ſuam
per pericula 5,302
exercere manus 3,
692
exercitus aduerſo Sole
reſplendet, ob arma
lucentia 7,214
exertus Cethegus 2,
544
exaurire. exhausta partu
2,340 exauriens
Italiam aquis Padus
2,410 exhaustus ſu-
per multo ſudore 4,
303 exhaurire virum
4,622
exigere. ferrum per viſce-

ra 2,149 exigere, ad
finem agere 8,376
exigere enſem aut gla-
dium 8,656. 10,30
exigere. i. perficere, im-
mittere 8,703 exigere
ſomnos 10,354
exigua, paucæ 3,182
exilis glebis 3,204
exilium pati 1,279
eximius ſeruare 3,697
exire. per ferrum exit 1,
212 exhibit multos in
annos furor 1,668
exitur in prælia maio-
re damno 2,225 exi-
re in iram 3,112 exi-
re ſuper ardua 6,139
exire è mediis fatiſ 6,
313 exiens vox per
cali recessus 6,445
exire in rectum, con-
tra, ex oppoſito 7,
337 exire, de vulnere
7,620 exiens in Au-
ſtrum, de parte regio-
nis Meridionali 8,
461
exitus hic ſtabit armis 2,
224
exonerare queſtus 9,
881
exordia rebus nouis 8,
265
expellere animam 7,
622
expensâ Superiorum &
Cæſaris irâ 3,434
expers discriminis 5,
194 maris 5,412
explere vnam mortem
6,213
explicare. de campis, pro,
extendere in plani-
tiem 3,377. 4,19. 6,
477. 7,417 pro, ſter-
nere vel proſternere, vt
hominem, explicare
virum per membra 4,
629 ſerpentem 5,81
explicare orbem, de ſer-
pentibus 6,488 ex-

359
plicare diem, emittere,
de Naturâ aut Sole 7,
203 explicare ſuos
luxus, in oſtentatio-
nem 10,109
explorare. taurus explo-
rat cornua in truncis
2,603 exploratus mi-
les 4,697 explorare
vires hoſtis 4,731 ex-
plorare in hac ceruice
fidem tyranni 8,582
exponere damnatum ca-
put in cunctas pœnas
2,307
exprimere verum 6,599
exſectus virum, virilia
10,134
exſoluere metus ſuos 5,
259
extendere ſerpentē, pro-
ſternere 7,148
extrahit inſomnes fabu-
la noctes 4,200
extremum pœnarum 2,
519 extrema voto-
rum 8,143
extrema mundi, Mauri-
tania 4,669 extrema
terrarum oræ, Hiſpa-
nia 4,1 extremus vi-
ſus Urbis 1,508 ex-
tremum diem præci-
pitare 2,105
exul ingens 2,730
exuſta mundi 9,382
exuuiæ ſerpentum 9,
718

F.

FABRICIUS incor-
ruptibilis 3,160
Fabricii & Curii no-
mina pauperis aut
10,152
fabula bellorum, conſa-
bulatiuncule milita-
res de rebus à ſe ge-
ſtis, &c. 4,200
fabula, narratio hiftorica
vulgaris 8,606
Z 4 facere

facere. vsum scelerum 2,
97 vim 6, 652 cruen-
te 8, 315 partes 9, 97,
228

faces, vide, fax.

facies. in faciem cæli re-
dire 2, 723 facies
diri leti 3, 653 pugna
4, 164 in faciem du-
cum ponere scelera 4,
253 facies turbæ 5,
20 facies non stans 5,
214 facies informis,
oculo excusso 6, 225
facies Erebi, Infernalis
6, 738 morientis 6,
759 populi fauentis
7, 13 loci 7, 788 fa-
cies nocens 10, 61 fa-
cies incesta perorat
10, 105

facilis. facile. facilis dare
1, 510 capi 2, 656
præbere 3, 683 cedere
6, 20. 10, 310 facilis
erat terror vertere mē-
tes 2, 460 faciles lin-
guæ ad murmura 1,
561 facilis ad iuga 2,
314 faciles morti

animi 4, 506 ex facili
4, 46 facilis terra, are-
nosa 9, 469

facinus quos inquinat
æquat 5, 290

facultas opum 4, 817
Falernum, pro quouis vi-
no. propriè autem
quod in Falerno Cam-
paniæ agro prouenit
optimum 10, 163

fallere. falli. aliquem fal-
lere, facere quod non
animaduertat 6, 64,
68 hinc, fallere, de
aquâ admodû leniter
profluente 5, 464 di-
cere non fallar 7, 289

fama. peritor famæ 1,
131 fama animos po-
puli inuadit 1, 470
belli nuncia 1, 471

INDEX

famâ Caesaris victum
agmen 2, 600 fama
magno ore locuta 4,
574 famam suam ob-
scurare, secretò progrediendo 4, 718 fama
sua viros claros tuetur
4, 812 fama vetus 5,
52 fama feriat ter-
ras remotas 5, 775
famæ nomen 6, 257,
604 famâ suâ venire
in secula 7, 208 famæ
pondus, magna gloria
8, 22 famâ & nomi-
ne se tueri 8, 276 fa-
mâ mittere in secula
8, 608 famæ consule-
re 8, 624 famâ ali-
quem accipere 8, 782
famâ nominis 9, 91

fama longi æui 9,
548 fama mortis 9,
754 famâ duce 9,
953 famæ mirator 9,
961 fama mundi 9,
1030 famæ cura 9,
1080 fama vestri 10,
185 in famam & se-
cula mittere 10, 533

famæ vires dat quisque
pauendo 1, 485

fama magna paratur ve-
ris bonis 9, 594

famosa vetustas 4, 654

famosa regna 7, 277

fames. seruire iussa 1,
319 ferro fugienda 2,
253 ambitiosa 4, 376

insana 7, 413 famem
vincere 2, 384 fame
non mandante epulæ
positæ 10, 158

fames vrbes asserit 3, 57

fames prima semper ma-
gnorum malorum co-
mes 4, 93

fames expugnat tuta 4,
410

famula dextræ 4, 207

famula turba 10, 127

famulari 6, 368

fas. si fas 10, 63 fas est,
pro licet, passim.

fasque nefasque 5, 313

fas ibi vbi maximæ mer-
ces 10, 408

fasces prælati Consulibus
& magistratibus Romæ

2, 19. 10, 11 hinc fa-
sces Latii, & simplici-
ter fasces, pro, Consu-
latu; item fasces ferre,

& repetiti 2, 130. 3,
82. 5, 663. 7, 428 fa-
sces precio cuncti 1,
178

fasti, magistratuum ge-
storum nomina 8,
818

fasti Rom. distincti per
Consules 2, 645 hinc

fastis redditus, iterum
Consul 8, 270

fastiditus 7, 845

fastigia campi 4, 296

fastus Eudoxi, in quartâ
declinatione, pro, fa-
sti; nisi hic iactantiam
& vanas promissiones
Eudoxi notare volue-
rit 10, 187

fateri vires, debiles 8,
527

fatigare cursus suos, de
fluminibus 6, 45

fatum, ordo seriesq. cau-
sarum ab æternò præ-
destinata, à Lucano, vt
Stoicæ sectæ, creberri-
mè vsurpata vox, mo-
dò propriâ signifi-
catione modò pro quo-
libet euentu, nunc fe-
lici, nunc aduerso: fa-
pissime pro morte, aut
interitu. fatum va-
rium, varia genera
mortis 3, 634 fatum
peiùs 1, 524 fatum
cupiens Romam per-
dere 2, 87 fatum si
consulat Vrbi 3, 334
fatum belli in pedites
incubuit

faciles in
1. 273.
und d. 1.
222.

exemplum
2014
proba
513.

faciles linguæ ad humana
murmura 1. 561

- incubuit 4,769 fa-
 tum belli 5,696 fa-
 tum vindex 10,21
 fatum totum Alexan-
 dri 10,45 fatum ini-
 quum, felicitas iniusta
 & immerita 10,452
 momenta 4,3 per-
 euntia tempora 5,
 490 alea 6,7 cursus
 6,423 suprema 7,
 460 pondus 7,686
 fati stantis .i. qui pro-
 speris fati vitur 8,
 158 fati iniuria 8,
 763.9,143 fati in-
 gentis esse ad scelus
 10,384
 fatum ne quare tuum
 cognoscere 6,812
 cum accersere ferro.
 irem, manu 4,484.7,
 252 fatum rebus hu-
 manis condere 7,131
 cum fato conuersa fi-
 des 2,705 fato teste
 7,259
 traserunt .i. abripiunt
 aut fauent 1,393 fata
 viuacia senectæ 4,65
 nascentia infantis 2,
 107 homini aduersa,
 prospera, parant 2,
 133 sinunt 2,701 fa-
 ta hæserunt diu quã
 viscera feruent, lucta-
 ta cum membris mo-
 rientis 3,645 fata in-
 clinant 3,752 fata,
 euentus 4,49 fata an-
 nos debentia 6,530
 trahentia Orbem 7,
 46 venientia 7,212
 transmissa 7,213 vl-
 tima 7,380 secunda
 8,32 Pharsalica 8,
 516 fata prospera flu-
 xere 8,625 fata se-
 gnia, mors ignaua 9,
 849
 atorum cursum impel-
 lere 5,41 fatorum ius
 6,824 leges 8,568
 fati manum iniicere 3,
 242 committere 3,
 517 fati propinqui
 deti traditus 4,738
 fati meis me relin-
 quite 5,325 fati vim
 facere 6,652 fati
 hæret, prædestinatum
 est 7,35 fati Cæsaris
 & Pompeii omne cæ-
 lum vacat 7,206 fati
 omnia permittere 7,
 333 fati præcipitare
 7,353 dare cursum
 7,544 fati proba-
 tum, statutum 7,676
 fata morari, & fata sua
 morari 2,581.7,295
 fata ferre .i. pati, habe-
 re 2,726.3,308 fata
 tenere 3,392 Cæsar
 per tot sua fata se-
 quendus 4,392 fata
 sua peragere 4,361.
 6,820 fata demittere
 in præceps 5,301 fata
 sua Deo præbere 5,
 536 fata lata ferre,
 leta nunciare 5,781
 fata mouere 6,605
 fata sua ac publica
 præcipitare 7,51 in
 fata redire, iterum
 fortunam tentare 7,
 719 ferre animum
 ingentem in fata 7,
 679 fata sua agitare
 8,138 fata quærere
 8,215 ó summi fata
 pudoris! 8,678 in fa-
 ta inquirere 9,559
 fata trahere 9,923
 fati Cæsaris omnia eun-
 tia 4,143 è fati me-
 diis exire 6,313
 fata .i. oracula, fatorum
 prædictiones 9,545
 fatum celat fauorem dñi
 incertus rei euentus
 est 8,359
 fatorum an lex immota
 2,11
 fata quò trahunt, virtus
 secuta sequetur 2,287
 fatum futurum an præ-
 dicatur in oraculis à
 Diis, an Diis iubenti-
 bus quò prædictum
 est fiat fatum 5,93
 fata vniuersalia mundi
 aut totius reipublicæ
 mutari nullâ arte pos-
 sunt 6,611
 fatale caput 7,359 fata-
 lis hora 9,87
 fauces solutæ 3,738
 fauces abraße 6,115
 fauces montium 4,161
 fauor. momenta fauoris
 3,55 fauore vario an-
 cept 2,447 fauor du-
 bius 3,265 sollicitus
 4,399
 fax. faces. belli faces, M.
 Antonius, Q. Cassius
 tr. pl. & Curio 1,262
 faces tecta corripien-
 tes 1,494 faces cælo
 volantes, aut in aëre
 1,527.7,155 faces
 legitimæ, nuptiarum
 2,356 faces arsuras in
 tecta parare 2,542
 fax summa rogi 5,
 764
 fecundum nulli bono 9,
 696
 Felix, epitheton Syllæ 2,
 221
 felix. felices errore suo
 1,459 non felix Par-
 thia Crassus 10,51
 felices coluntur, miseri
 fugiuntur 8,487
 felicitas virorum ma-
 gnorum sæpe longiore
 vitâ destruitur 8,27
 femineum vulgus 7,39
 femine summa laus, fi-
 delitas in maritum,
 præsertim aduersâ for-
 tunâ 8,75
 femine in Ægypto nom-
 z 5 semel

non motor VII 295

362
 semel regnum ob-
 nuere 10,91
 femorum musculus 9,
 771
 fera nobilis, leo 10,445
 fera nonnulla pro Diis
 ab Aegyptiis culta 10,
 158
 ferarum latebrae 2,153
 lustra 3,408 magister
 4,242
 feralis. ferale. sacra feralia
 1,616.3,404.6,
 432 arma 2,260,
 374 bella 6,397 fe-
 rale arcanum 6,440
 caput 6,511 feralis
 torus 6,536 feralis
 umbra 6,623 feralis
 laquei 6,638 feralia
 nomina 7,408 arua
 7,788 feralis pompa
 8,733 ferales Austri,
 pestilentia 8,847 fe-
 ralis amictus 9,109
 Ferre Latinæ, vide Lati-
 na.
 ferire moriente manu 4,
 560
 ferri die aut Sole 6,744
 ferrox in bella 4,225
 ferre, & ferri. fert ani-
 mus 1,67 nec se Ro-
 ma ferens 1,72 ferre
 manum 1,147 fata
 ferunt 1,393 ferri
 Syrtim, & Libyen 1,
 685 ferre solatium,
 habere 2,91.8,314
 piacula 2,304 du-
 biam fidem fortuna
 ferebat 2,461 ferre
 i. adripere, auferre 2,
 487.7,391 ferre fata
 2,726.3,308 ferre,
 repellere 3,552 ferre
 partem 4,361 specta-
 culalata 4,784 ferre
 posse 4,796 ferre pec-
 nas, sumere 4,806.9,
 104 ferre mentem
 transverso torrente 4,

INDEX

818 ferre moras, pati
 5,477 ferre fasces,
 magistratum gerere 5,
 663 ferre mala mentem
 firmam 5,798 ferre
 cuncta in casum 6,7
 fessumq. caput se ferre
 recusat 6,97 vulnera
 ferre i. recipere, pati
 6,133.7,638 feren-
 tes nauem sinus 6,
 471 ferre tura, sacri-
 ficare 7,42 ferre in
 princeps 7,414 ferre
 regna, regnari 7,444
 ferre tela 7,563 ferre
 animum ingentem in
 fata 7,679 ferre vo-
 ces 8,330 ferre quie-
 tem, quiescere 9,294
 ferre reginam, sub fe-
 minæ imperio regnari
 10,92 ferre arma, in-
 ferre 10,439
 fertilis in mortes 9,620
 ferrum. ferrum con-
 flatum, catenam aut com-
 pedes 2,95 ferrum à
 pectore reuocatum 2,
 102 ferro inuadere
 2,315 ferrum pecto-
 re percussum 4,561
 ferri ius 5,312 ferri
 primo motu, primo
 impetu pugnae 7,278
 ferri opus extremum,
 ultimus labor 7,345
 ferrum volans i. iacu-
 la, missilia 7,489 fer-
 ro vrgeri 7,582 fer-
 rum inuadere, vel, po-
 nere 9,198 dare fer-
 rum, ius gladii aut po-
 testatem armorum 10,
 352
 feruere. feruent iam ca-
 stra tumultu 4,250
 ferus in arma 4,147
 Fescennini lusus 2,369
 festa mensa 2,123 festa
 omina 3,101 festa
 conuicia, versus Fe-

scennini 2,361
 festinans patris animi
 letum precedere na-
 3,751 festinata die
 faris 5,66
 fetus sinister 6,67
 feta auis 6,67
 fibrae litantes 6,52
 ficta libertas 9,20
 fidelem viro aduersa for-
 tunâ presso mansisse
 saepe obest 8,48
 fidens ferro, armatum
 ferro 8,303 fidens ar-
 morum 9,37
 fides. fides concussa 1
 182 fides audendi, fi-
 ducia 1,467 fides fac-
 1,524 fides superum
 constatura 2,17 fide
 sola virtutis, Cato 2
 243 fides (obserato-
 rum) permiscenda cui-
 nae mundi 2,254 fi-
 des cum terrore pu-
 gnans 2,454 fidem
 dubiam fortuna fer-
 2,461 fides i. fiducia,
 comprobatio 2,628.
 5,152.7,726 fides
 conuersa cum fato 2,
 705 fides renouata 4,
 204 fides diuina, ora-
 culum 5,83 fides
 umbrarum 6,433 fi-
 dem habere, fidere 7,
 139 prestare 8,141
 fides Aegyptia 8,624
 vult sceleris superesse
 fidem 8,688 fidem
 querere sceleris, indi-
 cia certae veritatis 9,
 140 fides vera liber-
 tatis, veritas libertatis,
 ipsa vera libertas 9,
 204 fides, persuasio,
 10,219
 fides ardua (in rebus ar-
 duis) exigit annos ro-
 bustos 8,282
 fides nulla eligit miseros
 amicos 8,555
 fides

*ferre
 glebam
 v. 279
 ferri nomen
 uenerunt
 humanam
 v. 91.*

IN LVCANVM.

363

seqq.

Foci Vestales 1,199
focus grainineus 4,199
fœdum contingi 3,348
situ 6,515
fœdus. fœdera. regni 1,
4,86 mundi 1,80 re-
rum 2,2 tori,coniu-
gium 2,342 tori,coi-
tus 2,378 fœderibus
tentare 4,508 vince-
re 4,532 fœdera te-
da,coniugium 8,399
fœdera missi generis,
affinitas 9,1048
fontes infecti à barbaris
ad necandum hostes
insequentes 4,319
fontes pro fluuiis 2,419
hinc, fontibus solui,
fluminibus diuidi, de
agro aut regione 9,
421
fori nauium 3,630
formam fucata nocen-
tem 10,137
formidine belli tota,
omnibus copiis 10,
536
formido,vocabulum ve-
natorum 4,437
fors incerta 2,12
fortis tam est vitare ma-
la,quam ea constanter
pati si ingruant 7,105
fortis virtute coacta 4,
798
fortuna. fortunæ inuidia
1,84 fortuna magna
loci secundi impatiens
1,124 fortuna lacef-
fens 1,256 iusti præ-
textum inuenit causæ
Cæsariæ 1,265 se-
cundis mecum rebus
agens 1,309 fortuna
ducum pendet 2,41
fortunæ depositum 2,
71 fortuna rediens 2,
94 dubiamque fidem
fortuna ferebat 2,
461 teque nihil for-
tuna

lor 4,61 flammæ cæ-
li,fulgur 5,405 flam-
mæ, amor 6,453
flammæ funeræ, &
flammæ iustæ, rogos
funebres 6,525.9,
235 flammæ athe-
ræ,sidera 9,494
flammis(in)sonare 9,
919
flebilis damnis 7,691
fletu roratis 7,163
flexu omnia inuoluens
1,637 in flexum age-
re 9,456
flos genæ 6,562
florigeri laboris studiū,
de apibus 9,290
fluctus recti 5,417 om-
nisque in fluctibus
vnda est 5,644 flu-
ctus in nubibus acci-
pit imbrem, hyperbo-
le 5,629 fluctus de-
cimus 5,672 fluctus
alti,medio mari 9,
330
fluere. fluens tæbe 2,166
fluere mari,in mare 6,
362 fluere de sideri-
bus 8,172
fluida pestis 6,89
flumen se agit 4,588
flumen fractum 1,
222
flumina ex Appennino
in mare Superum in-
fluentia 2,405 &
seqq.in mare Inferum
influentia 2,421 &
seqq.
fluuiorum inundatio 4,
86
fluuius,pro aqua,simpli-
citer 4,381
fluuium superare lacer-
tis,nando transire 4,
150
fluxa velamenta 8,367
fluxus & refluxus maris
periphrasis 1,410
eius causæ 1,412 &

fluctus furoris V.110

es nulla pietasque vi-
is qui castra sequun-
ur 10,407
fucia. fiducia nostri
ursus 3,358 mortis
4,538 fati 7,75 ve-
neni 8,388 rerum 8,
04
fucia preferenda duci
militari in exhorta-
tione militum 7,249
fere terram,infigi terræ
3,457
fulus (P.Nigidius) Ma-
thematicarum scien-
tiarū, Astrologiæ præ-
cipue,peritissimus 1,
639
fura non vulgare 3,
415
furas varias effingere
5,713
furi torti vertigo ad con-
siliandos animos 6,
460
furibria quidam percuf-
for Crassorum 2,124
ingere Superos 5,159
is,finem tenere 2,
381 finis adest rerum
3,328 finem non
insurpata potestas 5,45
furiator circulus oræ, ho-
rizon 9,496
fura tentoria Lemano 1,
396
fugellant monstra Infe-
ra,infestant 7,783
fugellis agere 6,730
fugant in omnia 3,
390
funes 1,604
fumea, velamenta no-
ua nuptæ 2,361
fumea. flammisque pe-
percit 2,129 flam-
marum tractus coru-
sci 2,271 flammæ,
pro luce & splendore
Solis, Lunæ, & astro-
rum 2,721. 9,940
flammæ,rubor aut ca-

tunapudet? 2,568
 fortuna desciscens 2,
 728 fortuna pepercit
 3,96 fortunam tenta-
 re mari 3,510 fortu-
 na plena redit 4,121
 neque enim tibi maior
 fortuna fuit 4,256
 fortuna labans 4,390
 fortuna belli non ea-
 dem ubique constitit
 4,402 fortuna leti 4,
 737 fortuna pudor
 Prolemæus 5,59 for-
 tunam suam per pericu-
 la exercere 5,302
 fortuna minor 5,506
 sola placet fortuna com-
 mes 5,510 fortunæ
 labor 5,697 fortunæ
 ictus 5,729 fortuna
 belli 6,593 fortuna
 meorum rerum miles
 7,250 fortuna hæsit,
 retardata est 7,547
 fortunâ esse maiorem,
 vel fortunam habere
 minorem se 7,686
 dum fortuna calet 7,
 734 fortuna, pro opu-
 lentia 7,743 fortunæ
 vulnus 8,72 fortuna
 dabit portum 8,192
 fortuna Romana 8,
 686 fortuna, felicitas
 9,202 fortuna Cæsa-
 ris 9,244 fortuna viæ
 9,551 fortunam pro-
 nocare 9,883 fortuna
 Theſſaliæ 9,1084
 fortuna Cæſaris pu-
 gnauit & fatum Agy-
 pti 10,3 muriq̃ue vi-
 cem fortuna tuctur
 10,485
 Fortuna an rerum sit do-
 mina 2,12
 fortuna nulla ſufficit
 præcipiti viro 3,50
 Fortuna dedit dignas
 Pompeio exequias tot
 papulos auxiliares 3,

292
 Fortuna malè de Cæſare
 meretur cū poſt vo-
 ta venit 5,582
 Fortuna plus poteſt ma-
 giâ in conſtellationi-
 bus publicis 6,615
 Fortunæ libera eſt mors
 7,818
 Fortuna Virtute minor
 9,569 multos ſeruat
 Fortuna nocentes 3,
 448
 Fortuna Præneſtina 2,
 193
 forum timens 1,319
 foſſa vel agger agrè tue-
 tur diuitias à cupidi-
 tate hoſtium 7,749
 foſſa prærupta 4,264
 foſſas pandere 6,39
 foſſores agrorum Roma-
 norum ſerui vincti ex
 ergaſtulis 7,402
 fouere complexu corpo-
 ra 4,245
 franſis legum reſolutus
 2,145 franſos vexan-
 tia ora 4,751 fræno-
 rum habenas aptare 7,
 143 franſis conuerſis
 7,531
 frangere, fractum flumen
 1,222 frangere guttur
 2,154 frangere vado
 (flumine) æquor 2,
 401 frangens Sol
 aquis radios 3,522
 frangere mare .i. com-
 ponere, placare 5,705
 frangere ſolum 6,384
 aurum flammis 6,
 405 amnem nando
 8,374
 fratres diuerſi, contrarii
 3,327
 fratres gemini, ſecundæ
 gloria matris 3,603
 tibi fratres obſcenâ de
 matre dedit 10,78
 fratrum geminorū Maſ-
 ſilienſium inter ſe ſi-

militudo 3,603 al-
 rum eorum fingit Lu-
 canus abſciſſâ vitæ
 manu nihilominus
 corpore reliquo Ro-
 manæ nauis eò vſq̃
 incubuiſſe, donec ta-
 ipſius quàm aliorum
 in eâ cadauerum por-
 dere ſuppreſſa merg-
 retur 3,609 & ſequi
 frater ſuperſtes fr-
 trem amiſſum parei-
 tibus lugentibus offe-
 3,608
 fraudibus dare euentū .
 730 fraus caſſa 5,13
 fremere ſecum incerta
 353
 fretum, pro mari, paſſim
 frigus ſterile 4,10
 frondens campus 6,8
 frons. fronte aduers
 conſperſus 7,32
 frons prima aciei 7,
 521 frons ſenatus, re-
 uerentia 9,207 fron-
 tæ mortis, vulneris or-
 foramen 9,74
 frumentum Romam ad-
 uectum è Sicilia &
 Sardinia 3,6
 fruſtratū pondus fer-
 3,581
 fucata formam 10,13
 fuga. fuga furtiua 2,68
 fugâ trepidans 3,15
 fugam tenere, impedi-
 re 3,706 fugâ tener
 naualia 3,755 fugâ
 rapere 4,70 fugâ con-
 uertere 4,163 fugam
 intendere 4,262 fu-
 gâ furta 4,417 fuga
 tuta 6,150 fugæ ve-
 ſtigia turbare 8,4 fu-
 gâ libertas 8,371 fu-
 gam alterius modera-
 ri, imperum fugienti
 temperare 10,199
 fuga ignaum ſcelus eſt
 9,283
 fuga

*forte volu
 VIII. 519.*

*fractum flumen .i. 221.
 - - gelu IV. 17.*

IN LVCANVM.

fare procul Theſſaliâ
362
faces ad bella 2,558
tere. Vrbe relictâ in
bellum fugitur 1,
504 fugiens Sol per
ortus, auerſus 1,543
non te fugiunt, me
ſancta ſequuntur 2,
575 fugere, de terrâ
aut littore fugere viſis
oratoreuntibus 9,38
fugiens occurrit ho-
ſtibus, qui in inſidias
incidit, aut quem ho-
ſtis præuenit 6,298
fugere, abſcedere 9,
768 fugit Europa Li-
byen apud Gades, ſe-
paratur à Libyâ 9,
415 fugere, de occi-
dente Lunâ 9,941
fugere, celeriter agi 9,
824 fugere, de flore
emareſcente 10,165
it, cum emphafi. Pom-
peiſque fuit, id eſt,
ille qui, vnus homi-
num qui 8,705
ſcire ruinam 8,528
lgebra captare, de magis
6,520
lgebra crebra Pompeio
euenerunt tendenti in
Theſſaliam 7,154
lminis deſcriptio 1,
151 in inferiore aëris
regione 2,269 ful-
men tacitum 1,533
fulmina frangunt nu-
bes 7,154 fulmina
vibrare 9,513
lmen vbi ceciderat,
terrâ vel ceſpire, inſti-
tuto Etruſcorum, con-
debatur, idque Biden-
tal dictum, & religio-
ſum erat 1,607. 8,
864
lta ſuper titubantia
5,251
lta germen, autum

9,361
fumare ſudore 4,754
fumus vaneſcens 9,77
ſpatioſa volumina fu-
mi 3,505
funda Balearis 1,229
funiculo aſſeruatus ignis
5,524
funus, funus primum 2,
21 funus longum
producere 2,298 fu-
nus cognatum 6,564
funeris magni heres
6,595 funus inhu-
matum 7,820
funus militare 6,102
funus plebeium 8,736
funeris pompa 8,531
funerapudoris 4,232
funerales ritus in ex-
quilis virorum illu-
ſtrium 8,729 & ſeqq.
funerales planctus 2,24
funeræ flammæ 6,625
funerea lana 2,367
funeræ menſæ maga-
rum 6,557
funesta ſacra 7,167
funestus ignis, funeralis
9,178
Furcæ Caudinæ 2,138
furens in arma 2,439
furens iuſtâ pietate 9,
147
Furiarum crines, qui an-
gues ſunt, furorem in-
ſigunt 9,642
furialis 3,11 furialia ar-
ma 1,199 furialis
cultus 6,654
furor. trahit ipſe furoris
imperus 2,109 furor
Eous incubuit in La-
tium 3,94 inuenit ar-
ma furor 3,671 fu-
rorem dare in ſcelera
10,337
furto pauido 2,168
furta fuga 4,416
furto raptum iter 6,121
furtim agmina rapere 4,
717

365
furtiua fuga 2,688
furtiuus ignis 9,142
fuſcator 4,66
fuſcans malas lanugo
10,135
fuſus Oceanus, diffuſus
4,134
futuri odium 8,165

G

GABII ciuitas Latii
viâ Præneſtinâ 7,
392
Gabinus cinctus, vel, ri-
tus 1,596
Gabiniani milites, qui
Ptolemæum Auleten
in regnum reſtitue-
rant, in Agypto multi
remanſerant, in con-
ſuetudinem vitæ Ale-
xandrinæ venerant,
militabantque Ptole-
mæo 10,403
Gades, inſula extremæ
Hiſpaniæ, à quâ fre-
tum Gaditanum ſeu
Herculeum; in eâ ciui-
tas colonia Tyriorum
3,279. 4,672. 7,
187. 9,414. 10,457
cum Gadibus Indi,
omnes terræ ab Orien-
te ad Occidentem 10,
457
Gætuli, Tingitanæ pro-
uinciæ incolæ in Afri-
câ 4,678. 6,208
Galatæ, populus Aſiæ
iuxta Paphlagoniam
7,540
galbanum, gummi ex Af-
ſyriâ aduectum, cuius
nidore ſerpentes fu-
gantur 9,916
galeam ferire dicti miſi-
tes in pugnâ morien-
tes 15,279
Gallia, regio nobiliſſima,
à Caſare victa 2,568.
3,77. 5,264. 7,286
Gallia

fulva ſupplex ſolape. x. 122.

Gallia Comata, ad distinctionem Togatæ 1,443
 Galli auxiliares Pompeii acie Pharfalicâ in hostem solitum prodire, Cæsarem 7,231
 Gallica rabies, copie Gallicæ Cæsaris 2,535
 Gallica damna, Cotta & Sabinus Cæsaris legati circumnenti 2,475
 Galli, & Gallica rura, pro, Cisalpinâ Galliâ 1,248.2,429
 Galli, sacerdotes Cybeles sanguinolenti 1,567,600
 Ganges flumen Indiæ valtissimum 2,496.8,227. 10,33,252
 solus aduersus Soli Orienti 3,230
 Gangerica tellus, India, à fl. 4,64
 Ganymedes eunuchus 10,520 præficitur copiis Aegyptiis contra Cæsarem 10,531
 Ganymedes, pincerna Iouis, raptus in cælum 9,972
 Garamantes Africæ populi, Nasamones Luciano, vicini Gætulis, versus Tropicum 4,334,679. 9,480,512
 Garamantides vnde, mare Africum 9,369
 Garganus, mons, promontorium, & flumen Appuliæ 5,380. 9,184
 gaudet non ferre 1,403
 gaudia admittere 2,373
 gaudia melioris terræ 9,246
 Gaurus Campaniæ mons 2,667

Gaza Syriæ opidum 3,216
 gaza, thesaurus 3,166. 7,742
 Gebennæ, Aruernorum montes 1,435
 gelare, obrigere 9,681
 Geloni, Scythiæ populi celeritate insignes 3,283
 gelu pigrum 4,50 gelu, pro quouis frigore 4,653
 gemererauca 5,218 gemens ad ictum agger 6,137
 geminata vox cavernis, resonans 7,481
 geminatum, iteratum 9,173
 Gemini, Signum cæleste. cum in eo Sol est, breues sunt noctes 4,526.9,536
 gemini Martis incurfu, terrâ marique 6,269
 gemitus instar immente vocis 7,572
 gemitus luporum 6,688
 gemitus agere 7,482 exprimere pectore læto 9,1039
 geminæ in regionibus Orientalibus nascuntur 9,516
 gemmea pocula 10,160
 Genabos, Genabum, Gallia in Carnutibus ad Ligerim oppidum 1,440
 genæ flos 6,562
 gener, passim, pro Pompeio.
 generis misti fœdera, afinitas 9,1049
 genitus nocere 6,485
 gens quæque perit peculiaribus suis deliciis 1,167
 gens virorum, fortis, robusta 8,385

gentes habere sui iuris 55
 Genusus Epiri fl. 5,40
 gerit omnia victi, ducis 4,3
 gerere opus 10,4
 Germanorum populi beri 7,435 cornu cæsaries flaua portum aut rutila 1,130
 gestare magnos animi 4,285
 Geres, Gætæ, Sarmatæ populi ad ostia Danubii: sepe pro quouo populo barbaro & fero nominati 2,5296.3,95
 Getici nerui, arcum 221
 Gætuli, vide, Gætuli.
 Gigantes bellum illati Diis, montes alii super alium ponendū vt in cælum conscenderent, à Ioue fulmine deturbati 1,36. 145,449 quidam conspectu capitis Mæduse, quod in ægide ferebat Pallas, in montes mutati & saxa 657 terrigenæ 3,3 serpente stantes, habentes pedes serpentinos 9,6
 Gigantum nomina cæcis apud Inferos plectuntur 6,6
 gladiatoria munera 709
 gladius. gladii tristenantes 1,320 coacti 3,323 gladius diffusor iusti 4,248 gladios exsoluere culpam victoriâ obtinere, quod facit vt arma, erant iusta, iusta fuisse videantur 7,260 gladius stans frigidus 50

IN LVCANVM.

367

2 gladium exigere
3,31
i soluti vi fulminis
513
des fundâ emissâ, li-
nefactâ spatio aëris
513
4,302
vbere 3,68 gleba-
m crimen, terrâ nata
strumenta luxurie
425 glebis exilis,
erilis 3,204
densatur, milita-
4,780 globi nu-
um 4,74
nerari in orbes 5,
glomeratus 6,
96.7,130
magna, pondus fa-
8,22
ia. nec crimen erit
ec gloria 7,112 glo-
a leti 4,479 gloria
mei donata pelago
655
dos insula maris
parthii 8,247
osios, ciuitas Creta,
gittariis insignis 3,
85
gonos, tres sorores,
horeynos filie, qua-
vna Medusa: hinc,
orgon, facies aut ca-
ut Meduse 6,746.
647 **D. 249.**
ctyna, ciuitas Creta
gittariis insignis:
hinc, Gortynis arun-
to, sagitta Cretica 3,
86.6,214
cechi agrarias leges
nuehere conati, à Se-
ratu oppressi 1,267
aces plebis 6,796
idiuus, Mars 1,660
dus. gradu magno
currere 2,100 gra-
dum addere 4,760
gradus ponere 9,395
ecia, regio notissima

3,170
Græca leuitas 3,302
Graii, Græci 2,647 hinc
Graium æquor, mare
Græciæ 8,272 non
Graia leuitate 3,302
Graia mœnia, Dyrrha-
chium & Apollonia
5,419 Graia Vrbs,
Graii, Graium ferrum,
Graia iuuentus, &c.
pro Massiliâ (quia co-
lonia Phocæensium)
& Massiliensibus, pas-
sim libro tertio.
gratis, impunè, inultè 4,
275
granari dominos 7,284
iniusta regnorum 5,
258
gressus rapere 3,116
grues hieme aduentante
ex Thraciâ (vnde Bi-
stonia) in Ægyptum
ordine transuolantes
trianguli aut V literæ
similitudinè efficiunt
5,711 & seqq. 7,832
gurgite septeno, septem
ostiis, de Nilo 8,445
guttur frangere 2,154
gutturium crystallinū
10,160
Gyareus telo affigitur na-
ui 3,600
gymnasia Græcorum 7,
270
gyrus. imperfectus 4,79
gyro longo cursum
frangere 3,554 gyros
constringere 4,781

H

HABENA iaculum
amentare 6,220
habenâ totas accipere
2,500
habenâ Bælearis fundâ
3,710
habere. vultum pacis
3,72 discrimen 4,

192 nullo discrimine
4,218 obstrictum 6,
494 iuris sui gentes
7,55 crimen 8,118
habilis laceßere, tenta-
re, &c. 3,553
habitare Gebennas 1,
435 Veios 5,28 ca-
uernas 5,87
habitus oris 9,1034
hæc propter 1,584
Hæmonia terræ, Thessa-
lia ab Hæmo vel Æmo
monte 6,442 hinc
Hæmonia artes, Hæ-
monius cantus, & Hæ-
monides. i. Magicæ ar-
tes, magicus cantus, &
magæ; quia multæ &
celebres in Thessaliâ
6,437, 480, 486,
590, 694, 765 vide
etiam, Amonia.
hæmorrhoids, serpens, à
quo icti sanguine toto
effluente moriuntur
9,709, 806 & seqq.
hære. hærentia longâ
serie agmina 1,492
hære limine abeun-
do 1,508 hærens bel-
lum 3,453 pigrè hæ-
rere 5,435 hære fa-
tis, prædestinatum esse
7,35 hærens fortuna,
retardata 7,547 hæ-
rere, immorari 9,82
hæremus omnes Diis
9,573
hæres magni funeris 6,
595
Halys Lydia fluius, quo
transito Cræsus à Cy-
ro captus fuit 3,272
Harpe, gladius falcatus,
quo Mercurius Argi,
quem Iuno Ius in iu-
ueneam mutata cu-
stodem addiderat, ca-
put abscidit: cuiusque
vsum Perseo concessit
9,662, 676
hasta

hastæ rectæ, & obliquæ
4,774
hastæ conuersæ verberare
7,577
haud vnum 3,466 vidē,
non vnus
haurire amorem 10,
363
haurire pectus, de igne
amoris 10,71
haustus obsceni 4,312
hebenus, arbor in indiā
& Aethiopiā (in Meroë
insulā Nili) cuius li-
gnum nigri coloris
ponderosissimum, quo
in ornamentum su-
pellex lignea, item pos-
tes & alia ædium or-
namenta incrustantur
10,117,304
Hecates pars vltima, Pro-
serpina: nam est tri-
plex; in cælo Lunæ; in
terris Diana; in In-
feris Proserpina 6,
700,737
Hectoris sepulcrum 9,
976
Helena causa ruinæ Tro-
ianæ 10,61
Helice, Vrba maior 2,
237
Helle filia Nepheles &
Athamantis, cū Phry-
xo fratre, nouerçæ in-
fidias fugiens, ariete
quo vehabatur dela-
psa, Hellesponto no-
men dedit 4,57.9,
956
Hellespontus, fretum in-
rer Sestum & Aby-
dum 2,675.9,956
Helles portitor, Aries, Si-
gnum cæleste 4,57
Heniochi, Colchorum
populi, orti à Castoris
& Pollucis aurigis, qui
Lacedæmonii 2,591.
3,270
herba iners, infrugifera

5,404
herbæ dubiæ, item, letum
minantes .i. letifera,
venenosa 6,112
Hercæ aræ, Iouis Herci
aræ, ad quam occisus
Priamus 9,979
Hercules monstrorū do-
mitor cum Antæo lu-
ctatus, eumque eleua-
tum necat 4,610 &
seqq. cælum tulit 4,
639 Ollam ab Olym-
po separauit 6,348
hospitio exceptus à
Pholo Centauro 6,
391 ab Euristheo Ar-
giuorum rege missus,
dracone custode in-
terfecto, aurea mæla
fustulit ex hortis He-
speridum 9,366 Hy-
dram perimit 4,635.
9,644 sagittas suas
donat Philoctetæ 6,
355 ei sepulcrum est
totus mons Oeta 8,
800
Herculis Monteci portus
in Liguria 1,405
Hercules meræ, Calpe &
Abyla montes, inter
quos Fretum, Gadita-
num, siue Herculeum
3,278,279
Herculeæ fauces, in con-
finibus Thessaliæ &
Macedoniæ, Thermo-
pylæ dictæ à thermis
Herculi sacris 8,1
Hermus Lydiæ fluius
aurifer 3,210
Hesiones scopuli è regio-
ne Troiæ, in quibus
Hesionem Laomedō-
tis filiam mōstro ma-
rino expositam Her-
cules liberauit 9,970
Hesperus, Hesperius car-
do .i. Occidens 5,71
hinc Hesperia gentes,
Occidentales 4,352.

7,741 Hesperia au-
tem sunt duæ, Italia &
Hispania, & potissi-
mum in Lucano He-
speria pro Italiā 1,29
224,404. 2,196
410,433,441,608
614,734. 3,66. 5
266.6,322. 8,189
285,768
Hesperia procures 10
450
Hesperius furor 2,29
sanguis 7,728 mile
8,826 dux 10,371
Hesperii agri 1,382.2
534 duces 5,70
portus 5,804 furore
10,62
Hesperia gentes 2,318
5,329. 6,585. 10
387 res 7,283 sege-
tes 7,403 clades 8
351
Hesperium littus 3,4
fatum 5,122 nomen
2,57.8,760
Hesperia, pro Hispaniā 1
555
Hesperius mundi axis
Occidens, Hispania 3
359
Hesperii amnes, flumin.
Hispaniæ 4,1
Hesperius (Hispanicus
vel Occidentalis) Ba-
tis 2,585
Hesperia columna, Her-
culis, quia ad Occi-
dentem 9,654
Hesperia clades, Italica
& Hispanica 7,871
Hesperides, filia Atlan-
tis: eorum hortas à vi-
gili dracone custodi-
tus in Cyrenaicā re-
gione, non longè à flu-
mine Lethes. poma-
cius aurea spoliavit
Hercules, occiso dra-
cone 9,357 & seqq.
Hesus (Mars) Gallorum
Deus,

Hercules nobis 10.632

IN LVCANVM.

Deus, cui humanis ho-
liis litabatur 1,445
truria (Italix regio
nota, Hetrusca gens 2,
462) fugato Scribonio
Libone à Cesare occu-
rata 2,462
la demens! 5,228
pudor! 2,708
anxeris 3,536
antes vnde 5,641
heroglyphicæ notæ an-
te inuentas literas 3,
223. 10,180
ppomanes 6,455
toga 2,385
spania, regio nota 6,
306. 10,476
spani extremi Orbis
7,541
spania à Cesare suba-
cta 5,265
spania olim quibus-
dam locis auri ferax
7,755
spanæ acies, copiarum
quæ in Hispaniâ 3,
454
istorix genus cum ma-
iores natu antea
posteris narrant, &
quasi per manus tra-
dunt 4,592
istorias legentes affecti-
bus ad res actas mo-
uentur, tanquam si
adhuc agenda sint quæ
legunt 7,210
hoc animi 10,68
hoc oneris 4,398
Homerus Smyrnæus 9,
984
homines ignari sortis
Deorum 3,319
hominum summi 7,
205,585
honestum. honestum ri-
gidum 2,389 honesti
exemplar 9,563
honesti respectus da-
mnosus regibus 8,
490

honestum, quoties ma-
gno sibi constat, læ-
tius 9,404
honestum omne est vile
9,571
honores mortis 8,773
honos mortis, laudatio
funeris 9,217
hora. hora vna gentes
trahit 7,346 hora fa-
talis 9,87
horas diuidit buccina 2,
689
horizon 9,496
horridum cerni 3,347
horrica cesaries 2,372
horrissoni flatus 2,455
horre. horre. contagia
3,322 horrens feris
altaribus 1,445 non
horruit Alcides Megæ-
ram 1,577
hortari in prælia 7,370
hortamen 7,736
hospitii Superi, Dii ho-
spitales 9,131
hostes sollicitare 4,665
hostilis pars in extis 1,
622
humanum culmen, Di-
ctatura 7,594
humanum paucis viuunt
genus 5,343
hyæna, animal, de quo
mira narrantur: cuius
usus in magicis 6,
672
hybernium ferenum 4,
55 fidus 5,408
Hybla, Siciliæ mons ubi
florum & apum ma-
xima copia 9,291
Hydrus, fluuius in In-
dum influens: Nyseus
dictus, quia Nyfam
urbem à Baccho con-
ditam præterlabitur
3,236. 8,227
Hydrus, Hydruntum, op-
pidum Calabriæ ad
discrimen maris Ionii
& Adriatici 5,375

369

Hydra Lernæa ab Hercu-
le victa, secundus eius
labor 4,635. 9,644
hydri, serpentes 9,673
hyems. hyems, frigus 2,
385 hyemem agere 1,
302
hyemis glacialis peri-
phrasia 4,50
Hyperborei, populi ultra
Aquilonem 5,23
Hyrkania, regio ad mare
Caspium, siluestris 3,
268 hinc Hyrcanum
nemus 3,268 Hyrcan-
æ syluæ 8,343

I

IACERE. iacet omne
auxilium, nihil au-
xilii superest 8,333
pariterque iacentes 2,
92 quo iaceat iam
scire loco, quo iacere
debeat 4,394 iacen-
tes campi 4,52 iacens
regio 2,416 mare 3,
524 iacere, pro, mor-
tuum, prostratum esse,
aliquoties.
iactare brachia, & iacer-
tos. i. nare 3,651
662
iactatus maris, iactatio
8,761
iactura capitis 8,711
iactus præcipites per
inania 9,107
iaculari se præcipiti pô-
dere 2,155
iaculum. tentare 6,79
amentare habent, loro
vel amento ligare ad
eiaculandum longius
6,221 iaculis spatium
donare 4,764
iaculum, ignis longior in
aëre instar iaculi ap-
parens: acontix stellæ
1,532
iaculus, serpens qui se ex
alto

*Hyrcanæ
Cura. V. 11*

*iactatus
brachia
1. 267*

alto velut missile vi-
brat in Arabia & Afri-
cā 6, 677. 9, 720
comparatus sagittæ
aut glandi fundæ 9,
826
Iader, Dalmatiæ fluvius
4, 405
ianitor Inferni, Cerberus
canistriceps 6, 702
Ianuarii Calendæ 5, 5
Ianus, Deus bifrons: eu-
ius templi limina aut
fores occludebantur
tempore pacis vniuer-
salis 1, 62 ducens
tempora, quia nouus
annus, à Calendis Ia-
nuarii computabatur
5, 6
Iapyx, ventus Occiden-
talis 6, 339
Iaspis gemma, quæ di-
uerfis coloribus repe-
ritur 10, 122
Iber. Ibêrus. i. Hispanus, à
flumine Ibero 2, 54,
549, 629. 3, 336. 5,
237. 6, 258. 7, 541,
755
Iberia. Iberus Orbis. i.
Hispania 5, 343. 7,
232
Ibêrus, Hispaniæ fluvius
è Cantabris ortus, in
Mare Mediterraneum
influens, à quo Hispa-
nia & Hispani, Iberia
& Iberi 4, 23, 335. 7,
15. 10, 476
Icaria scopuli, Icaria in-
sula in mari Icario 8,
244
ichneumonis astus in
capiendis aspidibus 4,
724
ictus, gratus 4, 547 sub
ictu fortunæ stare, aut
esse 5, 729, 730 ad
ictum consentire, pa-
tienter ictum recipere
8, 619 ictus ingerere

8, 645
Idaliū littus Cypri ab
Idaliō oppido & ne-
more 8, 716
Idalisterra, Troadis re-
gio 3, 204
Idume, Syriæ regio, ferti-
lis palmis 3, 216
ieiuna plebes nescit ti-
mere 3, 58
ieiunia aquæ 4, 332
ieiunum fibris humanis
6, 708
ignarus fortis 3, 319
ignaua mors 4, 165
ignauæ manus 1, 514
ignis. ignibus rapere 3,
99 ignis supremus, &
funestus, rogos 6,
358. 9, 178 ignes ter-
reni, obscuri 6, 502
ignibus sonans 6, 662
ignibus permittere vr-
bes 7, 413
ignis medicatus 9, 915
ignes turicremi, sacrifi-
ciorum 9, 989
ignis perit nullis obstan-
tibus, deficiente ali-
mento 3, 364
ignis Vestalis 9, 993
ignis asseruatus funiculo
5, 524
ignis præbet agris ele-
menta 9, 184
ignes medii cæli 6, 337
ignes, de Sole & sideri-
bus 1, 50, 658. 8,
170, 228. 9, 866.
10, 215
ignes, calores vehemen-
tes Solis aut Sirii 8,
848. 9, 375
ignis Libycus, Linea æ-
quinoctialis 9, 538
ignis, amor 10, 71
ignes addere animis. i. ar-
dorem, alacritatem 7,
559
igneæ virtus 9, 7
ignifer orbis Solis 3, 41
ignorare, non videre 6,

342
ignorare frondes, de
gione arenosa 9, 51
ignoscere Deis 2, 5
ignosci 2, 5
ignoto Nilo redire, ne
cognitis aut inuen-
fontibus Nili 10, 28
ignotum cælo seren-
quod nunquam pr-
dit in lucem serena
6, 516
ignotus pavor omnib-
Cæsaris armis, Cu-
quam visū pauere Cæ-
sariani 6, 15
illatrare manibus, 1
magā 6, 72
Ilerda opidum Hispani-
citerioris, nō procul
Sicori flumine 4, 13
Petreio deserta 4, 14
ilex, glandifera arbor 3,
440
Iliacæ manus, Ilii incol-
3, 211
Iliaci muri, seu Troiani
à Diis extructi 6, 4
Iliacæ domus, pro Troi-
10, 61
illabi lacrymis coniugis
immori 5, 28
Illyricæ rupis descriptio
4, 455
Illyrica vnda, Mare sul-
Illyrico 4, 43
Illyris, sub vrbs, pro Epi-
damno 2, 62
imago. Solis 6, 503 so-
mnii 7, 81 pietatis 7,
320 terroris 7, 773
imagine antiquus, nobi-
lis maiorum imagini-
bus 7, 357
imbriferum 9, 455
immaculatus sanguis
2, 736
immemor pugnæ 7, 525
immensum. in immen-
sum cedit 2, 663
immergere manus oculis
6, 541

imbriferæ Nivæ

142
 minere, insidiari 8,
 285
 mitti in cades 8,600
 mittere manus in ho-
 stem 7,509 immitte-
 re naues citatas Cypro
 8,457
 modicus legibus 6,
 796
 mortuus 3,613
 munis. moribus cor-
 rupti xui 2,257 im-
 munem prestare 6,
 764 immune fidus
 maris, non occidens
 9,542 immunis. i. il-
 latus, indemnis 9,
 896
 pactum, vide, impin-
 gere.
 par multo maioribus
 nosse modum, &c. 9,
 190
 patiens. loci secundi
 1,124 hominum ter-
 ra, inhabitabilis 7,
 866 impatiens deesse
 8,578 herere 9,371
 impatiens Cereris so-
 lum 9,857
 pellere. impulsum,
 primo ictu euersum,
 stratum 3,389 im-
 pulse naues remis 3,
 527 impellere ad no-
 diem, de vespere 4,
 447 impellere sur-
 sum fauoribus 5,41
 impellere. i. repellere,
 propellere 5,108 im-
 pulsum bellum. i. ferè
 confectum, peractum
 5,330 impulse acies
 5,757 impellere, de
 machinis bellicis 6,
 36 impellere yallum
 6,123 impellere
 astra, inducere noctem
 7,452 impellit terga
 fuorum 7,576 im-
 pellere in arma 7,
 718 impulsit ire 7,

IN LVCANVM.
 747 impellere, de for-
 tunâ 8,707 impelle-
 re, diruere 10,60
 impendere. vitam patriæ
 2,382 impensâ aras
 labori 2,569 impen-
 dere aëra nymbis 4,
 112 vota inventos 5,
 491 lacrymas morti-
 bus 7,618
 impendere. impendunt
 mari caua saxa 4,455
 Imperatorum cognomi-
 na speciosa, quasi sal-
 uâ Libertate publicâ,
 inuenta à Cæsare 5,
 386
 imperii (Senatus, Senato-
 rum) cruor 7,579
 imperii color, species 9,
 207
 impiger ad letum 4,
 798
 impingere. impactæ fores
 pectore 5,209 quod
 te nostris Fortuna im-
 pegit arenis 5,697
 impingere lignû, im-
 pellere 6,137 impin-
 gere in arma 6,406
 impactum breuibz
 mare 9,338
 implere. penates 2,331
 parentem, prægnan-
 tem facere 3,409 im-
 plere se lumine vero,
 de animâ in sedes bea-
 torum relatâ 9,11
 implere visus 9,987
 implicitus terrore 3,
 432 implicite errore
 via 8,5
 impressum auro, inter-
 textum 9,176
 improba spes veri, curio-
 si scire futura 5,130
 impunè ferre 1,289
 imputare iugulum, mor-
 tem 7,325
 Inachus flumen Thessa-
 liæ 6,363
 Inachia arua, Argiuorum

371
 regio (ab Inacho rege)
 in quâ Lerna, & in eâ
 Hydra, quam peremnit
 Hercules 4,634
 inanis. inane. iura inania
 2,316 inani diffusus
 spatio 3,363 inania
 templi 5,171 inane
 Inferni 6,731 inania
 cæli 9,473
 Inarime, siue Anaria, in-
 sula in orâ Campaniæ,
 sulphureis exhalatio-
 nibz plena 5,101
 incassum ire 2,263
 incautus ab hoste timeri
 metuens, volens ad-
 uentum suum hosti
 incognitum esse; no-
 lens præter opinio-
 nem ab hoste timeri
 4,719
 incedere densis castris 1,
 478
 incendere mentem, item,
 animos virtute 9,
 407. 10, 148
 incendia siluæ non ar-
 dentis 3,420
 incertum stridere 6,623
 incertum impetus 8,66
 inclinant fata 3,752
 inconcussa tenens vesti-
 gia 2,248
 incondita corpora, inse-
 pulsa 6,101
 incrementa Lunaria 10,
 216
 incrementum genis 2,376
 incumbere. incubuit fu-
 ror 3,94 incumbens
 ventus 3,409. 5,718
 incumbens fatum bel-
 li 4,770
 incursum pectoris tela cõ-
 fringere 6,161
 indagine claudere 6,42
 indefectus, summa pro-
 funditatis, quò visus
 pertendere nequit 6,
 748
 India. Indum litus. In-
 da

*incursu
 m. 203.*

di. regio & populi ex-
tremi ad Orientem 8,
343. 10,33. 10,457
India sacchari ferax 3,
237 zona Indorum
gemma distincta 2,
239 crines tingentes
Indi 3,238 carbasa,
siue carbassinas vestes
gerentes 3,239 sibi
ipsi rogam struunt, &
mortem praecipiant
3,240 nigri 4,678 à
Romanis nunquam
subacti 7,428 cultor-
es Iouis Ammonis 9,
518
indigus mentis 8,446
indiga seruitii plebes 9,
254
indigena populi 2,432
Indigetes Dii 1,556
indignatus praeberè 8,
614
indignata agitare 1,78
indignatur timere 10,
444
indignum est .i. iniquum,
inhonestum est 7,74
indignus thalamis meis,
dignus melioribus
thalamis 8,95
indixitque nefas 2,4
indocilis priuata loqui
5,539
indoles Latia 5,17
inducere. pro. spargere 1,
610 inducere togam
supra membra 2,386
inducta cymba iuuen-
co casio 4,132
induere se .i. repleti, co-
operiri 7,835
indulgere. castris 4,664
morae 5,733 regno 7,
54
Indus, flumen regioni
nomen dans 3,235
inermem vitam degere
4,357
inters. celum, aer non
motus 6,89 inertes

aqua, stagnantes 6,
107 inertis herbae arua
tradere, inculta sinere
5,404
inexplerus 2,176
infantes vtero matrum à
magis exsecti 6,558
infectum dolis 4,736
inferia 4,789 inferias
vmbri pendere, &
dare 2,175. 10,392
Inferni Dei 1,634
Infernum nefas 7,170
Inferi an vlli sint, dubi-
tatum 9,102
Inferorū leges 6,635 ia-
nitor, Cerberus 6,702
Infernum mare, ad dex-
trum latus Italiae, Tyr-
rhenum 2,400
inferre futura animis 1,
471 inferre se testis
10,58
informis facies 6,225
informia regna 2,7
infremere murmur 1,
210
insula, vela nenti genus,
seu religaculum comae
5,144
insula discurrens in po-
stes, id est, appensa po-
stibus, in nuptiis 2,
355
ingens exul 2,730
ingentis fati fumus ad
scelus 10,384
ingerere. ingeret omnis se
belli fortuna tibi 2,
263 ingesta cineres
mariti 2,336 ingerit
Emathiam caelo no-
centi, pro, ingerit cae-
lum nocens (aërem pe-
stiferum) Emathiae 7,
798 ingerere voces 8,
433 ictus 8,649
ingignere 6,439
ingressa, passiuè, quae in-
gressi sumus 9,866
inhibere remis naues 3,
3,659

iniussus 7,38 iniussa te-
la, emissæ sine iussu
imperatoris 6,78
iniuria fati 8,763. 9,
143
iniusta regnorum 5,258
innocuus vitæ 9,8
innoxius à morfu ser-
pentum, passiuè 9,
892
in numerum, augendo
numero 2,111
innumerum examen, in-
numera apum multi-
tudo 7,161 innume-
rum missile, innumera
tela 7,485
innubere. innupit tepi-
do Cornelia busto 3,
23
inocciduous axis 8,175
inops. teli 3,676 vnde
4,264, 292 inops iu-
ris potestas 5,398 in
dubiis tutum est ino-
pem simulare tyranno
8,241
inquirere in fata 9,559
inscriptionis sepulchralis
feminae coniugatae for-
mula 2,343
inferere. ferrea manus
inferit vncos 3,635
inferere manus, inferre
8,552 inferere altè,
animo aut menti 9,
572
insidere castris collem
6,17
insignia aulae 8,239
insopitus, peruigil 9,
357
inspuere 6,683
instare fauori Deorum
1,148
instaurare praelia 3,615
instincta mens sacro fu-
rore 5,150
instruere nauem militi-
bus & armis 8,542
insueta quies vni, id est,
soli cubare 5,807
insue-

IN LVCANVM.

suetus honor 8,537
 tendere fugam 4,262
 tentus. agere intentum
 paci 3,53 intentus
 iugulo Caesaris 7,593
 soli genero 9,952
 tentus ventus 9,473
 tentum .i. imminens,
 immissum 8,568
 permanere 6,47
 tumescens tellus, mon-
 tosa 2,398
 uadere. pro, arripere 1,
 242. 9,198 inuadere
 ferro 2,315 inuasit
 Libye securi fata Ca-
 tonis, Cato securus fa-
 talem sibi. Libyen in-
 gressus est 9,410
 uehi Capitolia curru,
 triumphare 8,554
 uenit vulnus in vndis,
 irritum alibi telum
 3,582
 uidere, dedignari 2,
 551
 uidere igne rogi mise-
 ris, pro, ignem 7,798
 uidia. aris inuidiam
 futura parens 2,36
 inuidia mea 7,269
 inuidia tangi 9,982
 1052 inuidia Deo-
 rum 4,244 inuidia
 Deorum 9,66
 uidiolosus 9,505
 uigilare, de spectro aut
 imagine rei vigilantis
 memoria, aut in so-
 mniis obuescente 7,
 766
 uita dextra 1,378
 uultum, impunitum 5,
 260
 vndis Rheni, ad ripas
 Rheni, in regionibus
 ad Rhenum sitis 4,
 696
 uoluer. Orbem tene-
 bris 1,542 artus 6,
 588 populos vna rui-
 na 7,89

inumbrare 4,456
 Iolcos Theſſaliæ vrbs, ex
 qua primùm soluit
 Argo, aut Pagafis 3,
 193
 Ionium mare. Ionix vn-
 dæ. Ionii fluctus, &
 simpliciter Ionium. ma-
 re quod ab Egypto
 vsq. ad mare Adriati-
 cum & Siculum se ex-
 tendit 1,103. 2,624.
 3,3. 5,614. 6,27.
 362
 ira. iram colligere 1,
 207. 2,93 iram Supe-
 rium querere in extis
 1,617 iræ patuere
 Deum 2,1 irarum sti-
 mulos mouere 2,324
 iras premere 2,521
 iras militum tentare
 2,529 in iram exire
 3,112 ira nobilis 3,
 614 præceptis 4,267
 cadens 4,284 defa-
 niens 5,303 irarum
 motus 7,386 iræ vio-
 lenti gurgitis 10,316
 iræque metusque ani-
 mostangunt 10,443
 irasci Deis 8,665
 iratus bellis 7,65
 ire. ire contrarium 1,77
 hoc ibitur ordine bel-
 li 2,224 ire incassum
 2,263 ire ad mortem
 2,282 sic eat 2,304
 ire omnia fati Caesaris
 4,144 ire ad domi-
 nos, in feruitutem 4,
 217 in nefas 4,243
 non paruo sanguine
 Magni ista dies ierit
 6,158 ire, pro, fluere
 7,176 ire ferro in pe-
 ctora cognata 7,323
 it timor in omnes 7,
 544 ire in aliquem 7,
 578 in enses 7,670
 in thalamos, nubere
 8,88 ire per ista si po-

375
 tes 8,439 ire in tu-
 tum 9,234 ire sub
 arma, subiugari 10,5
 it per omnes, quod
 vulgatur 10,197 in
 scelus it Pharium pœ-
 na, quod alioqui pœ-
 na est, fit scelus, si ab
 Egyptiis perpetretur
 10,343 ire in iugu-
 lum Caesaris 10,393,
 409
 irreducem viam carpere
 9,408
 irrita tela 3,580, 722
 irrita fati 10,344
 irruere cladibus 7,60
 irrumpens fama animos
 1,470
 Isapis Flaminix fluius
 2,406
 Isara fluius ad Ceme-
 nū montem in Rho-
 danum influens 1,
 399
 Isarus Piceni fluius 2,
 406
 Isis, quæ & Io, Inachi fi-
 lia, à Ioue in Egy-
 ptum aucta 6,363
 Egyptiorum Dea, ea-
 dem quæ Luna: eius
 sepulcrum apud Mem-
 phim 9,158 recepta
 in templa Romano-
 rum 8,83 eius tem-
 plum vetustissimum
 Alexandria 10,15
 Ister, Danubius, fluius
 in Euxinum influens
 2,50, 418. 3,202. 5,
 437
 Isthmos, propriè angu-
 stior pars Peloponne-
 si, in quo Corinthus 11,
 101
 Istri, Illyrici populi ab
 Istro fluuiio quem ac-
 colunt 4,529
 Italia, regio nobilis 2,
 701, 397, 415, 659
 olim contigua Sicilia
 2,3 2,435

in calida 11. Ag 3

2,435 à quâ diuulsa
maris vi aut inunda-
tione 3,60
Italix vastitas impuran-
da bellis ciuilibus 1,
24,7,392
Italia in potestatem re-
ducta à Cæsare 5,266
iter. perdere 2,442 de-
flectere 3,337 rapere
4,152 furti raptum
6,122 carpere 6,573
querere per armâ 7,
498 iter pensare, com-
pendium itineris face-
re 9,685 iter emeti-
ri 9,735
Itonus: Thessaliæ rex in-
uentor auri argenti que
conflandi, & monete
percutiende 6,402
Iturei, Cœlesyriæ popu-
li, auxiliares Pompeio
7,230,514
Iuba rex Mauritanix 6,
309,119,213,300,
869,10,475 auxi-
lium fert Actio Vârô
4,670 priuatum Cu-
rioni infensus, & cur
4,687 Curionem fa-
mâ: exiguarum copia-
rum decipiens, ichneu-
moni comparatus 4,
6724 Africa rex dictus
à Senatu 5,56 suspen-
sus Pompeio, & cur
8,243,443 à Cæsare
profligatus 10,146
iubere: iussa Vrbs rapit 1,
483 semel omnia in-
ferat 2,148 iubere
classica 2,528 iustus
dux 10,17,79
Iudæa, regio notissima 2,
593
Iudæorum Deus incertus
2,593
iuga curuantur mali 2,
695
iugulus, cædes 7,325
iugulum confodere 3,
122

743 iugulo quæsitum
7,434 iugulis bella
gerere, cædi 7,533
iugulatorum recens fluens
sanguis in vsu Magis
6,554
Iugurtha à Mario trium-
phatus 2,90,9,600
Iulæa gens à Troianis or-
ta 9,995 Iulæa gentis
penates 1,197
Iulia Cæsaris filia, Pom-
peii vxor 8,104,10,
77 filiam abortiit 9,
1049 eius mors 1,
113 eius imago fu-
rialis apparet in fo-
mnis Pompeio 3,10
eius verba 3,12
Iulius Phrygius, Afcenius
13,213
iungere toris mariti 2,
329 in seriem 7,493
Iuno Moneta 1,380
Iuno iniqua Herculi fu-
rorem immisit 1,
576,4,637
Iuppiter 1,35 quid verè,
& ubi 9,580 Deus
cali motor 6,464 an
regnet 7,447 eius
pars magna terris in-
serta regendis 5,95
aëris dominus 4,112
æther 9,4 propriè ful-
mina gestans 7,150
tonans 6,467 eius te-
la, fulmina 7,197 Iu-
piter pluuia 8,447,
9,436
Iuppiter in pluuiam au-
ream conuersus, stu-
prata Danaë, genuit
Persea 9,659 eius vo-
lucer, aquila 9,902
Iuppiter, Planeta mitis 1,
661 eius officium
10,207
Iuppiter Capitolinus, ei
serta laurea ferre, &
sacrificare ob victo-
riam moris erat 7,42

Iuppiter Latijs, vel, La-
tialis, qui Albæ col-
batur: ei noui Consu-
les quotannis sacrifi-
cabant Feriis Latini
1,198,5,400,8,215
Iuppiter Castus, templum
Iouis in monte Casto
Aegypti 8,851
Iuppiter corniger, Am-
mon 9,545 vide
Ammon.
iurare per numina Cæsa-
rum, vt Deorum, solit
Romani 7,455
iurata manus in gladio
9,850
ius. ius datum sceleris 1,
ius est, licet 1,276 iu-
ra inania 2,316 ius
totius mundi 2,321
populus què sua iuri-
tueatur, populus liber
3,151 ius sibi facere
in iugulos 4,321 ius
ferri 5,312 factorum 6,
824, iuris sui haberi-
gentes 7,55 iuris arx
7,594 ius animi ha-
bere 8,636 iuris sui
esse 8,660 ius belli
9,195 in iura aliena
venire 9,212 ius le-
gum, libertas 9,560
ius Catonis, imperium
9,747 ius habere in
quempiam, i. vim, po-
testatem 9,887 ius,
potestas 9,1054 ius
mundi, gentium 10,
471
iustitium ferale, luctus
publicus 2,18 iusti-
tio clausa fora 5,32
iustitium templi, i. fe-
rix, intermissio à vati-
cinio 5,116
iustum, iusto quoque ro-
bur amoris restitit 2,
379 iusta prelia 2,
540 iustanauis, non
piratica 3,228 iusti-
reucen-

reuerentia 9,192
tum esse, multis ob-
nit 8,484
tare .i. delectare, pro-
desse 9,200
at 4,253. 5,712,
812. 6,495. 7,655,
698. 794. 8,356,
576. 9,853
uencus, pro corio bu-
bulo 4,132
uenis natans (prælio
Maffiliensi) inter duo
rostra collisus scindi-
tur 3,652
uentus, fuimus nati in
tempora Punica 2,45
ion, Centaurorum pa-
ter 6,386

K

CALENDÆ Ianua-
rii 5,5

L

LA B I supernè 6,376
in vulnera 7,604
abienus Cæsari mili-
tans, fortis erat & fe-
lix: Pompeio, contrà
5,346 hortatur Caro-
nem explorare oracu-
lum Iouis Ammonis
de euentu belli ciuili
9,550
labor mundi 1,417 ætas
impensa labori 2,569
cedit in immensum
cassus labor 2,663 la-
bor fortunæ 5,696
labor .i. cura, sollicitu-
do 6,492 labores So-
lis aut Lunæ, pro ecli-
psi 6,505. 7,4 labor
non humilis 6,602
laboris cura 7,209
labor Romanus 7,
312 laboris florigeri
studium, de apibus 9,
289 agitare mentem

IN LVCANVM.

serie laborum 9,295
labor (opus manu fa-
ctum) humanus, vi vel
æuo facilè labefacta-
tur 6,20
laborare. iustos Fortuna
laborat esse ducis mo-
tus 1,264 laborare ne
3,62 laborare, pati
laborem 5,633 labo-
rare. i. velle, niti, cona-
ri 7,665 laborare in
regna, stabiliendo re-
gno 9,258 laborare
.i. grauari onere, pon-
dere premi 9,365. 10,
140
lacerti. lacertis paribus
3,525 lacertos iacta-
re, natare 3,662 excu-
tere 4,386 tendere 7,
469
laceßere. se dolor ipse la-
cessit 2,42 mare laceß-
situm 3,193 laceßere
pugnam 3,553
Lacinia templa, promon-
torium Lacinium in
Calabriâ, in quo tem-
plum Iunonis 2,434
lacrymæ. in lacrymas
cunctorum lumina sol-
uit, omnibus lacrymas
exciuit 8,107 lacry-
mis perfrui 9,112 la-
crymarum vena ocu-
los refugit, lacrymæ
non suppetebant 9,
746
Lælii primipili promit-
tudo in bellum ciuile,
& oratio ad Cæsarem
1,360 & seqq.
lætus tumultus 3,102
nulli læta marito 8,
29 læta voces 7,11
res 8,534 lætè accipe-
re 2,273
lætificare 3,49
læuo volatu vulturis 7,
437
Lagus Ptolemæi, qui

loquim nube rem v 454.

378

Alexandro mortuo Æ-
gyptum occupauit, po-
sterisque suis reliquit,
pater. vnde, Lagos, pro
quocunque Ptolemæo
10,86
Lagea stirps, item, do-
mus, Ptolemæi reges
8,692. 10,414 Lagea
proles, Arsinoë 10,
522 Lagi regio, arua,
rura, regnum, pro
Ægypto 5,62. 8,443,
802. 10,4 Lagi regia,
Alexandria 10,527
Lagea inuentus, Ægy-
ptii 10,394 Lagrus
Nilus 1,684
lamentum sonantia 7,706
lampas .i. ignis, incen-
dium 5,134
lampades, ignes siue fa-
culæ in aëre latiores
1,532. 10,503 *lancæ*
lana funerea 2,367 *1.210*
lances, vasa sacrificiis
apra extis imponendis
6,710 *languentia*
languentes stellæ 2,723 *languentia*
languentia spatio lumi-
na 4,169
languidus æuo 1,504
languida tela 7,562
languor maris 5,449
lanugo malas fuscans
10,135
Lapithæ, Thessaliæ po-
puli, equorum domi-
tores 6,399
lapis purpureus, pro Sac-
do vel Porphyrite 10,
116
lapsus grauis sub nimio
pondere 1,71 lapsum
minari 6,136
laqueata recta 10,112
Lares .i. Dii domestici,
Penates 1,506 sed
passim pro domu ipsâ
etiam pro patriâ.
Lares (simulacra Deo-
rum Penatium) sudâ-
rum

- runt 1,557
 largus aquæ 9,608
 Larissa, ciuitas Theſſalix 6,355. 7,712 Pompeio profugo omne auxilium offert 7,713
 larix, arbor refinifera 9,920
 laſa radix, vetus & deſecta 9,968
 laſſare Deos 5,595
 laſſatum æquor fluctibus 5,703
 late mihi, pro, me: niſi, mihi, ſit, pro quantum ad me 1,419
 latebræ ferarum 2,153
 ſcelerum 4,195
 latere in æquore 1,654
 latex, humor 4,293
 Latiale caput, Roma, aut Iouis Latialis templū, quod Albæ; aut etiam ipſe Iuppiter Capitoli- nus 1,535
 Latine Feriæ, ſacra Iouis Latialis, quæ ex inſti- tuto Numæ quotannis Conſules cum Senato- ribus Albæ celebra- bant 4,550. 5,401. 7,395
 Latinum nomen 7,391
 Latium Italiæ nobilis re- gio, in quâ Roma: vn- de Latium, Latius Or- bis, pro Italiâ aut Ro- ma 1,253. 2,196, 432, 447. 8,235, 345. 10,59 Latius, Latia & Latium, pro, Romano, Romanâ: vt, Latius dux 9,546. 10,358, 536 Latia turba 7,656, 844. 10,403 Latia arma 8,501 Latii faſti 2,645 Latii faſces, Con- ſules Romani 3,32 Latia acies 4,8 naues 9,1079 Latia Muſæ,
- poema Latinum 9,983
 Latium corpus, concor- dia Romana 10,416
 Latia vitis, Centurionis inſigne in manu vitis 6,146
 Latia volucres, Aquilæ legionum 6,129
 latrantes flebile canes 1,548
 latus belli, aciei 7,523
 laterum textura, in cor- pore humano 9,777
 laudis materia 8,75
 laudibus in longum æ- uum dimittere 1,448
 Lauinium vrbs x ab Vr- belapide 9,991
 Laurentum, oppidum Latii, regia Latini 7,394
 lauriſera iuuenta, trium- phalis 8,25
 laurus Theſſalica in Py- thiiis 6,409
 laurea, pro victoriâ 1,122
 lauro coronati Capito- liū aſcendebant triū- phantes, laurumque in gremio Iouis depone- bant *Caluſy p.* 1,287
 laxæ veſtes 7,8,367
 laxare, laxantur Tartara in pœnas 3,17 laxare iter fluuiis 4,116 ſi- nus veli 5,427 ſpes ſuas 5,533 laxare, la- xius facere 6,72 laxa- ta claſſis 3,548
 Leandri & Erûs amores 9,954
 lectum, electum 7,142
 lectus viduus 5,806
 lectorum ſtrata purpurea & plumata 10,123, 125
 Ledaæ ſidera, Gemini: Caſtor & Pollux, Le- da filii 4,526
 legati iure gentium ſacri
- & inuiolabiles 10,471
 legere veſtigia 8,21
 legentium hiftorias affe- ctus inclinant in par- tes 7,210
 legio, quam Pompeius Caſari poſt cladem Cottæ in Galliam mi- ſerat, & Caſar ob me- rum Parthorum remi- ſerat, Luceriæ præſidio relictâ 2,473
 lex, leges, leges & plebi- ſcita coactæ 1,176
 medias leges perrumpere 1,322 lege tenere 2,10 leges æui 2,82 In- ferorum 6,635 le- gum fræni 2,145 le- ges ſilentis 1,277. 5,31 legum libera 6,301 leges ſancire ſan- guine 7,351 leges, pro libertate & tem- pore Conſulum 7,579. 584. 9,267, 385, 560 legum viſce- ra, Senatus 7,579 le- ges factorum 8,568
 lex loci, forma 9,307
 leges ſupernæ 9,557
 lex mundi 10,201
 lex, pro more, conſue- tudine 10,228
 leges, quæ à Conſulibus ferebantur, vt plebi- ſcita à tribunis 1,176
 leges bello coactæ ſilent 1,277
 leges in pace timendæ 2,252
 leges à Cæſare tolli ma- lint, quàm à Metello ſeruari 3,140
 Leleges Theſſalix populi 6,383
 Lemanus, lacus per quem tranſiit Rhodanus 1,396
 Lentulus Spinter Aſcu- lum

IN LVCANVM.

in deferit 2, 469
 quæ copia ad Cæsarem
 accipiunt 2, 470
 socius coniur-
 ationis Catilinae
 3, 43
 Consul initio
 belli Ciuilis. eius ora-
 tio ad Senatores in
 foro 5, 16 præfectus
 iustro cornu in acie
 pharsalicâ à Pompeio
 2, 17 eius Pompeio
 auxilia à Parthis pe-
 re dissuadentis verba
 3, 28 & seqq.
 parere 10, 397
 visum est 2, 110
 Signum caeleste 1,
 58. 9, 537. 10,
 10, 234, 306 Leo-
 nis solstitiale caput 6,
 37
 ieiectis in oculos
 testibus capti 4, 686
 blandi Magis 6,
 87
 idius Consul conatus
 rescindere acta Syllæ, à
 Pompeio & Catulo in
 Alpibus victus 2, 547.
 3, 808
 idorum familia no-
 bilis Romæ 7, 583
 tis minor, Libyphe-
 nicum Africæ vrbs,
 solo fertili 9, 524,
 948
 læ sagittæ Herculis,
 quia sanguine Hydrae
 læ tinctæ 6, 392
 sbos, insula maris Ae-
 gei sub Troade, in quâ
 Mitylene vrbs, in
 quam bello Pharsali-
 co secesserat Cornelia
 Pompeii vxor 5, 725,
 744. 8, 40, 108, 123,
 131, 135, 139, 144,
 204, 587, 640
 ethe. Lethæa ripa. flu-
 men Inferorum, obli-

uionem inducens, vel
 obliuio ipsa 3, 28. 5,
 221. 6, 769
 Lethe, Africæ fluius, ob
 similitudinem nomi-
 nis cum Lethe Infer-
 nali etiâ creditus obli-
 uionem parere 9, 355
 letum in vulnera spar-
 sum 3, 591
 letificum, mortale 9, 901
 leuare. leuat spes mentes
 trepidas 1, 523 leuare
 Orbem populis 2, 275
 leuare terras monstris.
 4, 610 leuare se terrâ
 6, 756
 Leuca Appuliæ opidum
 5, 376
 Leucas. Leucadius ver-
 tex. promontorium
 Epiri, vbi Actium, &
 sub quo Leucadius fi-
 ntus, seu, gurgis, sinus
 maris Ambracii, in
 quo prælium nauale
 inter Augustum & An-
 tonium 1, 43. 5, 479,
 638. 7, 872. 8, 38.
 10, 66
 Leuci, Belgicæ populi,
 boni iaculatores 1,
 424
 leuior auxilio, releuatus
 liberior 9, 938
 leuis armatura, sagittarii
 & funditores &c. 7,
 508
 leuitas Græca 3, 302
 Leups quidam in exerci-
 tu Catonis ab aspide
 ictus somno perit 9,
 81 & seqq.
 libamina 4, 198
 liber. liberunt. legum li-
 ber 6, 301 liberum
 nasci, aut, mori 7,
 375, 376 liberum
 fortunæ, à fortunâ 7,
 818 liber culpâ 8,
 647 liber meatu, de
 vento cui nulla sunt

377
 obstacula 9, 453
 libertas, pro licentiâ. li-
 bertas data odiis 2,
 145 libertas fugæ 8,
 371 scelerum 8, 491
 loquendi 9, 558
 Libertas publica. virtur
 armis 4, 578 partes
 pro Libertate 9, 29
 Libertate saluâ potens
 9, 193 Libertas ficta
 9, 206 Libertas sibi
 Orbem reddens, pro,
 Libertas Orbi reddita
 10, 25
 Libertatem ad extremum
 prosequi. constituit
 Cato 2, 303
 Libertas populi seruien-
 tis libertate perit 3,
 145
 Libertatis vmbra velle
 quod imperatur 3,
 146
 Libertas numquam bene
 pro pace datur 4, 227
 Libertatis minor cura
 Diis quàm vindictæ
 4, 808
 ob Libertatem amissam
 querelæ 7, 432
 Libertatis assertor Sena-
 tus 7, 580
 Libertas & Cæsar tan-
 quam par gladiato-
 rum inter se certan-
 tium 7, 696
 Libertatis spes, rerum vi-
 tima 8, 453
 Libertas vera extincta à
 Syllâ & Mario; sed et-
 iam species eius à Cæ-
 sare 9, 206
 libet 9, 852
 libidinis portenta 8,
 414
 Libo (Scribonius) fuga-
 tus à Cæsare ex He-
 truriâ 2, 462
 librâ examinare 8, 467
 Libra, Signum caeleste,
 quod ingresso solis fit
 a 5 xquil-

378

æquinoctium autum-
nale 4, 58. 8, 467.
9, 534. 10, 227
Liburni. Liburna terra.
Illyrici populi, unde
naues Liburnicæ 4,
530. 8, 338
liburnæ, biremes 3, 534
Libya. Libycæ. Libycus
Orbis. Libyssa, & Li-
byca terra. Libycæ
oræ. sedes. Libycæ ar-
na. Africa tertia pars
Orbis 1, 206. 2, 164.
3, 70. 294. 4, 582.
611. 6, 788. 817. 7,
223. 711. 9, 44. 119.
386. 411. 547. 666.
690. 733. 943. 10,
38. 79
Libycum, pro, Africum:
ut, Libyca antra 4,
594 Libycæ fraudes
4, 736 aues 4, 809.
ruinæ 8, 269 Liby-
cum æquor 8, 862.
Libyci crines 10, 129
Libyes Mars, bellum Pu-
nicum 1, 255
Libycus triumphus Ma-
rii, de Iugurthâ 2, 69
Libycæ ira, Marii in
Africa exulis 2, 93
Libycæ elades, Africanæ,
belli Cæsaris cum Sci-
pione 6, 62
Libycæ terræ bellua, ele-
phas 6, 207
Libys, pro quouis vena-
tore 6, 221
Libyca lampas, rogus ab
Annibale accensus Pau-
lo Emilio 7, 800
Libys polus. i. Meridio-
nalis, Australis 9, 377
Libycus ignis, Linea æ-
quinoctialis 9, 338
Libycæ extrema 9, 598
mortes, venena 9, 707
pestes, serpentes 9, 805
Libycæ, pro regno Iubæ, &
277

INDEX

Libycæ arenæ, Egypti 2,
417
licia diuerforum colo-
rum telis immiscere,
inuentum Alexandri-
norum 10, 126
licet, etiam si 6, 715
licuit mihi, potui 4, 638
ligatus torpore 5, 434
Ligeris Gallicæ fluius
Celtas ab Aquitanis
seiuungens 1, 439
Ligures, Gallicæ Cisalpinæ
populi, olim cornu in-
signes 1, 443
Lilybrum Siciliæ pro-
montorium Africam
respiciens 4, 583
limes vitalia secans, dia-
phragma 1, 623
limes Solis iniqui, Zona
torrida 7, 867
limes angustus portus
mittens naues in æ-
quor 2, 709
limite non flexo, re-
cursu 3, 218
limina ædium coronata
in nuptiis 2, 354
limina ædium calcare
inesas nouæ nuptæ 2,
359
limine hædere abeuntem
1, 507
Lingones, Gallicæ populi,
pictis armis insignes
1, 398
lingua. soluit fama in
præconia linguas 1,
472 lingua, exsecta
palpitat 2, 181 lin-
gua, agger arctus in
mare productus 8,
614 lingua squamosa,
præfita 4, 325 lingua
proiecta equi, lassæ 4,
715 lingua, tacita,
quæ loquitur tacite,
murmurat 6, 701 lin-
guæ commercia 6,
701. 8, 348 lingua
vibrata serpentum 9,

631 linguæ magi
notæ Hieroglyphi
3, 224
linum, & lineæ veste
usu & honore a
Egyptiis 9, 159 hi
liniger, de sacerdotibus
Egyptio 10, 1
linthea suffigere antem
vela colligare 9, 3
liquebat misero, exi-
mabat miser 6, 4
Liris, fluius ex agro
stino prope Mintum
in mare Tyrrheni
influens 2, 4
lis, secundum Emathiam
lis tanta datur 8, 3
Lissum Epici, opidii m-
ritimum 5, 71
litare, sacrum 1, 632
brasiliantes 6, 524
tare, sacrificio peraci
Deos placare 7, 17
littus, dubium 1, 40
littora crescunt, reli-
bente mari 4, 42
littora resonantia aspi-
ram tempestatem præ-
sagunt 5, 551 litu-
malignum, difficil-
appulsa 8, 565 litto-
ra rumpere, de flumin-
10, 244
litui 1, 237 lituis elisu-
aër 7, 476
lixa 9, 593
locus, stare loco 1, 144
locum mutare 2, 137
locus exceptus sceleri
3, 333 loci maiestas 3,
430 locum promittit
ipse locus 4, 316 locus
rerum 4, 126 loco-
rum fortuna 4, 661
loco redire 5, 37 loci
sedes 6, 23 pax 6, 282
facies 7, 788 lex, for-
ma 9, 307 fors 10,
542 locum consume-
re 7, 461 loco secun-
do 8, 288
locis

IN LVCANVM.

si fulmen conei-
 & cōditum erat
liaria nomina da-
 608
ne longè nimium
proxima tellus 5,
6 longè mittere. i.
ancere, prolicere 7,
8 longè nascens. i.
od in longinquis
ionibus nascitur:
vt quidam inter-
tantur, longæum,
9, 921
mor dies, temporis
uturnitas 7, 846
inque messes, siu-
entum aduēctitium
66
inqua vulnera ca-
unt, eminus immis-
dis 3, 568
oni cum Ioue, oracu-
am Iouis consulere
558
eca, armatura ex con-
axis annulis seu cate-
aulis; hinc loricati,
gravis armatura mili-
es 7, 498
cani fiducia de im-
mortalitate suæ Phar-
calix 7, 209. 9, 985
ceria, Vmbræ oppi-
dum occupatum à Cæ-
fare 2, 473
cifer, stella Veneris, sta-
tione nouissimus exit
1, 232. 2, 725. 10,
434
cri pallidat abes 4, 96
stantium varii nexu,
artationes & com-
pressiones 4, 624
netari ignis luctatus
viridi robore 3, 503
luctans anima cum
morte lentâ 3, 578
uētificus 7, 2
ucus, ad Massiliam, de-
scriptus 3, 399 &
seqq. excisus à Cæsare

3, 433 & seqq.
ludere, eludere 4, 725
ludibrium maris, corpus
agitatū fluctibus 8,
710
lues, pro quavis perniciē
aut calamitate, vt ab
incendio &c. 1, 645.
3, 681. 10, 504
lugubria mæsti cultus 2,
365
lumen, lumina, pro oeu-
lis 1, 154. 3, 713. 740
& sepe.
lumina noctis, sidera 4,
282
Luna, primum Etrurix
aut Liguriæ oppidum
cum portu 1, 586. 2,
427
Luna. bigas agitans 1, 78
pluuias 1, 218 Luna
sidus secundū 1, 413
Luna coacta cornu
plena 1, 537 Luna di-
mediata periphraſis 3,
42 Luna dubitanda,
principio nouilunii
4, 60 Luna labores,
eclipses 6, 505 Lunare
virus, quod Luna ma-
gicis artibus coacta
despumat in herbas
aut cadauera 6, 669
Luna mæſta, obſcurior
8, 721
Luna Planete officium
10, 204 eius eclipses,
& vnde 1, 539. 6,
503 maxima eius
eclipses videntur in
Africâ 9, 693 obſcu-
rata carminibus magi-
cis ac si eclipsin pate-
retur 6, 500
Luna an cauſam deter-
ſtui maris 1, 410. 6,
479. 10, 216
Luna cælo deducta arte
magiæ in herbas de-
ſpumat 6, 505
Luna obſuſo cornu ſu-

379

gens; item cū caligo
orbem eius obſcurat;
tum rubicunda; item
luridum pallens; &
aliquando ſub nubes
abiens; ventorum &
tempeſtatum notæ 5,
546 & ſeqq.
Lunares horæ 1, 409
Lunaria incrementa, 2-
ſtus maris 10, 216
lunatâ fronte recedere 3,
3, 533
lunatum ferrum, harpes
falcata 9, 678
luſtra ferarum 3, 408
luſtrare, expiare 8, 101
luſtrare ſanguine hu-
mano 3, 405
luſtrales animæ, quæ
quaſi viſtimæ ab ho-
ſtili vi Romam expia-
runt 6, 786
luſtrum, & Urbis luſtra-
tio 1, 593
luſtrum, quinquennium
1, 283
luſtrum Lunare, v men-
ſium 8, 479
luſtrare terras atq. æquo-
ra, errare 5, 347
luteum, ruſſum dilutius
ad rubrum vergens 2,
361
lux. mæſta 1, 235 ru-
bens, 2, 721, luce lon-
gè relicta, longè à luce
4, 297 lux extrema,
diei 4, 447 dubia 4,
473 lucis color 6,
828
lux, pro die. luce nouâ
4, 328, 469, 7, 427
lux, ſplendor 4, 80
lux extrema, dies mortis
7, 185
lucis (vitæ) extremitas mo-
mentum 4, 484
lux metuenda, fulmen 5,
630
luxuries rerum prodiga
4, 374
luxus

- luxus Aegyptii explicati
10, 111 & seqq.
- Lyæus, Bacchus 1, 675
- Lycidas in prælio nauali
ad Massiliam vnco fi-
xus, retentantibus cru-
ra ipsius sociis ne at-
traheretur, auulsus
scinditur 3, 636
- Lycurgus Thraciæ rex,
qui sibi crura incidit
1, 575
- Lygdamus Tyrreno
oculos glande excutit
3, 710
- lymphari præcipiti gra-
du 1, 496
- lymphatus, furiosus; à
lymphâ aut aquâ, quâ
terrentur mori à cane
rabido 7, 186
- lynx, animal acutissimi
visus, cuius viscera
pollent ad artes magi-
cas 6, 672
- M.
- M**ACEDONES, Gre-
ciæ populi notis; à
Lucano interdum cum
Thessalis confundun-
tur; in genitiuo plura-
li Macetum, vel, Mace-
dum 2, 647. 5, 2. 10,
16, 28, 269
- Macedon, Alexander
- Magnus 8, 694
- Macra Liguriæ fluius
innavigabilis 2, 426
- Macrobiani populi Æthio-
pum 10, 280
- Meander Phrygiæ fluius
sinuosissimus 3, 208
- arte magicâ recto cur-
su actus 6, 475
- Menala, Arcadiæ mon-
tes 3, 177
- Meotis, palus in quam
Tanais influit, & quæ
se per angustias Bos-
pori Cimmerici in Eu-
- xinum exonerat: ex
adeogelu adstringitur,
ut equos & plaustra
sustineat 2, 641. 3,
277. 5, 440. 8, 318
- merere mortem 6, 790
- mæstus curarum 8, 165
- magiæ descriptio, ritus;
eius arcana; potentia;
cur illi Dii ipsi & an
pareant; magorum,
magarumque in Thes-
saliâ potissimum fre-
quentia; eorum men-
te seu epulæ; herbæ
item magicæ; anima-
lia &c. omnia ad tæ-
dium vsque descripta
6, 430 vsque ad finem
libri.
- magiæ linguæ, notæ
hieroglyphicæ 3, 224
- magi apud Chaldaeos &
Persas Parthosve infi-
gnes & venerandi 6,
449. 8, 220 & apud
Aegyptios 6, 449
- magister nauis 1, 501.
- 5, 645. 9, 44 classis
2, 696 ferarum 4,
242
- magna inferunt 1, 81
- Magnetes, Thessaliæ po-
puli, optimi equites 6,
385
- Magnus, pro Pompeio
passim.
- Magnus pro Cnæo Pom-
peii filio 9, 121, 145
- magnus annus, fertilis 3,
70
- magnò parare 1, 34
- maiestas. loci 3, 430
- maiestas non fracta
malis 4, 341 maiesta-
te salua 7, 378, 681
- maiestas nominis He-
sperii, Pompeius 8,
760
- maior in arina ruit 3,
37
- mala vel duri lacrymas
- motura Catonis
malorum turba 405
- malacia maris 3, 3
- summæ malaciæ
tranquillitatis 1, 11
- descriptio 5, 430
seqq.
- mala lanugine fus-
10, 135
- Malea Laconiae prom-
torium, quam Do-
vocat, quia Dores
coniam incoluerat
58. 9, 36
- Maliacæ aquæ, Malia-
sinus sub Macedo-
6, 367
- maligna vnde vena, i-
pura aut tenuis
500
- Mallos oppidum Cilic-
3, 227
- mâlus nauis. mali ve-
feri pondera 1, 50
- mali iuga curuant
2, 695
- manare cerâ 10, 49
- mandare decreta 1, 48
- mandare ad ymbras
569
- manere. mansurus in si-
cula 8, 7
- manes, id est, Dii Infer-
item anima separata
corpore defuncti; ali-
quando pro cadauere
aut cineribus, aut se-
pulcro 2, 173. 3,
13. 4, 790. 5, 636. 6,
666. 807. 7, 458. 8,
796. 844. 9, 151,
976
- manicæ, manus ferreæ,
seu harpagones nauibus
hostilibus arripiendis
3, 565 vide manus
ferreæ
- manipuli, cōubernia mi-
litum; trigesima pars
legionis; sed usurpa-
tum pro numero quo-
uis

magnum mare v. fig. 656

IN LVCANVM.

militem 1, 296.
1, 7, 327 manipulis
sa acies, confusa
436
manus nulla va-
2, 56 manus tor-
2, 78 caeca 3, 722
a 6, 190 manum
e 1, 147 iniicere
s 3, 242 manu
riente ferire 4,
o manu dilata 8,
8 manus ignauae 1,
4 seuae 2, 96 ma-
miscentur 3, 569
sinus incertae 3, 692
gatae, Romani 7,
9 venales 10, 408
nus in bellapromit-
e 1, 383 complon-
tenere 2, 292 exer-
re 3, 692 praebere
558 oculis immer-
re 6, 541 in hostem
amittere 7, 509 in-
tere 8, 552 manibus
enfare 3, 664 a ma-
ibus cecidere suis 3,
68 manibus fene-
am ducere, sustenta-
manuum labore 5,
35 manibus dece-
tis vacuum comple-
a cubile 5, 809
nus, copiae 4, 137
nus excrementa, vn-
gnium refegmina 6,
543
nus ferrea, vinci fer-
rei, seu manica attra-
hendis nauibus 2,
712. 3, 635
nus ducis, milites 5,
311
apalia, Afrorum do-
mas culmais contextae,
quae plaustris inter-
dum circumuehebant
2, 89. 4, 684. 9, 945
arcellus loquax, hostis
Cesaris, collega Lentu-
li 1, 313

marcentes tenebrae 6,
646
Marcia, Marci Philippi
filia, cum Catoni prio-
ri marito tres liberos
peperisset; ab eo con-
cessa Hortensio, cui et-
iam peperit: illo mor-
tuo, ad Catonem redit,
& recipitur 2, 326 &
seqq.
mare. mutatur gurgite
Nili 1, 684 clausum
inuersa nauis 3, 652
iacens seruatum bello
3, 524 refluxum 4,
428 rauca geinit, post
uentum vehementio-
rem 5, 218 molle 8,
98 frangitur, vadis aut
littore 9, 308, 323
mare non mare cum
torpet quiete 5, 453
maris pax 4, 437
claustra 2, 684 lan-
guor 5, 449
mare extetius, Oceanus
mundum ambiens 10,
37
Mare Rubrum, quod &
Sinus Arabicus 6, 672.
10, 314 Maris Rubri
spolia, gemmae & mar-
garitae 10, 139
maris malacia 1, 259. 3,
523. 5, 432 compa-
rata Bosporo aut Meo-
tidi glacie adstrictis 5,
436
mare intra se marmu-
rans, signum futuro-
rum ventorum 5, 565
Mareotis, palus Aegypti,
aliquando pro ipsa
Aegypto 9, 154. 10,
117 Mareotis vna 10,
161
Maricae regna, Mintur-
nensium ager, & in eo
lucus Deae Maricae sa-
cer 2, 424
maritus. maritos exci-

381

pere 2, 339 nulli laeta
marito 8, 89 mariti
toris iungere 2, 329
marito dimitti, repu-
diari 5, 765
C. Marius de Iugurtha
triumphauit subacta
Africa, & de Cimbriis
ac Teutonis 2, 69, 90
Libertatis diminutor
4, 822. 9, 204 exul &
profugus, in paludibus
Minturnensibus deli-
tescens; & in carcere
Minturnis, ut Fortunae
depositum, quamuis
destinatus morti, per-
cussore maiestate ter-
ret, & a Minturnensi-
bus dimittitur 2, 70
& seqq. in Africam
eiectus 2, 88 in ruinis
Carthaginis latet, tan-
quam solatio eorum
quos vicerat, & rursus
sui animaduertentis
ruinas tam potentis
reip. 2, 90, 91 copias
colligit 2, 93 Romam
redit, & septimum
Consulatum obtinet
2, 99, 130. 8, 269
crudelia facinora ex-
ercet 2, 99 & seqq. si-
gnum hoc dederat
suis, ut quibus salu-
tantibus osculandam
manum non porri-
geret, eos occiderent
2, 113, 126 obit 2,
130 eius sepulcrum
ad ripam Anienis 1,
582 eius umbra agri-
colis apparens initio
belli civilis Pompeia-
ni 1, 583
M. Marius, Caii frater, ad
sepulcrum Catuli la-
ceratus, & post singu-
lorum membrorum
carnificinam, tandem
oculis sui corporis la-
nient

nienæ spectatoribus
effossis oecus 2, 175
& seqq.
Marii, tanquam exem-
plar perduellis & cru-
delis nominati 2,
227, 546. 6, 794
Marianorum cædes apud
Sactiportum 2, 134
apud portam Colli-
nam 2, 135
Marianorum temporum
adumbratio 2, 68 vs-
que ad 134
Marinaria, Marmarica
caterua, Africa popu-
li in Libyâ Mareotide
3, 293. 4, 680. 9,
893 Marmarica are-
næ, & Marmaricum,
pro Africa & Afris 6,
309
marmora secta laminæ
marmoreæ quibus
muri incrustabantur
10, 115
Mars, pro bello, acie, præ-
lio, passim. hinc, Mars
secundus 4, 388. 6, 4
Mars cæcus, bella in-
certa 7, 111 Marte de-
tectæ, aperto bello 10,
346 Mars dexter, cor-
nu aciei dextrum 7,
220
Mars, pro trophæo 6,
256
Martis Planetæ officium
10, 206 damnosus 1,
660, 663
Marsi, Marsus ager, popu-
li Italia 2, 430. 9,
790
Marsya Phrygiæ amnis
3, 207
massa metalli 6, 403. 7,
753
Massagetae, populus Scy-
thicus ad Danubium
2, 50 vicini & hostes
Sarmatis, lac equinum
cum sanguine mixtum

INDEX

potantes in alimen-
tum 3, 283
Massilia, Phocensium pa-
tria, profugorum co-
lonia in Galliâ Nar-
bonensi (alieno in lit-
tore) socia Romano-
rum, vrbs libera 3,
307, 340. 4, 257. 5,
53 Massilienses neutri
vr esse possint bello ci-
uili, petunt à Casare
3, 307 & seqq. quod
negat Casar, eosque
obsidet (Massiliam, in-
quit, delere vacat) 3,
356 & seqq. lucus vi-
cinus vrbi à Casare,
etsi trepidantibus mi-
lilibus, abscindi iussus
3, 426 ipso præeunte
3, 433 Massiliensibus
letatibus, vindictam-
que diuinam speranti-
bus 3, 446 ad eorum
muros subuertendos
Caesariani omnibus
modis laborât 3, 474
illi eruptione muni-
menta omnia & ma-
chinas Rom. incen-
dunt 3, 498 post cõ-
mittunt omnes spes
suas certamini nauali
3, 516 vt habiles na-
ues regique faciles ha-
bentes, & ipsi periti
rei naualis 3, 553
Massiliensium pagna
naualis cum Caesaria-
nis 3, 538 & seqq. vi-
cti 3, 752 eorum con-
sternatio 3, 756
Massyli, Numidarum
gens in Africâ, quæ
equos solâ virgulâ re-
git 4, 682
matrem pregnantem fa-
cere qui fas putat, ni-
hil nefas putabit 8,
409
materna vis 2, 338
materia laudis 8, 75
nix 8,
Martinus, mons Apu-
9, 185
matrona ventriloqua
675
maturum .i. properu-
ritum, festinum, pa-
tum 1, 645. 2, 51
7, 668. 10, 421
matutini radii Solis
521
Mauors, Mars 7, 5
Mauri, Africa ad Oc-
cidentem populi 3, 29
9, 300 pro quouis p-
pulo barbaro aut er-
deli 10, 4
Mauri nigri vt Indi
679
Mauri dubie fidei, & f-
lerti fallacique ing-
nio 8, 28
Mauri hospites suos co-
locantes instar sco-
pæ in exercitum sagi-
tandi 10, 45
Maurus, Iuba rex Maur-
tanix 8, 28
Maurusia robora, arbore
Mauritanix 9, 42
Mausolea, sepulcra quo-
rumcumque princi-
pum; alioqui propri-
Mausoli Carix regis 8
697
Mazax, Africa populi
sagittandi peritus 4,
681
meatu liber, de vento cui
nulla sunt obstacula
9, 453
Medea Colchorum regis
filia, hominibus ex-
dentibus draconis or-
tis iram immisit ma-
gicis artibus vt inter
se confingerent 4, 556
in Thessaliâ herbas
magicas necdum sibi
cognitas repperit 6,
442 fugiens cum Ia-
sone,

IN LYCANVM.

Se, vt patrem infe-
rentem remoraretur,
Syrum fratrem in
fista dissectum per
uia sparsit loca 10,
6
Asia populi Persis
Hyrcanis vicini, sub
perio Parthorum;
Parthis Lucano
minati 2, 49. 4,
1. 7, 514. 8, 216,
8, 326, 368, 386
ucti regnari 7,
42
icamen croceū tin-
dis crinibus Indo-
m 2, 239
icina modum excef-
2, 142
ium. Orbem tenere
medio 1, 38 abire
medium 4, 491
mediū tenere 4, 652
medium dare 7,
66
lius axis, linea equi-
octialis 10, 287
lii ignes celi, & me-
lius dies .i. merides
3, 337. 9, 606
duana, Andium in
Galliā Celticā fluuius
1, 438
dulla arboris 4, 318
dullas carpere 9, 741
dusa fabula 9, 624
& seqq.
gera, Furia 1, 577. 6,
730
las Thessaliæ fluuius
6, 374
leager Oenei filius,
Calydonis rex 6, 365
elibera Magnesix in
Thessaliā ciuitas, in
quā natus Philoctetes,
donatus ab Hercule
sagittis, ob incensam
ab eo pyram in quā se
Hercules combussit 6,
354

melius 3, 111 in melius
mutare 6, 60
melior hortando vulgo
7, 249 melior cessisse
loco quā pellere, fu-
ge aptior quā pu-
gnare 8, 381 melior
suadere 8, 482
membrana, pellis 6, 679
membra. æquata mem-
bris vulnera 2, 177
membra contendere
3, 624 defecta robore
3, 625. 4, 600 omnia
neruis membra relicta
labant 8, 60
Memnonia regna, Orien-
tales populi, à Mem-
none Auroræ filio 3,
284
Memphis prima vrbs
planæ Egypti, in quā
puteus est in quo no-
tantur incrementa Ni-
li; hinc Nilometrium
dicta 8, 477 passim
pro Egypto; & Mem-
phiticus, Memphis
pro Egypto, Egyptiā
1, 640. 3, 222. 4,
136. 6, 449. 8, 542.
10, 5, 272, 330
mens. occurrere menti
1, 480 mens certa ma-
lorum 3, 37 sit mens
ista quidem cunctis
3, 324 mentes repe-
seunt 4, 284 menti
abest fauor 4, 399
mentes ad summa pa-
rata 4, 536 mens va-
ria 4, 704 mentem
ferre transuerso tor-
rente 4, 813 mens sa-
cro furore instineta 5,
150 mentes dubiæ 5,
256 mentes æquæ, id
est, bonæ, piæ, faciles
5, 727 mentem para-
tam verba destituunt
5, 731 mens durata
malis 5, 798 pugna

383

mente propinquus 6,
1 mens, præfaga 6,
415. 7, 187. 9, 120
conscia 7, 784 mens
fugæ .i. voluntas, con-
siliū fugiendi 9, 226
mentis tumultus 7,
183 pondera 8, 280
custodia .i. confirma-
tio, constantia; vel, vt
alii, tacita & quasi in-
trō custodita cogita-
tio 8, 635 mentem
erigere 8, 75 incende-
re 10, 148 mente
Deum gerere 9, 564
mentes componere ad
virtutem aut labores
9, 380
mens hominum malo-
rum præfaga 7, 187.
9, 120
mensa. mensa festa 2,
123 mensæ militares
in castris duro cespite
instituta 4, 197 men-
sæ lautæ gloria 4, 376
mensis humanis inco-
gnita 6, 116 mensæ
rotundæ citreæ 10,
145
mensura timoris 3, 100
secandi æquoris 6,
168
mentiri .i. falsò repræ-
sentare, falsam spe-
ciem referre, adulari
9, 820 mentira vela
victum Thesea 2, 612
populum biforem
3, 198 mentiri domi-
nis 5, 386
merces aut pœna 7, 303
mercis mutator, merca-
tor 8, 854
Mercurius citharæ in-
uentor & palæstræ, na-
tus in monte Arcadiæ
Cyllene 9, 661 Argi
caput abscidit 9, 663
harpen vsui dedit Per-
seo 9, 676
Mercurius

Mercurius Planeta 1,
662 eius officium 10,
209 cum peruenit ad
vltimum gradū Can-
cri, & est vicinus Ca-
niculæ, fit inundatio
Nili 10, 210, 214
mergere æquore pinus,
remigare 3, 331 mer-
gere formidinem 7,
248 mersum ferrum
in robora 3, 435
mergi si maria aut sta-
гна fugiant, tempesta-
tem denunciat 3, 553
Meridies 1, 16 æther ad
Meridiem deuenus 3,
247 Meridiei peri-
phrasia 3, 423
meritum destruere 9,
1041
Meroë insula Nili maxi-
ma in Æthiopiâ sub
Tropico Cancrī, ab
vxoꝛe vel sorore Cam-
byſis ibi mortuâ co-
gnominata 4, 333.
10, 237, 250 hebeni
ferax 10, 303 vini
etiam generosiſſimi,
quod quamuis pauco-
rum annorum, poten-
tiſſimum tamen 10,
162 Meroën premit
Sol cum obtinet quar-
tamdecimam partem
Leonis 10, 251
messes longinquæ, item,
peregrinæ .i. frumen-
tum aduectitium 3,
66, 6, 105
meta, columna fastigia-
ta, circa quam currus
quàm proximè age-
bantur 8, 200
metallum, vena lapidū,
ſilicū, auri &c. aut
quæuis durities 4,
223, 304, 6, 34
metallum auriferū, item,
rutilum 3, 209. 9,
364

metalla in Africâ non
gigni, opinio veterum
9, 424
metalla, pro vasis, armis,
& instrumentis ex au-
ro argenteo conflatis
7, 740
metator, caſtrorum 1,
382
Metaurus, Vmbria flu-
uius 2, 405
Metelli familia nobilis
Rom. pro exemplari
virtutis 2, 545. 7,
583
Metellus Creticus 3, 163
Metelli proles, Cornelia
8, 410
Metellus trib. pl. Cæſari
pecunias ex arario ſu-
mere volenti obſiſtit
3, 115 eius ad Cæſa-
rem verba 3, 123 &
ſeqq. Cæſaris respon-
ſio, qui eum irâ ſuâ in-
dignum dicit 3, 134
& ſeqq.
metiri littora inſtabili
greſſu 5, 556 metiri
terras oculis 6, 32
menſus homini quid
ſata pararent 2, 133
metiri ſe ſimul & Ro-
mam 8, 346 metiri
ſua regna, vires ſuas 8,
527
metuere: metuens domi-
ni 7, 373 metuens in-
cautus ab hoſte timeri
4, 719
metus, virget metus 1,
460 agitant grauiora
metus 2, 225 metus
emti, cum vulgus ali-
tur à potentibus 3, 57
metu ſtratus 3, 390
metus ſuos exſoluere
5, 259 metus ferre,
metuere 7, 138 me-
tum premere 7, 341
metus attonitus 8,
591 metu recto 9,

389 metus æque
ventorum 947
metus legum quæ
ad bellum adigunt
252
Meuania Vmbria
dum in agro ar-
torum feraci 10, 3
micare, de telis 7, 20
mibi, id eſt, quantum
me 1, 9
miles ſubitus 1, 312
rumpens medias
1, 322 ſenior 2, 1
dubius ducibus ſi-
698
militum aſſenſus Cæſi
in bellum ciuile
386 & ſeqq.
miles ſenex, exempli
non miles 3, 10
milites ab induciis
bellum redeūtes co-
parati belluis à c-
ratione ad ſeritan-
relapſis 4, 27
militum primus in-
ſpiratione imp-
poſt paulatim de-
ueſcens, comparis
ſaſcio recenti vul-
ſe animoſiori,
membris frigentis
torpente 4, 2
milites, manus duc-
item, fortuna terri-
ducis 5, 311. 7, 2
militum enſis eſt
ſtringitur, non du-
5, 254
militum opera quæ
ducibus locant à C-
ſare comparata flum-
nibus in mare deſlu-
tibus 5, 33
milites miſſionem obi-
nentes arma tradeba-
imperatori 4, 382.
326
milites Cæſaris tumu-
tuantur, & miſſiones
ſagitant; quos repre-
mi

IN LVCANVM.

ait Crſar, & caſtigat
 242 & ſeqq.
 es non magno hortan-
 tione in prædan du-
 endus eſt 7, 736
 o reus occiſi Clodii
 480 in iudicio ip-
 ſus forum obſeſſum à
 ironibus Pompeii 1,
 23. 2, 480
 na tumuere 2, 573
 nari. gladii triſte mi-
 nantes 1, 320 tutres
 minantes 4, 432 mi-
 nari lapſum, de muris
 6, 136 hoſti ſeq̃e ip-
 ſe minatur 6, 173
 max arcu ſoluto 7,
 515 minaces incaſ-
 ſum 4, 280
 nerua Troiana, Palla-
 dium 1, 598
 neruæ ramus, oleæ 3,
 306
 nimas rerum diſcor-
 dia turbat 2, 272
 inimum terræ 5, 467
 niſter populus, fre-
 quentia famulorum
 10, 127
 noia Creta, à rege Mi-
 noë 3, 163
 noia reſta Brundifii,
 quia habitatum à Cre-
 tenſibus 5, 406
 nocturnæ, oppidum La-
 tii 2, 424
 nocti caſtella ad Dyr-
 rhachium à Minutio
 (ut aiunt) qui iis pro
 Cæſarè præerat 6, 26
 li y e Theſſaliæ populi,
 remig. Iſſonis 6, 385
 miracula varii fati 3,
 634
 miracula præbere 4, 425
 mirator, imitator 9, 807
 miratrix ſui vetuſtas 4,
 655
 miſcere. miſcere, inter ſe
 committere 1, 271
 miſcere gentes 3, 194

vulnera 3, 354 manus
 3, 569, mortem 4,
 775 283 arma 6, 80. 8,
 421 miſcere nexibus
 alas, de apibus conglo-
 batim volantibus 9,
 286 miſcere cubili
 10, 69
 miſeris tantum iracundi-
 mina poſſunt 3, 449
 miſeros iuuat omnia ſe-
 cum trahere 7, 654
 miſeri fugiuntur, felices
 coluntur 8, 487
 miſeros nemo facile in
 amicos ſibi eligit 8,
 535
 miſcere, dulceſcere, de
 aquis marinis 10, 257
 Mithridates, Ponti rex, à
 Pompeio in deſpera-
 tionem rerum adactus,
 veneno ſe ſuſtulit 1,
 336. 2, 581 à Sulla
 non victus 2, 582
 mittere. Orbem ſub le-
 ges 1, 22 miſum re-
 gnum in turbam 1, 86
 mittere poſt terga ſa-
 gitram 1, 230 in diſ-
 crimen 2, 599 angu-
 ſtus limes portus mit-
 tens naues in æquora
 2, 709 omnia in ex-
 tremos caſus mittere
 7, 239 mittere longè,
 .i. abicere, proſicere
 7, 628 mittere in fa-
 mam & ſecula 10,
 533
 Mitylene vrbs Leſbi in-
 ſulæ 5, 786 Mityle-
 nari operam ſuam Pom-
 peio addicant poſt
 prælium Pharfalicum
 8, 109 & ſeqq.
 moderatior ventus 9,
 118
 modesta vota 5, 532
 modò, paulo antè 6,
 621, 713, 717. 8,
 330

385

modus. perdidit pugna
 modum, forma pugna
 mutata eſt in credem
 7, 532 medicina mo-
 dum exceſſit 2, 142
 modum (finem) im-
 ponere 10, 172 mo-
 dus venti 5, 709 mo-
 di mortis 5, 689 vix
 oculo prædente mo-
 dum, de ſpatio loci
 immenſo 4, 20
 modus, pro menſurâ,
 quantitate, modera-
 tione, diſtantiâ 1, 62.
 2, 131. 6, 768. 492,
 799. 9, 191, 766,
 794, 804
 mœnia corripere 2, 100
 pendere mœnibus 7,
 369
 mœnia, pro vrbe 2, 653
 hinc ducere in mœ-
 nia, urbibus aſſueface-
 re, aut, populum va-
 gum in vrbes redige-
 re 7, 49
 mola, far coſtum ſale
 aſperſum. molas indu-
 cere (inſpergere hoſtiæ
 capitibus) obliquo
 cultro 1, 610
 moliri ima mœnia 3,
 489
 molle æquor 8, 98 mol-
 lis ſulco terra 9, 627
 mollia arua Nilo 8,
 526
 mollitus ferro, caſtratus
 10, 133
 Molossus canis, à regione
 Epiri 4, 440
 momenta fauoris 3, 55
 fati 4, 3 rerum 3, 338.
 4, 819. 7, 118
 monarchia Mundi vni-
 uerſalis deteſtanda 10,
 27
 Moneta Iuno 1, 380
 moneta inuentor Itho-
 nus Theſſalis 6, 404
 monile, ornamentum
 b colli

colli 2, 363
 Monæci Herculis portus 1, 405
 monstra Deum, prodigia 7, 172
 monstro potenti, miraculo vel facinore monstrolo 6, 635
 monstrum fictum 6, 437
 monstra, scelera 4, 252. 10, 337, 474
 monstriferum, mirabile 5, 620
 monstrofi fetus, & parvus 1, 562
 combusti in Urbis lustratione 1, 589
 monstrare. vix poterunt monstrare ruinæ 7, 393
 monstrat tolerare labores 9, 588
 montis declivia 2, 421
 montes dubii, cum paulatim visum montium recedendo amittimus 3, 7
 montes complanati arte magicâ 6, 477
 Monychus Centaurus 6, 388
 mora belli 1, 100
 moræ pudoris 1, 263
 moræ vinci 3, 392
 nec moræ 4, 445
 moras ferre, pati 5, 477
 moræ indulgere 5, 733
 morbi medii inter vitam & mortem 6, 99
 morbi fluentes 7, 412
 mordaces curæ 2, 681
 mores cedunt rebus secundis 1, 161
 morum priorum numen, in cuius templo pauca donaria aut ornamenta preciosa 9, 520
 mori iam posse satis est, de infantibus tyrannorum iussu occisis 2, 109
 morientium oculi clausi à sanguine pro-

INDEX

ximis 3, 740. 5, 280
 mori velle nullus cogi potest 4, 485
 videntibus restibus fortiter mori gloriosum est 4, 492
 mori esse felix, seu rem felicem, solis morituris agnoscere permittitur 4, 517
 mori scire, fors prima viris sed proxima, cogi 9, 211
 paulo fortique cadendum est 9, 583
 mori somno ex ictu aspidis 9, 818
 moribundus, moriens 6, 86
 mors. quantoque gradu mors seua cucurrit! 2, 100
 mors emerita 3, 622
 mors una timori est quâ cepere mori 3, 689
 mors inuita 6, 531
 mors dilata Deum 6, 698
 mors longa, longè distans 9, 102
 obuia 9, 208
 mors veneni, veneno illata 9, 758
 mors omnis hominum in usu est Magis 6, 561
 mors ipsa nihil 3, 40
 media longæ vitæ 1, 458
 viris non metuenda 8, 396
 libera enim Fortunæ 7, 818
 miserum non facit 8, 632
 sed præmium potius quàm pœna 5, 117
 ut quæ sola præstare potest carere malis 5, 230
 præmatura autem sæpe præuerrit tristes casus 8, 29
 quomodocunque sit, vltima pœna est, Luciano 8, 395
 mortis capaces animæ 1, 461
 mortis tenebræ 3, 714
 via 4, 267
 stimulis agi futuræ mor-

tis 4, 517
 mortis vicia 4, 518
 fiducia 5, 38
 fortuna 4, 7
 exemplum mortis nestæ 6, 235
 moræ oracula, necyomantia 6, 772
 mortis veræ pallor 7, 130
 mortis sensus post mortem 7, 471
 mortis vltima 8, 665
 honores mortis, funus 8, 773
 nos mortis, laudare funebres 9, 217
 quantum mortis 9, 6
 mortis fama 9, 7
 mortis multum 767
 mortis metus, timor maximus 1, 4
 mortis voluntariæ vltionæ laus, prætim cum nihilominus moriendum est 3, 244, 480
 morti oblectari 3, 6
 morti admortæ occurrere 4, 480
 mortis ciles animi 4, 50
 morti admouere heras 7, 5
 morti pereuntis parceditus mos nefandæ uitæ 2, 18
 mortem suam victori ripere 2, 156
 ad mortem ire 2, 582
 mortem perdere 3, 70
 mortem rapere 4, 34
 querere 4, 479
 sentire 4, 570
 mortem in trepidus accipiam 6, 58
 ad mortem signis 6, 244
 in mortem compositus 9, 11
 in mortem vires, constantia ad mortem tollerandam 9, 88
 mortem sibi consciscere gloriosum Luciano putatum 2, 156. 3, 241, 480

IN LVCANVM.

morte lentâ luctans
nima 3, 578
morte nihil sensus re-
lictum animis 3, 39
arte, vel iniquâ, semel
defunctus hoc munus
habet, non ampliùs se
moriturum 6, 724
mortes 2, 83, 6, 7,
618, 848. 9, 736
mortes cadunt, tela
mortifera 7, 517
mortes Libycæ, vene-
na 9, 707 mortis,
mortiferi serpentes 9,
862 mortis suorum
cum hostium miscere,
vel, permiscere, ut in
desperatione 4, 283.
7, 100
ortium armis illata-
rum varia genera 7,
618 & seqq.
ortale genus ignarum
fortis Deorum 3, 319
ortalia habent casum
2, 13
ortui carminibus ma-
gicis resuscitati 6,
331
ortuorum animæ in
antiquum corpus re-
dire nolunt 6, 721
oschi, populi Scythici,
ex quibus oritur Phasis,
Sarmatis vicini 3,
270
motus, motus motus 2,
182 pauidus 2, 235
motus primi auroræ
4, 734 motus, seditio
9, 219, 225
mouere. stimulos ira-
rum 2, 324 summa 2,
394 totas vires 2, 626
certamen 3, 121 fata
6, 605
mauro hebes frangit non
vulnerat hostem 6,
187 ensis, primo tan-
tum inuicem cruen-
tatis 7, 561

mugientes cavernæ mo-
tu terre 3, 418
Mulciber, Vulcanus 1,
545. 10, 448
multus, multum, multus sua
vulnera affixit. i. multi
affixerunt f. v. 3, 707
quicquid multis pec-
catur, inultum est 5,
260 multum spatium
7, 423 multus Anni-
bal est in pectore, An-
nibal sepe obuersatur
animo 8, 285 mul-
tum posse 1, 175
multifidum 3, 202
Munda, Bæticæ vrbs, ad
quam prælio victi à
Cæsare Pompeii filii:
pro quo confictu
Munda nominatur 1,
40. 6, 306. 7, 692
mundus. labor mundi,
studium physicum 1,
417 mundi extrema,
item, vltima, pro Hi-
spaniâ, aut extremâ
parte eius 3, 454. 4,
147 item pro Mauri-
taniâ 4, 669 mun-
di pars ima 4, 106
mundus mistus 4,
190 mundum coër-
cens vnda, Oceanus
5, 619 mundi iura
petere, ex loco conclu-
so exire 6, 139 mun-
dus latens, Inferi 6,
649 mundi discrim-
men 7, 108 mundus
super nimios Soles &
Austrum iacens, pars
mundi Meridionalis
8, 164 mundi deuia
8, 209 mundi vulgati
commercia, populi
nobis cogniti 8, 312
mundi repot, plaga
cali terribida 8, 365
mundi damna 9, 440
clausura 9, 865 mun-
di fama 9, 1030 mû-

387
di capax, ad intelli-
genda mundi myste-
ria siue res physicas
10, 183 mundi lex
10, 201 mundi taci-
tum, occultum mun-
di 10, 252
mundi cursus impeditus
arte magicâ 6, 463
mundi arbiter, item, re-
ctor, Pluto 6, 697,
742
mundi interitus com-
munis 7, 814
mundus incendio peri-
turus 9, 316
mundus vniuersus &
virtus, siue animus sa-
pientis, sedes & domi-
cilium Dei 9, 578
mundi monarchia vni-
uersalis detestanda 10,
27
munimen rapti cespitis
1, 517
munus. quemque suum
munus trahit 7, 330
munera arenæ, amphitheatri
4, 709
murmur infremuit 1,
209
murmur infandum ma-
gorum 6, 448
murrha 4, 380
murrhina vasa 4, 380
Murrus basilisci à se
transfixi veneno ad
manum per telum as-
furgente, brachium si-
bi amputat 9, 828 &
seqq.
murus solo ad motus cre-
scente cumulo, terrâ
extrinsecus aggestâ, aut
aggere ad altitudinem
muri 6, 180
murus Phœbeus, Troiæ,
ab Apolline & Neptu-
no conditus 9, 965
muri, pro vrbe 8, 250
muros obsidione clau-
dere 3, 342
b 2 mura,

noto freno alper gen. iii. 269.

muralia pondera saxi 6,
199

musculus femorum 9,
771

*Admuni
treubert
VII. 150*
 mutare. locum 2,137

mutare vrbes totas 5,
107

mutare in me-
lius 6,60 mutare ter-
ram 6,271. 8,148

mutari sanguine fon-
tes 7,537 mutare

Threicias hyemes Ni-
lo, de gruibus 7,
832

mutare totum
diem, aliud cæli clima
subire 8,217

Mutina, Galliar Togata
vrbs, pro clade quam

Antonius ad eam pas-
sus 1,41. 7,872

mutua lumina, oculi 4,
170

murus. questus mutos
voluere 1,247 mutus

motus 2,182

Mycenæ, Argie in Pelo-
ponneso oppidum 1,
544. 5,74

Myfia, Asiæ ad Helle-
pontum regio 3,203

N

NABATAEI, Ara-
biæ populi, inde

Nabataei flatus, Orien-
tales venti 4,63

Nais, nympa 9,972

Nar, Sabinorum fluius
in Tyberim illabens
1,475

nardus, frutex cuius fo-
liū ad vnguenta odo-
rifera commendatur
10,164

naris spiramina 2,183

Naamones, Africæ po-
puli, solo arenoso, vi-
cini Syrtibus; eaque

occasione naufragiis
eiecta rapiunt 4,679.

9,439 & seqq. 9,458

INDEX

nasci. infantis nascentia
fata 2,107 nasci in

regnum, in seruitutem
sub rege 7,643 na-

scens longè, de ceruo
in Africâ non nascent-

te; nisi, nascent longè,
longæuum, viuacem,

vt quibusdam placet,
significet 9,921

Nasidii Marci à pretere
percussus, & in tumo-

rem immanem excre-
scentis, mors 9,789 &

seqq. comparatus bul-
lienti aquæ aut velis

inflatis 9,798

natale erepto .i. extincto
semine, natiuitatis pri-

mordio delecto 7,391

natare .i. submergi, per-
fundi, inundari, hu-

mectari: vt, natare in
cæde 7,294 sanguine,

de terrâ, loco vbi cæ-
des facta 7,728 reges

(regum sepulcra) nara-
bunt 9,156 penitus-

que natabat 9,312

membra natant sanie
9,770

nando amnem frangere
8,374

natura deses 9,436

natura paucis contenta
4,378 omnia placido

sinu receptura est 7,
810

natrix, serpentis aquatici
genus 9,720

naualia Phœbea, portus
Atheniensis 3,182

naualia fugâ tenere. 3,
755

nauali plurima bello en-
sis agit 3,570

naufraga virtus 3,690

naufraga arma 4,87

naufragium. naufragium
sibi quisque facit 1,
503 naufragii spes 5,
455 naufragio veaire

5,494

naufragium, pro quauis
clade aut calamitat

8,313

nauis. naues stantes fun-
contentæ 2,621 acta-

rensis rudentibus 2
683 plenæ vento

ibid. nauis turrigera
prætoria 3,514.4

226 naues emerita 3,
520 naues ex collisio-

ne rostrorum in pup-
pim redeuntæ tanquã

circumrotatæ 3,545

naues audientes ma-
num regentis 3,594

naues inhibere remis
3,659 naues capta

vehunt victores suos
3,755 vimen textitur

in nauem 4,132 na-
uis regimen dare ven-

tis 7,126 nauem dare
in litus 8,133 dare

in læuum 8,194 na-
ues citaras Cypto im-

mittere 8,457 naues è
litore præcipitare 9,
148

nauis prima apud The-
salos inuenta, Argo 6,
400 noui generis

mortis causa 3,197.
6,400

naues contratio vento
impulsa arte magicâ

6,471

nauis regimine destituta,
ignauum onus 7,126

nauis pugna Massiliensi
pondere turbæ in vnũ

latius incumbentis to-
ta inuertitur 3,647

nauta nauem in alteru-
tram partem à recto

cursu obuertens com-
paratus aurige cur-

rum obliquanti 8,
199

nautæ portu soluturi tu-
bâ præmoniti 2,690

nebula

IN LVCANVM.

gula discussa arte ma-
gicâ 6,486
mora 4,445
numina defunt 1,
49
fortuna diu vertens
i. & fortuna non diu
vertens 7,504
ne quidem 8,497
nece est posse (item,
velle) Nequi iussa 1,
372 cupias quodcun-
que necesse est 4,487
pyomantia 6,620,
772 eius mos & ritus
&c. 6,654 & seqq.
as. scire nefas .i. non
facile est iudicatu 1,
127 attulerat in ca-
stra nefas, scelestus
nam antè, venerat in
castra 2,98 nefas bel-
li, militare 2,507 ab-
condat Fortuna nefas
2,735 omne futurum
creuit amore nefas 4,
205 Inferaum nefas
7,170 nefas ciuile 7,
432 *commune I. C.*
negare. negatum stare
diu 1,70 spectandum
tibi bellum ciuile ne-
gatum est 4,804 ne-
gati iam mihi 5,744
negatis tumulis proje-
cta corpora, inhumata
6,626 stimulis ne-
gantem agens equum
8,3
glectus dextræ 2,126
mea filia Arcadiæ, in
quâ leo ab Hercule
occisus, qui ab eâ Ne-
mæus 1,655
emefis (Ramnusia) su-
perborum castigatrix
Dea 5,233
memorum auia 1,569
memorum motus vltro-
nei, ventorum futuror-
um signum 5,551
memosus Aruernorum

caput 1,419
nepos, descendens de
stirpe 9,996 nepo-
tum populi, posterum 7,
207.8,871
Neptunus imperium ma-
ris nactus sorte secun-
dâ respectu Iouis 4,
110,113.5,622
Neptunia cuspis, tridens,
siue fuscina 7,147
Nereus Deus marinus,
pro ipso mari 2,713.
6,349
Neroni Imperatori adu-
latum 1,33 & seqq.
Neruii, Belgicæ po-
puli, qui Cottam &
Sabinum Cæsaris le-
gatos ceciderant 1,
429
nerui. robur mobile ner-
uorum 4,286 relictâ
neruis membra labant
8,59
nerui letales, arcus 8,
296
nescire 4,496.7,411
Deos nescire 1,453
nescit timere 3,112
nescit latrare, de cane
.i. scit non latrare,
compescere latratum
nouit 4,443
nescius remitti 1,17 sta-
re 1,144 nescius artis
simulacra 4,744 ne-
scire ora fratrum 4,
683
Nessus Centaurus Deia-
niram, quam trans
flumen Euenum fere-
bat, stuprare volens, ab
Hercule occisus 6,
366,391
Nesis, Campaniæ insula
sulphureis exhalatio-
nibus foeta 6,90
nexus miscere alas,
conglobatim volare,
de apibus 9,286
Nilus, Aegypti flumen ce-

389
leberimum: sæpe et-
iam pro ipsâ Aegypto
1,634. 2,633. 3,
199.5,712. 6,307,
810. 7,832. 8,499,
526,542,641.9,81,
156,705,752.10,8,
53,156,413 Niliacæ
arena, pro Aegypto 5,
475.8,805 item Ni-
lotica rura 9,130 Ni-
liacum litus 9,135
Nili littora 9,413
Niliacum, Aegyptium
10,80 Niliacus ty-
rannus, Ptolemæus rex
8,281 Niliaca ser-
pens, aspis 9,816 Ni-
liacæ vrbs 10,91 Ni-
liaci ius gurgitis, im-
perium Aegypti 9,
1023 Nili regia 9,
266 sceptrâ 8,559
Nilotis acus 10,142
Nili ortus siue fontes in-
cogniti 1,20.10,40,
190,192 sub Cancro
esse existimantur 10,
214 eius ortum igno-
rant populi Arctici,
exitum Antarcticæ 10,
301 in Aethiopiâ aut
paulo supra eam ori-
tur 8,830 cursus eius
quatenus cognitus est
10,285 & seqq. in-
undat plana Aegypti
2,417.9,163 omnia
tener, id est, inundat
4,135 quando inun-
dare incipiat 10,210
& seqq. in causas in-
undationis Nili in-
quisitum: variorum
opinionum adductæ, &
quædam refutatæ 10,
219, & seqq. eius in-
crementa obseruata in
puteo Memphitico 8,
477 Nili inundatio
desinit æquinoctio
autumnali 10,218
b 5 Nilus

390.
 Nilus diuiduus septem
 ostiis se in mare exo-
 nerat 8,445,465.
 10,244,254 Nili os
 Pelusiacum 8,825
 Nilus Lagæus, à Lago pa-
 tre Prolemæi 1,684
 Nilus, fiducia Egyptio-
 rum 8,447
 Nili inundatio impedita
 arte magicâ 6,474
 fl. III. nimbus telorum 6,134
 nimiumque parumque
 5,741
 Ninos Assyriæ vrbs 3,
 215
 Niphates Armenia flum-
 en 3,245
 nisu titubauit in me-
 dium orbem terra 6,
 482
 niui. in rupes 4,38 in
 terras 4,650 in lucem
 5,180
 niues sine Sole mediâ
 hyemefolutæ arte ma-
 gicâ 6,478
 nobilitas dolendi 8,329
 nocens cælum 7,798
 terra 7,869
 nocentes manes 3,13
 nocentes multos feruat
 Fortuna 3,448
 nodi chalybum, catenæ
 6,797
 nodi nocentes, laquei
 quibus strâgulati no-
 centes 6,543
 nomen. sub nomine sa-
 cratus 1,405 nomen
 famæ 6,604,257 in
 nomen alterius veni-
 re, de flumine alteri
 flumini illabente 6,
 375 nomina popula-
 ria, Drusi 6,795 no-
 mina magna 7,210
 nomen extremum
 tanti generis 7,589
 nominis vmbra 8,
 449 nomina pauperis
 cui, Fabricii & Curii

INDEX

10,151 nomen edere
 4,177 nomen Latini-
 num 7,391 nominis
 famâ 9,92 nomina
 feralia 7,408
 non fandus 2,176 non
 priuata arma 2,533
 non priuata cupit 2,
 564 non ea fara fe-
 rens 2,726 non sic
 .i. non tam bene, tam
 doctè 8,199 non ca-
 sta 10,60 non ex
 coniuge partus 10,76
 non-imbrifera 9,455
 non, nec, haud, semel,
 vnus, vnum, id est, se-
 pe, multi, multa 1,
 478. 2,420. 3,466.
 4,545. 8,232,479.
 10,244
 nosse minimum terræ, de
 flumine non longè à
 mari orto 5,467
 nostrum. non fert è no-
 stro pramiam miles 3,
 130
 notare terras ex astris 3,
 168
 notare voce 9,221
 Notus, Auster, ventus
 Meridionalis 2,460,
 683. 4,71. 5,542,
 571,609,714. 6,
 294,471. 7,364. 9,
 326,419,480,539,
 695,877. 10,243
 Noti, pro quibuslibet
 ventis 10,500 Noti
 post terga flagrantis
 terræ, quæ sunt à parte
 Antarticâ Linæ æ-
 quinoctialis 10,50
 nouissimum, vltimum
 1,232.8,90
 nox. ignota sidera vide-
 runt obscura noctes
 1,526 noctem ducere
 1,543 nocte soporâ 2,
 236 nox, pro caligine
 ex deliquio animi 3,
 735.8,58 in-noctem

Nox / agere /
 VII. 571.

prorum cælum 48
 nox subtexta polo
 104. noctes ven-
 luce rubebant 4,15
 fabula extrahit nox
 4,208 nox bellora
 4,244 substituit
 metso sua luma
 Phœbo 4,282 ad-
 ctem impellit lux
 trema tenebras 4,4
 nox parua 4,476. 10
 cæli 5,627 nocte
 6,570 nox media
 571 nox pro teneb.
 6,647 noctis r.
 Pluto 6,741 no-
 coactâ 7,395
 scelerum 7,571 n-
 pendens super camp
 7,520 nox ha-
 Thessaliam, omnes c-
 gitationes totâ no-
 sunt de Thessaliâ
 45
 noctis incipientis pe-
 phrasîs 5,42
 nocte apud nos medi-
 sub terrâ apud Ani-
 podes est medius di-
 6,571
 nocturni 3,49
 nubes. telorum nubes
 262 nubes exceed
 Olympus 2,271 nu-
 bes campo cõsurgen-
 puluis excitatus ab ac-
 uentante equitatu
 481 in nubes abier
 Ceraunia 6,626 quic
 quid defenderat In-
 dos, nubes ardores Sc-
 lis temperantes au-
 impediens 4,67 nu-
 bes densas Sol in vel-
 lera sparserat 4,124
 nubes pulueris 4,768
 pestis cõtagia tracta
 in obscuram nubem,
 crassa exhalatio pesti-
 fera 6,90 cæci timo-
 ris nubes 6,297 nu-
 bes

nomina vana Caluony. 1. 913. Notum corpus 17. 632

es subducunt sidera
 519 nubes non-im-
 ifera .i. arenifera
 iustro eleuata in Afri-
 9,455
 es mediâ regione aë-
 7,479
 es rutilantes in mare
 um Sole descendētes
 renitatem diei futu-
 re significant 5,541
 es attraxit in ali-
 mentum Solis 7,5
 es fractæ eliso fulmi-
 ne & tonitru 6,692.
 5,154
 oila mæstam lucem
 enentia 1,235
 are latius imperii 8,
 425 nudatus miles te-
 nis 3,170 nudatum
 præsidiis 2,462,472
 dus. nudi rami, sine
 foliis 1,141 nudare-
 gna,deserta 2,90 nu-
 da Aquilonibus vn-
 de, portus in quem
 nullæ naues appellunt
 flante Aquilone 5,
 720 nudum latus
 non hærente marito
 5,807 nudus pectore,
 carens pectore 6,256
 nudum, vacuum 6,
 6,519 nudum, de
 oculis apertis 8,683
 nudus, inhumatus 9,
 157
 nullus. nullus semel ore
 receptus sanguis pati-
 tur,&c. .i. sanguis se-
 mel ore receptus non
 patitur,&c. 1,333
 nullis obstantibus 3,
 364 nullo voto 4,
 401 nullo tristis da-
 mno, latus vel securus
 vt indemnus 5,753
 Numa, rex secundus Ro-
 manorum, quibus au-
 ctor sacrorum cere-
 moniarumque, vnde

IN LYCANVM.

sacrificus 9,478 in-
 stitutor Feriarum La-
 tinarum 7,396
 numeratus miles effusus
 telis, à Xerxe 3,285
 in Numerum, augendo
 numero 2,111
 Numidæ Africae populi
 vicini Mauris 4,677,
 auxiliares Pópei acie
 Pharsalicâ 7,229
 numen. numina. nec nu-
 mina defunt 1,349
 tantum miseris irasci
 numina possunt 3,
 449 numine sinistro
 4,194 aduerso 7,219
 numen auxiliare 6,
 524 numen morum
 priorum, in cuius tem-
 plo nihil ad factum 9,
 520 ora numinis, ora-
 cula 9,551
 nunc ades 4,189
 nunquam, non 4,695
 nuptiales ritus 2,354 &
 seqq.
 nurus, femina, præcipue
 de nuptis 1,165,5,
 307.8,401
 nutare. nutans ruina 4,
 393 nutant quassæ
 turres 6,136 nutantia
 vela 8,48
 Nymphæ, Dææ siluarum
 Dryades aut Hama-
 dryades 3,403
 Nymphæum, Epiri por-
 tus vltra Lyssum 5,
 720
 Nyssa, Nyseia iuga, Indiae
 mons & vrbs in quâ
 sepultus Bacchus 1,
 65.8,801

O

Populus, pro, ô po-
 pule 2,116
 obducere. oculos obdu-
 centes tenebræ 3,735
 obducere castra 4,31

391
 obducere caput 9,
 109 mundo obducere
 terram 9,648
 obex 10,246
 obire, circumire 7,565
 obire vulnera belli 6,
 205
 oblimare 6,364
 obliquare caput 4,726
 obliquet flumina fon-
 tes 4,117 obliquare
 vela 5,428
 obliquus. obliquum. op-
 posita recto, transuer-
 sum. obliquus amnis
 1,221 obliquus pe-
 den remotum 3,609
 obliquus sanguis, de-
 scensus lateralis, gene-
 ris linea transueria, 8,
 286 obliquo cultro
 1,610 obliqua flam-
 ma 1,154 obliquæ
 faces 1,528 naues 3,
 562.4,422 hastæ 4,
 774 cohortes 7,522
 obliquum sidus 1,55
 latus naui 3,628
 transtrum 8,671 ob-
 liquum ire, vel, meare
 9,533
 obluetari morti 3,662
 obsceni haustus 4,312
 obscurare famam suam
 4,718
 obscurum, obscure 5,
 631
 obses pacis 10,55
 obsidione muros claude-
 re 3,345
 obstare 1,59
 obstrictum habere 6,
 494
 obtendere causam armis
 8,339
 obuia mors, non quaesita
 aut spontanea 9,208
 Occasus, pars mundi Oc-
 cidentalis 2,588
 Occidens 1,15 occiden-
 tis Solis periphrasis 8,
 159
 4 Occidens

obliquus
774

obuia signa
1-7

Occiduis Orbis, Hispania 4,63
 occidere à strepitu 5,
 727 velut occultum
 pereat scelus 4,252
 occurrere menti 1,480
 occupare,prehendere 8,
 670
 Oceanus, mare magnum
 quod Orbem circum-
 labi creditum 1,370,
 411, 416. 3,76. 9,
 416. 10,36 Oceanus
 fufus, diffufus 4,134
 Atlanteus 5,598 mū-
 dum coercens 5,619
 Perficus, vel, Arabicus
 8,294 calens demisso
 Sole, occidente 9,625
 Oceani æstus 10,216
 Oceani Occidentalis in-
 undatio 1,554
 Oceanus Britanicus dif-
 ficilis nauigare ob æ-
 ftuaria 2,571
 Oceanus, pro Mari Medi-
 terraneo 4,22
 Octavius, Pompeiana
 classis sub Illyrico
 præfectus, tres rates
 Cafarianorum cona-
 tus inhibere, tertiam
 tantum inhibere 4,
 43 & feqq. iis lente
 infidians venatori cō-
 paratur canes fuos cō-
 pefcenti dū fera claufa
 fit 4,437
 oculi. in morte iacentes
 2,26 oculorum fedes
 3,712 vincula 3,713
 oculos obducere 3,
 735 vix oculo pren-
 dente modum 4,20
 oculi fpatio languen-
 tes 4,169 terras meriti
 oculis 6,32 orbis
 oculorum 6,216 oculis
 manus immergere 6,
 341 oculi claufi inge-
 fto fulgure 7,157
 oculis fubducere 7,

INDEX

673 nulla loci facies
 reuocat feralibus ar-
 uis hærentes oculos 7,
 789 cunctorum ocu-
 los in lacrymas foluit
 8,106 oculis victoris
 iniqui feruari 9,139
 oculi tenebræ, fomnus
 9,674
 oculos morientium clau-
 dere, pietas, & proxi-
 mi fanguine aut affi-
 nitate officium 3,
 740. 5,280
 odiis data libertas 2,
 145
 odiffe vix vacat, præ ma-
 gno pauore 3,103
 odium futuri 8,165
 odores Eoi, aromata ex
 regionibus Orientali-
 bus, vt Arabia, India
 8,731
 Oedipus, qui Thebis im-
 perauit, matrem vxor-
 em infcius habuit 8,
 407
 Oeneus pater Deianira,
 quam in coniugem
 Achelous petens ab
 Hercule victus in flu-
 men mutatus est 6,
 363
 Oenomaus Achaia ty-
 rannus 2,165
 Oenone nympa, Paridis
 coniux, ab ipfo dereli-
 cta 2,973
 Oeta, Oete, Oetæ rupes,
 mons Theffaliae in
 quo fe Hercules com-
 buffit; hinc dictus fe-
 palcrum Herculis 3,
 178. 6,389. 7,449,
 483, 807. 8,800
 offerre. oblatum vulnus
 4,764
 Ogygius Bocchus 1,675
 oleæ ramus prælatus, fi-
 gnum pacis 2,306
 Oloftræ, Indorum gens
 3,249

olim, femper 5,79
 olim-potentes 2,29
 Olympus Theffaliae
 Septentrionem mo-
 6,341. 7,173 fup
 nubes folitus emine-
 infra eandem ætus a
 magicâ 6,477 pr
 pter altitudinem ei
 tanquam calo æqu
 tam, Olympus paffi
 & ferè femper pro ip
 calo ponitur; in
 Olympi rector, Iupp
 ter 5,62
 Olympiacapaleftra 4
 64
 omen. & collibus (ant
 felicibus) abftulit om
 4,664 omina fefta 3
 101
 omina clades præceden-
 tia hominibus cura
 augment 2,4 & feqq.
 omnis. omnia. femel om-
 nia victor iufferat 2,
 148 acciperet felix ne
 nō femel omnia Cafar
 3,296 poft omnia, vi-
 timū 2,589 non om-
 nis cecidi 8,266 om-
 ni horâ, omnibus ho-
 ris, continuè 9,383
 in omnia flagrans 3,
 390 omne vulnus,
 omnia vulnera 8,728
 in omnia, vbique 10,
 461
 omnia dat armato qui
 iufta negat 1,349
 onager, tormentum bel-
 licum dirigendis lapi-
 dibus 3,469
 onus amoliri humeris 5,
 355
 onus coniugii 5,725
 onus ignauum, nanis de-
 flituta arte regiminis
 7,126
 onyx, vel onychites, ge-
 nus marmoris 10,117
 opacat taxus non peruia,
 vintro-

IN LVCANVM.

ambrosium, obscurum
 acit 6, 645
 eus, anfractus 4, 159
 pacetenebræ, opaca
 allium 8, 372
 rtum, tectum 5, 187.
 5, 114
 s, pars rerum vilissi-
 na, certamen inouistis
 5, 120
 s, aurum, &c. femina
 belli 3, 150
 am metuenda facultas
 1, 817
 ites, marmoris genus
 maculis instar serpen-
 tum distinctum, quod
 in Bæotiâ effoditur
 1, 714
 tex rerum 10, 267
 Cetergium, Venerorum
 rbs. Opitergini Cæsa-
 i militantes in rate
 urrigerâ (quæ catenis
 in mari suspensis ad-
 hæserat) à Pompeianis
 obsessi, ne in manus
 hostiles incidant, mu-
 nis ictibus se in vi-
 cem occidunt 4, 462
 & seqq. comparati fra-
 tribus ortis ex denti-
 bus serpentum à Cad-
 mo & Iasone occiso-
 rum 4, 549 & seqq.
 ortunum eruptio
 6, 125
 positi arcere 1, 464
 timus excusso lacerto
 1, 424 flexis frænis 1,
 425 optimus bello 7,
 218
 tare, optabit patriæ ta-
 lem duxisse triumphū
 10, 154
 us, surgit aggere multo
 2, 679 opus ducere 6,
 39 opus subitum &
 raptum 6, 54 opus en-
 sis, ensis vsus & offi-
 cium 6, 183 opus fer-
 ri extremum, vltimus

labor armorum 7,
 345 opus virtutis 9,
 381 opus gerere 10,
 491
 ora, vide, os oris.
 oraculorum causa inda-
 gata 5, 86 & seqq. ca-
 adire superuacuum 9,
 576
 oracula mortis, necyo-
 mantia 6, 772
 oraculum Iouis Ammo-
 nis 9, 511 Delphicum
 Apollinis 5, 70
 orbatus parens morte na-
 torum 2, 298
 Orbis terrarum. Orbem
 victum pest terga re-
 linquere 1, 369 Orbis
 Eous 1, 252 Orbis
 ignotus 3, 247, 310
 Orbis Occiduus, pars
 Occidentalis, vt Hi-
 spania 4, 63 Orbis
 Scythici frigoris, pars
 Septentrionalis 6, 325
 Orbis Romanus 8,
 212, 441. 10, 456
 Orbis summa 9, 124
 Orbis gelidus, partes
 orbis frigidiores 9,
 704 Orbis arcanus,
 partes mundi inhabi-
 tata 9, 864
 orbis: saxorum orbis, sa-
 xa rotunda, quæ tor-
 mentis emittuntur 2,
 451 orbis exactus Lu-
 næ, mensis 2, 577 in
 orbem spissari 4, 777
 in orbis glomerari 5,
 715
 Orbis ignifer Solis 3, 41
 orbis Signorum 9, 532
 orbis & orbis oculorum
 2, 184. 6, 216, 542
 orbis, vestigium rotæ 5,
 441 orbis Solis 9, 691
 Orcus, Pluto; Inferi 6,
 715
 ordo remigis quater fur-
 gens, quadremis 3,

393

530 ordine gemino
 crescentes naues, bire-
 mes 3, 534
 ordine excutere 5, 710
 ordo æternus, prædesti-
 natio 8, 569
 Ordo (dignitatis, vt Sena-
 torius &c.) inutatione
 loci non amittit ius
 suum 5, 29
 Ordo secundus, Equites
 Rom. 7, 582
 Orestes (Pelopis prone-
 pos) ob occisam ma-
 trem furiis agitated, ad
 aiam Dianæ Scythicæ
 in bonam mentem re-
 diit 7, 778
 Oricon, Epiri vrbs, Dar-
 dania à Dardanis po-
 pulis 3, 187
 Oriens: & Oriente primo
 coactæ gentes, pro po-
 pulis Orientalibus 1,
 15, 252. 7, 360 vide
 etiam, Ortus.
 Orientales populi sub re-
 gibus semper fuere 7,
 442 molles & imbel-
 les 8, 365
 Orion à scorpione ictus in
 calum relatus, inter si-
 dera censetur 9, 836
 ensifer 1, 665
 ornus, arbor quibusdam
 siluestribus fraxinus di-
 cta, monte amans 3,
 440. 6, 390
 Orontes Syriæ fluius 3,
 214. 6, 51
 Orphæus cantus 9, 643
 Ortus, pro Oriente & re-
 gionibus ac populis
 Orientalibus 2, 642.
 8, 310, 319. 9, 419.
 10, 50
 Ortus brumalis 6, 334
 os, oris. ora rorantia 2,
 123 ora dissona 3,
 290 ora super 4, 310
 ore magno loqui 4,
 574 ora terens equus
 b 5 4, 752

4,752 ora solvere, & resoluere. i. loqui 5, 140. 7, 609 os pulsatum in murura 8, 682 ora numinis, oracula pronunciata à Deo 9, 551 oris habitus 9, 1034 ad ora Cæsaris venire, in conspectum 10, 146 os Nili, fons 10, 214 os, ossis. ossa abducentia cutem 4, 287 ad ossa peruenire, dissolui, de cadauere 7, 841 ossa combusti cadaueris abluendi mos 8, 787 osculum. oscula tremen-
tia figere dextra 2, 114 singulibus oscula rumpunt 4, 180 Osiris Ægyptiorum Deus, Sol creditus: sed cum ut mortuum lugeant Ægyptii, atque adeo lineis vestibis tectus in Æthiopiâ sepultus credatur, non verè potest esse Deus 8, 833. 9, 159 Ossa Macedoniæ mons, vel Thessaliæ ad Orientem brumalem 1, 389. 6, 334, 412 ostendere terga 2, 572 ossa solvere, de fluuio 3, 23 Othrys mons Thessaliæ, ad Meridiem, Lapitharum sedes 6, 338 otia agere 2, 295 terere 2, 488 otia dant semper mentem variam 4, 704 Ouilia Romæ, Villa publica in Campo Martio, in quâ aliquot millia dedititiorum iussu Sullæ cæsa 2, 197 ouo calido natos proferre, excludere, de aui-
bus 9, 902

INDEX 11
P
PACHYNUS, alimentum 7, 5 Pachynus, promontorium Siciliæ, ad quod victus ab Augusto Sex. Pompeius 7, 871 pacti commercia 6, 493 Pactolus Lydiæ fluuius aurifer 3, 210 Padus, Italiæ fluuius maximus, qui & Eridanus 2, 408. 4, 134. 6, 272. 9, 751. 10, 252. 278 comparatus Nilo 2, 416 Danubio 2, 418 Pæan, Apollo; præsertim quoties mentio oraculi Delphici, aut occisi Pythonis 1, 678. 5, 80. 139, 167, 221. 7, 148 pædor 2, 73 Pagæseum litus, Pagæseus Sinus, à Pagasæ Thessaliæ vrbe, ex quâ primum soluerunt Argonautæ 6, 400 hinc Pagæsea raris, Argo nauis 2, 745 Palestina arena, Palestina aut Palæste, locus in Epiro, ad quem cum classe appulit Cæsar 5, 460 palæstræ studium, luctæ aut cursus 7, 271 palæstra Olympiaca 4, 614 eâ certanturi palæstræ oleo corpus perungebant: hinc palæstrali quida 4, 613, 9, 661 palam est 7, 279 palatum rescissum siti 4, 328 Palinuri promontorium in Lucaniâ Italiæ regione, à Palinuro gu-

bernatore nauis 4, 9, 42 etiam aliud eodem promontorio in Africa cognominatum, ad quod appulit Cato 9, 9, 94 Palladium 1, 598 Pallas, Minerva 3, 201 cerebro Iouis nascens primam terrarum Africam tetigit, ut eam proximiorē; & Africa palude Tritonide vultus suos significulata, se ipsam à Tritonida vocauit 9, 350, & sequagida (quæ hinc Palladia 7, 569) gestat, quæ caput Medusæ, iue Gorgoneum 7, 14 Perseo fratri suo consilium & auxilium dat ad amputandum caput Medusæ 9, 66 & seqq. Pallas nulli aspecta virorum, Palladium: simulacrum Palladis Thessaliæ in templo Vestæ asseruatum ut pignus imperii 9, 99 Pallene, oppidum non longe à campis Phlegæis, unde fulminis Pallænæ, quibus Iupiter prostrauit gigantes in campis Phlegæis 7, 156 pallida regna Ditis 1, 456 pallor terribilis 5, 216 Stygius 6, 517 palma nocendi 9, 787 palmarum arbutum 3, 216 palmæ, pro manibus, passim. palpitat lingua exsecta 2, 181. VI 759 palus vna condidit Aumina

IN LVCANVM.

395

mina cuncta, inunda-
to 4,99
nphylia, Asia Mino-
is, Cilicia vicina re-
gio 8,249
acea herba, ipso no-
mine omnium mor-
borum remediū pro-
mittens 9,918
dere carbasa 2,697
tollas 6,39
resuricola, dii agre-
stes 3,402
ngeus, & Pangæa,
orum, mons Thracie
1,679. 7,482
monia, ad Danubium
regio 3,95 vrsarum
ferax 6,220
phos, vrbs Cypri, in
cuius viciniâ Venus
nata creditur è spumâ
maris 8,458
pirus, frutex in Ægy-
pti palustribus na-
scens, ex quo charta
conficiebatur 4,136
r. parës aquæ Phœbo,
de Pado, qui incendio
Phæhontæo solus in-
exhaustus mansit 2,
415 par Phœbus
aquis, cum Sol nubes
& pluuias discutit 4,
124 paribus lacertis
3,525
ar, duo inter se concu-
rentes & certantes,
propriè de gladiatōri-
bus, ad alia applica-
tum: vt, parque suum
videre Dei, de Cæsare
& Pompeio 6,3 par
nouum concurrens,
vir & bellum; Scrua
& omnes copię Pom-
peii 6,191 par quod
semper habemus, Li-
bertas & Cæsar 7,696
Paratonium, portus &
oppidum Egypti non
longè ab Alexandriâ

unde ipsam Alexan-
driam vocat Lucanus
Paratoniam urbē 10,
9 Paratonia Syrtis,
ob viciniâ 3,295
parare, terras 1,13 regna
1,34 parare magno
1,34 parant fata ho-
mini prospera, aut, ad-
uersa 2,133 parare
arsuras in tecta faces
2,541 parari ad por-
tentia 5,284
paratus, us, paruus 4,374
paratus, ti, paratus seruire
1,351 excipere 3,
344 paratus Veneri
10,396 paratus quæ-
sisse opes 10,150
paratior putrefieri, &c.
6,93.8,99
Parcæ stamina homi-
num morientium ab-
rumpentes, quæ inde
tristitia 3,19. 6,703,
777
parcere, flammis 2,129
parcere pereūtis mor-
ti, dirus mos nefandæ
scuitiæ 2,180 parcere
Romano pudori 2,
518 parcere, morati
10,395
pardus, fera velocissima,
mas pantheræ 6,183
pareas, serpens duos pe-
des prope caudam ha-
bens, quibus solis in-
nititur 9,721
parens rerum 2,7 mūn-
di 4,110
parentes filiorum suo-
rum mortuorum ro-
gum face accendebant
6,535
Paridis antrum, in quo
cum Oenone vixit 9,
971
pariter, pariter iacentes
2,92 pariter vincen-
dum, semel & simul
3,297

Parnassus, Phocidis mons
biceps, Baccho &
Apollini sacer 3,173.
5,72 pari spatio di-
stans ab Oriente ad
Occidentem, ceu vm-
bilicus Orbis 5,71 in
diluuiō Deucalioneo
solus vno iugo emi-
nuit 5,75
Parrhasium, Arcadiæ op-
pidum, à quo Parrha-
sia pennæ, talaria Mer-
curii, qui Arcas fuit 9,
660 Parrhasis Helice,
ab eodem oppido 2,
237
pars, portio. partem ferre
4,360 pars optima
coniugis, coniux 5,
757 pars sui 7,558
ex parte magna defun-
ctus 3,720
pars, factio, & partes, vt
Cæsaris & Pompeii 7,
118.10,419,421 &
in plurali numero
passim sapius. partes
togatæ 1,312 partis
studiis agi 4,348 in
partibus fit scelus, ho-
mines earundem par-
tium se mutuo confi-
cientes 4,548 partes
facere 9,97,228
partes nullæ in bello iu-
stæ sunt, si aduersum
iudicem habeant 7,
263
partes, pro copiis, turbâ
militari 2,395,596.
5,477
Parthi, populi Asia trans
Euphraten, qui olim
Persæ, & eorum regio
Parthia 3,265. 7,
431. 8,235,277,
350 eorum erat Ba-
bylon 10,46 eorum
imperii limes contra
Romanos Euphrates
8,354 à Macedoni-
bus

mare de gladiis. 11. 710.

bus subacti, sed Romanis indomabiles 7, 431. 10, 47 & seqq. quorum amuli 8, 307. eosque non timent, experti vires suas caeso cum omnibus copiis Crasso 2, 552. 8, 301. 9, 267. 10, 51. equitatu autem pollent, ideoque in campestribus insuperabiles 8, 295, 368. sagittandi etiam peritiā insignes 8, 220, 295. sagittas veneno illinunt 8, 304, 388. post tergum fugiendo sagittantes 1, 230. unde refugii dicti 6, 50. inepti verò ad pugnam statariam 8, 375. amici erant Pompeio, quare eorum auxilia implorare post eadem Pharsalicam decreuerat, dissuadente Lentulo 8, 218 & seqq. cum toto bello civili ante neutros se gessissent 3, 265.

Parthorum pedes: quia pedes supplicibus deosculandos dabant: aut quia fugiendo pugnabant 8, 335.

partus. partu plena coniux 1, 377. partu exhausta 2, 340. partus dubii 9, 201.

paruum. paruum sanguinis, pro parum 2, 128.

parua nox 4, 476. parua tellure, paruo intervallo 7, 461.

passu effuso decurrere 4, 271.

Patavii, urbis agri Veneti, periphrasis 7, 192.

patere. quicquid patet Libye 3, 294.

pati. exilium 1, 279. regna, regnari 2, 315.

pacem 2, 559. pati hominem, de feris mansuefactis 4, 239.

pati posse sine armis 5, 314. pati littora, de mari 5, 624. pati virum, infici 6, 94. pati bella, & gerere, opposita: illud de iis, qui cedunt & ægrè se defendunt, ac caduntur 7, 502. pati faciem mariti 8, 70. pati Martem 8, 383. tenebras 9, 110. nescis sine rege pati, non potes esse liber 9, 262.

patiens. patiens plaustris, quæ ita congelata est, ut possit ferre plaustra 2, 641. patiens pacis, quietis 2, 650. patiens cingi 3, 377. cernere 8, 637. patiens soceri 7, 53. atheris 9, 8. patiens visus, Medusæ 9, 652. patiens vectoris cymba 4, 133.

patientia. gaudet patientia duris 9, 403. tam lenta tuas tenuit patientia vires 1, 361.

patientia belli 9, 293.

Patres, Senatores 1, 488. 3, 104. 9, 10, 339.

patria & Pompeius uterque certus 7, 31.

patritium cadauer 7, 598.

Paullus Æmilius cos. praelio Cannensi occisus, ab Annibale rogo honoratus 7, 799.

Paulus quidam in exercitu Catonis à iaculo serpente ictus illico moritur 9, 822. & seqq.

pavor ignotus omnibus

Cæsaris armis, nam quam visum Cæsaris nos pauere 6, 1.

pavor nimius visui cit falsas imaginum 7, 2.

pavidus motus 2, 5.

pavidus maris 8, 1.

paupertas facunda, rum, sub. fortium 166.

paupertate pii 5, 23.

pauperis vitæ rura factas 5, 527. 8, 2.

pax Syllana 2, 1.

pax. pacem pati 2, 5.

pax, pro quiete 2, 6.

pax exhausta 3, 1.

pax maris 4, 437. pacem habuere tenebris cessatum est nocte praelio 4, 473. pacem tenere 2, 273. 3, 5.

pacem à gladio quere 6, 242. pax loci 282. pacem præstare 8, 256. pax cum morte 9, 898. obses pacis 10, 55.

peccatū. quicquid muli peccatur, inultum est 5, 260.

pecten remorum 3, 60.

pectus. excipiant recti fugientes pectore ferum 4, 166. pectorum complexu fouere 4, 245. frangitur collisum pectore pectus 4, 783. pectora plena uteri prænantium 6, 708. pectus incertum 8, 166. vanum 8, 285. plenum veri 9, 189.

pecudes. distentas pecudes siccare, lactere 4, 314. pecudes locuta 1, 561. pecudum cibi herbae 6, 111.

peierare vndas Stygias 6, 749.

pelagus. iniquum 2, 88.

pelagi

patris sui liberis 1-172

IN LVCANVM.

elagi ars, nautica 3,
60 pelago diuersa
res, ignis 3, 681 pe-
gi decus, victoria
aulis 3, 762 pelago
eloq. relinquere He-
beriam, Italiam in
ursu nauigationis vi-
are 8, 189
ethonium, oppidum
theissalix, vbi pri-
mum domandorum
quorum vsus inuen-
tus est: hinc fabula ibi
centauros habitasse
6, 386
non, Thessalix ad Or-
um mons 6, 335,
411. 7, 481
la, vrbs Macedonix,
patria Alexandri Ma-
gni 10, 52. hinc Pel-
lus ductor, Alexan-
der Magnus 3, 233
Pellæus Philippus, pa-
ter Alexand. M. 10, 20
Pellæa sarissæ 8, 298
Zeugma Pellæum, ab
Alexandro conditum
8, 237
lleum, Ægyptium aut
Alexandrinum, quia
reges Ægypti Prole-
mæi oriundi à Mace-
donibus: vt, Pellæum
diadema 5, 60 Pellæ-
us puer, & rex 8,
607. 9, 1016 Pellæi
muri, Pellææ arces,
Alexandria 9, 153.
10, 511 Pellæa do-
mus, Pellæa aula, regia
Alexandrina 8, 475.
10, 55 Pellæus gla-
dius 9, 1073
ellere campo 4, 713
pulsus armentis 2,
601
elopsis regna, Pelopon-
nesus 6, 57
Pelorus, Siciliæ promon-
torium Italiæ viciniss

2, 438 ab Appennino
vi maris diuulsus 3,
63
Pelorus latrans, Scylla &
Charybdis, vicinæ Pe-
loro 6, 66
Pelusium, Ægypti vrbs,
ad vltimum seu septi-
mum grande Nili
ostium, quod inde Pe-
lusiacum os, & Pelu-
siacus gurgis 8, 466,
325. 10, 53 hinc Pe-
lusium & Pelusiacum,
pro Ægyptio 8, 543.
9, 83
Penates Dii tutelares pa-
trix, aut domus, Lares.
passim pro patriâ aut
domu.
Penates Phrygii gentis
iulæ 1, 197
pendere. ē mœnibus 7,
369 pendere, incer-
tum esse, dubitare 2,
41. 9, 19. 10, 542
pendens æquor 5, 602
pendens in animâ Cæ-
saris salus populorum
5, 685
pendere. inferias vmbri-
2, 176 pendere, ex-
pendere 8, 276
penetrare Vestæ 2, 127
Delphicum 5, 70 ma-
gorum 6, 450
penetrare in Tartara 6,
694
Peneus, Thessaliæ flu-
uius, in quem multi
alii influunt 3, 191.
6, 377, 377. 8, 33
peninsula: exiguu debet
quod non est insula
colli 6, 25
penitus, i. profundissimè,
in imo, intrinsecus 2,
668. 3, 701. 4, 297.
5, 604. 6, 211. 9,
312, 426, 490, 796.
10, 249 penitus fu-
giente metallo 4, 223

397
penna. pennæ. volucrum
7, 835 penna natans,
volans 5, 554
pennæ venatoriæ, qui-
bus feræ terrentur, quæ
colore, quæ odore 4,
438
pensare 5, 38 pensare
moras Iliacas, quæ in
Illo factæ erant 9,
1002
Pentheus, Bacchi con-
temtor, à matre furore
Bacchico impulsâ di-
scerptus 6, 357. 7,
780
peragere cædes 3, 580
peragere facta 6, 820
perculsa mens dubiis 6,
596
perdere, amittere. per-
dant velle mori 4,
280
perdere, de eo quod fru-
stra facimus, aut inu-
tiliter cõsumimus, vel
negligimus 3, 706. 8,
53. 9, 569. 10, 371
perdere iter 2, 442
dies 3, 394 annos 4,
483 vndas 5, 423
ictus 6, 197 perdere
in somnos tempora
10, 506
perferre, ad finem perdu-
cere 8, 700
perfrui lacrymis 9, 112
Pergama, arces Troianæ
9, 969 Pergama Ro-
mana, à Romanis re-
stituenda 9, 999
peremptus, pro, morbo
absumptus 10, 92
pericula prætentare 9,
397
in Periculo publico, nul-
li fas est esse secuto 2,
289
periculo tantum exre-
mo permissum est re-
merarium esse 5, 692
perire, interire. iam dam-
no

398

no peritura meo 4,
277 percant lacry-
mae, percantque que-
rela 7, 555
perire, de eo quod frustra
factum aut neglectum
est 9, 561, 1053 ve-
lut occultum pereat
scelus 4, 252 pereun-
tia tempora fati 5,
490 perierunt tempo-
ra vitae 9, 233
permiscere duas domos
(familias) è sanguine
matris 2, 332
permittere. mari se per-
mittere 5, 695 per-
mittere sibi cunctas
terras, ex angustiis
erumpere 6, 119 per-
mittere gladio discrim-
en mundi 7, 108
permittere omnia fati
7, 333 permittere
ignibus vrbes 7, 413
permittere vitae 7,
731 non vltra gemitus
tacitos incessere
fata permiscere sibi 8,
65 permittere vulnera
ventis, sagittis temere
in aëra emissis 8, 384
permittere libera ostia
maris 10, 515
perpetuum, connexum,
continuum 3, 485,
7, 443
petrumpere medias le-
ges 1, 322
Persephone, Proserpina
regina Inferorum 6,
700
Perfes rex, qui cum Ro-
manis bellageffit, 3,
158
Perse tyranni, reges Per-
sarum 10, 269
Perse, qui post Parthi 10,
33
Persis, regio Persarum 8,
229
Perseus, Iouis & Danaës

INDEX

filius: eius Medusa
caput abscideritis fa-
bula 9, 659 & seqq.
Perse Tarfos, à talaribus
Persei cognominata 3,
225
perstare 3, 620
peruium. non peruia ta-
xus, densis ramis & fo-
liis 6, 645
perurere. i. arctare, strin-
gere 6, 193
Perusium, Tusciae vrbs, in
qua L. Antonius ab
Augusto obsessus, ex-
trema fame coactus
tandè se dedit: hinc
Perusina fames 1, 41
pes, funis nauticus quo
tenditur velum, de-
xter vel sinister 5,
428. 8, 185
pes humanus. pedum tu-
multus 4, 753
pestum sidentia corpora
3, 674 pestum dare
5, 616
pestis, pro quocunque
malo, vt siti, veneno
1, 649. 4, 370, 728.
9, 614, 619, 639, 744
pestifer tractu 7, 412
pestilentia cessans Roma-
nis accersito ex moni-
tu oraculi Delphici
Asculapio 5, 111
Petra, locus editus prope
Dyrhachium 6, 16,
70
Petreius & Afranius pari-
iure duces in Hispania
contra Caesarem 4, 5
tesseram alternatim
dabant 4, 7 cognito
milites suos cum Ca-
sarianis conuenisse, in
suos inuehitur, & de-
prehensos in castris
Casarianos iuber oc-
cidi 4, 205 & seqq.
vide porrò narratio-
nem totius belli con-

tra Caesarem, & dec-
tionem toto lib-
quarto à principio
que ad versum 4
Peuce insula & ostiu
Danubii 3, 20
peucedanum, herba ca-
le sceniculo simili
contra serpentes vtil
9, 919
Phæacum littus, Phæac
insula, siue Corcyra
prope Epirum 5, 42
Phaëthontis lapsus fabu-
la 1, 49. 2, 410
phalanx 7, 59
phalarica, telum quo
tormento excutiebatur
6, 198
pharetras agitare 3, 18
Pharnaces, Mithridatis
filius, Ponti rex, à Ca-
sare victus 2, 637. 10
476
Pharos, Pharus, insula
turre quæ claudi-
portum Alexandri-
num, claustrum Agy-
pti maritimum 10
57, 509 Phariæ flam-
ma, quæ in Pharo ex-
struebantur, dirigende
nocturno cursui na-
uium 9, 1005 Phari-
us autem, Phariæ re-
gina, Pharia gens, pro
Aegypto, & Aegypti
8, 184, 277, 443,
499, 514, 564. 9,
1022, 1081. 10, 81,
92, 171, 177 Pharius,
Pharium, pro Aegypto
4, 725. 9, 1096. 10,
65, 86, 126, 343
Pharii reges 2, 636
Phariæ arenæ 2, 733.
8, 712 Pharia vnda,
Nilus 3, 260 Pharium
æquor 4, 257 veru-
tum 8, 681 velamen,
lineum 9, 1012 lit-
tus 9, 74 scelus, cades
Poma-

*peru occultum
X-105*

ompeii 9, 207 gur-
 s Pharius 7, 692
 narius tyrannus, rex
 gypri 6, 308. 7,
 04. 8, 555, 574. 9,
 34, 1068. 10, 269,
 06 ensis 8, 546 sa-
 lles 8, 675 Pharia
 nis 8, 596, 611 fi-
 nes 8, 624 fauilla 9, 1
 haria canes 9, 141
 rbes 10, 184
 ralos Thessaliae ciui-
 as 6, 350 ad eam sub
 Emo monte campi
 pharsalici 6, 576 in
 quibus confictus ille
 maximus inter Cæsa-
 rem & Pompeium; vn-
 de Pharsalia nomen
 cuius poematis, quod
 immortale futurum
 confidit auctor 7,
 209, 9, 985
 arsalia, Pharsalica ru-
 ra, regio vicina opido
 1, 38. 7, 175, 823 sed
 passim vsurpatum pro
 clade Pharsalica; vt et-
 iam Pharsalica dam-
 na, item fata 6, 313.
 7, 61, 204, 535, 632,
 745, 781, 787. 8,
 14, 516. 9, 332
 arsalicus annus, quo
 confictus factus fuit
 in campis Pharsalici-
 s, 391
 arsalia totum Orbem
 Cæsari vincendum de-
 dit 3, 297
 arsalici praelii descri-
 ptio 7, 385 & seqq.
 eo praelio pugnantium
 ingens fragor 7, 477
 & seqq. magna in eo
 Senatorum Equitum-
 que cedes 7, 581 va-
 riaz mortes & impie
 cedes 7, 617 & seqq.
 post illud praelium
 nulla publica arma

contra Cæsarem 7,
 697 cladis illius oc-
 casione digressum in
 calamitates ortas ex
 bello ciuili 7, 387 &
 seqq.
 Phaselis, Pamphyliæ op-
 pidum 8, 251
 phaselus, nauculae genus
 5, 518
 Phasis flumen Colcho-
 rum è Moschis ortum;
 inde Phasides campi,
 & vnde, pro regione
 Colchorum 2, 585,
 715. 3, 271. 4, 552
 Phemonoe Phœbas siue
 Pythia iubetur roga-
 tu Appii ingredi an-
 trum Oraculi Delphi-
 ci 5, 126 conatur dis-
 suadere Appio curiosi-
 tatem noscendi futura
 5, 129 à sacerdote in
 templum impellitur
 5, 145 verita ingredi
 adytum templi Apol-
 linis, subsistit in in-
 gressu, ac furorem si-
 mulans fingit respon-
 sa 5, 148 fraude de-
 lecta minis Appii cō-
 pellitur ingredi an-
 trum ipsum Apollinis,
 & non ipsa loqui, sed
 quæ Phœbus suggere-
 ret: quod facit 5, 158
 & seqq.
 Philæ, vrbs inter Ægy-
 ptios & Æthiopes 10,
 313
 philippi, vrbs Macedo-
 niæ, ad quam campi
 Philippici, clade Cæs-
 sii & Bruti celebres:
 sed vt Lucanus Macedo-
 niam cum Thessalia
 passim confundit, ita
 Philippos in Thessalia
 ponit quasi fatali bel-
 lis ciuilibus 1, 680,
 694. 6, 582. 7, 591,

872. 9, 271
 Philippus Macedo, Ale-
 xandri Magni pater
 10, 20
 Philippus rex à Romanis
 victus 3, 158
 Phlegethon fluius Infe-
 rorum flagrantibus vn-
 dis 6, 704
 Phlegra oppidum Macedo-
 niæ, è cuius campis
 gigantes bellum Diis
 intulere 4, 597. 7,
 145. 9, 656
 Phocæus, eximius vrina-
 tor, in pugna Massi-
 lienfi submersus 3,
 696
 Phocis Achaiæ regio 3,
 172 libertate donata
 in gratiam Massilien-
 sium 5, 53 quæ à
 Phocensibus condita,
 post patriam à Xerxe
 combustam 3, 340
 vnde Phocais iuuen-
 tus, pro Massiliensibus
 3, 301 Phocaicum,
 pro Massiliensi 3, 561,
 583
 Phocaica laurus, Parnas-
 sia; quia Parnassus in
 Phocide 5, 144
 Phœbas, virgo fatidica
 Apollini sacra 5, 128
 quo habitu immissa
 antro Delphico 5, 142
 eius Deo plenæ gestus
 & constitutio 5, 142,
 149 & seqq. 165,
 208 & seqq. vbi rece-
 perit Apollinem, mo-
 ritur 5, 116
 Phœbus, Apollo, & pro
 Sole, passim. hinc
 Phœbei ortus 6, 330.
 9, 667 Phœbea ferta,
 laurus, quæ Apollini
 sacra 5, 170 Phœbea
 palatia, Palatium mōs
 Romæ, in quo ædes
 Apollinis 3, 103
 Phœ-

Phœbe, Luna 1, 77, 538.
6, 501. 8, 479. 9,
440

Phœnicee, Syriæ populi,
inuentores literarum
3, 220

Phœnix Thessaliæ flu-
uius 6, 374

Phœnix avis vnica se ip-
sam accensis in arâ
Solis sarmentis com-
burens; ex cuius ossi-
bus noua oritur phœ-
nix. huius rogi cine-
res vsui Magis 6, 680

Pholoë, Arcadiæ mons,
in quo Pholus Cen-
taurus sepultus, item
Lapitharum oppidum
3, 198. 6, 388. 7,
442, 827

Pholus Centaurus, qui
Herculi hospiti opti-
mum vinum propi-
nauit 6, 391

Phorcus, Medusæ pater,
Deus marinus, secun-
dus à Neptuno 9,
626, 646

Phryges, Troados in Asiâ
populi, à quibus orti
Romani 9, 976, 999
Phrygiæ ruinæ, Troia-
næ 9, 990 Phrygius
magister, Palinurus 9,
44 Phrygius ignis, Ve-
stalis, quem Aneas in
Latium transtulit 9,
993

Phycus, oppidum cum
promontorio Cyrenai-
cæ regionis, quod di-
riptendum militibus
dedit Caro 9, 40

Phylace, Thessaliæ regio,
regnum Proresilai, qui
primus in littus Troi-
anum appulit bello
Troiano 6, 351

piacula ferre 2, 305
piacula busto 2, 176
morti 10, 462 piacu-

INDEX

la dira 4, 790

Pictones Aquitanicæ po-
puli 1, 436

picto auro vestes discri-
minatæ 2, 357

pietas. pietas peritura 2,
63 ignota 6, 495 pie-
tatis imago 7, 320
perculsa pietas 7,
468 pietas, religio
10, 196

piger. non piger, de igne
cito 10, 493

pigrè herere 5, 435

pignora sacra, fœdera 8,
481

pignus. pignora. pro con-
sanguineis, necessariis
&c. vt coniuge, matre,
fratre &c. 7, 324,
347, 662. 8, 111,
130, 405, 499

pilum. pila. telum mili-
tare, adeo proprium
Romanorum, vt ali-
quando pro ipsis Ro-
manis vsurpetur 1, 7,
4, 41. 7, 519. 8, 300,
598. 10, 48

pila liquata fulmine 7,
159

Pindus Thessaliæ ad Oc-
cidentem mons; etiam
in Thraciâ locatus à
Lucano 1, 674. 6,
339. 7, 174, 481,
806

pingi aluum 9, 713

pinnæ, fastigia seu emi-
nentiæ castrorum aut
murorum 3, 386. 4,
432

pinus arbor nota. pinus
minantes 7, 450 pro
face pineâ 1, 573 pro
naui 1, 573. 3, 553.
6, 400 pro malo na-
uiis 2, 695 pro remis
3, 531

piratica laurea, victoria
Pompeii de piratis 1,
122

Pisa Elidis Pelopon-
vrbs ad Alpheum
nem, cuius rex Oe-
maus procos filia
occidebat 2, 165,
175

Pisa vrbs Tusciæ ad
num fluium 2, 4

Pisces, Signum cæli
9, 535

Pitane, ciuitas Myfiæ
205

placere, nimium pla-
ipse .i. nimis ipsi p-
cebit, nimis lætari
2, 276

plaga torrens, & arde-
item orrida. i. Zo-
torrida, vltra qua
pitabatur nulla vi-
lis Meridiem regi-
nes, & sub ipsâ inhal-
tabiles 5, 24. 6, 32
9, 604, 861. 1
232

plaga cæli 10, 18

Planetæ contrarium in
do. cursam agunt 1
199 eorum potentia
& officia descripta 1
201 & seqq.

plangere, rondere, percu-
tere, in luctu vt plun-
mum 9, 173 planctu
aquarum, fluctus
691

planum. in planum e-
fundere muros
383

Plato à sacerdotibus A-
gyptiis multa didici-
10, 181

plaudere 6, 798. 7, 1

plausus theatri 1, 13

Plaustrum, Vrba maior 8
170. 9, 541

plaustrum Scythicum 2
641

plebes. pro plebs 7, 760
nescit plebes ieiuna ti-
mere 3, 58 indiga ser-
uitiū plebes 7, 760
plebs

os castrorum, gregarii
 milites 6, 144
 poeius amictus 2, 18
 plebeium funus 8,
 736
 piscita, Tribunorum,
 et leges, Consulium 1,
 176
 Pleiades, stelle
 quæ & Vergiliæ 2,
 722. 5, 4. earum ortu
 vel occasu plerunque
 pluit 8, 852
 plenus, plenum
 visu extremo 1, 509
 plena Lyxo, furore
 Bacchico 1, 675 ple-
 næ vento naues 2,
 683 plena Fortuna 4,
 122 plenus sinus, si-
 nus gerens plenos 8,
 752 plenum pectus
 veri 9, 189
 umatum, & pluma-
 rium opus, intertex-
 tum auto aut liciis co-
 loratis, polymitum
 10, 125
 putei, tabulata quibus
 tegebatur vinea mili-
 tatis 3, 488
 luto, Deus Inferorum,
 dictus rector, item, ar-
 biter mundi 6, 697,
 742
 diuine procurare & nu-
 bila arte magicâ 6,
 466
 ocula gemmea 10, 160
 ocula pro potu 9, 819
 & passim.
 poena, poenas antè dabat
 scelerum, sub. post fa-
 ciendorum 2, 75 pœ-
 narum extremum 2,
 519 in poenas laxan-
 tur Tartara 3, 17 dat
 poenas maioris aquæ,
 Sicoris deriuatus me-
 tu inundationis 4,
 143 poenas ferre .i.
 sumere 4, 806. 9, 105

IN LVCANVM.

poena sedet in nostrâ
 ceruice 7, 645 pœ-
 nam donare 7, 784
 pœnæ fauoris, com-
 pensatio fauoris 8, 21
 poenas accipere 8, 97
 poena de victis 9, 299
 poena à Syllâ de dedititiis
 sumta tantam stragem
 edidit, quantam aliâs
 fames, pestis, aut iu-
 stum prælium 2, 198
 Pœni, Africæ populi,
 propriè de Carthagi-
 niensibus. Pœni ma-
 nes 1, 39. 4, 790 cine-
 res 2, 91 Pœnus Mars,
 exercitus Pœnorum 3,
 350 Pœnorum vim-
 bræ 6, 310
 Pœnus humator Consu-
 lis, Annibal qui Paul-
 lo Æmilio cos. hono-
 rificentissimè rogam
 exstruxit 7, 799
 Poëtis non adimenda li-
 centia mentiendi 9,
 359
 Poëte immortalitatem
 iis conciliant quos ce-
 lebrant 9, 980
 pollens excantare 6,
 685
 Polus Arcticus 1, 53 po-
 lus præceps 6, 501
 Polus Antarcticus, cali-
 dus 1, 54 alter 8, 292
 aduersus 8, 337
 Polus Signifer 3, 254
 polorum cursus impedi-
 ti carminibus magicis
 6, 465
 pompa funeris, siue fera-
 lis 6, 531 in eâ præfe-
 rebantur tituli & insi-
 gnia rerum à defuncto
 gestarum 8, 733
 pompa triumphalis 3, 77
 Pompeius Magnus vsur-
 parator nimis potentis
 1, 314 & seqq. adfe-
 ctator regni 2, 321

401

parem ferre nequit 1,
 126 adhuc iuuenis &
 priuatus à Syllâ missus
 contra proscriptos, iis
 debellatis triumphauit
 7, 14. 8, 25, 810
 intra bimestre spa-
 tium piratas Cilicas
 mari cedere, & in me-
 diterraneis sedes pene-
 re coëgit 1, 122. 2,
 578, 726. 8, 26 Mi-
 thridatem debellatum
 ad mortem adegit,
 aliosque Orientis po-
 pulos multos subegit
 2, 576, 580. 8, 26,
 222 & seqq. 553 tres
 triumphos duxit, sin-
 gulos de diuersis po-
 pulis trium partium
 Orbis; Libycum, Hi-
 spanicum, & Mithria-
 daticum 6, 818. 7,
 685. 8, 553, 814. 9,
 178, 600 theatrum
 Romæ exstruxit 1,
 133. 7, 9 auctoritate
 suâ Ptolemæum Au-
 leten in regnum Ægy-
 pti restituit, iure hos-
 pitalitatis cum patre
 eius vsus 8, 560, 573,
 595. 9, 132, 1028
 Parthorum amicus, vl-
 tionem credis Crassi
 Senatui dissuasit 8,
 218 & seqq. 233 gen-
 tes plerasque deuicit
 imbelles & ignauas 7,
 279 continuè felix,
 semel & simul miser
 factus est 8, 707 eius
 umbra Sexto filio in
 Sicilia apparitura præ-
 dicitur 6, 814
 Pompeius quomodo à
 Cesare auersus 1, 121
 & seqq. eius descri-
 ptio & cum Cesare
 collatio 1, 129 &
 seqq. fugit Româ; at-
 que

que eo excusandi alii
fugientes qui Pompe-
io fugiente paucant 1,
522
Pompeius Romam profu-
gus Capuam in sedem
belli eligit 2, 392
praefidia per Appenni-
num distribuit ad im-
pediendum transitum
Caesaris 2, 395 praelio
parans cum Caesare
certare, militum ani-
mos oratione explo-
rat, in qua facta sua
extollens, Caesaris acer-
be eleuat 2, 531 vs-
que ad 596 sed ubi
animaduertit pau-
orem militum, fugit
Brundisium 2, 598
inde filium mittit
conquisitum vndique
auxilia 2, 631 Con-
sules in Epirum prae-
mit- 2, 845 Brundisii
autem a Caesare obses-
sus, & anxius ob opera
eius, tandem classe
euadit 2, 680 & seqq.
saltem optans posse
perdere Italiam 2, 699
duabus tantum nau-
ibus amissis, & a Ca-
sarianis in littus at-
tractis 2, 711
Pompeius quamdiu po-
test Italiam res-
stat abiens 3, 4 Iulia
ei in somnis apparet
minax 3, 9 ille non
terretur 36 Dyrrha-
chium appellit 43 co-
pias colligit, & quales
169 maiores Cyri,
Xerxis aut Agamem-
nonis 284 dignas vi-
delicet funeri suo exe-
quias 3, 292
Pompeii exercitus Hispa-
nicus ducibus Petreio
& Afranio contra Ca-

INDEX

sarem ad Ilerdam bel-
lum gerit, & siti ad
deditionem compellitur, a principio
libri quarti vsque ad
versum 402
Pompeius in Epiro dux
belli a Cons. & Senatu
dictus 5, 46 (quam-
uis priuatus 2, 278)
castra vicina locat Ca-
sari ad flumen Apsium,
nunquam Caesari pro-
pius conspectus post
Caesaris in Gallias dis-
cessum 5, 473 Cor-
neliam uxorem ob
belli discrimina in
Lesbum secedere iubet
5, 722 & seqq.
Pompeius Dyrrhachium
praefert a Caesare 6,
15 a Caesare ignarus
obsidetur 6, 29 &
seqq. animaduertens
se circumuallari, etiam
ipse spargit copias, la-
xandis operibus Caesa-
ris 6, 69 quamuis val-
de spatiofo loco castra
metaret, tamen quia
obsessus, eius copia
inopia pabuli, & pe-
stilentia laborant 6,
81 castella Caesaris
percurrere statuit, &
conatur 6, 81 & seqq.
cum Minuri castella
frustra tentasset, alia
mari vicina occupat,
& percurrat 6, 263
Caesarianos aliquot
multitudine circum-
fundens credit, victo-
riam uti nesciens 6, 291
& seqq. Caesarem rece-
dentem insequi ma-
uult, quam in Italiam
illo absente tendere 6,
316
Pompeius nocte praelium
Pharsalicum praece-

dente somniat se Ro-
mae esse 7, 7 & seqq.
de illo bellum trahen-
te querela Senatus
exercitus 7, 45 &
seqq. ille importun-
tate omnium coacti
pugnare, contra animum
sui sententiam id est
protestatur 7, 87 &
seqq. tandem licen-
tiam configendi per-
mittit 7, 124 acies in
praelium disponit 7,
217 & seqq. eius an-
xilia 7, 225 & seqq.
attonitus prodeunti-
bus contra se Caesaria-
nis, tamen animandi
suis verba facit 7, 337
equitatus eius & leui
armatura Caesariani
circumfunditur, sed i
cohortibus Caesaris re-
tro collocatis detur-
batur 7, 506 & seqq.
videns Pompeius res
suas perditas, fugit 7,
647 & seqq. Larissam
contendit 7, 712
Pompeius per desertam
Thessaliam fugiens ad
omnia pauet 8, 1 &
seqq. cum sub eius im-
perio adhuc classes in-
tegre ad Corcyram &
in sinu Leucadio es-
sent, item Liburnicae
& Cilicium naues, ta-
men in ostio Penei fl.
coactus se fidere cym-
bae fluuiatili, in Les-
bum ad uxorem vehi-
tur 8, 35 & seqq.
quam extremo dolore
adfecta reperiens, ob-
iurgat 8, 71 laudatis
ob fidem Mitylenais,
cum uxore e Lesbo
soluit 8, 127 & seqq.
nauigans rectorem na-
uis consulit de dire-
ctione

hōne nauium ad
strorum cursum : cui
ille de singulis respon-
det 8, 167 & seqq. iu-
bet quocumque na-
uem dirigere, dum
Thessaliam & Italiam
vitet 8, 186 fugienti
palantes se adiunxe-
rant filius, Senatores
multi & Reges qui-
dam 8, 203 & seqq.
regem Deiotarum ad
Parthos auxilia im-
ploratum mittit 8,
209 & seqq. naviga-
tio eius relicta Lesbo
8, 244 & seqq. in orā
Ciliciæ cum quibus-
dam Senatoribus con-
sultat quod abeundum
sit reparandis viribus,
& ipse de Parthis pro-
ponit 8, 262 & seqq.
quod consilium cum
alii improbassent, Len-
tuli sententiam de ad-
eundā Ægypto sequi-
tur 8, 454 ad ostium
liaque Pelusiacum Æ-
gypti appellens, com-
perito regem Ptole-
mæum puerū in mon-
te Casio esse, eō nauigat
8, 465 & seqq. in-
uitantibus Ægyptiis,
solus in biremem co-
rum descendit, iussis
in naui remanere vxore
& filio 8, 575 ab
Achilla occiditur 8,
618 caput eius à Se-
ptimio abscinditur 8,
668 ab Achilla defer-
tur ad Ptolemæum 8,
675. 9, 138 cerebro
exempto, cõpletur bal-
samo & conditur vt
integrum seruetur 8,
688 truncum corpus
à Cordo quæstore in
latore Ægyptio com-

buritur & sepelitur 8,
712 & seqq. digressio
in eius sepulcrum 8,
795
Pompeii spiritus ad sedes
beatorum circa Luna-
rem circulum euolat
6, 805. 9, 1 trunci sui
deformis ridens ludi-
bria 1, 685. 9, 14 eius
morre intellectā lu-
ctus Corneliæ, filio-
rumque eius, & copia-
rum quas Cato in
Africam aduexerat 9,
167 mandata eius à
Corneliâ filiis patefa-
cta 9, 85 laudatus in-
signi encomio à Cato-
ne 9, 189 caput eius
defertur ad Cæsarem
ab Ægyptiis: quod ille
aspiciens, illacryma-
tur & honorificè cre-
mari iubet 9, 1035
Pompeius comparatus
cum annosâ quercu
1, 136 tigridi Hyrcan-
iæ 1, 328 tauro victo,
qui reparatis viribus
alacrior ad pugnam
redit 2, 601 eius clas-
sis Brundisio incolu-
mis euadens, duabus
tantum postremis na-
uibz amissis, compa-
rata cum Argo naui
inter Symplegadas pup-
pe elisâ elapsâ 2, 715
Pompeius ignarus à
Cæsare circumdatus
comparatus ei qui in
mediterraneis Siciliæ
aut Britannicæ securus
est fluctuum ad littora
sonantium 6, 65 par-
te quâ primū erum-
pere tentauerat repul-
sus, comparatus mari-
nis fluctibus continuè
scopulum rudentibus
6, 265 per Cæsaris

munitiones erumpens
Pado inundanti 6,
272 eius exercitus se
ad prælium in Pharsa-
liâ præparantis stu-
dium collatum cum
Diis se armantibus in-
gigantes 7, 145

Pompeiorum tumuli tri-
bus partibus Orbis;
patris in Africâ, Cnæi
F. in Hispaniâ Euro-
pæ, Sexti F. in Asiâ 6,
817 Pompeii felices
mari 9, 93
Pompeius Cnæus, & Se-
xtus. vide Cnæus, &
Sextus.

pondus. pondera. pôdera
veliferi mali 1, 500
pondera rerum 3, 337
pondus congestum 3,
649 pondera muralia
saxi 6, 199 pondus
famæ .i. gloria, splen-
dor nominis 8, 21
pôdera mentis 8, 280
pondera curarum 9,
951

ponē sequi 1, 483
ponere. vultus minacis
4, 238 ponere in faciē
ducum 4, 253 ponere,
deponere 6, 659 pone-
re se mente Catonis, il-
labi menti, de spiritu
9, 18 ponere gradus 9,
395 vide etiam, po-
situs.

pons arcu amplexus flu-
men 4, 15

Pontifices 1, 595
Pontinæ paludes prope
Circeios & Tarraci-
nam 3, 85

Pontus, Asiæ regio, re-
gnum Mithridatis &
Pharnacis 1, 336. 10,
475 hinc Pontica si-
gna, victoria Pontica
Pompeii de Mithrida-
te 8, 26 Pontici auxi-
liares

liares Pompeio à Pharnace missi 7, 226
 Pontus Euxinus, mare mediterraneū ad Scythiam, supra Byzantiū; in quem Mæotis palus illabitur 2, 580, 639. 3, 278. 9, 960
 populea corona, populi arbores 2, 411
 populus. populi à sanguine Iliaco 1, 428
 populi quos despiciunt Arctos, Septentrionales 1, 458
 populi indigenæ 2, 432
 populi amores 3, 54
 tot in hac animâ populorum vira salusque pender 5, 685
 populi nepotum, posterum 7, 207.
 8, 871
 populus minister, frequentia famulorum 10, 127
 Populus ipse sui fauoris sector 1, 179
 populus consternatus comparatus nauæ nauem in tempestate deferenti 1, 498
 populus dubiæ fidei comparatus mari variis ventis agitato 2, 454
 populi feruentis egestas non ipsi sed domino grauis 3, 152
 populus liber non solet deffere mortem potentis & suspecti affectatæ dominationis viri 9, 170
 popolare nomen 7, 694
 populares auræ 1, 132
 popularia nomina 6, 795
 pori corporis 9, 811
 Porta Collina Romæ 2, 135
 portas soluere 2, 704
 portenta, libidinis 8, 414
 portitor, lator 4, 57
 portitor, fluminis 6, 704
 portus cornua 2, 706

INDEX

portum Fortuna dabit 8, 192
 poscentia aqua manus 1, 29
 posse multum 1, 175
 vide, potens
 possidet Auster flatibus mare 2, 454
 post omnia, vltimus 2, 589
 postibus appensæ in nuptiis insula 2, 355
 positus. positum. siue nihil positum est, fato decretum 2, 12
 posito Borea 3, 523
 positus, depositus 4, 270
 positus procul 5, 755
 positi auro, aureis loculis conditi 9, 10
 positum in nullo voto 9, 387
 potens .i. princeps, rerum dominus 9, 170
 potens saluâ Libertate 9, 193
 potens veri 5, 199
 leti 6, 485
 regum 8, 554
 potestas omnis impatientis consortis 1, 92
 potestas summa & virtus non coeunt 8, 494
 potestas sanguinis 2, 76
 potestas inops iuris 5, 398
 potestas summa, item, dimissa 9, 200
 potestas maior 10, 136
 Pothinus eunuchus magnæ apud Ptolemæum regem puerum auctoritatis 10, 95
 Ptolemæo suadet Pompeium occidere 8, 484
 & seqq. machinatur eadem Cæsaris 10, 333
 & seqq. hortatur per internuncios Achilam ad societatem belli contra Cæsarem 10, 350
 & seqq. Pothinus

nus & Achilles c. 44
 dem Cæsaris, quem inter epulas facile occidere potuissent, disferunt in crastinum ne in confusione æternâ Ptolemæo periculum crearetur 10, 425
 Pothinus capitâ plectitur à Cæsare 10, 515
 præbere. cruorem 1, vires 1, 217
 frondem 3, 410
 miracula 4, 425
 Deo sua fata 5, 536
 manus 5, 551
 præcept. præcipiti pondere se iaculari 2, 155
 præcept in orationia 2, 656
 præcept ira 4, 268
 demittere fata in præcept 5, 301
 præcept mare 6, 24
 in præcept ferre 7, 414
 præcept, in fugam 7, 526
 præcipitem dare 8, 93
 præcipiti viro nulla fortuna sufficit 3, 50
 præcepta subeunt animos 4, 524
 præcidere lucem 6, 340
 præcipere iter 6, 15
 præcipitare. diem extremum 2, 106
 præcipitare castris 4, 209
 præcipitare in casus, pericula 5, 694
 præcipitare suos luctus 5, 795
 sua ac publica fata 7, 51
 præcipitare fati, morte 7, 353
 præcipitare naues è litore 9, 148
 præda. in prædam ducti milites nō multis verbis opus est 7, 737
 prædestinatio diuina 5, 92.
 8, 563
 præducere munitum la-

*potentes memorum
 librum III. 402.*

*producere munita
 VI. 466.*

IN LVCANVM.

tus 7 4,45
elabi, præterfluere 6,
76
elium. cōcurrant præ-
lia Mundā 1,40 in
prælia venire 2,274
prælia iusta 2,540
prælia instaurare 3,
615
æmia. militum præmia
exactā militiā 1,341
in præmia fratrum ce-
ciderunt fratres 2,151
ænestæ, oppidum Latii,
in quo Fanum Fortu-
næ, quæ inde Præ-
nestina dicta. huius
oppidi ciues omnes ad
internecionem à Syllā
occisi 2,193,194
æpes, altè volans, de
auiibus, item de Perseo
9,662,688
æponderare 6,603
ærupta fossa 4,264
æsfaga mens 6,410. 7,
187. 9,120
æsfagia belli capere 7,
331 præsfagia sceleris
8,571 præsfagia curas
exagitant 8,43
æstare. i. exhibere, dare,
sistere, suppeditare, ef-
fectū reddere 3,297,
5,42. 7,454,675. 8,
323,548,704. 9,
236,240,247,405
vincendū pariter (Cæ-
sari) Pharsalia præstitit
Orbē 3,297 præstare
nomē terris 4,23 præ-
stare spem suam Deis
5,42 caput ruinæ aut
fulminibus 5,771
præstare immunem 6,
764 umbras 6,830
præstare bella iubenti
7,563 præstare fidem
7,721. 8,141 pacem
8,256 ingentes ani-
mos 8,266
præstare se, exhibere, ge-

rere 7,682
præstare quid culpam
4,213. 5,393. 6,
234. 7,682
præstare, beneficium cō-
ferre 8,657. 10,388,
394
præstare, ante alios stare
4,30
præstinguere lumina flā-
mā, oculos ingesto
fulgure claudere 1,
154. 7,157
præsumtum robur ad
dubios casus 6,418
prætentare pericula 9,
397
præteritiq. memor, me-
tuensq. futuri 2,233
prætexere, circumire, ab-
scondere 10,537
Prætoris potestas proxi-
ma Consulari 3,107
Prætoria nauis 3,535
præuenire 4,168
preces submissæ 8,594
precio rapti fasces 1,178
premere. iras premere 2,
521 premere vestigia
2,652 putens in mōte
excavatus premitur ad
fastigia campi 4,296
pressum rostrū 4,442
premere, opprimere 5,
132 premere se 5,
341 premere metum
7,341
prendente vix oculo mo-
dum 4,20
prenfare manibus 3,664
prester, serpentis genus à
quo percussi valdè in-
tumescent, & corporu-
lentiā intereunt 9,
722,791 & seqq.
priuata senectus 1,324
arma non priuata 2,
533 non priuata cu-
pere 2,564
prò fata! 2,98 prò Supe-
rū pudor! 8,597
prò pudor! 10,47,77

405
prò fas! 10,410
probare. probatum fatis,
statutum 7,676 pro-
bare se morientem 8,
621,626
procella. procella inuitæ
5,684 procella Cir-
cea 6,287 procella,
clades 8,203
procerum motus cuncta
sequuntur 5,342
procul positus 5,755
procul Thessaliā 8,
602
prodere, manifestare,
edere 8,15. 10,181, VII 151.
195
prodesse vel armis vel
votis 3,318
prodiga rerum luxuries
4,373
prodigia portēdentia ca-
lamitatem belli ciui-
lis 1,522 & seqq. cla-
dis Pharsalicæ nuncia
7,151 & seqq.
prodigiorum quorundā
incertitudo notata 9,
475
producere animā 4,796
proferre se populis 5,90
proferre natos calido
ouo, excludere; de aui-
bus 9,902
profundum, pro mari,
passim. geminum pro-
fundum, maria Isth-
mum vtrique eliden-
tia 2,437 incerti sta-
гна profunda, æstuaris
2,571 profundum
medium 3,2 profundū
ora, ostia maris 2,
677,680
progenies, maximus vsus
siue finis Veneris 2,
388
prohibere rapinā 3,121
fraternā imagine Lu-
nam; de terrā, in eclipsi
6,503
proiicere. vitam 4,516
aciem

Prò Iris ha fata vi 305

Proletus ab ira II. 793.

Præmā arā huius 703

premier sidera radiis mortem vi 304.

- aciē 4, 745 æstus ani-
mi 8, 166 proiecta
regna sub Austro 8,
442
promptus, promptum ad
vulnera pectus 5, 320
promptus pari 7, 106
promptissimum in fer-
rum 7, 245
promittere manus in
bella 1, 388 promit-
tere sibi 2, 321
promotus sanguine mul-
to 6, 146
pronuba 8, 90
pronus, pronum, mens
prona in ferrū 1, 461
prona fax, inuersa 1,
573 prono mari 4,
430 temeraria prono
expertus cessisse Deo
5, 501 pronus ad om-
ne nefas 6, 147 pro-
num est, facile est 6,
606, 619
prope, prope me 7, 298
propior ab igne 8,
229 propē Libertas,
sub. est 9, 265
Propontis, mare inter
Bosporum & Helles-
pontum 9, 960
propinquus mente pu-
gnæ 6, 1
prora, anterior pars navis
3, 547 sape, vt &
puppis, pro totā naui.
prosecta, extra, quod Diis
profecentur 6, 709
prosequi inanem vm-
bram 2, 303
Proserpina, Cereris f. Pla-
tonis vxor 6, 700
proserere 4, 411
prosilire fiducia 7, 249
prospectare 7, 699
prospectus cæli 6, 484
prosperarum 7, 107,
684
prospicere sibi rogam 9,
235
protectus ab. irā Supe-
riū, id est, irā Supe-
riū in genus huma-
num ipsi (Mario) fa-
uente, tanquam ho-
minum futuro perni-
cies 2, 86
Proteus, Ægypti rex, qui
& vates 10, 514
prouentus nouorum sce-
lerum 2, 61
prouidentia diuina 5,
92. 8, 568
prouincia, regio subacta
10, 52
prouinciā ante tempus
exire, nefas 1, 192
prouocare fortunam 9,
883
pruinæ, ros gelidus 4, 53
Prylli Marmaricæ regio-
nis in Africā populi,
quorū corporibus in-
genita vis contra ser-
pentes; adeo vt etiam
ictos cantu aut suctu
sanare possint; liberos-
que suos morfu aspi-
dum probent; in hoc
comparati aquilis pul-
los suos ad radios
Solis probantibus;
quin etiam gustu ve-
neni dignoscere pos-
sunt cuius serpentis
ictus fuerit. Hi ad ho-
spites iuuandos prom-
ti, castra Catonis ex-
purgant, ictos sanant
9, 894 vsque ad 937
Pteleos, Thessaliæ ciuitas
6, 352
Ptolemæi reges Ægypti
post Alexandrum cō-
tinuā serie 8, 696
Ptolemæus Auleres in re-
gnum Ægypti restitu-
tus iussu Senatus, au-
ctōritate Pompeii 8,
560, 573, 595. 9,
132, 1028 filius eius
puer à Senatu rex nū-
cupatus (et si non legi-
- timus rex 8, 558)
60. 8, 281, 448, 51
536, 558 Pompe-
suo iussu occisi cap-
iuber balsamo cond-
tum adseruari 3, 68
ex Cassio monte Al-
xandriā venit ad Ca-
sarem 10, 53 à qu-
cum Cleopatrá foror-
reconciliatur, & cum
Cæsare epulatur 10
107 & seqq. à Cæsare
obfesso Alexandri-
nullibi dimittitur 10
461 & seqq.
Ptolemæi munus, occisus
Pompeius 9, 268, 271
Ptolemæis, Cleopatra 10
69
pudet heu! 5, 690 tequ-
nihil Fortuna pudet
2, 568
pudor timidus 2, 360
pudor .i. probrum, dede-
cus, infamia 2, 518.
7, 380. 9, 706. 10,
47, 77, 97. solus-
que pudor non vince-
re bello 1, 145 mora
pudoris 1, 263 pudor
timidus 2, 360 parce-
re Romano potuit for-
tuna pudori 2, 518
pudoris funera 4, 231
fortunæ pudor Ptole-
mæus 5, 59 pudor ve-
ster 7, 380 pudor ti-
mendi 7, 525 pudoris
vulnus 8, 349 prō Su-
perum pudor! 8, 597,
605 ô summi fata pu-
doris! 8, 678 magna
remisit crimina Ro-
mano fortuna pudori
10, 1060
pudoris & metus venia
est, nil posse negari 3,
148
pugnare non stare 4, 753
pugna, laceffere pugnam
3, 553 pugna facies
4, 164

Dugnapetum VIII. 4

IN LVCANVM.

164 pugna securus
334 pugna iam
nente propinquus 6,
tantum de funere
pugna est 8,611
mo angustans aeris
neatus in siti 4,327
sarunt admotæ Auxi-
mon ale 2,466
sus grauis 4,757
luis excitatus impulsu
equorum aëra obtene-
brans 4,767 puluis
sanguine compressus
4,795 puluis altus 6,
246
nica bella 3,157 sem-
per dolis infecta 4,
736 Punicatempora
2,45
ppis posterior pars na-
uis, ad quam clauus
2,717. 3,545 passim
autem pro naui ipsa.
urpura, incocta vesti-
bus aut stratis 10,
124 prætexta vesti-
magistratuum 2,19
hinc purpura pro ma-
gistratibus ipsis aut
principibus 7,228
outans abscondere, se ab-
sconditurum 9,1040
putris. i. madidus, vdu-
humectus; vt putria
terra 9,434, 526
pyramides Aegyptiorum
regum sepulcra & mo-
numenta 8,697. 9,
155
Pyrene mons Hispanias à
Galliâ separans 1,689
Pyrenæ niues soluta
4,83
Pyrrhus Epiri rex 1,30.
3,159
Pytho, Delphi, vrbs Pho-
cides 5,134 Pythia
antra, locus oraculi 6,
425
Python, serpens in Thef-
saliâ natus, ab Apolli-

ne confixus 6,408. 7.
148
Pythia, certamina in me-
moriam occisi ab Apol-
line serpentis Pythonis
6,409
Pythiis mulier fati-
dica, comparata Bac-
chis furentibus 1,674

Q

Q V A D R I R E M I S

3,530
querere. fatum ne quere-
tuum cognoscere 6,
812 querere fata 8,
215 querere, optare
9,870
quantos ne i. quantos
nam (vt infra quos ne)
duplici interrogatione
10,99
quantum est quod fata
tenentur! 3,392
quantum valet, tota vie-
re Lesbo 8,123
quassabile 6,22
quatitur formidine so-
mnus 8,44
que, item, & pro, nec, vi-
de &
quemque suæ rapiunt
scelerata in prælia
causæ 2,251
querelæ. quorælæ in nu-
mina 2,44 querelas
egerere 2,63 querelæ
non ingrata 5,681
querelæ Romanorum in-
stante bello ciuili 2,
36 & seqq.
quercus annosa, pondere
fixa suo, è quâ suspensa
spolia hostilia 1,136
quercus, corona querna,
quæ & ciuica, data
scilicet ob ciuem ser-
uatum 1,359
quercus alrix primis
fragibus, quia glande
vicitatū ante inuen-

407
tum vsum frumenti
6,426

questus nturos voluere
1,247 questus exone-
rare 9,880
quid, aliquid, passim.
quicquid patet Libye 3,
294 quicquid homi-
num sumus 7,363
quies. armorum 2,650
quies vesana, somni
terribiles 7,764 quie-
tem ferre, quiescere 9,
294 quies aterna,
mors 9,671

Quindecimviri asseruan-
tes libros Sibyllinos
1,599

Quirini (Romuli) rapti
(in cælum elati) secre-
ta 1,197

Quirites, ciues Romani
1,276. 5,358

Quiritium habitus rōga
2,386

quisquis immissee, tu
quisquis es immisus
8,642

quōne. i. quonam (vt su-
prā quantosne) 7,301
quoque, quimetiam 7,36

R

R A B I E S ardens 5,
359 rabies popu-
li, Cæsar 7,557

radiari ab ictu Solis 7,
214

ramos distingere 4,317

rapere. mortes suas vi-
ctori rapere, præri-
puere 2,157 rapere

ignibus 3,99 rapere
gressus 3,116 rapere

fugā 4,70 itor 4,151
collum 4,251 letum

4,345. 9,825 agmi-
na 4,717 cutsus 5,
403 bellum 5,409

rapi spe vanā 5,227
exco casu 7,446 ra-

c 4 piumur

INDEX

pimur quō cuncta fe-
runtur 8,522 rapere
.i. celeriter, festinē
corripere 3,299. 8,
240. 10,402 rapere,
eripere 9,1097. 10,7
rapere, raptim facere
6,54. 10,428 raptus
cespes 1,517 rapri
precio fascies 1,178 ra-
pto agmine 3,299. 4,
35 raptum furto iter
6,121 rapido actu 9,
31 raptis à Casare
cunctis, celeriter oc-
cupatis 3,391 tem-
pore rapto 10,508
rarus habitator 1,27 ra-
ra copia 3,693
ratis, &, rates, pro nau-
bus, passim.
ratiū rurrigerarū in-
solita textura 4,420
& seqq.
ranea genere 5,218
recedere. trunco ceruix
abscissa recessit 8,674
recepta ceruix 2,604
receptare 7,810
recessu magno 6,40 non
longos à me patiēre
recessus 5,745 reces-
sus atherci, penetralia
celi 6,445 recessus
secreta 9,863
recidere membra, caput
2,112, 141, 172,
194. 9,214
recipiens blanda fortuna
4,712
Rector Olympi, Rector
Superū, Iuppiter 5,
626
rectum, erectum 9,324
rectus, erecto corpore
8,821 in rectum exi-
re, contrā, ex opposi-
to 7,337
rectum vtili. distat vt cæ-
lum terrā 8,488
recessus, reditus 8,767
ex recessu longo emissa

tela 3,477
reddere se patriæ 6,320
redire. fontis redeuntis in
æthera silue 1,391
redeuntque cadauera
campo 2,218 sidera
redeunt in faciem pu-
ri cæli 2,723 in pup-
pim redire rates, ex
violento concussu 3,
545 redire in fara, rur-
sum tentare fortunam
7,719 iam pelago pi-
rata redis 9,224
refici cæde 6,240 re-
fluum mare 4,428
refossa tellus 4,292
refouere 8,67. 9,25
refugi Parthi 6,50 re-
fusus in gremium 8,
105
regere. currus regere, triū-
phare 1,316 nusquā
rexere sagittas, direxe-
re nullo scopo 7,515
regens, equum, fessor
7,529
reges silentum, Infero-
rum 3,29
reges capti in triumphū
ducti 8,342
regum potestas nulla, si
iuste omnia agere ve-
lint 8,489
Regiæ Alexandrinæ de-
scriptio 10,111 &
seqq.
regnare cælo 3,320
regnum. regna, nudare-
gna, deserta 2,90 re-
gnapari, &, ferre. i. sub
regibus viuere 2,315.
7,444 regnorum in-
iusta 5,258 re-
gnum secundum, ma-
re, quod Neptuno for-
te obtigit 5,622 regni
inertis possessor, Pluto
Inferorum rex 6,799
regna, pro, reges 8,
313 regna quæ in Bo-
reā, regiones Septen-

trionales 8,81
regni sociis nulla fide
1,92
regnorum fors mitissima
sub nouo rege 8,45
regna tyrannica libertati
scelerum conseruantur
8,491
relegare bellum 6,324
reliquit in dubio terra
pelagique 9,304
remittere. fertum 2,77
pernam & vsum belli
4,364 onus 4,398
crimen & dedecus 6,
248 lacrymas luctus-
que remitte 7,707
magna remisit crimi-
na 9,1059
remigium ratiū in spa-
tio intra trabes vacuo
relieto 4,424
remige in aduersos ven-
tos erumpere 9,149
remi. excutere remos 3,
539 remis pulsare pe-
ctus 3,543 seque re-
nent remis, naves 3,
566 remorum pecten
3,609 remos iactare
5,421 remorum au-
xilium 8,561
remora pisciculus, eche-
neis 6,675
remora, excepto 7,585
remora Lesbo, Corne-
lia 5,725
Remus à Romulo cæsus
1,95
rependere solatia damni
8,468
repetere, sub. ictum, vo-
cabulum gladiatorii
4,566
reperiti fascies 2,130
repleta ad summos foros
3,630
repudiari, fors frequens
& plebeia 5,764
res. res acta Neroni 1,45
Fortuna secundis me-
cum rebus agit 1,309
minimas

rebo harte ir 774.
rebo lumire 14. 803

reboque spicula vii 140.

Regnum æquarum et Olympi 15.

refugium Nilus viii. 526

IN IVCANVM.

409

animas rerum dif-
ordia turbat 2,272
rerum vilissima pars
certamē mouisti opes
3,120 rerum finis 3,
3,328 momenta 3,
3,37.7,118 discrimi-
na 4,104 locus 4,
126 salus 4,190 re-
rum prodiga luxuries
4,373 res afflictæ 4,
796 rerum secreta 5,
10 summa 5,26 vices
6,461 dominus 6,
595 prospera vel ad-
uersa 7,107,684 ver-
tigo 8,16 rebusq. no-
uis exordia quæram 8,
265 rerum fiducia 8,
504 res læta, vel, ad-
uersa 8,534 rebus
ademptus, mortuus 9,
205 res Romanæ 9,
253 rerum pars tertia,
Orbis terrarum 9,411
rerum opifex 10,267
rerum vltima 8,454.
10,467
rerum vltima, spes Liber-
tatis 8,454
res aduersæ eo magis
premiunt & vident, quò
is qui eas patitur, cla-
rior antè & felicior
exitit 8,22
rescissum .i. vlcera-
tum 4,328
resistere, subsistere 5,147
resolutus frænis 2,145
resonæ valles 7,480
respectus Deum 8,451
honesti 8,490
respicere, aspicere 6,778
restagnant flumina alto
vallo 4,89
resultant saxa, pro, vox
resultat à saxis 7,481
retegere, nudare 9,768,
830
retentare arma 2,514
retentant focii crura
3,637

retorquere currum 7,3
retro ferre 7,426
retundere ferrum iugulis
6,161
reuellere templa, ara-
rium 3,115 caput, &
cervicem 8,711. 10,
100
reuerentia iussi 9,192
reuocatum à pectore fer-
rum 2,102
rex noctis, Pluto 6,741
vide etiam, reges.
Rhamnitis, pagus Atticæ,
vbi culta Nemesis, quæ
inde Rhamnusia 5,
233
Rhalipolis, rex partis
Thraciæ, laudatus à
Senatu 5,55
Rhemi, Belgicæ populi,
boni iaculatores 1,
424
Rhenus, flumen Gallias à
Germaniâ separans. sæpe
etiam positus pro po-
pulis Rheni accolis,
aut pro regionibus illi
vicinis 1,371,464,
481.2,52,310,570.
3,76.4,116,696.5,
268.7,433.8,424.
10,130
Rhiphæi montes Scythiæ
è quibus oritur Tanais
3,273 Rhiphæa ni-
ues 4,118 Rhiphææ
manus, Scythiæ accolæ
aut incolæ illorum
montium 2,640
Rhodanus Galliarum fluvius
in Mare Mediterraneum
influens 1,433.3,
515.4,117.5,268.
6,145.9,751.10,
273 rapidissimus alio-
qui, arte magicâ tar-
datus 6,475
Rhodope, Rhodopeia sa-
xa, mons Thraciæ 7,
450
Rhodos, Rhodus, insula

celebris in mari Car-
pathio, Apollini sacra,
& in quâ eius siue So-
lis Colossus mirabilis
8,248 donis exornata
à Senatu 5,50
Rhæcus Centaurus, qui
arbores totas vulsas in
Lapithas proiecit 6,
390
Rhætion, vel Rhæteum
promontoriū, in quo
sepulcrum Aiæcis Te-
laimonii 9,963 Rhæ-
teia littora 6,351
rhombus instrumentum
magicum ex liciis tor-
tis ad conciliandum
amorem 6,460
riētus, pro apertione
oculorum 6,757
rigidum honestū 2,389
rigit toto distentis cor-
pore palmis 5,734 ri-
gens sanguis 4,291
ripas vt habuit Sicoris,
cessante inundatione
4,130 ripis alligare
amnem, continere in-
tra ripas 10,226
ritus scelerum, magici 6,
507
robur, robora, locus in
carcere, quò præcipi-
tabantur malefactores
2,125
robur, robora; pro qui-
busvis arboribus aut
quouis ligno, passim.
hinc robora busti, py-
ra, rogos 2,157
robur, exercitus 7,545
robur, fortitudo animi,
constantia 2,379.6,
418,7,669.8,72
rogus feralis, quo mortui
comburebantur. rogi
fax summa 5,764
rogus in bello commu-
nis multis casis 5,
282
rogo faciem subiiciendi
c 5 manus

- munus erat vxoris, filiorum, aut proximum 8, 740. 9, 55
 regi illustrium ex magnâ strue lignorum 8, 756
 iisque tus & aromata iniecta 8, 729
 regi exstructi in Africâ à copiis Catonis, in honorem cesorum prælio Pharsalico, comparati cum incendiis, quæ excitantur à rusticis (in Appuliâ præfertim) ad fouendos agros 9, 182
 Roma caput mundi 2, 1, 136, 655 Deum sedes 3, 91 quid satis est, si Roma parum? 5, 274 capax generis humani 1, 512 nec se Roma ferens 1, 72
 Roma Cæsare pauperior, spoliato ærario 3, 168
 Romæ Urbis imago Cæsari rurrigero capite apparens 1, 186
 Roma recto itinere à mari siue Ostiâ distat XIV. M. P. 6, 76
 Romæ Italiæque exhausta ingenuis & verorum suorum ciuium sobole, causa bellum ciuile 1, 24. 7, 387 & seqq.
 Romanorum consternatio ad rumorem aduentantis Cæsaris è Galliis 1, 469 & seqq.
 cognitio præfagiis belli ciuilis 2, 16 querelæ 2, 36 & seqq. pauper ingrediente Cæsare 3, 98 & seqq.
 Romani populi bustum Thessalia 7, 862
 Romanus populus post bella ciuilia, nil nisi barbari & fex mundi 7, 405, 543
 Romani, etiam remotissimis à Thessaliâ locis viuientes, tempore prælii Pharsalici, quamuis causâ ignorantes, contristati 7, 187
 Romanum esse, dignitas per se eximia. Phario satis esse tyrânno quod poterat, Romanus erat 8, 556
 Romanum est pati vel quæ tristissima 9, 392
 Romanum nomen & imperium tumulus siue sepulcrum Pompeii 8, 798
 Romanus Orbis 8, 212, 442. 10, 456 pudor 9, 1059 Romani Dei, heroës 6, 807 Romanatellus 2, 735 Fortuna 8, 686 Romana res 9, 253 Romana, orum. i. res Romana, imperium 8, 341. 9, 124, 1075 Romana secula 10, 110
 Romulus fratrem Remum occidit 1, 95 alylo inter duos lucos condito, quo ruti confugerent cuiuscumque conditionis homines, Urbem incolis repleuit 7, 438
 rorantia ora 2, 123 rorans fletu 7, 163
 rores, guttæ 7, 837. 9, 698
 rosa nunquam fugiens, semper florens 10, 165
 Rostra, in Foro Romano suggesta è quibus conciones habebantur ad populum 2, 702. 4, 799. 8, 685 hinc, Rostra tenere, concionando quiduis obtinere à populo 1, 275
 pio iis mos laud. viros nobiles. defunctos 9, 216 iis afflicta capita proscriptorum 7, 305
 rostra nauium ære innita 3, 544, 561, 61
 rostro presso, de canenarico odorisequo 442
 rotare, rotari 5, 172
 rotat in vulnus 6, 22
 nondum artis erat caput ense rotare 8, 67
 quæ funda rotat 9, 826
 Rubicon Flaminia fluiuius, limes Gallia & Italia 1, 185, 213 & seqq. 2, 498. 7, 254
 rubiginis morsus 1, 243
 Rubrum æquor, item, profundum, Mare Erythraeum, Sinus Arabicus 8, 853
 rudentes 2, 698
 ruere, irruere 1, 206. 10, 31
 ruina. ruina. ruina quatiens 1, 494 nutans 4, 393. 7, 244
 ruina Romana, clades 4, 791 ruinâ properante summa cadunt 5, 747
 ruinis latere exire 6, 122 totâq. viro dant tela ruina 6, 172 ruinam sibi aqua parat quæ adest radices mortis 6, 267 ruina veteris signa frigida 6, 281 ruinâ vnâ populos inuoluere 7, 89
 ruina monstrant 7, 393 ruinam fulcire 8, 528
 rumor sinister 8, 52
 rumpere. pueri nascencia rumpere fata 2, 107
 rumpere moras equi 4, 762 rumpere littora, de ostio fluminis 10, 244
 rumpum sedis I. A. Rupis

IN LVCANVM.

is Illyricæ descriptio
 455
 res abscissa à vetustate
 diutâ impulsu ven-
 eorum 3,471
 es, pro monte, passim.
 theni Gallia Narbo-
 nensi vicini populi 1,
 401
 tuba, Liguria fluius
 2,422
 utupinalittora, Rutu-
 pie insula Britannia
 6,67
 S.
 ABBURA præfectus
 copiarum regis Iu-
 ba, ab eo præmissus
 eliciendo Curioni 4,
 722
 Sabai Arabia populi 9,
 821
 Sabelli Italiae populi à
 Sabinis orti 2,430
 Sabellus quidam in exer-
 citu Caronis à sepe
 in cruce ictus mise-
 re consumptus perit 9,
 763 comparatus niui
 aut cera liquefacta 9,
 782
 Sabini, populi Italiae. eo-
 rum mos versus pro-
 caces in nuptiis can-
 tare, qui à Fescenninis
 Sabinorum populis Fe-
 scennini vocati 2,368
 Sabinæ, quæ à Romanis
 rapta, mediæ generos
 foceris iunxere 1,118
 Sabinæ virgæ, quas Sa-
 binis auctoribus ma-
 gistratus Romani vsur-
 parunt; quæ ex betullâ
 arbore 9,820
 faccari potores Indi 3,
 237
 facer morbus, execrabi-
 lis, pestis vel ignis sa-
 cer 6,96

sacerdos summus, ponti-
 fex maximus 8,850
 sacerdotes minores 1,
 596
 sacra feralia 1,616.3,
 404.6,432 sacra ritu
 barbara 3,403 sacra
 funesta 7,167 sacris
 deuotus, sacerdos 10,
 176
 sacramenta iurata sceleri
 4,228
 sacratus sub nomine 1,
 405
 sacrificium amburbale
 3,593
 sacrificii quo non litaba-
 tur notæ 1,609 &
 seqq.
 sacrificandi ritus 1,608
 sacrificus Numa 9,478
 Sacriportus, locus circa
 Præneste 2,134
 Sadales, filius Cotyos re-
 gis laudatus à Senatu
 5,54
 sæuus esse qui vult, con-
 tinuare debet 8,493
 qui autem sæuus esse
 timer, omnia timere
 debet 8,495
 sæuum sole aut frigore
 9,376
 Sagittarius, Signum ex-
 leste, in quo breuissi-
 ma nox 4,528.9,536
 Saguntum, vrbs Hispa-
 niæ, fide erga Roma-
 nos insignis 3,358
 Salamis, insula in confi-
 niō Achaia, Vera di-
 cta, respectu alterius
 vrbs cognominis in
 Cypro 3,183
 Salaminiaum mare, ad
 Salaminam, vbi Persæ
 profligati ab Atheni-
 sibus, qui se monitu
 Oraçuli Delphici cre-
 diderat muris ligneis,
 id est, nauibus 5,109
 Salapina palus in Appu-

lia prope Salapiam 5,
 377
 Salernum Picentium op-
 pidum 2,425
 sales (nec soliti lufere sa-
 les) ioci in nuptiis 2,
 368
 sales æquorei 10,257
 salix, arbor nota, foliis
 pallidis; vnde cana di-
 cta 4,131
 Salona, colonia Roma-
 norum in Illyrico 4,
 404
 Salpyga, formica vene-
 nata genus 9,837
 salus rerum & misti cō-
 cordia mundi 4,191
 salus populorum pen-
 dens in animâ Cæsaris
 5,685 salutis sponfor
 9,392
 Salus rerum, Sylla epi-
 theton 2,221
 salutatio militaris lon-
 ginquâ nutu motoque
 salutant ense suos 4,
 173
 Samnis, Samnites, Italiae
 populus. Samnites
 prætextu partium Ma-
 rianarum Romam oc-
 cupare tentantes cæsi
 2,136 Samnites de-
 dititii à Syllâ ad ali-
 quot millia iussi in-
 terfici, ita præ multi-
 tudine inter se collisi,
 vt pars cæsorum reli-
 quos strage opprime-
 ret; ac vt vix percussio-
 ribus ferendum esset
 2,201 & seqq.
 Samus, Ionia insula 8,
 246
 sancire leges sanguine 7,
 351
 sanguis. semel gustatus
 sanguis fauces non pa-
 tiatur mansuescere 1,
 333 sanguinis par-
 tium 2,128 exiguum
 2,140

2, 140 sanguis, victimâ
productâ 2, 338. 7,
635 sanguis emicuit
vulnere 3, 639 san-
guis destituit vulnere
3, 746 sanguis rigens
4, 291 sanguine ex-
haustus 5, 333 san-
guis calore solutus, fri-
gore adstrictus 6, 750.
sanguinis umbræ, con-
sanguineorū umbræ;
aut, ut alii, occisorum
7, 179 sanguis discor-
lor, color corporis hu-
mani diuersus 10,
128 sanguinis vsti,
nigri 10, 131
Santoni, Santones, Aquitania
populi 1, 422
sapiens supra Fortunam
est 9, 570
sapiens animus, siue
virtus, & vniuersum,
sedes Dei 9, 578
Sardinia, Sardoꝝ orā, in-
sula Maris Mediterra-
nei, frugum fertilis 3,
64
Sarrissa, hastæ oblongæ
Macedonum propria
arma, vt pila Roma-
norum 8, 298. 10, 47
Sarmatæ, Sarmatici cam-
pi, Scythicæ gens vici-
na Moschis 1, 430. 3,
94, 270. 7, 430. 8,
369
Sarnus Campaniæ flu-
uius, nebulosus vapo-
res exhalans 2, 424
Sason Calabriae insula
inter Epirum & Brun-
dium 2, 627. 5, 650
satis est iam posse mori,
de infantibus iussu ty-
ranni occisis 2, 109
saturari .i. repleri, illini
6, 682. 8, 304
Saturni Planetæ officiū
10, 205 Saurus in
summo calo in Aqua-

INDEX

rio collocatus inun-
dationes denotat 1,
651
Saturnia tēpla, vbi ara-
rium publicū 3, 115
Saxifica Medusa 9, 670
quia omnes qui ca-
put Medusæ aspexis-
sent, in saxa mutaban-
tur 9, 637 & seqq.
saxorum orbes, rotunda
saxa emittenda tor-
mentis 2, 451
saxo erigi, core acui 7,
140
Scæuz centurionis Cæ-
sariani incredibilis
virtus, & admirabilis
fortitudo 6, 141 &
seqq. adeo vt Pompe-
ium obsedisse ipse di-
catur 10, 544 eius
saltus comparatus cū
saltu pardi 6, 181 te-
lis toto corpore (sed si-
ne vulnere letali) con-
fixus, comparatus ele-
phanto iaculis summā
tantum cutē vndique
confixo 6, 207 ocul-
um sinistrum ictum
cum telo euellit 6,
214 comparatus vr-
sæ, telum quo laesa est,
morsu appetenti 6,
220 deditionem si-
mulans Aulum quen-
dam subeuntem occi-
dit 6, 228 superue-
niente auxilio eximi-
tur bello 6, 246
Scæuola Pōtifex ad aram
Vestæ cæsus tempori-
bus Marianis 2, 126
scaphæ è vimine contex-
tæ, & coriis obductæ
4, 131
sceleratis responsa non
dabat Oraculum Del-
phicum 5, 103, 139
scelus. scelera. prouentus
nouorum scelerum 2,

61 scelerum Dei
80. 7, 168 scelerum
vsum facere 2, 97 qu-
noler scelus esse tuum
2, 265 scelerum cor-
ragia 3, 322 scelerum
latebræ 4, 193 ne vel
ut occultū pereat sce-
lus 4, 252 scelerum
ritus, magia 6, 50
scelerum nox 7, 571
scelus, Lucano pro caus:
aut rebus Cæsaris 1, 2,
667. 4, 228. 5, 314
sceptra, pro regibus 8,
595. 9, 90
sceptris assuetos (regnari)
nil pudet 8, 452
scindere vrbes, transvo-
lare 9, 685 scissus gur-
ges 4, 142
scintillā pascere in ignes
5, 525
Scipio Africanus, bello
in Africā tralato, Car-
thaginienses coëgit ex
Italiā reuocare Anni-
balem 4, 657
Scipio Æmilianus (vel
Africanus) deplorare
fingitur in campis Ely-
siis peritum in Afri-
cā (quam ipse debella-
uerat) Scipionem qui à
Cæsare victus 6, 788
Scipio, Pompeii socer
(qui postea Imperator
bello Africo contra
Cæsarem) Luceriā ad-
uentante Cæsare defe-
rit 2, 472 præfectus
mediæ aciei prælio
Pharsalico 7, 223 in
Africā cæsus 6, 311
scire per fulmina 3, 320
scire mori 9, 211
scopuli vomentes aquor
6, 24
scopulosus 9, 468
scorpius, caudā interno-
diis distinctā pungens
letaliter 9, 834
Scorpius,

IN LVCANVM.

Scopius, Signum caeleste
duo Signa; nam
relax eius Libram ef-
ficiunt 1,659. 6,
94. 9,533
leposafaxa 5,675
letari gladio viscera 8,
57
Sclæa antra; Scylla, fa-
tum in Freto Siculo
4,433 Scyllæ vadæ,
pro mari Siculo 6,
421
Seale, serpens quæ pri-
ma exuias ponit, et-
iam hyeme; cum alia
non nisi vere 2,717
Scythia duplex, Europa
& Asiatica 1,366. 8,
178 plaustris domos
deferentes, Nomades,
quali errantes, vocati
2,641. 3,267 sagittas
veneno illinunt 3,
266 liberi sunt 7,
435
Scythica vadæ, pro Pon-
to Euxino 2,420 pro
Danubio 5,436
Scythicus Pontus, Euxi-
nus 2,580 Scythici
frigoris Orbis 6,325
Scythica niues 6,478
Scythici recessus 8,
216
Scythica ara, Dianæ in
Chersoneso Tauricâ
7,777
Scythia pro quouis cru-
deli barbaro 10,455
Scythæ, Scythicæ oræ,
Scythicæ sagittæ, Scy-
thicum iugum; pro
Parthis, quia à Scythiis
orti 2,553. 8,353,
432. 9,238,827
secreta. Quirini 1,197
siluarum 2,602 secre-
tum dare 3,314 re-
rum 5,10 orania cur-
sus æterni secreta te-
nens 5,29 secreta re-

cessus 9,863
secta marmora 10,114
sector sui fauoris popu-
lus 1,178
secula rapiuntur cæco
curfu 7,446 secula
prima, homines primi
seculi 8,837
secundare 1,635
secundus à rege 4,721
mihi 5,662 secundo
loco 8,288 secunde
opera, partium secun-
darum, famulans fa-
mulanti 8,676
secundus, prosper. secun-
dus Mars 6,4. 9,596
secundi Dii 4,122. 7,
7,349
secundum Emathiam lis
tanta datur 8,332
securus venere in nemus
9,429
securus cum fascibus à li-
ctoribus prælatæ Con-
sulibus; hinc securus
pacificæ, & aliquando
pro ipso magistratu 5,
12,388. 7,64
securus. vulneris 1,212
securi somni 1,518
securus sui 2,241 se-
curus Orbis post terga
relictus 4,353 securus
pugnæ 4,534 secura
vocis meæ, quæ vocem
meam non curat audi-
re 6,730 securus ve-
niæ 8,784 securum,
de quo securi sumus
10,52
sedere. alta sedent ciuilibus
vulnera dextræ 1,32
sedens extremo littore
2,659 sedere, de val-
le; ut surgere, de tumu-
lo; sedent conualli-
bus arua 3,380 sede-
re, de mari 5,643
alieni pœnatimoris in
nostrâ ceruice sedet 7,
645 sedere .i. firmum

413
iacere aut stare, hære-
re 8,726,840. 9,337
Pompeius sedit in pe-
ctore Bruti, spiritus
eius Bruto illapsus 9,
17
sedes. oculorum 2,184.
3,712 belli 2,393
remigum, transtra 3,
673 loci 6,23 sedes
laxæ, Inferorum 6,
702
seditio imbelles animos
dereggit 5,323
seductus ab æquore 5,
77
segetum raptus, frumen-
tatio 7,236
segnis ad fara 6,244 se-
gnis tendere 8,297
non segnis sibi stans
10,115
Selinus Ciliciæ fluiuius 8,
260
Sella, & Selli, Epiri po-
puli, apud quos Do-
dona 3,180
semel, absolutè, prorsus,
omnino, semel & si-
mul, semel tantum. se-
mel omnia victor ius-
serat 2,147 ne non
semel omnia Cæsar ac-
ciperet 3,296 ad ma-
nes ventura semel, non
nisi semel 6,716 san-
guine fuso semel totos
consume triumphos
7,234 non semel, vi-
de, non.
semideorum habitacu-
culum in regione æ-
ris proximâ orbi Lu-
næ 9,5
semidei canes, Anubis 8,
832
semina belli 1,159
semina à Magis calcata
perusta 6,521
seminis 8,552. 9,152
semostus 9,3
Senatus Consulibus in
magno

Segne lo-
lum 18.
Doo.

- magno periculo reip.
 mandat, Viderent ne
 quid respub. detri-
 menti capiat 1, 489
 Senatus cogendi ius
 Consulibus 3, 104 Se-
 natus Romanus, ma-
 ner Senatus et si extra
 Romam 5, 22 Senatus
 legum libertatisque &
 imperii vis 7, 578 &
 assertor 7, 580
 Senatus causa 4, 213 Se-
 natus membra, Sena-
 torum 9, 1043 Sena-
 tus acies 10, 450
 senectus priuata 1, 324
 viuacia fata senectæ
 2, 65
 senes in amorem arte
 magicâ acti 6, 454
 senium æui 4, 812 senio
 placidus 8, 476 se-
 nium vini 10, 162
 Senna flumen Italiæ in
 mare Adriaticum in-
 fluens 2, 407
 Senones, Galliæ populi,
 qui Brénno duce Ro-
 mam occupauerant 1,
 254
 sensus nihil est à morte
 relictum 3, 39 sensus
 cesserunt pectore 5,
 760
 seponere tutum onus 5,
 724
 seps, parua serpens, sed
 cuius ictus totam
 membrorum compa-
 gem tabe dissoluit 9,
 723, 776 & seqq.
 Septemviri epulis festis
 1, 602
 Septa, loca tabularis clau-
 sa in Campo Martio
 habendis comitiis. Se-
 ptorumque nefas, vo-
 cat aliquot dedititio-
 rum millia iussu Syllæ
 in Campo Martio oc-
 cisa 7, 306
 Septentrio 1, 17, 252
 Septentrionales populi
 fortes & bellicosi 8,
 363 audaces fiducia
 nouæ vitæ 1, 458
 Septimius, olim Pompeii
 miles, in Ægypto satel-
 les regius factus, Pom-
 peium biremem Ægy-
 ptiam ingressum salu-
 tat 8, 597 eiusque ca-
 put abscindit 8, 668
 sepulcra mortuorum vio-
 lare magnum scelus 8,
 841
 sepulcralis inscriptionis
 femina coniugata for-
 mula 2, 343
 sepulcri damna 8, 750
 sepultus ture 9, 10
 Sequani, Belgicæ populi,
 optimi equites 1,
 425
 sequester pacis 10, 472
 sequi, ponere sequi 1, 483
 nimiumque sequuta
 est quæ morbi duxere
 manus 2, 142 sequi
 arma 7, 372 sequi so-
 lem, de cetera liquefactâ
 9, 782
 serenus vultu 4, 363
 serenum, fallax 1, 530
 hibernum 4, 55 serena,
 serenitares 9, 423
 Seres, extremæ Asiæ, siue
 Indiæ, populi, lanifi-
 cio filiarum nobi-
 les 1, 19, 10, 142,
 292
 serica vestis pellucida
 acu facta 10, 141
 series, serie longâ hæ-
 rentia agmina 1, 492
 in seriem iungere 7,
 493 series laborum 9,
 295
 serpentis auræ 4, 726
 serpentes volucres in
 Arabiâ, quorum usus
 in magiâ 6, 677
 serpentes primum orti è
 corpore Medusæ
 629
 serpentum varia gener-
 quæ in Africâ, enume-
 rata & descripta 9, 70
 & seqq.
 serpere, de riuo 9, 97
 Sertorius exul Hispaniæ
 contra pop. Rom. in
 bella suscitauit 7, 1.
 à Pompeio, post reuo-
 catum Metellum con-
 sulem, repressus 2
 549, 8, 809
 sertum vipereum 6, 654
 sertum, contextum 10
 164
 seruare, conseruare, asser-
 uare, differte dolorem
 & summis seruare ma-
 lis 2, 40 seruati anni
 bellis ciuilibus 2, 66
 seruator honesti 2,
 389 seruat multos
 Fortuna nocentes 3,
 448 oculis victoris
 iniqui seruati, conspi-
 ciendum 9, 140
 seruare, pro obseruare,
 præsertim cum de ce-
 lo aut aëriis agitur, vo-
 cabulum aruspicum 1,
 601, 4, 427, 5, 395,
 8, 169, 187 taciti ser-
 uator Olympi 8, 171
 seruilia agmina 2, 94
 seruire non timens, qui
 mori paratus est 9, 28
 seruitutem effugere nece
 sibi illatâ, virtus Luca-
 no 4, 577
 serus 1, 46
 seruum pecus 6, 152
 Sesostris Ægypti rex glo-
 riosus, cuius currum
 quatuor reges trahē-
 bant, peragratis plerif-
 que partibus Orbis,
 Nili fontes videre non
 potuit 10, 275
 Sestos Thraciæ vrbs ad
 fauces Hellesponti 2,
 674

IN LVCANVM.

74. 6, 55. 9, 955
 S. Pompeius, Magni
 iners 6, 420 Erichtho
 agam Theſſalam cō-
 lit de euentu belli
 uilis 6, 570 & ſeqq.
 ſponſum quod ei
 at cadauer ab Erich-
 ſuo ſuſcitatum 6, 777
 Corneliā nouercā in-
 ſtatutur ad vindictam
 patris 9, 85 fratri
 nō narrat eadem
 patris 9, 126 in Sici-
 liā piraticam potiùs
 exercuit quā bellum
 efferit 6, 420
 nunc 3, 367 ſi verò,
 quid ſi? 6, 662
 quid facere, in ſuum
 propriè vſum aut cō-
 modum. ſibi nefas fa-
 cere 2, 147 ſibi vince-
 re 2, 323. 4, 793 ſibi
 ſegnīs ſtans 10, 115
 ſilare, propriè anguium
 6, 690 ſibila fundere
 9, 631
 bylla Cumana 1, 564
 byllæa carmina 5,
 138
 ceat, formula 2, 304.
 5, 297 ſic facias 4,
 110
 cania, & Sicania vr-
 bes, Sicilia 3, 59. 6,
 66 Sicania aquæ, Are-
 thuſa 3, 177 Sicanium
 ſepulcrum, Carbonis
 qui in Sicilia iuſſu
 Pompeii cæſus 2, 548
 ſiccare diſtintas pecudes,
 lactere 4, 314
 ſicci colles 4, 263 ſiccū,
 terra 5, 553
 ſicilia inſula Maris Me-
 diterranei, olim con-
 tigua Italia, ſed inun-
 datione aut violentiā
 maris diuiſa 2, 435.
 3, 60 fertilis frugum,
 & horreum Romano-

rum dicta 3, 65, 67
 Sicula arua 6, 814 Si-
 cula cauerna, montis
 Aetnæ 10, 447 Sicu-
 lus apex, cacumen Aet-
 næ 5, 100 Sicula in-
 cudes, officina Vulca-
 ni in inſulis Vulca-
 niis, quæ inter Sici-
 liam & Italiam 7,
 146
 Siculum fretum violentum 3, 62
 Sicoris Hispania Tarra-
 conenſis Annius, ad
 Ilerdam ponte ſtratus
 4, 14, 130, 335 in ſul-
 cos ſeu riuos ſpargitur
 4, 141
 Sidon, vrbs Phœnicia
 maritima, conchylio
 & purpurā celebris 3,
 217
 Sidonii nauigandi periti,
 ad Cynofuram curſum
 dirigere ſoliti 3, 218
 Sidonium filum 10, 141
 ſidere, in tabem ſidens
 7, 791 ſidentia peſſum
 corpora 3, 674
 ſidus, ſidera, obliquum
 ſidus 1, 55 ſecundum
 1, 413 reges ſub alio
 ſidere 2, 294 ſidus hi-
 bernum 5, 408 ſidera
 cadentia 5, 562 ſub-
 ducunt ſidera nubes
 6, 519 ſidera preſe-
 runt radiis ſynam mor-
 tem 6, 608 ſidus im-
 mune maris, non oc-
 cidens 9, 542 ſidus
 iniquum, peſtilens 10,
 35 ſidus æquum, nu-
 men propitium 10,
 90
 ſidera alimentum trahe-
 re credita ex humore
 terreno aut aquis 7, 5.
 10, 258
 ſiderum curſus incon-
 cuſſus 2, 268

415
 ſiderum influxus in ho-
 mines particulares, ce-
 dere coguntur magia
 6, 607
 ſidera calo deducta car-
 minibus magicis 6,
 500
 Sigæ arenæ, littus Troia-
 num, à Sigæo promon-
 torio 9, 961
 ſigna militaria. ſigna ia-
 cētia ſub aduerſo Mar-
 te 1, 308 ſigna nullas
 ducentia cohortes, de-
 ſerta à militibus 2,
 471 ſigna meliora,
 meliorum partium 2,
 531 ſigna damnata,
 partis aduerſæ 4, 217
 ſigna minātia pugnam
 6, 7 ſigna ſubmittere
 6, 243 ſigna dare mo-
 uendis caſtris 10, 400
 ſigna publica, auctorita-
 te publicā ſumma arma
 2, 319 vſque ad Theſ-
 ſaliam Romana & pu-
 blica ſigna, quòd poſt
 cladem Pharfalicam
 nulla Lucano videan-
 tur fuiſſe arma publi-
 ca, ſed priuatā omnia
 auctoritate ſumma 7,
 164
 ſigna Pompeiana exami-
 nibus apum obſita &
 obſcurata ante præliū
 Pharfalicum 7, 161
 ſigna multa Romanis
 ademerunt Parthi pro-
 ſtigato Craſſo 8, 358
 ſigna, ſtatuae. vſque ſolet
 totis ſe effundere ſig-
 nis Corycii preſſura
 croci 9, 802
 Signorum cæleſtiū enu-
 meratio 9, 533 &
 ſeqq. Signorum Orbis
 9, 532 Signorum fu-
 ga, reuolutio firma-
 menti 9, 543
 Signiferum cælum, Zo-
 diacus

- diacus 7, 363, 8, 172
 signifera naus, Prætoria
 3, 558
 filentes, mortui 3, 29 si-
 lentium cætus, mor-
 tuorum 6, 513
 silentium iubere manu
 1, 298 silentia tenen-
 tia cætus 5, 15 silen-
 tia regni Infernalis 6,
 729
 silentium in agris, ob-
 brumam 1, 259
 silentium populi attoni-
 ti comparatum primo
 funeri 2, 21
 Siler Lucaniæ fluvius 2,
 426
 silicum metalla 4, 304
 silua, secreta siluarum 2,
 602 siluis cæsis inne-
 dere vincula, ligna
 cæsa colligare 2, 670
 silua, lignum 4, 604
 silua telorum 6, 205
 siluæ non ardentis in-
 cendia 3, 420
 Siluani, nemorum Dii,
 3, 403
 Simois Troados flumen
 9, 962
 simul, simul ac 9, 912
 simulacra mæsta Deo-
 rum 3, 412
 simulare togam 3, 143
 simulata ars 4, 744
 simulare Deum 5, 148
 singultus, singultibus
 oscula rumpunt 4,
 180 singultus ani-
 mæ. 8, 683
 sinister, sinistrum, mos
 sacrorum sinister 1,
 450 sinistra volucres
 1, 601 vmbre 3, 243
 sinistro numine 4,
 194 sinister, mali au-
 gurii 5, 396 sinister
 rumor 8, 52
 sinus vela curuata, sinum
 tradere vento 5, 579
 sinus curuare, de velis
 inflatis 9, 800
 sinus agere, de aqua 5,
 620
 sinu placido expectare
 6, 803
 Sipus, Sipuns & Sipun-
 tum, Appuliæ ciuitas
 5, 377
 Sirius stella, Canicula
 10, 211
 Sistrum, crepitaculum æ-
 neum quo Aegyptii in
 sacrificiis vsi 8, 832.
 10, 63
 Sithoniæ gentes in con-
 finibus Ponti Euxini
 3, 280
 sitis & sitientium descri-
 ptio 4, 292 & seqq.
 sitientes, auxilium fecere
 famem 4, 308
 situs pallens 6, 647 situ
 fœdum 6, 515
 siue, seu, causale 7, 19,
 21, 23
 Smaragdus, gemma colo-
 ris viridis 10, 121
 Smyrnæus vates, Home-
 rus 9, 984
 focer, vbique de Cæsare,
 quia focer fuerat Pom-
 peii 1, 602
 Sodales Titii 1, 602
 Sol, Solis ignes 1, 232
 Sol fugiens per ortus
 1, 543 Sol vrgens 2,
 719 Solis ignifer or-
 bis 3, 41 Soles, radii
 solares 3, 401 Sole
 conspecto 4, 53 Sole
 relicto Luna dubitan-
 da refulsit, post inter-
 lunium 4, 59 Sol pri-
 mus 4, 66 Solis ima-
 gine vibrans aqua 5,
 446 Sol infirmo lu-
 mine passus spectantes
 oculos 5, 545 Solis
 imago 6, 503 Solis
 defectus 7, 4 Sole fe-
 riri aut luce 7, 44 So-
 lis iniqui limes, Zona
 torrida 7, 866 Sol
 bem exrens 8, 1
 Soles nimii, Zona
 rida 8, 164 Solis
 gentis ignis, Oriem
 228 Sol languens,
 cidens 8, 471 Solis
 bita 9, 691 Solem
 qui, de cerâ liquefa-
 9, 782 Sol in autu-
 num declinans 1
 235
 Sol, pro die 8, 376. 1
 227
 Sol & sidera alimentu
 ex aquis attrahere ci-
 duntur 1, 415. 7,
 9, 313. 10, 258 S
 obscuratus medio
 1, 540 Sol in Leo
 calorum causa 1, 63
 ex Virgine transit
 Libram 2, 692 Sol
 Occidentis periphra-
 3, 40. 8, 159
 Sole oriente aut occider-
 te si radii partim i
 Austrum, partim i
 Aquilonem spargun-
 tur, pluuia ventosque
 portendit 5, 542
 cœcaus occidat, tem-
 pestates 5, 54
 Sol ex Oceano oriri cre-
 ditus 7, 1 & occiden-
 eodem mergi 9, 62
 Solis officium 10, 201
 Sol cum est in Libri
 fit æquinoctium au-
 tumnale 10, 227
 Solstitii circulus 9,
 532
 solatia fati ferre 2, 91
 solatia secum referre
 6, 802 solatia ferre,
 habere 8, 314
 solertia, fraudulentia 8,
 283
 solidare 8, 691
 solito magis 4, 122
 sollicitare, hostes 4, 665
 Deos 5, 69 tripodas
 5, 123

longa pace i. 711
de mori. bnd. IV. 766

IN LVCANVM.

5, 123 sollicitare .i.
 cruciare, anxium red-
 dere 6, 806
 luere. soluere, laxare
 1, 106 soluit fama in
 preconia linguas 1,
 472 soluit se in am-
 nem tellus 2, 408 sol-
 ni statione 4, 463 so-
 lutus amnis, abrupto
 ponte 2, 492 solutus,
 defectus 2, 559 sol-
 uere portas 2, 704
 ostia 3, 231 ora 5,
 140 soluit tabes cor-
 pora 6, 88 soluere ar-
 cam 7, 515 solum
 per terga, de comis fe-
 minarum 9, 632
 lum. auidum 2, 71
 soli cessantis aratro 3,
 451 solum colle tu-
 mens 4, 11 solum frā-
 gere, arare 6, 384
 ua, conditorium Ale-
 xandri, & regum Æ-
 gyptiorum Alexandria
 10, 19
 mnus. somnium. secu-
 ri somni 1, 518 certi
 4, 395 somni imago
 vana 7, 8 somnus po-
 puli, somnus quo po-
 puli imago occurrit 7,
 28 somni furentes,
 terribiles 7, 764 qua-
 ritur formidine som-
 nus 8, 44 somno da-
 mnatus lumina 9,
 363 somno mori, ex-
 icctu a pidis 9, 818
 somnos pingues exi-
 gere, securos 10, 354
 minorum turbulento-
 rum & spectris terri-
 torum decriptiones
 7, 764 & seqq.
 onare. sonans ignibus,
 & flammis 6, 662. 9,
 919 prohibe lamenta
 sonare 7, 706
 onipes, equus 4, 225, 450

Sophene, Asia regio 2,
 593
 soporifer somnus 3, 8
 fors. sorte ceca 5, 66 fors
 vltimarum 5, 692
 sorte frequenti 5, 764
 fors secura 5, 772 fors
 obscura 6, 770 fors
 secura quaesita manu
 7, 309 fors prima,
 item proxima 9, 211
 fors loci 10, 542
 fortilegi 9, 581
 spargere. spargitur per
 omnem Italiam Cæsar
 1, 468 sparsere Deos
 lacrymis 2, 30 spargi
 per viscera 2, 119
 spargere Deos, statuas
 & templa Deorum di-
 ruere 3, 100 sparſe
 partes, præsidia disper-
 sa 2, 395 sanguine
 sparſum, asperſum 3,
 125 sparſe nubes in
 vellera, è densissimis
 rariore factæ 4, 125
 sparſum flumē in sul-
 cos 4, 142 spargere
 mari naues 4, 226
 sparſe Æmo niues 5, 3
 spargere caput aquis
 5, 55 spargere potiùs
 quàm subuertere 8,
 273 spargere, diripere
 9, 41 spargere per vul-
 gus 9, 159 spargere,
 proicere 9, 748
 Spartacus à Crasso pro-
 fligatus 2, 554
 Spartana pro Helenâ 10,
 61
 Spartani canes 4, 441
 spatium. languentia spa-
 tio lumina 4, 169 spa-
 tio sufficere 4, 676
 spatium multum 7,
 423 spatium, de gran-
 di corpore 9, 732
 spatiosa volumina fumi
 3, 505 (254
 species viua virtutis 6,

417
 spectandum exponere 4,
 25
 speculator eques 8, 472
 specula. è speculis igne
 signum da. um 6, 279
 sperare. liceat sperare ti-
 menti 2, 15 sperare
 iugulos patrum 7, 182
 sperat sibi cedere, ces-
 surum 9, 302
 Sperchios Thessaliæ flu-
 uius 6, 367
 spes. leuans mentes tre-
 pidas 1, 523 speim
 suam præstare Diis 5,
 42 spes trahens 5, 131
 spe vanâ rapi 5, 227
 spe trahere 5, 285 spes
 suas laxare 5, 533 spē-
 que metumque fer-
 re robustè 6, 419 spe
 trepidare 7, 297 spes
 numquam implenda,
 insatiabilis 7, 688
 spiramen 6, 90 spirami-
 na naris 2, 183
 spiramina sub terrâ 10,
 247
 spirare veneno 9, 679
 spiritus, ventus 9, 472
 spissari in orbem 4, 777
 spissari in terram, cum
 desinentibus locis are-
 nosis regio fit glebo-
 fior 9, 943
 spoliare morsu nemus,
 folia arborum edere
 6, 112 *spoliata carminibus*
 sponsor salutis 9, 392 *sis. 7. 714*
 sponte duci 1, 99 spen-
 te Deum 1, 234. 5,
 136 sponte tuâ 4, 184
 nil facimus non spon-
 te Dei 9, 574
 spuma canis rabidi vsui
 Magis est 6, 671
 spumare corde 7, 699
 squalens tergū elephan-
 tis 6, 209 squalentia
 arua Africa præ æstu
 1, 206
 squamosa lingua 4, 325
 d. stabilis.

stabilis. nusquam la-
stando stabilis maner
9, 470
stagna incerti profundi
2, 571
stagnans penitus 2, 668
stagnans Padus 4, 134
stare. stat magni nomi-
nis umbra 1, 135 sta-
re loco 1, 144 stat
crux in tēplis 2, 103
stabit hic exitus armis
2, 224 stantes conten-
te fune carinæ 2, 621
statura res immenso
labore 3, 381 stans in
vndis classis 3, 519
stare sub ictu fortunæ
5, 729 stare irā 6, 155
stare sub vno ictu 6,
613 stare, constare 7,
93 stare in dubio 7,
247 stare, à partibus
stare 7, 360 stans fri-
gidus gladius 7, 502
stantis fati vixit Cor-
nelia quasi coniuge vi-
cto, vixit stante fortu-
nā non aliter quā
aduersā 8, 158 stare
ceruice solutā, liberum
esse 9, 603 stabatq.
sibi non segnīs Acha-
tes, fulciebat vel susti-
nebat trabes 10, 115
stata tempora 10, 240
stationem peragere 1, 45
statione solutæ naues
4, 463
stationes planetarum 10,
203
stella. stellæ minores in
medium venēre diem
1, 536 stellæ redeun-
tes in faciem puri cæ-
li 2, 723 stellati axes,
asserēs cuspidibus præ-
fixi 3, 455 stetit æ-
quore bellum 3, 566
stellæ errantes 7, 425
stellæ vagæ, Planeta 9,
12

stillare 7, 837 stillare
sanie 9, 783
stimulare se 1, 208
stimulus. stimulos dare
1, 120 stimulos in
prælia addere 1, 263
stimulos irarum mo-
uere 2, 324 stimulis
maioribus ardēs amor
4, 174 stimulus furo-
ris, æstrum Bellonæ
7, 557 stimulis ne-
gantem agens equum
8, 3 stimuli virtutis 8,
329
stipare, pro, stipari 10,
534 stipatum 7, 492
Strechados arua, Streacha-
des insulæ circa ostiū
Rhodani 3, 516
strangulatorum laqueos
ore suo rumpunt ma-
gæ 6, 544
strata lectorum purpurea
10, 123 plumata 125
stricti enses sunt militis,
qui stringuntur enses,
sunt militum 5, 254
stridere incertum 6, 623
strix nocturna avis 6,
689
structura operum sur-
gens 6, 64
Strymon Thraciæ flu-
uius, vnde grues hye-
me transeunt in Egy-
ptum, quæ inde Stry-
monia 3, 199. 5, 711
studium. studiisq. odiis-
que carere 2, 377 stu-
diis partis agi 4, 348
studium belli 7, 695
studium laboris flori-
geri, de apibus 9, 289
stuppea vincula 10, 493
Stryx, palus Inferorum,
per quam ipsi Dii iu-
rabant, hanc solam pe-
ierare veriti 6, 378,
698, 749. 7, 785 pas-
sim pro Inferis ip-
sis, & Stygium pro In-

fernali. Stygius ær, sul-
phurei vapores 6, 91
pallor 6, 517 lacus 6,
662 Stygiæ tenebræ 3,
13 paludes 6, 378
domus 6, 514 umbræ
6, 569, 653. 7, 612.
9, 818 canes, Furia 6,
733 sorores, Parca 9,
838 Stygia formido
7, 770 nox, mors 7,
817 Stygium nefas 6,
695. carmen 6, 766
regnum 7, 169
subducere. sidera subdu-
cunt nubes 6, 519
subducere tempus fa-
tis 5, 733 Casaris ocu-
lis subducere mor-
tem, Pompeii 7, 673
subducere vela procel-
læ 6, 287
subigere rura 1, 436
subactus Marte, pro, bel-
lo fessus, defatigatus
vincendo 7, 735
subitus miles, tiro, subito
collectus 1, 312 sit
subitū (improvisum)
quodcunq. parat Deus
2, 13 subitum opus 6,
53 subitus ad incenia
venit 6, 128 subitum
agmen 7, 524
submittere signa 6, 243
submissæ preces 8, 594
submouere hyemem te-
cto 2, 385
submouet amnis mare
8, 445
subrepere in actus 2, 391
subsidiere. subsedit car-
dine tellus 1, 552 in
præceps subsedit hu-
mus, de specu profun-
ditatis maximæ 6, 643
subsidiere, mergi 3,
695 subsidiere, dolo
inuadere, insidiari,
ἐκσπῆσαι 5, 226
substituit nox sua lumi-
na Phœbo 4, 282
sub-

*subteritum tenura
1-15 d.*

IN LVCANVM.

419

brexta nox polo 4, 104
 ferro subtextitur æther,
 multitudine telorum
 aër obscuratur 7, 519
 cedere vallo 7, 733
 cessus virgere suos 1,
 148 succēssibus an-
 cepts 4, 390
 cci dulces ab arundi-
 ne, saccharum 2, 237
 dore fumant armī 4,
 754
 iones Gallia Belgica
 populi longis armis
 vñ 1, 423
 etus armis 1, 326
 iūi Germaniæ populi
 2, 51
 fficere. sufficiens fato
 2, 88 spatio 4, 676
 sufficiens complere 5,
 154 sufficit in regnū
 6, 53 sufficit ille fauor
 ad fatum belli 5, 696
 Cæsar nostris non suf-
 ficit armis, quia copiae
 Cæsaris minores Pom-
 pēianis 7, 368 nō ipse
 tyrānus sufficit in pœ-
 nas 10, 528 sufficit
 in vocē spiritus 7, 608
 culus. nauium sulci 2,
 703 spargitur in sul-
 cos Sicoris 4, 141 sul-
 cos trahere 5, 562 sul-
 cus sterilis, sterilitas
 agrorum 8, 346 sulco
 mollis terra 9, 627
 sulfur æthereum, fulmen
 7, 160
 ammus. summum. mo-
 uere summa 2, 394
 summus, vltimus 2,
 714, 5, 484 summa
 mundi tenere 5, 694
 summa valli 6, 175
 summū hominū 7, 205,
 585 summa dies, mors
 9, 208 summis, exte-
 riore parte 10, 114
 summa in sede iacere,
 & summo aenbare ni-

si hīc sit, in infimo 10,
 174
 summa. vori 3, 497 re-
 rum nos summa se-
 quetur 5, 26 summa
 scelerum, caput 6, 304
 summa pauoris 8, 51
 stat summa caputque
 Orbis? 9, 123 summa
 vindicta 10, 526
 summis negatum diuſta-
 re 1, 70 summa dare
 dii faciles, tueri diffi-
 ciles 1, 510 summa
 cadunt properate rui-
 nā 5, 747 summa pa-
 cem tenent, minimæ
 rerū turbantur 2, 273
 super multo sudore ex-
 haustus 4, 303
 superenatare 4, 133
 supereuolare 3, 299
 Superi scelerum, Dii sce-
 lerum 7, 168
 supernæ leges 9, 556
 supernē labi 6, 376
 superstes esse posse 5, 588
 Superum Mare, Adriati-
 cum, ad sinistram la-
 tus Italiæ 2, 400
 suppara, feminarum or-
 namentum in humeris
 2, 364
 suppara, summæ partes
 velorum 5, 429
 suppressus dolor 6, 228
 suprema ruentis imperii
 5, 200 suprema fati
 7, 460
 surdæ aures gentibus,
 quæ nolunt audire
 gentes 6, 443
 surgere, dere quacunque
 quæ attollitur, vt con-
 trā iacere, fidere. surgit
 opus aggere multo 2,
 679 surgens tellus in
 altum 3, 375 surgens
 operum structura 6,
 64 surgentes calmi in
 segetē 6, 109 Romana
 Pergama surgēt 9, 999

Susa, &, Susæ, Mediae
 vrbs, regia vetus Persa-
 rum 2, 49. 8, 425
 suspecta est in quā tellure
 iacebant, suspecta est
 tellus in quā iacebant
 9, 840
 suspendere molē 3, 397
 suspensio bello 4, 531
 suspiria dare 4, 328 su-
 spiria leuāt varē 5, 218
 sustentare epulis corpo-
 ra 4, 307
 sustinere .i. posse, pati
 rem alioqui indecen-
 tem aut difficilem,
 permittere. sustinuit
 dignos credere 7, 657
 non sustinet 5, 793,
 796 sustinui nostris
 vos tantū deesse triū-
 phis 8, 230 aperire su-
 stinuit venas 9, 760
 sustinere rectis oculis
 solē 9, 905 sustinere,
 sistere, impedire 7, 750
 sustulit, erexit 10, 376
 Syndri, Ciliciæ insula,
 vt videtur, vel portus
 ad ostium Selinuntis
 fluuii (quidam hoc lo-
 co per syndros intel-
 ligunt confessum Se-
 natorium) 8, 259
 Syene, Ægypti vrbs sub
 Tropico Cancrī 2, 587,
 8, 851. 10, 234
 Sylla, cædium Mariana-
 rum vltor nimis cru-
 delis, immisericors, &
 nemini parcēs 2, 118,
 139. 4, 822. 6, 303
 scelerum magister 1,
 326 libertatis dimi-
 nutor 9, 204 Præne-
 stinum populum de-
 ler 2, 194 aliquot
 millia deditionum in
 Villā publicā interfici
 iubet 2, 196. 7, 306
 eadem eorum inma-
 ni securitate spectans
 d 2 2, 207

2, 207 bellam Mithridaticum conficere nequiverat 2, 582 Dictaturâ se vltro abdicavit 1, 335 victoria eius constitit in extirpâdis hostibus 2, 228 Salus rerum, & Felix cognominatus 2, 221 sepultus in Căpo Martio 2, 222 Fortunâ vsus toto vitæ cursu secundâ, de eâ conqueri fingitur in Campis Elysiis ob partes suas à Cæsare opprimendas 6, 787
 Sylla (Fauftus) dissimilis patri, territus solo nomine Cæsaris 2, 465
 Syllanorum temporum adumbratio 2, 134 vltimæ ad 222
 Syllanâ pax 2, 171
 Syllanæ cædis cadauera in Tyberim proiecta 2, 210
 Syllani manes 1, 581
 Syllanus dux, Pompeius 7, 307
 Symplegades, ex eadem quæ & Cyanæ insulæ 2, 718
 Syria, Syri, Asiæ regio & populi celebres 3, 214. 7, 540. 8, 169, 181
 Syrtis, Syrtes. loca vadosa Maris Mediterranei, contigua Africæ versus Orientalia eius, vt regionem Cyrenaicam & Egyptum; (vnde Pætonias vocat 3, 295) adeo incertæ profunditatis, vt ambiguum appellet (9, 710) quia dubium terra sit an mare 1, 367, 495. 3, 295. 4, 673. 5, 485. 8, 184, 444, 540. 9, 301, 312, 553, 598, 756, 861. 10, 477 earum

descriptio 9, 303
 Syrticum, arenosum 10, 38

T.

TABES. pallida tabes lucris 4, 96 tabem trahere 6, 539 tabes medullæ, item, niuis. i. solutio, liquefactio 6, 539. 10, 225
 tabo fluens 2, 166
 tacitum, sed fas 6, 43 otacitum mundi, occulta mundi 10, 252
 Tanaros. Tanarus. Laconiæ mons, oppidum, & promontorium, vbi fingitur esse descensus ad Inferos; hinc Tænariæ fauces 6, 648 9, 36
 Tages, Etruscus, aruspici-næ inuentor 1, 637
 Tagus Hispaniæ fluvius aurifer 7, 755
 Tagus quidam contra Massilienses è naui pugnans, tergo simul & pectore telis concurrentibus transfigitur 3, 586
 tamarix, frutex acutis foliis instar myricæ, efficax contra ictus serpentum 9, 917
 Tanais, Scythiæ fluvius è montibus Rhiphæis ortus Europam ab Asiâ separat, & in Mæotin paludē influit 3, 273. 8, 319. 9, 414, 751
 tangi inuidiâ 9, 1052
 tangunt animos iræque metusque 10, 443
 tanto vulnere, tã multis vulneribus 7, 834 tantum animi 10, 347
 Taranis (Iuppiter) Gallorum Deus, cui homines sacrificabantur 1, 446
 Taras. Tarentum. vrbs Calabriæ 5, 376

Tarbelli. Tarbellicus Anton. in Aquitaniâ populi & sinus 1, 421
 Tarcho, dux Cilicum, signum dat classi à Cætone secedendi, quem obiurgat Cato 9, 219
 Tarpeia rupes, &, sedes Tarpeiæ arces. i. Capitolum 1, 196. 3, 154. 5, 27, 306. 7, 758
 Tarpei Deï, Iuppiter, Iuho & alii Dii Capitolini 8, 863
 Tarso, Ciliciæ vrbs à Perseo condita, & à talaribus eius cognominata 3, 225
 Tartarus flumen Inferorum, & Tartara, Tartareum antrum, pro Inferis 3, 17. 6, 694, 712, 782. 7, 785. 9, 101 Tartarei reges, Pluto & Proserpina 6, 649
 Taulantii, in Liburniâ populi sicut, vt Lucanus & alii, Epiri 9, 16
 Taurominium Siciliæ ciuitas, cui vicina Charvbdis 4, 461
 Taurus, Ciliciæ mons; & eius accolæ Tauri 2, 594. 3, 225. 8, 255
 Taurus (Signum) caeleste 3, 255. 9, 533
 taurus mactandus ab arâ fugiens, inter prodigia 7, 165
 taxus, arbor non absimilis abieti, baccas letaliter veneni ferens 3, 419. 6, 645
 Taygeti iuuentus, Lacedæmonii, (à Taygeto monte Laconū) donis ornati à senatu 5, 51
 testalaqueata 10, 112
 teda, arbor resinifera, lignum aptissimum igni concipiendo, ex quo faces

Index h. n. v. 20

IN LVCANVM.

421

faces fiebant sulphure
& pice illitæ 3, 504,
682 quod autem fa-
ces adhibebantur in
nuptiis, tedæ, & tedæ
fœdera, ponitur pro cō-
iugio aut coniunctione
affinitatis 1, 112. 2,
345. 5, 766. 8, 399.
10, 373
regere. dolorem tegere al-
tā mente suppressum
6, 228 tecto stetit æ-
quore bellum 3, 566
tellus cardine subfedit 1,
552
Telmessidos sinus, Carix,
ab oppido Telmessio
8, 248
Telo, magister nauis Mas-
siliensis, gubernandi
peritissimus, & futuræ
aëris cōstitutionis præ-
cognitor sollers, occi-
ditur 3, 592 & seqq.
telum. tela. nubes telo-
rum 2, 262 telum re-
lictā mortefugit: su-
perest telopost vulne-
ra cursus: de telo
emisso ballistā 3, 468
tela irrita 3, 580, 722.
4, 776. 6, 134. 7, 320
ferre tela languida,
item, contenta 7, 562
tela illita dolis, vene-
no 8, 382
temerandum ferrū 1, 147
temeritas non nisi extre-
mo periculo admit-
tenda 5, 692
Tempe, Thessaliæ locus
nemorosus amœnissi-
mus, per quem fluit
Peneus fl. 6, 345. 8, 1
temperies vitalis 9, 435
tempestatis futuræ præ-
sagia 5, 540 & seqq.
tempestatis quā vexa-
tus Cæsar longa & hy-
perbolica descriptio 5,
597 & seqq. cōparata

ea diluuiio Deucalio-
næo 5, 620 & seqq.
tempestates à magis exci-
tata, itē sedata 6, 469
templum. cæli templa 1,
155 cultus templorū
8, 121 templum ta-
cens, oracula non pro-
ferens, aut proferre de-
sinens 9, 573
tempus. tempora aliena
toris 2, 350 tempus
vacuum amoris 3, 27
tempus angustum 4,
477 tempus in segnes
moras exiens 5, 410
pereuntia tempora fari
5, 490 tempus subdu-
cere fatis 5, 733 tem-
pora legum agere, li-
bertatis 7, 440 tem-
pus dependere amoris
10, 80 tempora stata
10, 240 tempora per-
dere, occasionem 10,
505
tendere. manus in am-
plexus 4, 176 tende-
re, extendere 6, 72
tendere sagittā 6, 215
tendere, castra locare,
tentoria figere 7, 328
tendere lacertos 7,
469 tendere, implere
7, 477
tenebræ. mortis tenebræ
3, 714 obduxere ocu-
los tenebræ 3, 735
tenebræ primæ 4, 447
tenebras trahere 4,
768 marcentes tene-
bræ 6, 646 tenebris
relinquere 7, 552 te-
nebras pati 9, 110 te-
nebræ oculi, somnus
9, 674
tenere. Orbem in medio
tenere, de coniuratis
in monarchiam 1, 88
tenere rura 1, 420 te-
nere inconcussa vesti-
gia 2, 248 pacem 2,

273. 3, 523 finem 2,
381 complotas ma-
nus 2, 292 tenetur to-
ta terra meis trium-
phis 2, 584 seque te-
nent remis, de nauibus
inter se certantibus 3,
566 tenere fugā na-
ualia 3, 753 tenere,
supprimere, compesce-
re 4, 172. 8, 271 te-
nere medium 4, 652
summa mundi 5, 694
tenere portum, appel-
lere in portum 8, 463
tenere se aliquo loco
8, 470 tenere animos
ancipites, facere du-
bios 9, 46 tenet Eurys
pelagus. 9, 118
tenere. i. continere, ūste-
re, impedire, retardare,
morari, inhibere 4,
73, 156, 273, 289,
440. 5, 136. 6, 202,
301, 829. 7, 296,
474. 9, 52 lenta tuas
tenuit patientia vires
1, 361 quantum est
quod fara tenentur! 3,
392 Aquilo pluuias
in nube tenebat 4, 51
tot fata tenentur 5,
205
tenor veli 5, 709
tentare. iras militum, ex-
plorare animos mili-
tum in pugnam 2,
529 fortunam 3, 510
tentare fœderibus, ho-
stes ad deditionem
conditionibus allicere
4, 507 tentare iacu-
lum 6, 79
tepefcunt mentes 4, 284
tepor mundi, plaga tepi-
da cæli 8, 365
terere oria 2, 488
tergum. fugere neglecto
tergo 3, 467 terga
ostendere 2, 572 ter-
gum maris 5, 565. 9,
d 3 341,

Terre pœnos IV. 753.

341 tergum squalens
elephantis 6, 209 ter-
ga suorū impellit Cæ-
sar, in pugnam 7, 576
terra. altū intumescens,
montosa 2, 398. 8,
371 motu terræ mu-
gire cavernas 3, 418
terrarū extremæ ora,
Hispania 4, 1 terra ef-
fusa explicans patentes
campos 4, 19. 4, 671
recipit sua terra colo-
nos 4, 397 terrā mu-
tare 6, 271. 8, 148
terræ nocentes 7, 869
terrarum tractus 8,
336 terrā carete, inse-
pultum iacere 8, 795
terra tecta mouens,
terræ motus 8, 848
terra igne forā 9, 184
terra se à mari defen-
dit 9, 306 in terram
decidere, de infante in
lucem prodeunte 9,
899
Terræ Orbis in Oceano
suspensus libratur 8,
798
terra omnia capit quæ
omnia genuit 7, 818
Terra circumuoluta arte
magicā 6, 481
terræ motus 7, 414. 8,
848
terrenum, obscurum 6,
502
terribiles ratibus cautes
6, 26
terror conficit omnia 7,
734
resqua 6, 41
tesseræ dandæ periphrasis
4, 7
testari, pro, protestari 3,
122
testari Deos 7, 690
testudo Indica miræ ma-
gnitudinis, cuius testa
putaminibus fores co-
operat, & gemmis in-

textis distincta 10,
121
testudo militaris, eum
coniectis & connexis
supra dorsum clypeis,
muros hostiles sub-
eunt milites 3, 474
Tethys, vxor Oceani:
hinc pro mari, præfer-
tim Oceano 1, 414,
554. 2, 538. 3, 233.
4, 73. 5, 623. 6, 67,
479. 10, 204
Tetrarchæ (regni quar-
tam partem occupan-
tes, vt interpretantur)
auxiliares Pompeii 7,
227
Teutates (Mercurius) Gal-
lorum Deus, cui hu-
manis hostiis litaba-
tur 1, 445
Teutones. Teutoni. Ger-
maniae populi à Mario
victi 1, 256 longis ar-
mis vsi 6, 259
textitur vimen in nauem
4, 132
textura laterum, in cor-
pore humano 9, 777
thaplos, (in Ericæ Siciliae
monte frequens) feru-
la, vel ferula semen,
omnia venenata abdi-
cans 9, 919
theatriplausus 1, 133
Theatrum Pompeianum
1, 333. 7, 9
Thebæ Aegyptiæ, centum
portarum famā vrbs
nobilis, ubi nunquam
pluit, vel ortu vel oc-
casu Pleiadum 8, 852
Thebæ Echioniae propriæ
in Bæotiâ (quæ & Oe-
dipodionæ à rege Oe-
dipo 8, 407) sed cum
Phthioricis Thessaliæ
confusa 6, 356
Thebani fratres, Eteocles
& Polynices, qui se
mutuis ictibus conse-

cerunt 4, 551 ad
inter se dissidentes,
etiam rogi eorū flam-
mis disiectis disce-
sisse dicantur 1, 55
Themis, Delphici oraci-
li præses ante Apoll-
nem 5, 8
Theodorus, præceptor
Ptolemæi, Cæsari ne-
mine regis sui obui-
offert Pompeii capu-
linterio obuolutum 9,
1010 eius ad Cæsa-
rem verba 9, 1014 &
seqq.
Thermus prætor ex op-
pido Umbriæ Tignio
profugit 2, 463
Thesei è Cretâ reducis fa-
bula 2, 612
Thesproti, Epiri populi
3, 179
Thessalia, Thessalica ora,
Thessala tellus, Thessa-
lica arua, & rura, Gra-
eciæ regio Macedoniæ
vicina, in quâ Pharsa-
lici campi prælio in-
ter Cæsarem & Pom-
peium noti: eius topo-
graphia accurata 6,
333 & seqq. Lucanus
autem eam passim cū
Macedonia, dum Phi-
lippicum prælium in
eâ locat, confundit;
imò interdum etiam
cum Thraciâ. mentio
Thessaliæ 5, 651. 7,
164, 302, 454, 473,
650, 847. 8, 45, 441,
602. 9, 849, 1073.
10, 474
Thessaliæ, in Thessaliâ 8,
108 Thessaliâ, in
Thessaliâ 7, 592 item
8, 428 nisi hic sit pro
clade Pharsalicâ.
Thessalicus Orbis, clima
Thessaliæ 7, 6
Thessalia destinata dua-
bus

bus ingentibus cladi-
bus (vt Lucano placet)
primò in Pharfalicis
7,847 secūdò in Phi-
lippicis campis 7,853
hinc eam vocat bustū
populi Romani 7,862
Thessalia, pro pugna
Pharfalicā 10,412
Thessalicum pro eo
quod illam pugnam
attinet. Thessalica cla-
des 6,62. 9,23. 10,
74 ruine 7,439. 8,
331. 9,1019 cades
7,448 Thessalicus
dies, quo inter Cæsa-
rem & Pompeium cer-
tatū est 7,202 Thes-
salia pugna 7,693,
765 flamma 7,808
Thessalica volucres,
quæ corpora cæforum
eo prælio vorarunt 8,
507 Thessalie reus
Pompeius, quod eam
amiserit prælio Phar-
falicò 8,510 Thes-
salici cineres 8,530
Thessalia mala 8,
585 Thessalici manes,
cæforum in prælio 9,
180 Thessalie fortu-
na, victoria Cæsaris 9,
1084
Thessalia plena margarū,
herbarum item ferax
& lapidū in vltis ma-
gicos 6,435 & seqq.
adeò vt Thessala, &
Thessalis, simpliciter
ponatur pro magā 6,
451, 565, 605, 614,
699, 762
Thessalica sagittæ, pro
Sagittario, Signo cele-
sti, quod creditur esse
Chiron centaurus, qui
Thessalus 4,528
horus, vide, torus.
Thracia ad Pontum Eu-
xinum regio 2,162

Threicia hyemes, quia
regio Septentrionalis
Romanis 7,833
Threicia fauces, angus-
tiae Hellesponti 9,954
Thyeste, cui epulandos
natos frater Atreus ap-
posuit, cena: ad quod
scelus Sol obscuratus
est, siue retrò cessit 1,
544. 7,451
thyinus, herba nota, cu-
ius flores apibus grati
9,283
Tigranes Armenie rex, à
Pompeio in regnum
restitutus 2,637
tigris, animal velocitatis
horribilis 5,405 ma-
gas veretur 6,487
Tigris Armeniorum &
Medorum fluuius ra-
pidissimus 3,256. 6,
51. 7,433. 8,214,
370,438 Euphrati
mixtus 3,257 sub
terrā magno spatio
means, tandem quasi
renascitur 3,261
Timaeus, Patauii flu-
uius, Antenoreus, quia
Antenor Patauii con-
ditor 7,194
timere. nō ausus timuisse
palam 1,258 liceat
sperare timenti 2,15
quæ potuit fecisse ti-
met 4,182 vsque ad
eone times quem tu
facis ipse timendum?
4,185 timere timen-
tem, ignauum est 6,
666 timendi pudor
7,525 (1,486
timidi quæ sinxere timet
timidus pudor 2,360
timor. esse timori 3,82,
100. timoris cæci nu-
bes 6,297 timor it in
omnes 7,544 timor
compulsus, vt dace-
ret, &c. pro, timore

suppressio ducere, &c.
8,718
timor. maximus timo-
rum, metus mortis 1,
460 audendo magnus
tegitur timor 4,702
timor ipse multos in
pericula precipitat 7,
105 letumque iunat
præferre timori 8,576
in timore mens est
præfaga 9,120 Et ti-
met incurfus, indigna-
turq. timere 10,444
Tiphon gigas fulmine
à Ioue ictus, & monte
conditus 5,101
tyronibus bello assuefa-
ctis, pars magna ipsius
belli peracta videtur
7,101 (6,730
Tisiphone, vna Furiarū
Titan, Sol, passim
Titaresius Thessalie flu-
uius, è Scygiā palude
oriri creditus; in Pe-
neum autem incidens,
nō mutatis aquis, qua-
si eam illo aut super
illum mari illabitur
6,376
Titii Sodales 1,602
titubare nisa 6,482
tituli, rerum præclarè ge-
starū encaenia & velut
insignia; maiorū item
virtute aut stemmate
clarorum nomina &
imagines 2,555. 8,
73,413, 817
titulus pietatis, prætextu
10,363
Tityos, vnus ex giganti-
bus, qui cælo bellum
intulere 4,596
toga, habitus Quiritium,
seu Romanorum pa-
cis, vt sagū, belli rem-
pore: hinc aliquando
toga, pro pace ipsā 2,
386. 9,176 toga vsus
1,130 toga degener
d 4 1,365

- 1,365 hirta 2,386
 togam simulare 3,143
 toga pura 7,17 plebe-
 ia 7,267 ciuilis 8,
 814 toga curru or-
 nans, item, toge pictæ,
 pro triūphalibus, pal-
 matis videlicet auro-
 que intertextis 7,18.
 9,176
 togatus, &c, togatæ manus
 i. Romani 7,549. 9,
 238 (633
 tollere campis acies 6,
 Tonans, Iuppiter 3,320.
 5,96
 tonitru mediâ regione
 aëris 7,479 mali au-
 gurii in comitiis 5,
 395
 tonitru procuratum arte
 magicâ 6,467
 tonse, remi 3,527, 539.
 5,448
 tori taurorum 2,605
 tormentum lōginqua ad
 tela paratum 3,480
 tormen/ta componere
 mittere dis telis 3,717
 torpor. alligat artus fri-
 gidus torpor 4,290
 torpore ligatus 5,434
 torpor quietis, somni
 5,734 torpor cōstrin-
 gens pectora 7,466
 Torquatus, Pompeii le-
 gatus, aduentante Cæ-
 sare recedens, compa-
 ratus nauæ præuisâ
 tempestate vela sub-
 ducenti 6,287
 Torquata nomina, Tor-
 quati, nobilis familia
 Romana 7,584
 torquere vela, obliquare
 8,194
 torrens. torrente trans-
 uerso ferre mentem 4,
 818 torrens Aetna 6,
 295 torrens, præceps,
 festinus 7,505 torrēs,
 de flumine 9,156 tor-
 rens Romanus, sangui-
 nis Romani torrēs aut
 fluxus 7,637
 torrentes fixi arte magicâ
 6,473
 torta caput sanguinis
 vsti, refugosque gerens
 à fronte capillos, i. ha-
 bens capillos intortos
 & flexuosos, atq. fursū
 inuersos, eosq. coloris
 nigri, vel, quia vapore
 Solis capilli inflectun-
 tur 10,132
 torus. iungere toris mari-
 ti 2,329 torus genia-
 lis gradibus eburnis
 ascendi solitus 2,356
 torus vestes discrimi-
 nat auro, id est, textus
 est stragulis seu vesti-
 bus Attalicis auro in-
 tertextis, vt in nuptiis
 2,357 tori fœdera,
 coniugium 2,342
 coitus 2,379 torus fe-
 ralis, in quo cadauer
 comburendum collo-
 cabatur 6,536 torus
 in castris ex cespite 7,
 761 tori è culmis 9,
 842 tori gemmis or-
 nati 10,122
 torus, totum. torus adest
 in prælia Cæsar 5,742
 quem nec Cæsar toto
 auferret Fortuna locū
 6,140 totâ, quantum
 valer, vt ere Lesbo 8,
 123 totâ in pugnâ So-
 lem æstiuum exigere,
 totum diem æstiuum
 exigere in pugnâ 3,
 375 totum, vniuersi-
 tas rerum 10,266
 toxicum, venenū prom-
 tiſſimum, ex faxo, vt
 volunt, arbore 9,821
 trabes deauratæ 10,113
 trabes in aëre quas docos
 vocant 7,156
 Trachia, Theſſalix ciui-
 tas 3,178. 6,302
 tractus. cornuſci tractus
 flammariū 2,271 tra-
 ctus varios ducunt na-
 ues 3,551 tractu lo-
 go 5,565 tractu e-
 guo 7,241 tractu p-
 ſiſſer 7,412 tract-
 terrarum 8,33
 tradere. tra. ludit in letum
 artus 3,644 tra. le-
 venum 4,206 trad-
 tus à Fortunâ fa-
 mortis 4,73
 traditiones rerum geſt-
 rum hiſtoricæ 4,59
 trahere. trahere imperiū
 prorogare poteſtatem
 alicui 1,275 trah-
 ipſe furoris impetus
 109 trahere omni-
 cæco curſu 2,567 tra-
 hens in bella penat-
 2,729 trahere me-
 mēta fauoris 3,56 tra-
 here vbera 3,352 tra-
 here animâ 3,578 ili-
 4,757 tenebras 4,76
 trahere ſpe 5,285 tra-
 here ſuleos 5,562 tra-
 here ventura 5,73
 trahere tabem 6,53
 trahere vno 6,63
 trahere bellum 7,57
 296 quemque ſuum
 munus trahit 7,33
 trahit vna hora gentes
 7,346 trahere omnia
 ſecum 7,654 trahere
 aquas 7,822 trahi ca-
 ptiuum 8,416 trahe-
 re, attrahere, adducere
 9,671 trahere fata 9,
 923 trahere iter me-
 die noctis 10,333
 traiectiones verborū mi-
 rabiles, vide, transpoſi-
 tiones.
 tranſcurrere 3,539 à
 tranſcurrente ſubacti
 7,74
 transferre. dubios in re
 transfer-

trahere se falsi VIII. 32.

transcendere III. 50

anserre Quirites, ad
 artes tuas inhectere 1,
 76 transferre Auso-
 riam, in Ausoniam aut
 aliam 8, 845
 asfuga vilis 5, 346
 asfuso æstu maris ver-
 i 8, 462
 asfigi terga, & pectora
 5, 587
 asfire. ficti quas nulla
 icentia monstri trans-
 erat 6, 437 transire
 ælû, de lanceâ 7, 288
 asmittere bella 6, 582
 aspositiones verborû
 crebræ apud Lucanû.
 Aliquot mirabiliu ex-
 empla: Hoc, quem ci-
 uiles hauserunt, san-
 guine, dextræ. 1, 14
 — magnæq. per auia
 voces Audite nemo-
 rum — 1, 569 — in
 Punica nati Tempora
 Caunarû fuimus Tre-
 biæq. iuuentus. 2, 45
 — quot apud Sacri
 cecidere cadauera por-
 tum 2, 134 — nec, si
 Fortuna fauebit, Hunc
 quoque totius sibi ius
 promittere mundi Nô
 bene compertû est. —
 2, 322 Miratusq. suæ,
 sic fatur, mœnia Ro-
 mæ: 3, 90 — pressus
 non cedat turribus ag-
 ger. 3, 398 Sûma fuit
 Gravis, starent vt mœ-
 nia, voti. 3, 497 — ho-
 stilem defectis robore
 membris, Insiluit, solo
 nociturus pòdere, pup-
 pim. 3, 625 — dum
 præbeat ietus Sanguis;
 & hostilem cum tor-
 ferit, exeat, hastam. 3,
 679 Momentumque
 fuit mutatus Curio re-
 rum 4, 819 — satis
 est populis fluuiusque

IN LVCANVM.
 Ceresq. Heu miseri qui
 bella gerunt. — 4,
 381 Fertur ad æquo-
 reas, ac se prosternit,
 arenas. 5, 800 Extra-
 ctus Stygio populus
 pugnasset Auerno. 6,
 636 Ignoti iugulum
 tanquam scelus impu-
 ter hostis. 7, 325 Nul-
 laq. tantorû discat me-
 vate malorum, Quàm
 multum bellis liceat
 ciuilibus, ætas. 7, 553
 — attonitos animi
 sentire tumultus, Cum
 fureret, Pentheus; aut
 cum desisset, Agane. 7,
 780 Vidit ab Hyrcani-
 nis, Indoque à littore,
 filius. 8, 343 — solus
 plebe paratâ Priuatus
 feruire sibi. — 9, 194
 — hortator scrutandi
 voce Deorum Euentus
 Labienus erat. — 9,
 550 Et plaga, quam
 nullam Superi mortali-
 bus vltra A medio
 fecere die, calcatur. 9,
 605 Hoc habet infeli-
 x cunctis impune Me-
 dusa Quod spectare li-
 cer. — 9, 636 — mi-
 scuit amnes Persarum
 Euphraten, Indorum
 sanguine Gangen. 10,
 32 per te quod feci-
 mus vnâ. 10, 370
 — lentus Suadeti pa-
 rere nefas. 10, 399
 transtra, sedilia remigû.
 in transtra cadere 3,
 543
 transversum ferre 4, 818
 Trebia (ad Placentiâ flu-
 uius) pro clade Roma-
 norû ad Trebiam 2, 46
 tremores laturi in præ-
 ceptis, terræmotus 7,
 414
 trepidare. degeneres tre-

pidant animi 6, 417
 trepidare, palpitare 6,
 752 trepidare spe 7,
 297
 Tréuiri, Galliæ ad Mosel-
 lam populi 1, 441
 tribuere viam 4, 358
 Tribuni plebis M. Anto-
 nius & Q. Cassius Vrbe
 pulsi ad Casarem se
 conferunt 1, 266
 Tribunorum pl. potestas
 sacrosancta 3, 125 eo-
 rum dixit Crassum in
 bella Parthica secuta
 3, 127 (1, 267
 Tribunitium ius victum
 Tribunitia arx 4, 800
 tributum Asiæ 3, 162
 tridens æquoreus, Ne-
 ptuni videlicet impe-
 rium maris 4, 111
 Trieterica, sacra Bacchi,
 quæ tertio quoq. anno
 celebrabantur Delphis
 5, 74
 tripodes, mensæ in tem-
 plo Apollinis Delphi-
 ci, quibus superpositæ
 Phœbades vaticinabân-
 tur 5, 81, 121 tripo-
 des custodes fatorum
 5, 198 tripodes Deli
 6, 425
 triremes 3, 529
 tristis. i. perniciosus, fera-
 lis 6, 640 (83
 tristis sine lacrymis 10,
 Triton tubicen maris 9,
 348
 Triton Africæ Proprie
 fluuius, & iuxta eum
 palus Tritonis 9, 347
 Tritonia, Pallas 9, 682
 vnde sic dicta 9, 354
 triumphare de victis ci-
 uibus illicitum. bella
 nullos habitura trium-
 phos 1, 12. 6, 261
 triumphari 2, 90
 triumphalis pompa re-
 præsentabat acta triu-
 phantis,

- phantis, gentes domi-
tas, &c. 3, 75
triumphi, gentes trium-
pharæ 2, 644
triumphis vlulare, de
militibus triumphum
comitantibus cum fe-
stâ & licentiosâ accla-
matione 6, 261
triumphi remeare dicti,
cum duces triumphâ-
tes in Urbem remeant
7, 256 (10, 154
triumphū ducere 9, 598.
triumphi Teutonici Ma-
rii 2, 69 Libyci eius-
dem, de Iugurthâ 2, 69
æquorei Pompeii, de
Cilicibus 6, 422
triumviratus Crassi, Pō-
peii & Cæsaris 1, 43,
266. 9, 266
Troia fabula 3, 212
Troia vrbs, nomen
memorable 9, 964
trophæi erectio, & de-
scriptio 1, 136. 6, 256
trophæis meis tota terra
tenebatur 2, 584
truncus ceruice 8, 436
tubæ, arere curio 1, 432
tubarum vsus in prælio
nauali 3, 542
tubâ præmoniti nauis
soluturi portu 2, 690
tubicines adhibiti in fu-
neribus viro-um illu-
strium 9, 734
tueri se famâ & nomine
8, 275
Tullius, Cicero 7, 63
Tullus quidam in exer-
citu Catonis, ex morsu
hæmorrhoidis, sangui-
ne vndiq. effluente mo-
ritur 9, 806 & seqq.
tumere, de montibus 8,
371 tumuere minæ
2, 573 tumentes ripæ,
Nili inūdantis 8, 826
tumidus, superbus 5, 233
tumores, superbia, ela-
tio animi 10, 99
tumultus. lætus tumultus
3, 102 tumultu
feruent castra 4, 250
tumultus pedum 4,
753 tumultus mentis
7, 18; tumultus actio-
niti animi 7, 779
tumultus aliquantisper
impeditur, dum nemo
audet esse primus 5,
256
turba, regnum in turbam
missum 1, 86 turba
foelerum 4, 251 ma-
lorum 9, 405 turba
famula 10, 127
turbare vultus 7, 322
turbine excutere 2, 244
turbine torquetur pul-
uis 4, 767
turicremi ignes 9, 989
Turoes, Galliæ ad Lige-
rim populi, instabiles
1, 437
turres extrabibus tabel-
latisq. compactæ, rotis
mechanicis ad oppu-
gnationem murorum
promotæ, aut per aggre-
res dispositæ 2, 505.
3, 398, 456 turres
minantes 4, 432
turrigeræ naues 3, 514.
4, 226
tus. tura. tus & aromata
iniecta rogo funerali,
& sepulcro 6, 526. 8,
729 hinc, ture sepul-
tus 9, 10 tura ferre, fa-
crificare 7, 42 hinc,
pia tura 9, 996
Tusci vates, aruspices 1,
584
Tuscus cespes, terra disci-
plinâ Etruscorum in-
iecta prolapsa fulmi-
ni: bidental 8, 864
tutela nauis, ligneum si-
mulacrum pictū Dei,
aut rei à quibus nauis
nomen accipiebat 3,
511. 5, 584
tutum. tura fuga 6, 10
domus 10, 459 in-
tum ire 9, 4
Tybris. Tyberinus auis
fluuius Romam per-
terfluens, Etruria
Latio separans, in a-
re Inferum influen-
381, 475. 2, 2,
421. 6, 76, 810
cursus cadaueris
Syllanæ cordis inie-
interruptus 2, 211
iutus vi sanguinis
campis adfluentis
undat, & tandem
mare eluctatur 2, 2
& seqq.
Typhon, vnus è gigan-
bus, qui Ioui bellum
intulere: & qui ter-
oppressi anhelare su-
phureos vapores ex-
diti 6, 9
typhones, fulmen no-
ignitum 7, 15
tyrannus, in dubiis tu-
tum est inopem simu-
lare tyranno 8, 24
tyrannidem adfectan-
tis viri mortem à po-
pulo libero defleri ra-
tum est 9, 170
Tyros, Phœnicie vrbs
maritima diues 3, 217
Tyrri moniti oraculo
Apollinis coloniam
mittere ad Columnas
Herculis, Gades con-
diderunt 5, 108
Tyrius succus, purpura
10, 123
Tyrrenum mare, quod
& Inferum, ad dextrū
latus Italie 2, 219,
401. 5, 614
Tyrreni sanguinis, Etru-
sci 9, 737
Tyrrenus gurgis, Tybe-
ris 2, 210
Tyrrenus, miles Cæsa-
rianus,

Turbinus H. 1237
21494

ianus, amissis pugna
Massiliensi nauali ocu-
is, nihilo minus emis-
itelo Argum occi-
dit 3,709 & seqq.

V.

VACARE, videtur pro-
priè significare, va-
cuum esse aut se præ-
bere. hinc varius ver-
bi usus; vt sepius
pro, tempus operamq.
alicui rei impendere,
& quasi se totum ad-
dicere, cetera videlicet
otiosum & vacuum
ab omni aliâ re: item
pro, carere, abesse ab
aliquo negotio, im-
munem esse alicuius
rei, otiosum esse; sem-
per cum respectu pro-
priæ significationis,
seu vacuitatis: fre-
quenter autem, vacat,
impersonaliter, id est,
licet, otii est. vt: pars
ætheris illa tota vacet
1,59 nulla vacet tibi
Roma manus 2,56
vni vacat lugere 2,
377 pars mundi mihi
nulla vacat 2,583 vix
odisse vacat 3,103
Massiliam delere vacat
3,360 vacat imbri-
bus Arctos 4,70 curis
vacare 5,126 quot te-
la vacabunt 5,327
morti vestræque saluti
Fata vacent 5,342 ya-
cant vbi littora saxis
5,675 veritus leuâ
vacasse 6,203 vacet
à ferro 7,389 nullos-
que hominum lugere
vacamus 7,631 rem-
pora lata respexisse va-
cat 7,688 nō vlli plus
regia vacabit 8,412
ne qua vacarent arma
8,423 quōd. bello

IN LVCANVM.

hæc dextra vacasset. 8,
601 iuga tota vacant
Bromio Nyseia 8,801
Cæsariibus regnare nō
vacet 9,90 quærisq.
iugum ceruice vacante
9,261 Libye Sideri-
bus Phœboque vacat
9,691 cælique plagis
Superisque vacanti 10,
186 mens nō vacabat
à motu scelerum 10,
334 nullique vacare
fas est Romano 10,
415 nec tota vacabat
Regia compresso 10,
441
vacuum tempus amori
3,27 vacuus virtute
9,506
vado frangere æquor, de
flumine in mare fluere
2,401 vada facere, de
ventis aquas repellen-
tibus 5,604 vadis fra-
ctum mare 9,308
vadosæ aquæ 8,698
vagati. ensis latè vagatur
2,101 vagantes manes
Pompeii 8,796
valent torquere 1,364
valles resonare 7,480
vallatus omni bello 6,
185
vallum castrense 1,516
vallo succedere 7,733
vanescences montes 3,7
vanescens fumus 9,77
Vangiones, Belgicæ po-
puli, braccati 1,431
vana nomina 1,313 va-
num pectus 8,285
vaporat saxa Tiphœus
5,100 (305)
vapores sicci, æstus 4,
variatus colorem 4,80
Varus flumen, in Mare
Inferum influens, ter-
minus inter Galliam
& Italiam, post Italiæ
adcentitam Galliam
Cisalpinam 1,404

427

Varus (Actius) Auximo
profugit aduentanti-
bus Cæsarianis 2,466
Africam prouinciam
obtinet 4,646 auxilia
Iubæ implorat sup-
plex 4,668. 8,287
campo pulsus a Curio-
ne 4,713
varus pertica inflexa, re-
tibus venatorum su-
stinendis 4,439
vaticinari 7,22
vates malorum 7,553
vbeta trahere 3,352
vbere glebæ 3,68
Vectones, populi Hispa-
niæ citerioris 4,9
vectoris pariens cymba
4,133 (5,534)
vehere Hesperia, in Hesp.
Veli Hetruriae opidum 5,
28. 7,392
vel. i. etiam, quin, quin-
etiam 6,284, 300,
603. 9,391
vel sic 7,29
velamenta fluxa 8,367
velle quod iubetur, vm-
bra libertatis 3,147
velle. euntum minimo
vult sanguine quis-
quam Barbarus Hesp-
eris Magnum prapo-
nere rebus? 7,282
in Vellera nubes sparsa
4,124
velum. vela. obliquare
vela 5,428. 8,196
vela malo reddita, de-
fectu venti in malum
relapsa 5,471 veli te-
nor 5,709 vela sub-
ducere procellæ 6,
287 vela torquere,
obliquare 8,194 vela
iusto modo pendentia
cornibus æquis 8,193
velum pugnax, ventis
reluctans 8,464 vela
languent, vento desti-
tuta 8,471 vela ven-

valdi fluminis V. Bui

to negare, demittere 8,
560
vela navium in altum
venti violentiâ abre-
pta; aut fârcitiûs alli-
gara, ita tensa vt ferè
vltra proram curuari
videantur 9, 324
velut, ac si 1, 496 velut,
vt si 4, 252
vena vndæ maligna, im-
pura aut tenuis 9, 500
vena lacrymarum 9,
746
venabula 6, 183
vendicare sibi 3, 686. 6,
73 vendico gestare 8,
675
vendere enses 5, 248
venditor ieiunus 4, 97
venefica 6, 581
Veneti populi Italiæ in
paludibus Padi flumi-
nis 4, 134
venenum. venenum hu-
manum, afflatus ma-
gorum 6, 491 venena
verborum, magicorum
6, 501 veneno spirare
9, 679 venenum, pro
humore aromatico aut
medicamento 8, 691
venenum sitiens, quod
sitim infert, dipsadis
9, 750 venena, id est,
delinimenta amoris
10, 360
venia. veniam securo pe-
ctore poscit 4, 343 ve-
niam donare 10, 70
venire. Hesperios audax
veniam metator in
agros 1, 382 stellæ in
medium venere diem
1, 536 venire in præ-
lia 2, 274 in curas 2,
347 ignaue, venire Te
Cæsar non ire iubet 5,
487 venire in nomen
alterius, de flumine in
aliud influente 6, 375
venire in iura aliena

INDEX

9, 212 venire ad ora
Cæsar, in cōspectum
10, 146
venter quā iam non me-
dius descendit in ilia
3, 724
ventura trahere 5, 732
ventus. incubens 1, 390.
3, 2, 409 ferens, vel,
destituens 1, 412, 413
venti loquaces 5, 83
in ventos vota impen-
dere 5, 491 venti mo-
dus 5, 709 ventis da-
re regimen navis 7,
126. 8, 190 ventis
permittere vulnera, re-
la incertum vbi casu-
ra tenerè emittere 8,
384 ventus modera-
tior 9, 118
venti in imis partibus
aëris prope terram 2,
270
ventus, nisi quid obster,
inani spatio vires
amittit 3, 362
ventus quarens erumpe-
re inanes terræ sinus
concutit 3, 460
venti hyeme constantio-
res & certiores quā
vere 5, 413
venum tradere 4, 206
Venus iusta 5, 728 Ve-
neris externæ mixtura,
adulterium cum exte-
ris 9, 900 Venus, libi-
do 10, 75
Veneris vsus maximus &
finis, progenies 2, 387
Veneris Planetæ fidus sa-
lubre 1, 661 eius offi-
cium 10, 208
ver. eius inconstantia 5,
415
verber. verbera. torto Ba-
learis verberare fundæ
1, 229 verbera crebra
conuellunt puppes 3,
528 verberibus senis
acta navis, hexeris 3,
536 verberare cor-
pore 7, 577 ge-
to verberare pla-
9, 173
verbum. verba. ver-
pta 5, 153 ver-
stituunt mentem
ratam 5, 731
cogentia, magoru
446 verborum (ig-
corum) venena 6,
verbis notare 9, 2
verba summa, 1
mentum 192
verborum miræ te-
stiones, vide, traco-
sitiones.
verendus, timendus
vergere. in senium 1, 9
vergentes anni 2,
vergere pondera
librare 7, 504 me-
que mea quō pon-
vergant 8, 2
Vergiliarum occasus
Decembris
vertere mare 3, 542.
572
versant animi degene-
peiora 6, 4
vertice diffuso 3, 3
vertigo rerum 8,
verum exprimere 6, 5
verutum, telum infi-
veru 8, 68
vesanus 7, 45
vesperæ periphrasis
447
vesper maturatus 6, 34
Vesper, pro Hispaniâ
17
Vesta Dea. Vestæ pene-
trale 2, 12
Vestalis ignis. Vestale
foci. ignis perpetuus
Troia allatus ab A-
neâ, & à Vestalibu
virginibus custoditus
1, 199. 2, 127. 9, 993
Vestalis ignis Feriis Lati-
nis bifurcatâ flamma
surgens 1, 551
Vestales

IN LVCANVM.

les virgines 1,598
 is Maxima vittata
 97 ei soli licitum
 ere Palladium 1,
 8
 ia tenere inconcus-
 2,248 vestigia pre-
 re 2,652 vestigia
 ligere 4,442 vesti-
 fugare turbare 8,4
 tigia legere 8,210
 ni populi Maris
 intermini 2,425
 e agros offibus 7,
 8 ebur atria vestit
 1,119
 pto auro disci-
 nata 2,357 vestes
 8,367
 s mortuorum cum
 combustis 6,536.
 175 & seqq.
 re. vetitum bellum,
 gatum, impeditum
 281 sternique vera-
 re terrâ 4,647 veri-
 s remeare 7,256
 oueri 7,316 arma
 qui 7,371 augeri,
 ni augeri nequit 8,
 2
 stas famosa xui ve-
 eris custos, miratrixq.
 ni 4,654 vetustati si-
 nes non deroganda est
 3,359
 is fama 5,52
 iam ruinâ facere 1,
 50 via diuidens pa-
 udes 3,85 viam ense
 dere 4,43 viam mor-
 is 4,267 viam cede
 arare 6,124 via im-
 plicita error 8,5 viam
 reducem carpere 9,
 408 via fortuna 9,
 551 viarum abrupta
 10,317
 orare tela 4,386. 6,
 198. 7,82,289 vi-
 brans aqua imagine
 Solis 5,446 vibrare

fulmina 9,513 vibra-
 re linguam, de serpen-
 tibus 9,631
 vices. in vicem amare 1,
 61 fertq. refertq. vices
 2,13 vice fungitur
 vnde 3,260 vices æ-
 que imperii 4,6 vices
 maris, fluxus & refli-
 xus 5,445 vices rerum
 6,461 in vicem vul-
 tus apertos mirantur
 7,177 muriq. vicem
 Fortuna tuetur 10,
 485 (518
 vicinia fati, mortis 4,
 victoris in magnâ clade
 nomen fit inuisum, vi-
 cti autem miserandû:
 huius calamitas voca-
 tur, illius nefas 7,120
 victor pendit .i. dubiû
 fuit cui cesserit victo-
 ria 4,47
 victoria plana 7,737
 que vincere possent
 contulimus, omnia ad
 victoriâ necessaria 7,
 355
 victoriâ partâ populus
 Romanus in lætitiâ si-
 gnum sacrificabat, &
 laurea fecta Ioni Capi-
 tolino deferrebat 7,42
 videre contrâ 9,947 vi-
 sum est lenti 2,110
 viduus lectus 5,806
 vigiles castrorum 7,25
 vigilû tentoria 5,510
 vigilie nocturne singu-
 lare trium horarum, &
 singulis vigiliis noui
 vigiles 5,507
 vigor constans membris
 3,715
 vile, exiguum, paruum 1,
 174 vilis sibi, sui lux-
 que vite contemptor 4,
 276 vilis suis, cõtem-
 tus, neglectus 8,744
 villosû colubris 6,664
 vimen. textitur in nauein

429

vimen 4,132
 vincere. decimo iâ vin-
 citis anno 1,300 vin-
 cere sibi, non in vsum
 alterius 2,323. 4,793
 quod vincas, quod nô
 nisi victi nos dedamus
 tibi 4,356 vincere
 fœderibus, conditio-
 nibus deditiois 4,
 531 vincere apud Su-
 peros votis 7,113
 vincitur haud gratis iu-
 gulo qui prouocat ho-
 stem 4,275
 victus existimatur ha-
 buisse causam iniustâ
 7,260
 victis parcere, maximum
 præmium belli ciuilis
 9,1067
 vincula oculorû 3,713
 vincula ferri immissi,
 manicae aut manus
 ferret 3,574 vincula
 stuppea 10,493
 vindicta maior cura Diis
 quàm libertatis 4,809
 vinea (machina milita-
 ris) subrepens muris 2,
 506 eius descriptio 3,
 487 & seqq.
 vinum diffusum ignoto
 cõsule .i. vetustatis su-
 pra memoriam, com-
 mendatur enim à ve-
 rustate siue senio 4,
 379. 10,162 (161
 vinum Mareoticum 10,
 vinum ex insulâ Meroë
 potentissimû 10,162
 violare diem, de fano 9,
 462 violatum diui-
 tiis 9,520
 vipera custos vnionum
 in Mari Rubro, vsui
 Magis 6,678
 viperei nodi 6,490 vi-
 pereia fecta 6,656
 vit. paupertas fœcunda
 virorum 1,166 viro-
 rum gens. i. gentes ma-
 sculae,

*victim
 collum
 613.*

Vim manu I. 3.

- secula, forres, non vt
 Asiaticæ 8, 385 virum
 exsectus, castratus 10,
 134 (na.
 virgæ Sabinae, vide, Sabinæ
 Virgo, Signum caeleste 2,
 691. 9, 535
 virtus. deprensa 4, 469
 naufraga 3, 690 fortis
 virtute coacta 4, 798
 virtus pro vultus ferit
 tate seu toruitate, fortitudi
 ne 6, 229 virtutis
 vna species 6, 254
 virtus moueri verita
 in loco arcto 7, 316
 virtus ignea 9, 7 virtutis
 opus 9, 381 virtute
 animos incendere 9, 407
 virtus dura 9, 562
 virtus æmula dat stimu
 los 1, 120
 virtus stare loco nescia
 1, 144
 virtus, quò fata trahunt,
 secura sequetur 2, 287
 virtus obruta perit 4,
 491
 virtus non ardua, seruitutem
 effugere manu sibi illatâ
 4, 577
 virtus ingratum iudicem
 nacta perit 5, 291
 virtus, seu fortitudo militaris,
 crimen est in armis ciuilibus
 6, 147
 virtus & summa potestas non
 coeunt 8, 494
 virtuti dulcia difficilia 9, 407
 (9, 570)
 virtus Fortunâ superior
 virtus semper æqualis 9, 571
 virtus & vniuersum sedes
 Dei 9, 578
 virtus non consideranda ab
 euentu aut successu 9, 595
 virus pati, infici 6, 94
 virus, pro quouis humore
 inficiente 10, 124
 vis. vires. vis mensura iuris
 1, 175 viribus vtendum
 quas fecimus 1, 175 vis
 materna, prolifica 2, 338
 vires totas mouere 2, 625
 vis pelagi 3, 62 vires aquæ
 4, 665 vim facere 6, 652
 vires totas effundere 7, 344
 vires in mortem, constantia ad
 tolerandam mortem 9, 886
 viscera. per viscera spargi
 2, 119 viscera feruent
 3, 644 viscera legum, Senatus
 7, 579 viscera patriæ
 7, 722 viscera gladio scrutari
 8, 557
 visu. extremo Urbis amatae
 plenus abit visu 1, 508
 littora nunquam ad visum
 reditura suos 3, 6 visus
 impleuit veneranda verustas
 9, 987
 vita. modus vitæ 2, 131
 vitam impendere patriæ
 2, 382 vita (magnâ) dimissa
 viâ 3, 641 vitam incrimem
 degere 4, 357 vitâ tribuere
 4, 358 vitâ corrumpere
 4, 508 vitam prolicere
 4, 516 vitæ vfus 5, 276
 vita carens Catone 6, 311
 vitæ paruæ gloria 6, 806
 vitæ perimittere 7, 731
 vita superstes imperio 8, 28
 vitæ peritura parcere, ignauum
 1, 462
 vita paruo contenta 4, 377
 vita brevis non est ei, cui
 tempus suppetit confiscandi
 sibi mortem 4, 478
 vitâ vnius hominis prolongare
 aut abbreviare, inuitis
 fati, prouidum est Magis
 6, 607
 vita est nihil 9, 8
 vitalia, partes corporis
 vitales 1, 623. 3, 64. 6, 194,
 197. 7, 62. 9, 743
 vitalis temperies 9, 5
 vitiari in nullas opes Africâ,
 quæ nulla talla profert
 9, 4
 vitis signum Centurionum.
 Latia longo ordine vitem
 6, 15
 vitta, religaculum coactioris
 5, 1
 vittatus, infulus ornatus
 1, 597
 viui ante diem fatali necari
 carminibus gicis 6, 5
 vix tanti fuerat 2, 62 fata
 sinunt 2, 7
 vlnis, manibus 3, 6
 vlti nostros toros, quæ
 vltionem sumisti nostro
 cõiugio 8, 1
 vltima belli, extremæ
 aciei 7, 50
 vltima mortis 8, 665
 gni 10, 24 rerum 1, 467
 vlulare tristitia 1, 56
 vlulare lætis triumphis
 de acclamatione capti
 militum comitum triumphum
 6, 26
 vmbra decrefcens 4, 15
 vmbra ætatem (ardores
 solis) sibi mitigat 10, 305
 vmbra, imago inanis rei
 stat magni nomini vmbra,
 de Pompeio senone 1, 135
 & inanem prosequar
 vmbra 2, 303 quis
 nominis vmbra horreat?
 8, 449
 vmbra nusquam flectens
 Syene, cum Solem verticalem
 habet in solstitio æstiuo;
 quia sita sub Tropico
 Cancris 2, 587
 vmbra

IN LVCANVM.

tra Solis in Meridiem
citur (sive sinistra it
284) populis trans
quinoctialem sitis
nobis in Septentrio-
nem 9,539
ra, & vmbra, pro
animâ hominis cor-
pore solutâ 6,512,
84. 7,479. 9,641
mbra errantes, infe-
alorum 1,11 vmbra
ferales 6,623 pira
792 ciuiles, manes
orum qui bello ciuili
erierunt vmbra mul-
um debentes vatibus,
chillis & aliorum
eroû 9,963 (2,411
brare ripas arboribus
bri, Vmbria, Italiae
opuli & regio 2,
430,463
cus, morsus vni con-
cellere 3,699 vno
trahere 6,638
dare, de flâmâ 5,100
guen piceum 10,491
ica, vna vel singularis
3,652
iuersum & Virtus sine
animus viri sapientis,
sedes seu domicilium
Dei 9,578
us, pro, solus: atque
insueta quies vni, de
vire absente marito
5,807 non vnus, pro,
multi, vide, non vnus.
ogesus, mons Galliae è
quo Mosa oritur 1,397
olantes caelo faces 1,
527
olare sibi, de apibus ex-
tra examē vagē disper-
sis 9,287 (7,437
olatu leuo vulturis
olubile caelum 6,447
olucres Latiae, Aquilae
legionum 6,129
olucres dirae, nocturnae
1,558

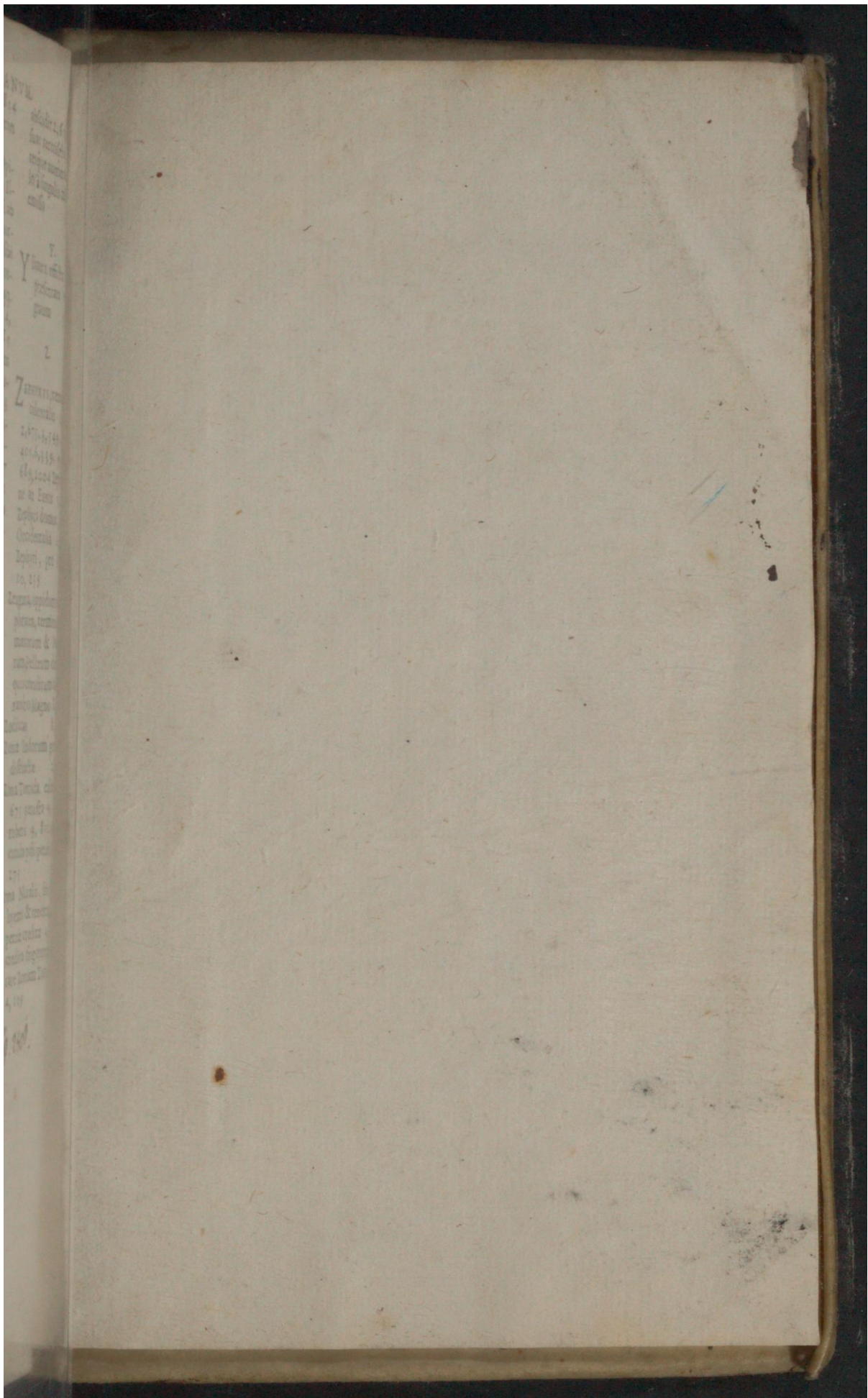
voluere questus sub pe-
ctore 1,247
volui, de nauibus 8,272
volumina sinuosa fumi
3,505
voluntas ad malum cogi
nequit 9,570 (2,391
voluptas sibi nata turpis
vomentes æquor scopuli
6,24 (244
vomere, de fonte 10,
vortex. cōtorto vortice in-
uolens potū 3,63 ivor-
ticibus contorsit aquas
4,101 cōtorti vorticis
vnda 4,460 vorticis
violenti amnis 8,374
votum. vota. concipere
vota salutis 1,506 vo-
tis vocari aures affue-
ta 2,32 votis prodesse
3,318 voti summa 3,
497 voto nullo 4,
401 votis maiora nō o-
destis 5,532 vota in
ventos impendere 5,
491 post vota veniens
Fortuna 5,583 votis
vincere apud Superos
7,113 vota peritura
7,211 votorum extre-
ma 8,143 votum, de-
sideriū 8,646 in voto
nullo positum 9,587
vox. voces. vox dolori
credita, dolor creditus
voci 1,258 vox (pa-
tronus) populi 1,270
vocem mansuram si-
gnare figuris, scribere
3,221 voces motu-
re praelia 4,211 vo-
ces ingerere 8,433
vox doloris 5,494
voce plenâ 6,622 vo-
ces late 7,11 voces
belli, clamores & tu-
multus praeliantium 7,
175 voces relate, re-
sonantes 7,484 voces
ferre 8,330 voces cō-
mille, madata 9,100

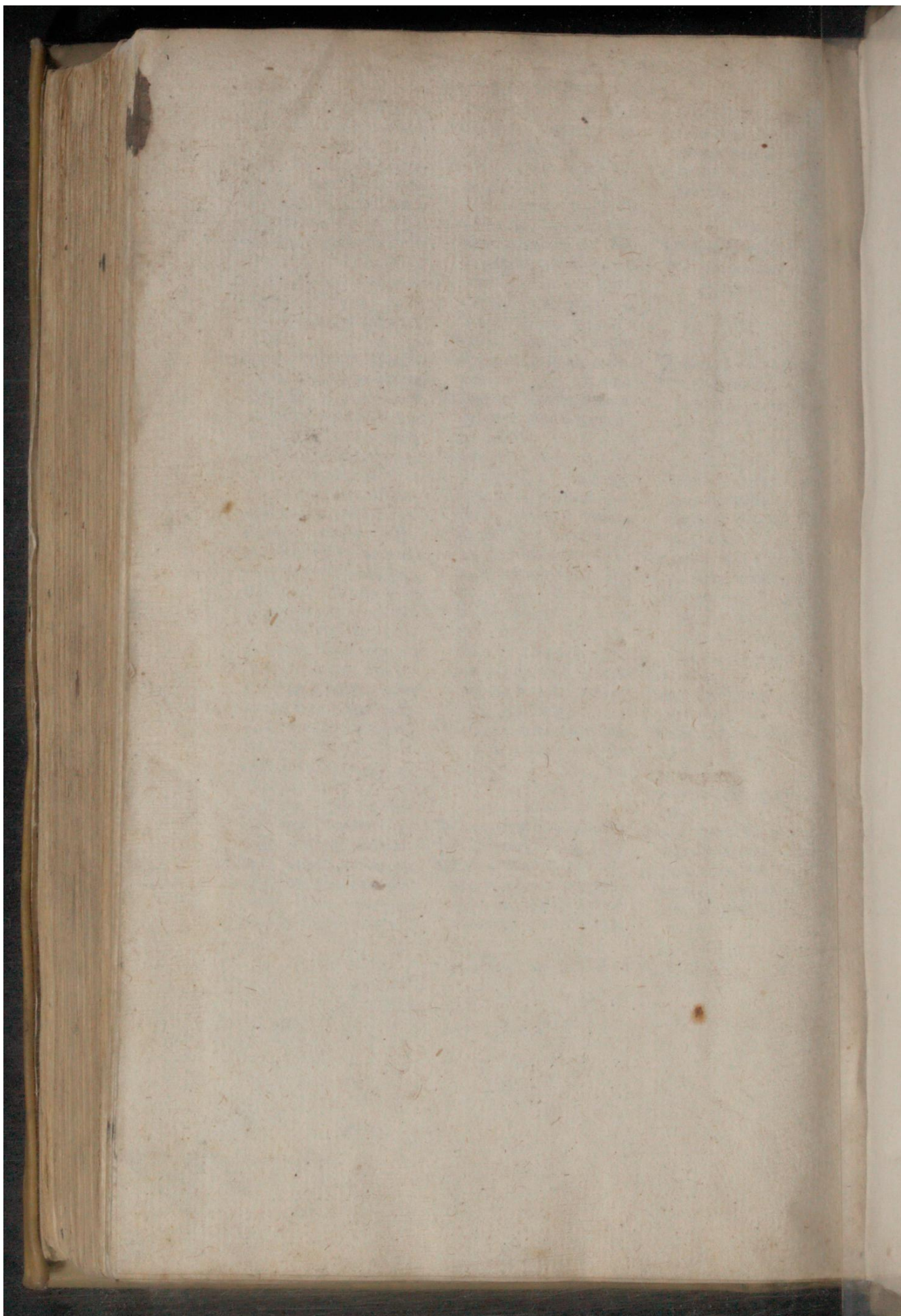
431
vox magica, compositio
seu mixtura omnium
sonorum, sibilorum,
cantuum, ululatum
&c. hominum, ferarū,
auium, aquarum, silua-
rum &c. 6,686
Urbe relicta in bellum
fugitur 1,503
Urbs capax generis hu-
mani 1,512
vrere, de frigore 4,52 vri
armis 4,578
vrere. successus vrere
fues 1,148 portus vr-
gens pelagus 1,406
vrget metus 1,460 vr-
gere populum 1,491
vrere, de siluâ pro-
pendente inclinâtâ 6,
644 vrgeri ferro 7,
581 vrere naues, de
vento 9,37
vriatoris eximii peri-
phasis 3,697
vrna mortualis vel fera-
lis, in quâ cineres &
ossa defunctorum as-
seruabantur 1,568. 6,
735. 8,770. 9,68,
1093 cælo tegitur qui
non habet vrnâ 7,
819 (ta 5,394
in Vrnâ suffragia asserua-
Vrna, Aquarius, Signum
caeleste 9,537
vrfa Pannonis 6,220
Vrfa, maior & minor,
stellæ; maior Plaustrū,
minor Cynosura 4,
523. 5,23. 8,177.
9,540
vstor cadaueris 8,738
vsura vorax 1,181
vsus. facere vsus sceleris
2,97 vsus Veneris 2,
387 donare vsus san-
guinis Romani 2,477
vsus militis habet 3,
720 vsus belli 4,364.
10,512 vitæ 5,276
Deum 5,698 in vsu
est

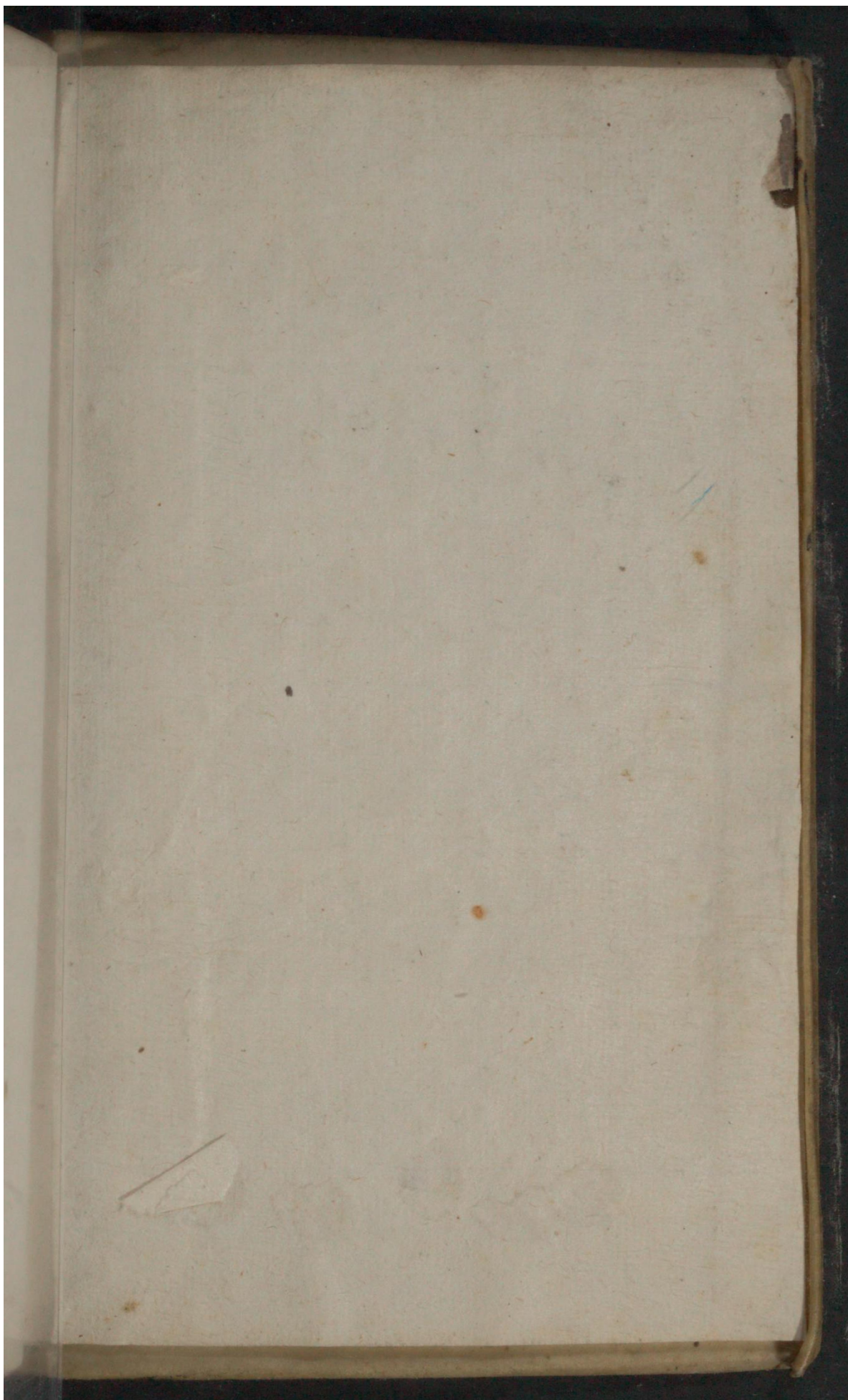
- est Magis 6, 561
 ut. i. quantumvis, et si, si
 7, 389, 757
 Vtica clades, bella Afri-
 cana, ab Vtica vrbe
 Africa, in quâ Cato se
 ipsum occidit 6, 306
 vile distat recto ut celū
 terrâ 8, 488 (2, 634
 vulgata Roma, cognita
 vulgus femineum 7, 39
 per vulgus spargere 9,
 159
 vulnus. vulnera. alta se-
 dent ciuilis vulnera
 dextre 1, 32 æquarā
 membris vulnera, quot
 membra tot vulnera 2,
 177 vulnera sacra 3,
 314 vulnera miscere
 3, 354 vulnera lōgin-
 qua cadunt, telisē lon-
 ginq̃uo missis infli-
 guntur 3, 568 sua vul-
 nera puppi affixit, cor-
 pus suum vulneratum
 3, 707 vulnus oblatū
 4, 764 vulnera belli
 5, 1. 6, 205 vulnera
 ferre, recipere 6, 133
 vulnera multa vnam
 mortem non expleant
 6, 213 vulnera totum
 cruorem fusura 7, 566
 labi in vulnera 7, 603
 vulnus fortunæ 8, 72
 pudoris 8, 350 vul-
 nus sine corpore 9,
 769 totū est pro vul-
 nere corpus, de eo qui
 ab hæmorrhoidē ser-
 pente ictus cruorem
 toto vndique corpore
 emittit 9, 814
 vulnere varis species
 7, 618 & seqq.
 Vulteius, tribunus Opi-
 terginorum qui in Il-
 lyrico mari obsessi ab
 Octauio, suos ad mor-
 tem magnanimē sibi
 consciscendam adhor-
 tatur 4, 465 & seqq.
 exemplo ipse præit 4,
 540 (9, 185
 Vultur Appuliæ mons
 Vulturum Campaniæ flu-
 uius 2, 423
 vulturum duodecim au-
 spicio Roma à Romu-
 lo condita 7, 437
 vultus demissus 2, 361
 durus 2, 373 agmina
 habentia vultum pa-
 cis 3, 72 siccis vultus
 in nubibus hærent 4,
 331 vultu serenus 4,
 363 vultu dextraque
 5, 319 in vultu Cæsa-
 ris, in cōspectu 6, 159
 vultum perdiderat ra-
 bies 6, 224 vultu ex-
 animis 6, 658 vultus
 turbare 7, 322 vultus
 adest precibus 10, 105
 vultus pro toto capite: ab
 ignotâ vultus ceruice
 recisos 2, 112
 X.
 XANTHVS, rinulus
 Troados 9, 975
 Xerxes Persarum rex na-
 uibus æquor constra-
 uit 2, 672 Athon
 montem à continente
 abscidit 2, 677 cop-
 suas recensēbat, m-
 resque numerabat,
 lo à singulis militib
 emisso 3, 2
 Y.
 Y littera efficta &
 presentata vola-
 graum 5, 7
 Z.
 ZEPHYRVS, ventus O-
 cidentalis 1, 40
 2, 675. 3, 549. 4, 7
 405. 6, 339. 9, 41
 689, 1004 Zephyrō
 ne an Euros 5, 56
 Zephyri domus, regn-
 Occidentalia 10, 4
 Zephyri, pro Etesi-
 10, 239
 Zeugma, oppidum ad Eu-
 phraten, terminus Ro-
 manorum & Partho-
 rum, Pellæum dictum
 quia conditum ab Ale-
 xandro Magno 8, 237
 Zodiacus 8, 172
 Zonæ Indorum gemmis
 distinctæ 2, 239
 Zona Torrida, calens 4,
 675 perusta 9, 314
 rubens 9, 852 rubi-
 cundapoli perusti 10,
 275
 Zona Niualis, sub quâ
 hyems & tenebræ per-
 petuæ creditæ 4, 106
 credita frigore tempe-
 rare Zonam Torridam
 4, 109

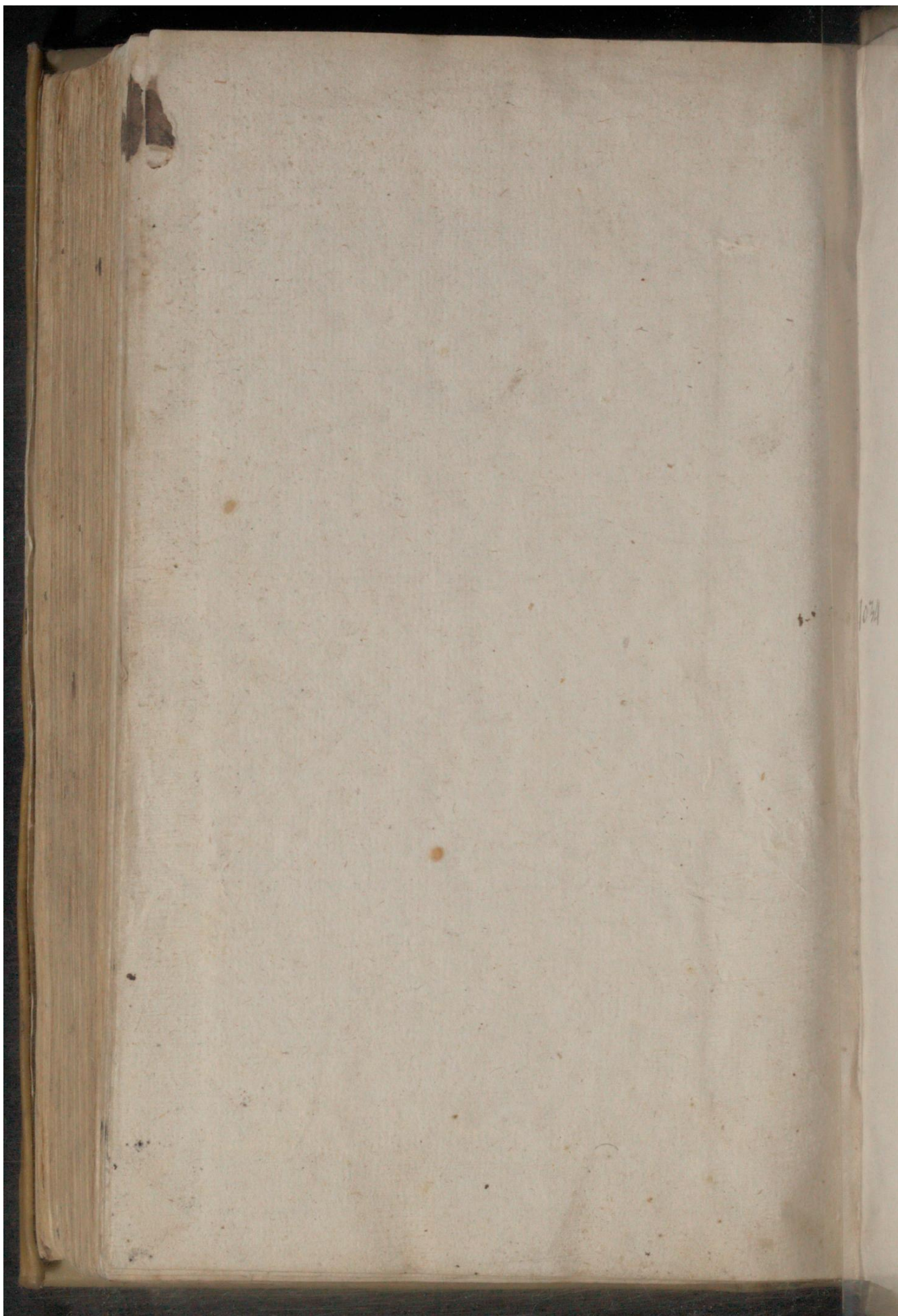
vulnus minaciv 169. 2507.

FINIS.

34